Materialet er digitaliseret af

ARBEJDER MUSEET
The Workers Museum

Titel: Arbejderen
Udgiver: De Samvirkende Fagforbund
Udgivelsesår: 1913-1914

BRUG OG OPHAVSRET

Hele eller dele af materialet kan være beskyttet af ophavsretsloven og må kun benyttes til personlig brug. Har alle ophavere været døde i mere end 70 år, er materialet i public domain og kan anvendes frit. Husk at kreditere ophaverne.

USAGE AND COPYRIGHT

This document, or parts of this document may be copyrighted with usage limited to personal use. If all authors have been dead for at least 70 years, the document is in the public domain and may be used freely. Remember to credit the authors.

VIL DU VIDE MERE OM ARBEJDERHISTORIEN?

Besøg os på Arbejdermuseet

Søg i vores biblioteks- og arkivsamling

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD

FOR

DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND

I DANMARK

TIENDE AARGANG

FRA DEN 6. JULI 1913 TIL DEN 27. JUNI 1914

KØBENHAVN

UDGIVET AF DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

REDIGERET AF CARL F. MADSEN

TRYKT I F. E. BORDINGS BOGTRYKKERI (V. PETERSEN)

1914

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD

FOR

DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND

I DANMARK

TIENDE AARGANG

FRA DEN 6. JULI 1913 TIL DEN 27. JUNI 1914

KØBENHAVN

UDGIVET AF DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

BOGTRYKT AF CARL P. SCHMIDT

1914

INDHOLDSFORTEGNELSE.

(Tallene angiver Side-Nr.)

Adressefortegnelse.

Formændene for Arbejdernes Fællesorganisationer i Danmark 283. (Rettelser 322).

Adressefortegnelse over Organisationerne under De samvirk. Fagforbund 36.

Arbejdsanvisning.

Statistik over anvist Arbejde 368. Reglement for Centralarbejdsanvisningskontoret 211. Valg af Medlemmer til Tilsynsraadet 28, 338. Arbejdsanvisning, et Foredrag om, 195.

Arbejderbeskyttelse.

Arbejdsraadet, Valg af Medlemmer 90—105. Ny Fabriksdirektør 338. Beretning om Arbejds- og Fabrikstilsynets Virksomhed 1912—13, 110. Do. fra Arbejderforsikringsraadet 89. Undersøgelse ang. Arbejdstid og Arbejdernes Sundhedstilstand i en Række sundhedsfarlige Virksomheder 127.

Arbejdsløsheden.

I. Danmark.

April 1913 13, Maj 41, Juni 79, Juli 113, August 143, September 165, Oktober 201, November 231, December 261, Januar 1914 291, Februar 329, Marts 359.

Arbejdsløshedskasserne. Inspektoratets Beretning 1912—13 214.

II. Udlandet.

Tyskland: Bagere og Konditorer 238. Norge: Arbejdsløsheden i Kristiania 170.

Fagblade.

I. Danmark.

Kobbersmedenes Forbund 29. Sukkervare-, Chokolade- og Biskuitarbejdernes Forbund 308. Syernes Forbund 378.

II. Udlandet.

England: »Federationist« 247. — Norge: Landscentralens Fagblad 280.

Faglig og socialdemokratisk Arbejderbevægelse.

I. Danmark.

Den socialdemokratiske Presse 228, 259. Valg af Medlemmer til Socialdemokratisk Forbunds Forretningsudvalg 338.

II. Udlandet.

England: Fagorganisation og Arbejderpolitik 278.

Sverrig: Partiet og Fagforeningerne 237.

Generalforsamlinger, Kongresser m. m.

I. Danmark.

Dansk Arbejdsmands Forbund 75, 81. Bageri- og Konditoriarbejder Forbundet 1. Billedskærer- og Dekorationsbilledhugger Forbundet 382. Bogbinderforbundet i Danmark 369. Dansk Bryggeriarbejderforbund 370. De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde, ekstraordinært 148, do. aarlige ordinære 241, 309, 365. Dansk Formerforbund 382. Dansk Karetmagerforbund 317. Kommunalt Arbejderforbund 326. Kobbersmedenes Forbund 38. Landarbejderforbundet 319. Musikernes Landsforbund 320. Dansk Mølleriarbejderforbund 315. Politibetjentene 319. Dansk Skrædderforbund 259. Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund 356. Snedkerforbundet i Danmark 66. Dansk Stenarbejder Forbund 33. Stukkatørernes Forbund 3. Sukkervare-, Chokolade- og Biskuitarbejderforbundet 34, 53. Syernes Forbund 316. Telefonarbejderne 319. Dansk Textilarbejderforbund 15, 29. Dansk Typografforbund 382.

II. Udlandet.

A. Skandinaviske Kongresser.

Konferencen i Gøteborg 115. Norges Landsorganisation 18, 270.

B. Andre Kongresser.

Det amerikanske Arbejderforbund 216. Sydamerikansk Arbejderkongres 270. Lokomotivfører og Fyrbøder Kongres i Argentina 382. Engelsk Kooperationskongres 381. Det franske Jærnbaneforbund 352. Anarkisternes faglige Hovedorganisations Kongres i Holland 382. Den 7. hollandske Fagforeningskongres 380. Bagernes Konference om Afskaffelse af Natarbejde i Holland 382. Forbundet af Arbejdere i Levnedsmiddelindustri i Frankrig 375. Spanien 11. Fagforeningskongres 382. Sveitsisk Fagforeningskongres 123. Sveitsisk Kooperationskongres 375. Tysk Fagforbunds Kongres 356. Østrigsk Fagforeningskongres 139. Det ungarske Forbund af Funktionærer ved offentlige Kasser 380. International

Socialist-Kongres i Wien 351. 1. internationale Syndikalist-Kongres 134. 8. internationale faglige Konference i Zürich 12, 30, 91. Konference af Fællesorganisationer og Fagforbund i Frankrig 85. Første Konference mellem de internationale Fagforenings-Sekretærer 105. International Bogbinderkonference 30. International Bjergarbejderkongres 72. International Bygningsarbejderkonference 248. International Fabrikarbejderkonference i Wien 248. International Frisørmedhjælperkonference i Wien 248. International Glasarbejderkonference i Wien 248. International Skotøjsarbejderkonference i Wien 248. International Skrædderkonference 50. International Søfartskonference i London 248. International Træarbejderkonference i Wien 248. International Tømrerkonference 228.

Grænseudvalget.

Kendelse i Sag Nr. 11—12 (Formere kontra Arbejdsmænd) 99. Sag Nr. 13 (Syernes Forbund ktr. Damekonfektionssyerne) 196.

Ind- og Udmeldelser.

Piskemagernes Forbund 50. Tobaksarbejderforbundet 43, 160.

Ind- og Udvandring.

Asiater i Amerika 373. Advarsel til Udvandrere 373. Vandrearbejdere 240, 331. Do. i Tyskland 280. Polske Sæsonarbejdere 34. Udvandring til Amerika 160. Udvandring fra Italien 209. Broderi-Industriens Udvandring fra Sveits 373.

Jubilæer.

Bødkerforeningens 40 Aars Jubilæum 29. Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds 25 Aars Jubilæum 71.

Kontorets Meddelelser.

Aarsberetningen, Indsendelse af Skemaer til, 240. Administrationsbidrag, Indbetaling af, 316. Legater 210. »En Raadgiver«, Lommebog for Arbejdere 180, 329. Rettelser 50. Autoriserede Revisorer 201. Postforsendelser til D. s. F. 300. Voldgiftsrettens Kendelser, Salg af, 350.

De »Kristelige«.

Kristelige Organisationer 376, 381. Kirken i Kapitalens Tjeneste (Baden, England) 380.

Lønbevægelser og Konflikter.

I. Danmark.

Arbejdsmænd i København: Brolægningsarbejdsmænd 130. Paa Christiansholms Fabriker 243, hos A/S Dansk Nattevagt 5, 84. Frihavnsarbejderne 162, 190, 204, 233, 241, 339, 365. Paa Københavns Margarinefabrik 145. Stenlosningsarbejdsmændene ved Københavns Havn 340. Vinduespolererne 300.

Provinserne: Aalborg Havn, Kulpladserne 234, 260. Assens, hos Plum 233, 323. FakseKalkbrud 65, 73. Fredericia, hos Olsen Holmelund 171, 234. Helsingør 121. Hobro 316, 355. Holbæk, hos Jacob Hansen og Andersen 164, do. hos Murermestrene 367. Murarbejdsmændene i Provinserne 11, 32. Nykøbing, Sj. 334. Klonemose Teglværk 104, 129, 137. Tændstikfabriken »Merkur« i Randers 112, 129, 137.

Bageri- og Konditoriarbejdere: paa Fællesbageriet i Nakskov 250, paa Soves Mølle i Nakskov 121, 205. Sjælland og Lolland Falsters Stifter 37. Helsingør, Holbæk og Skovdistrikterne 323.

Barnevognsarbejderne i København 25, 98, 281.

Billedskærere hos Weinrich i København 130, i Provinserne 130.

Bladbudene i Aarhus 26.

Bogbindere, hele Landet 281, 367, Arbejdstiden i Provinserne 26. Kv. Bogbindere hos H. H. Thiele i København 356.

Brolæggere i Nordre Birk 26, 63, 341.

Bødkere paa Cementfabrikerne 71, hos Maach i Vejen 27.

Børstenbindere hos Enevoldsen og Sønner, Kbhvn., 235, hos A. P. Pedersen i Skive 171. (Maskinarb. Priskurant) 138.

Forgyldere i Odder 172, 192.

Formere paa »Thy« i Thisted 112, hos F. L. Smidth i Valby 214.

Forsikringsfunktionærerne 230.

Glarmestersvende i København 10, 64, 130. i Odense 180, 235.

Hattearbejdere i Aalborg 138.

Hvidgarvere paa Svendborg Skindfabrik 71, 200.

Karetmagere i København 147, 334.

Kedel- og Maskinpassere i forskellige Virksomheder 121, i Provinserne 84, ved Gasværker paa Sjælland 243.

Keramikere paa Den kgl. Porcellænsfabrik 49.

København: Kvinderne i Automobilgaragen hos C. Petersen & Larsen 192, 205, paa Carl Lunds Fabriker 275, paa Frederiksberg Glasværk 192, hos Jacob Holm & Sønner 192, paa Københavns Margarinefabrik 215, paa Rejermanns Papfabrik 138, »Skandia« 27, ved Københavns Sporveje 112, 316, hos Taxamotor Co. 316. Vaskeriarbejdere paa Centralvaskeriet »Solvang«, »Danmark«, »Thor« og Hannibal Sander 5, 27, 28.

Provinserne: paa Dampvaskeriet i Aalborg 230, hos Otto Mønsted, Aarhus, 254, i Fredericia 341, hos Mouritzen og Madsen i Horsens 28, 138, F. Schur og Co. 138, hos Kaalund i Kolding 4.

Kurvemagere i København 336.

Litografer, hele Landet, 281.

Malere i København 5, Skibsmalernes Overenskomst 223, hos Nordsten i Hillerød 351.

Møllere i Aalborg og Nørresundby 281, Oliemøllere i Aarhus 235, i Kallundborg 306, i Roskilde 84, 281, i Ringsted 32, paa Cementfabrikerne 121.

Orlogsværftsarbejdere 50, 213.
Pottemagere, hele Landet, 215, 355.
Sadelmagere og Tapetserere i Kø-benhavn. Hospitalerne 205, hos Johannes Neye 205, i Provinserne 84, i Lysbro 205, i Vejen 206, i Nykøbing M. 206.
Skibstømrerne i Aalborg 130, i Aarhus 235, i Esbjerg 121, 235 i Frederikshavn 32, 122, i Frederikssund 98, i Hobro 230.
Skotøjsarbejderne hos H. C. Hansen 378, paa de danske Skotøjsfabriker 122, 215, 224, (Lock-out-Varsel) 59, 65, 73.
Skrædernes Butikspriskurant 184.
Slagteriarbejderne paa Andelsslagterierne 253, paa Privatsvineslagterierne 254, i Provinserne 98.
Snedkere i København: Bygningssnedkerne hos F. C. Frederiksen 260, Møbelsnedkernes Prislisteudvalg 138, paa Landskronagades Møbelfabrik 336, hos A/S Phønix 281, paa Silvan 138, i Hjørring 275, hos Tømrermestrene i Provinserne 336, 368.
Sporvejsfunktionærerne paa Frederiksberg 27.
Sukkervarearbejderne i København 122, i Aarhus 224.
Syerne hos Koppel i København 160, hos Børre Lorentzen 341, i Aalborg 98, i Grenaa 184.
Textilarbejderne hos Vett & Wessel 184. Possementmagere i København 351. Trikotagearbejdere i Aarhus og Esbjerg 243.
Tobaksarbejderne i Esbjerg 38. Landet over 11. Overenskomst med Sammenslutningen 46.
Træindustriarbejdere hos Jul. Petersen i København 147, paa Svendborg Jernvarefabrik 5, i Provinserne 139.
Typograferne i København 33, 184.

Arbejdsstandsninger i 1912, 57.
Kollektive Overenskomster 31.

II. Udlandet.

Amerika. Jernbanekonflikten 352. Bjergarbejderkampe 218.
Argentina. Kommunale Arbejdere i Rosario 40.
Australien. Arbejderregering og Strejke 279. Bjergarbejderkampe 218.
England. Strejkebevægelsen i Dublin 167, 217, 269, 352.
Frankrig. Strejke blandt de franske Bjergarbejdere 308. Bagerne, Afskaffelse af Natarbejde 374. Kafémedhjælperne i Paris 374. Lønbevægelser i Paris i 1912 193.
Holland. Strejker og Lock-outer i 1913 278.
Norge. Lock-out Trusel 227. Storkonflikten afværget 236. Tekstilarbejdere i Kristiania 39.
Rusland. Strejkebrydere søges 50. Strejkebevægelsen i Rusland 308. Typografer i Rusland 307. Strejker i russisk Polen 64.
Sverrig. Lock-out indenfor Bygningsmateriale-Industrien 199. Overenskomst i Jernindustrien 198. Lock-out i Glasindustrien 200.
Svejts. Tunnelarbejdere 352.
Sydafrika. Lønkampene 244, 255, 306, (Poutma's Foredrag om) 361.
Tyskland. Glarmesterstrejken i Hamburg 72. De tyske Arbejderkampe i 1912 122. Værftsarbejderkonflikten i Nordtyskland 34, 51.
Ungarn. Arbejderkampe 50.
Østrig. Trærarbejderne i 1912 12. Typograferne 269, 275.

Lovgivning.

I. Danmark.

Arbejdsanvisning, Lov om, 203. Arbejds- og Fabrikstilsynet, Bekendtgørelse fra, 175. Forligsmandsloven 90, 98, 133. Fabriksloven 153, 222. Enkeloven 161. Ulykkesforsikringsloven 117, 148.

II. Udlandet.

Amerika. Arbejderbeskyttelseslovgivning i Aaret 1913 245. Lov om Minimalløn for kvindelige Arbejdere 41.
England. Loven om Arbejdsløshedsforsikring 206.

Majdemonstrationen.

Cirkulære om Majdemonstrationen 263. Deltagelsen i Majdemonstrationen 338, 349.

Oversigter, faglige.

10. internationale Beretning om Fagforeningsbevægelsen 282, 286, 296.
England. Engelske Fagforeninger i 1812 356.
Holland. Oversigt over den fagl. Landsorganisation 208.
Norge. Fremgang i de norske Organisationer 248.
Rumænien. Organisationens Genrejsning i Rumænien 210.
Tyskland. Det tyske Bygningsarbejderforbund 193. De tyske Fællesorganisationers Virksomhed 29.

Personalia.

Bebel død 63. Peter Sabroe død 38.

Retssager.

Dom ved Højesteret over Foreningen af Fabrikanter i Læderindustrien 170.

Samling.

I. Danmark.

Fællesorganisation i Struer 338.
Havnearbejdernes Forbund 247. Syernes Forbund 48, 328.

II. Udlandet.

Australien. Oprettelse af Centralisation 380. *Amerika.* Industriforbund i Beklædningsindustrien 375. Murerforbundets Tilslutning til Landsorganisationen 40. *Bulgarien.* Enhedsbestræbelser i Bulgarien

357. *England.* Bjergarbejdere, Jernbanemænd og Transportarbejdere 375. Et engelsk Landsforbund efter skandinavisk Mønster 247. Papirfabrikarbejdere og Bogtrykkeri-Hjælpearbejdere 306. Englands to største Smedeforbund 375. Industriforbund 150. Et engelsk Tobaksarbejderforbund 280. Jern- og Staalarbejdere 40. *Holland.* Blikkenslagere, Bygningsarbejdere, Malere, Stukkatører og Tømrere 307. *Italien.* Oprettelse af Skræderforbund 248. *Mexiko.* Formere danner Forbund 278. *Norge.* Et Papirindustriarbejder-Forbund 306. *Ny Zeelands* faglige Landscentral 128. *Spanien.* Litografer, Fotografer, Skriftstøbere og Typografer 375. *Tyskland.* Lagerarbejdere og Handelsmedhjælpere 247. Organisationernes Centralisering 200. *Østrig.* Sammenslutning af Bagere og Konditore, Sukkervare- og Mølleriarbejdere 280. Murere og Tømrere i Østrig 247.

Internationale Forbindelse, Slagternes, 6.

Statistik og talmæssige Oplysninger.

Arbejderoverenskomster i Danmark. 366. Faglig Statistik (Slagteriarb.) 119. Australien. Officiel Statistik om Fagorganisationen. 40. Bomuldfabrikerne i England. 380. Centralorganisationen i Belgien 307. Centralorganisationen i Østrig 152. Jernbanemændenes Lønforhold i U. S. A. 307. Handelsmedhjælperne i England. 379. Kontormedhjælperne i England. 378. Kvindearbejdet i Tysklands Industri. 381. Det engelske Landarbejderforbund. 306. Landsorganisationerne i Finland, Italien og Ungarn. 372. Møbelarbejderlønninger og Arbejdstid i Frankrig, Svejts og Tyskland. 375. Organisationernes Fremgang i Norge. 6. Oversigt over franske Organisationsforhold. 236. Strejke i Australien. 379. Det tyske Trærarbejderforbund. 375 Verdens største Fagforbund. 254.

Særlige Artikler.

Arbejde adler. 257. Arbejdernes Brandforsikring. Randers. 81. Det nye Grundlovsforslag. 285. De samvirkende Fagforbunds Lovændringers Betydning. 7. Københavns Kommune som Arbejdsgiver. 185. 249. Lærlinge og Fagforeninger. 150. Teknisk Undervisning. 170. Forhold ved Medlemmers Rejse til andre Lande. 185. Mekanisk Stødning af Stenbrolægning i Hamborg. 347. Vinduesglasmagernes Organisationsforhold (Helsingør). 258.

Internationale Efterretninger.

Afrika. Hvide og farvede i Sydafrika. 267.

Amerika. Den amerikanske Arbejderbevægelse. 320. Amerikanske Byggefags Organisationer. 246. Amerikanske Organisationsforhold. 176. Kooperative Foretagender 376. Præster paa Fagkongresser. 381.

Argentina. Lønforhold og Husleje i Argentina. 210.

Australien. Arbejderpressen i Australien. 379. Kvindelønninger. 382.

Belgien. Lærere i Belgien. 270.

England. Lærerforbundet. 379. Kooperation. 381. Oprettelse af en Uddannelsesskole. Kooperative Foretagenders Funktionærforbund. 379.

Frankrig. 8-Timersdagen i de franske Bjergværker. 172. Det franske Møbelsnedkerforbund. 307. Forfølgelse mod franske Fagforeningsledere. 75.

Italien. Sygehusforholdene i Rom. 307.

Mexiko. Rædselsregimentet i Mexiko.

Norge. Normalarbejdsdagen i Norge. 34.

Rusland. Bladcensur. 270. Storindustriens Sejersgang. 379.

Serbien. Tilbageskridt i Serbien. 341.

Tyskland. Arbejdsløshedsunderstøttelse i Tyskland. 193. Forfølgelse mod Fagforeningerne. 380. Kvindelige Arbejdere i Industriens Tjeneste. 239.

Uruguay. Otte-Timersdagen. 40.

Østrig. Funktionærorganisationer. 247.

Arbejderrisiko (Blyhvidt-Farver). 371.

Arbejdsgiverorganisationer i Udlandet. 279.

Ensartet Arbejdstid. 373. Kooperation (Australien, England, Frankrig, Tyskland og Svejts). 238.

Funktionærorganisationer. 376.

Fagorganisationer som Grundejere. 72. Fagforeningsudstilling præmieret. 152. Læger og Forsikringslov i England. 269.

Oprettelse af et Arkiv for Fagbevægelsen i Rusland. 270.

Voldgift.

Kendelser:

Arbejdsmænd: Vægtere hos Dansk Nattevagt (Sag Nr. 101) 164. Overenskomstforholdene i Frihavnen (Sag Nr. 111) 188. Blokade overfor Københavns Brolægningsentrep. og A/S Dansk Nattevagt (Sag Nr. 125) 377. Jord- og Betonarbejdere hos Dansk Betonbjælkekompagni (Sag Nr. 105) 107. Murarbejdsmændene (Sag Nr. 99) 23. Arbejdsmændene paa Sukkerfabr. og hos Plum i Assens (Sag Nr. 115) 265. Arbejderne paa Sukkerfabr i Assens (Sag Nr. 120) 303. Murarbejdsmændene paa Sindsygehospitalet i Nykøbing Sj. (Sag Nr. 123) 343. Losningsarbejde i Middelfart (Sag Nr. 117) 271.

Murerne: Hos Bechmann (Sag Nr. 104) 103. Kasernearbejdet i Slagelse (Sag Nr. 118) 324. Ret til at benytte Opmaalemand (Sag Nr. 114) 252. (Sag 124) 353. Murerne kontra Murermester N. Madsen og E. Jensen (Sag Nr. 121) 336. Murernes Priskurants-Grænse (Sag Nr. 100) 61.

Skotøjsarbejderne: Hos E. F. Jacob (Sag Nr. 107) 131. Hos A. V. Overbeck & Co. (Sag Nr. 106) 125.

Snedkerne: Møbelsnedkernes Prisudvalg (Sag Nr. 119) 301.

Stenarbejdere: Konflikt hos P. H. Andersen i Rønne (Sag Nr. 116) 266.

Tobaksarbejderne: Hos Horwitz & Kattentid (Sag Nr. 113) 225.

Træindustriarbejdere: Paa Tommerup Trævarefabrik (Sag Nr. 112) 235. Lønansættelser i Træindustrien (Sag Nr. 110) 219. Foreningen af Savværker og Høvlerier i Jylland (Sag Nr. 109) 173.

Tømrere: Blokade overfor Vilh. Nielsen Hellerup (Sag Nr. 122) 350.

Klage over Lockout- og Strejkevarsler (Sag 102 og 103) 98. Septemberforligets Varselsbestemmelser angaaende Sympatistrejker (Sag Nr. 108) 187.

Valg af Dommere til Den faste Voldgiftsret. 150.

Forligsinstitutionen: Konstituerede Forligsmænd. 305.

Udlandet.

Norge. Tvungen Voldgift 181—293.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 1 ❋ KØBENHAVN DEN 6. JULI 1913 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: Kongresser. Lønbevægelser og Konflikter (Kvinderne paa Kaalunds Sæbefabrik i Kolding. Kvinderne paa københavnske Vaskerier. Malerne i København. Træindustriarbejderforbundets Medlemmer paa Svendborg Jærnvarefabrik. Vægterne paa Dansk Nattevagt). Udlandet. International Overenskomst i Kødindustrien.

Kongresser.

Bageri- og Konditoriarbejdernes Forbund i Danmark.

I Dagene fra 9. til 12. Juni incl. afholdt Forbundet sin 9. Kongres i Folkets Hus paa Enghavevejen i København.

11 Hovedbestyrelsesmedlemmer og 47 Delegerede havde givet Møde foruden følgende Gæster:

Formanden for De samv. Fagforbund, *Carl F. Madsen*, fra Sverig *A. Sjøstedt* og *D. G. Lagergreen*, fra Norge *A. Bay* og *A. Schou* og fra Tyskland *Langham*.

Efter Indledningstaler og Mandaternes Godkendelse aflagde Forbundets Formand, *Z. Friis* følgende

Beretning.

Der foreligger under min Beretning to Ting, som maa behandles hver for sig.

Den ene af disse Ting er Bedragerisagen her i København. Da det var kommet til Hovedbestyrelsens Kundskab, at der maatte foreligge Uregelmæssigheder ved Regnskabet, lod vi anstille Undersøgelser. Det viste sig hurtigt, at vi var nødsaget til at tilkalde fremmed Hjælp for at faa det hele oplyst. Revisor *Jørgensen* foretog en omhyggelig Undersøgelse. Han kom til det Resultat, at de tre Tillidsmænd Vilh. Rasmussen, Bystrup og P. O. Petersen havde bedraget for 5779 Kr. Assessor *Thorup* kom ved sine Forhør og Undersøgelser til det Resultat, at der kun var bedraget for 3000 Kr. Assessoren havde meddelt Bagerforbundet, at Bedragerierne faldt ind under Straffelovens § 254, hvorefter de tre Tiltalte kunde slippe for Straf, naar Forbundet frafaldt Strafansvar. Hovedbestyrelsen havde vedtaget at frafalde dette. Den københavnske Afdeling havde imidlertid besluttet, at de paagældende skulde straffes, hvilket dog kun vilde ramme Bystrup og Petersen, idet Vilh. Rasmussen ikke havde bekendt. Assessor Thorup havde derefter erklæret, at han vilde afvente Kongressens Beslutning. Hovedbestyrelsen havde ikke ment, at Kravet om Straf skulde fastholdes, men man krævede, at de tre Bedragere i hvert Fald skulde tilbagebetale de 3000 Kr., hvis de kom til Penge.

Det andet særlige Spørgsmaal drejede sig om den Strid, der havde været i Aarhus. Det havde kostet meget store Anstrængelser for Ledelsen at faa denne Strid ud af Verden. Strejken skyldtes særlig et Par Syndikalister, der havde ført Medlemmerne ud i en ulovlig Kamp, hvor de kom til at bløde haardt, medens Afdelingen blev idømt en Bod. Den ene af Syndikalisterne er siden bortrejst, og man véd ikke rigtig, hvor han nu opholder sig.

Jeg skal derefter omtale andre Forhold.

I Fjor var der ved at udbryde Konflikt i København, men ved Forligsmandens Mellemkomst var det lykkedes at komme til Enighed. Det drejede sig om ca. 1000 Medlemmer i Konditorier, Bagerier og

Rugbrødsfabriker. Med de kooperative Bagerier i Provinserne og paa Landet har Hovedbestyrelsen ogsaa ført Forhandlinger og oprettet Overenskomster.

Ialt havde 1428 af Forbundets Medlemmer været i Lønbevægelse, og de fleste Steder var der opnaaet ret gode Forhold. Foruden den 8 Timers Arbejdsdag havde man nu enkelte Steder opnaaet at faa Sommerferie. Det er det Maal, vi helt og fuldt skal se at naa.

Vi fik ogsaa en ny Lov for Bagerier. Den har giort megen Gavn, navnlig overfor Lærlingene, som havde faaet fastslaaet Arbejdstid og Fridøgn. Fabriksinspektøren havde i Randers, ved at sammenkalde Lærlingene, faaet oplyst, at Lovens Bestemmelser ikke blev opfyldt. I Vejle havde det vist sig, at Svendene ikke fik det ugentlige Fridøgn. En Bagermester Clausen havde endog anlagt Sag mod Indenrigsministeriet, fordi dette havde givet nærmere Bestemmelser om, hvorledes Loven skulde forstaas. Ved Underretten havde han dog tabt Sagen.

I Nyborg havde en Bagermester *Gertz* ført Fabriksinspektøren bag Lyset med Hensyn til Lærlingenes ulovlige Arbejdstid. Det var lykkedes Fagforeningen at afsløre denne Bagermesters Optræden.

Friis sluttede den udførlige Beretning med at omtale det meget Overarbejde, der var paa Magdalene-Møllens Brødfabrik ved Aarhus. Der bør sørges for, at dette indskrænkes, saaledes at flere kan komme i Arbejde.

Der paafulgte en meget indgaaende Diskussion om en Masse forskellige Spørgsmaal af større eller mindre Interesse for Forbundets Medlemmer, og navnlig drejede Debatten sig om de to Spørgsmaal, Formanden først havde omtalt.

Angaaende Bedragerisagen besluttede Kongressen med 38 St. mod 14, at den *ikke* ønskede, at der skal rejses Tiltale mod de tre Personer, der har bedraget Forbundet.

Angaaende Aarhussagen vedtoges følgende Beslutning:

»Kongressen opfordrer den kommende Hovedbestyrelse til at søge en Forhandling med Aarhus Afdeling om Betaling af den idømte Bod.

Virksomheden godkendtes derefter enstemmig.

Regnskabet.

Hovedkasserer *Einert Sivertsen* gennemgik de enkelte Poster i Forbundets Regnskab for de forløbne 3 Aar. I Strejkefondet og Hovedkassen var der i den Tid sket en betydelig Formuefremgang.

Der førtes en kort Diskussion, hvorefter Regnskabet godkendtes.

Internationale Forbindelser.

Z. Friis aflagde udførlige Beretninger fra de internationale Bagerkongresser, hvor Forbundet havde været repræsenteret.

I Tilslutning hertil talte *Bay* fra Norge, *Langham* fra Tyskland og *A. Sjøsted* fra Stockholm.

Z. Friis gav herunder Oplysning om de Forbindelser, der var sluttet særlig med Norge og Sverrig.

Kongressen godkendte de vedtagne Regler for Gensidighed mellem de 3 Lande og vedtog tillige, at den kommende Hovedbestyrelse yderligere skal søge de internationale Forbindelser udviklede.

Lovændringer.

Umiddelbart efter Regnskabets Godkendelse nedsattes to Udvalg.

Det ene skulde beskæftige sig med de stillede Lovændringer. Det andet fik den Opgave, at udarbejde Regler for den fremtidige Regnskabsførelse.

Om 2 Mindretalsforslag angaaende Oprettelse af en Begravelseskasse og af en Pensionskasse førtes en lang Diskussion.

Begge Forslag forkastedes. Enkelte Lovændringer vedtoges; en af de væsentligste var en Kontingentforhøjelse.

Valg.

Til Forretningsfører genvalgtes *Z. Friis.*

Til Sekretær i Hovedbestyrelsen genvalgtes *Laur. Andersen.*

Til Hovedkasserer valgtes *I. P. Nielsen.*

Det vedtoges at afholde næste Kongres 1917 i København.

Bageri- og Konditoriarbejdernes Arbejdsløshedskasse i Danmark.
Delegeretmøde.

Efter Kongressen holdt Bagernes Arbejdsløshedskasse Delegeretmøde. *Laur. Andersen* dirigerede.

Formanden, *Einert Sivertsen*, aflagde Beretning for Tiden fra 25. Avgust 1910 til 31. Marts 1913. Medlemsantallet var i den Tid steget fra 1949 til 2225. I den samme Tid er der afholdt 4 Repræsentantskabsmøder, og i Forbindelse med Inspektoratet er der afholdt 3 Aarsmøder. Han sluttede sin Beretning med at omtale forskellige Enkeltheder indenfor Arbejdsløshedskassens Virksomhed.

Efter nogen Debat godkendtes Virksomheden.

Derpaa gennemgik *Sivertsen* Regnskabet. Den samlede Indtægt i det sidst forløbne Aar havde været 94,317 Kr. 83 Øre. I det samme Tidsrum var Udgiften 83,269 Kr. 71 Øre. Siden sidste Kongres har der været en Formuefremgang af 18,063 Kr. 17 Øre.

Uden Diskussion godkendtes Regnskabet.

Derefter førtes en indgaaende Diskussion vedrørende Arbejdsanvisningskontorernes Administration. Delegeretmødet godkendte de nuværende Arbejdsanvisningskontorers Arbejdsmetode.

Nogle Lovændringer vedtoges.

Valg.

Til Formand valgtes *J. P. Nielsen.*

Til Revisor valgtes *Aggerholm,* Lyngby, og senere vil to Revisorer blive valgt paa Generalforsamlingen i København. Desuden vedtoges det at lade Revisionsbanken revidere Regnskaberne.

Arbejdsløshedskassen afholder Delegeretmøde om 4 Aar i København.

* * *

Stukkatørernes Forbund

afholdt sin 3. Kongres i København den 9. Juni.

9 Repræsentanter var mødt for Aarhus og Københavns Afdelinger. Som Repræsentant for De samvirkende Fagforbund *Otto Smith.*

Beretning.

Forretningsføreren *F. W. Jensen,* aflagde Beretning om Virksomheden siden sidste Kongres. Taleren berørte særlig Forholdene i Aarhus, hvor forskellige indre Vanskeligheder i Afdelingen havde voldt Bryderier, og hvor der ogsaa havde været Konflikter med Arbejdsgiverne, saaledes at Forretningsførerens Nærværelse havde været paakrævet.

Hos en enkelt Mester var der opstaaet Konflikt fordi han ikke havde betalt en Svend efter Priskuranten. Da det imidlertid havde været vanskeligt at konstatere Omfanget af de Arbejder, der var betalt for lavt, var der opnaaet Enighed om et Kompromis, hvorved Svenden havde faaet udbetalt 100 Kr. Hos samme Mester var en Akkordkonflikt ogsaa bragt ud af Verden.

Den københavnske Priskurant var med Sanktion af De samv. Fagforbund opsagt. og Forhandlingerne om en ny var trukket noget i Langdrag, særlig paa Grund af Uvilligheden hos Mesterforeningens Repræsentanter, som hele Foraaret igennem havde levet i Uvished om, hvorvidt de blev inddraget i andre Fags Konflikter eller ej. Altid hang der en Lockout-Trusel over Hovedet paa dem. Da der var kommet Ro over andre Fag, var der dog opnaaet Enighed i Forhandlingsudvalget, og med ganske smaa Afvigelser havde Mestrenes og Svendenes Organisationer tiltraadt Forslaget. Sagen vilde forventelig være definitivt ordnet i Løbet af kort Tid.

Taleren omtalte Grænseforholdene til andre Fag, Murere, Keramikere og Jord- og Betonarbejdere. Tanken om at faa *alle* ved Stukarbejde beskæftigede samlede i et Forbund havde paa Grund af Forholdenes Udvikling vist sig urealisabel. Man søgte nu fra Hovedbestyrelsens Side at regulere disse Forhold ved Indgaaelse af Overenskomster eller Forhandlinger med de beslægtede Fag.

Tanken om at lade Stukkatørernes Forbund gaa sammen med en

anden Organisation var ikke tiltalende efter de Erfaringer, Stukkatørerne havde indhøstet i Tyskland, hvor de var gaaet op i Murerforbundet.

Endelig omtalte Forretningsføreren nogle specielle Arbejdsforhold paa forskellige Arbejdspladser og henledede Opmærksomheden paa Beslutninger, der var trufne paa De samv. Fagforbunds Generalforsamling.

Efter Beretningens Aflæggelse førtes en indgaaende Diskussion, navnlig om Aarhus Afdelings indre Anliggender.

Spørgsmaalet om Oprettelsen af Specialpriskuranter for at bevare visse Arbeider for Stukkatørfagets Arbejdere tog ogsaa Interessen stærkt fangen, og det paalagdes Hovedbestyrelsen at arbejde med dette Formaal for Øje i de kommende Tider.

Hovedbestyrelsens Virksomhed siden sidste Kongres godkendtes derefter enstemmig.

Regnskabet.

Forretningsføreren aflagde Regnskabet for de forløbne 2 Aar siden 1. Maj 1911. Under dette Punkt rejstes en Debat om Betimeligheden af en Forhøjelse af Kontingentet af Hensyn til De samvirkende Fagforbunds Bestemmelser om Henlæggelser til Strejkefond.

Under et senere Punkt paa Dagsordenen vedtoges det for de kommende 3 Aar at ethvert Medlem inden Udgangen af hver Avgust Maaned skal have betalt 4 Ekstrakontingenter à 1 Kr.

Regnskabet godkendtes enstemmigt.

Andre Forslag og Lovændringer.

Paa Forslag af Aarhus Afdeling vedtoges det at annullere en tidligere truffen Beslutning angaaende en Bøde, et Medlem var bleven idømt for ukollegial Optræden. Det havde senere vist sig, at Anklagen mod Vedkommende, som ogsaa havde været ekskluderet, havde været ubegrundet. Bøden — 50 Kr. — bliver ham derfor tilbagebetalt.

Efter at enkelte Lovændringer var vedtaget og nogle særlige Forslag var behandlet færdig eller tilbagetagne, skred man til Valg.

F. W. Jensen genvalgtes enstemmig til Forretningsfører.

Derefter afholdt

Stukkatørernes Arbejdsløshedskasse Delegeretmøde.

Formanden, *F. W. Jensen,* aflagde Beretning og Regnskab for Aaret fra 1. April 1912 til 31. Marts 1913.

2710 Kr. var udbetalt i Understøttelse og 272 Kr. 55 Øre var medgaaet til Administrationen. Kassebeholdningen ved Aarets Slutning androg 2817 Kr. 29 Øre; der var en Formuefremgang paa 1122 Kr. 6 Øre. Medlemsantallet var 76. Der var udbetalt Understøttelse for 1634 Dage, og 49 Medlemmer havde tilsammen været ledige i 4286 Dage.

Beretning og Regnskab godkendtes enstemmig.

Efter at det var oplyst, at Kassen i det forløbne Aar havde oprettet et Arbejdsanvisningskontor bemyndigedes Forretningsudvalget til at forhandle og træffe Aftale med Arbejdsløshedsinspektoratet om Administrationstilskud og dets Fordeling. *F. W. Jensen* valgtes til Anviser.

Efter at endnu nogle Spørgsmaal var afgjort og forklaret, valgtes de samme Tillidsmænd, som var valgt i Forbundet, til Arbejdsløshedskassens Ledelse.

Næste Kongres i Forbundet og Delegeretmøde i Arbejdsløshedskassen afholdes 1916.

Lønbevægelser og Konflikter.

Kvinderne paa »Kaalunds Sæbefabrik« i Kolding. Kvindeligt Arbejderforbund har faaet De samvirkende Fagforbunds Sanktion til at rejse Lønkrav og søge Overenskomst oprettet med Fabrikant H. Chr. Petersen, som er Indehaver af *Kaalunds Sæbefabrik* i Kolding. Virksomheden beskæftiger 14 Kvinder.

Kvinderne paa københavnske Vaskerier. Kvindelig Arbejderforbund har faaet Sanktion til at stille Lønkrav overfor og søge Overenskomster oprettet med følgende Dampvaskerier i København: *Solvang*, *Centralvaskeriet*, *Thor*, *A/S Hannibal Sander* og *Danmark*.

Malerne i København. I det Forlig, Malerfaget indgik den 28. April i Aar, fandtes en Bestemmelse om Oprettelsen af et Nævn, der skulde afgøre Tvistigheder, som maatte opstaa ved Overenskomsternes Renskrift.

For den københavnske Priskurants Vedkommende opstod der Uoverensstemmelser paa 2 Punkter. Det ene drejede sig om Tapetopsætterpriserne, det andet om Prisen for mosfarvet Stuk.

Den 28. Maj afholdt Nævnet derfor Møde. Ved dette Møde henvistes det første Spørgsmaal til Forhandling mellem Lavet og Fagforeningen, og uden videre Indblanding fra Nævnets Side enedes Parterne om, at Prisen for alle Fællesarbejder for Malersvende og Tapetopsættere skulde optages i Malerfagets Priskurant, medens der vedrørende andre Priser skulde henvises til den Priskurant, der er oprettet mellem Sadelmager- og Tapetsererforbundet og den tilsvarende Mesterorganisation.

I det andet Spørgsmaal fældede Nævnets Opmand — Forligsmanden — en Kendelse, der gik ud paa, at en nærmere fastslaaet procentvis Nedsættelse af Prisen for mosfarvet Stuk skulde finde Sted paa Grundlag af de i den tidligere gældende Priskurant optagne Priser.

Ved denne Kendelse fik Malersvendene Medhold i deres Paastand. Malerlavet havde fremsat Paastand om, at der slet ingen Priser fandtes for dette Arbejde.

Hvis denne Paastand havde været rigtig, havde Forliget af 28. April simpelthen været Vanvid.

Træindustriarbejderforbundets Medlemmer paa Svendborg Jærnvarefabrik. I April Maaned organiserede samtlige Arbejdere, som beskæftigedes paa *Aktieselskabet Svendborg Jærnvarefabrik*, sig under Dansk Træindustriarbejderforbund, uanset hvilket Fag de tilhørte. Misfornøjelse med de stedlige Arbejdsforhold og Akkordpriserne var Anledning til dette Skridt.

Kort Tid efter opstod der Konflikt fordi Fabriken ikke vilde give rimelige Indrømmelser, og da Selskabet den 28. April afskedigede Arbejdernes Tillidsmand, forlod Arbejderne Fabriken.

Det varede dog ikke længe før Fabriken var i fuld Gang, men i nogle Dage var Virksomheden noget uregelmæssig.

Industrifagene, hvoraf Selskabet er Medlem, begærede nu Forbundet indklaget for Den faste Voldgiftsret og forlangte det idømt Bod og Erstatning for Brud paa Overenskomst og Septemberforlig.

I Henhold til sidstnævntes § 10 afholdtes der først et Møde om Sagen i Arbejdsgiverforeningen. Det fandt Sted d. 17. Maj, og efter et Par Timers Forhandling fremsatte Arbejdsgiverne nedenstaaende Forslag til en Afslutning paa Striden.

»Idet Træindustriarbejderforbundet beklager den i Strid med de gældende Overenskomster og Septemberforliget iværksatte Strejke hos Aktieselskabet Svendborg Jærnvarefabrik, erklærer det, at hverken Forbundet eller dets Afdelinger vil, eller dets Medlemmer maa lægge nogen Hindring i Vejen for den fri og uhindrede Tilgang af Arbejdskraft til Aktieselskabets Værksteder.

Træindustriarbejderforbundet betaler til Børneasylet i Svendborg Kr. 300,00.

Mulige Stridsspørgsmaal mellem Aktieselskabet og dets Arbejdere henvises i Henhold til de gældende Overenskomster til Behandling efter Mæglings- og Voldgiftsreglerne.

Forbundets Repræsentanter erklærede sig villig til at underskrive denne Udtalelse, hvis Bødebestemmelsen udgik, men Arbejdsgiverne vilde ikke frafalde Erstatningskravet.

Mødet endte derfor uden at Enighed blev opnaaet.

Endnu er Sagen dog ikke indanket for Den faste Voldgiftsret.

Vægterne paa Dansk Nattevagt. Efter at en Konflikt mellem Aktieselskabet

Dansk Nattevagt og Natvægternes Fagforening for nogen Tid siden var bragt til Afslutning, indmeldte en Del af de nyantagne Vægtere sig i Fagforeningen.

Selskabets Direktør, Hr. *Steiner* tog imidlertid Vægterne dette Skridt meget unaadigt op, og med Dags Varsel afskedigede han 6 Mand den 10. Juni, fordi de havde indmeldt sig.

Da der imidlertid den Dag i Dag bestaar Overenskomst med tilhørende Regler for Behandling af faglig Strid mellem Selskabet og Dansk Arbejdsmandsforbund, begærede sidstnævnte øjeblikkelig Mægling afholdt og Afskedigelserne annulleret, og da Direktøren nægtede at indgaa herpaa, blokerede Forbundet Virksomheden.

Den 11. Juni afholdtes derpaa et Fællesmøde med Bistand af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, og der opnaaedes Enighed om følgende Overenskomst:

Blokaden ophæves med det samme, og alle Spørgsmaal angaaende Organisationsforhold m. m. henvises til direkte Forhandling mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og A/S Dansk Nattevagt. Opnaas der ikke Enighed om alle Punkter inden Udgangen af Juni Maaned, henvises Sagen til ny Behandling under Hovedorganisationernes Medvirken.

Dansk Arbejdsmandsforbund anerkender de Arbejdsvilkaar, under hvilke de nyantagne Vægtere arbejder, indtil man enes om en Ordning eller den faste Voldgiftsret eventuelt maatte udtale, at Overenskomsten af 18. Maj 1912 endnu er bestaaende. Selskabet erklærer sig villigt til at annullere de i Gaar foretagne Afskedigelser.

Udlandet.

Organisationens Udvikling i Norge.

Den norske Landsorganisations-Meddelelsesblad indeholder i Anledning af den nys afholdte Kongres nedenstaaende Opgørelse over den talmæssige Fremgang paa forskellige Omraader siden sidste Kongres.

Medlemstallet er steget fra 43,000 ved Udgangen af 1909 til 61,000 ved Udgangen af 1912. Nu er Medlemstallet henimod 63,000 — med andre Ord en Øgning af ca. 20,000 eller ca. 50 pCt. i Løbet af 3 Aar.

Formuen er steget fra Kr. 903,263.79 ved Udgangen af 1909 til Kr. 1,688,127.29 ved Udgangen af 1912. Stigningen er paa dette Omraade trods Storlockouten endnu større, idet Formuen næsten er fordoblet paa de 3 Aar.

Tarifarbejdet viser, at Antallet af Tariffer i 1909 var 453 omfattende 48,917 Arbejdere. Dette Tal var i 1912 steget til 705 Tariffer omfattende 72,887 Arbejdere. Tariffernes Antal er saaledes øget med 252 omfattende 23,970 Arbejdere paa disse 3 Aar. Dette Tal giver dog ikke fuld Oversigt over Tarifbevægelsernes Antal, idet der ikke blot har været Nydannelser, men ogsaa et stort Antal Revisioner paa dette Omraade. Antallet af Lønbevægelser og Konflikter har i 3-Aaret været ialt 573 omfattende 92,365 Arbejdere med en udbetalt Understøttelse af Kr. 1,703,670,85. I forrige 3-Aarsperiode udbetaltes 1,136,933.44.

International Overenskomst i Kødindustrien.

I Forbindelse med en tysk Slagteriarbejderkongres, der fornylig afholdtes i Dresden, blev der afholdt en international Konference, som behandlede et af Dansk Slagteriarbejderforbund udarbejdet Forslag til en international Overenskomst.

Efter en indgaaende Diskussion blev Forslaget enstemmig vedtaget, og hermed er obligatorisk Understøttelse til rejsende Medlemmer samt Understøttelse under Strejker og Lockouter vedtaget mellem alle de tilsluttede Landes Organisationer.

For Tiden tilhører følgende Landes Forbund Sammenslutningen. Amerika med 10,000 Medlemmer, Tyskland (6,500), Ungarn (2,600), Danmark (2,400), Østrig (1,300), Holland (750), Sverrig (600), Sveits (580) og Norge (250). Ialt 9 Forbund med tilsammen 24,980 Medlemmer.

Det tyske Forbunds Hovedbestyrelse leder det internationale Kontor det første Aar. I 1914 afholdes Møde i Wien.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 2 ❋ KØBENHAVN DEN 12. JULI 1913 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: De samvirkende Fagforbund. Lønbevægelser og Konflikter (Glarmestersvendene i København. Murarbejdsmændene i Provinserne. Tobaksarbejderne Landet over). International Konference. Udlandet. Arbejdsløsheden i April Maaned 1913.

De samvirkende Fagforbund.

Lovændringerne.

Forretningsudvalget har tilstillet alle Forbund og enkeltstaaende Foreninger, som er tilsluttet Centralisationen, samt alle Fællesorganisationerne nedenstaaende Cirkulære, der giver en Oversigt over Betydningen af de Ændringer, De samvirkende Fagforbunds Love undergik paa den i April Maaned afholdte Generalforsamling.

❋ ❋ ❋

Paa De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling i April d. A. vedtoges forskellige Lovændringer, som paa hver sit Omraade vil faa Indflydelse paa Samkvemmet mellem Organisationerne og Lands-Centralisationen. Vi henleder derfor Organisationernes Opmærksomhed paa disse. Angaaende Ordlyden henviser vi til Protokollen over Generalforsamlingen og Rentrykket af de nye Love.

Ved Ændringer af Lovenes §§ 10 og 15 er det bestemt, at der skal afholdes et Repræsentantskabs*møde*, hvis det Tilfælde indtræffer, at Repræsentantskabet vil *forlange* et i Konflikt værende Fag til at *afslutte Konflikten*. Afstemning pr. Post om dette Anliggende vil altsaa ikke kunne ske fremtidigt.

Tillige ophævedes den hidtilgældende *Begrænsning* af *pekuniær Støtte* til Konflikter — 3 Maaneder — hvis ikke særlig Beslutning foreligger. Den pekuniære Støtte kan kun inddrages, naar et Repræsentantskabs*møde* beslutter dette. Altsaa kan der heller ikke i dette Forhold afstemmes pr. Post.

Ifølge Tilføjelse til § 13 bør *Hovedoverenskomster* med almindelige Bestemmelser, som afsluttes med Organisationer (eller Virksomheder) indenfor Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening kun indgaas under Forbehold af De samvirkende Fagforbunds Sanktion.

Saadanne Overenskomster bør altsaa kun underskrives med det nævnte Forbehold. Men, som man vil se, gælder Reglen ikke de lejlighedsvise Overenskomster af mere underordnet Betydning.

Administrationskontingentet er, ved Ændring af § 18, forhøjet fra 30 Øre pr. heltbetalende og 15 Øre pr. halvtbetalende Medlem aarlig til henholdsvis 40 og 20 Øre.

Indbetalingsmaaden og Indbetalingstiderne forbliver som hidtil.

Under § 19 er vedtaget, at Forretningsudvalget kan udskrive et ugentligt *Ekstrakontingent* af indtil 100 Øre for heltbetalende og 50 Øre for halvtbetalende Medlemmer. Under ekstraordinære Forhold kan Repræsentantskabet med ¾ Majoritet vedtage en yderligere Forhøjelse af Ekstrakontingentet.

Med Hensyn til *Strejkefonds* (§ 21) er det fremdeles Forbundenes (Foreningernes) Pligt at have et saa stort Kontingent, at der aarlig kan henlægges 7 Kr. pr. heltbetalende og 3½ Kr. pr. halvtbetalende Medlem til Strejkefondet. Dette Fond maa kun benyttes i Tilfælde af Strejke eller Lockout, derunder Indbetalinger til De

samvirkende Fagforbund; dette sidste dog kun, naar Fondet har naaet en Størrelse, der svarer til 30 Kr. pr. heltbetalende og 15 Kr. pr. halvtbetalende Medlem.

For at opnaa Sanktion til Opsigelse af Overenskomst og eventuel Strejke, skal Organisationerne godtgøre at have efterlevet denne Bestemmelse. Ved hvert Regnskabsaars Slutning skal *et Eksemplar af Regnskabet indsendes* til De samvirkende Fagforbund.

Fællesorganisationernes Repræsentanter paa De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling skal fremtidig tilhøre en under De samv. Fagforbund indordnet Organisation.

Generalforsamling afholdes i Fremtiden hvert 3. Aar, næste Generalforsamling altsaa i 1916. (§ 33).

Foruden disse Lovændringer vedtog Generalforsamlingen en Række Resolutioner, som dels rummer principielle Udtalelser om bestemte Anliggender, og dels giver midlertidige Regler i saadanne Forhold, som ikke endnu er modnet til egentlig Lovgivning.

Der vedtoges en Resolution, som paalægger Organisationerne at virke hen til, at de enkelte Medlemmer ude paa *Arbejdspladserne* gensidig kontrollerer hverandre saaledes, at Bøgerne altid er i Orden samt søger at vinde de uorganiserede Arbejdere for Fagforeningerne. Resolutionen er et Ord i rette Tid saa vist som danske Arbejdere i alt for høj Grad har forsømt denne Opgave i de senere Aar. Trods vort relativt fremskredne organisatoriske Stade er der endnu et stort Agitationsarbejde at udføre, og Agitationen paa Arbejdspladserne er den bedste, nu som altid før.

Dernæst sluttede Generalforsamlingen sig til den af Partikongressen vedtagne Resolution om den *syndikalistiske* »Bevægelse«, dog med en Tilføjelse, som nødvendiggøres af Fagorganisationernes særlige Karakter som saadanne og deres stadige Bestræbelser for at faa alle Fagets Udøvere ind i Organisationen.

Dette er for Danmarks Vedkommende nogenlunde naaet i en Række af Fag. Saa glædelig denne Kendsgerning er i og for sig, bereder den os dog over for Splittelsesmændene særlige Vanskeligheder. Medens disse i andre Lande staar udenfor de egentlige Organisationer, saa er i Danmark det Forhold tilstede, at de *baade* er Medlemmer af disse og *samtidig* af Splittelsesforeningen. I denne kan man derfor holde sig underrettet om, hvad der sker i Organisationerne enkeltvis og tillige, gennem sine Agenter, øve Indflydelse paa Organisationernes Drøftelser.

At der ved en saadan Virksomhed hist og her kan skabes en vis sygelig Uro i Foreningslivet, er jo ikke underligt, og derfor bør hele »Bevægelsen« bekæmpes. Kritik og frit Ordskifte maa der altid være i vore Organisationer. Om det stundom gaar haardt til, er ingen Ulykke, saa længe det blot sker i god Mening for at fremme Organisationens Interesse. Men naar man, som her, »organiserer« Kritiken for at skade Organisationerne og lægge Arbejdernes ordnede Fællesbestræbelser de flest mulige Hindringer i Vejen, saa bør dette ikke have Lov at passere.

Bortset fra den organiserede Spionage og det organiserede Nedbrydningsarbejde (gennem Fagoppositionens Sammenslutning), er alle Syndikalisternes »Programpunkter« Gengangere fra tidligere lignende Bevægelser (anarkistiske o. a.) her og i Udlandet. Bevægelser, som det i nogle Tilfælde er lykkedes at paavise, blev støttet af Kapitalistklassen.

Den syndikalistiske Fare bør hverken over- eller undervurderes. Talmæssigt betyder Syndikalisterne ikke stort. Deres »Organisationer« har i alle Lande langt mindre Tilslutning end de moderne Fagforeninger efter skandinavisk-tysk Mønster. Dette gælder ogsaa de latinske Lande, hvor de ellers af mange Grunde har en gunstigere Jordbund, end hos os. Det gælder ogsaa Amerika, hvor Organisationsforholdene er saa overordentlig vanskelige paa Grund af Sprogforskellighederne blandt de

indvandrede Arbejdere. De eksisterer kun som Snyltere, hvor der alt er skabt en Arbejderbevægelse. Stillet overfor Arbejdsgiverne træder deres Afmagt straks for Dagen, hvilket man jo ogsaa havde Lejlighed til at se under den sidste Konflikt i Jord- og Betonfaget.

Det er derfor ganske udelukket, at de kan komme til at betyde noget som helst hos os rent talmæssigt set. Men de kan, særlig i bevægede Tider, under Lønbevægelser eller indre Brydninger, berede den enkelte Organisation alvorlige Vanskeligheder. Formaalet bør derfor overalt være, at forhindre, at der indenfor den enkelte Forening dannes den lille Syndikalist-Klike, som i Følge deres Program og Taktik, har den Opgave, med Hjælp udefra, at lægge sig i Vejen for ethvert praktisk Organisationsarbejde.

Resolutionen om Syndikalisterne, vedtoges ganske enstemmigt paa Partikongressen i Februar. Den vedtoges ligeledes enstemmigt paa Generalforsamlingen i De samvirkende Fagforbund, medens den mere betingende Tilføjelse vedtoges med alle Stemmer mod 2. Baade Partiet og Fagbevægelsen har saaledes taget sit Standpunkt med al ønskelig Tydelighed. Det staar nu til Organisationerne at handle i Overensstemmelse hermed.

Resolutionen om *Planmæssig Strejkeunderstøttelse* er en rent principiel Udtalelse. Det, den omtaler, er den egentlige Kerne i hele vor faglige Centralisation. I et lille Land som Danmark er den planmæssige, obligatoriske Strejkeunderstøttelse mellem *alle* fagorganiserere Arbejdere en tvingende Nødvendighed. Men deraf følger ogsaa, at alle vigtige Dispositioner maa træffes i Fællesskab, altsaa netop gennem den faglige Centralisation.

Resolutionen om *Organisationsformer* kan være en Rettesnor allevegne i Foreninger og Forbund, hvor man (Medlemmer eller Ledelse) er misfornøjet med sin bestaaende Organisationsform og mener, at en anden var bedre. Det er ikke her nødvendigt udelukkende at tænke paa de store Industrisammenslutninger, som direkte er omtalt i Resolutionen. I Danmark findes der i en Række smaa Fag Organisationer, for hvilke der rejser sig særlige Vanskeligheder netop paa Grund af deres Lidenhed. De kan f. Eks. ikke holde fast Kontor. Deres Tillidsmænd maa alle virke som Lønarbejdere i Faget, bliver derved i nogen Grad afhængige af Arbejdsgiverne og kan ikke altid være til Foreningernes Disposition saaledes, som det i Grunden var ønskeligt. Hvis der paa noget Punkt kan raades Bod herpaa ved en Sammensmeltning af flere Organisationer, *uden at der paa andre Punkter skabes nye Vanskeligheder*, saa vil selvfølgelig en saadan Sammenslutning være et glædeligt Fremskridt. Men enhver Forandring af Organisationsformer bør meget nøje overvejes, inden den foretages. Enhver Organisation har kostet aarelangt, møjsommeligt Arbejde at bygge op. Derfor maa der først og fremmest ikke slaas noget i Stykker.

Kernen i hele dette Spørgsmaal er iøvrigt den, at det skal finde sin Afgørelse i Organisationerne selv. Centralisationen kan paa dette Punkt kun være raadgivende og hjælpende, og den blander sig derudover ikke i Spørgsmaal om de enkelte Organisationers Rammer paa andre Omraader, end de i Loven nævnte.

En positiv Nydannelse indfører den nævnte Resolution ved de i 3. sidste Stykke omtalte raadgivende Møder af Repræsentanter for beslægtede Fag. Hvor stor Nytte disse Møder kan blive til, afhænger ligeledes i høj Grad af, hvor stor Forstaaelse af Interessefællesskabet der er i de beslægtede Fag.

Den om *Gensidighed* mellem de skandinaviske Landes Centralisationer vedtagne Resolution faar ikke nogen praktisk Betydning foreløbig. Göteborgkonferencens Udtalelse er hidtil kun vedtaget uforandret i Finland. Sverrig og Danmark har vedtaget den, hver med sin Tilføjelse, og hele Spørgsmaalet maa derfor underkastes ny Drøftelse, inden den

lovfæstede Gensidighed kan træde ud i Livet.

Resolutionen om *Grænsestridigheder med udenforstaaende Organisationer* kan formentlig faa Betydning i flere Fag. Grænsestridigheder er jo desværre ikke helt sjældne, og man er vel fra alle Sider enig om, at de helst skal afgøres ad fredelig Vej indenfor Arbejdernes egen Kreds. Forhaabentlig vil man da ogsaa fra alle Sider med Velvilje slutte sig til den i Resolutionen fastsatte Ordning.

Vi har ment at burde tilstille Organisationerne denne kortfattede Fremstilling af Generalforsamlingens vigtigste Beslutninger. Iøvrigt fremsendes samtidig Generalforsamlingens Protokol og Rentryk af de nye Love.

Forretningsudvalget har besluttet at lade de nye Love trykke i saa stort Antal, at de tilsluttede Forbund og Foreninger kan erholde et Eksemplar til hvert Medlem. De Organisationer, som ønsker det, og som vil paatage sig at fordele Loveksemplarerne blandt Medlemmerne, bedes derfor rekvirere det nødvendige Antal.

P. F. V.

CARL F. MADSEN.

PEDER HEDEBOL.

Lønbevægelser og Konflikter.

Glarmestersvendene i København. Glarmestersvendenes Forbund opsagde med Sanktion af De samvirkende Fagforbund den københavnske Overenskomst til Udløb 1. Juli 1913, og længe før denne Tidsfrist fremsatte Forbundets Ledelse Forslag til en ny Overenskomst.

Om dette Forslag optoges Forhandlinger med Glarmesterlavet, men der opnaaedes ikke Enighed om en Ordning.

Uden for Lavet stod imidlertid en hel Del Mestre, hvoraf ca. 20 var Medlemmer af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening.

Fra denne Organisation rettedes Henvendelse til De samvirkende Fagforbund for at faa en Forhandling optaget mellem disse Mestre og Svendenes Organisation, og den 4. Juni afholdtes et Fællesmøde, der resulterede i, at et Udvalg af Svende og Mestre gav sig i Lag med Forhandling om Fagets Lønforhold, Priskuranter og almindelige Bestemmelser.

Dette Udvalg afholdt en Række af Møder og opnaaede Enighed paa alle Punkter, saaledes at Hovedorganisationernes Repræsentanter til Slut kun havde den lette Opgave at ordne visse formelle Forhold og underskrive Overenskomsten.

Dette fandt Sted den 19. Juni.

Svendene, som hidtil efter Anciennitet havde været lønnet med 20, 22, 24 og 26 Kr. om Ugen, fik som fremtidig Løn fastsat 22, 25 og 28 Kr. Lønningsparagrafen indeholder tillige en Nybestemmelse, der fastslaar, at Hjælpearbejde, som ikke strækker sig ud over 4 Dage, lønnes med 5 Kr. pr. Dag. En anden Nybestemmelse gaar ud paa Daglønnens Garantering, naar Akkordarbejde udføres under vanskelige Forhold.

Akkordpriserne blev gennemgaaende forhøjet med 4 pCt.

Arbejdstiden nedsattes fra 10 til 9½ Time pr. Dag.

Den gamle Overenskomsts Bestemmelser om Betaling for Landarbejde og Ventetid forbedredes, og de af Hovedorganisationerne vedtagne Regler for Behandling af faglig Strid blev knyttet til Overenskomsten, som tidligst kan opsiges til 1. Februar 1916.

Man skulde nu tro, at det var den selvfølgeligste Sag af Verden, at Lavet indgik paa denne Overenskomst, men herom kunde der ikke være Tale. Det var navnlig Arbejdstidsforkortelsen det ikke vilde gaa med til.

Efter en Masse Omstændigheder og Vrøvl fra Oldermandens Side lykkedes det dog til syvende og sidst at faa Forhandlinger i Gang, men der var igen saa mange Ophævelser, saa det halve kunde være nok.

Resultatet blev da ogsaa, at Svendene hos Lavsmestrene gik i Strejke den 1. Juli.

I den første Tid brød dog adskillige af Lavsmestrene ud under Følelsen af, at Lavets Ledelse var ude i det gladeste Vanvid med deres Standpunkter, og saavel disse udtraadte som flere, der slet ikke tilhører nogen Organisation, har senere underskrevet den ovennævnte Overenskomst.

Rimeligvis vil Strejken hos Glarmesterlavets Medlemmer en skønne Dag være sluttet paa den Maade, at alle de Mestre, der beskæftiger Svende, ganske stiltiende underskriver.

Murarbejdsmændene i Provinserne. Den 2. Maj i Aar aflystes en varslet Lock-out efter at Forligsmandens Henstilling om en Ordning i Malerfaget Landet over og for Murarbejdsmændene i Provinserne var tiltraadt af alle interesserede Parter.

For Murarbejdsmændenes Vedkommende var der dog ikke fremskaffet nogen endelig Ordning paa alle Omraader ved dette Forligs Indgaaelse, idet Spørgsmaalet om Lokalpriskuranter for 5 Byer henvistes til ny Forhandling.

I 3 af disse Byer, Roskilde, Esbjerg og Taastrup—Glostup, bristede Forhandlingerne imidlertid, og Dansk Arbejdsmands Forbund varslede derfor Strejke.

Arbejdsgiverforeningen paastod nu, at Strejkens Iværksættelse var i Strid med Forliget af 2. Maj, og begærede den faste Voldgiftsrets Afgørelse af dette Spørgsmaal.

Den 9. Juni procederedes Sagen for Retten og om Aftenen modtog Forbundet en Henstilling fra Retten gaaende ud paa Tilbagekaldelse af det givne Strejkevarsel. Samtidig meddeltes det, at Kendelsen antagelig falder den 12. Juli.

Dansk Arbejdsmands Forbund svarede omgaaende Retten, at Henstillingen blev taget til Følge og samtidig traf Forbundet Aftale med Arbejdsgiverforeningen om, at de paagældende Sager fra de 3 Byer snarest optages til Behandling ved et Fællesmøde.

Tobaksarbejderne Landet over. I Henhold til givne Strejkevarsler standsede ca. 3200 Medlemmer af Tobaksarbejderforbundet i Danmark Arbejdet i Løbet af Dagene 9.—14. Maj hos C. W. Obel i Aalborg og hos Medlemmer af Foreningen af danske Cigar- og Tobaksfabrikanter, Cigarfabrikantforeningen af 29. Januar 1909 og Foreningen af Cigarfabrikanter i Provinserne, da der hverken ved Forhandlinger mellem Parterne selv eller med Hovedorganisationernes Bistand var opnaaet Enighed om nye Overenskomster. De gamle Overenskomster udløb 1. Maj i Aar.

Ved nye Forhandlinger efter Strejkens Udbrud naaedes endelig til Enighed. Dette skete Natten mellem 21. og 22. Maj efter en Forhandling, som begyndte Klokken 10 Formiddag og med et Par enkelte Afbrydelser varede til næste Morgen Klokken $7^1/_2$, altsaa $21^1/_2$ Time. Man enedes her om Almindelige Bestemmelser og om Grundlaget for Lønforhold i Tobaksindustrien; men Specialforhandlingerne for de enkelte Fabriker stod endnu tilbage.

Disse meget omfattende Forhandlinger bragtes tilende indtil den 11. Juni. Det saaledes foreliggende fuldstændige Overenskomstforslag, der anbefaledes af Hovedbestyrelsen og Repræsentanter for de enkelte Fabrikker, sendtes nu, i Henhold til Forbundets Love, til Urafstemning blandt Medlemmerne, men med det Resultat, at Forslaget forkastedes med 2321 Stemmer mod 1942, 105 Stemmesedler var blanke og 16 ugyldige.

Tobaksarbejderforbundets Hovedbestyrelse indkaldtes til nyt Møde og meddelte ved Skrivelse af 19. Juni De samvirkende Fagforbund hvilke yderligere Krav, man mente at burde stille overfor Fabrikanterne. Samtidig meddelte man imidlertid, at disse bestemt havde nægtet at gaa med til ny Forhandling.

Paa Initiativ af De samvirkende Fagforbund fremkom der dog den 20. Juni fra Arbejdsgiverforeningen Tilbud om ny Forhandling. Men der stilledes den Betingelse, at For-

bundets Hovedbestyrelse skulde møde med frit Mandat til at afslutte bindende Overenskomst for Faget.

Dette vilde Hovedbestyrelsen ikke gaa ind paa. Imidlertid lykkedes det dog at bringe Parterne sammen. Den 24. Juni afholdtes i Arbejdsgiverforeningen et Møde, hvori deltog Tobaksarbejderforbundets Forretningsudvalg samt Repræsentanter for Fabrikanterne og for de 2 Hovedorganisationer. Da der ikke her fremkom noget Tilbud, som Fagets Repræsentanter mente at kunne modtage, sluttede Mødet uden andet Resultat end det, at Arbejdsgiverforeningen fremsendte et saalydende Lock-outvarsel:

Da Tobaksarbejderforbundet nu paa 6te Uge opretholder en Arbejdsstandsning hos Medlemmerne af Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Cigarindustrien i Danmark, uagtet Forbundets egne Repræsentanter og de tilkaldte Regræsentanter for Arbejderne paa de enkelte Fabriker er enedes med Sammenslutningens Udvalg om en Overenskomst med Priskuranter;

da Forbundet yderligere ved Afstemning har forkastet den af dets egne Repræsentanter anbefalede Ordning;

da Forbundet endelig erklærer ikke at kunde skaffe Mandat til at slutte Overenskomst, og

da den i Dag afholdte Forhandling som Følge deraf ikke har kunnet føre til noget endeligt Resultat,

agter man at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om, at der iværksættes Arbejdsstandsning *overfor Medlemmer* af De samvirkende Fagforbund, der beskæftiges *ved industriel Virksomhed under Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening*, i det Omfang, som den kompetente Forsamling maatte skønne nødvendigt for at bringe Konflikten i Cigarindustrien til en for Arbejdsgiverforeningen og Sammenslutningen tilfredsstillende Afslutning.

Under den saaledes foreliggende Situation meddelte Tobaksarbejderforbundets Forretningsudvalg De samvirkende Fagforbund, at man agtede at lade foretage en Urafstemning om, hvorvidt Medlemmerne ønskede at fortsætte Konflikten. De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg vedtog at afvente Resultatet af denne Afstemning.

Med 1761 Stemmer mod 1501 vedtoges det nu at slutte Strejken. Den 1. Juli samledes Repræsentanter for Tobaksarbejderforbundet med Fabrikanternes Bestyrelse. Overenskomsten blev underskrevet, og der blev truffet Bestemmelse om Arbejdets Genoptagelse. Denne skulde finde Sted i sit fulde Omfang Lørdag 5. Juli. Strejken har saaledes varet ca. 8 Uger.

Vi skal senere omtale den afsluttede Overenskomst nærmere.

International Konference.

I Zürich afholdes den 16.—18. September i Aar den ottende internationale Konference af Formændene for de faglige Landsorganisationer.

Dagsordenen er fastsat saaledes: 1. Beretning af den internationale Sekretær. 2. Behandling og Vedtagelse af Forslag, som vedrører det internationale Sekretariat. 3. Afholdelse af internationale Arbejderkongresser. 4. Fagforeningernes internationale Sammenslutning. 5. Foranstaltninger til Afskaffelse af Natarbejde og til Indførelse af en lovhjemlet 8-Timersdag. 6. Undersøgelse af, hvad der kan gøres for at 1. Maj-Demonstrationen kan faa sin virkelige og internationale Karakter.

Udlandet.

De østrigske Træarbejderes Lønbevægelser i 1912.

Det østrigske Træarbejderforbund har i det sidste Aar deltaget i 117 Lønbevægelser i 71 Byer. Deraf var 106 Angrebsstrejker, 3 Forsvarsstrejker og 8 Lock-out'er med 7,651 Deltagere i 1001 Virksomheder. 96 Konflikter endte med fuldstændigt, 6 med delvis godt Resultat og 13 tabtes. De sidste var dog kun af ringe Omfang, idet den største af dem kun omfattede 22 Arbejdere. Lønbevægelserne kostede ialt 202,000 Kr. og medførte et Tab af 209,000 Arbejdsdage. Af 70 Strejker varede 24 længere end 4 Uger, 4 endog udover 20 Uger. Der opnaaedes en Arbejdstidsforkortelse af fra 1/4 til 6 Timer ugentlig for 3990 og en Lønforhøjelse af fra 2 til 20 pCt. for 6140 Arbejdere. I Gennemsnit opnaaede enhver Arbejder pr. Aar en Arbejdstidsforkortelse af 101 Timer

og en Lønforhøjelse af 98 Kr. Der blev afsluttet 29 Kollektivoverenskomster for 590 Virksomheder med 3189 Arbejdere. Desuden 132 enkelte Overenskomster omfattende 1551 Arbejdere. Af de i samtlige Lønbevægelser deltagende 7651 Arbejdere var 5867 Snedkere, 346 Maskinsnedkere, 295 Kammagere, 252 Møbelpakkere, 159 Tapetserere, 147 Musikinstrumentmagere, medens Resten fordeler sig over 12 andre Brancher.

Arbejdsløsheden
i April Maaned 1913.

For April Maaned 1913 foreligger der Oplysning om Arbejdsløsheden fra 49 Fag eller Organisationer for ialt ca. 91,200 Arbejdere, men hertil er der i omstaaende Oversigt paa enkelte Punkter foretaget et skønsmæssigt Tillæg af ca. 8000 Arbejdere, saaledes at denne omfatter ialt ca. 99,200 Arbejdere.

Medtages desuden Bagerfaget, for hvilket der ikke er blevet indsendt Oplysning, idet Arbejdsløsheden ansættes efter Skøn, faas blandt 101,300 Arbejdere ved Maanedens Udgang et samlet Antal Arbejdsløse af ca. 4,000 eller knapt 4 pCt. samt i Maanedens Løb c. 94,200 tabte Arbejdsdage eller 0,9 Dage pr. Medlem.

Af større Fag mangler foruden fra Bagerfaget Oplysning fra Rebslagere, Telefonarbejdere, Keramisk Forbund, Elektrikere og Bogbindere. Desuden er de meddelte Oplysninger ret ufuldstændige for Stenarbejdere i Provinsen, Dansk Arbejdsmandsforbund og Kvindeligt Arbejderforbund. Endelig er Malerfaget ikke medtaget i Opgørelsen, da Malerne i April Maaned var i Strejke.

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Tilvirkning af Næringsmidler og andre Fortæringsgst.												
Mølleriarbejdere	100	100	5	86	436	436	5	169	536	536	10	255
Sukkervarearbejdere	192	192	2	79	53	53	3	99	245	245	5	178
Bryggeriarbejdere	2200	2200	2	92	1348	1348	5	109	3548	3548	7	201
Slagteriarbejdere	231	231	10	250	2003	2003	16	491	2234	2234	26	741
Skraatobaksarbejdere	112	112	»	»	415	415	9	243	527	527	9	243
Tobaksarbejdere	3293	3293	86	2176	1938	1794	15	436	5231	5087	101	2612
Tekstilindustri.												
Tekstilarbejdere	1409	1378	25	634	3199	3199	60	1981	4608	4577	85	2615
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Skrædere	2190	2190	37	480	1443	1443	30	277	3633	3633	67	757
Handskemagere	59	59	»	»	13	13	»	»	72	72	»	»
Hattearbejdere	178	178	1	27	79	79	2	52	257	257	3	79
Skotøjsarbejdere	1930	1930	30	1350	908	908	17	430	2838	2838	47	1780
Jordarbejdere, Bygnings- og Møbelindustri.												
Brolæggere	85	85	4	125	62	38	2	46	147	123	6	171
Murere	1708	1708	96	2714	4045	4045	150	4000	5753	5753	246	6714
Murarbejdsmænd	912	912	6	808	—	—	—	—	912	912	6	808
Hustømrere	1375	1375	56	1405	3090	3067	29	1693	4465	4442	86	3098
Skibstømrere	265	265	»	»	381	361	1	18	646	626	1	18
Snedkere	3194	3194	330	8434	3450	3450	161	4758	6644	6644	491	13192
Billedskærere	96	96	4	158	50	50	3	33	146	146	7	191
Sadelmagere	682	682	4	70	340	330	3	45	1022	1012	7	115
Stukkatører	76	76	7	82	11	11	4	63	87	87	11	145
At overføre	20287	20256	705	18970	23264	23043	515	14943	43551	43299	1221	33913

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Overført...	20287	20256	705	18970	23264	23043	515	14943	43551	43299	1221	33913
Skiferdækkere	10	10	6	168	—	—	—	—	10	10	6	168
Ovnsættere	12	12	3	59	—	—	—	—	12	12	3	59
Trævareindustri, samt Industrier i hvilke Træ indgaar som en væsentlig Bestanddel.												
Træindustriarbejdere	592	592	22	423	1617	1617	70	1065	2209	2209	92	1488
Bødkere	258	258	16	529	463	463	7	514	721	721	23	1043
Drejere	74	74	2	72	206	206	10	273	280	280	12	345
Karetmagere	325	325	3	49	499	499	7	227	824	824	10	276
Barnevognsarbejdere	28	28	2	38	—	—	—	—	28	28	2	38
Børstenbindere	158	158	4	96	128	69	4	36	286	227	8	132
Kurvemagere	122	122	»	»	—	—	—	—	122	122	»	»
Læder- og Lædervareindustri.												
Lohgarvere	96	96	4	115	92	92	1	14	188	188	5	129
Hvidgarvere	37	37	3	90	35	35	1	12	72	72	4	102
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Pottemagere	64	64	»	»	40	40	—	—	104	104	»	»
Stenarbejdere	116	116	»	»	398	284	6	140	514	400	6	140
Glasarbejdere	138	138	3	125	104	104	2	7	242	242	5	132
Forarbejdning af Metal og Metalgenstande, herunder Tilv. af Maskiner og Instrum.												
Guld-, Sølv-, Elektropl.	290	290	2	124	112	112	»	11	402	402	2	135
Blikkenslagere	686	686	35	824	416	416	11	353	1102	1102	46	1177
Metaltrykkere	64	64	»	15	8	8	2	45	72	72	2	60
Gørtlere og Metalarb.	298	298	18	441	78	78	2	23	376	376	20	464
Smede og Maskinarb.	6500	6500	194	5191	5459	5459	78	1769	11959	11959	272	6960
Formere	350	350	20	491	1050	1050	42	1029	1400	1400	62	1520
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	214	214	»	»	984	984	4	18	1198	1198	4	18
Industri i litterær og kunstnerisk Retning.												
Litografer	307	257	17	450	96	78	2	53	403	335	19	503
Typografer	2368	2368	117	2646	1403	1397	27	745	3771	3765	144	3391
Kedel- og Maskinpass.	598	598	8	174	838	838	13	343	1436	1436	21	517
Gartnere	140	140	»	»	10	10	»	»	150	150	»	»
Kelnere	685	685	55	1750	356	356	33	1000	1041	1041	88	2750
Dansk Arbejdsmandsf.	14000	10362	734	17856	24000	13883	867	14357	38000	24245	1601	32213
Arbejdsm. Fagforening f. Gentofte og Lyngby	—	—	—	—	720	720	1	20	720	720	1	20
Kvindeligt Arbejderf.	2129	1819	15	368	700	483	1	80	2829	2302	16	448
Tilsammen	50946	46917	1988	51064	63076	52324	1706	37077	114022	99241	3694	88141

REDAKT.: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal. Kbhvn. K.
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen) Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 3 ❋ KØBENHAVN DEN 19. JULI 1913 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: Kongresser. Udlandet.

Kongresser.

Dansk Tekstilarbejder-Forbunds 13. Kongres.

I Dagene 17.–20. Juni afholdt Dansk Tekstilarbejderforbund sin 13. Kongres i Folkets Hus, Jagtvejen, Københ. Kongressen talte 78 Delegerede, 12 Hovedbestyrelsesmedlemmer samt følgende Gæster:

Carl F. Madsen for De samvirkende Fagforbund i Danmark, *Albin Reichelt* fra Tyskland, *August Lindell* fra Finland og *Åkervald* fra Sverrig.

Efter Indledningstaler, Mandaters Godkendelse og Valg af Kongressens Funktionærer aflagde Forbundets Formand, *J. J. Møller*, følgende

Beretning.

Hovedbegivenheden i den treaarige Periode har været de i Slutningen af 1910 og Begyndelsen af 1911 førte Forhandlinger om nye Løntariffer.

Under disse Forhandlinger var der især 2 Punkter, der havde været særlig fremtrædende, nemlig: de faste Lønninger og Arbejdstidens Regulering.

Ligeledes var der ført en Række af Forhandlinger om Overenskomstens Indhold, idet vi havde ønsket indført den af Udvalget af 17. August 1908 anbefalede Norm for Regler for Behandling af faglig Strid.

Dette havde Fabrikantforeningen modsat sig, og Forhandlingerne var ofte strandede, forinden det efter mange og lange Forhandlinger var lykkedes at faa vedtaget en Overenskomst, der indeholdt de vigtigste Punkter af disse Forhandlingsregler.

Forhandlingerne havde i det Hele været meget vanskelige, og vi stod tilsidst lige overfor en Lock-out. Ved Indgriben fra De samv. Fagforbund og Arbejdsgiverforeningen og med Bistand af Forligsmanden blev der forinden Lock-out-Varslets Udløb afholdt et Møde, der endte med, at Lock-out'en blev aflyst og det blev paalagt begge Organisationer at forhandle sig til Enighed.

Resultatet af nævnte Møde var imidlertid for 2 Afdelinger ret ugunstigt, idet vi uden at faa tilkaldt Repræsentanter for disse maatte gaa med til at træffe bindende Bestemmelser for dem.

At de to Afdelinger (Farveriarbejderne i København og Odense Afdeling) vilde være i høj Grad utilfredse med, hvad der for deres Vedkommende var vedtaget, var vi fuldt ud klar over, men Situationen var saaledes tilspidset, at vi intet andet Valg havde end at tage det, der forelaa, eller ogsaa at tage mod den lige over Hovedet hængende Lock-out, og da vi derved vilde komme i Modstrid med de Raad og Paalæg De samv. Fagforbund havde givet os, vilde vi derved ikke alene være kommet til selv at bære Lock-out'en, men vi havde ogsaa afskaaret os selv Muligheden for at naa en Afslutning uden en Sammenkobling med de øvrige 25—30 Tusinde, som i samme Foraar var i Lønbevægelse.

Som Følge af disse Kendsgerninger maatte vi tage Ansvaret for vore Handlinger uden Hensyn til, om vi derved kom paa Kant med enkelte Afdelinger, da det vilde have været uforsvarligt overfor Forbundets øvrige Medlemmer, om vi havde handlet anderledes.

Formanden omtalte derefter de mange Forhandlinger, der siden Afslutningen var ført, for at faa Overenskomsten respekteret af Fabrikkernes Ledelser, samt Resultaterne af disse Forhandlinger. Han gennemgik de faldne Voldgiftskendelser og disses Betydning, ligesom han omtalte Tillidsmandssager fra forskellige Fabrikker.

I det hele taget var det ret vanskeligt at faa Fabrikanterne til at overholde Overenskomsterne, og det har i den senere Tid set ud til, at vi fremtidig ikke vilde kunne faa Sager af større Betydning ordnede ved Mæglingsmøder med Fabrikantforeningen, men maa drive saadanne frem til Afgørelse ved Voldgiftsretten.

Afdelingerne burde derfor altid have deres Statistikmateriale i en saadan Orden, at man ved Forhandlinger eller Voldgiftsafgørelser havde fornødent Materiale at støtte sig til.

I øvrigt henviste Formanden til den mere udførlige trykte Beretning.

Efter Beretningens Aflæggelse førtes en meget lang Debat, der navnlig drejede sig om Tillidsmandssagerne, den i 1911 afsluttede Overenskomst og om De samvirkende Fagforbunds Stilling til Forbundets og dets Ledelse, da denne Overenskomst blev indgaaet.

Beretningen godkendtes enstemmig med Vedtagelse af følgende Resolution:

»Idet Kongressen godkender den aflagte Beretning, opfordres den kommende Hovedbestyrelse til af al Magt at støtte og at sikre Tillidsmændene mod Angreb fra Fabrikanternes Side.«

Odense Afdeling og Farveriarbejderne stillede følgende Forslag, som imidlertid forkastedes.

»Kongressen udtaler, at det Resultat, som Farveriarbejderne opnaaede, og den Maade, hvorpaa A/S Mogensen og Dessaus Væveriers Prisliste, paa Grund af de foreliggende Forhold, blev gennemført ved Forhandlingerne den 15.—16. Februar 1911, har skabt Utilfredshed blandt de paagældende Afdelingers Medlemmer — henstiller den, at der ved fremtidige Forhandlinger saavidt muligt gives de enkelte Afdelinger Adgang til direkte Forhandling om deres berettigede Krav.«

Under dette Punkt paa Dagsordenen vedtoges det iøvrigt at yde Enken efter et Hovedbestyrelsesmedlem en aarlig Understøttelse paa 150 Kr., foreløbig indtil næste Kongres.

Regnskabet.

Hovedkassereren forelagde Regnskaberne for de siden sidste Kongres forløbne 3 Aar. Regnskabet viste en Formuefremgang paa 36,420 Kr. 99 Ø. i de tre Aar, uagtet der havde været ret store Strejkeudskrivninger og Udlaan i dette Tidsrum. Medlemsantallet var steget med 870.

Efter at enkelte Forespørgsler var besvarede godkendtes Regnskabet enstemmig.

Lovene.

Af betydende Lovændringer vedtog Kongressen en Kontingentforhøjelse fra 50 til 60 Øre om Ugen for heltbetalende og fra 30 til 35 Øre for halvtbetalende Medlemmer.

En Række Forslag, særlig stillet af Hovedbestyrelsen, angaaende Administrationens Ordning, Afstemninger o. s. v. vedtoges ligeledes.

Særlige Forslag.

Under denne Kategori traf Kongressen ogsaa adskillige Beslutninger. De væsentligste af disse angik:

1. Mulktsystemet.

Angaaende dette Punkt vedtoges følgende Udtalelse:

»Idet Kongressen opfordrer Hovedbestyrelsen til med alle til Raadighed staaende Midler at modvirke Mulktsystemer, gaar man over til næste Punkt paa Dagsordenen.«

2. Den kooperative Bevægelse.

Herom vedtoges følgende Resolution:

»Idet Kongressen slutter sig til de paa den internationale socialistiske Kongres og paa den skandinaviske Kongres vedtagne Resolutioner, fremhæver den Betydningen af den kooperative Bevægelse som et godt Middel i Arbejderklassens Frigørelseskamp, og bemyndiger Hovedbestyrelsen til efter Evne at støtte denne Bevægelse, særlig saadanne Foretagender, som specielt maatte være til Gavn for Tekstilarbejderne.«

3. Overenskomsten med udenlandske Organisationer.

Det vedtoges at bemyndige Hovedbestyrelsen til at foretage det fornødne for ved Forhandling med

Svensk Tekstilarbejder-Forbund at bringe de mellem de to Lande vedtagne Gensidighedsregler i Overensstemmelse med de paa Gøteborg-Konferencen vedtagne Beslutninger.

4. Agitationen.

Herom førtes en kort Diskussion, hvorefter der vedtoges følgende 2 Resolutioner:

a.

»Agitationsdistrikterne omlægges saaledes, at de faar faste Centrum. Distrikterne ledes af Bestyrelsen for en af de Afdelinger, der findes i Distriktet, under Forretningsudvalgets Overledelse og med dettes Støtte. Det overdrages Forretningsudvalget at omlægge Distrikterne og at underrette alle Afdelinger om Distrikternes Omfang.«

b.

»Kongressen giver Forretningsudvalget sin Bemyndigelse til at søge De samvirkende Fagforbunds Støtte til at faa de til Tekstilindustrien henhørende Brancher eller Fag inkorporerede i Tekstilforbundet, da man anser det for uheldigt, at Arbejderne i samme Branche staar i forskellige Forbund.«

5. Hygiejne.

For at modarbejde de slette hygiejniske Forhold, der er raadende i flere Tekstilfabriker, vedtog Kongressen *enstemmig* følgende Forslag:

»Af Hensyn til de slette hygiejniske Forhold, der hersker paa flere af Tekstilfabrikerne, og af Hensyn til, at næsten ingen af Tekstilfabrikanterne overholder Sundhedsvedtægterne i Fabrikerne, foreslaas det, »at Forbundet en Gang aarlig udsender Spørgeskemaer til alle Afdelingers Formænd, som saa maa tilsende hver Fabriks Repræsentant et Skema, som det er Repræsentantens Pligt nøjagtig at udfylde, saaledes at Afdelingen og Forbundet faar klart Overblik over, hvad det er for Paragrafer, der misligholdes.

Skemaet sendes direkte fra Forbundet til Fabriksinspektøren for den Kreds, hvori den Fabrik ligger, hvorover der klages«.

Endelig foretoges Valg af Hovedledelse, Revisorer og Repræsentanter til den internationale Tekstilarbejderkomité.

J. J. Møller genvalgtes til Formand og *J. P. J. Arnskov* til Hovedkasserer.

Tekstilarbejdernes Arbejdsløshedskasse.

2. Delegeretmøde.

Efter Kongressens Afslutning holdt Arbejdsløshedskassen Delegeretmøde. Der var mødt 57 Delegerede og 12 Hovedbestyrelsesmedlemmer.

Beretning.

Formand *J. J. Møller* aflagde Beretning om Kassens Virksomhed i de forløbne tre Aar. Til Inspektoratet havde der af enkelte Medlemmer været rettet forskellige Klager. Inspektoratet havde i alle Tilfælde givet Hovedbestyrelsen Ret. Han gik derefter over til at omtale den paatænkte Revision af Arbejdsløshedskasseloven. Var den bleven vedtaget i den af Regjeringen foreslaaede Form, vilde Loven være blevet strammet i den Grad, at den var bleven mere til Skade end til Gavn for Arbejderne. Efter Folketingsvalget var der nu grundet Haab om, at Arbejdsløshedsloven blev revideret i en mere demokratisk Retning. Vedrørende Forstaaelsen af Kassens Love gav Taleren forskellige Oplysninger. Iøvrigt udbad han sig fyldigere Oplysninger fra Afdelingerne vedrørende de Arbejdsløse. Til Slut oplæste han en anerkende Skrivelse fra Inspektoratet, idet alt var fundet i den skønneste Orden ved et uanmeldt Kasseeftersyn.

Hovedkasserer *Arnskov* forelagde Regnskabet og gjorde opmærksom paa, at Kommunerne ikke mere ydede Maksimaltilskud til Kasserne, hvorfor han henstillede til de Delegerede at søge dette Forhold ændret, hvor det var muligt. Medlemsantallet var den 31. Marts 2849 heltbetalende og 1444 halvtbetalende.

I Understøttelse var der ialt udbetalt 24,548 Kr. 25 Øre. I Huslejehjælp, Hjælp in natura, Flyttehjælp og Juleunderstøttelse var der ialt udbetalt 2,509 Kr. 40 Øre.

Baade Beretning og Regnskab blev enstemmig godkendt.

Derefter blev de stillede Lovændringer gennemgaaede. Hovedbestyrelsens og Inspektoratets Ændringer vedtoges.

Til Formand og Kasserer genvalgtes henholdsvis *J. J. Møller* og *Arnskov*. Det samme var Tilfældet med Repræsentantskabet og Revisorerne.

Udlandet.

Den norske Landsorganisations 7. Kreds.

I Dagene fra 22. til 29. Juni afholdt den norske Landsorganisation Kongres i Kristiania.

Den talte 214 stemmeberettigede Repræsentanter og 18 afgaaende Hovedbestyrelsesmedlemmer. I Følge den norske Organisations Love vælges den nye hele Landet omfattende Hovedbestyrelse samtidig med, at der vælges Delegerede til Kongressen og de saaledes valgte have Stemmeret paa Kongressen, medens de afgaaende mister deres.

Som særlig indbudte deltog den svenske Landsorganisations Formand, *Herman Lindquist*, og Sekretær *Arvid Thorberg*, *Herman Kube* og Redaktør *Wilhelm Janson* fra Berlin, Redaktør *Lumivuokko* fra Helsingfors og som Repræsentanter for det norske Arbejderparti og for Norges kooperative Landsudvalg: *Chr. Knudsen*, *Kyrre Grepp*, *A. M. Andersen* og *Randolf Arnesen*. Endelig var de samvirkende Fagforbund i Danmark repræsenteret af *Carl F. Madsen* og *Otto Smith*.

Efter at Indledningshøjtideligheden havde fundet Sted og efter at Valg af Kongressens Tillidsmænd var foretaget, tog man fat paa Diskussionen om Virksomheden i de forløbne 3 Aar siden sidst afholdte Kongres.

For denne Periode aflagdes ingen mundtlig Beretning, men paa Kongressens Bord laa en trykt Beretning paa 537 Sider. Hvert Aar har heri sin Afdeling, som igen er inddelt i en lang Række forskellige Afsnit. Ialt 160. Behandlingen foregik paa den Maade, at Dirigenten nævnte hvert enkelt Afsnit. Det var godkendt, saafremt ingen begærede Ordet dertil. Lønbevægelser, Aarsregnskaberne, Statistiken, faglige Voldgiftskendelser m. m. er alt indeholdte i dette trykte Værk.

Efter at Sekretariatets Virksomhed i disse 3 Aar var gennemdiskuteret og kritiseret paa alle Ledder og Kanter — Nordmændene taler *meget* om deres Sager — godkendtes denne Beretning dog aldeles enstemmig, og Landsorganisationens Formand, *Ole O. Lian*, aflagde derefter mundtlig Beretning om det forløbne Halvaar af 1913.

Da de af denne Periode omfattede Sager naturligvis stod friskest i Minde, og i Særdeleshed da adskillige af dem ikke var afsluttet endnu, tog Diskussionen fat paany og denne Gang med hele Aktualitetens Interesse, og Kritikens Bølger gik højt.

Da det kom til Stykket, viste det sig alligevel, at der herskede almindelig Glæde og Tilfredshed over hele Virksomheden og Sekretariatets Arbejde, men det var slet ikke saa underligt, thi den norske Landsorganisation noterer udelukkende og ustandset Fremgang paa alle Omraader.

Ser man f. Ex. paa selve Organisationens Omfang, opdager man en betydelig Vækst i Forenings- og Medlemsantal.

Ved Udgangen af 1909 talte Landsorganisationen, nemlig 18 Forbund og 11 enkeltstaaende Foreninger, der ialt udgjorde 694 Afdelinger med tilsammen 43,194 Medlemmer.

Ved Udgangen af 1912 var 25 Forbund og 8 enkeltstaaende Foreninger tilsluttet Landsorganisationen med 914 Afdelinger og et Medlemstal paa 60,829.

Med den Fremgang, der har været i første Halvdel af 1913, kan en Medlemsforøgelse paa 50 % fastslaas siden forrige Kongres.

Efter Beretningernes Godkendelse tog man fat paa Dagsordenens Hovedpunkt:

Organisationsformen og Taktik.

Dette Punkt var inddelt i følgende Specialpunkter: *A.* Industriforbund. *B.* Stedlige Samorganisationer. *C.* Landsorganisationen. *D.* Forsikringsvæsenet. *E.* Tarifprincipet. *F.* Kampmidlerne.

I de sidste halvandet Aar har disse Spørgsmaal været drøftet Landet over i de forskellige Fagforeninger og Landssekretariatet nedsatte den 16. November 1912 et 5-Mandsudvalg, der fik til Opgave at tilrettelægge Sagen til Kongressen.

Dette Udvalg fremkom med 2 Indstillinger. Begge Indstillinger begyndte med følgende Indledning:

I Erkendelse af, at den stadig stærkere Koncentration af Kapitalmagten i Forbindelse med den industrielle og tekniske Udvikling nødvendiggør den stærkest mulige Sammenslutning af Arbejderne, saavel nationalt som internationalt, og at Organisationsformerne under Hensyn hertil maa udvikles saaledes, at Arbejderklassens Solidaritet bedst mulig kan udnyttes og Arbejdernes Handlekraft øges, udtaler Kongressen:

Flertallets, *M. Nygaard, H. Pettersen* og *Gunnar Sethils* Forslag, som gik ud paa Bevarelsen af den bestaaende Organisationsform, var dernæst af følgende Indhold:

1. Den heldigste Form for den videre Udvikling af den faglige Organisation er Sammenslutning i landsomfattende Forbund, inddelt efter *Fag* eller *Industri*, og forenet i en fælles Landsorganisation.

2. Der nedsættes en Komite paa 5 Medlemmer, som bliver at supplere med 1 Repræsentant, valgt direkte af hvert Forbund. Komiteen skal behandle Spørgsmaalet om, hvad der kan gøres for at sikre Medlemmerne mod at oparbejdede Rettigheder indenfor et Forbund ikke tabes ved det enkelte Medlems Overgang til andet Industriforbund eller hele Gruppers Overgang til et andet Forbund eller Oprettelsen af nyt Forbund. Komiteen skal herunder særlig have sin Opmærksomhed henvendt paa *enten* om samtlige Organisationers Bestemmelser angaaende Selvhjælpskasserne kan gøres saa ensartet som muligt, *eller* om der kan oprettes en Fællesforsikring indenfor alleForbund, forvaltet af Landsorganisationen. Komiteens Udredning ledsaget af Forslag omsendes til samtlige Organisationer og forelægges næste Kongres.

3. De Foreninger *indenfor samme Arbejdsgruppe*, som nu er organiseret i flere Forbund, opfordres til hurtigst muligt at fatte Beslutning om Overgang til det Forbund, hvor Hovedmassen af vedkommende Fags Arbejdere er organiseret.

4. Tvistigheder indenfor Organisationen, som maatte opstaa ved Udviklingen af Organisationslinjerne kan indbringes for Landsorganisationens Hovedstyre til Afgørelse.

Mindretallets, Formanden *Ole O. Lian* og Sekretærens *Sverre Iversens* Forslag havde derimod et formentlig radikalt Tilsnit, idet det tilsyneladende gik ud paa en hastig Overgang til *Industriforbund*.

Efter Fællesindledningen lød det saaledes:

1. Den heldigste Form for den videre Udvikling af den faglige Organisation er Sammenslutning i landsomfattende Forbund inddelt efter *Industri* og forenet i en fælles Landsorganisation.

Kongressen anbefaler derfor, at Udviklingen af Organisationsformerne sker efter industrielle Linjer med de Ændringer som maatte tilsiges af Forholdene, og opfordrer Forbundene til at optage denne Sag til Drøftelse paa sine førstkommende Landsmøder, til Afgørelse i den Udstrækning, som Forholdene gør det muligt, ligesom Sekretariatet og Forbundsstyrerne bør iværksætte det fornødne Oplysningsarbejde i denne Retning.

2. For at lette Udviklingen henimod Industriforbund, anbefaler Kongressen:

a. Forbundenes Love bør indeholde Bestemmelser om fri Overgang med Bibehold af Rettigheder i de Selvhjælpskasser, hvoraf tilsvarende findes i det Forbund som vedkommende Medlem maa overgaa til Arbejdsløshedskasser, Sygekasser o. l., ligesom Forbundene bør søge at ordne og udvikle denne Forsikring saa ensartet som muligt. Ligeledes bør Forbundenes Love indeholde en rummelig Frist for et Medlems Overgang fra det ene Forbund til det andet.

b. Der nedsættes en Komite paa 5 Medlemmer, som bliver at supplere med 1 Repræsentant, valgt direkte af hvert Forbund. Komiteen skal behandle Spørgsmaalet om, hvad der kan gøres for at sikre Medlemmerne mod, at oparbejdede Rettigheder i den saakaldte »Livsforsikring« ikke tabes ved det enkelte Medlems Overgang til andet Industriforbund eller hele Gruppers Overgang til et andet Forbund eller Oprettelsen af nyt Forbund. Komiteen skal herunder særlig have sin Opmærksomhed henvendt paa *enten* om samtlige Organisationers Bestemmelser angaaende denne Forsikring kan gøres saa ensartet som mulig, *eller* om der kan oprettes en Fællesforsikring indenfor alle Forbund, forvaltet af Landsorganisationen. Komiteens Udredning ledsaget af Forslag omsendes til samtlige Organisationer og forelægges næste Kongres.

3. De Foreninger *indenfor samme Fag og Arbejdsbranche* (faglærte og ikke-faglærte), som nu er organiseret i flere Forbund, opfordres til hurtigst mulig at fatte Beslutning om Overgang til det Forbund, hvor Hovedmassen af vedkommende Fags Arbejdere er organiseret.

4. Tvistigheder indenfor Organisationen, som maatte opstaa ved Udviklingen henimod Industriforbund, kan indbringes for Landsorganisationens Hovedstyrelse til Afgørelse.

Det var aabenbart, at Landsorganisationens to øverste Ledere var paavirket af de sidste Tiders evendelige Paastande om Nødvendigheden af en Forandring af de bestaaende Organisationsforhold. Deres Forslag gik derfor ud paa en *Force-*

ring af Udviklingen, medens Flertallets Forslag udelukkende vilde lade den *naturlige* Udvikling bestemme Organisationens Form og og Skæbne.

Forskellen mellem de to Forslag skulde iøvrigt ikke være ret stor, efter hvad Mindretallets Ordfører, *Ole O. Lian*, paastod; Mindretallet vilde i Virkeligheden kun trække Linierne op for de Organisationer, der maatte opstaa i *Fremtiden*, medens man for alle bestaaende Organisationers Vedkommende skulde følge Flertalsindstillingen og lade den jævne Udvikling gaa sin Gang.

Foruden disse 2 Forslag blev der stillet et syndikalistisk Forslag.

Indledningen adskilte sig fra de andre to Forslag kun derved, at den nævnede Nødvendiggørelsen af Arbejdernes *lokale* Sammenslutning foruden den nationale og internationale, men selve Forslaget til en ny Organisationsform var derimod vidt forskelligt fra de andre. Det lød saaledes:

»Organisationsformen bør udvikles derhen, at Landsorganisationen gøres til det centrale i Stedet for Forbundene, medens disse opretholdes som praktiske Arbejdsgrupper, delt efter de store Industrier, og at der oprettes lokale Samorganisationer, der som sin vigtigste Opgave faar Ledelsen af Agitationen, Overtagelsen af Repræsentationsretten til Fagkongressen og gives Indflydelse paa Fastsættelsen af Arbejdsvilkaarene.

For at lette Overgangen til den nye Organisationsform og for at kunne gøre den faglige Bevægelse til en ren Klassekamporganisation, nedsætter Kongressen en Komite, der faar til Opgave indtil næste Kongres at udrede Spørgsmaalene:

1) om Forsikringsvæsenets Sløjfning som Led i Fagorganisationens Virksomhed,

2) eller om det eventuelt maatte kunne overføres til Kooperationen.

Debatten om disse 3 Forslag gik meget højt og varede meget længe.

Flere Gange forsøgte Syndikalisterne at faa deres Førstemand, Redaktør *Tranmæl* fra Trondhjem, skaffet Adgang til at tage Del i Debatten, men uagtet han var til Stede som Repræsentant for sit Blad, var Kongressen dog ubønhørlig overfor dette Forlangende, da Formanden for det norske Malerforbund, hvoraf Tranmæl er Medlem, paa given Foranledning ved Debattens Begyndelse havde oplyst, at Tranmæl havde været foreslaaet til Kongresdelegeret sammen med andre af Forbundets Medlemmer, men ved en foretagen *Urafstemning* havde han ikke faaet Stemmer nok.

Da der endelig blev foretagen Afstemning over Forslagene forkastedes Syndikalistforslaget med 178 Stemmer mod 20.

Derefter foretoges Afstemning om de tidligere nævnte Indstillinger. 100 Delegerede stemte for Flertallets, 88 for Mindretallets Forslag.

Et Forslag om Landsorganisationens Ophævelse fik 1 Stemme.

Med denne Afstemning var Punkterne *a—d* afgjorte.

Derefter toges der fat paa Spørgsmaalet om *Tarifprincipet*.

Trondhjem Afdeling af Norsk Arbejdsmandsforbund havde stillet følgende Forslag:

»Da de skriftlige og bindende Overenskomster i vor Tid snarere er til Beskyttelse for Arbejdskøber- end for Arbejderinteresser ved, at de blandt andet hindrer Arbejderne i at benytte sin Organisationsfrihed og da de virker søvndyssende paa Medlemmerne, bør det være paa Tide at finde en anden Form for Arbejdsforholdet mellem Arbejdernes Organisation og Arbejdskøberne. En saadan frembyder sig i de anerkendte Arbejdsvilkaar. Parterne vil da beholde sin Aktionsfrihed, og det vil virke til at samle Arbejderne om sine Organisationer. Og deri ligger Arbejdernes Styrke.

Af den Grund vil man foreslaa for Fagkongressen at fatte Beslutning om, at eftersom de skriftlige, bindende Overenskomster udløber, skal der ikke indgaas nye bindende Aftaler, men i Stedet søges at faa indført anerkendte Arbejdsvilkaar.«

Sammen med dette Forslag diskuteredes forskellige andre Forslag, særlig vedrørende Overenskomsternes Varighed, men Kongressen forkastede alle Forslag, der gik ud paa Beslutninger om Fastsættelse af en bestemt Varighedsgrænse.

Derimod vedtoges et Forslag der gik ud paa at man ved Tarifrevisioner skulde arbejde for Forkortelse af Arbejdstiden, Indskrænkning af Overarbejdet og for Løsning af Feriespørgsmaalet.

Foruden denne Vedtagelse, som iøvrigt var ganske selvfølgelig, blev

der altsaa ingen Beslutning truffen, som ændrede de hidtil benyttede Fremgangsmaader.

Forbundene vilde baade beholde Tarifferne og Retten til at forhandle om den Varighed, der passede bedst i hvert enkelt Tilfælde.

Forslaget fra Trondhjem om de »anerkendte Arbejdsvilkaar« fik derfor samme Skæbne som Forslaget om Organisationsformerme. Det forkastedes ligeledes ved Navneopraab med 176 Stemmer mod 21.

Endelig var der Spørgsmaalet om *Kampmidlerne.*

En forholdsvis kort Debat førtes herom.

Kongressen vilde overhovedet ikke have Teorier om Sabotage, Obstruktion, Boykot, Generalstrejker eller Sympatistrejker slaaet fast. Man var paa det rene med, at der til enhver Tid skal anvendes ethvert Middel, der kan *gavne* Arbejderne i deres Kamp for bedre Kaar, men nogen Katekismus paa dette Omraade frabad man sig. Tid og Lejlighed skulde nok anvise de *rette* Midler.

I Tilslutning til foranstaaende Beslutninger vedtog Kongressen med alle Stemmer mod 8 nedenstaaende Udtalelse som Rettesnor for Samorganisationernes (Fællesorganisationernes) Virkemaade og Omraade.

Kongressen anbefaler, at der i enhver By eller større Industricentrum bør forefindes stedlige Samorganisationer indenfor Arbejderbevægelsen, som kan tilvejebringe et Samvirke mellem de stedlige Fagforeninger med det Formaal:

At drive et fælles Oplysnings- og Agitationsarbejde for at organisere alle Arbejdere paa Stedet og udvikle deres Forstaaelse af Fagorganisationens Betydning og hele Arbejderbevægelsens Opgaver og Maal.

(Samorganisationen kan herunder enten optræde efter eget Initiativ og for egne Midler eller efter Paalæg af Forbundsstyre eller Sekretariat og understøttet af disse).

At medvirke ved Indsamlinger og øvrige Arrangements under omfattende Arbejdskampe samt bistaa ved Iværksættelse af Boykotting. Dette dog kun efter Paalæg af vedkommende Forbundsstyre eller Sekretariatet.

At efter Opfordring herom afgive Beretninger til Forbundsstyre eller Sekretariatet angaaende Organisationsforholdene paa Stedet i sin Almindelighed eller med Henblik paa en speciel Bevægelse.

(Samorganisationen kan ogsaa paa eget Initiativ indsende Henstillinger og Udredninger til Forbundsstyre og Sekretariatet med Hensyn til Agitations- og Oplysningsarbejdet).

At iværksætte og vedligeholde et kraftigt Agitationsarbejde for Kooperationen ved at søge oprettet kooperative Selskaber, hvor saadanne ikke findes, og overalt føre den samlede Arbejderklasse ind i den kooperative Bevægelse, saaledes at den bliver af virkelig Indflydelse baade paa Omsætningens og Produktionens Omraade.

At skaffe Arbejderne Forsamlingslokaler og repræsentere de fagorganiserede Arbejdere paa Stedet overfor de specielle offentlige Institutioner, som Kredssygekasse, Arbejdsanvisningskontor, Haandværksretter etc.

Disse Samorganisationer dannes ved, at de bestaaende politiske Repræsentantskaber eller de bestaaende samvirkende Fagforeninger udvider sin Virksomhed til at omfatte de nævnte Opgaver.

Kongressen paalægger Sekretariatet at udarbejde Normallove for disse Samorganisationer i Henhold til de i Indstillingen optrukne Linjer, og anbefaler alle Fagforeninger at slutte sig til de Samorganisationer, som overtager de nævnte Opgaver med Landsorganisationens og Arbejderpartiets Approbation.

Dermed var Dagsordenens betydeligste Spørgsmaal afgjort og man gik nu over til Behandlingen af alle Detailspørgsmaalene paa den omfangsrige Dagsorden.

Under de forhaandenværende Omstændigheder var der ingen Anledning til gennemgribende Lovændringer. Man fastslog, at kun de Medlemmer, der tjener 2 Kr. 50 Øre eller derunder pr. Dag, kan staa som halvtbetalende Medlemmer. Kontingentet til Landsorganisationen, som hidtil androg 7 Kr. 20 Øre for heltbetalende og 3 Kr. 60 Øre for halvtbetalende, forhøjedes til 10 Kr. 40 Øre og 5 Kr. 20 Øre. Et af Jern- og Metalarbejderforbundet stillet Forslag gik ud paa en Forhøjelse til 13 Kr. 50 Øre pr. Aar for heltbetalende Medlemmer. Det forkastedes altsaa.

Samme Organisation havde stillet Forslag om, at Landsorganisationens Ydelser under Strejker og Lock-outer skulde nedsættes fra 7 Kr. og 3 Kr. 50 Øre til 4 Kr. 90 Øre for heltbetalende og 2 Kr. 45 Øre for halvt-

betalende Medlemmer. Dette Forslag blev ogsaa forkastet.

Den næste Sag paa Dagsordenen drejede sig om:

Mægling og Voldgift i Arbejsstridigheder.

Den norske Regering har i Storthinget fremsat et Forslag desangaaende. Da dette Forslag bl. a. gaar ud paa *Forbud mod Strejke*, selv under *Interessekonflikter* i visse Tilfælde, har det vakt stærk Harme i Arbejderkredse. Store Protestmøder er afholdt, men Regeringen har ikke villet fravige sit Standpunkt.

Fra Landssekretariatets Side var et saalydende Forslag stillet:

»Da ethvert Forsøg paa at hindre Fagorganisationens fri Udfoldelse ved Lovbestemmelser, som tilsigter Forbud mod Arbejdernes Strejkeret, paa det intimeste berører Arbejderklassens økonomiske Livsinteresser, og da Regeringen har fremlagt et Lovforslag, som bl. a. ogsaa indeholder Bestemmelser om tvungen Voldgift i Interessetvister, opfordrer Kongressen Sekretariatet til paa det kraftigste at bekæmpe en saadan Lovs Vedtagelse og eventuelt forberede en Fællesoptræden af Organisationen mod Indførelse af Strejkeforbud.

Da Regeringen har bebudet, at Sagen skal optages til Behandling og Afgørelse af næste Storting, bemyndiger Kongressen Sekretariatet til om nødvendigt at sammenkalde en ekstraordinær Kongres, som kan fatte Beslutning i Sagen og træffe de Foranstaltninger, som paakræves til Varetagelse af Fagorganisationens Interesser.«

Et andet Forslag var saalydende:

»Kongressen udtaler sig mod enhver Indgriben fra Statsmyndighedernes Side i Arbejdskonflikter. Sekretariatet paalægges derfor at forberede en faglig Aktion som Modtræk mod et eventuelt Forsøg paa at indføre Mægling eller Voldgift. Hvis der alligevel trumfes en eller anden Kneblingslov igennem, er det Organisationens Pligt at nægte sin Medvirkning til Lovens Iværksættelse «

Efter en lang Debat forkastedes dette Forslag med 132 St. mod 48, hvorpaa Sekretariatets Forslag enstemmig vedtoges.

Kongressen beskæftigede sig derpaa med Spørgsmaalene om Oprettelse af Emigrationsfond, af en Bank, en Sparekasse, en Brandforsikring, om Indførelse af Organisationsmærker, Ansættelse af Sagfører m. m., uden at der i alle disse Spørgsmaal blev taget positive Beslutninger.

Derimod vedtoges det at udvide Landsorganisationens Medlemsblad, saaledes at det fra 1. Januar 1914 udgaar en Gang maanedlig i 16-sidet Format til *alle* Medlemmer af Landsorganisationen.

Endvidere vedtog Kongressen næsten enstemmig at tiltræde den gensidige skandinaviske Strejkeforsikring i samme Affattelse som Generalforsamlingen i De samvirkende Fagforbund i Danmark havde vedtaget den i April Maaned i Aar.

Endelig vedtoges en Udtalelse angaaende *Kooperationen*. Denne Vedtagelse indeholder bl. a. en Bestemmelse om, at Sekretariatet i de kommende 3 Aar benytter indtil 5000 Kr. til Foredrag, Literatur eller til anden Anvendelse, der fremmer og fortsætter Agitationen for kooperativ Virksomhed.

Efter at forskellige Andragender var behandlet — Trondhjems Arbejderparti fik f. Eks. et Laan paa 30,000 Kr. til et Fagforeningshus — skred man til Valg.

Formanden, *Ole O. Lian*, og Sekretæren, *Sverre Iversen*, genvalgtes begge uden Modkandidater.

Efter at Formanden for den svenske Landsorganisation, *Herman Lindqvist*, paa samtlige udenlandske Repræsentanters Vegne havde udtalt sin Glæde over, at alle Beslutninger, der var taget paa Kongressen, muliggjorde et stadig intimere Samarbejde med Udlandets, særlig med de skandinaviske Arbejderorganisationer, og efter at den genvalgte Formand havde bragt alle Deltagere *sin* Tak for godt Samarbejde, stod en af Oppositionens Ordførere op og erklærede, at nu var Meningerne vekslet og Afgørelserne truffet; det fremtidige Arbejde skulde nu være et *Samarbejde* mellem alle med det Formaal at gavne hele den arbejdende Stand ved at anvende de Midler og Veje, som Kongressen havde anvist.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 4 ❋ KØBENHAVN DEN 26 JULI 1913 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: Den faste Voldgiftsret. Lønbevægelser og Konflikter (Barnevognsarbejderne hos Thomsens Eftf. i København. Bladbudene i Aarhus. Bogbindernes Arbejdstid i Provinserne. Brolæggerne i Nordre Birk. Bødkerne hos Maach i Vejen Kvinderne paa Skandia i København. Kvinderne paa Vaskeriet Thor i København Sporvejsfunktionærerne paa Frederiksberg. Trikotagearbejderne i Horsens Vaskeriarbejderne paa Centralvaskeriet, Solvang og Danmark). Den kommunale Arbejdsanvisning. Kongresser. Jubilæum. Nyt Fagblad. Udlandet.

Den faste Voldgiftsret.

Murarbejdsmandsstrejke i 3 Provinsbyer.

Sag Nr. 99.

Udskrift af den faste Voldgiftsrets Kendelse af 12. Juli 1913 i Sag Nr. 99: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne.

Under denne af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne rejste Sag har Klagerne paastaaet et af nævnte Forbund den 18. Juni 1913 givet Strejkevarsel, hvori varsledes Arbejdsstandsning for Murarbejdsmændene i Esbjerg, Roskilde og Glostrup-Taastrup, kendt ugyldigt til derpaa at etablere nogen Arbejdsstandsning, samt de Indklagede paalagt Sagsomkostningerne.

De Indklagede har paastaaet Strejkevarslet kendt gyldigt og Klagerne paalagt Sagens Omkostninger.

Efter Sagens Indbringelse for Retten er der givet 2. Strejkevarsel, men Strejken er endnu ikke traadt i Kraft.

Klagerne har henvist til, at der den 2. Maj 1913 er afsluttet en »Overenskomst mellem Centralforeningerne for Murer- og Tømrermestre i Jylland og Østifterne og Dansk Arbejdsmandsforbund om Arbejdstid, Timebetaling og Regler for Behandling af faglig Strid«, hvori bl. a. bestemmes, at »denne Overenskomst træder i Kraft den 29. April 1913 og kan kun opsiges for alle Byer under ét«, samt at »Opsigelse af denne Overenskomst kan finde Sted med 3 Maaneders forudgaaende Varsel til en 1. Februar, dog tidligst til 1916«, og at der — ligeledes under 2. Maj 1913 — mellem de samme Organisationer er afsluttet en »Normalpriskurant for Murarbejdsmandsarbejde i Provinsbyerne«, der indeholder Akkordpriser, og hvis Post 10's to sidste Stykker er saalydende:

»Ovennævnte Priser er at betragte som Normalpriser, gældende i de Byer, hvor Svendene arbejder eller kommer til at arbejde i Akkord. Den Omstændighed, at Svendene i en By ikke arbejder i Akkord, er ikke Hindring for, at denne Normalpriskurants øvrige Poster, der ikke vedrører Svendenes Akkordforhold, kan anvendes. Det er dog en Forudsætning, at der kan ske et Tillæg eller et Fradrag i de forskellige Byer, hvor særlige Forhold taler derfor; dog kan dette kun ske med 3 Maaneders Varsel til en 1. Februar. Det staar den lokale Mesterforening og Afdeling af Dansk Arbejdsmandsforbund frit at oprette Overenskomster; saadanne skal dog godkendes af Hovedorganisationerne, før de træder i Kraft. I de Byer, hvor der alt er gældende Priskuranter, berøres disse ikke af ovennævnte Priskurant, ligesom det er en Forudsætning, at de alt indførte Betalinger ikke nedsættes som Følge af denne Priskurant. I Tilfælde af Uenighed om Tillæg eller Fradrag afgøres dette i Hen-

hold til Fællesudvalgets Regler af 1913. Dersom Fællesudvalget ikke enes, indankes Sagen for Parternes Hovedledelse til Afgørelse. Ovennævnte Priser er selvfølgelig for vel udført Arbejde.

Denne Overenskomst træder i Kraft den 29. April 1913 (de før denne Dato paabegyndte Akkorder færdiggøres efter den aftalte Pris) og er gældende, til den opsiges med 3 Maaneders forudgaaende Varsel til Ophør 1. Februar — første Gang til 1. Februar 1916«.

Det skal herved bemærkes, at det første af disse Stykker i Hovedsagen er bygget paa, hvad der indeholdtes i Punkt 7 i den mellem disse Organisationer tidligere gældende »Normal-Priskurant« af 17. Oktober 1906, samt at der ved »Parternes Hovedledelse« i Slutningen af 1. Stykke sigtes til de to Hovedorganisationer.

Idet Klagerne videre har henvist til, at de Konfliktpunkter, der har foranlediget Strejkevarslet for Esbjerg, Roskilde og Glostrup-Taastrups Vedkommende, i Overensstemmelse med Reglen i Punkt 10 har været behandlet saavel af Fællesudvalget af 1913 som af Hovedorganisationerne, uden at det er lykkedes at komme til fuldstændig Enighed, har de gjort gældende, at den eneste mulige Forstaaelse af Overenskomsten af 2. Maj er den, at man i en saadan Situation »falder tilbage paa Normalpriskuranten«, medens en Strejke maa være udelukket, og Klagerne have fremhævet, at dette er saa meget rimeligere, som den nugældende Normal-Priskurant er bygget over Odense Priskurant og saaledes ligger forholdsvis højt.

De Indklagede har i deres skriftlige Tilsvar alene henvist til, *at* der paa den Tid, da Forhandlingerne om de ovennævnte to Overenskomster af 1913 fandt Sted, var Strejke i nogle Provinsbyer for at gennemføre Lokalpriskuranter, *at* der da udsendtes Lockout-Varsel, *at* der, efter at der var opnaaet Enighed om alle Timelønsatser, om den almindelige Overenskomst og om Normal-Priskuranten, kun stod tilbage som uafgjort Spørgsmaalet om Lokalpriskuranterne i de 5 Provinsbyer, hvor der var iværksat Strejke, *at* Forligsinstitutionen til dette Spørgsmaals Løsning den 28. April 1913 rettede følgende Henstilling til Parterne:

» . . . . . De løbende Strejker . . . i Murarbejdsmandsfaget i de 5 Provinsbyer hæves, og Arbejdet genoptages snarest muligt og senest den 2. Maj, saa vidt muligt i samme Omfang som før Arbejdsstandsningen. For saavidt man ikke er enedes ved Forhandlingerne i Murarbejdsmandsfaget i de 5 Byer, henvises disse Sager til Behandling mellem Centralforeningerne og Dansk Arbejdsmandsforbund i Henhold til Landsoverenskomsten.

De varslede Lockouter aflyses« *at* denne Henstilling tiltraadtes af begge Parter, *at* Vedtagelsen af Forligsinstitutionens Henstilling betød at Priskurantspørgsmaalene i de 5 Byer — men ogsaa *kun* i de 5 Byer, hvor Uenighed endnu eksisterede om lokale Akkordpriser ved Forligets Indgaaelse — skulde afgøres »i Henhold til *Landsoverenskomsten«s* Regler for Behandling af faglig Strid, *at* Landsoverenskomstens Punkt 5, 2. Stk., fastslaar, at Parterne skal være enige om Henvisningen, hvis et Interessespørgsmaal skal henvises til Afgørelse af en Voldgiftsret, men *at* der i det foreliggende Tilfælde ikke er Enighed herom, og *at* Retten til at iværksætte Arbejdsstandsning for Kravenes Gennemførelse derfor indtræder under Iagttagelse af Septemberforligets Varselsbestemmelser.

Under den mundtlige Forhandling i Sagen oplystes imidlertid, at de 5 Provinsbyer, hvortil Forligsmandens Skrivelse sigter, er Byerne: Aarhus, Esbjerg, Vejle, Næstved og Helsingør, saaledes at altsaa af de 3 Steder, som den varslede Strejke angaar, kun Esbjerg, men ikke Roskilde eller Glostrup-Taastrup er indbefattede derunder. Alligevel har de Indklagede hævdet Strejkevarslets Berettigelse for alle 3 Steders Vedkommende, idet de har henvist til, at

der for Glostrup-Taastrups Vedkommende — ligesom for Esbjergs Vedkommende — har eksisteret en tidligere lokal Priskurant, der var behørig opsagt til Ophør, inden Normal-Priskuranten af 1913 traadte i Kraft, samt at der vel ikke for Roskildes Vedkommende har eksisteret nogen egentlig lokal Priskurant, men at den ældre Normal-Priskurant dog kun anvendtes i Roskilde med visse Tillæg, og at der for Roskildes ligesaavel som for Esbjerg og Glostrup-Taastrups Vedkommende paa det Tidspunkt, da de nye almindelige Overenskomster af 1913 vedtoges og traadte i Kraft, var Uoverensstemmelser om Akkordprisen, der ikke udjævnedes ved disse almindelige Overenskomster.

Retten kan imidlertid ikke give de Indklagede Medhold i deres Paastand om den varslede Strejkes Lovlighed.

Naar der indgaas en almindelig Overenskomst af Indhold som Normal-Priskuranten af 2. Maj 1913, maa dermed alle lokale Uoverensstemmelser vedrørende Priser, der omfattes af Priskuranten, antages at bortfalde, for saa vidt der ikke er taget udtrykkeligt Forbehold. Noget saadant Forbehold ses ikke i nogen Form at foreligge med Hensyn til Roskilde eller Glostrup-Taastrup, og noget saadant Forbehold ses heller ikke for Esbjergs Vedkommende med Føje at kunne lægges ind i Parternes Tiltrædelse af Forligsmandens Skrivelse af 28. April 1913, idet denne Skrivelses Henvisning til Behandling »i Henhold til Landsoverenskomsten« naturligst forstaas som sigtende til Behandling efter Priskurantens Punkt 10.

Forholdet maa — som anført — efter Proceduren antages at have været det, at der, da Priskuranten af 2. Maj 1913 traadte i Kraft, ikke bestod nogen lokal Priskurant de heromhandlede 3 Steder, idet de tidligere lokale Priskuranter for Esbjerg og Glostrup-Taastrup alt var bragt til Ophør ved Opsigelse, medens der for Roskilde ikke har eksisteret nogen egentlig lokal Priskurant. Den almindelige Priskurant af 1913 maa altsaa her være anvendelig, men herved skal dog bemærkes, at der ved den ovenciterede Paragraf 10's næstsidste Stykkes 3. Punktum, der aabner en Adgang til Tillæg eller Fradrag i de Byer, hvor særlige Forhold taler derfor, og for Benyttelsen af denne Adgang foreskriver en vis Frist, *maa* antages at være indrømmet en Adgang til Mere end selve dette at rejse Spørgsmaalet for Fællesudvalget og Hovedorganisationerne, hvilken Adgang jo bliver værdiløs, hvis Forhandlingerne sluttes uden Resultat. Dette Mere maa antages at være, at den Afdeling af Arbejdsmandsforbundet eller den lokale Mesterforening, der ikke efter 29. April 1913 har sluttet en lokal Overenskomst, og som kan godtgøre, at særlige Forhold i dens By taler for henholdsvis et Tillæg eller et Fradrag i Normal-Priskuranten, kan bringe dennes Priser til Ophør for sit Vedkommende med 3 Maaneders Varsel til 1. Februar 1914 eller 1. Februar 1915, efter at forinden Behandling i Fællesudvalg og Hovedorganisationerne har fundet Sted, uanset at Normal-Priskuranten iøvrigt gælder til 1. Februar 1916.

Sagens Omkostninger findes de Indklagede at burde udrede med 100 Kr.

Kendelse.

Den af Dansk Arbejdsmandsforbund for Murarbejdsmændene i Esbjerg, Roskilde og Glostrup-Taastrup varslede Strejke er uberettiget og Strejkevarslerne ugyldige. Sagens Omkostninger betaler de Indklagede, De samvirkende Fagforbund, paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne med 100 Kr.

Lønbevægelser og Konflikter.

Barnevognsarbejderne hos Thomsens Eftf. i København. Den 9. Juli nedlagde Arbejderne Arbejdet hos Barnevognsfabrikant *Eickhoff*, Indehaver af Firmaet Thomsens Efterfølger i København i Anledning af forskellige Uoverensstemmelser.

Navnlig var Arbejderne utilfredse med at Fabrikanten vilde reducere en ældre Arbejders Ugeløn fra 30 til 27 Kr., men der var ogsaa Utilfredshed med forskellige Dispositioner, Firmaet havde truffet med Hensyn til Lønnens Udbetaling, Plakaters Ophængning m. m.

Paa Initiativ af de samvirkende Fagforbund afholdtes et Par Møder om Sagen, og der opnaaedes Enighed om alle Forhold. Det omstridte Lønspørgsmaal ordnedes paa den Maade, at vedkommende Arbejder fremtidig beskæftiges efter Fagets Priskurant.

Ved Forhandlingen understregedes det tillige, at Spørgsmaalet om Kvinders Indgriben i Arbejdet og Formænds Ansættelse ved tidligere Forhandling var ordnet til alle Parters Tilfredshed og at Forandring i de nu bestaaende Forhold paa dette Omraade ikke sker uden efter forudgaaende Forhandling.

Endelig enedes man om at Arbejdsstandsning ikke finder Sted fremtidig uden at Forhandling om opstaaede Divergenser er ført, eventuelt med Tilkaldelse af en Repræsentant for de samvirkende Fagforbund.

Samtlige Arbejdere genoptog Arbejdet den 12. Juli.

Bladbudene i Aarhus. Forrige Aar indmeldte en Del af Bladbudene ved Højrebladet *Aarhus Stiftstidende* sig i kvindeligt Arbejderforbund, og denne Organisation forsøgte nogen Tid efter ved Forhandling med Bladets Redaktør, *Funck-Thomsen*, at skaffe Bladbudene en Lønforhøjelse.

Redaktøren afviste imidlertid Forbundets Repræsentanter; han vilde slet ikke forhandle med Organisationen medmindre *alle* Budene stod som Medlemmer.

Den 22. Maj kom Sagen derfor til Behandling i Hovedorganisationerne, men da Redaktøren saavel som Repræsentanter for Bladudgivernes Organisation udeblev, udsattes Mødet.

Endelig den 11. Juli lykkedes det at faa alle interesserede Parter samlede, men der var ikke Tale om at nogensomhelst Indrømmelse kunde opnaas for Bladbudene.

Mødet endte derfor resultatløst.

Bogbindernes Arbejdstid i Provinserne. Bogbinderlavet, Centralforeningen af Bogbindermestre i Provinserne, Bogbindernes Fagforening af 1873 i København og Bogbinderforbundet i Danmark indgik den 1. Juli 1910 en 4-aarig Overenskomst, hvis § 1 begynder saaledes:

»Arbejdstiden fastsættes for København til 9½ Time daglig, for Provinserne til 10 Timer daglig. For Provinsernes Vedkommende fastsættes Arbejdstiden for det 4de Aar ved Forhandling mellem Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund. —«

I Henhold til denne Bestemmelse afholdtes der Fællesmøder den 19. og 25. Maj om denne Sag. Man enedes om, at Arbejdstiden forbliver uforandret til Overenskomstens Udløb.

Brolæggerne i Nordre Birk. I Henhold til givne Strejkevarsler nedlagde Brolæggerforbundets Medlemmer Arbejdet hos Entreprenørforeningens Medlemmer i Københavns Nordre Birk den 19. April 1913, og siden den Tid har Firmaerne *Andersen & Nielsen* Bernstorfsvej, *Person-Klein*, Gentofte, *Carl Nielsen*, Lyngby og *H. C. Andersen*, Søborg været blokeret for Arbejdskraft, da det ikke trods gentagne Forsøg har været muligt at faa afsluttet en Overenskomst i Stedet for den opsagte og udløbne.

Det er Entreprenørerne, støttet af Arbejdsgiverforeningen, der absolut ikke vil indgaa paa en Overenskomst, der indeholder en Bestemmelse om, at det Territorium, som omfattes af Overenskomsten mellem Brolæggerforbundet og den københavnske Brolægningsentreprenørforening, ogsaa skal betales af Nordre Birks Entreprenører med københavnske Priser. Sidstnævnte vil have Ret til at betale Arbejdet paa en Del af det københavnske Territorium med langt lavere Svendelønninger.

Ej heller vil Birkets Entreprenører indgaa paa at udskille Svende- og Arbejdsmandspriskuranterne fra hinanden.

Arbejdsgiverforeningen staar i dette Tilfælde i den mærkelige Situation at den har sanktioneret en Overenskomst for en af sine Underorganisationer — Københavns Brolægningsentreprenørforening — og samtidig lader den en anden Underorganisation føre en Kamp med Arbejderne for at gennemføre en anden Overenskomst paa delvis det samme Omraade.

Man skulde tro, at det var en ganske uværdig Stilling for en Organisation som Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og navnlig bliver Stillingen uværdig for Arbejdsgiverforeningen, naar man ser hen til, at de Brolæggere, *som kun strejker for at gennemføre den Overenskomst, der tidligere har faaet Sanktion og fremdeles er gældende,* ved Arbejdsgivernes Skrivelser af 24. Juni og 2. Juli er blokeret, saaledes at de er afskaaret fra at faa Arbejde hos organiserede Arbejdsgivere.

Strejken varer altsaa fremdeles, og der er ikke Sandsynlighed for at den foreløbig vil blive sluttet, da Gentofte Kommunes fastansatte Funktionærer ikke undser sig ved, saavidt de formaar det, at udføre de strejkende Brolæggeres Arbejde.

Bødkerne hos Maach i Vejen. Bødkerforbundet i Danmark tilstillede den 3. Juli Arbejdsgiverforeningen første Strejkevarsel overfor Bødkermester *Maach* i Vejen da det ikke ved Forhandling var lykkedes at opnaa Enighed om Betaling for Istandsættelse af Margarineballier hos denne Arbejdsgiver.

Den 17. Juli afholdt Repræsentanter for Provinsbødkermesterforeningen og Forbundet imidlertid et Møde, og her udarbejdedes et Forslag til en Ordning. Dette Forslag blev senere tiltraadt af Bødkermester *Maach* og Forbundets Hovedbestyrelse og Strejkevarslet tilbagekaldtes derpaa.

Kvinderne paa Skandia i København. Med Blikvarefabriken »Skandia« har Kvindeligt Arbejderforbund afsluttet 2-aarig Overenskomst fra 12. Juli d. A. at regne.

Den omfatter 16 Kvinder, der stadig har arbejdet paa Akkord, men Akkordpriserne har hidtil været dalende efter Arbejdsgiverens Skøn, efterhaanden som Arbejdernes Færdighed i Arbejdets Udførelse bevirkede, at deres Fortjeneste steg.

Paa dette Forhold er der raadet Bod ved den afsluttede Overenskomst, idet der er aftalt *faste* Priser, som ikke kan forandres i Overenskomstperioden og ikke uden ved Forhandling med Organisationen.

Kvinderne paa Vaskeriet Thor i København. Med Bistand af Repræsentanter for de faglige Hovedorganisationer forhandlede Kvindeligt Arbejderforbund og Vaskeriet *Thor* om en Lønoverenskomst for Vaskeriets kvindelige Arbejdere, og den 21. Juni afsluttedes en Overenskomst, der tidligst kan opsiges til 1. April 1916. Der har ikke tidligere været Overenskomst vedrørende denne Virksomheds Arbejdsforhold.

Arbejdstiden fastsattes til 10 Timer om Dagen.

Begyndelseslønnen for Rullestrygersker og Syersker fastsattes til 10 Kr. pr. Uge. Efter et halvt Aars Beskæftigelse erholder de paagældende Arbejdere 11 Kr. i Løn, efter 1 Aar 12 Kr. og efter 2 Aars Forløb 14 Kr.

Begyndelseslønnen for Kvinderne ved Elevatoren, i Vaskeriet og ved Haandstrygning sattes til 12 Kr. Denne stiger efter et Aars Forløb til 13 Kr. og efter 2 Aar til 14 Kr. om Ugen.

De nævnte Lønninger er Minimallønsatser.

Overtidsbetalingen fastsattes til 35 Øre i Timen for Arbejde til Kl. 10 Aften paa Hverdage og til Kl. 4 Eftermiddag paa Søn- og Helligdage. Arbejde udover disse Tider betales med 40 Øre i Timen.

Overenskomsten, som sluttelig indeholder Regler for Behandling af faglig Strid, er paa alle Omraader Lønforbedringer for Vaskeriarbejderne.

Sporvejsfunktionærerne paa Frederiksberg. Den 23. September 1911

afsluttedes den kendte Sporvejskonflikt i Københavns Omegn ved et Forlig, der bl. a. indeholdt følgende Passus:

»Ved eventuelle nye Antagelser sker Antagelsen, for saa vidt dette begæres, blandt det gamle Mandskab, fortrinsvis blandt de ældste Funktionærer, hvilken Forpligtelse ophører 1. August 1912 for Frederiksberg Sporvejsselskab og 15. Maj 1912 for Tuborg—Klampenborg Selskabet.

Enhver Funktionær af det gamle Mandskab, der fremtidig genantages ved Selskaberne, generhverver under Forudsætning af tilfredsstillende Tjeneste sin Anciennitet og fulde Pensionsret et Aar efter Genantagelsen, dog tidligst 1. Oktober 1912.«

I Henhold hertil ansatte Selskabet saa ca. 30 af de gamle Funktionærer, men i Maj Maaned i Aar klagede Sporvejs- og Omnibusfunktionærernes Organisation over at Forliget var misligholdt af Selskabet overfor 2 Funktionærer, der, efter tidligere at have arbejdet for Selskabet i 22 Aar, var blevet genantagne den 12. Marts 1912 uden at erholde fast Ansættelse.

Efter en indgaaende Korrespondance om denne Sag aflholdtes den 9. Juli et Fællesmøde om den med Repræsentation fra Hovedorganisationerne.

Ved dette Møde opnaaedes Enighed om, at saavel de to Funktionærer som en tredie, som ligeledes var antaget inden den i Forliget fastsatte Termin — den 1. August 1912 —, skulde have den begærede faste Ansættelse og at de skulde have Forskellen paa den Løn, der var dem udbetalt som løse Arbejdere og den Løn, de som faste Funktionærer havde haft Ret til at oppebære, efterbetalt.

Paa den anden Side erklærede Funktionærernes Organisation, at ingen yderligere Krav om fast Ansættelse af det tidligere Mandskab kunde rejses fra Organisationens Side i Henhold til Forliget af 23. September 1911. Det fastsloges samtidig, at man fra begge Sider var enige om at nogle midlertidige Ansættelser, som fandt Sted i Juleugen 1911 i Henhold til Aftale med Organisationen, ikke berettiger til noget Krav om fast Ansættelse.

Omtrent 30 Funktionærer er antaget efter 1. August 1912. De kører indtil videre paa Dagløn.

Trikotagearbejderne i Horsens. Kvindeligt Arbejderforbund har faaet De samvirkende Fagforbunds Sanktion til at opsige Overenskomsterne med Trikotagefabrikanterne *M. I. Mauritzen* og *R. Madsen* i Horsens til Ophør 1. September 1913.

40 Kvinder paa disse Arbejdspladser ønsker en Forhøjelse af Akkordpriserne gennemført.

Vaskeriarbejderne paa Centralvaskeriet, Solvang og Danmark. Med ovennævnte Vaskerier, som alle staar udenfor Arbejdsgiverforeningen og driver Virksomhed i København, har Kvindeligt Arbejderforbund i den senere Tid afsluttet Overenskomster, der gælder i 1 Aar.

Arbejdstiden er sat til 9½ Time pr. Dag.

Minimallønningerne til 10 Kr. det første Halvaar og 11 Kr. det næste Halvaar. For andet Aar betales mindst 12 Kr., for 3 Aar 13 Kr. og derefter 14 Kr.

Overtids- og Natarbejdsbetalingen er fastsat til 35 og 40 Øre pr. Time.

Strygerskerne er ikke omfattet af Overenskomsterne.

Den kommunale Arbejdsanvisning.

Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund har vedtaget at indstille Formanden, *Carl F. Madsen* og Næstformanden, *P. Hvidtfeldt*, til Medlemmer af Tilsynsraadet for de kommunale Anvisningskontorer, som oprettes i Henhold til den i sidste Rigsdagssamling vedtagne Lov om Arbejdsanvisning.

Arbejdsgiverforeningen har indstillet Skotøjsfabrikant *Jacob* og Bogtrykker *Langkjær*.

Københavns Kommunalbestyrelse skal senere indstille mindst 6 Repræsentanter, hvoraf Halvdelen skal være Arbejdere og Halvdelen Arbejdsgivere.

Endelig udnævner Kongen en Anvisningsdirektør som er Formand for Tilsynsraadet.

Kongresser.

Delegeretmødet i Tekstilarbejdernes Arbejdsløshedskasse.

I Arbejderen Nr. 3 refererede vi Hovedkasserer *Arnskovs* Beretning om udbetalt Understøttelse til Arbejdsløse. Referatet omfattede kun udbetalte Dagpenge for Aaret 1912—13.

I den 3-aarige Periode er følgende Beløb udbetalt:

Aar 1910—11 ialt	Kr.	27.220,04
» 1911—12 »	»	36.062,22
» 1912—13 »	»	31.938,90
Ialt	Kr.	95.221,16
Heraf er udbetalt i:		
Dagpenge	Kr.	62.407,06
Rejsehjælp	»	24.177,75
Huslejeh. og Hjælp in natura	»	4.747,90
Flyttehjælp	»	3.484,45
Juleunderstøttelse	»	404,00
Ialt	Kr.	95.221,16

* * *

Dansk Arbejdsmands Forbund afholder Kongres i Folkets Hus, Jagtvej, København den 3. August og følgende Dage.

Kasserer *E. Svendsen* repræsenterer De samvirkende Fagforbund ved denne Kongres.

Jubilæum.

Bødkerforeningen i København.

Den 23. Juli 1873 stiftede de københavnske Bødkersvende en Fagforening, der altsaa fejrer sit 40-aarige Jubilæum i Aar.

I den Anledning er *Bødkernes Fagblad* for Juli Maaned udgaaet i Fintryk med en Festartikel, der livligt og interessant fortæller om onde og gode Dage, om Lock-outer og Medlemsfrafald og om Genrejsning og Resultatet af de sidste 25—30 Aars stadig øgede Sammenhold mellem Fagets Udøvere. Det fremgaar bl. a. heraf at Lønnen i de forløbne Aar er steget fra 20 til 33 Kr. om Ugen samtidig med at Arbejdstiden er forkortet fra 11 til 9 à $9^1/_2$ Time pr. Dag.

Fagforeningen fejrede Jubilæet ved en Fest i Enghavevejens Forsamlingsbygning i København, hvor Taler holdtes af *E. Svendsen*, som har været Formand i de sidste 22 Aar, af Bødkerforbundets Formand *Anthon Andersen*, af *Bresemann*, der tidligere har været baade Afdelings- og Forbundsformand samt af *Carl F. Madsen* og *Th. Stauning*, der var mødte som Repræsentanter for de faglige og politiske Hovedorganisationer.

De tre sidstnævnte var Foreningens Gæster.

Nyt Fagblad.

Kobbersmedenes Forbund har udsendt 1. Nummer af sit Fagblad »Kobbersmeden« som fremtidigt vil udkomme hvert Kvartal.

Udlandet.

De tyske Fællesorganisationers Virksomhed.

I den tyske faglige Landsorganisations Organ (»Correspondenzblatt«) offentliggøres en udførlig Statistik over de fri Fagforeningers lokale Fællesorganisationer. Der bestod i Aaret 1912: 744 saadanne Fællesorganisationer med 2,339,373 Medlemmer, det vil sige 178,843 flere end i det foregaaende Aar. Fællesorganisationernes Virksomhed strækker sig over: Fagforeningsagitation, Opdragelses- og Uddannelsesarbejde, Retslære og Retshjælp, Udnyttelse af Arbejderbeskyttelse og til Fremskaffelse af en for Arbejderne gavnlig Interesserepræsentation ved Valg til social-politiske Institutioner og naar det paakræves tillige Medvirken ved Fagorganisationernes Understøttelsesaktion. Fællesorganisationerne har i det sidste Aar afholdt 3,288 Møder og 114 statistiske Undersøgelser, herunder 27 Optællinger af Arbejdsløse.

I 52 Byer er der Anvisningskontorer for Talere. For Kvindeagitationen er der i 101 Byer særlige Tillidsmænd eller Udvalg. 77 Fællesorganisationer har egne Fagforeningsbygninger, 29 har Forsamlingssale og 36 har Herberge, medens Fællesorganisationerne har Kontrol med Privatherberge i 349 Byer. Fælles Biblioteker findes i 581 Byer, Læsestuer i 98, Udvalg til Arbejdernes videre Uddannelse i 429, Ungdoms-Udvalg i 415 og særlige Arbejdersekretariater i 106 Byer. Desuden findes der 212 Oplysningskontorer, hvor man kan hente Underretning om Lovgivningen og faa Retshjælp.

International faglig Konference i Zürich.

I sidste Nummer af »Arbejderen« meddelte vi at den internationale faglige Konference skal afholdes i Zürich den 16—18 September d. A. og opgav samtidig den foreløbige Dagsorden.

Straks efter denne Konferences Afslutning, den 19. September, vil der paa samme Sted for første Gang blive afholdt en *Konference af de internationale Fag-Sekretariaters Formænd.* For denne Konference er den foreløbige Dagsorden: 1. Ensartet Beretningsaflæggelse. 2. Ensartet Fagstatistik.

De fleste af Deltagerne i disse to Konferencer vil sandsynligvis ogsaa overvære den *svejtsiske Fagforeningskongres*, som ligeledes afholdes i Zürick i Dagene 13—15 September. Dagsordenen er her følgende: Beretning om Fagforeningsbevægelsen i Svejts, Ny Ordning af Forbundenes Bidragsydelse til Landsorganisationen, Agitation for Organisationen blandt de daarligst lønnede kvindelige Arbejdere og i de Industrigrene, hvor der ikke for Tiden bestaar noget Landsforbund, den faglige Arbejdsløshedsforsikrings Fremme, de svejtsiske Fagforbunds Stilling til Ungdomsorganisationerne. Tarifoverenskomsternes Betydning for den svejtsiske Fagforeningsbevægelse, Fagforbundenes Stilling til Generalstrejken og Fagorganisationernes Stilling til den forestaaende Fabrikslov.

Den 3. internationale Bogbinderkonference.

I Slutningen af Juni afholdtes i Bryssel den 3. internationale Bogbinderkonference, som overværedes af 27 Delegerede, repræsenterende 13 Organisationer i 12 Lande. I Aaret 1907, da den første internationale Konference blev afholdt, oprettedes det internationale Sekretariat. Dette blev den Gang tilsluttet af 8 Landsforbund med 34,176 Medlemmer, medens det ved Udgangen af 1912 allerede var tilsluttet af 14 Landsforbund, hvis samlede Medlemsantal var 49,896, deraf 23,000 Kvinder. Kassebeholdningen er naaet til 1,7 Millioner Mark. Paa Konferencen erklærede Repræsentanten for en engelsk Organisation, at hans Organisation tiltræder Sekretariatet og Repræsentanten for en anden engelsk Organisation tilsagde dennes snarlige Tiltræden.

Der skal nu gøres særlige Anstrængelser for ogsaa at faa de amerikanske Kolleger til at slutte sig til Sekretariatet.

Konferencen behandlede særligt Udvidelsen af »Meddelelsesblad« der udkommer paa 3 Sprog, Spørgsmaalet om Rejseunderstøttelse i Udlandet, Resultatet af en international Undersøgelse af Kvindearbejdet i Faget, de tilsluttede Forbunds Organisationsform o. s. v. Man enedes ligeledes om Grundregler for gensidig Understøttelse, gaaende ud paa, at enhver Organisation selv skal styrke sine egne Finanser, efter størst mulig Evne, saaledes at de kun i Nødstilfælde, men da ogsaa i Bevidshed om at det vil nytte, appellerer til det internationale Sekretariat. Paa Konferencen erkendtes det fra alle Sider at den hidtidige internationale Forbindelse mellem Bogbinder-Organisationerne allerede havde bragt Fagfællerne mange Fordele. Til International Sekretær genvalgtes Formanden for det tyske Bogbinderforbund, Kloth-Berlin.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 5 ❁ KØBENHAVN DEN 2. AUGUST 1913 ❁ 10. AARGANG

INDHOLD: Arbejdsløsheds-Statistik. Kollektive Overenskomster. Lønbevægelser og Konflikter (Murarbejdsmændene i Provinserne. Møllerne i Ringsted. Skibstømrerne i Frederikshavn. Typograferne i København). Kongresser. Udlandet. Polske Sæsonarbejdere. Adressefortegnelse.

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Juli 1913.

Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. August 1913.

Kollektive Overenskomster.

I Slutningen af forrige Aar søgte vort Forretningsudvalg Oplysning hos de til De samvirkende Fagforbund tilsluttede Organisationer om hvilke Overenskomster de har indgaaet med Arbejdsgiverne, og til hvilken Tid Overenskomsterne kan opsiges til Ophør.

I Følge de indkomne Besvarelser er det konstateret, at der er oprettet 936 Overenskomster mellem Arbejdsgivernes og Arbejdernes Organisationer. Disse Overenskomster omfatter 88,027 Medlemmer. Da Medlemstallet er ca. 107,900, mangler der saaledes Oplysning fra ca. 9000 Medlemmer.

Kun faa af de indgaaede Overenskomster omfatter 1000 Medlemmer og derover; det store Flertal ligger derunder, ja mange Overenskomster omfatter endog meget faa Medlemmer.

Af Overenskomster paa 1000 Medlemmer og derover kan nævnes: Murarbejdsmændene i Provinserne ca. 3000, Jord- og Betonarbejderne ca. 3000, Cementarbejderne og Sukkerhusarbejderne ca. 1000, Arbejdsmændene hos Jernindustriens Sammenslutning ca. 3000, og hos Teglværksforeningen ca. 2000, Formerne ca. 1300, Malerne i København og Provinserne ca. 3000, Skræderne i København og Provinserne ca. 3700, Skomagerne paa Skotøjsfabrikkerne ca. 2100, Smede- og Maskinskinarbejderne hos Jernindustriens Sammenslutning ca. 8000, Bygningssnedkerne i København ca. 1000, Møbelsnedkerne i København ca. 1000, Snedkerne hos Centralforeningen af Snedkermestre i Provinserne ca. 1800, Tekstilarbejderne hos Tekstilfabrikantforeningen ca. 2800, Tobaksarbejderne hos Sammenslutningen af Tobaksfabrikanterne ca. 5000, Typograferne hos Københavns Bogtrykker Forening ca. 2300 og hos Provinsbogtrykkerforeningen ca. 1300.

I dette Foraar er der indgaaet 77 Overenskomster, som omfatter ialt 19,944 Medlemmer.

Deraf udløber i Aaret	Overenskomster	For Medlemmer
1914	10	213
1915	5	226
1916	49	16,469
1917	7	128
1918	5	2,908

Af de afsluttede Overenskomster falder de 10 paa de udenfor staaende Organisationer og omfatter 5180 Medlemmer.

Opgørelsen omfatter kun Aarets første 5 Maaneder. Tilbage er der en Del Overenskomster, som enten ikke er fornyede endnu eller som der savnes Oplysning om.

Den samlede Opgørelse for de kommende Aar stiller sig saaledes:

I Aaret	Kan der opsiges Overenskomster	For Medlemmer
1914	213	18,108
1915	86	4,833
1916	279	56,974
1917	50	2,326
1918	7	3,028

Overenskomsternes Udløbstid samler sig mere og mere om Aaret 1916, indtil nu er der efter denne Opgørelse afsluttet 279 Overenskomster for 56,974 Medlemmer. Da denne Opgørelse ikke er fuldstændig, maa disse Tal sættes adskilligt højere. Det er næppe for meget sagt, at Antallet af de indgaaende Overenskomster, som udløber 1916, er 300 omfattende 60,000 Arbejdere.

Inden Aaret 1916 er naaet, vil der sikkert være indgaaet 5—600 Overenskomster omfattende 70—80,000 Arbejdere.

Lønbevægelser og Konflikter.

Murarbejdsmændene i Provinserne. Samtidig med at Kendelsen i Sag Nr. 99 ved Den faste Voldgiftsret fastslog, at Arbejdsmændenes Strejkevarsler overfor Murermestrene i Esbjerg, Glostrup-Taastrup og Roskilde var ugyldige, toges der fat paa Forhandlinger for at søge de resterende Uoverensstemmelser om Priskuranterne for de tre Byer bilagt.

Der opnaaedes meget snart Enighed for Esbjergs Vedkommende, og ved et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 17. Juli enedes man om følgende Ordning for Glostrup-Taastrups Vedkommende, hvor Striden ikke drejede sig om Priser — dem var der tidligere opnaaet Enighed om i Roskilde — men om det territoriale Omraade:

Den i Roskilde den 12. Juni d. A. vedtagne Priskurant træder i Kraft fra og med Fredag Morgen d. 18. ds. undtagen for de allerede paabegyndte Akkorder. Priskuranten er gældende for Glostrup-Taastrup og Omegn indtil Kjøbenhavns og Frederiksbergs Kommunegrænser, dog saaledes at der paa Territoriet Københavns-Frederiksbergs Kommunegrænser og Fæstningslinien for Entreprenørarbejde, der ikke udføres i Forbindelse med Husbygningsarbejde eller ved Bygninger efter disses Opførelse, betales efter den gældende kjøbenhavnske Overenskomst af 12. Marts 1912 mellem Entreprenørforeningen og Jord- og Betonarbejdernes Afdeling med Fradrag af 5 pCt. For Entreprenørarbejder, der udføres i Forbindelse med Husbygningsarbejde for Staten eller Kjøbenhavns Kommune betales dog ligeledes efter den københavnske Overenskomst med Fradrag af 5 pCt.

Overenskomsten er gældende indtil 1. Februar 1916.

Om Roskildepriskuranten naaede man ikke til Enighed ved Mødet den 17., men Forhandlingerne fortsattes Dagen efter i Roskilde, hvor man sluttelig kom til Overenskomst.

Alle tre Priskuranter var dermed i Orden.

Møllerne i Ringsted. Dansk Mølleriarbejderforbund har sluttet Overenskomst med A/S. Ringsted Dampmølle fra 1. Januar 1913.

Ugelønnen for Valsepassere sattes til 26 Kr. og for de øvrige Møllepassere til 23 Kr.

Dagmandskabets Ugearbejde fastsattes til 6 Dage, Natmandskabets til 5 Nætter.

Over- og Natarbejdsbetalingen fastsattes til 50 og 60 Øre pr. Time.

Under almindelig Sygdom betaler Møllen halv Løn i 4 Uger, ved Ulykkestilfælde faar Arbejderne 2 Kr. i Dagpenge fra den første Dag Ulykkestilfældet sker og fortsat i de første 13 Uger.

Endelig faar Arbejderne 3 Dages Sommerferie uden Afdrag i Lønnen.

Overenskomsten udløber tidligst 1. April 1915.

Skibstømrerne i Frederikshavn. Dansk Skibstømrerforbund har forgæves forhandlet med nogle Skibsbyggerfirmaer i Frederikshavn for at faa oprettet en lignende Overenskomst med disse Firmaer som den, Forbundet i sin Tid har indgaaet med A/S Frederikshavns Jærnskibsværft og Flydedok.

Hvis Forhandlingerne, som er paabegyndt i Maj Maaned, ikke bringer et positivt Resultat i de første Dage af August Maaned, bliver Arbejdet nedlagt.

40 Skibstømrere beskæftiges paa disse Arbejdspladser.

Typograferne i København. Repræsentanter for Dansk Typograf-Forbund og Københavns Bogtrykkerforening har i nogen Tid forhandlet om Ændringer i den nugældende Tarif. Parterne har ment at kunne opnaa Enighed om en ny, uden at den gamle blev opsagt.

Da disse Forhandlinger imidlertid ikke er afsluttede endnu og da Overenskomsten skal opsiges med et halvt Aars Varsel 31. December 1913 er man foreløbig blevet enige om at forandre denne Opsigelsesbestemmelse saaledes at lovlig Opsigelse kan finde Sted med et kvart Aars Varsel til den nævnte Dato.

Forsøg paa at komme til Enighed inden 1. Oktober vil nu blive gjort ved forcerede Forhandlinger.

Kongresser.

Dansk Stenarbejderforbunds

13. Delegeretmøde afholdtes i Dagene 17.—18.—19. Juli i København.

23 Repræsentanter fra 11 Afdelinger og Hovedbestyrelsens 7 Medlemmer havde givet Møde.

Desuden var Forretningsføreren for Svensk Stenindustriarbejderforbund, *Oluf Karlsson*, til Stede som Gæst.

Sekretæren oplæste Protokollen over 8 Hovedbestyrelsesmøder, afholdt i Løbet af de to sidste Aar.

Forretningsføreren. *Janus Ipsen*, aflagde i Tilslutning hertil

Beretning om Virksomheden

siden sidste Delegeretmøde. Medlemsantallet var den 30. Juni 1911: 487, den 30. Juni 1913 var det steget til 520 i 17 Afdelinger. En ny Afdeling var indmeldt, nemlig Stenhuggerne i Kolding, medens en, Stenhuggerne i Roskilde, var udgaaet. Af Voldgiftssager var afgjort 11, de 5 var vundne, de 6 tabte, 10 Overenskomster havde været opsagt, og Lønforbedring var opnaaet for 466 Medlemmer eller omtrent 90 pCt. af Medlemsantallet. Den gennemsnitlige Lønforhøjelse var ca. 9 pCt.

Priskuranterne har været opsagt for Stenhuggerne paa Bornholm, i København og Aarhus, Kløver- og Brostenshuggerne i Allinge, Vang, Rønne og paa Hammeren, Monument-Priskuranten for Rønne, Marmor-, Kalk- og Sandstenshuggerne i København, Sten- og Billedhuggerne for Østifterne.

En Agitation havde givet til Resultat, at 33 ny Medlemmer indmeldte sig.

Regnskabet

oplæstes af Kassereren, *Otto Nielsen*. Det udviste en Kassebeholdning den 30.—6.—1913 paa Kr. 15,217,52.

Forskellige Sager.

Lærlingespørgsmaalet. Efter en lang Diskussion rettedes en Henvendelse til den kommende Hovedbestyrelse om at sørge for at faa ordnede Lærlingeforhold i Faget. — Det vedtoges, at ældre og svagelige Medlemmer er fritagne for Kontingent og alle andre Paaligninger, naar de dertil bliver indstillede af deres Afdelinger.

— Fremgangsmaaden ved fremtidige Priskurantopsigelser behandledes, og det udtaltes, at ny Overenskomster skal være i Orden til den Tid, de gamle udløber.

Efter en længere Diskussion vedtoges følgende Forslag:

Hvis en Granithugger overgaar til Brostenshuggerfaget, skal han straks indmelde sig i denne Organisation, hvis han har lært Faget, i modsat Fald skal han tage Mester.

— Et Forslag om, at Forbundet betaler Rejseudgifterne til Delegeretmøderne og ikke senere udligner dette paa Medlemmerne, vedtoges.

— *Begravelseskasse.* Det vedtoges, at Forbundet opretter en obligatorisk Begravelseskasse for sine Medlemmer med ca. 100 Kr. som Udbetaling ved hvert Dødsfald.

Det overlodes til Hovedbestyrelsen at udarbejde Regler for denne Kasse.

— Det vedtoges at arbejde hen til at faa en ensartet Beregningsmaade for hele Landet paa Stenhuggerarbejde.

— Afdelingen i København, som udbetaler Rejseunderstøttelse til rejsende Svende, androg om at faa dette refunderet af Forbundet. Dette forkastedes med 13 St. mod 8.

— Om Oprettelse af et *Medlemsblad* for Forbundet, eventuelt Skandinavien, førtes en lang Diskussion, og det besluttedes, at Forbundet udsender et Maanedsskrift, og videre arbejder hen til, ved et Samarbejde med Svensk Stenhugger-Forbund, at søge at faa et fælles Medlemsblad for begge Forbund.

— *Forskellige Priskurantudgifter.* Det vedtoges, at Forbundets Kasse betaler Udgifterne ved forskellige Priskurantforhandlinger, og at disse ikke senere paalignes Afdelingerne.

— *Overenskomst med Svensk Stenarbejderforbund.* Et Møde var afholdt i Juni Maaned 1912 mellem Repræsentanter for de to Hovedbestyrelser for at indlede et muligt Samarbejde. Herom udspændt sig en længere Diskussion særlig om en planmæssig Understøttelse.

Til Slut vedtoges følgende Resolution:

»Det henstilles til den kommende Hovedbestyrelse at arbejde videre paa denne Sag, eventuelt stille Forslag til næste Delegeretmøde, eller lade det udgaa til Afstemning i Afdelingerne.«

— *Arbejdsløshedskasse.* Der var indkommet Forslag om at oprette en Arbejdsløshedskasse for Bornholm alene. Et Udvalg, som var nedsat, meddelte, at dette ikke kunde lade sig gøre, hvorefter der blev en Debat om en obligatorisk Arbejdsløshedskasse for Forbundets Medlemmer. Punktet blev trukket tilbage af Dagsordenen, og en Afstemning skal foretages blandt Medlemmerne, dog saaledes at Stemmerne tælles op for og imod, gældende hver Landsdel for sig.

Valg.

Til Forretningsfører genvalgtes *Janus Ipsen* med Akklamation.

Til Kasserer valgtes *Otto Nielsen* ligeledes med Akklamation. Til Sekretær valgtes *Hans Madsen*, Sandvig.

Næste Delegeretmøde

afholdes i Juli Maaned 1915 i Rønne.

Sukkervare-, Chocolade- og Biscuitarbejdernes Forbund

afholder Kongres i Kolding den 8. og 9. August.

Otto Smith repræsenterer De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg ved denne Kongres.

Udlandet.

Normalarbejdsdagen i Norge.

Den 24. Juli har det norske Storting vedtaget forsøgsvis at indføre den 8 Timers Arbejdsdag ved Statens Skibsværft i *Horten*.

5 à 600 Arbejdere er beskæftiget paa denne Arbejdsplads.

Paa Socialdemokratiets Vegne indbragte Stortingsmand *Nagel* Forslaget, som blev meget varmt anbefalet af Venstres Ordfører, Admiral *Sparre*. Højre-Stortingsmændene stemte alle imod Forslaget.

Det norske Socialdemokrati hilser med Glæde denne Vedtagelse, som er et Resultat af mange Aars ihærdigt Partiarbejde.

Værftsarbejderne i Tyskland.

En almindelig Strejkebevægelse har bredt sig blandt Arbejderne ved de tyske Skibsværfter. Den omfatter Byerne Hamburg, Kiel, Stettin og Bremen, og der strejker ca. 30,000 Mand, hvoraf de fleste tilhører det store Metalarbejderforbund. Dette Forbund tæller over 600,000 Medlemmer og er langt den største faglige Organisation i Tyskland.

Til Grund for Strejken ligger en Mængde ophobet Misfornøjelse hos Arbejderne som Følge af de kapitalstærke store Værfters Uvillie overfor de organiserede Arbejdere og deres stadige og systematiske Forsøg paa enten at ignorere Arbejdernes Krav eller ogsaa at trække Forhandlingerne ud i det uendelige. Hos Firmaet Blohm & Voss havde Arbejderne paaklaget et Forhold med Hensyn til Akkordarbejdet. Saaledes maatte Nitterne udføre Arbejder udenfor deres Akkord, hvorved deres Fortjeneste forringedes. Da Arbejderne ved et Udvalg paaklagede

Forholdet vistes der dem ingen synderlig Imødekommenhed. Tvært imod forværrede man det paaklagede Forhold yderligere saaledes, at Mestrene efter Forgodtbefindende kunde give Arbejderne Akkord paa alt muligt.

Selvfølgelig voksede Arbejdernes Forbitrelse under alt dette. Mandag Morgen den 21. Juli var Vejen fra Tunellen til Værftet besat med 15 Politibetjente, og da Arbejderne kom ind paa Værftet erfarede de, at dette havde afskediget Fagforeningens Tillidsmænd. Nu brast Arbejdernes Taalmodighed. De erklærede sig solidarisk med de afskedigede og nedlagde Arbejdet.

Paa Vulkanværftet gjalt Arbejdernes Krav ligeledes Regulering af Akkordforholdene. I Maaneder holdt man dem hen og lovede en Regulerering, naar *Imperator* (det nye Kæmpeskib til Hamborg-Amerika Linien, Verdens største Fartøj) var rettidig leveret. Arbejderne bevarede dog endnu Roen og nedsatte et Udvalg til at forhandle med Værftet. Men i Stedet for at imødekomme Arbejdernes berettigede Fordringer overvældede Værftsledelsen Udvalget med alle Slags urimelige Bebrejdelser mod Arbejderne. Derefter skred man ogsaa paa dette Væft til en Række nye Vilkaarligheder og Chikanerier overfor Arbejderne. En Masse Afskedigelser foretoges i Flæng og Spræng, og andre Arbejdere antoges. Man satte Smede og Snedkere til Malerarbejdet, en Tillidsmand blev afskediget uden nogen rimelig Grund, sygemeldte Arbejdere blev afskedigede o. s. v. Endelig ankom der en Trup »Gule«, og nu gjorde ogsaa Arbejderne paa dette Værft kort Proces og erklærede Strejke. Ogsaa her saavel som i Stettin skete Arbejdsnedlæggelsen Mandag den 21. Juli. Paa Værfterne i Kiel og Bremen kom Strejken til Udbrud nogle Dage senere.

Værfterne søger delvis at holde Driften gaaende ved Hjælp af »gule« og »kristelige« Arbejdere. Arbejdsgiverne synes i det hele taget at belave sig paa en længere Konflikt. Saaledes har Blohm & Voss anbragt et Logeskib for Skruebrækkere ved sine Bolværker.

Metalarbejdernes Forbundsledelse har ikke godkendt disse Strejker, men har indkaldt en ekstraordinær Kongres til Dagene den 8. og 9. August i Berlin for at drøfte den foreliggende Situation.

Polske Sæsonarbejdere.

Ved Fællesorganisationernes Hjælp udsendtes i Foraaret et i det polske Sprog affattet Opraab til de polske Sæsonarbejdere, hvori gjordes Rede for den nye saakaldte »Polaklov«, som træffer visse Bestemmelser med Hensyn til disse Arbejdere, ligesom Opraabet søger at vække Interesse for den moderne Arbejderbevægelse.

Paa Grundlag af dette Opraab er der indløbet en Række Klager fra polske Arbejdere, som paa en eller anden Maade er forurettet af deres Arbejdsgiver eller af Forvaltere, Fodermestre o. l.

Det viser sig naturligvis at være ret vanskeligt at faa noget positivt ud af disse Sager. Sproget lægger sig hindrende i Vejen og dernæst Afstandene, idet de forskellige Tilfælde forekommer ikke blot langt fra København, men maaske ogsaa langt fra nærmeste socialdemokratiske Redaktionskontor eller nærmeste Fællesorganisation. Dertil kommer endvidere den Vanskelighed, at de paagældende er uvidende og stærkt religiøst bearbejdede Proletarer, som af den Grund er vanskelige at arbejde med.

Trods alle Vanskeligheder er det imidlertid lykkedes, ved flittig og imødekommende Medvirken fra Partipressens og Fællesorganisationernes Side, at naa ret opmuntrende Resultater, enten ved at skaffe den paagældende sit Tilgodehavende eller ved at afbøde Følgerne af en eller anden Overilelse, han selv i sin Harme har begaaet.

Erfaringen viser allerede, at det i disse Sager i høj Grad kommer an paa at handle hurtigt. Fællesorgani-

sationer og Redaktioner, som Forretningsudvalget maatte henvende sig til om Bistand, bedes derfor altid behandle tilsendte Sager med størst mulig Hast og Energi.

Adressefortegnelse

over

Forbundene og de enkeltstaaende Fagforeninger under De samvirkende Fagforbund.

I. Forbund.

Arbejdsmandsforbund, Dansk. M. C. Lyngsie, H. C. Andersensgade 14.

Arbejderforbund, kommunalt. C. Pedersen, Colbjørnsensgade 7.

Arbejderforbund, kvindeligt. Fru Sophie Rasmussen, Nansensgade 39.

Bageri- og Konditoriarbejderforbundet. Z. Friis, Raadmandsgade 40[4].

Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggerforbundet. E. Otendal, Rosenvej 2[4].

Bogbinderforbundet i Danmark. H. Olesen, Rømersgade 22.

Brolæggerforbund, Dansk. Ludv. Olsen. Holger Danskesvej 94.

Bødkerforbundet i Danmark. Anthon Andersen, Krystalgade 24.

Børstenbinderforbund, Dansk. Andreas Nielsen, Peter Fabersgade 5[1].

Drejerforbundet i Danmark. M. Arnsfeldt. Hjorth Lorenzensgade 15.

Elektrikerforbund, Dansk. Kr. Petersen, Korsgade 49[1].

Formerforbund, Dansk. Arnold Nielsen, Larslejstræde 1.

Forgylderforbundet i Danmark. Georg Nielsen, Ørnevej 36 Mezz.

Gartnerforbund, Dansk. N. Stampe, Ellensvej, Charlottenlund.

Glarmestersvendenes Forbund. O. G. Olhson, Sønder Boulevard 68.

Glasarbejderforbund, Dansk. A. Ziegler, Jyllandsvej 8.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund. A. E. Motander, Solitudevej 11.

Gørtler- og Metalarbejderforbundet. Fr. Hartmann, Hjorth Lorenzensg. 21.

Handskemagerforbundet. Ludvig Nielsen, Birkegade 15 B[4].

Hattearbejderforbundet. Th. Sundby, Kronborggade 14[4].

Hvidgarverforbund, Dansk. C. Meisner, Nannasgade 3.

Jærn- og Metalsliberforbund, Dansk. A. G. Andersen, Hørsholmsg. 14[4].

Karetmagerforbund, Dansk. Em. Olsen, Langelandsvej 30[3].

Kedel- og Maskinpasserforbund, Dansk. N. Chr. Larsen, Esromg. 7 A St.

Keramisk Forbund. A. Flodin, Toftegaards Alle 9[1], Valby.

Kobbersmedenes Forbund i Danmark. I Christensen, Amagerbrogade 189[3].

Korkskærernes- og Sorterernes Forbund. V. Nørregaard, Mysundeg. 22 St.

Litografisk Forbund, Dansk. R. L. Rasmussen Frederiksvej 40[1].

Lohgarvernes Forbund i Danmark. J. Johnsen, Sønder Allé 13[2], Valby.

Malerforbundet i Danmark. Rud. Poulsen, Rømersgade 22.

Metaltrykkerforbund, Dansk. O. Olsen, Rosengade 13[4].

Mølleriarbejderforbund, Dansk N. J. Andersen, Hørsholmsgade 30.

Papirindustriarbejderforbundet i Danmark. L. P. Jensen, Holte pr. Holte Station.

Pottemagernes Forbund. Fr. Pietsch, Enghavevej 27[1].

Rebslageriarbejderforbd., Dansk. L. Zachariasen, Frederikshavn.

Sadelmager- og Tapetsererforbund, Skand. J. P. Jønson, Brolæggerstræde 11 St.

Skibstømrerforbund, Dansk. J. Nielsen, Nyborg Landevej 39, Svendborg.

Skotøjsarbejderforbund, Dansk. Laur. Jørgensen, Rømersgade 22.

Skrædderforbund, Dansk. Will. P. Arup, Hauserplads 14.

Slagteriarbejderforbund, Dansk. V. Hartmann, Gothersgade 154.

Smede- og Maskinarbejderforbund, Dansk. J. A. Hansen, Larsleistræde 1.

Snedkerforbundet i Danmark. Martin Petersen, Rømersgade 22.

Sporvejs- og Omnibusfunktionærernes Organisation. J. Borlund, Lombardigade 6.

Stenarbejderforbund, Dansk. Janus Ipsen, Vang pr. Hasle.

Stukkatørernes Forbund. F. W. Jensen, Holtegade 11[1].

Sukkervare-Chokolade- og Biskuitarbejdernes Forbund i Danmark. P. G. Petersen, Skibshusvej 58[1], Odense.

Syernes Forbund. Fru Emma Petersen Viktoriagade 19 A.

Tekstilarbejderforbund, Dansk. J. J. Møller, Julius Blomsgade 4[2].

Tobaksarbejderforbundet i Danmark. Alfred Christiansen, Rømersgd. 22.

Træindustriarbejderforbundet i Danmark. V. S. Petersen, Nørrebrog. 15[1].

Typografforbund, Dansk. Victor Petersen, Gl. Kongevej 1 C.

II. Fagforeninger.

Barnevognsarbejdernes Fagf. H. Bock, St. Nicolaivej 3 B[2].

Gas- og Vandarbejdernes Fagf. J. P. Falck, Ægirsgade 39[5].

Kurvemagernes Fagf. Carl Jensen, Ægirsgade 16[3].

Ovnsætternes Fagf. J. Weinoldt. Istedgade 66.

Skorstensfejernes Fagf. O. Ulriksen, Olfert Fischersgade 4[2].

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Juli 1913.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et tydeligt 0. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. August 1913.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Skemaet kan i udfyldt Stand sendes i aaben Konvolut for 4 Øre (indenfor Københavns Postdistrikter for 2 Øre).

Otto Smith.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 6 ❋ KØBENHAVN DEN 9. AUGUST 1913 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: Lønbevægelser og Konflikter (Bagerne i Sjællands- og Lolland-Falsters Stifter. Tobaksarbejderne i Esbjerg). Peter Sabroe død. Kongresser. Udlandet. Arbejdsløsheden i Maj Maaned 1913.

Lønbevægelser og Konflikter.

Bagerne i Sjællands- og Lolland-Falsters Stifter. Bageri- og Konditoriarbejdernes Forbund førte i nogen Tid Forhandling med Bagermesterforeningen for Sjællands- og Lolland-Falsters Stifter, og da Forhandlingerne med Ledelsen for denne Mesterorganisation bristede, forsøgtes en Løsning for de Mestres Vedkommende, som tillige tilhører Arbejdsgiverforeningen.

Da et Fællesmøde den 23. Juli ikke bragte noget Resultat, varslede Forbundet med Sanktion af De samvirkende Fagforbund Strejke overfor alle de Virksomheder, hvor Overenskomsterne vare opsagte og udløbne. For Arbejdsgiverforeningens Medlemmer var Varslet i Overensstemmelse med Septemberforliget af 1899, for de øvriges Vedkommende skulde Strejken træde i Kraft den 1. August, Kl. 6 Aften.

Paa Initiativ af Hovedorganisationerne blev der dog indkaldt til et Møde mellem Arbejdsgiverforeningens Medlemmer og Forbundet den 31. Juli, og her blev man enige om en Overenskomst.

Med Indgaaelsen af denne blev det ugentlige Hviledøgn, 36 samlede Fritimer, gennemført paa Sjælland- og Lolland-Falster. Tidligere er Hviledøgnet gennemført i Jylland. Kun Fyen staar nu tilbage paa dette Omraade. Overenskomsten for Fyen udløber tidligst 8. Januar 1915.

Samtidig blev Arbejdstiden forkortet saavel i Rugbrødsbagerier som i Fintbrøds- og blandede Bagerier, og alle Minimallønsatser forhøjedes med 2 Kr.

I nogle Byer, saasom Helsingør, Kallundborg og Holbæk, er der for Tiden særlige Overenskomster med højere Lønsatser end de, der er blevet fastsat i dette Regulativ. Regulativet indeholder imidlertid en Bestemmelse om, at Forhandlinger om nye Lønsatser i disse Byer skal optages, naar de nugældende Regulativer udløber, og hvis der ikke ved Forhandling opnaaes Enighed om nye Lønninger, har Forbundet Ret til ved Strejke at søge uopfyldte Krav gennemført.

Sjællandsdistriktet, der er omfattet af Hørsholm, Rungsted, Birkerød, Farum, Vedkæk og Gl. Holte, kommer ind under de til enhver Tid gældende Helsingørslønninger. Dog kan ingen nugældende højere Lønsatser nedsættes. De Mestre, der f. Eks. betaler efter Københavns Regulativ, skal fremdeles rette sig efter dette. Iøvrigt kan ingen Mesterorganisation ved at indtræde i Arbejdsgiverforeningen, frigøre sig for at betale hidtil gældende højere, personlige, overenskomstmæssige eller aftalte Lønninger.

Overenskomsten, som for Lønnens Vedkommende har tilbagevirkende Kraft til 1. Juli i Aar, udløber tidligst 11. April 1917. Hviledøgnet træder i Kraft fra 15. August. 300 af Forbundets Medlemmer har derved faaet deres Kaar forbedret.

Efter at denne Overenskomst var afsluttet med Østifternes Bagerforening, der staar i Dansk Arbejds-

giver- og Mesterforening, blev den tiltraadt af Stiftsforeningen, hvis Bestyrelse havde givet Møde ved Forhandlingerne.

De varslede Strejker aflystes.

Tobaksarbejderne i Esbjerg. Efter at der var sluttet Overenskomst i Tobaksfaget, nægtede Arbejderne paa *Fællesforeningens Fabrik* i Esbjerg at genoptage Arbejdet, forinden en Skruebrækker var fjærnet og to Arbejdere, som var uberettiget afskedigede, genantagne. Dette Krav gik Fabrikken tilsidst ind paa, og Arbejdet blev genoptaget den 23. Juli.

Peter Sabroe død.

Folketingsmand *P. Sabroe* fra Aarhus nordre Kreds omkom ved en Jærnbaneulykke i Jylland den 26. Juli. Sabroe blev kun 46 Aar gl.

Ved hans Bortgang har det socialdemokratiske Arbejderparti mistet en af sine ihærdigste Agitatorer, der ofrede hele sin Tid paa Kampen mod Uretten. Navnlig de ulykkeligst stillede Børn havde den varmeste Forkæmper for deres Interesser i den Afdøde.

De samvirkende Fagforbund sendte en Dekoration til hans Baare, og Formanden *Carl F. Madsen* og Sekretær *Peder Hedebol* deltog som Repræsentanter for de samvirkende Fagforbund i Ligfærden, som fandt Sted i Aarhus den 3. August.

Kongresser.

Kobbersmedenes Forbund og De samvirkende Fagforbund.

Siden Storkonflikten i Foraaret 1911 har det knebet for Kobbersmedenes Forbund med at indbetale paalignede Bidrag til Strejker og Lock-out'er.

Foruden til Lock-out'en i 1911 har der været paalignet i Anledning af Jord- og Betonkonflikten, Malerkonflikten, Murarbejdsmændenes Konflikt i Provinserne, Tobaksarbejderkonflikten o. fl., men Kobbersmedeforbundet har kun evnet at betale et ringe Afdrag paa de paaløbne Summer.

Forbundet har stadig anmodet om Henstand med Betalingen og henvist til, at der i afvigte Juli Maaned skulde afholdes en Kongres, hvor der sikkert kunde skaffes Udveje med Hensyn til Gældens Betaling.

Ganske som tænkt er det imidlertid ikke gaaet paa Kongressen, der afholdtes i Odense i Dagene den 24. og 25. Juli.

Hovedbestyrelsen har nemlig i Stedet for at forelægge Kongressen et Forslag, der gik ud paa at opfylde Forpligtelserne overfor de øvrige organiserede Arbejdere, stillet Forslag til en Resolution, der gik i stik modsat Retning.

Resolutionen var saalydende:

»Kongressen vedtager i Lighed med Hovedbestyrelsen at opsige og udmelde Kobbersmedenes Forbund af De samvirkende Fagforbund fra den 1. August 1913 til Udtrædelse d. 1. August 1914. Dog har Hovedbestyrelsen Ret til at foretage Urafstemning i alle Afdelinger forinden Udtrædelsen sker. Dette er begrundet paa de stadig løbende Strejkeudgifter, og Gælden til De samvirkende Fagforbund og i Henhold til De samvirkende Fagforbunds nye Love, *§ 21*, »Strejkefondet«.

Resolutionen er i hele sin Meningsløshed enstemmig vedtaget af Kongressen.

Vi skal ikke hænge os i Resolutionens ubehjælpsomme Affattelse, men derimod henvise til den i Realiteten meningsløse Begrundelse for Udtrædelsen.

For det første er Paastanden om de stadig løbende Strejkeudgifter nemlig urigtig for ikke at sige usand. For det andet har man naturligvis ikke moralsk eller juridisk Ret til at løbe fra en Gældsforpligtelse overfor Kammeraterne, der er i Kamp, og endelig burde Kobbersmedene, som er Arbejdere, der i Forhold til de fleste andre Fag er højtlønnede, undse sig ved at tale om, at de ikke kan opfylde De samvirkende Fagforbunds Loves § 21, der er saalydende:

Samtlige Forbund saavel som enkeltstaaende Foreninger ere pligtige til at have et Kontingent, der mindst er saa stort, at der til vedkommende Organisations Strejkefond kan henlægges 7 Kr. pr. heltbetalende og 3½ Kr. pr. halvtbetalende Medlem pr. Aar. Dette Fond maa kun benyttes i Tilfælde af Strejke eller Lock-out, derunder Indbetalinger til De samvirkende Fagforbund. Sidstnævnte Indbetalinger maa dog ikke tages af Strejkefondet, før dette har naaet en Størrelse, der svarer til 30 Kr. pr. helt- og 15 Kr. pr. halvtbetalende Medlem.

For at en Organisation kan opnaa Sanktion til Opsigelse af Overenskomster og eventuel Strejke, skal den godtgøre at have henlagt det i § 21 fastsatte Beløb, regnet fra Tidspunktet for Paragrafens Vedtagelse, samt iøvrigt at have opfyldt Paragrafens Bestemmelse, derunder ikke at have benyttet Strejkefondet til Indbetalinger til De samvirkende Fagforbund, uden at det har været af den normerede Størrelse.

Ved hvert Regnskabsaars Slutning skulle Organisationerne indsende et Eksemplar af Regnskabet til De samvirkende Fagforbund, som skal paase, at Paragrafen overholdes.

Det vil være en overordenlig let Sag for Kobbersmedene og deres Organisation i Løbet af ganske kort Tid at opfylde disse Forpligtelser, hvis de da *vil* opfylde dem, og hvis Ledelsen vilde tage paa denne Sag paa en Maade, der svarede til Medlemmernes Interesser, men man har altsaa haft en anden Opfattelse i Forbundets Hovedbestyrelse og paa Kongressen.

De samvirkende Fagforbund har som Svar paa Meddelelsen om den vedtagne Resolution, underrettet Forbundet om, at hvis Gælden ikke er afviklet inden 1. Septbr. i Aar, er Forbundet *udslettet* af Centralorganisationen.

Udmeldelsen og *Urafstemningen* derom bliver derfor ganske overflødig, hvis Gælden ikke betales. Det vilde sikkert være fornuftigere at foretage Urafstemning om en Bemyndigelse for Hovedbestyrelsen til at paaligne Medlemmerne Ydelser, saaledes at Forbundet kunde tilhøre Kammeratskabet fremtidig.

—

Udlandet.

Tekstilstrejke i Kristiania.

Nordisk Tekstil-Aktieselskab, som ejer Rubens store gamle Fabriker paa Rolighedsvej, Kjøbenhavn F., har Filial i Kristiania. Den hedder *Indigo*.

Her har Arbejderne, mandlige saavelsom kvindelige, strejket i lang Tid for at gennemføre en beskeden Lønforhøjelse, men Virksomheden og den norske Arbejdsgiverorganisation har ganske hensynsløst modsat sig Kravet.

Under Forhandlingerne har Arbejdsgiverne stadig paaberaabt sig de uheldige Toldforhold, der umuliggjorde, at Lønningerne forhøjedes, men disse Paastande har netop bevirket, at »Indigo«-Konflikten er kommet til at danne et straalende Eksempel paa, hvilken Humbug det er, naar Toldbeskyttelsesvennerne taler om, at det er af Hensyn til *Arbejderne*, at Industrien trænger til Told.

Denne Fabrik hører til de mest toldbeskyttede. »Indigo« eller Nordisk Tekstil-Aktieselskabs specielle Produktion er trykte Bomuldsvarer. Paa disse er der en Told af 1 Kr. 10 Øre pr. kg. Import- og Eksportagenternes Forening havde foreslaaet Tolden nedsat, medens Fabrikken som Modtræk mod dette selvsagt forlangte den forhøjet til 1 Kr. 25 Øre, subsidiært bibeholdt i den nuværende Højde. Som Argument herfor anfører Fabrikken med Styrke, at det er for at give »et lønnende Arbejde for mange Mennesker«, og den fremhæver, at Fabrikken beskæftiger 82 Personer, »hvoraf største Delen er Familieforsørgere«.

Det var altsaa af Hensyn til Arbejderne, for at skaffe dem et »lønnende Arbejde«, at der maatte Toldbeskyttelse til, og det norske Storthing bøjede sig da ogsaa for dette Argument og indrømmede Fabrikkens subsidiære Krav: Bibeholdelse af den nuværende Toldsats.

Med 1 Kr. 10 Øre pr. Kg bliver Toldbeskyttelsen paa Fabrikkens aar-

lige Produktion af trykte Bomuldsvarer (134,000 Kg) tilsammen *147400 Kr. eller 1800 Kr. pr. Arbejder.* Endda er Tolden ikke medregnet paa de 50,000 Kg blegede og farvede Varer, som ogsaa produceres af det samme Personale.

Fabrikken oplyser, at den i Arbejdslønninger udbetaler ca. 100,000 Kr. aarlig. Toldbeskyttelsen er saaledes ca. *50 pCt. større* end de samlede Arbejdslønninger.

Mens saaledes de norske Forbrugere betaler Fabriken en Toldbeskyttelse af 1800 Kr. pr. Arbejder, hvor meget betaler saa Fabrikken de enkelte Arbejdere? I de 100,000 Kr. er antagelig medregnet alle Funktionærgager, for det almindelige Arbejde ved Fabrikken lønnes nemlig yderst slet.

Arbejdernes Krav er nu en Mindsteløn af 35 Øre pr. Time eller 21 Kr. pr. Uge for de mandlige og 20—25 Øre pr. Time for kvindelige Arbejdere. Fabrikken stillede sig først helt afvisende overfor Arbejdernes Krav. Men efter en Maaneds Strejke fremkom der ved ny Forhandling et Tilbud om en Timeløn af 32 Øre straks, stigende til 34 Øre i 1915. Arbejderne kræver som nævnt 35 Øre for hele Tariftiden. Dette vilde Arbejdsgiverne ikke give.

Denne statsunderstøttede Bedrift, som har sultelønnet sine Arbejdere, uagtet den har haft 1800 Kr. pr. Arbejder i Toldbeskyttelse, fortsætter altsaa fremdeles en langvarig Kamp for at forhindre mandlige Arbejdere i at faa lurvede 35 Øre i Timen og Kvinderne 20 à 25 Øre.

Strejken fortsættes og danske Arbejdere bør holde sig langt fra »Filialen«, som ejes af et *dansk* Aktieselskab.

Meddelelser fra Arbejdernes Internationale.

England. Repræsentanterne for fem Organisationer af Jærn- og Staalarbejdere, som tilsammen tæller 30,000 Medlemmer, har besluttet i Principet at gaa sammen i et Landsforbund.

Australasien. Efter den officielle Statistik fandtes der ved Udgangen af 1912 i Australasien 621 Fagorganisationer med 433,224 Medlemmer, hvoraf 17,670 Kvinder. Lønforhøjelserne, som har fundet Sted siden 1891, og som lader sig beregne i Henhold til de af Lønkommissionerne fastsatte Norm, beløb sig til mellem 10 pCt. i Queensland og 21,7 pCt. i Viktoria, medens Prisen paa Levnedsmidlerne alene i det sidste Aar er steget med 10 pCt. En-Gros-Priserne endog med 17 pCt. i Gennemsnit. Beretningen siger, at Produktionen pr. Indbygger har tiltaget betydelig siden 1886, hvorimod Arbejdernes reelle Løn næppe er steget.

Uruguay. Fra Montevideo berettes, at Deputeretkammeret har vedtaget en Lov, hvorefter Otte-Timers-Dagen skal gælde for alle Stats- og Kommunearbejdere, samt for alle Arbejdere, der beskæftiges ved Arbejder for offentlig Regning.

Argentina. De kommunale Arbejdere i Rosario i Argentina har vundet en stor Sejr over Kommunalbestyrelsen der i Byen. De havde fremsat en Række Krav vedrørende Arbejdsforholdenes Regulering, som imidlertid blev afviste af den hovmodige Kommunalbestyrelse, som ganske er i Pengesækkenes Vold. Arbejderne iværksatte derefter Strejke og denne blev understøttet af alle Arbejdernes Sympati. Allerede efter 3 Dages Varighed maatte Kommunalbestyrelsen give efter.

Amerika. Det amerikanske Murerforbund, som for Tiden lader foretage en Afstemning om Forbundets Tilslutning til den faglige Landscentral havde i sidste Aar i Gennemsnit 79,215 Medlemmer. Formuen i Forbundskassen beløber sig til 330,000 Doll. = 1,300,000 Kr. — I sidste Kvartal af Aaret 1912 blev der paa de amerikanske Jærnbaner dræbt 2,967 Personer og saaret 51,323 mod 163 Dræbte og 9,733 Saarede samme Kvartal Aaret forud. — En i Staten *Newada* allerede vedtagen Lov om Otte-Timers-Dagen er blevet forkastet af Gouvernøren, fordi en saadan Forholdsregel synes ham at være

forhastet. — I Staterne *Californien* og *Washington* bestaar der nu Love, hvorefter særlige Kommissioner paa Grundlag af de af dem foretagne Undersøgelser skal fastsætte en Minimalløn for alle kvindelige Arbejdere, som kan sikre dem et anstændigt Udkomme.

Arbejdsløsheden
i Maj Maaned 1913.

For Maj Maaned 1913 er der bleven meddelt Oplysning om Arbejdsløsheden af 52 Fag eller Organisationer for ialt ca. 92,400 Arbejdere. Nedenstaaende Oversigt omfatter imidlertid ca. 6.400 Arbejdere flere eller ialt ca. 98,800), idet de givne Oplysninger af Hensyn til Sammenligningen med de foregaaende Maaneder paa enkelte Punkter er blevet suppleret med et skønsmæssigt Tillæg.

Antallet af Arbejdsløse blandt de 98,800 Arbejdere var ved Maanedens Udgang ca. 3,450 eller 3,4 pCt. og Antallet af de i Maanedens Løb tabte Arbejdsdage er opgjort til ca. 74,100 eller 3/4 Dag pr. Medlem.

Af større Fag mangler Oplysning fra Rebslagere, Syersker, Telefonarbejdere, Glarmestre, Korkskærere, Keramisk Forbund, Kobbersmede, Jern- og Metalslibere samt Bogbindere. Desuden er de meddelte Oplysninger ret ufuldstændige for Stenarbejdere og Børstenbindere i Provinserne, Dansk Arbejdsmandsforbund og Kvindeligt Arbejderforbund.

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Tilvirkning af Næringsmidler og andre Fortæringsgst.												
Mølleriarbejdere	100	100	5	122	435	435	4	81	535	535	9	203
Bagere, Konditorer	1184	1184	189	4611	1038	1038	47	1041	2222	2222	236	5652
Sukkervarearbejdere	195	195	»	32	53	53	5	109	248	248	5	141
Bryggeriarbejdere	2280	2280	1	13	1418	1418	3	62	3698	3698	4	75
Mineralvandsarbejdere	63	63	»	»	—	—	—	—	63	63	»	»
Slagteriarbejdere	210	210	18	459	2041	2041	14	408	2251	2251	32	867
Skraatobaksarbejdere	110	110	»	»	410	410	10	270	520	520	10	270
Tekstilindustri.												
Tekstilarbejdere	1463	1463	32	579	3196	3196	60	2379	4659	4659	92	2958
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Skrædere	2190	2190	42	649	1443	1443	42	206	3633	3633	84	855
Handskemagere	58	58	»	»	13	13	»	»	71	71	»	»
Hattearbejdere	172	172	10	162	77	77	2	54	249	249	12	216
Skotøjsarbejdere	1952	1952	41	1130	901	901	15	227	2853	2853	56	1357
Barberer	221	221	15	363	50	50	»	»	271	271	15	363
Jordarbejdere, Bygnings- og Møbelindustri.												
Brolæggere	86	86	4	100	62	62	2	35	148	148	6	135
Murere	1751	1751	44	1200	4203	3888	10	300	5954	5639	54	1500
Murarbejdsmænd	996	996	2	58	—	—	—	—	996	996	2	58
Hustømrere	1403	1403	43	974	3160	3135	14	675	4563	4538	57	1649
Skibstømrere	265	265	»	»	381	371	6	60	646	636	6	60
Snedkere	3244	3244	378	9187	3443	3443	97	3282	6687	6687	475	12469
Billedskærere	90	90	10	156	50	50	3	92	140	140	13	248
Malere	1700	1700	»	»	2045	2045	»	»	3745	3745	»	»
Sadelmagere	670	670	11	234	330	310	11	142	1000	980	22	376
Stukkatører	76	76	2	89	8	8	»	—	84	84	2	89
At overføre	20479	20479	847	20118	24757	24387	345	9423	45236	44866	1192	29541

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Overført..	20479	20479	847	20118	24757	24387	345	9423	45236	44866	1192	29541
Skiferdækkere	10	10	5	132	—	—	—	—	10	10	5	132
Ovnsættere	12	12	4	65	—	—	—	—	12	12	4	65
Trævareindustri, samt Industrier i hvilke Træ indgaar som en væsentlig Bestanddel.												
Træindustriarbejdere	594	594	20	612	1671	1671	43	1132	2265	2265	63	1744
Bødkere	252	252	6	198	479	479	12	237	731	731	18	435
Drejere	75	75	5	134	208	208	12	311	283	283	17	445
Karetmagere	331	331	2	28	511	511	9	257	842	842	11	285
Børstenbindere	158	158	4	80	126	42	1	22	284	200	5	102
Kurvemagere	132	132	»	»	—	—	—	—	132	132	»	»
Læder- og Lædervareindustri.												
Lohgarvere	95	95	5	118	93	93	2	51	188	188	7	169
Hvidgarvere	37	37	4	101	36	36	2	21	73	73	6	122
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Pottemagere	64	64	»	»	40	40	»	»	104	104	»	»
Stenarbejdere	116	110	6	114	396	283	»	»	512	393	6	114
Glasarbejdere	140	140	2	72	68	68	»	»	208	208	2	72
Forarbejdning af Metal og Metalgenstande, herunder Tilv. af Maskiner og Instrum.												
Guld-, Sølv-, Elektropl.	299	299	6	29	118	118	1	21	417	417	7	50
Blikkenslagere	690	690	18	702	432	432	4	184	1122	1122	22	886
Metaltrykkere	67	67	»	»	5	5	»	»	72	72	»	»
Gørtlere og Metalarb.	294	294	22	515	77	77	3	101	371	371	25	616
Smede og Maskinarb.	6500	6500	277	5803	5522	5522	99	1977	12022	12022	376	7780
Formere	350	350	22	499	1050	1050	58	805	1400	1400	80	1304
Elektrikere	574	574	14	202	386	386	5	88	960	960	19	290
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	215	215	14	154	982	982	1	6	1197	1197	15	160
Industri i litterær og kunstnerisk Retning.												
Litografer	312	287	15	427	87	21	»	14	399	308	15	441
Typografer	2368	2368	147	3118	1400	1372	29	692	3768	3740	176	3810
Kedel- og Maskinpass.	603	603	9	191	831	831	6	146	1434	1434	15	337
Gartnere	140	140	»	7	10	10	»	»	150	150	»	7
Kelnere	717	717	50	1500	357	357	27	800	1074	1074	77	2300
Dansk Arbejdsmandsf.	15000	7685	541	11063	23500	13508	712	11107	38500	21193	1253	22170
Arbejdsm. Fagforening f. Gentofte og Lyngby.	—	—	—	—	721	721	»	14	721	721	»	14
Kvindeligt Arbejderf..	2129	1885	25	674	700	445	5	30	2829	2330	30	704
Tilsammen.	52753	45163	2070	46656	64563	53655	1376	27439	117316	98818	3446	74095

REDAKT.: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal, Kbhvn. K.
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 7 ❋ KØBENHAVN DEN 16. AUGUST 1913 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: Tobaksarbejderforbundets Stilling til De samvirkende Fagforbund. Hovedoverenskomst mellem Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Cigarindustrien i Danmark og Tobaksarbejderforbundet i Danmark. Syernes Organisationsforhold. Lønbevægelser og Konflikter (Keramikerne paa den kgl. Porcelænsfabrik). Orlogsværftet blokeres. Den internationale Efterretningskorrespondance. Ind- og Udmeldelser. Rettelse.

Tobaksarbejderforbundets Stilling til De samvirkende Fagforbund.

Forslag om Udmeldelse.

Efter at den landsomfattende, otte Uger lange Tobaksarbejderstrejke var afsluttet, drøftedes den indgaaede Overenskomst naturligvis paa Arbejdspladser, paa Møder og overalt, hvor Tobaksarbejdere kom sammen, og der var dem, der kom til det Resultat, at hvis Overenskomsten ikke var blevet saa god, som Tobaksarbejderne havde ønsket den, var det »naturligvis« *De samvirkende Fagforbunds* Skyld.

Det næste Skridt Tobaksarbejderforbundet burde tage var derfor efter de Paagældendes Mening en *Udmeldelse* af Centralorganisationen.

Forbundets største Afdeling *Enigheden* i København, tog dette Spørgsmaal op til Drøftelse og efter at der var afholdt et Par Generalforsamlinger vedtoges det at opfordre Hovedbestyrelsen til at lade Spørgsmaalet om Udmeldelsen gaa ud til Urafstemning i samtlige Afdelinger.

Da der naturligvis ved de kommende Generalforsamlinger i Afdelingerne, ligesom det skete paa »Enigheden«s Møder, vil blive fremsat alle mulige Paastande om De samvirkende Fagforbunds Stilling til Tobaksarbejderne under deres afsluttede Konflikt, skal vi til Underretning for Organisationens Medlemmer i denne Sag, give efterfølgende Fremstilling af Tobakskonfliktens Data og Forløb, og da særligt med Henblik paa De samvirkende Fagforbunds Forhold til Sagen.

Den 10. Januar 1913 søger Tobaksarbejderforbundets Hovedledelse i Henhold til Kongresbeslutning Sanktion til at opsige Overenskomster, der omtrent omfatter hele Forbundets Medlemsantal, og som Følge deraf ogsaa alle Fagets betydende Arbejdsgivere og Arbejdsgiverorganisationer.

Forretningsudvalget for De samv. Fagforbund *imødekom* Anmodningen, hvorpaa Opsigelse fandt Sted.

I April Maaned meddeler Forbundet, at Fabrikanterne, som imidlertid har dannet en Sammenslutning, der har indmeldt sig i Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, ikke vil indgaa paa nogensomhelst Forbedring af Lønningerne. Forbundet anmoder derfor om Sanktion til at varsle Strejke.

Forretningsudvalget *giver* Sanktionen og har dermed forpligtet Centralorganisationens øvrige 100,000 Medlemmer til at yde Tobaksarbejderne Støtte, hvis Strejken iværksættes.

Der optages nu Forhandlinger med Repræsentation fra Hovedorganisationerne. Disse Forhandlinger bringer ikke noget positivt Resultat før Strejkevarslerne udløber.

Strejken iværksættes derfor den 13. Maj.

Nogen Tid efter opnaaes der Enighed om et Forslag med Hensyn til »Almindelige Bestemmelser« angaaende Fagets Arbejdsforhold og Ar-

bejdsordningen paa Fabrikkerne, og samtidig er der skabt et Fundament for Akkordprisernes Fastsættelse. Dette Forslag anbefaler Forbundets Hovedbestyrelse til Vedtagelse.

For alle andre end Tobaksarbejderne syntes der hermed at være skabt en Basis for Strejkens Afslutning, men da Forbundets Ledelse erklærer, at alle Forhandlinger om Specialpriskuranter for de forskellige Fabrikker maa føres til Ende og Enighed være opnaaet om disse, inden Strejken hæves, bøjer Forretningsudvalget sig for dette Faktum, og Organisationerne faar Underretning om Stillingen i et Cirkulære af 24. Maj.

I Cirkulæret meddeles det samtidig, at Forretningsudvalget under de foreliggende Omstændigheder har vedtaget at paaligne Strejkebidrag i Anledning af Tobaksarbejderkonflikten.

Meddelelsen om denne Kendsgærning modtager Organisationerne uden Indvendinger.

Uden Hovedorganisationernes Medvirken forhandler Forbundets store Repræsentation, bestaaende af Hovedledelse, Afdelings- og Fabriksrepræsentanter, sig derpaa til Rette om alle resterende Uoverensstemmelser og Priser, og den 11. Juni ligger Forslaget klar til Vedtagelse eller Forkastelse.

Forslaget blev *forkastet* med 2321 St. mod 1942 ved en Urafstemning.

Da dette Resultat den 14. Juni foreligger, træder Forretningsudvalgene for Forbundet og D. s. F. sammen til en Konference, som ender med, at *det overlades til Forbundets Ledelse at handle videre i Sagen.*

En Henvendelse fra denne Ledelse til Arbejdsgiverne om nye Forhandlinger afvises paa det bestemteste.

I Forstaaelse med Forbundets Ledelse søger De samv. Fagforb. dernæst at faa nye Forhandlinger optaget.

Arbejdsgiverne indvilliger heri paa Betingelse af, at Forhandlingsudvalget møder med Mandat til at slutte Overenskomst paa Forbundets Vegne.

Hovedbestyrelsen svarer, at den kun vil søge et saadant Mandat hos Medlemmerne, *hvis Arbejdsgiverne paa Forhaand vil give Tilsagn om yderligere Indrømmelser.* Arbejdsgiverne afviser denne Betingelse.

De samvirkende Fagforbund sørger alligevel for, at der bliver et Fællesmøde, men der opnaas ikke Indrømmelser — ihvert Fald ikke Indrømmelser, der tilfredsstillede Tobaksarbejderne — fra Arbejdsgivernes Side ved denne Lejlighed.

Under alt dette rettes der af og til Forespørgsler til De samv. Fagforbund, om man ikke agter at indkalde Repræsentantskabet under denne mærkelige Situation, hvor et Forbunds Ledelse tilsyneladende staar blottet for Udveje til at faa et enstemmigt anbefalet Forslag god kendt.

Forretningsudvalget, som jo ogsaa har Ansvaret overfor alle de 100,000 Medlemmer, som yder til Konflikten, samles nu til et Møde den 25. Juni for at overveje Sagen.

Paa dette Møde foreligger der imidlertid Meddelelse om, at Tobaksarbejderforbundets Hovedbestyrelse har besluttet at lade en ny Urafstemning foretage over det tidligere forkastede Forslag, og Hovedbestyrelsen opfordrer Forretningsudvalget til at udsætte Repræsentantsabets Indkaldelse indtil Resultatet af den nye Afstemning foreligger, hvilket antagelig vil ske Søndag den 29. Juni.

Forretningsudvalget imødekommer denne Henvendelse, men vedtager dog samtidig, at dersom Forslaget forkastes, skal Repræsentantskabet indkaldes til Onsdag den 2. Juli for at Centralorganisationens samlede og øverste Ledelse kan faa redegjort for hele Sagens Sammenhæng og Anledning til at drøfte den foreliggende Situation, som er blevet af særlig Interesse, fordi Arbejdsgiverforeningen har varslet Lock-out overfor en Række af Industrifag.

Da Resultatet foreligger, viser det sig, at Tobaksarbejderforbundets Medlemmer *selv* har afsluttet Sagen, idet det med 1761 mod 1501 Stemmer

er vedtaget at tiltræde det tidligere forelagte Forslag og afslutte Strejken.

Spørgsmaalet om Repræsentantskabets Indkaldelse er dermed bortfaldet, og De samvirkende Fagforbund bliver i det hele taget ikke blandet ind i denne Sag udover Deltagelsen i de tidligste Forhandlinger om Fagets almindelige Bestemmelser og ved Udskrivningen af 6 Ugers Strejkebidrag, saaledes at Understøttelse ydedes Tobaksarbejderne fra den første Dag, de efter Lovene havde Ret dertil, og til den Dag, de gik i Arbejde igen. Ialt med et Beløb paa 163,744 Kr. 50 Øre.

De af Tobaksarbejderforbundets Medlemmer, som i første Række har virket og agiteret for Tanken om Udmeldelse, har i Særdeleshed søgt at give det Udseende af, at De samvirkende Fagforbund til alle Tider havde Planer oppe om at *fratage* de strejkende Tobaksarbejdere Understøttelsen.

Først fremkom en Paastand om, at Forretningsudvalget *allerede 3 Uger efter Strejkens Iværksættelse vilde ophæve Understøttelsen.*

En saadan Paastand, der ukontrolleret fremsættes, er jo ganske udmærket egnet til at svække Troen paa Sammenholdets Betydning samtidig med, at den vækker Hadet til al Ledelse, specielt Hovedorganisationens. I sin videre Virkning bliver Paastanden derfor et Middel til Opløsning og Splittelse, og uanset om den fremsættes af Uvidenhed, Tankeløshed eller *bevidst* med et bestemt organisationsfjendtligt Formaal for Øje betyder den, at Arbejderne *vildledt* foretager Handlinger, der er i Modstrid med og skader deres dyrebareste Interesser.

Den fremsatte Paastand var ogsaa saa grundløs som den paa nogen Maade kunde være. Det fremgaar bedst af, at Forretningsudvalget, for at Forbundets Ledelse stadig kunde have frie Hænder, den 21. Juni — *altsaa efter at Strejken havde varet i 6 Uger* — udsendte et Cirkulære til Repræsentantskabets Medlemmer og Organisationerne under De samvirkende Fagforbund, hvori det bl. a. hed:

. . . »Vi føler os forvisset om at være i Overensstemmelse med alle Organisationers Ledelser og Repræsentantskabets Medlemmer, naar Forretningsudvalget i en for Tobaksarbejderforbundet og dets Ledelse meget vanskelig Situation *først* søger at skabe alle Udveje for Sagens Ordning, *naar de Skridt, der foretages, iværksættes med den størst mulige Ekspedithed,* og at Repræsentantskabet ikke indkaldes før der foreligger en Situation, der maatte paabyde Indkaldelsen.

Forretningsudvalget føler sig ligeledes overbevist om, at alle Faktorer billiger, at Understøttelse under alle Omstændigheder skal ydes Tobaksarbejderne, indtil Repræsentantskabet kræver en Afslutning paa Konflikten, og at et saadant Krav *ikke* skal rejses før Nødvendigheden absolut byder det.« . . .

Man vil heraf se, at Paastanden om at De samv. Fagforbund vilde tage Understøttelsen fra de Strejkende efter 3 Ugers Forløb, er en Krønike, der er bygget paa Digt eller løse Ord. Tværtimod *anbefaler* Forretningsudvalget længe efter det nævnte Tidspunkt at fortsætte med Understøttelsen, og denne udbetales lige til Strejkens Slutning.

Naar hertil kommer, at *ikke et eneste* Medlem af Repræsentantskabet talte mere om et Mødes Afholdelse, efter at Cirkulæret var udsendt, og at *ikke en eneste* Organisation protesterede mod fortsat Udbetaling af Understøttelse, kommer den fremsatte Paastand om Understøttelsens »Inddragning« til at staa i et højst ufordelagtigt Lys, og man skulde ikke tro, at den Slags Paastande kunde faa en Organisations Medlemmer til at misforstaa og svigte deres egne Interesser.

Senere hen er det blevet paastaaet, at De samvirkende Fagforbund ved Trusel eller Vedtagelsen om at fratage Tobaksarbejderne Understøttelse *tvang* dem til at vedtage det en Gang forkastede Forslag.

Denne Paastand er ligeledes grebet lige ud af Luften og ganske usand.

Hvad der er sket umiddelbart før Forslagets Vedtagelse er følgende:

Da Tobaksarbejderforbundets Hovedbestyrelse havde vedtaget at lade foretage ny Afstemning udsendte Hovedbestyrelsen et Cirkulære til alle Afdelinger. I dette Cirkulære

fremsætter *Hovedbestyrelsen sit Syn paa Sagen* og kommer til den Konklution, at Udsigten til fortsat Understøttelse for Tobaksarbejderne er ganske minimal, bl. a., fordi der er varslet Lock-out for en Række af Industrifag.

Disse Hovedbestyrelsens Betragtninger, som sikkert har været ganske naturlige under den forhaandenværende Situation, *udlægges* saa som et fjendtligt Skridt fra De samv. Fagforbunds Side mod de strejkende Tobaksarbejdere, og man er derpaa fra organisationsfjendtlig og syndikalistisk Side straks klar til det næste Skridt, det eneste der kan tænkes fra det Hold:

Splittelse.

Kendsgerningerne taler et andet Sprog end det, der tales af dem, der kun søger at splitte. Forventelig vil Tobaksarbejderne lukke Øjnene op for disse Kendsgjerninger og ikke lade sig lede ud i Uføret, der kun *svækker* Arbejdernes Aktionsevne og samtidig *styrker* de Arbejdsgiverorganisationer, hvis Bestræbelser udelukkende gaar ud paa at tvinge Arbejdernes Løn saa langt ned som muligt.

I hvert Fald skal Kendsgerningerne og Sandheden fortælles Arbejderne inden de tager deres Beslutning, saa hviler Ansvaret ikke paa Centralorganisationens Ledelse — *hvis Arbejderne alligevel lytter til Splittelsesmændenes forlorne Talemaader og følger dem ud paa de vilde, ufarbare Veje.*

Hovedoverenskomst

mellem Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Cigarindustrien i Danmark og Tobaksarbejderforbundet i Danmark.

§ 1.

Nærværende Overenskomst sluttes mellem Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Cigarindustrien i Danmark og Tobaksarbejderforbundet i Danmark paa Grundlag af de samtidig hermed vedtagne Løntarifer. Alle nugældende faste Lønninger, som ikke maatte være nævnt i de vedtagne Løntarifer, forbliver uforandrede.

§ 2.

Arbejdstiden fastsættes til 9 Timer, som skal ligge mellem Kl. 7 Morgen og Kl. 6 Aften. Hvor Arbejdstiden paa Fabrikerne hidtil for enkelte Afdelingers Vedkommende har været kortere end 9 Timer, bibeholdes denne kortere Arbejdstid i disse Afdelinger, dog ikke under 8½ Time.

§ 3.

For *Overarbejde*, der fordres udført udenfor den normale Arbejdstid, betales for de timelønnede Folks Vedkommende et Tillæg til Timelønnen af 50 pCt. for de første 4 Klokketimer samt for Søn- og Helligdage indtil Kl. 4 Eftermiddag; for Arbejde derudover, saavel paa Søgnedage som paa Søn- og Helligdage, betales et Tillæg af 100 pCt. til Timelønnen, for de akkordlønnede Folk betales et Tillæg af henholdsvis 25 og 40 pCt. af Akkordpriserne.

§ 4.

Saafremt der af Fabrikanten forlanges en Formindskelse eller Forøgelse af det til et Akkordarbejde hørende Arbejde, vil Akkordsatsen forholdsvis være at formindske eller forøge med den i Priskuranten for det paagældende Arbejde fastsatte Pris. Dog kan de faste Priser paa de enkelte Mærker ikke forandres, forinden Parterne ved Forhandling har fastslaaet Forhøjelsen eller Formindskelsen. Opnaas der ikke ved Forhandlingen Enighed, bliver Sagen at behandle efter Reglerne for Behandling af faglig Strid.

§ 5.

Fabrikanterne forpligter sig til at sørge for en forsvarlig Uddannelse af Lærlinge, saavel kvindelige som mandlige, og maa disse det første Aar, de er beskæftiget ved fagligt Arbejde, ikke anvendes til Rulning af Cigarillos eller Cerutter (med skaaret Indlæg) eller til Arbejde ved Vikkelmaskiner.

Lærlingene skal oplæres til helt Arbejde, og Læretiden maa være mindst 3 Aar.

Fabrikanterne udtaler endvidere, at Lærlingene skal uddannes af Faglærte, og at de saavidt muligt uddannes til Haandarbejdere.

Fabrikanterne vil gøre det mest mulige for at hindre for stærk Anvendelse af Lærlinge og udtaler, at Lærlingeantallet bør staa i et passende Forhold til Antallet af udlærte Arbejdere.

Læretiden for Cigarilloslærlinge fastsættes til 3 Aar, dog skal Lærlinge være udlærte ved 19 Aars Alderen, forsaavidt de kommer i Lære mellem 16 og 17 Aar. Over 17 Aar er Læretiden 2 Aar. Forholdet mellem Antallet af Cigarilloslærlinge og udlærte Cigarillosarbejdere bør være passende.

Uøvede Cigarillossorterere lønnes det første Aar efter fri Overenskomst.

§ 6.

Fabrikanterne udtaler, at de ikke vil

afskedige Arbejdere, fordi de paa deres Arbejdskammeraters Vegne paataler Arbejdsforhold.

De Arbejdere, der er valgte til det nævnte Hverv, maa ligesaa lidt som andre Arbejdere opholde sig i andre Arbejdslokaler end det, hvori de er beskæftigede, uden efter Henvendelse til Arbejdsgiveren eller dennes Repræsentant.

Arbejderne udtaler, at de til at paatale Arbejdsforhold kun vil vælge Arbejdere indenfor hver Branche i en Fabrik, som har arbejdet mindst 2 Aar paa det paagældende Arbejdssted. Hvor saadanne Arbejdere ikke findes, vil Valget være at foretage mellem de Arbejdere, der har arbejdet længst paa Arbejdsstedet.

Valget er ikke gyldigt, før det er bleven approberet af Arbejderorganisationens Hovedbestyrelse og af denne meddelt vedkommende Arbejdsgiverorganisations Bestyrelse.

§ 7.

Denne Overenskomst omfatter ikke Lærlinge og Arbejdere under 16 Aar, medmindre sidstnævnte er beskæftigede med Arbejde, for hvilket der er fastsat Akkord, eller er Elever, for hvilke der i Overenskomsten er fastsat Begyndelseslønninger, og de ikke anvendes i uforholdsmæssigt Antal.

§ 8.

Udbetalingen af Løn finder normalt Sted Fredag eller Lørdag.

§ 9.

De enkelte Firmaers Prislister skal foreligge skriftligt og være paategnede af Parterne. Eksemplarer af Prislisten ophænges i Arbejdslokalerne og i Afleveringslokalerne paa et for Arbejderne tilgængeligt Sted.

§ 10.

Facons, som hidtil har været udført som helt Arbejde, maa ikke betales med lavere Arbejdspriser, naar det deles.

§ 11.

Som Hjemmearbejde kan kun Overrulning kræves udført. Ønskes helt Formarbejde udført som Hjemmearbejde af Arbejdere, som ikke nu beskæftiges ved saadant Arbejde, kan dette kun ske efter Forhandling mellem Organisationerne. Naar helt Formarbejde efter Overenskomsten tillades udført som Hjemmearbejde, betales 50 Øre pr. Mille for Vikkelvending.

Der udleveres Hjemmearbejderne tilberedt Tobak eller ydes dem Godtgørelse for Tilberedning efter Prislisten,

§ 12.

Der udleveres Haandarbejderne Modeller for alle Facons, for hvilke der er fastsat Arbejdspriser, naar Enighed om Modeller er opnaaet.

§ 13.

Prisen for nyt Arbejde fastsættes ved Forhandling og betales i Forhold til de normerede Arbejdspriser for de forskellige Arbejder.

Fastsatte Priser er kun bindende for Organisationerne, naar disses Bestyrelser eller en Repræsentant for disse har godkendt de trufne Aftaler.

§ 14.

Opstaar der Strid mellem Fabrikant og Arbejdere om det udleverede Materiales Beskaffenhed, og Enighed ikke opnaas, skal der saavidt muligt inden 24 Timer afholdes Mægling.

§ 15.

Arbejderne maa ikke uden at give Meddelelse til Arbejdslederen forlade Fabriken i Arbejdstiden.

§ 16.

Arbejderne maa ikke rekvirere mere Tobak end nødvendigt til Arbejdet De er pligtige til at behandle det udleverede Materiale med Omhu.

§ 17.

Der skal paa hver Fabrik findes et Opslag, som angiver, hvornaar den normale Arbejdstid begynder og slutter, samt iøvrigt indeholde de foranstaaende Bestemmelser.

§ 18.

Som Regler for Behandling af faglig Strid gælder den af Hovedorganisationerne senest vedtagne Norm.

§ 19.

Denne Overenskomst er gældende indtil den med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1. Maj, dog tidligst 1. Maj 1916.

* * *

Til denne Hovedoverenskomst knytter der sig *Separatoverenskomster* mellem de enkelte Fabrikantforeninger og Forbundet og mellem Firmaet C. W. Obel i Aalborg og Forbundet.

Disse Separatoverenskomster indeholder foruden Priskuranter for Cigarrulning, Tobakstilberedning, Cigarsortering, Klistring m. m. Lønsatser for Daglønsarbejdere.

Afsnittet »Cigarrulning« i Separatoverenskomsten for »Foreningen af danske Cigar- og Tobaksfabrikanter« samt »Cigarfabrikantforeningen af 29. Januar 1909« indeholder saaledes følgende Bestemmelse om

Faste Lønninger.

Ugeløn for	Dæksmagere.....	Kr. 17,50
—	- Gulvpiger.....	— 13,00
—	- Gulvpiger, der fugter Tobak eller passer Tørrestue.....	— 14,00

Der betales for Helligdage; Helligdagsbetalingen kan bortfalde for Gulvpiger, naar Ugelønnen forhøjes med 50 Øre.

For Arbejdere, der er beskæftigede ved Perfecto-Maskiner eller lignende Systemer, gælder følgende Lønsatser:

Den, der føder Maskinen med Indlæg, 13 Kr. ugentlig.

Den, der føder Maskinen med Omblade, 16 Kr. ugentlig.

Der betales for Helligdage.

For Arbejdsmænd over 18 Aar er Ugelønnen 24 Kr.

Der betales for Helligdage.

I samme Overenskomsts Afsnit om Cigarsortering, Klistring m. m. findes nedenstaaende Lønbestemmelser:

For Klistrere gælder følgende Lønskala:

Uøvede Klistrere faar:			
I de første 3 Maaneder	6	Kr.	ugentlig.
I de næste 3 —	8	—	—
I de næste 6 —	10	—	—
I det andet Aar	12	—	—

Øvede Klistrere lønnes med Kr. 15,75 ugentlig.

Hvor Klistring udføres i Akkord, forbliver Priserne uforandrede.

For Stiftning, Aftømning og lignende Arbejde gælder følgende Lønskala:

De første 6 Maaneder	Kr.	10,50	pr. Uge.
De næste 6 —	—	11,50	- —
Derefter	—	13,50	- —

Ovenstaaende Arbejdere faar Betaling for Helligdage.

I Separatoverenskomsten med »Foreningen af Cigarfabrikanter i Provinserne« findes følgende Lønbestemmelse i »Prislisten for Tobakstilberedning«:

Ugelønnede Kvinder.

Ugelønnede Kvinder over 16 Aar, der beskæftiges ved Vikkelvending og forskelligt forefaldende Arbejde, derunder delvis Beskæftigelse ved Tilberedning af Tobak, lønnes i de første 3 Maaneder med 10 Kr. ugentlig, i de næste 3 Maaneder med 11 Kr. ugentlig og derefter med 12 Kr. ugentlig.

Mindre arbejdsdygtige Kvinder lønnes efter Overenskomst.

Kvinder, der er beskæftigede ved Perfecto-Maskiner eller lignende Systemer, lønnes efter følgende Satser:

Den, der føder Maskinen med Indlæg, lønnes de første 3 Maaneder med 10 Kr. ugentlig, de næste 3 Maaneder med 11 Kr. ugentlig og derefter med 12 Kr. ugentlig.

Den, der føder Maskinen med Omblade, lønnes de første 3 Maaneder med 10 Kr. ugentlig, de næste 6 Maaneder med 12 Kr. ugentlig og derefter med 15 Kr. ugentlig.

Der betales ogsaa for Helligdage. Helligdagsbetaling kan bortfalde for ugelønnede Kvinders Vedkommende, naar Ugelønnen forhøjes med 50 Øre.

Endelig indeholder Separatoverenskomsten med *C. W. Obel* under Afsnittet »Cigarrulning« følgende Lærlinge-Lønbestemmelser:

»For Kvinder, der beskæftiges ved Overrulning eller Vikkelrulning er Læretiden 1 Aar, at regne fra det 15. Aar, og lønnes disse de første 3 Maaneder med 8 Kr. ugentlig, de næste 3 Maaneder med 9 Kr. ugentlig, de næste 6 Maaneder med 10 Kr. og derefter med Akkord.«

og Afsnittet om »Prisliste for Tobakstilberedning« følgende Bestemmelser om

Faste Ugelønninger.

1. Ugelønnede Kvinder over 16 Aar, der beskæftiges ved:
   a. Vikkelvending og forskelligt forefaldende Arbejde, derunder delvis Beskæftigelse ved Tilberedning af Tobak, lønnes i de første 3 Maaneder med 10 Kr. ugentlig, i de næste 3 Maaneder med 11 Kr. ugentlig og derefter med 12 Kr. ugentlig.
   b. Cigarillos- og Cigarkassefabriken lønnes de første 3 Maaneder med 10 Kr. ugentlig, de næste 3 Maaneder med 11 Kr., de næste 18 Maaneder 12 Kr., derefter 14 Kr.
   c. Perfecto Maskiner eller lignende Systemer, lønnes efter følgende Satser: Den der føder Maskinen med Indlæg, lønnes de 3 første Maaneder med 10 Kr. ugentlig, de næste 3 Maaneder med 11 Kr. ugentlig og derefter med 12 Kr. ugentlig.
   Den, der føder Maskinen med Omblade, lønnes de første 3 Maaneder med 10 Kr. ugentlig, de næste 6 Maaneder med 12 Kr. ugentlig og derefter med 15 Kr. ugentlig
2. Arbejdsmænd over 18 Aar lønnes med Kr. 23,22 pr. Uge. Mindre arbejdsdygtige efter Overenskomst. Der betales for Helligdage.

Syernes Organisationsforhold.

De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde den 21. og 22. April i Aar beskæftigede sig bl. a. med Syernes Organisationsforhold, fordi de bestaaende Syerorganisationer var af saa ringe talmæssig Omfang, saa et virkningsfuldt Organisationsarbejde til Forbedring af Syernes Kaar var udelukket.

Efter en indgaaende Diskussion om Betimeligheden af en Sammen-

slutning af Dansk Skræderforbund og Syernes Forbund vedtoges følgende Resolution:

»Da Syerskernes Forbund har vedtaget at indmelde sig i Dansk Skræderforbund — under Forudsætning af, at der ved Forhandling mellem De samvirkende Fagforbund, Dansk Skræderforbund og Syerskernes Forbund træffes en saadan Overenskomst om Indtrædelsen, der akcepteres af nævnte Organisationer — tager Repræsentantskabet Meddelelsen herom til Efterretning.

Idet Repræsentantskabet erkender de store Vanskeligheder ved Organiseringen af Syerskerne, hvis Hovedmasse er Hjemmearbejdere, mener det samtidig, at denne er nødvendig, hvor der, som her, er skabt et stort Arbejderproletariat.

Som Følge heraf bemyndiges Forretningsudvalget til paa sædvanlig Maade at yde Dansk Skræderforbund den moralske og økonomiske Støtte, der vil være nødvendig for at dette i videste Maal kan røgte den Opgave, der herved paalægges det.«

I Henhold til denne Beslutning afholdtes der den 15. Maj et Møde mellem Repræsentanter for de i Resolutionen nævnte Organisationer, og det viste sig nu, at Syernes Forbund, som Betingelse for at tiltræde Sammenslutningstanken, krævede en kvindelig Agitator fast ansat, medens Dansk Skræderforbund for sit Vedkommende krævede betydelige pekuniære Tilskud fra De samvirkende Fagforbund.

Forretningsudvalget gjorde senere Organisationerne bekendt med, at det ikke var bemyndiget til at imødekomme saa vidt gaaende Fordringer, men Syernes Ledelse fastholdt Kravet om Agitatorens *faste* Ansættelse, og Dansk Skræderforbund meddelte, at det »For i det hele taget at have med Sagen at gøre« maatte forlange »et aarligt Tilskud af 4000 Kr., foreløbig i 3 Aar«.

Forretningsudvalget har herefter meddelt Forbundene, at det under de foreliggende Omstændigheder maa betragte Spørgsmaalet om Syernes Forbunds Optagelse i Skræderforbundet som henlagt.

Lønbevægelser og Konflikter.

Keramikerne paa den kgl. Porcelænsfabrik. Den 28. Juli nedlagde Lagerarbejderne Arbejdet paa den kgl. Porcellænsfabrik, fordi det ikke havde været muligt for Forbundet at faa en Forhandling med Direktionen om en formentlig overkomststridig Afskedigelse af en Arbejder.

Samtidig meddelte Forbundet skriftlig Firmaet, at en Generalforsamling vilde tage Spørgsmaalet om en udvidet Arbejdsstandsning op til Drøftelse, hvis ikke Sagen blev bragt i Orden inden den 30. Juli. Forbundet havde den Opfattelse, at Afskedigelsen var et Led i Bestræbelser for at faa Lønniveauet sænket.

Arbejdsgiverforeningen meddelte straks De samvirkende Fagforbund, at Sagen om den udvarslede Strejke vilde blive indbragt for Den faste Voldgiftsret, hvis der ikke paa anden Vis blev truffet en tilfredsstillende Ordning.

En Konference mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne foranledigede, at samtlige Arbejdere, den afskedigede indbefattet, optog Arbejdet den 30. Juli, og samme Dag afholdtes et Fællesmøde, hvor Sagen fik sin foreløbige Afslutning i et saalydende Forlig:

»Direktør Dalgas udtaler, at ingen af de paa Fabrikken skete Afskedigelser paa nogen Maade har været motiveret af Ønsket om at nedsætte Lønniveauet paa Fabrikken, og at han er ganske enig med Keramisk Forbund i, at det vil være stridende med Overenskomsten, om noget saadant fandt Sted.

Keramisk Forbund erkender, at den iværksatte Arbejdsstandsning er ganske ulovlig og i Strid saavel med Septemberforliget som med de vedtagne Regler for Behandling af faglig Strid.

Den foretagne Afskedigelse af Lagerarbejder A. Olsen opretholdes, men man er iøvrigt villig til at lade Klagen over Afskedigelsen prøve og afgøre af Fagets Voldgiftsret, der tillige træffer Afgørelse af, om Fabrikken ved Arbejdsstandsningen har lidt et Tab, og i hvilken Udstrækning dette Tab skal dækkes af Forbundet.«

Orlogsværftet blokeres.

Det er forbudt Medlemmer af nedennævnte Organisationer at tage Arbejde paa Statens Orlogsværft, medmindre der betales dem Minimaldaglønninger paa 4 Kr. til Arbejdsmænd og 4 Kr. 50 Øre til Haandværkere.

Hovedbestyrelserne for:

Dansk Arbejdsmandsforbund.

Dansk Formerforbund.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Kobbersmedeforbundet i Danmark.

Snedkerforbundet i Danmark.

Den internationale Efterretningskorrespondance.

Strejkebrydere søges til Rusland.

Fra St. Petersborg Metalarbejderkredse skrives til os. I over 3 Maaneder har der været Strejke hos Firmaet G. A. Lessner (Aktieselskab) Maskinfabrik i St. Petersborg. Denne Strejke blev foranlediget ved, at Firmaet vægrede sig ved at afskedige en Opsynsmand, som havde sigtet en ung Arbejder for Tyveri, hvorefter denne, da han var uskyldig, begik Selvmord. Firmaet blev understøttet af Industriforbundet. Endnu er Stemningen blandt Arbejderne fortræffelig. Arbejderne ved andre Fabrikker bistaar de Strejkende. Man har nu bragt i Erfaring, at der fra Firmaets Side er gjort Forsøg paa at hverve Strejkebrydere i Udlandet. Organisationerne anmodes derfor om at forhindre Tilgang.

International Skrædderkonference.

I Midten af Juli Maaned afholdtes i Wien den 6. Internationale Skrædderkonference, hvori deltog 32 Repræsentanter for Forbundene i Amerika, Bulgarien, Danmark, Tyskland, Holland, Østrig, Svejts, Serbien og Ungarn. En Repræsentant for en separatistisk Organisation i London fik ikke Lov til at overvære Konferencen. Det internationale Sekretariat var i det sidste Aar tilsluttet af 104,000 organiserede Skræddere i 13 Organisationer. Konferencen beskæftigede sig særlig med Spørgsmaalet om Udvidelse af den internationale Forbindelse, Udveksling af regelmæssige Beretninger, Bekæmpning af Hjemmearbejdet osv. Til international Sekretær genvalgtes Stühmer, Berlin. Den næste Konference vil blive afholdt i København i 1916.

Arbejderkampe i Ungarn.

I Ajkaer-Distriktet fører 400 strejkende Bjergarbejdere en fortvivlet Kamp for at opnaa et Løntillæg af 10—30 Heller pr. Dag.

Den nugældende Gennemsnitsløn er 2 Kr. 40 Øre til 2 Kr. 30 Øre pr. Dag. Grubeselskabets Ledelse har ladet 130 Familier sætte ud af deres Arbejderboliger.

Ind- og Udmeldelser.

Piskemagernes Forbund

har under 3. August forespurgt Forretningsudvalget om Betingelserne for Optagelse i De samvirkende Fagforbund.

Forretningsudvalget har svaret, at Indtrædelse kan ske ved, at Forbundet søger Optagelse i Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund, hvor det efter Forretningsudvalgets Opfattelse naturligt hører hjemme.

Rettelse.

Hjørring Fællesorganisation gør opmærksom paa, at Former *Jens Jensens* Navn ved en Fejltagelse mangler paa Listen over Deltagerne i Protokollen over De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 8 ❋ KØBENHAVN DEN 23. AUGUST 1913 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: Værftsarbejderkonflikten i Tyskland. Kongresser. Arbejdsstandsninger i 1912.

Værftsarbejderkonflikten i Tyskland.

En Krise i Verdens største Fagforbund.

(Af *Wilhelm Jansson.*)

De tyske Værftsarbejderes store Lønbevægelse er som Følge af Arbejdernes Mangel paa Disciplin ført ind paa et Sidespor, hvor der ikke er nogen Udsigt til Fremgang for Arbejderne. En kort Fremstilling af denne Strid maa sikkert have stor Værdi for Arbejderne i de skandinaviske Lande.

Skibsværftskapitalisterne i Tyskland hører til de brutaleste og mest reaktionære blandt alle Arbejdsgivere. De store Kapitalmagnater i Hamborg har hidtil principielt vægret sig ved at indgaa kollektive Aftaler med deres Arbejdere, og deres stærke Position har hindret Arbejderne i at gennemføre saadanne ved Magt. Store og bitre Kampe er under de sidste 20 Aar blevne førte saavel i Hamborg som i de andre store Værftsbyer ved Østersøens og Nordsøens Kyster, men Arbejdsgiverne har for saa vidt beholdt Overtaget, som det ikke er lykkedes Arbejderne at gennemføre overenskomstmæssig Regulering af Arbejdsforholdene. Arbejdsgivernes Position styrkedes yderligere derigennem, at Rheder-Kapitalisterne, som er Værfternes Kunder, er stærkt interesseret i Værfterne. Skibsbygningsindustrien og Rhederibevægelsen staar i Koalition med hinanden, hvilket naturligvis besværliggjør Arbejderne Stillingen.

I Aaret 1910 lykkedes det alligevel Arbejderne at tvinge Skibsværfterne til visse Indrømmelser ogsaa i principiel Henseende. Metalarbejderforbundets voksende Styrke muliggjorde Financieringen af selv en meget langvarig Strejke, og Skibsværfterne henvendte sig sluttelig til Forbundet for Tysklands »metalindustrielle« Arbejdsgivere med Anmodning om Hjælp. Dette Arbejdsgiverforbund indledede nu Forhandling med Arbejderne, og da Konjunkturerne i Metalindustrien var ganske udmærkede, ønskede man ikke at gribe til Lock-out, og man gjorde i Stedet for saadanne Indrømmelser til Arbejderne paa Værfterne, at Striden kunde bilægges med et for disse tilfredsstillende Resultat. Nogen egentlig Kollektiv-Overenskomst kom alligevel ikke i Stand. Det som opnaaedes, var, for at bruge et fra den norske Syndikalisme anvendt Ord, »anerkendte Arbejdsbetingelser«. Arbejderne klagede nu imidlertid over, at Arbejdsgiverne ved Gennemførelsen af de ny Arbejdsvilkaar overalt forsøgte at tage tilbage, endogsaa mere, end de havde givet.

I Aaret 1912 kunde Metalarbejderforbundet ikke optage Værftsarbejdernes Arbejdsforhold til Diskussion af den Grund, at man var engageret paa andet Hold, men ogsaa i Aar var Konjunkturerne paa Skibsværfterne saa gunstige, at man besluttede sig for Godkendelse af Arbejdernes Krav om Lønbevægelse. Denne indledes i Samraad med de øvrige Forbund, som har Medlemmer paa Værfterne, deriblandt Skibstømrerne, Træarbejderne osv., og Fordringerne tilsendtes Arbejdsgiverne, hvorefter Forhandlingerne paabegyndtes. For-

handlinger, der dog ikke førte til noget Resultat. Arbejdsgiverne vilde ikke bevilge Lønforhøjelse og ejheller gøre andre Indrømmelser, og sluttelig nedsattes en Kommission af Arbejdsgivere og Arbejdere, og indenfor denne bevilgede Arbejdsgiverne saa alligevel en Lønforhøjelse paa 2 Pf. i Timen. Synderlige Indrømmelser eller Løfter i Spørgsmaalet om Akkordarbejde eller lignende var de tydeligt nok ikke tilbøjelige til at gøre. Paa et Møde mellem Forbundsstyrelserne og Værftsarbejdernes Værkstedstillidsmænd var man enstemmig af den Opfattelse, at Arbejdsgivernes Tilbud ikke var akceptabelt. Man besluttede saa endnu en Gang at tilbyde Arbejdsgiverne Forhandling for at komme til et Resultat. Brev afsendtes desangaaende, men omtrent samtidig paabegyndte en Del Arbejdere paa et Værft i Hamborg en ganske umotiveret Strejke, som sluttelig tog hele Arbejdsstyrken i Hamborg med sig. Telegrambureauerne meddelte nu denne Strejke til Pressen i hele Tyskland, og ogsaa den socialdemokratiske Partipresse optog Meddelelsen. Dette havde ved Arbejderpressens Indflydelse paa Arbejderne paa de andre Skibsbygningspladser den Virkning, at disse sluttede sig til Strejken uden at have deres Forbundsstyrelse med sig, altsaa en ganske vild Strejke, som omfattede henimod 70,000 Arbejdere i Hamborg, Stettin, Kiel, Flensborg, Vegesack, Bremerhaven, Bremen osv.

Forbundsbestyrelserne befandt sig nu i følgende Situation: Godkendte de Strejken, tilsatte de deres Prestige overfor Offentligheden. Den almindelige Opfattelse er sikkert den, at saalænge man forhandler eller tilbyder Forhandling *bør Krigen ikke paabegyndes*. Men endnn mere betydningsfuld var Forbundsstyrelsernes Stilling og Ansvar indenfor den faglige Arbejderbevægelse i sin Helhed. Her gælder det, om de Beslutninger, som træffes af Kongresserne og de Love, som Organisationerne selv har givet sig, skulde kunne tilsidesættes af enkelte Arbejdergrupper. Forbundsbestyrelserne var Situationen voksen og besluttede *ikke at godkende Strejken, at nægte Arbejderne Strejkeunderstøttelse* samt at kræve *Arbejdets Genoptagelse*. Da dette ikke akcepteredes af Arbejderne, indkaldte Metalarbejderforbundet for sit Vedkommende en ekstraordinær Kongres, som afholdtes i Berlin den 8. og 9. Avgust.

Hvad Værftsarbejderne paa denne Kongres fik at høre, var alt andet end Smiger og Tak for deres Mangel paa Disciplin og deres organisationsskadelige Optræden. Forbundets Formand, *Alexander Schlicke*, skildrede i en saglig Tale Konfliktens Opkomst. Lige fra Begyndelsen var det klart, at Kongressens Sympati ikke gik i Retning af Nedbrydning af Disciplinen mellem Værftsarbejderne. Han paaviste, at hvad Værftsarbejderne i Dag gjorde, om det fik Kongressens Godkendelse, maatte bevirke, at Medlemmerne paa andre Pladser i Morgen maatte kunne gøre det samme, og derigennem vilde Forbundets Love og Kongressens Beslutninger blive meningsløse og betydningsløse. Andre Talere optraadte imidlertid med en ganske anden Skarphed imod Nedbrydning af Disciplinen, og Værftsarbejderne fik herigennem at vide, at Forholdet var det, at talrige Lønbevægelser var blevne udsatte paa andre Pladser, hvor Lønningerne var daarligere end paa Skibsværfterne, just for at Forbundets Kraft skulde koncentreres paa Striden imod den mægtige Skibsværfts-Kapitalisme, og nu tilintetgjorde Værftsarbejderne med deres ganske vilde Strejke alle Udsigter til en heldig Afslutning af denne vigtige Lønbevægelse, som havde den største Betydning for Forbundet. Kongressen besluttede med 126 Stemmer mod 18, at Værftsarbejdernes Optræden *ikke er forenelig med Principperne for faglig Taktik og Disciplin*. Kongressen hedder det i Resolutionen:

»*fordømmer paa det bestemteste* disse Kammeraters Optræden, der ikke kan ses at være egnet til at højne Forbundets Aktionskraft imod Metalindustriens Ar-

bejdsgiveres enige og bestemte Optræden. Af denne Grund udtaler Generalforsamlingen, at Forbundsledelsen *ikke kunde handle anderledes end den har gjort*, ja, at den rent ud var *forpligtet* til at handle, som den har. I rigtig Vurdering af hele Situationen, i hvilken Forbundet var stedt, gennem Hamborger-Kollegernes Optræden, *fordrer Generalforsamlingen af Værftsarbejderne at de afslutter Strejken*«.

Forbundsledelsen fik derefter til Opgave, dersom Arbejdet genoptages, atter at forsøge at faa ny Forhandlinger i Stand med Arbejdsgiverne og da at udbetale Strejkeunderstøttelse. Altsaa: Kun for saa vidt Arbejdet genoptages, erholder Arbejderne Understøttelse for den Tid, de ulovligt har været i Strejke. Dette sidste var motiveret med, at en stor Del af de Strejkende alene gik ud i den ikke godkendte Strejke af Solidaritetsfølelse, og at man ikke vilde lade disse gode gamle Fagforeningsmedlemmer tage Skade for Hamborgernes Brud paa Disciplin.

Metalarbejdernes Ekstrakongres, hvis Delegerede jo blev *valgte under Strejkesituationen* og saaledes *repræsenterede den Stemning, som herskede hos den store Majoritet* blandt Forbundets Medlemmer, har i et og alt svaret til de Forventninger, Tysklands fagligt organiserede Arbejdere maatte stille til dem og til deres største Fagorganisation: Metalarbejderforbundet. Med stor Majoritet har Generalforsamlingen opretholdt vor gamle Grundsætning, som er den, at *Disciplin* er den første Forudsætning for Fagorganisationernes Fremskridt og Virksomhed, og den anden Forudsætning er *Respekt* for Organisationens egne Love og Beslutninger. Overfor *Offentligheden* har Generalforsamlingen atter dokumenteret, at vore Fagorganisationer har Ret til og kan gøre Krav paa fuld Tillid som Part i Forhandlingsforholdet og som det Organ, der slutter Arbejdsaftaler, og den har vist, at den ikke tillader enkelte Medlemsgrupper at gaa udenfor de optrukne Linier.

* * *

Værftsarbejderne optog Arbejdet i Overensstemmelse med Kongresbeslutningen.
Red.

Kongresser.

Sukkervare-, Chokolade- og Biskuitarbejdernes Forbund

afholdt sin 11. Kongres i Kolding i Dagene 8. og 9. Avgust.

Foruden Hovedbestyrelsens 3 Medlemmer var der mødt 7 Repræsentanter for Forbundets 4 Afdelinger, der tilsammen tæller 252 Medlemmer. Efter Indbydelse var De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg repræsenteret ved Sekretær *Otto Smith*.

Beretning om Virksomheden.

Formanden, *P. G. Petersen*, aflagde en omfattende Beretning over de sidste to Aars Virksomhed. Han erindrede om, at Forbundet den 30. August i Aar har bestaaet i 17 Aar. Siden sidste Kongres er Medlemsantallet steget fra 221 til 252 Medlemmer, en jævn og sikker Fremgang, der bør være en Spore for de udenfor staaende Arbejdere i Faget til at slutte sig til Organisationen.

I den forløbne Periode er afholdt tre Hovedbestyrelsesmøder, der har behandlet en Mængde Sager, hvis væsentligste Del drejede sig om Konflikter med Arbejdsgiverne eller deres Mellemmænd og Formænd. Selv om ikke alle Ønsker fra Medlemmernes Side var gennemført, havde Organisationen dog ved alle Lejligheder vist sin store Betydning. I København havde Firmaerne *Galle & Jessen, Kehlet* og *Elisabethsminde* paa et vist Tidspunkt gjort Brud paa de bestaaende Overenskomster. Hovedbestyrelsen havde givet Sanktion til Strejke, og Sagen var derpaa hurtigt gaaet i Orden. I København havde Spørgsmaalet om Gensidighed mellem Fabrikanternes og Arbejdernes Organisationer været paa Bane, saaledes at Fabrikanterne kun maatte beskæftige organiserede Arbejdere, som saa til Gengæld kun maatte arbejde for organiserede Arbejdsgivere. Dette Spørgsmaal var dog ikke afgjort endnu, og der var naturligvis store Betænkeligheder fra Forbun-

dets Side, fordi en saadan Ordning ingenlunde havde vist sig heldig i andre Fag.

Spørgsmaalet om Kvindernes Indgriben i Faget havde Hovedbestyrelsen beskæftiget sig indgaaende med. Kongressen vilde nu komme til at tage Stilling til dette betydningsfulde Spørgsmaal paa Grundlag af det indhentede Materiale.

Endvidere havde Hovedbestyrelsen foretaget Undersøgelser angaaende Børns Benyttelse i Faget. En udarbejdet Statistik viste, at nogle Sukkervarefabrikker beskæftigede et uforsvarlig stort Antal Børn. Forbundet maatte ved passende Lejligheder gribe ind paa dette Omraade. Lærlingeforholdene og Svendenes Pligt til at betale Lærlingenes Løn ud af Akkordpriserne var et Spørgsmaal, der ligeledes gav Anledning til Overvejelser og Forhandlinger med Arbejdsgiverne.

Et Par Sager havde særlig vist, hvilken Anseelse og Betydning Organisationen har. Fra Forbundets Afdeling i Aarhus forelaa der saaledes i sin Tid Klage over en Værkfører. Hovedbestyrelsen havde skrevet til Vedkommende, at hvis hans Optræden oftere gav Anledning til Klage, vilde *Forbundet* ikke finde sig deri. Han havde straks forandret sin Opførsel. I et andet Tilfælde havde Arbejderne og Direktionen paa *Elvirasminde* i Aarhus anmodet Forbundets Hovedbestyrelse om at konstituere sig som Voldgiftsret i en Sag om, hvorvidt et bestemt Arbejde skulde udføres af Konditorsvende eller Kvinder.

Endelig oplyste Formanden, at Forbundskassen i de forløbne to Regnskabsaar havde betalt alle de af De samvirkende Fagforbund paalignede Lock-out- og Strejkebidrag til et samlet Beløb af 1485 Kr. 17 Øre.

Efter Beretningens Aflæggelse førtes en indgaaende Diskussion, der bl. a. drejede sig om forskellige Medlems- og Understøttelsesforhold, men ogsaa Spørgsmaalet om Børnearbejdet og om Hovedbestyrelsens Stilling til Udgivelsen af et Fagblad blev særligt behandlet under dette Punkt paa Dagsordenen.

Virksomheden godkendtes enstemmig.

Regnskaberne.

Hovedkassereren, *Michael Mortensen*, Aarhus, forelagde derefter Regnskaberne for 1911 og 1912. De balancerede med henholdsvis 3484 Kr. og 2608 Kr.

Forskellige Forespørgsler om Størrelsen af Forbundets Kontingent til De samvirkende Fagforbund og til Forbundets internationale Forbindelser besvaredes af Hovedkasseren.

Regnskaberne godkendtes enstemmigt.

Kongressen tog derefter fat paa en Række forskellige Forslag, der dels var stillet af Hovedbestyrelsen, dels af Afdelingerne.

Oprettelsen af en Hjælpekasse.

Hovedbestyrelsen havde fremsat Forslag om at oprette en Hjælpekasse i Tilslutning til Forbundet. Der var dog ikke udarbejdet særlige Lovforslag eller Statutter, da Kongressen først skulde bestemme en saadan Kasses Rammer og Omfang.

Hovedkasserer *Michael Mortensen* motiverede Forslaget. Man havde tænkt sig ved en saadan Kasses Oprettelse at kunne komme bort fra Værkstedsindsamlinger under Sygdomstilfælde o. l.

Da der imidlertid fra forskellige Sider blev gjort opmærksom paa, at Hjælpekassespørgsmaalet var løst ad anden Vej i de fleste Byer, toges Forslaget tilbage.

Kvindernes Beskæftigelse paa Fabrikerne.

Formanden, *P. G. Petersen*, indledede dette Spørgsmaal, der sikkert var Kongressens mest betydende, fordi det griber dybt ind i Fagets Arbejderes økonomiske Forhold.

Taleren erindrede om, at Forbundet i 1914 staar overfor Indgaaelse af ny Overenskomster, og det gjaldt da for Kongressen om at give Hovedbestyrelsen en Rettesnor til de forestaaende Forhandlinger. Det naturligste vilde være, om Kvinderne *lærte* Faget ligesom Mændene og lønnedes som disse, men man maatte

tage alle praktiske Forhold i Betragtning og bl. a. behandle Sagen ud fra det Synspunkt, at Sukkervarefagets Udvikling, som førte hen til en ganske selvstændig Industri, medførte en Specialisering, der ikke nødvendiggjorde faglig Uddannelse paa alle Omraader.

Michael Mortensen, Aarhus, gjorde i Anledning af Formandens Udtalelser opmærksom paa, at denne Sag vist næppe lod sig ordne efter en bestemt Skabelon; den maatte behandles fabriks- eller afdelingsvis.

De fleste af Kongressens Deltagere deltog i Debatten om dette Spørgsmaal, og det paavistes, at mange Fabriker søgte at udbytte Kvinderne, der til Skade baade for sig selv og de mandlige Arbejdere var daarligt organiserede. En Agitation for Tilslutning til Forbundet for Kvindernes Vedkommende burde derfor iværksættes og føres med Kraft i den nærmeste Tid. Mange Tanker til Sagens Løsning fremkom; bl. a. foresloges det at udarbejde en fuldstændig Fortegnelse over de Arbejder, som Forbundet vilde anerkende som Kvindearbejde i Fabrikerne.

Det vedtoges sluttelig at søge de ny Overenskomster affattet saaledes, at Organisationen til enhver Tid i den kommende Overenskomstperiode kan faa Tvistigheder om dette Forhold behandlet efter Fagets Regler for Behandling af faglig Strid.

Udvidelse af Hovedbestyrelsen.

Hidtil har Hovedbestyrelsen bestaaet af 3 Medlemmer. Kolding og Københavns Afdelinger havde stillet Forslag om at forøge Antallet til 5.

Forslaget om Udvidelsen vedtoges, og det vedtoges endvidere, at Forretningsudvalgets Medlemmer fremtidig skal have Bopæl i samme By. I Forbindelse med disse Beslutninger bestemtes det, at Kongressen fremtidig kun skal afholdes hvert femte Aar i Stedet for hvert andet.

Kontingentforhøjelse.

C. Dahl, Københavns Afdeling, foreslog at forhøje Kontingentet til Forbundet med 5 Øre for heltbetalende og 2½ Øre for halvtbetalende Medlemmer pr. Uge.

Repræsentanten for Kolding, stillede Forslag om Urafstemning over Spørgsmaalet.

Michael Mortensen, Aarhus, optog et af Københavns Afdeling tidligere stillet Forslag gaaende ud paa 10 og 5 Øres Forhøjelse af Kontingentet.

Efter en længere Diskussion, og efter at *Dahl* havde taget sit Forslag tilbage, vedtoges det sidstnævnte Forslag enstemmigt, og Kontingentet, som Afdelingerne skal indbetale til Forbundet, blev derved definitivt fastsat til 25 Øre for heltbetalende, og 12½ Øre for halvtbetalende Medlemmer. Forslaget om Urafstemning forkastedes.

Lovenes Revision.

Københavns Afdeling havde fremsat Forslag om Nedsættelse af et Udvalg til at revidere Forbundslovene. Det overlodes til Hovedbestyrelsen at stille Forslag til næste Kongres.

Arbejdsløses Kontingent.

Det vedtoges, at Arbejdsløse fremtidig skal betale Kontingent til Arbejdsløshedskassen. Forbundskassen har tidligere betalt dette Kontingent, naar Understøttelsen var ophørt.

Kontingentmærker.

Det vedtoges at indføre forskelligfarvede Mærker for de forskellige Kontingentsatser, og at alle Afdelingers Mærker skal være fælles.

Regnskabet. — Udgivelse af et Fagblad.

Det vedtoges at udsende Forbundets Regnskaber til alle Medlemmer én Gang aarlig, og Hovedbestyrelsen bemyndiges til, naar Nødvendigheden byder det, at udgive et Fagblad med kortere eller længere Mellemrum, saaledes at alle Forbundets Medlemmer kan blive holdt bekendt med Fagets Lønbevægelser og Konflikter eller andre Spørgsmaal af Interesse.

Et Forslag om Kontingentfrihed for Hovedbestyrelsesmedlemmer forkastedes.

Ny Overenskomster.

I flere Timer diskuterede Kongressen Spørgsmaalet om Indholdet af ny Overenskomster, saafremt de nugældende opsiges til 1914. Vi skal dog ikke komme nærmere ind paa dette Felt, da der paa nærværende Tidspunkt selvfølgelig kun er Tale om rent forberedende Arbejder.

Valg.

Inden Hovedbestyrelsesvalget fandt Sted, fastsattes Lønnen for Forretningsføreren, der fremtidig udfører baade Formands- og Hovedkasserergærningen, til 800 Kr. aarlig, under Forudsætning af, at Arbejdsløshedskassen heraf betaler de 200 Kr.

Man skred derpaa til Valg. Den hidtilværende Forretningsfører P. G. Petersen ønskede ikke at fortsætte, da han ikke vilde flytte fra Odense til København, hvor Ledelsen herefter skal have Sæde. Til Forretninsfører valgtes derefter *D. J. Becker* fra København.

Derefter vedtoges det at afholde næste Kongres i Vejle.

Under »Eventuelt« vedtog Kongressen at ophæve en Rejsekasse, der ved Siden af den statsanerkendte Arbejdsløshedskasse har ydet en mindre Hjælp til farende Svende. Endvidere vedtoges det, at Medlemmer med 10 Aars uafbrudt Medlemsskab kun skal betale ialt 25 Øre i ugentligt Kontingent, naar de er fyldt 60 Aar. Endelig behandledes en Del mindre Bevillingssager.

Kongressens Dagsorden var dermed behandlet tilende, og Sekretæren oplæste Forhandlingsprotokollen, som enstemmig godkendtes.

Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde.

P. G. Petersen aflagde en kort Beretning om Arbejdsløshedskassens Virksomhed. Et Par Divergenser angaaende Ret til Understøttelse var gaaet til Inspektoratets Afgørelse. I de paagældende Tilfælde havde Inspektoratet resolveret, at Medlemmerne havde Ret til at hæve Understøttelse. Kassens Ledelse havde været af en anden Mening.

Beretningen godkendtes.

Michael Mortensen forelagde det reviderede Regnskab.

I de forløbne 2 Aar er der udbetalt 4719 Kr. 75 Øre i Understøttelse. Statstilskudet har andraget 2305 Kr. 39 Øre, Kommunetilskudet 1204 Kr. 65 Øre. Kassen har haft en Formuefremgang paa 1487 Kr. 84 Øre i den forløbne Tid og ejer 3206 Kr. 88 Øre pr. 31. Marts 1913. Medlemsantallet paa samme Tidspunkt er 149 Mænd og 59 Kvinder.

Efter at nogle Forespørgsler var besvaret, godkendtes Regnskaberne enstemmigt.

Lovenes Revision.

Hovedbestyrelsen havde udarbejdet forskellige Ændringer til Lovene og paa Forhaand konfereret med Arbejdsløshedsinspektoratet om dem. De vilde alle kunne gennemføres uden at komme i Strid med Loven om statsanerkendte Arbejdsløshedskasser. De fleste Ændringer var af regulerende Art. Af pekuniær Betydning indførtes en Bestemmelse om, at rejsende Medlemmer kan erholde 3 Kr. i Rejsehjælp ved Ankomsten til en By, og medens Kassens højeste Ydelse hidtil har været 1 Kr. 50 Øre pr. Dag, kan der fremtidig under visse Omstændigheder udbetales 1 Kr. 74 Øre eller 2 Kr. pr. Dag til heltbetalende Medlemmer. Halvtbetalende kan altsaa faa halvdelen af Satserne udbetalt under Arbejdsløshed.

Samtlige Ændringer vedtoges enstemmigt.

I Tilslutning til Lovrevisionen vedtoges det at oprette et Arbejdsanvisningskontor.

Endelig valgtes den samme Ledelse for Arbejdsløshedskassen, som nys var valgt til Forbundsbestyrelse.

Næste Delegeretmøde afholdes i Vejle 1918.

Arbejdsstandsninger i 1912.

(»Statistiske Efterretninger«).

De Arbejdsstandsninger, der indtraf i Aaret 1912, var med et Par enkelte Undtagelser af forholdsvis ringe Omfang og Varighed, og lige siden 1897, da Statistiken over Arbejdskonflikter her i Landet tog sin Begyndelse, er der intet Aar, hvor Antallet af tabte Arbejdsdage er saa ringe som i 1912.

Alligevel kan 1912 næppe karakteriseres som noget egentlig roligt Aar, hvad Arbejdsforholdene angaar. Der var i Løbet af Aaret et forholdsvis betydeligt Antal Arbejdere i Lønbevægelse, og ogsaa iøvrigt var der en ikke ringe Mængde Konfliktstof fremme. Det allermeste jævnedes dog ud, uden at det kom til nogen aaben Konflikt, og selv om Antallet af Arbejdere, der i Aarets Løb var i Strejke eller Lock-out, ikke var saa ringe og f. Eks. større end i de forholdsvis rolige Aar 1901—04 og 1909—10, varede Arbejdsstandsningerne dog kun kort, saaledes at Tabet af Arbejdsdage blev mindre end i noget andet Aar siden 1897.

Antallet af Arbejdsstandsninger var ganske vist noget større end i 1911, men dog mindre end Gennemsnittet for den sidste halve Snes Aar. Den efter Lov af 12. April 1910 oprettede faste Voldgiftsret har i betylig Grad været medvirkende til saaledes at bringe Antallet af Arbejdsstandsninger ned, idet denne Domstol ad fredelig Vej bortskaffer en Mængde Konfliktstof, der ellers let kunde have ført til aaben Krig. Dog har der i 1912 været forholdsvis mange Arbejdsstandsninger, der har kunnet føres tilbage til Tvistigheder af retslig Art, og som saaledes ogsaa burde have været afgjorte ad retslig Vej, og Antallet heraf har desuden været betydelig større end Aaret forud. I Sammenhæng hermed har de i 1912 iværksatte Arbejdsstandsninger i adskillige Tilfælde og langt hyppigere end i 1911 været ulovlige, idet navnlig de gældende Varselsregler ikke er blevet overholdte, altsammen Forhold, der tyder paa, at Aaret 1912 ingenlunde har været saa roligt, som det ringe Antal tabte Dage kunde synes at vise.

Der forefaldt i Aaret 1912 ialt 64 Arbejdsstandsninger (Strejker og Lock-outer) mod 52 i 1911 og 78 i aarligt Gennemsnit for Aarene 1900—11. Af disse 64 savnes der Oplysning for 7, men disse var alle af ringe Betydning. For de øvrige 57 Arbejdsstandsninger er Antallet af direkte berørte Arbejdsgivere opgjort til 213 og det tilsvarende Antal Arbejdere til 4082 mod henholdsvis ca. 3600 Arbejdsgivere og ca. 29000 Arbejdere i 1911, der i indeværende Aarhundrede staar med de største Tal.

54 af de 57 Arbejdsstandsninger var Strejker og 3 Lock-outer, men disse sidste omfattede alene 2078 Arbejdere eller over Halvdelen af hele det Antal Arbejdere, der i Aarets Løb var i Kamp. 19 Arbejdsstandsninger berørte alene Hovedstaden, 22 en enkelt Provinsby og 13 et begrænset Distrikt paa Landet. Af de øvrige 3 omfattede derimod den ene 10 Provinsbyer, 1 saavel Land som By (Cementfabrikker ved Aalborg og Mariager Fjord) og 1 en betydelig Del af Landets Teglværksindustri. De to sidste, der var langt de største af Konflikterne, var begge Lockouter, alle de lokale Standsninger med en enkelt Undtagelse derimod Strejker.

Af Arbejdsstandsningerne varede over Halvdelen (30) højst 1 Uge, 21 over 1 Uge men under 1 Fjerdingaar og 6 over 1 Fjerdingaar; for to af disse sidste lader Varigheden sig dog ikke nøjagtig angive, da de ikke er bragt til nogen egentlig Afslutning, men kun faktisk ophørte ved at Arbejdsgiverne har faaet anden Arbejdskraft og Arbejderne Beskæftigelse andetsteds. — I Januar Kvartal begyndte 7 Arbejdsstandsninger, 20 begyndte i April Kvartal, 21 i Juli Kvartal og 10 i Oktober Kvartal.

Gennem de foreliggende Oplysninger om Arbejdsstandsningernes Omfang (Antal af strejkende og lockoutede Arbejdere) og Varighed lader det omtrentlige Tab af Arbejdsdage sig nogenlunde bestemme. For de 57 Arbejdsstandsninger i 1912 er Tabet opgjort til ca. 47000, og Størrelsen af den som Følge heraf tabte Arbejdsløn er anslaaet til ca. 181000 Kr., et Tal, der dog kun kan være tilnærmelsesvis rigtigt. Af det tabte Antal Arbejdsdage faldt omtrent Halvdelen (ca. 23000) paa de 3 Lockouter, for de 54 Strejker blev det gennemsnitlige Tab saaledes 444 Dage eller 12 Dage pr. Arbejder.

22 af de 57 Arbejdsstandsninger skyldtes Interessekonflikter. Af disse indtraadte Arbejdsstandsningen i 11 Tilfælde (9 Strejker og de to store Lock-outer, omfattende ca. 2350 Arbejdere), efter Udløbet af en Overenskomstperiode, efter at der forgæves var gjort Forsøg paa at enes om nye Overenskomster, i 9 Tilfælde, omfattende 110 Arbejdere, bestod Konflikten i, at Arbejderne gennem Strejke søgte at fremtvinge Afslutning af en Overenskomst, uden at en saadan i Forvejen havde eksisteret, og i 2 Tilfælde, omfattende 136 Arbejdere, opstod Konflikten under selve Overenskomstperioden, idet det Forhold, hvorom der var Tvist, ikke faldt ind under Bestemmelserne i den løbende Overenskomst. Samtlige her nævnte 22 Arbejdsstandsninger blev iværksatte i Overensstemmelse med de gældende Regler, og der var saaledes ikke herunder Tale om noget Retsbrud.

Af de øvrige 35 Arbejdsstandsninger skyldtes de 23 (alle Strejker og omfattende 902 Arbejdere) Retskonflikter i videre Forstand, idet disse enten havde kunnet udjævnes ved Hjælp af de bestaaende Retsmidler (Mægling, faglig Voldgift eller almindeligt Søgsmaal) eller ogsaa var opstaaet som Følge af et ulovligt, i Strid med de gældende Overenskomster fremsat Krav. Af disse 23 Arbejdsstandsninger var kun 6 lovlige; ved Iværksættelsen af de øvrige 17 blev der derimod begaaet Retsbrud, for de flestes Vedkommende i mere end een Henseende. Navnlig blev Varselsreglerne ikke overholdte, men ogsaa Mæglingsreglerne blev hyppigt sat til Side. Desuden var som nævnt i enkelte Tilfælde selve det Krav, hvis Opfyldelse søgtes fremtvunget gennem Arbejdsstandsning, ulovligt. — Endelig var 5 Arbejdsstandsninger, omfattende 139 Arbejdere, Sympatistrejker til Fremtvingelse af Genantagelse af afskedigede Arbejdere, medens Aarsagen i 7 Tilfælde, omfattende 437 Arbejdere, ikke har kunnet indpasses i den her foretagne Inddeling. Af disse 12 Arbejdsstandsninger var de 5 ulovlige, idet Arbejdet blev nedlagt med Tilsidesættelse af saavel Mæglings- som Varselsregler, og Antallet af Arbejdsstandsninger, ved hvis Iværksættelse der er begaaet Retsbrud, bliver saaledes 22 eller over en Trediedel af samtlige Arbejdsstandsninger i 1912; i 1911 var kun 5 af 49 Arbejdsstandsninger ulovlige.

I 23 Tilfælde, omfattende 304 Arbejdere, endte Arbejdsstandsningen med en Afgørelse i Arbejdernes Favør, i 22 Tilfælde, omfattende 1361 Arbejdere, i Arbejdsgivernes Favør, og i de øvrige 12 Tilfælde, hvor tilsammen 2417 Arbejdere var i Konflikt, endtes Striden gennem Kompromis. For de 22 ulovlige Arbejdsstandsningers Vedkommende var Afgørelsen i 16 Tilfælde i Arbejdsgivernes og kun i 4 Tilfælde i Arbejdernes Favør; i de øvrige 2 Tilfælde endte Konflikten med et Kompromis.

Der blev i 1912 anvendt Voldgift i 5 Tilfælde og Mægling i 6 Tilfælde. En enkelt Konflikt blev bilagt ved privat Mægling, medens den efter Lov af 12. April 1910 udnævnte Forligsmand i Arbejdsstridigheder mæglede i 5 Tilfælde; disse 5 Arbejdsstandsninger omfattede imidlertid ca. 2180 Arbejdere eller over Halvdelen af de ca. 4080, der gennem hele Aaret var i Konflikt.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 9 ❋ KØBENHAVN DEN 30. AUGUST 1913 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: Arbejdsløsheds-Statistik. Lockout-Varsel. Den faste Voldgiftsret. Bebel død. Lønbevægelser og Konflikter (Brolæggerne i Nordre Birk, Glarmestersvendene i København). Fra Arbejderbevægelsen i Russisk-Polen.

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for August 1913.

Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. September 1913.

Lockout-Varsel.

Arbejdsgiverforeningen har den 25. August tilsendt De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg følgende Skrivelse:

Fra Dansk Arbejdsmands-Forbund har vi i Dag modtaget en anbefalet Skrivelse, hvori meddeles, at man agter at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om, at der iværksættes Arbejdsstandsning paa de københavnske Mørtelfabriker i Anledning af, at der ikke er opnaaet Enighed mellem Faxe Kalkbrud og den paagældende Arbejdsmandsafdeling om en ny Overenskomst. Ved dette Skridt vil al Byggevirksomhed i København og Omegn i Løbet af 1—2 Dage blive næsten fuldstændig standset, og Dansk Arbejdsmandsforbund vil ved det foretagne Angreb ramme en meget stor Del af Arbejdsgiverforeningens Medlemmer.

Ved Siden deraf er der, som det ærede Forretningsudvalg bekendt, fra Dansk Skotøjsarbejderforbunds Side iværksat aggressive industrifjendtlige Skridt mod københavnske Fabrikanter i Skotøjsfaget, hvorved der gøres Indgreb i Arbejdsgivernes Ret saavel efter Septemberforliget som efter de i Faget gældende Overenskomster.

Da Arbejdsgiverforeningen ikke rolig kan se paa disse Angreb paa dens Medlemmer, agter man at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om, at der iværksættes Arbejdsstandsning overfor Medlemmer af Dansk Arbejdsmands-Forbund samt overfor de Medlemmer af De samvirkende Fagforbund, der beskæftiges i industrielle Virksomheder under Arbejdsgiverforeningen, i det Omfang, som den kompetente Forsamling maatte anse for nødvendig for at hidføre en for Arbejdsgiverforeningen og dens interesserede Medlemmer tilfredsstillende Ordning af de nævnte Konflikter.

P. F. V.
S. C. HAUBERG.

Sophus Agerholm.

Denne Lock-out, der, om den iværksættes, vil komme til at omfatte mange Tusinde Arbejdere under Haandværk og Industri, knytter sig til to vidt forskellige Omraader.

Den ene Sag angaar Arbejdsmændene, som, tvunget af visse Dispositioner, *Industrifagene* (en kendt industriel Arbejdsgiver-Sammenslutning) har truffet, har været nødt til at varsle Strejke overfor samtlige Mørtelfabriker for at faa et Forhold ordnet ved *Faxe Kalkbrud*, hvor Arbejdsmændene har strejket siden d. 22. August.

Ved de Forhandlinger, der er ført mellem Dansk Arbejsmandsforbund, Faxe Kalkbrud og »Industrifagene«, inden Strejken iværksattes, var der ikke opnaaet Enighed om en ny Overenskomst i Stedet for den tidligere opsagte og udløbne.

Den anden Sag angaar to Forhold indenfor den københavnske Skotøjsindustri.

Firmaet *Overbeck & Co.* forlangte i sin Tid en bestemt Regnskabsmaade gennemført til Kontrol over udført Arbejde, og da Arbejderne mente, at dette Krav var overenskomststridigt, forlangte Skotøjsfabrikantforeningen Sagen indbragt for Den faste Voldgiftsret.

Først afholdtes der dog et Møde med Repræsentation fra Hovedorganisationerne, og ved dette, som fandt Sted d. 21. Juli, henvistes Sagen til Behandling efter Fagets Regler for Behandling af faglig Strid.

Da den imidlertid ikke fik en tilfredsstillende Løsning ved denne Behandling, og da der samtidig var opstaaet principiel Konflikt mellem Fabrikantforeningens Formand *E. F. Jacob* og nogle af hans Arbejdere om et Akkordspørgsmaal, afholdtes et andet Fællesmøde Lørdag d. 23. Aug. Hovedorganisationerne deltog ogsaa deri.

Efter henved 7 Timers Forhandling var der faktisk opnaaet Enighed om begge disse Sager ved Affattelsen af følgende Dokument:

Sagen Overbeck.

Man enedes om, at Arbejderne hos Firmaet Overbeck ikke modsætter sig et Kuponsystem til Kontrol over udført Arbejde, og Forbundet erklærede, at det ikke modsætter sig, at Firmaet og Arbejderne enes om et andet Kontrolsystem.

Sagen Jacob.

Man enedes om at forsøge at bevæge Justitiarius *Ussing* til at paatage sig Hvervet som Opmand i den faglige Voldgiftsret til Afgørelse af følgende Spørgsmaal:

1) Har Forbundet haft Ret til at benytte den ligeoverfor Fabrikant Jacob i Anledning af Indførelsen af Akkorder i Pinderiet anvendte Fremgangsmaade?

2) Opfylder Pindemaskinen Forudsætningerne for Akkord efter Tarifen?

3) Er det i benægtende Fald overenskomststridigt, at den øvrige Del af Pindeafdelingen arbejder i Akkord?

I sidste Øjeblik opstod der imidlertid en Konflikt om Maaden, hvorpaa den faglige Voldgiftsret kunde sammensættes.

Skotøjsarbejderne holdt paa, at den *faglige* Rets Medlemmer (Formanden undtagen) skulde vælges blandt de to faglige Organisationers Medlemmer.

Arbejdsgiverne vilde have Ret til eventuelt at vælge Rettens Medlemmer *udenfor* Organisationerne.

Efter et kort Ordskifte herom hævedes Mødet uden Resultat.

Det eneste naturlige i denne Situation vilde herefter være at overveje dette Spørgsmaal nærmere, da der ikke paa nogen Maade finder Arbejdsstandsning Sted, lige saa lidt som der paa Fabrikkerne foregaar noget som helst, der forstyrrer Arbejdets rolige Gang, hverken for Fabrikanterne eller Skotøjsarbejderne, men Arbejdsgiverforeningen har altsaa — Guderne maa vide Grunden dertil — fundet det betimeligt at varsle Stor-Lock-out paa de to Sager fra Skotøjsindustrien.

Der er imidlertid en Ting, Arbejdsgiverne i deres Forhippethed paa at faa Konflikt ganske har overset, og det er, at de slet ikke kan varsle eller iværksætte Lock-out paa sidstnævnte Sager, som maa finde deres Afgørelse ad retslig Vej.

De samvirkende Fagforbund har da ogsaa i Henhold til § 4 B Nr. 5 i Loven om den faste Voldgiftsret protesteret mod Varslets Gyldighed, og den faste Voldgiftsret vil komme til at afgøre Spørgsmaalet, hvis der ikke forinden ved Forhandlinger mellem Parterne og Hovedorganisationerne bliver afsluttet Overenskomster, saa denne urimelige Lockout bliver kvalt i Fødslen.

De samvirkende Fagforbunds Protestskrivelse er saalydende:

Til 27. August 1913.

Forretningsudvalget for
Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening
her.

Ved nærværende kvitterer vi for Modtagelsen af det ærede Forretningsudvalgs Skrivelse af 25. ds., hvori der varsles Lockout bl. a. i Anledning af to Konflikter i Skotøjsindustrien, i hvilke Konflikter det ærede Forretningsudvalg mener, at Dansk Skotøjsarbejderforbund har iværksat Skridt,

»hvorved der gøres Indgreb i Arbejdsgivernes Ret saavel efter Septemberforliget som efter de i Faget gældende Overenskomster.«

Da det ærede Forretningsudvalg saaledes selv, iøvrigt ganske i Overensstemmelse med vor Opfattelse, betegner Konflikterne i Skotøjsindustrien som *Retsstridigheder*, der derfor i Overensstemmelse med Lov af 12. April 1910 om Den faste Voldgiftsret maa afgøres ad retslig Vej, skal vi i Henhold til samme Lovs § 4, B, 5. 2. Stykke tillade os at protestere mod Lockout-Varslets Lovlighed.

P. F. V.
CARL F. MADSEN

Peder Hedebol.

Dagen efter kvitterede Arbejdsgiverforeningen for denne Skrivelse med følgende Svar:

Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund i Danmark.

Herved anerkender vi Modtagelsen af det ærede Forretningsudvalgs Skrivelse af 27. ds., hvori protesteres mod Lovligheden af det af os under 25. ds. givne Lockoutvarsel. Vi kan ikke anerkende Rigtigheden af den af det ærede Forretningsudvalg i Skrivelsen udtalte Anskuelse, men der vil jo ved Sagens Indbringelse for Den faste Voldgiftsret blive Lejlighed for Arbejdsgiverforeningen til at erfare den nærmere Begrundelse af De samvirkende Fagforbunds Stilling.

Vi ønsker imidlertid at benytte denne Lejlighed til at meddele det ærede Forretningsudvalg, at allerede forinden vi modtog Forretningsudvalgets Skrivelse, har man i Arbejdsgiverforeningen drøftet det Spørgsmaal, om det af Dansk Arbejdsmandsforbund givne Strejkevarsel overfor samtlige Mørtelfabrikker er lovligt, og at Arbejdsgiverforeningen nærer den Anskuelse, at det nævnte Varsel er ulovligt. Arbejdsgiverforeningen havde imidlertid ikke ønsket at rejse dette Spørgsmaal, men naar man nu fra De samvirkende Fagforbunds Side ønsker Spørgsmaalet om vort Varsels Lovlighed indbragt for Den faste Voldgiftsret, vil vi benytte Lejligheden til at søge Lovligheden af Dansk Arbejdsmandsforbunds Varsel prøvet for Retten, og for at have det formelle Grundlag hertil i Orden, har vi i Dag tilstillet Dansk Arbejdsmandsforbund en Protestskrivelse imod Varslets Lovlighed, af hvilken Skrivelse Genpart vedlægges.

P. F. V.
S. C. HAUBERG.

Sophus Agerholm.

Skrivelsen til Dansk Arbejdsmands Forbund var saalydende:

Dansk Arbejdsmandsforbund.

Herved tillader jeg mig at meddele, at Arbejdsgiverforeningen i Henhold til Lov af 12. April 1910, § 4 B, 5, første Stykke, protesterer imod det af det ærede Forbund under 23. ds. givne Varsel om Strejke for Mørtelfabrikerne som ulovligt, idet Retten til at iværksætte Strejker og Lockouter uden forudgaaende Forhandling udelukkende hviler hos Hovedorganisationerne.

P. F. V.
S. C. HAUBERG

Sophus Agerholm.

Mandag den 1. September samles Repræsentanter for de to Hovedorganisationer og Parterne til en Forhandling om Forholdene paa Faxe Kalkbrud. Det afhænger af Mødets Resultat, om Sagerne bortfalder eller de indbringes for Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsgiverforeningens Protest er iøvrigt ganske ubeføjet.

Den faste Voldgiftsret.

Murernes Priskurant i Distriktet mellem Københavns Grænse og Fæstningen.

Sag Nr. 100.

Udskrift af den faste Voldgiftsrets Kendelse af 22. August 1913 i Sag Nr. 100: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod Murerforbundet i Danmark dels paa dettes egne Vegne, dels som Hovedorganisation for Murersvendenes Fagforening i København og Murerforbundets Afdeling i Taastrup og Omegn.

Sag Nr. 92 ved den faste Voldgiftsret drejede sig bl. a. om, hvorvidt to Murermestre, der var Medlemmer af Centralforeningen af Murermestre i Østifterne og bosatte henholdsvis i Taastrup og Brøndby-Øster, og som paa Rødovre Mark — der ligger udenfor Københavns og Frederiksbergs Grænser, men indenfor Vest-Enceinten — havde et Murerarbejde i Entreprise, ved hvilket der var beskæftiget 8 Murersvende, hvoraf Halvdelen hørte til Afdelingen for Taastrup og Omegn og Halvdelen til Københavns Fagforening, skulde betale dette Arbejde efter den mellem Murerlauget og Fagforeningen i København vedtagne Priskurant eller efter den mellem Centralforeningen og Murerforbundet vedtagne Priskurant for Sjælland.

Ved Rettens Kendelse af 26. Februar 1913 statueredes det, at, da den mellem Murerlauget og Fagforeningen i København vedtagne Priskurant efter sin Ordlyd kun galdt for »Københavns og Frederiksberg Kommuner«, og da der ikke var paavist nogen Hjemmel for, at den alligevel skulde gælde for et Arbejde, som det omhandlede, udført for to af Centralforeningens Mestre udenfor Københavns Grænser, vilde dette Arbejde være at betale efter Pris-

kuranten for Sjælland. Endvidere statueredes, at, naar Formanden for Københavns Fagforening havde hævdet, at alt Arbejde indenfor Vest-Enceinten skulde betales efter Københavns Priskurant, var dette en overenskomststridig Optræden fra hans Side.

Under Henvisning til denne Kendelse har Klagerne under nærværende Sag, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, paastaaet Murerforbundet, dels paa dettes egne Vegne, dels som Hovedorganisation for Murersvendenes Fagforening i København og Murerforbundets Afdeling i Taastrup og Omegn, paalagt Bod — saavelsom Sagens Omkostninger — i Anledning af, at Forbundet og dets nævnte Afdelinger paa forskellig nærmere angivet Maade skal have hindret Medlemmer af Centralforeningen i at faa den fornødne Arbejdskraft til Udførelse af Murerarbejde i Distriktet mellem København og Frederiksberg paa den ene Side og Vest-Enceinten paa den anden Side, naar dette Arbejde i Overensstemmelse med Rettens Kendelse betaltes efter Priskuranten for Sjælland.

De Indklagede have paastaaet sig frifundne og Klagerne paalagt Sagens Omkostninger.

Det er oplyst under Sagen, at det er Pligt for ethvert Medlem af Murerforbundet, der tager Arbejde uden for den Afdelings Omraade, til hvilken han hidtil har hørt, at tilmelde sig ved Arbejdsstedets Afdeling, og at saadan Tilmelding er en Betingelse for, at vedkommende Medlem kan nyde forskellige til Medlemsstillingen knyttede Fordele.

Det fremgaar endvidere af Sagens Oplysninger, at Murerforbundets Afdeling i Taastrup og Omegn med Støtte af Murerforbundet uanset Kendelsen har hævdet, at Vest-Enceinten nu som før danner den østlige Grænse for dens Omraade, medens paa den anden Side den københavnske Afdeling, ligeledes med Støtte af Forbundet hævder, at dens Omraade efter som før Kendelsen naar ud til Vest-Enceinten, men at den alligevel — idet den erklærer ikke at kunne have Medlemmer, der betales efter forskellige Priskuranter — ikke kan modtage Tilmeldelse af Svende, der tager Arbejde i Distriktet mellem Bygrænsen og Enceinten, medmindre de faar Betaling efter den københavnske Priskurant.

Det kan nu vel efter det foreliggende ikke antages, at Murerforbundet eller nogen af dets Afdelinger ligefrem har forbudt sine Medlemmer at tage Arbejde i det paagældende Distrikt for Centralforeningens Mestre til den i Kendelsen af 26. Februar 1913 angivne Betaling eller iøvrigt har iværksat en egentlig Blokade overfor Centralforeningens Mestre dér; men paa den anden Side er det klart, at den Stilling, Forbundet og dets Afdelinger — som anført — har indtaget med Hensyn til Tilmeldingen, hvorved dette Distrikt, skønt det er inddraget under Organisationens Omraade, faktisk er sat i en Slags Ban, forsaavidt angaar Svende, der maatte tage Arbejde dér for nogen af Centralforeningens Mestre i Henhold til Priskuranten for Sjælland, maa virke i høj Grad hæmmende for Tilgang af saadanne. At Forbundet og dets nævnte Afdelingers Stilling til Tilmeldingsforholdet er Udtryk for en bevidst Bestræbelse for at udslette Betydningen af Rettens Kendelse af 26. Febr. 1913, kan der efter Proceduren ikke være Tvivl om, og de Indklagede har da heller ikke anført nogensomhelst Grund af virkelig Betydning til Undskyldning for, at der ikke efter Afsigelsen af nævnte Kendelse er givet Forbundets Medlemmer behørig Oplysning om Kendelsens Betydning og truffet en saadan Ordning med Hensyn til Tilmeldelsesforholdet, som en loyal Hensyntagen til Kendelsens Resultat krævede. Det fremgaar derhos af den under Sagen stedfundne Vidneafhøring, at der blandt Murersvendene hersker en saa afgjort Utilbøjelighed til at arbejde i nævnte Distrikt for Centralforeningens Mestre efter Priskuranten for Sjælland, at denne Utilbøjelighed ikke lader sig fuldt forklare paa anden Maade

end derigennem, at Svendene er paa det rene med, at Organisationen gennem sin Stilling til Tilmeldingsspørgsmaalet har tilkendegivet sin Misbilligelse af, at der — uanset Rettens oftnævnte Kendelse — i Distriktet i nogetsomhelst Tilfælde arbejdes under Københavns Priskurant.

Da denne Organisationens Adfærd er overenskomststridig og stridende mod Rettens Kendelse i Sag Nr. 92, vil der være at paalægge Forbundet en Bod, efter Omstændighederne af 600 Kr., hvoraf det vil have at udrede 300 Kr. paa egne Vegne, 200 Kr. paa dets københavnske Afdelings Vegne og 100 Kr. paa dets Taastrup-Afdelings Vegne. Forbundet vil derhos have i Sagsomkostninger at betale 200 Kr.

Kendelse.

De Indklagede, Murerforbundet i Danmark, bør til Klagerne, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, betale en Bod af 600 Kr., hvoraf Forbundet udreder de 300 Kr. paa egne Vegne, 200 Kr. paa dets københavnske Afdelings Vegne og 100 Kr. paa dets Taastrup-Afdelings Vegne. Murerforbundet bør derhos betale Sagens Omkostninger med 200 Kr.

Bebel død.

Den 13. August døde det tyske Socialdemokratis hæderkronede Fører *Ferdinand August Bebel*, som var født den 22. Februar 1840.

Den afdøde var en fænomenal Agitator, hvis oratoriske Begavelse og umaadelige Kendskab til den historiske Udvikling af den socialdemokratiske Arbejderbevægelse gjorde ham skikket til som ingen anden at tage Kampen op med det tyske Junkerparti og Arbejdsgiverne, der i fælles Had lagde det fremadstræbende Arbejderparti alle mulige Hindringer i Vejen.

Mange Aars Fængselsstraf idømte Myndighederne Bebel for hans Virksomhed i Arbejderpartiets Tjeneste, og mange drøje Timer har han haft for at bringe Partiet ud over alle de Skær og Vanskeligheder, der gennem Aarenes Løb opstod indadtil, og det lykkedes ham Gang paa Gang at skabe Enhed til Veje, navnlig i de mest kritiske Situationer.

Ved hans Bortgang samledes hele Verdens Socialdemokrater i en enstemmig Erkendelse af hans umaadelige Betydning for Arbejderbevægelsens Trivsel.

Lønbevægelser og Konflikter.

Brolæggerne i Nordre Birk. Den Strejke, som Dansk Brolæggerforbund iværksatte overfor Entreprenørforeningen i Københavns Nordre Birk den 19. April i Aar, er endnu ikke afsluttet.

For nogen Tid siden begyndte nogle af Kommunens Funktionærer at udføre det stoppede Brolæggerarbejde, og da enkelte Medlemmer af den stedlige Arbejdsmandsforening gik disse Funktionærer til Haande, foranledigede Fagforeningens Ledelse, at de hørte op dermed.

Funktionæruvæsenet bredte sig imidlertid, og dette gav Anledning til, at *Arbejdsmændenes Forbund for Lyngby og Gentofte Sogne* indkaldte til en Generalforsamling for at faa trukket skarpe Linier op for Medlemmernes Stilling til Kommunen, saalænge Brolæggerkonflikten varer.

Efter Generalforsamlingen modtog Sogneraadet i Gentofte Meddelelse om de trufne Beslutninger, og samtidig udsendtes den 19. August følgende Kundgørelse til Forbundets Medlemmer gennem *Social Demokraten* i København og Københavns Amt.

Til Arbejdsmændene!

Arbejdsmændenes Forbund for Gentofte og Lyngby Sogne vedtog paa sin Generalforsamling i Søndags at tilsende Gentofte Sogneraad Meddelelse om, at man fra Onsdag den 20. August standser alt Arbejdsmandsarbejde paa Arbejdspladser, hvor Brolægningsarbejdet udføres af ikkefaglærte Brolæggere, og paa Arbejdspladser, hvor disse Brolæggere bliver ansatte som Arbejdsledere.

Vejmandsarbejde udføres heller ikke, saafremt Kommunens Vejmænd sættes til at arbejde ved Brolægningen.

Chr. M. Leth.

Gentofte Kommune og Entreprenørerne i Nordre Birk er altsaa nu blokeret ved alt Brolægnings- og dertil hørende Arbejde baade af Brolæggere og Arbejdsmænd.

Glarmestersvendene i København. Den 1. Juli nedlagde Glarmestersvendene Arbejdet hos alle Medlemmer af Glarmesterlauget for at gennemføre den samme Overenskomst med denne Organisation, som kort forinden var indgaaet med de Mestre, der tilhører Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening.

Denne Strejke varer fremdeles, og der har i lange Tider ikke været Tale om nogen Forhandling, for at faa den afsluttet.

Fra Arbejderbevægelsen i Russisk-Polen.

Den russisk-polske Arbejderbevægelse har i Aaret 1912 udfoldet en livlig Virksomhed. Antallet af Strejker og Strejkende overstiger de to foregaaende Aars med henholdsvis det dobbelte og tredobbelte Antal. Efter Fabrikantforeningens Opgivelse var 12,900 Personer i Strejke i de første 5 Maaneder af 1912, i det samme Tidsrum i 1911 var kun 4,500 Personer i Strejke. I de sidste 7 Maaneder af 1912 førtes alene 81 Strejker med 37,000 Deltagere. Ialt har 63,000 Fabrikarbejdere været indviklet i Strejker, det vil sige det samme som en Sjettedel af alle i Fabrikker beskæftigede Arbejdere. Der har desuden været ført nogle Hundrede mindre Værkstedsstrejker med 13,000 Deltagere.

Disse Strejker fordeler sig paa 30 Fag. Det største Antal Strejkende udviser Industribyen Lodz, nemlig 30,000, og Warschau med 18,000, heri er ikke medregnet de Arbejdere, der deltog i Maj Lock-outen. Tallet vilde ellers komme op paa 100,000. De fleste var Angrebsstrejker, kun 9 var Modstandsstrejker. Kravene vare følgende: Lønforhøjelse, Arbejdstidsforkortelse, Indførelse af Fabrikordning, Genindsættelse af uberettiget Afskedigede. Desuden forlangtes Medbestemmelsesret ved Arbejdernes Afskedigelse og Antagelse.

Statistiken er desværre kun meget ufuldkommen.

Der forlangtes:

Lønforhøjelse . .	47	G. Opfyldt.	23 G.
Arbejdstidsfork.	2	» »	1 »
Indførelse af Fabriksordning .	31	» »	4 »
Fjernelse af enkelte Personer fra Fabriksledelsen	6	» »	3 »

Det store Antal tabte eller kun delvis vundne Strejker maa føres tilbage til den Omstændighed, at Bevægelsen har været daarligt eller slet ikke organiseret. De blev iværksatte uden nogen somhelst Forstaaelse eller Forberedelse og manglede enhversomhelst Ledelse. Navnlig i Metalindustrien forekom det ofte, at en enkelt Gruppe etablerede Strejke, uden at man i Forvejen havde konfereret med de paagældende Fabrikkers andre Arbejdere. Det var derfor let nok for Fabrikanterne, ved Trusel om at ville udelukke samtlige Arbejdere, at frembringe Forvirring og øge de Strejkendes Desorganisation, endskønt Arbejderne under Kampene lagde en sejg Udholdenhed for Dagen.

Om 36 Strejker har man Oplysninger om deres Varighed. 19 Strejker varede nogle Dage, 3 varede 1—2 Uger, 8 varede 3—7 Uger, 5 varede 8—10 Uger og 4 varede 20 Uger.

Arbejdsgiverne er meget godt organiserede. Derfor har Metalindustriens Sammenslutning ogsaa ved mange Overenskomsters Indgaaelse kunnet diktere Betingelserne. Desuden har Arbejdsgiverne en villig Støtte i Myndighederne. Disse søger ved Arrestationer og Forvisning ad administrativ Vej at gøre enhver Bevægelse illusorisk.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i August 1913.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et tydeligt 0. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. September 1913.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Otto Smith.

Skemaet kan i udfyldt Stand sendes i aaben Konvolut for 4 Øre (indenfor Københavns Postdistrikter for 2 Øre).

FEBORDINGS BOGTRYKKERI KØBENHAVN

AFDELINGS-SKEMA

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse? I Mistrin af Maanedens? Ved Slutningen af Maanedens?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der i alt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdskonflikter i Maanedens Løb (Sum af Helligdage eller ligende Fridage medtrægnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Besøgende i Maanedens Løb? a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 10 ❋ KØBENHAVN DEN 6. SEPTEMBER 1913 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: Den faglige Situation. Kongresser. Lønbevægelser og Konflikter (Bødkerne paa Cementfabrikerne. Hvidgarvere i Svendborg). Jubilæum. Udlandet.

Den faglige Situation.

Efter Bestemmelsen samledes Repræsentanter for de faglige Hovedorganisationer, Industrifagene, Dansk Arbejdsmandsforbund og Fakse Kalkbrud til et Møde den 1. September Kl. 1 for at søge Udveje i Konflikten paa Fakse Kalkbrud.

I et Fællesmøde, der varede henved et Par Timer, konstaterede man de forskellige Uoverensstemmelser, og hele Sagen overlodes da til Viderebehandling i et mindre Udvalg.

Her drøftede man Timelønsspørgsmaalet og gennemgik Akkordpriskuranten, men naaede ikke til Ende med Overvejelserne om disse Sager den første Dag.

Dagen efter forhandledes der i 14 Timer og alle Uoverensstemmelser var da bragt ud af Verden paa Timelønsspørgsmaalet nær.

Da Forhandlingerne bristede om Aftenen den 1. September afsendte Dansk Arbejdsmandsforbund straks andet Strejkevarsel overfor Mørtelfabrikerne, saaledes at Arbejdet kannedlægges den 8. September ved Arbejstidens Ophør.

De samvirkende Fagforbund indsendte derpaa den 4. September nedenstaaende Klage over Arbejdsgiverforeningens Lock-outvarsel.

Til
Den faste Voldgiftsret.

Ved nærværende skal vi tillade os at indklage Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening for den høje Ret i Anledning af et den 25. August d. A. udstedt Lock-outvarsel, som vedlægges i Afskrift.

Dette Lock-outvarsel er ulovligt i det hele taget, fordi det varsler Lockout overfor tusinder af Arbejdere delvis paa et Grundlag, der kræver *retslig* Afgørelse.

Vi sigter her til Lock-outvarslets saalydende Afsnit:

»Ved Siden deraf er der, som det ærede Forretningsudvalg bekendt, fra Dansk Skotøjsarbejderforbunds Side iværksat aggresive industrifjendtlige Skridt mod københavnske Fabrikanter i Skotøjsfaget, hvorved der gøres Indgreb i Arbejdsgivernes Ret saavel efter Septemberforliget som efter de i Faget gældende Overenskomster.

Da Arbejdsgiverforeningen ikke roligt kan se paa *disse Angreb* paa dens Medlemmer, agter man at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om, at der iværksættes Arbejdsstandsning. . . . . .«

Ulovligheden af at iværksætte Lockout paa dette Grundlag skal vi dokumentere ved at oplyse, at nogle Konflikter, som for en Tid siden opstod i Skotøjsindustrien, allerede er bragt hen paa Baner, hvor de finder deres Afslutning.

Den ene af disse Konflikter drejer sig om et Regnskabsspørgsmaal hos Firmaet Overbeck & Co.

Ved et Møde i Arbejdsgiverforeningen d. 23. August *enedes* man om et Forslag, hvorved den paagældende Sag kunde været afgjort. Arbejdsgiverforeningen har iøvrigt oprindelig bebudet denne Sag som en *Retsstridighed* henvist til Afgørelse af Den faste Voldgiftsret.

Den anden af disse Konflikter

drejede sig dels om 2 Realitetsspørgsmaal hos Skotøjsfabrikantforeningens Formand, Hr. E. F. Jacob, dels om hvorvidt Forbundet, som af Arbejdsgiverforeningen paastaaet, havde overtraadt Septemberforliget ved at vejlede sine Medlemmer med Hensyn til Akkorders Fastsættelse ved visse Maskiner.

De to Realitetsspørgsmaal er henvist til Afgørelse af en faglig Voldgiftsret, som allerede er traadt i Funktion. Angaaende det sidste Spørgsmaal har Arbejdsgiverforeningens Formand, Hr. Direktør Hauberg, foreslaaet, at lade det afgøre enten af en særlig sammensat Ret eller af Den faste Voldgiftsret.

De samvirkende Fagforbund har meddelt, at man foretrækker at denne Sag, som andre Sager, der angaar Septemberforliget, henvises til Afgørelse af Den faste Voldgiftsret.

I Realiteten existerer der saaledes intet Konfliktspunkt i Skotøjsindustrien.

Naar Arbejdsgiverforeningen derfor varsler Lock-out paa et ikke eksisterende Grundlag — hvad den gør ved at varsle i Anledning af »disse Angreb« (altsaa bl. a. Skotøjskonflikterne, som ikke eksisterer) — er denne Handling baade i Strid med Septemberforliget og med Loven om Den faste Voldgiftsret.

I Sagerne Nr. 11, 13 og 14 har den høje Ret da ogsaa fastslaaet, at efter Oprettelsen af Loven om Den faste Voldgiftsret er Organisationernes tidligere eksisterende Retorsionsret blevet begrænset, og at Arbejdsstandsning eller Boycotting som Følge af denne Begrænsning ikke mere kan iværksættes i Tilfælde, hvor retslig Afgørelse kan og skal finde Sted.

Ligeledes har den høje Ret i Sag Nr. 78 principielt slaaet fast, at Sager, der skal henskydes til Mægling og Voldgift, ikke maa have Arbejdsstandsning til Følge, hverken fra Mestrenes eller fra Svendenes Side.

Da de nævnte Skotøjssager nu alle er af den Art, at de angaar Retsstridigheder, som ikke kan have Arbejdsstandsning til Følge, er Lock-outvarslet af 25. August 1913 ulovligt, fordi det delvis er udstedt paa det nævnte retsstridige Grundlag.

I det vi sluttelig oplyser den høje Ret om, at der fra De samvirkende Fagforbunds Side i Henhold til § 4 B, 5 i Loven om Den faste Voldgiftsret rettidig er protesteret mod Varslets Lovlighed, paastaar vi derfor Lock-outvarslet af 25. August 1913 kendt ugyldigt, saaledes at Arbejdsgiverforeningen ikke paa Grundlag af dette Første-Varsel kan udstede noget gyldigt Andet-Varsel.

Endelig paastaar vi Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening idømt Sagens Omkostninger.

P. F. V.
CARL F. MADSEN
Otto Smith.

Kongresser.

Snedkerforbundet i Danmark

afholdt sin 16. Kongres i Rømersgades Forsamlingsbygning i København i Dagene fra 7. til 10. August inkl.

Fra 80 Afdelinger havde 121 Delegerede givet Møde foruden 19 Hovedbestyrelsesmedlemmer.

Fra Udlandet var efter Indbydelse ankommen: Hovedkassereren for det tyske Træarbejderforbund *Fritz Koenig*, Hovedkassereren for det svenske Træarbejderforbund *Wiedegren*, og Formanden for de norske Møbelsnedkere *Aarøe*.

Efter Indledningstaler og Valg af Kongressens Tillidsmænd aflagde Forbundets Formand, *Martin Petersen*

Beretning om Virksomheden

for de 3 Aar, der var forløbet siden sidste Kongres.

Han henviste særlig til den meget udførlige Beretning, der for første Gang var trykt til en Kongres.

Formanden ønskede straks at sige, at Snedkerforbundet trods Strejker og Lockouter ikke var rykket et Hanefjed bort fra den Bane, som var vedtaget paa Kongressen i Juli 1910. Der var i Treaaret ført 61 Lønkampe, og langt den overvejende Del af disse var Forsvarskampe, hvor det

gjaldt at opretholde tidligere vundne Fordele. I 26 Tilfælde var det lykkedes ved Forhandling at vinde ny Fordele for et stort Antal Medlemmer, og Forbundets Virksomhed i disse Aar er ny Beviser for Rigtigheden af det gamle Ord, at det just ikke er gennem Strejker, at en god Organisation vinder de største Fordele.

Stigningen af Gennemsnitslønnen har været ret betydelig. Den var i 1910—11 49 Øre. 1911—12 50,2 Øre og 1912—13 var den 54,7 Øre. Formanden mindede i denne Sammenhæng om det nødvendige i, at Medlemmerne alle udfyldte de omsendte Spørgeskemaer, saa at statistiske Meddelelser blev saa paalidelige som muligt. Allerede nu kan man dog se, at det er en udmærket god Forretning at være Medlem af sin Fagforening. For Møbelsnedkere i Hovedstaden er Gennemsnitslønnen nu 55,9 Øre, og samtidig er Arbejdstiden forkortet med en halv Time. Modelsnedkerne har i de sidste 12 Aar faaet deres Timeløn forhøjet med 12 Øre, og de har nu 63 Øre. Pianofortearbejderne har nu 64 Øre i Timen. Disse har den korteste Arbejdstid i Snedkerfaget, nemlig 53 Timer ugentlig, idet de om Lørdagen kun arbejder 8 Timer.

Formanden maatte hævde, at man maatte holde paa Akkordarbejdet, som den bedste Løftestang til at højne Lønnen.

Med Hensyn til Priskuranter staar Bygningssnedkerne med den udførligste og de var bedst stillede indenfor Faget, om ikke Arbejdsløshedens Svøbe hærgede denne Branche saa slemt. Værst stillet i denne Henseende er absolut Møbelsnedkerne i København. Det er umuligt at fastslaa Priser for alt Møbelarbejde, og saa har de oven i Købet Hjemmeindustrien at kæmpe imod. Man tør ikke gaa alt for højt med Priserne, for at ikke »Kældermesterne« skal tage Affære.

Dette gælder ogsaa mere og mere i Provinserne, og her har man tilmed en Konkurrence med Tømrerne at slaas med. Hertil kommer, at der i Møbelsnedkerfaget foregaar en stærk Forskydning, hvorved Arbejdet i stor Stil gaar over til Fabriksproduktion. Det er Maskinernes Tidsalder vi lever i, modarbejde dem kan vi ikke. Det gælder derfor blot for os om at faa Timelønnen til at glide med.

I Juli 1910 opsagde Pianofortearbejderne deres Overenskomst for at faa bedre Priser for Pudsearbejdet. Resultatet blev, at Pudserne fra 1913 skulde have en Løn af mindst 62 Øre i Timen.

Formanden omtalte forskellige Lønkampe i Provinserne. Ringkøbing havde været Snedkerforbundets urolige Hjørne. Gang efter Gang havde man tilladt sig den Luksus at nedlægge Arbejdet, uden Hensyn til indgaaede Overenskomster.

I Ligkistefaget har Forholdene været meget vanskelige, og navnlig har en enkelt Forretning budt sine Arbejdere saadanne Vilkaar, at man besluttede selv at oprette et Ligkisteværksted paa Vesterbro. Forbundet har betalt de fornødne Penge dertil, men iøvrigt ledes Forretningen af »Bygningssnedkernes Aktieselskab«.

Periodens Hovedbegivenhed var Lockouten i 1911. Arbejdsgiverne er nu organiseret meget stærkt og søger at samle alle større Stridigheder i bestemte Aar. Imod denne Taktik kan vi kun sætte den absolute Enighed indenfor Arbejdernes Rækker. Lock-out-Varslet af 1911 var et Led i disse Bestræbelser, og Tanken herom er sikkert fostret et helt andet Sted end i en Snedkermesters Hjærne. Opgaven var at faa Lønnen nedsat og at gennemføre en femaarig Overenskomst, der vil udløbe i Krigsaaret 1916. Ingen af Delene lykkedes. Ganske vist kom vi ikke udenom den femaarige Overenskomst, men Arbejdsgiverne maatte betale den ved at indrømme os forskellige Fordele, saavel angaaende Arbejdsløn som Arbejdstid.

Der skabtes efter Lønkampen en forbigaaende Misstemning mod De samvirkende Fagforbund, men et Forslag om Udmeldelse forkastedes dog ved en Urafstemning med 2900 St. mod 1960 St.

Arbejdet paa Forbundets Kontor har i den sidst forløbne Periode bunket sig saaledes op, at det havde været nødvendigt at antage en fast Assistent paa Kontoret.

Formanden mindede sluttelig i varmtfølte Ord de store Tab Forbundet havde lidt ved Carl Grans og Jens Roussings Død.

Efter Beretningens Aflæggelse førtes en Diskussion, der hovedsagelig drejede sig om Midlerne til at faa Medlemmerne til at udfylde Spørgeskemaer, saa Forbundet kunde fremlægge en tilforladelig og fuldstændig Lønstatistik, men ogsaa Spørgsmaalene om den foretagne Urafstemning over Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund og Grænsestriden mellem Snedkere og Tømrere tog deres Del af Interessen fangen.

Sluttelig godkendtes Beretningen enstemmig.

Regnskabet.

Hovedkasserer *Steffensen* gennemgik det reviderede Regnskab.

Af dette fremgik det, at Strejkefonden 1. April 1910 ejede 145,000 Kr. Til Understøttelse ved Lock-out'en var der anvendt 178,307 Kr., og til Understøttelse efter denne 6169 Kr. De samvirkende Fagforbund havde heraf ydet 138,596 Kr., medens 21,080 Kr. kom fra det svenske Træarbejderforbund. Med den Un-

derstøttelse, Forbundet havde ydet til de Strejker, der fremkaldte Lock-out'en, kostede det Kassen ca. 40,000 Kr.

I April 1913 var Strejkefondet paa 192,000 Kr., saaledes at det er steget med ca. 50.000 Kr. siden Lock-out'en og udgør nu 29 Kr. 50 Øre pr. Medlem.

Begravelseskassen er siden 1. April 1911, da den havde en Beholdning paa 16,937 Kr. 42 Øre, gaaet jævnt ned ad Bakke, og Hovedbestyrelsen vil derfor foreslaa en Kontingentforhøjelse af 5 Øre pr. Medlem.

Kontingentet, derunder til Arbejdsløshedskassen, har i de forløbne tre Aar siden sidste Kongres været 455,684 Kr. 76 Øre, til Begravelsesfonden 33,515 Kr. 7 Øre. Renter har beløbet slg til 26,495 Kr. 2 Øre, Kommunens Tilskud til Arbejdsløshedskassen til 90,204 Kr. 48 Øre, Statstilskudet til 201,488 Kr. 22 Øre. Der er tilbagebetalt et Laan paa 5000 Kr. Salg af Prislister m. m. har indbragt 8139 Kr. 65 Øre.

Regnskabet godkendtes enstemmigt uden Omtale.

Bygningssnedkernes Stilling til Forbundet.

Efter at Bygningssnedkernes Fagforening i København i en Række Aar havde staaet udenfor Snedkerforbundet indmeldte Fagforeningen sig paany i 1910, og der oprettedes et Dokument, der nærmere fastslog Bygningssnedkernes Rettigheder og Pligter i de kommende Tider. Fagforeningen kom i Sammenligning med Forbundets øvrige Afdelinger til at indtage en Særstilling, fordi den ikke i Strejkekassen ejede en Kapital, der i Forhold til Medlemsantallet svarede til Forbundets Kapital pr. Medlem.

Bygningssnedkerne har derfor stadig haft en Gæld at afdrage, og de har samtidig maattet nøjes med en mindre Strejkeunderstøttelse fra den fælles Kasse end de andre Medlemmer.

Da det imidlertid har været en Kendsgærning, at Bygningssnedkerne til Stadighed har staaet fremmest, naar det gjaldt om at bringe økonomiske Ofre og da det tillige er en Kendsgerning, at de samme Bygningssnedkere til alle Tider havde lagt Ryg til, naar det drejede sig om at gaa i Kamp for Gennemførelsen af hele Arbejderpartiets principielle Krav, havde Forbundets Hovedbestyrelse stillet et Forslag, der gik ud paa, at Bygningssnedkerne fra Kongressen at regne, kom paa lige Fod med de øvrige Medlemmer. Forslaget lød saaledes:

I Betragtning af den organisatoriske Uholdbarhed, som det er, at en enkelt Afdeling indenfor Forbundet indtager en Særstilling i saa vel Administrationen som Medlemmernes Ret og Pligt, foreslaar vi følgende:

At sætte den københavnske Afdeling af Bygningssnedkere paa lige Fod med andre Afdelinger.

At gøre de nuværende Kassebeholdninger fælles ved

1. at ophæve den paa sidste Kongres trufne Vedtagelse om, at det ved Bygningssnedkernes Indtrædelse i Snedkerforbundet værende Strejkefond skal danne et Grundfond, som Bygningssnedkerne ikke kan være delagtige i.
2. At den Gældspost, stor 10,000 Kr., som under Strejken i 1907 blev udbetalt Bygningssnedkernes Aktieselskab stryges, for derved at bidrage til at bringe Bygningssnedkernes hele finansielle Stilling paa Fode igen, idet vi udtaler som vor Opfattelse, at Bygningssnedkerne i nævnte Kamp har gjort en Indsats for hele Fagets Interesse, saa vel hvad angaar Højnelse af Lønvilkaarene som Arbejdstidens Forkortelse.

Fra nogle Sider var man dog tilbøjelig til at mene, at Forslaget var for vidt gaaende, og der blev derfor stillet 2 andre Forslag. Det ene var saalydende:

»Bygningssnedkernes Fagforening i København er fra Dags Dato under Konflikter delaglige i hele Forbundets Strejkefond, men skal inden næste ordinære Kongres have indbetalt til Strejkefonden efter Bestemmelsen paa Kongressen 1910 med en Trediedel, eventuelt en Femtedel hvert Aar.«

Det andet:

Bygningssnedkerne indtræder i Forbundet som berettigede Medlemmer i Lighed med de øvrige af Forbundets Medlemmer, mod at der betales i Indtrædelse efter Overenskomsten i 1910, dog saaledes,

at den Sum, der er udbetalt Bygningssnedkernes Medlemmer mindre i Lock-out-Understøttelse 1911 end de øvrige Forbunds Medlemmer fradrages den Sum, der efter Overenskomsten af 1910 skulde betales.

Ved Afstemningen vedtog man først enstemmigt Hovedbestyrelsens Forslag om at eftergive de 10,000 Kr.

Dernæst forkastedes de 2 sidstnævnte særlige Forslag, og endelig vedtoges Hovedbestyrelsens samlede Forslag med 86 Stemmer mod 46.

Lovenes Revision.

En Række af Lovændringer vedtoges. Af særlig betydende Ændringer nævner vi:

Kontingentet til Hovedkassen var hidtil 25 Øre om Ugen for heltbetalende og 12 Øre for halvtbetalende.

Kolding og Horsens Afdelinger havde foreslaaet Forhøjelser til henholdsvis 35 og 17 Øre.

Holbæk Afdeling havde foreslaaet 30 og 15 Øre. Sidstnævnte Forslag, som var tiltraadt af Hovedbestyrelsen, vedtoges.

Hovedbestyrelsen havde stillet Forslag om at følgende Afsnit af samme Lovparagraf:

»Lokalafdelingernes Kontingent skal til enhver Tid være mindst 10 Øre højere pr. Uge end det til Forbundet fastsatte samlede Kontingent,«

fik en saalydende Tilføjelse:

»Dog maa dette i intet Tilfælde være over 1 Kr. pr. Uge uden Forretningsudvalgets eller Hovedbestyrelsens Sanktion.«

Dette vedtoges.

For gamle Medlemmer vedtoges følgende Bestemmelse:

Naar et Medlem er fyldt 55 Aar og uafbrudt har været fagligt organiseret i 30 Aar, hvoraf de sidste 5 Aars Medlemsskab skal være i Snedkerforbundet, kan han med Forretningsudvalgets eller Hovedbestyrelsens Sanktion fritages for at betale Kontingent, forsaavidt hans ugentlige Fortjeneste er under den i Snedkerfaget gældende mindste Minimalløn.

Med Henblik paa Statistiken vedtoges følgende Forslag:

Det er Afdelingernes Pligt en Gang aarlig at kræve af deres Medlemmer Oplysning om, hvad de har tjent ved Faget i det forløbne Aar og udspecificere det saaledes, at man kan se, hvor meget der har været arbejdet i Timeløn og hvor meget i Akkord, ligesom man skal kunne se, hvilken Branche af Faget, der er arbejdet ved i den forløbne Tid.

Til dette Øjemed skal Afdelingerne udlevere Skemaer til Medlemmerne, og disse igen indlevere Skemaerne i udfyldt Stand til den af Bestyrelsen fastsatte Tid.

For at have indleveret Skemaet kvitteres i Medlemsbogen.

Endvidere vedtoges det fremtidig kun at afholde Kongres hver femte Aar.

Med Hensyn til Indgaaelse af Overenskomster, havde Esbjerg Afdeling foreslaaet, at en Konflikts Afslutning paa de ved Forhandling opnaaede Resultater skulde behandles ved Urafstemning. Næstved Afdeling havde foreslaaet, at en Overenskomst med Arbejdsgiverne skal til Godkendelse i de Afdelinger, som den skal gælde for, inden den indgaas.

Forbundets Formand stillede følgende Forslag angaaende dette Afsnit i Lovene:

Foran Afslutning af ny Overemskomster eller under store Konflikter, hvor Hovedbestyrelsen enten ønsker mere detaillerede Oplysninger eller finder det formaalstjenligt at raadføre sig med Afdelingerne, kan førstnævnte indkalde enten Repræsentanter for de enkelte Afdelinger, som er berørt af det foreliggende Spørgsmaal, eller hvis det omfatter hele eller større Dele af Forbundet, til et almindeligt Delegeretmøde, hvortil de Afdelinger, som er direkte interesseret i det foreliggende Spørgsmaal, sender en Repræsentant for indtil 200 eller Dele deraf, to for indtil 400, tre for indtil 600 osv.

Før Mødets Afholdelse er det Hovedbestyrelsens Pligt ved Cirkulære og lignende at tilstille Afdelingerne alle de Oplysninger, som Forholdene tillader, saaledes at den eller de mødte Repræsentanter har haft Lejlighed til at drøfte Stillingen hjemme i Afdelingen før Mødets Afholdelse.

I Tilfælde af Afstemning afgøres Sagen ved almindelig Flertal. Hovedbestyrelsen har Ret og Pligt til at deltage i Afstemningen.

Afstemningen er dog ikke bindende for Hovedbestyrelsen for saa vidt der under Forhandlingernes videre Forløb kommer ny Momenter ind i Sagen.

Dette Forslag vedtoges og dermed bortfaldt de andre.

Et Forslag fra Hovedbestyrelsen om at udskrive et maanedlig Kontingent af 20 Øre til Begravelseskassen (før 15 Øre) vedtoges, hvorpaa et Forslag fra Holbæk om 30 Øre, bortfaldt.

Hermed var Lovene behandlet til Ende.

Særlige Forslag.

Under dette Punkt vedtoges Beslutninger om Fremgangsmaaden ved Lønbevægelser under forskellige Forhold og en længere Udtalelse angaaende Fagets Lærlingeforhold.

Ligeledes behandledes Spørgsmaalet om Stillingen til

De samvirkende Fagforbund.

Næstved Afdelingen havde her stillet Forslag om, at Snedkerforbundet udmelder sig af De samvirkende Fagforbund.

Efter en kort Debat forkastedes dette med stort Flertal.

Gensidighed med de skandinaviske Lande.

Der forelaa et Forslag til en Overenskomst om Gensidighed med de øvrige skandinaviske Træarbejderorganisationer.

Formanden motiverede det indgaaende og stillede følgende Resolution:

Kongressen udtaler sin Tilslutning til det af Træarbejdersekretariatet udarbejdede Forslag om Gensidighed med de skandinaviske Lande og giver Hovedbestyrelsen Bemyndigelse til at foretage det fornødne eller eventuelt forny den med Sverig gældende Overenskomst.

Denne Resolution vedtoges.

Valg.

Martin Petersen gjenvalgtes til Formand og *R. Steffensen* til Hovedkasserer.

Efter at Hovedbestyrelsens øvrige Medlemmer var valgt vedtoges det at afholde næste Kongres i København.

Dermed sluttede Kongressen.

Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde.

140 Delegerede var mødt.

Formanden aflagde Beretning.

Vi er nu i Stand til at yde en Understøttelse paa 105 Kr. i 70 Dage indenfor et Aar.

Arbejdsløshedskassen har i det forløbne Aar haft en Formuefremgang paa 56,391 Kr. 31 Øre. Der er indkommen 88,915 Kr. 05 Øre i Kontingent, Kommunen har ydet 30,656 Kr. 57 Øre, og Staten 64,259 Kr. 38 Øre. Den samlede Indtægt har været 195,501 Kr. 18 Øre. Der er udbetalt 128,056 Kr. 35 Øre i Understøttelse, og den samlede Udgift har været 139,110 Kr. 01 Øre.

Indtægten har i de tre Aar siden sidste Kongres været 601,097 Kr. 36 Øre og Udgiften 463,382 Kr. 62 Øre. Den 1. April havde Kassen en Beholdning paa 151,619 Kr. 53 Øre, hvoraf de 68,000 Kr. tilhører de københavnske Bygningssnedkere som Følge af, at de indtil 1. Januar 1912 har betalt 50 Øre pr. Medlem, medens de andre Medlemmer kun har betalt 30 Øre.

Beretning og Regnskab godkendtes uden Diskussion.

Bygningssnedkernes Stilling.

Hovedbestyrelsen havde her stillet et Forslag om at ophæve det nuværende Forhold med Bygningssnedkernes Selvforsikring, ophæve deres særlige Konto paa Regnskabet, overføre deres særlige Kassebeholdning til Snedkerfagets Arbejdsløshedskasse, nedsætte Karenstiden for dem til en Uge, dog saaledes, at den københavnske Afdelings Medlemmer betaler 10 Øre højere Kontingent end de andre Medlemmer.

Efter en lang Diskussion forkastedes et af Munch stillet Forslag om at stryge de 10 Øre, hvorefter Hovedbestyrelsens Forslag vedtoges enstemmigt.

Lovene.

Aarhus Afdeling havde stillet Forslag om, at Understøttelsen kan nydes i et Tidsrum af indtil 70 Dage i Løbet af 12 paa hinanden følgende Maaneder, enten paa Rejse eller i den By, hvor vedkommende er bleven arbejdsløs, eller paa det Sted, hvor Vedkommende sidst har været Medlem 1 Aar eller er hjemmehørende,

Det vedtoges efter en lang Debat.

Det vedtoges at sætte Maksimum for Flyttehjælp til 30 Kr.

Det vedtoges at udbetale 25 Øre i Færgepenge i Fredericia og Middelfart.

Det vedtoges at sætte Understøt-

telsen til 2 Kr. for heltbetalende og 1 Kr. for halvtbetalende, medens Hovedbestyrelsen bemyndigedes til at forhøje Kontingentet med 5 Øre pr. Medlem, hvis Arbejdsløshedsinspektøren absolut fordrer det.

Efter at der var fastsat Lønninger til Tillidsmændene, foretaget Valg af Tillidsmænd og København fastsat som Sted for næste Delegeretmøde, sluttede Mødet.

Lønbevægelser og Konflikter.

Bødkerne paa Cementfabrikerne. I Foraaret indgik Bødkerforbundet Overenskomst med Cementfabrikantforeningen.

Denne Overenskomst indeholder en Bestemmelse, der fastslaar, at Bødkerne skal have et Tillæg af 22 pCt. for at arbejde om Natten, naar Fabrikanterne etablerer kontinuerlig Drift med Dag- og Natholdsskifte.

Om denne Bestemmelse opstod der for nogen Tid siden Uenighed. Cementfabrikantforeningen fortolkede Paragrafen saaledes, at det var tilstrækkeligt at betale 22 pCt. i Tillæg, selv om det var et eneste Døgn, det drejede sig om. Bødkerforbundets Medlemmer forlangte almindelig Overarbejds- og Natarbejdstillæg, henholdsvis 45 og 75 pCt, udbetalt i alle Tilfælde, hvor Dag- og Natholdsarbejde kun etableredes for kortere Tid.

Sagen gik til »Industrifagene«, hvoraf Cementfabrikantforeningen er Medlem, men man kunde ikke opnaa Enighed om en Fortolkning af den omstridte Bestemmelse.

Bødkerforbundets Repræsentanter forlangte i Henhold til Forudsætningerne for Paragrafens Tilblivelse, at 45 og 75 pCt. skulde betales, hvis Arbejdet ikke strakte sig ud over 6 Nætter. »Industrifagene« vilde have slaaet fast, at de nævnte Procentsatser skulde ophøre efter 3 Nætters Forløb.

Sluttelig enedes Parterne om at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret, og da det var Bødkerforbundet, der var den klagende Part, skulde Sagen fremmes gennem De samvirkende Fagforbund. Disses Forretningsudvalg foreslog Arbejdsgiverforeningen at afholde et Fællesmøde, inden Sagen gik til Voldgiftsretten, og ved dette Møde, som fandt Sted den 27. August, opnaaedes hurtig Enighed.

Straks ved Mødets Begyndelse meddelte Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter nemlig, at Cementfabrikantforeningen for den resterende Del af Overenskomstens Tid vilde anvende den af Bødkerforbundet foreslaaede Beregning, selv om Fabrikantforeningen mente at have Ret i sin Opfattelse af Forholdet. Fabrikantforeningen vilde dog ikke give Bestemmelsen tilbagevirkende Kraft.

Bødkerforbundets Repræsentanter var indforstaaet hermed.

Nedenstaaende Erklæring afgiven af Fabrikanterne underskreves af Parterne, som herved erklærede at Sagen var endelig afgjort:

»Da Bødkerforbundets Repræsentanter har oplyst Cementfabrikantforeningen om, at Forbundet har forstaaet Overenskomstens § 3 paa en anden Maade end Cememtfabrikantforeningen hævder, at Paragraffen maa forstaaes, har Fabrikantforeningens Bestyrelse ved en Forhandling desangaaende erklæret, at Fabrikantforeningen i den resterende Del af Overenskomstens Tid er villig til overfor Bødkerne kun at anvende Beregning om Tillæg for Natholdsarbejde, for saa vidt der kræves Natholdsarbejde i en sammenhængende Tidsperiode af over 6 Nætter.«

Hvidgarvere i Svendborg. Dansk Hvidgarverforbund har faaet Sanktion til at opsige Overenskomsterne med *Svendborg Skindfabrik* og Byens øvrige Mestre.

Der rejses Krav om Arbejdstidsforkortelse og Lønforhøjelse for ialt 17 Medlemmer.

Overenskomsterne udløber 31. December 1913.

Jubilæum.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund blev stiftet den 20. August 1888 ved et Delegeretmøde, hvor Fagforeninger fra Aalborg, Aarhus,

Helsingør, København og Randers var repræsenteret.

Forbundet, som altsaa har bestaaet i 25 Aar nu, fejrede Jubilæet ved en 2-Dages Fest i København den 24. og 25. August.

Den første Dag var den gamle, smukke Park »Kongens Have« forbeholdt Smedene og deres Gæster. Andendagen blev Tivoli Samlingsstedet for Deltagerne.

Ved Festen i Kongens Have blev en Kantate, som var forfattet og komponeret i Dagens Anledning, afsunget, og foruden Forbundets Formand *J. A. Hansen*, som holdt Festtalen, havde de tre tidligere Formænd, *Vald. Olsen*, som nu er Folketingsmand for Nykøbing-Falster-Kredsen, *Ferd. Hurup*, som har opholdt sig i Amerika i de sidste 20 Aar, og *H. P. Hansen*, Folketingsmand for Mariagerkredsen, Ordet.

Endvidere talte en Række Repræsentanter paa de indbudtes Vegne. *Carl F. Madsen*, De samvirkende Fagforbund, *Aamodt*, Norge, *Cohen*, Berlin, *Holmstrøm*, Sverrig, *Arnold Nielsen*, Dansk Formerforbund og endelig *Alexander Schlicke* fra Stuttgart. Sidstnævnte er Formand for *Internationale Metallarbeiter-Bund*, som tæller 1,100,000 Medlemmer.

Festens Andendag blev bl. a. benyttet til Besøg paa Bryggeriet *Stjernen*, *Social-Demokratens* Trykkeri og paa *Burmeister & Wains* store Maskinfabrik.

Et 400 Sider stort Festskrift, der indeholder hele Forbundets Historie, er udgivet i Anledning af Jubilæet.

Udlandet.

International Bjergarbejderkongres.

Paa den 24. internationale Bjergarbejderkongres, der afholdtes i Karlsbad deltog ikke mindre end 159 Delegerede fra 7 Lande, repræsenterende 1,333,000 Medlemmer. Aabningstalen, som holdtes af *Smillie*, Formand for det engelske Bjergarbejderforbund, formede sig som en udtryksfuld Protest mod Krigen. Smillie betonede, at den Dag vilde komme, hvor enhver Krig vilde kunne forhindres af de organiserede Arbejdere. Kongressen beskæftigede sig med Kulbefordringen, Spørgsmaalet om Kollektivoverenskomster og Minimallønnen, samt efter Forslag fra de engelske Delegerede med Statsdrift af Bjergværker og Jærnbaner.

Glarmesterstrejken i Hamborg afsluttet.

Efter 13 Ugers Kamp har Glarmestersvendene i Hamborg paa et den 8. August afholdt Møde vedtaget et af et Lønudvalg udarbejdet Mæglingsforslag.

Dette Mæglingsforslag forhøjer gradvis Timelønnen under Overenskomstperioden med ialt 6 Pfg.

Paa Lørdage forkortes Arbejdstiden med en, og paa Dage forud for en af de større Helligdage med to Timer uden Fradrag i Lønnen. Iøvrigt indeholder den indgaaede Overenskomst flere Forbedringer.

Fagorganisationer som Grundejere.

Den amerikanske Landsorganisation har gjort et interessant Forsøg paa at faa konstateret hvor stort et Antal Bygninger Fagorganisationerne ejer. Af en ganske vist endnu ufuldstændig Fortegnelse fremgaar det, at der i 28 Byer findes Fagforeningshuse eller Labor Temples, medens man i 21 Byer forbereder Opførelsen af saadanne. Desuden har Bjergarbejderne alene i 43 Byer egne Administrationsbygninger, Forsamlingssale og i 9 Tilfælde egne Sygehuse. 8 af Musikernes Afdelinger samt over 20 Afdelinger af andre Forbund har egne Huse. Typograferne, Maskinmestrene, Jærnbanefunktionærerne o. a. har egne Fagskoler, Sanatorier, Alderdomshjem osv. I alle disse Institutioner er mange Millioner Dollar af Fagorganisationernes Midler anbragt.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen.). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 10 ✻ KØBENHAVN DEN 13. SEPTEMBER 1913 ✻ 11. AARGANG

INDHOLD: Lønbevægelser og Konflikter (Den faglige Situation). Af Den internationale Efterretningskorresspondance. Kongresser. Arbejdsløsheden i Juni Maaned 1913.

Lønbevægelser og Konflikter.

Den faglige Situation.

Den 5. September udstedte Arbejdsgiverforeningen følgende andet Lock-outvarsel:

Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund i Danmark

I Fortsættelse af vor Skrivelse af 25. f. M. tillader vi os herved at meddele, at ArbejdsgiverforeningensGeneralforsamling i Dag enstemmig har vedtaget, at der fra og med Lørdag Morgen den 13. September, for saa vidt der ikke forinden er opnaaet en for Arbejdsgiverforeningen tilfredsstillende Ordning af de foreliggende Konflikter, iværksættes Arbejdsstandsning

1) overfor *samtlige Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund, der beskæftiges hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen,*

2) overfor *samtlige øvrige Medlemmer af De samvirkende Fagforbund*, der beskæftiges hos Foreningen af danske Cementfabriker, Foreningen af Grusgrave- og Skærvefabrikker, Teglværksforeningen af 1893, Teglværksforeningen i Esbjerg, Foreningen af Fabrikanter i Jernindustrien i København, Foreningen af Fabrikanter i Jernindustrien i Provinserne, A/S Burmeister & Wains Eksport-Kompagni, A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri, A/S Københavns Flydedok og Skibsværft, A/S Helsingørs Jernskibs og Maskinbyggeri, Foreningen af Arbejdsgivere i Blikvareindustrien. A/S Carl Lunds Fabrikker, A/S Ernst Voss' Fabrik i Fredericia, A/S Nordisk Kabel- og Traadfabrikker, Vognfabrikken »Scandia«, Randers, A/S N. Larsens Vognfabrikker, De samvirkende Maskinsnedkerier og Savværker. Foreningen for Provinssavværker i Østifterne, Foreningen for Savværker og Høvlerier i Jylland, A/S Malling Dampmølle og Savværk, Dansk Pianofabrikantforening, Tekstilfabrikantforeningen, Foreningen af Københavns Skotøjsfabrikanter, Foreningen af Skotøjsfabrikanter i Provinsen, Foreningen af danske Læderfabrikanter, A/S Bing og Grøndals Porcellænsfabrik, A/S Den kgl. Porcellænsfabrik & Fajancefabrikken »Aluminia«, Øresunds chemiske Fabrikker, A/S Schønning & Arvé, A/S Skandinavisk Gummi-Kompagni, Odense, Foreningen af danske Oliemøllere og Foreningen af danske Rebslagerier,

alt med nedenstaaende Undtagelser:

a) de ved koncessionerede Virksomheder (Elektricitetsværker, Gasværker, Sporvejsselskaber o. a.) samt ved Losnings- og Lastnings- og dermed i Forbindelse staaende Arbejde beskæftigede Arbejdere,

b) de ved Fabrikation eller Transport af Øl, Sprit, Gær, Cigarer, Cigaretter, Skraa, Tobak, Sukker, Margarine og Raastof hertil, Mel, Brød, Smør Æg og andre Fødemidler samt ved Forfærdigelse af Emballage hertil beskæftigede Arbejdere,

c) de ved Brolægningsarbejder for Stat Kommune, Sporvejsselskaber og Telefonselskaber beskæftigede Arbejdere,

d) de ved Renovationskørsel, Kørsel for Københavns Kommunes Vejvæsen samt Kørsel af Kul og Kokes for Kommuner og til Hospitaler og Elektricitetsværker beskæftigede Arbejdere,

e) de til Pasning af Heste nødvendige Arbejdere,

f) de ved Kedel- og Maskinpasning samt ved industrielle Reparationsværksteder beskæftigede Arbejdere,

g) samt de hos A/S Dansk Nattevagt, hos det kongelige Teater samt hos Dansk Selskab for Fabrikation af Maalere og Værkmateriel beskæftigede Arbeidere.

Hos Foreningen af danske Læderfabrikanter vil Lock-outen saavel overfor Arbejdsmænd som overfor faglærte Arbejdere af tekniske Grunde dog først træde i Kraft fra og med Lørdag Morgen den 4. Oktober, og det samme gælder for Burmeister & Wains Staalværk og for A/S Dansk Svovlsyre- og Superphosphatfabrik.

Arbejdsgiverforeningen er i dette Tilfælde som altid villig til at optage en Forhandling med det ærede Forretningsudvalg for at søge tilvejebragt en fredelig Ordning af de foreliggende Konflikter, og for saa vidt det ærede Forretningsudvalg

maatte ønske en saadan Forhandling, imødeser vi nærmere Forslag om Tidspunktet for dennes Paabegyndelse.

P. F. V.
S. C. HAUBERG.

Sophus Agerholm.

Dansk Arbejdsmandsforbund sendte Dagen efter Arbejdsgiverforeningen nedenstaaende udvidede Strejkevarsel, der omfattede en Del af de Arbejdere, som var undtaget i Lock-outvarslet.

Til
Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening,
her.

Refererende til den ærede Arbejdsgiverforenings Skrivelse af 25. f. M., hvori der varsledes Lockout overfor samtlige Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund, der beskæftiges i industrielle Virksomheder under Arbejdsgiverforeningen, og i Kontinuation af den ærede Arbejdsgiverforenings Skrivelse af G. D., hvori andet Varsel gives overfor samtlige vore Medlemmer, der er beskæftigede hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, til Udelukkelse Lørdag den 13. ds., med Undtagelse af en Række Virksomheder, nævnt under 7 Poster, nærmere betegnede a—g, tillader vi os herved at meddele, at da vi synes, der skal være Metode i alt, ogsaa i Galskaben, og da vi naturligvis, efter at Arbejdsgiverforeningen er faldet ind ad Døren til os med en Lockout overfor en halv Snes Tusinde af vore Medlemmer, ikke kan gaa med til, at netop de rigeste og bedst stillede industrielle Virksomheder som første Lockout-Varsel jo ogsaa gjaldt, nu undtages fra Krigen, har vi indstillet, og en kompetent Forsamling vedtaget, at vore Medlemmer, beskæftigede hos nedennævnte Virksomheder, nemlig: De danske Sukkerfabrikker, Dansk Svovlsyre- og Superfosfatfabrik, samtlige Spritfabrikker, Bryggerier og Margarinefabrikkar under Arbejdsgiverforeningen, Foreningen af danske Lædervarefabrikanter, Burmeister & Wains nye Staalværk samt iøvrigt alle vore ved Losnings- og Ladningsarbejde, Kørsel og anden Transport af hvad Art nævnes kan beskæftigede Medlemmer, hos og overfor de i Arbejdsgiverforeningens andet Varsel lockout'ende Arbejdsgivere, standser Arbejdet fra og med den 15. ds. ved normal Arbejdstids Begyndelse, alt for saa vidt den af Arbejdsgiverforeningen bebudede Lockout af vore Medlemmer ikke til den Tid er hævet, eller der iøvrigt er tilvejebragt en Ordning mellem os og Arbejdsgiverforeningen angaaende de for Tiden verserende Konfliktspunkter.

P. F. V.
LYNGSIE.

Georg Hansen.

Dette Varsel foranledigede straks en Protest fra Arbejdsgivernes Side, og der bebudedes et nyt Sagsanlæg ved Den faste Voldgiftsret.

Lørdag den 6. September indbød Forligsmanden imidlertid til et Møde, som afholdtes Mandag den 8. Septbr. paa Kontoret i det statistiske Departement. Kontorchef, Docent *K. Riis-Hansen* fungerede ved denne Lejlighed, da Departementschef *Michael Kofoed* var bortrejst i Embedsforretninger.

Ved Mødet konstateredes hvilke Punkter, der endnu var Uenighed om, bl. a. var Kalkbrudets Arbejdere ikke tilfredse med en Afgørelse, der tidligere var truffen angaaende Maskinboring. Dette Konfliktspunkt tog Forligsmanden da ogsaa op til Behandling, og efter henved 6 Timers Konference med Parterne stillede han følgende

Mæglingsforslag:

1) Overenskomstens Udløbstid bliver 1. Februar 1916.

2) Timelønnen fastsættes til 34 Ø. og forhøjes til 35 Øre fra 1. Juli 1914.

3) Arbejdernes Afgift for Maskinboring i gode Brud for Stanghuller sættes til 2 Kr. 15 Øre i Stedet for 2 Kr. 25 Øre.

4) Den løbende Strejke overfor Faxe Kalkbrud hæves uopholdelig, hvorefter Arbejdet genoptages snarest og saavidt muligt i samme Omfang som før Arbejdsstandsningen; de varslede Strejker og Lock-out'er aflyses.

Svar begæredes til Tirsdag den 9. Septbr. Kl. 3.

Saavel Forbundet som Arbejdsgiverne vedtog Forligsforslaget.

Under disse Omstændigheder tog De samvirkende Fagforbund og Arbejdsgiverforeningen de tidligere fremsendte Klager over Lock-out- og Strejkevarsler tilbage, og den sidst anmeldte Klage fra Arbejdsgiverforeningen blev slet ikke indsendt. Begge Parter meddelte dog Retten, at man eventuelt vilde anmode Retten om at afgøre Principperne i de foreliggende Sager ved senere Lejlighed.

Af den internationale Efterretningskorrespondance.

Frankrig. I sine Bestræbelser for at gøre en Ende paa den anti-militaristiske Agitation i Landet, har Regeringen grebet til et nyt fortvivlet Middel. Den har i Paris arresteret 12 og ligeledes i Provinserne nogle Fagforeningsledere, idet man efter Undersøgelser af de antimilitaristiske Tildragelser i Hæren, beskylder disse for at være implicerede i svære Forseelser mod Staten. Blandt de arresterede er ogsaa Landscentralens Kasserer.

Kongresser.

Dansk Arbejdsmands-Forbund

afholdt sin 9. Kongres i Enghavevejens Forsamlingsbygning i København i Dagene fra 3. til 15. August. Foruden Hovedbestyrelsens 17 Medlemmer var 226 Delegerede for 172 Afdelinger mødt.

Endvidere følgende Gæster:

Fra Kvindeligt Arbejderforbund Fru *Johanne Jensen*. Fra Norsk Arbejdsmandsforbund *Richard Hanssen* og *Bernhard Erikssen*. Fra Svenska Grof- och Fabrikarbetareförb. Formanden *Elof Johansson* og Sekretær *Eric Jonsson* og fra det finske Broderforbund *K Heinnonen*. Det tyske Fabriksarbejderforbund var repræsenteret af sin Formand *August Brey*.

Som Repræsentant for De samvirkende Fagforbund mødte Hovedkasserer *E. Svendsen*, og for kommunalt Arbejderforbund Sprøjteførere *C. Petersen*.

Efter Kongressens Konstituering aflagde Formanden, *C. M Lyngsie*

Beretning om Virksomheden

for 3-Aaret 1. April 1910 til 1. April 1913, idet han udtalte:

I en saa mægtig Virksomhed som vor er det umuligt at komme ind paa Detailler. Der er allerede udgaaet en foreløbig Beretning til Afdelingerne, og den er lige saa kort som indholdsrig. Den oplyser, at da vi sidst var til Kongres, befandt vi os i en Nedgangsperiode, og ingen vidste den Gang, om den vilde fortsætte med en fortsat stejl Nedgangslinie eller en Kurve *opad*. Man var imidlertid indenfor Organisationen klar over, at vi maatte fortsætte fremad, og i Slutningen af Perioden lysnede det, der kom Liv i Handelen og Industrien, og der kom ogsaa mere Liv i vore Folk. Det viser sig, at i den sidste Halvdel af Perioden havde vi indvundet mere end det dobbelte af det, vi erobrede i den første Halvdel af Perioden, og vi har haft *den største Fremgang*, vi endnu har set i de 16 Aar, vort Forbund har bestaaet.

Vi har givet Sanktioner omtrent hveranden Dag, omfattende 27,500 af vore Medlemmer, men ikke desto mindre er der opnaaet Forbedringer for over 30,000 af vore Medlemmer. Forskellen i disse to Tal ligger i, at vi den 1. April 1910 havde saa mange flere Medlemmer i Lønbevægelsen, end vi havde den 1. April 1913. 82 Afdelinger har været ude i Konflikt med større eller mindre Arbejdsstandsninger, og der har været udbetalt Understøttelse til 10,709 Mand, *hvilket Beløb er større, end vi har haft det i nogen tidligere Periode.*

Dette viser, at den Taktik, vi har ført overfor Arbejdsgiverne, er den eneste rigtige. Vi har sagt: »Det og det er det mindste vi vil have — ellers standser vi!«

Som Regel har vi derved opnaaet, hvad der var muligt at opnaa paa det daværende Tidspunkt uden Kamp eller Udgift for vore Medlemmer, og hvad de vandt, var *ren Gevinst*. De 10,709 Mand er ikke noget stort Tal, men det er større end nogensinde tidligere, selv om vi nu regner med en treaarig Periode mod en tidligere toaarig.

Det viser imidlertid ogsaa, at Arbejdsgivernes Modstand mod at give mere i Løn bliver større og større. Det viser, at Magten hos Arbejdsgiverne mere og mere samler sig i Vestervoldgade 113, og gennem usynlige Traade har man i denne Bygning Føling med ethvert Udbetalingssted i Landet. Selv om man kan overvinde den enkelte Arbejdsgivers Modstand, er man dermed ikke færdig; nej, han skal spørge inde i Vestervoldgade 113, om han maa. I Reglen siges der Nej — »send hellere Sagen ind til os.« Gennem Bankerne og Pengeinstituterne har disse Folk en mægtig Indflydelse, og de er undertiden en større Magt i Samfundet end Rigsdagen og Domstolene. Vi skal imidlertid ikke lade os forskrække — selv om der kom baade et og to Nuller bagved de Tal, der er nævnt. De nævnte Konflikter har været af en meget kort Varighed, hvilket kan ses af Understøttelsesbeløbet. De 100 af Konflikterne har været ganske korte, og kun de 11 varet noget længere.

Lyngsie pegede derefter paa, hvorledes Totaloversigten har virket i Detailler og gav en indgaaende Skildring af den Maade, hvorpaa den er fremstillet i de 13 Brancher eller Grupper. Tager vi *Fabriks-*

og Industribranchen, ser vi, at den omfatter 86 Grupper. Af denne Branches Medlemmer har ikke mindre end 3738 organiserede Arbejdere haft *Fremgang* i deres Lønvilkaar, medens kun 19 Grupper, som omfatter 631 Medlemmer, maatte blive staaende ved det, de havde.

Det er altsaa langt, langt den største Del af vore Medlemmer, for hvem der er Fremgang at spore. Af særlige Lønsager er der jo en hel Del, som fortjener Omtale, men Tiden tillader det ikke, og her vil jeg kun pege paa den mest haardnakkede af Dansk Arbejdsmandsforbunds Konflikter, nemlig Strejken paa *Dansk Svovlsyre- og Superfosfatfabrik* i Kastrup. Her havde Forholdene i Mange Aar været gode; man havde haft til Leder en Mand, der havde den Opfattelse, at en Arbejders Løn skulde staa i Forhold til hans Arbejde. Denne Mand hadede Vrøvl, og derfor havde Arbejdsforholdene hidtil været gode derude. Men den Tid kommer, da selv det bedste skal forbedres, og da vi kom til Fabrikens Ledelse med vore Krav derom, fik vi noget andet at høre. Skønt Fabriken er et Millionforetagende med flere Fabriker rundt i Landet, sagde man dog — der var kommen en ny Mand i Ledelsen — *Nej* til vore Krav og hævdede, at Lønnen skulde tværtimod sættes ned og Arbejdstiden forlænges. Der blev nu Strejke, som varede fire lange Maaneder, under hvilken Direktionen benyttede Anledningen til at bygge Fabriken om. Under Forhandlingerne med Direktør *Siegumfeldt* fik man bl. a. at vide, at Spegepølse paa Maden til Arbejderne var — Luksus! Iøvrigt er Forhandlingerne velkendt. Arbejdsgiverforeningen gjorde fælles Sag med Siegumfeldt og truede bl. a. med en Stor-Lockout, i hvilken en halv Snes Tusind af vore andre Medlemmer ogsaa skulde implicéres. Dette syntes vi dog var for galt, og det lykkedes os gennem lange Forhandlinger at faa Konflikten hævet og naa et godt Resultat, for Arbejderne. Det Resultat, der naaedes paa Svovlsyrefabriken, var af den Art, at baade Arbejderne og Forbundet kunde være det bekendt. Vi har afsluttet et Par andre Overenskomster, som bør nævnes. For *Sukkerhusarbejdernes* Vedkommende har vi gentagne Gange naaet Lønforhøjelse, som her i Byen varierer fra 1 Kr. 43 Øre til 2 Kr. 70 Øre pr. Uge. Ude i Provinserne har Sukkerarbejderne ogsaa faaet en tilsvarende Lønforhøjelse. Nede i Holeby har vi faaet et gammelt Stridsspørgsmaal ud af Verden i vor Favør. Sukkerfabrikerne har meldt sig ind i Arbejdsgiverforeningen for at blive beskyttet, men det har vist sig, at Arbejdsgiverne ikke har kunnet beskytte dem, og nu gaar de atter til direkte Forhandling med os ligesom i gamle Dage. Nede i Nykøbing p. F. findes en anden Sukkerfabrik, som ledes af et Interessentskab, der har valgt at underskrive de Lønregulativer, vi har med »De danske Sukkerfabriker«, og der er ogsaa Forholdene ordnet paa en for os gunstig Maade. Den vestsjællandske Sukkerfabrik er ogsaa gaaet ind paa den samme Overenskomst, og skulde der komme en ny Sukkerfabrik et eller andet Sted i Danmark, kan De godt sige til Lederne, at den Takst vi har, kommer ingen udenom.

Gasværksarbejderne har ogsaa faaet deres Del i Lønforhøjelserne. Ude paa Frederiksberg Gasværk har vi faaet Lønnen drevet i Vejret og Københavns Kommune har fulgt efter. Den indvundne Lønforhøjelse omfatter Arbejderne i Københavns, Frederiksbergs og Strandvejens Gasværker.

Jeg skal dernæst omtale *Havnearbejderne*, hvis Branche omfatter 5221 Mand. Der er desværre endnu i nogle af vore Havnebyer Havnelav, og her og der nogle Arbejdere, som holder sig borte fra Organisationerne, men de kommer forhaabentlig! Der har været en anden Slags Folk, som har voldt os en Del Vanskeligheder, og det er de store Købmandsfolk, der handler paa Havnen. Vanskelighederne er imidlerlid overvundne. Købmandsfolkene meldte sig ind i Arbejdsgiverforeningen og søgte her Beskyttelse ligesom Sukkerfabrikerne, men vi fulgte med og forlagde Kamppladsen til det grønne Bord i Arbejdsgiverforeningen, og Resultatet heraf har været, at blandt de Arbejdere, som er i første Række, hvad Lønforhøjelserne angaar, er Arbejdsmændene blandt Købmandsfolkene.

Lønforholdene hos *Jord-, Vej- og Kloakarbejderne* viser, at der er intet, der er dyrere for et Forbund, der vil fremad, end at at have for mange *uorganiserede* Arbejdskammerater. Dette bekræfter sig Gang paa Gang og har særlig bekræftet sig her i den svundne Treaarsperiode. Den sørgelige Jord- og Betonarbejderkonflikt voldte os en Del Vanskeligheder, men det lykkedes os under Forhandlingerne i Arbejdsgiverforeningen at bevare Jord- og Betonarbejdernes Adgang til Akkordarbejde, skønt Entreprenørerne satte sig derimod med Hænder og Fødder. Den opnaaede Overenskomst er et stort Værk, som er det værdifuldeste Dokument, Dansk Arbejdsmandsforbund har i sit Dokumentskab.

Da det kom til Forhandling blandt Jord- og Betonarbejderne, tog Syndikalisterne Magten og forvrøvlede hele Sagen, saa Overenskomsten blev forkastet. Hele den forrykte Situation kostede Forbundet 140,000 Kroner i første Omgang. Arbejdsgiverforeningen sluttede et Forlig med Syndikalisterne, under hvilket de sidste solgte den Overenskomst, vi havde sluttet. Men saa sagde de menige Medlemmer Stop, thi de saa jo klart, at Syndikalisternes Forlig var daarligere end vort, og de satte da Syndikalisterne fra Styret. Saa overtog Dansk Arbejdsmandsforbund atter Forhandlingerne med Arbejdsgiverne, og det hjalp ikke, at de kom og præsenterede os den Overenskomst, de havde lavet sammen med Syndikalisterne, thi vi erklærede,

at Jord- og Betonarbejderne atter genindtraadte med Strejke-Understøttelse fra os. Vi fik nu en Overenskomst i Stand, som Jord- og Betonarbejderne er glade for, og vi staar nu i den bedste Forstaaelse med deres Ledelse og deres Generalforsamling. Men Syndikalisterne skulde have Hævn over det frygtelige Nederlag, og nu har de anlagt Sag mod os og forlanger Strejkeunderstøttelse fra 4. Januar til 4. Marts — ialt en lille Klatskilling paa 160,000 Kroner.!!

Kuskene i Aarhus har haft en stor Lønbevægelse i 1912. I Randers har man maattet varsle Strejke et Par Gange, men det har ikke hjulpet Vognmændene noget, at ogsaa de har søgt Beskyttelse hos Arbejdsgiverforeningen. Arbejdsgiverforeningen har tværtimod givet dem en officiel Lussing ved at offentliggøre en Skrivelse til dem i Bladene.

Løngruppen *Landbrugsarbejdere* er den ejendommeligste Gruppe vi har. Der er i dette Land op imod 200,000 Landbrugsarbejdere, men det er kun en meget ringe Del heraf, som er organiseret. Det er kun Skovbrugsarbejderne ved Statens Skovbrug, i Moserne, hvor Tørvegravningen foregaar industrielt, der er organiserede. Men de *øvrige* Landarbejdere er ikke indenfor Organisationen, og det er saavist paa Tide, at Dansk Arbejdsmandsforbund tager den Opgave op for Alvor, der i saa mange Aar har ligget hen. Vi har haft flere Landarbejderforeninger, men de er enten opløste eller har kun ringe Tilslutning paa Grund af Personkævl og indre Stridigheder. Det er derfor Spørgsmaalet, om ikke vi nu bør tage denne vidtstrakte Arbejdsmark op til Behandling. En Kongres, der har god Tid, bør egentlig kun drøfte dette Spørgsmaal og anvise Vejene til at tage dette mægtige Agitationsarbejde op.

Der har ogsaa været Lønbevægelser af *Skovarbejderne*, *Murarbejdsmændene* og *Støberiarbejdsmændene*. De sidste var dog ikke dem, der i Kongresperioden havde opnaaet de mindste Fordele, og det bedste var, at Overenskomsten kunde udnyttes endnu mere end Tilfældet har været hidtil.

For *Teglværk-*, *Cement-*, *Kridt-*, og *Kalkværkarbejderne* har der gennemgaaende været opnaaet Forbedringer, dels i Form af Timelønsforhøjelse og dels i Akkordarbejdets Forbedring. Der har været Strejker og Lock-outer i disse Brancher, og Forligsmanden har maattet gribe ind paa forskellige Punkter.

Endvidere har *Træ- og Savværksarbejderne* haft forskellige Forhold til Behandling.

Foruden disse Lønforhandlinger, der har været ført i Brancherne, har vort store Forbund haft en Mængde andre Sager at passe, dels ved den faste Voldgiftsret og dels ved de almindelige borgerlige Domstole. Vi har flere saadanne Sager løbende bl. a. Syndikalisternes Sagsanlæg mod Forbundet men det drøfter vi senere paa Kongressen. Endelig har vi haft Sagsanlæg fra den berømmelige Jens Mortensen, som blev smidt ud af Jord- og Betonarbejderafdelingen, da de ikke vilde have en Fyr, som gik Antisocialisternes Ærinde. Han fik imidlertid fri Proces og blev virkelig indsat som Medlem igen ved Domstolene, og Afdelingen fik oven i Købet en Bøde, som vi betalte for den. Vi har ogsaa haft 12 Sagsanlæg for Syndikalisternes Skyld, ligesom vi rundt i vore Afdelinger har haft lokale Sagsanlæg. Paa Kontoret har vi iøvrigt haft et Utal af Mæglingsmøder, Branchemøder o. a., ligesom vi har været til mange Møder hos Forligsmanden og i Arbejdsgiverforeningen. Det er interessant at mærke sig af Statistiken, at vort Forbund øver Indflydelse paa 40,797 Mænd, og da de Uorganiseredes Antal kun udgør 9 pCt. og de Organiseredes 91 pCt., er vort Forbund sikkert det bedst stillede Arbejdsmandsforbund i hele Verden. Paa de 182 Grupper, hvor der har været Stilstand i den forløbne Periode, og som ialt omfatter 4550 Organiserede, var der ikke mindre end 1397 Uorganiserede, eller 23½ pCt. Dette Tal viser os bedst, hvor Arbejdet i den kommende Tid skal lægges. Det er de Uorganiserede, vi skal have ind i Organisationerne!

Taleren fremlagde derefter et omfattende statistisk Materiale over, hvor stor den gennemsnitlige *Timeløn* er i hver af de 13 Brancher, og fremlagde endelig en Statistik over, hvor meget de forskellige Grupper havde vundet i den Tid de har staaet sammen i Dansk Arbejdsmandsforbund. Først fra 1900 foreligger der imidlertid en Statistik, og den viser, at fra 1900—1913 har Lønfremgangen været for følgende Fag:

Fabrik- og Industriarbejdere	33,07 %
Gasværksarbejdere	26,34 —
Havnearbejdere	24,75 —
Jord-, Vej- og Kloakarbejdere ...	42,13 —
Kuske	36,85 —
Købmandsfolk	37,74 —
Landbrugsarbejdere	91,07 —
Mur- og Betonarbejdere	30,78 —
Skovarbejdere	21,35 —
Stats- og kommunale Arbejdere..	33,06 —
Støberi-, Maskin- og Værftsarb. ..	46,31 —
Teglværks-, Cementarb. osv.	27,05 —
Træ- og Savværksarbejdere.....	29,80 —

Lyngsie sluttede derpaa Beretningen ved at udtale:

Hvis vi tager Gennemsnitslønnen for alle de her nævnte Brancher, vil den i Øjeblikket være oppe paa 38,55 Øre pr. Time.

Mere og mere gik Afslutningen af Lønoverenskomster over til at hvile i Centralpunktet, Hovedledelsens Hænder. Besværet og Arbejdet med ny Overenskomster er flyttet over fra Afdelingerne til Hovedledelsen, og denne Vandring vil ustandselig fortsættes, hvilket man vil se af følgende: Den 1. Januar 1909 havde vi i Ho-

vedledelsen afsluttet 284 Overenskomster, gældende for 19,000 Arbejdere; den 1. Oktober 1912 havde vi afsluttet 374 Overenskomster, som omfattede 30,000 Arbejdere. Igennem sidste Periode har vi givet Arbejdsgiverne 27 Strejkevarsler, som de igen har kvitteret med 10 Lockout-Trusler. Vi tilhører det internationale Arbejdsmandssekretariat, som strækker sig højt mod Nord til Midnatssolens Land og dybt mod Syd til Middelhavets Kyster. Det giver Styrke indad- og udadtil at staa sammen med Kammeraterne.

I 4 Dage diskuterede Kongressen derpaa om de 3 Aars Virksomhed. Diskussionen drejede sig hovedsagelig om Kastrup-Svovlsyrekonflikten og den afsluttede Overenskomst; om Jord- og Betonkonflikten og Syndikalisternes Stilling under denne Konflikt, om Ulykkesforsikring og om Agitationen blandt Landarbejderne.

Sluttelig godkendtes Beretningen enstemmigt.

Regnskabet.

Hovedkasserer *Johannes Sørensen* forelagde Regnskabet, som balancerede med 1,485,910 Kr. 72 Øre.

Efter at forskellige Forespørgsler var besvaret, godkendtes Regnskabet enstemmigt.

Stillingen til De samvirkende Fagforbund.

Lyngsie gennemgik en Strid, der var opstaaet med Formerforbundet hos M. P. Allerups Efterfølgere i Odense.

Hans Nielsen, Aalborg, motiverede i et længere Foredrag et Forslag fra Aalborg og Nørre Sundby Afdelinger om Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund.

Hovedkasserer *Em. Svendsen* fra De samvirkende Fagforbund paaviste Nødvendigheden af at staa sammen i Enighed overfor de kommende Kampe.

Det havde været umuligt for De Samv.s Forretningsudvalg at tage anden Stilling i Konflikten mellem Formerforbundet og Dansk Arbejdsmandsforbund om Sagen fra Allerups Fabrik i Odense. Den Sag var imidlertid efter Talerens Mening for lille til at dele den danske Arbejderbevægelse i to Dele. Derfor gælder det at være forsigtig.

Adskillige Talere anbefalede Udtrædelsen bl. a. med Henblik paa § 21 i De samv. Fagforbunds Love.

Andre Talere forlangte en anden Afgørelse i Allerupsagen og atter andre forlangte en Undskyldning i denne Sag som Betingelse for at blive i Centralorganisationen.

Under Debatten drøftedes Spørgsmaalet om Oprettelsen af *Industriforbund* ogsaa meget indgaaende.

Forslag fremkom om at lade Spørgsmaalet om, hvorvidt Forbundet skulde udtræde af De samvirkende Fagforbund gaa ud til Uraftemning.

Dette Forslag forkastedes imidlertid, idet der kun var 88 Repræsentanter, som stemte derfor, og sluttelig vedtog man nedenstaaende af Lyngsie tiltraadte Forslag med 148 Stemmer.

»Kongressen udtaler sin skarpeste Misbilligelse af Formerforbundets Optræden i den foreliggende Sag og udtaler, at dersom der ikke tilvejebringes en for D. A. F. uforbeholden Oprejsning, giver den Hovedbestyrelsen Paalæg om inden Jan. 1914 at udmelde Forbundet af D. s. F.«.

Lovene.

Kongressen gik derefter over til at behandle alle stillede Lovændringer.

Det mest betydende Forslag, stillet af Hovedbestyrelsen, gik ud paa at fastsætte Forbundskontingentet til 30 Øre for helt- og 15 Øre for halvtbetalende Medlemmer *pr. Uge*. Tidligere var Kontingentet henholdsvis 70 og 35 Øre *pr. Maaned*.

Det vedtoges efter en indgaaende Debat at fastsætte Kontingentet, som skal indbetales til Forbundskassen, til *100 Øre om Maaneden* for heltbetalende og 50 Øre for halvtbetalende.

Under Lovenes Behandling vedtoges følgende Beslutning med Hensyn til fremtidig Afslutning af Overenskomster:

»Idet der henvises til Godkendelsen af den aflagte Beretning vedrørende Forbundets Virksomhed, udtaler Kongressen, at Hovedbestyrelsen i alle Tilfælde har Ansvar overfor Kongressen med Hensyn til Konflikters Iværksættelse og Afslutning samt Dispositioner med Hensyn til Strejkeunderstøttelse.«

Valg.

Efter Lovenes Behandling skred man til Valg af Repræsentanter til De samv. Fagforbund, Hovedbestyrelse og Tillidsmænd.

C. M. Lyngsie genvalgtes til Formand, *Johannes Sørensen* til Hovedkasserer, *Jens Larsen*, Næstved, til Forretningsfører for Øerne og *Carl Dreyer* for Jylland.

Efter 13 Dages Forhandling sluttede Kongressen.

Næste Kongres afholdes om 3 Aar.

Arbejdsløsheden
i Juni Maaned 1913.

For Juni Maaned 1913 er der bleven meddelt Oplysning om Arbejdsløsheden af 50 Fag eller Organisationer for ialt ca. 90,600 Arbejdere. Nedenstaaende Oversigt omfatter imidlertid ca. 6.000 Arbejdere flere eller ialt ca. 96,600, idet de givne Oplysninger af Hensyn til Sammenligningen med de foregaaende Maaneder paa enkelte Punkter er blevet suppleret med et skønsmæssigt Tillæg.

Antallet af Arbejdsløse blandt de 96,600 Arbejdere var ved Maanedens Udgang ca. 3,300 eller 3,4 pCt. og Antallet af de i Maanedens Løb tabte Arbejdsdage er opgjort til ca. 69,800 eller 0,7 Dage pr. Medlem.

Af større Fag mangler der foruden fra Tobaksarbejderne, der var i Strejke, Oplysning fra Rebslagere, Telefonarbejdere, Malere, Kobbersmede, Jern- og Metalslibere samt Bogbindere. Desuden er de meddelte Oplysninger ret ufuldstændige for Stenarbejdere, Dansk Arbejdsmandsforbund og Kvindeligt Arbejderforbund.

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Tilvirkning af Næringsmidler og andre Fortæringsgst												
Mølleriarbejdere	102	102	2	58	435	435	6	122	537	537	8	180
Bagere, Konditorer	1143	1143	164	4186	1068	1068	19	135	2211	2211	183	4321
Sukkervarearbejdere	184	184	3	31	53	53	2	24	237	237	5	55
Bryggeriarbejdere	2407	2407	1	14	1425	1425	1	25	3832	3832	2	39
Mineralvandsarbejdere	63	63	»	»	—	—	—	—	63	63	»	»
Slagteriarbejdere	235	235	20	463	2151	2151	20	557	2386	2386	40	1020
Tekstilindustri.												
Tekstilarbejdere	1470	1437	39	796	3266	3266	91	2218	4736	4703	130	3014
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Skrædere	2190	2190	40	560	1443	1443	49	226	3633	3633	89	786
Syersker	132	132	»	»	180	140	3	90	312	272	3	90
Hattearbejdere	172	172	51	1208	73	73	9	126	245	245	60	1334
Skotøjsarbejdere	1955	1955	85	1233	876	876	30	142	2831	2831	115	1375
Jordarbejdere, Bygnings- og Møbelindustri.												
Brolæggere	90	90	11	140	62	51	»	10	152	141	11	150
Murere	1895	1895	20	391	4216	3797	6	150	6111	5692	26	541
Murarbejdsmænd	1005	1005	»	»	—	—	—	—	1005	1005	»	»
Hustømrere	1430	1430	33	462	3166	3137	18	393	4596	4567	51	855
Skibstømrere	—	—	—	—	381	371	2	54	381	371	2	54
Snedkere	3244	3244	372	9591	3443	3443	96	2763	6687	6687	468	12354
Billedskærere	92	92	8	184	50	50	4	91	142	142	12	275
Sadelmagere	670	670	66	854	330	315	7	48	1000	985	73	902
Stukkatører	76	76	1	22	9	9	»	»	85	85	1	22
At overføre	18555	18522	916	20193	22627	22103	363	7174	41182	40625	1279	27367

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Kbenh. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Overført...	18555	18522	916	20193	22627	22103	363	7174	41182	40625	1279	27367
Skiferdækkere	10	10	4	104	—	—	—	—	10	10	4	104
Skorstensfejere	65	65	2	50	—	—	—	—	65	65	2	50
Trævareindustri, samt Industrier i hvilke Træ indgaar som en væsentlig Bestanddel.												
Træindustriarbejdere	592	592	14	363	1673	1673	39	1107	2265	2265	53	1470
Bødkere	254	254	8	71	480	480	11	266	734	734	19	337
Drejere	74	74	5	128	214	214	14	311	288	288	19	439
Karetmagere	327	327	4	70	517	517	5	125	844	844	9	195
Kurvemagere	137	137	»	»	—	—	—	—	137	137	»	»
Læder- og Lædervareindustri.												
Lohgarvere	96	96	2	72	92	92	1	25	188	188	3	97
Hvidgarvere	35	35	3	80	40	40	0	26	75	75	3	106
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Keramikere	721	721	1	12	—	—	—	—	721	721	1	12
Pottemagere	64	64	»	»	41	41	»	»	105	105	»	»
Stenarbejdere	—	—	—	—	401	310	4	20	401	310	4	20
Glasarbejdere	208	208	6	64	201	201	20	591	409	409	26	655
Forarbejdning af Metal og Metalgenstande, herunder Tilv. af Maskiner og Instrum.												
Guld-, Sølv-, Elektropl.	307	307	5	86	115	115	3	27	422	422	8	113
Blikkenslagere	686	686	11	388	430	430	»	2	1116	1116	11	390
Metaltrykkere	69	69	2	3	5	5	»	»	74	74	2	3
Gørtlere og Metalarb.	288	288	16	485	78	78	4	68	366	366	20	553
Smede og Maskinarb.	6500	6500	382	6331	5525	5525	94	1924	12025	12025	476	8255
Formere	350	350	21	364	1050	1050	50	1224	1400	1400	71	1588
Elektrikere	533	533	15	383	438	438	3	153	971	971	18	536
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	224	224	4	115	996	996	»	»	1220	1220	4	115
Industri i litterær og kunstnerisk Retning.												
Litografer	310	258	14	458	93	93	1	25	403	351	15	483
Typografer	2368	2368	150	4043	1400	1361	29	759	3768	3729	179	4802
Kedel- og Maskinpass.	602	602	5	196	823	823	5	104	1425	1425	10	300
Gartnere	150	150	»	»	10	10	»	»	160	160	»	»
Kelnere	711	711	39	1200	358	358	11	300	1069	1069	50	1500
Dansk Arbejdsmandsf.	15000	7472	498	11697	23000	12856	477	7758	38000	20328	975	19455
Arbejdsm. Fagforening f. Gentofte og Lyngby.	—	—	—	—	721	721	»	»	721	721	»	»
Kvindeligt Arbejderf.	2129	1835	34	826	700	297	4	70	2829	2132	38	896
Kommunale Arb.	2046	2046	»	»	264	264	»	»	2310	2310	»	»
Tilsammen	53411	45504	2161	47782	62292	51091	1138	22059	115703	96595	3299	69841

REDAKT.: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal, Kbhvn. K.
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 12 ✻ KØBENHAVN DEN 20. SEPTEMBER 1913 ✻ 10. AARGANG

INDHOLD: Kongresser. Arbejdernes Brandforsikring i Randers. Lønbevægelser og Konflikter (Kedelpasserne i Provinserne. Møllerne i Roskilde. Sadelmagere og Tapetserere i Provinserne. Vægterne paa Dansk Nattevagt). Rettelse.

Kongresser.

Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse.

Den 16. August, Dagen efter Kongressens Afslutning, afholdt Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse Delegeretmøde.

Formanden, *Johannes Nielsen*, aflagde Beretning for den svundne 3-aarige Periode, og gav samtidig en Række statistiske Meddelelser, der gav et samlet Overblik over Kassens Virksomhed og Udvikling fra dens Oprettelse i 1907 til 31. Marts 1913.

Kassens Medlemsantal var ved Anerkendelsen 16,000, og er nu vokset til 38,262 Medlemmer. Selvfølgelig er de understøttedes Antal vokset i samme Grad, nemlig fra 4901 til 11,124.

Et fornøjeligt Billede viste Antallet af de Medlemmer, der er anvist Arbejde. I 1908—09 fik 2227 Mand anvist Arbejde fra Arbejdsløshedskassen. I 1909—10 var der 4348, i 1910—11 5161, i 1911—12 6116, i 1912—13 7370.

I Tilskud har Kassen fra 114 Kommuner faaet 94,688 Kr. 306 Kommuner har nægtet at give Tilskud med den sædvanlige Motivering, at der fandtes ikke nogen Arbejdsløshed hos dem, men Tal. paaviste, at Arbejdsløshedskassen netop har maattet betale 94,346 Kr. 50 Øre til arbejdsløse i de 306 Kommuner, som har nægtet at give Tilskud til Kassen!

Til Sammenligning oplyste Formanden, at der i 1911—12 tilsammen kun har været 71,657 Strejkedage, men i det samme Aar er der af Arbejdsløshedskassen kontrolleret 379,428 Understøttelsesdage for Folk, som ingen Arbejde kan faa trods alle Anstrængelser derfor.

Beretningen godkendtes enstemmigt og det samme gjaldt Regnskabet, der ballancerede med 1,820,334 Kr. 54 Øre.

Formanden forelagde derefter følgende Resolution:

Idet Delegeretmødet samtidig med at godkende Arbejdsløshedskassens Virksomhed udtaler sin Glæde over det gode Samarbejde mellem Kassens Ledelse og Arbejdsløshedsinspektoratet udtaler Delegeretmødet Haabet om at Arbejdsløshedsinspektøren vil forblive i sin Stilling i hvert Fald til Arbejdsløshedsloven er revideret.

Resolutionen vedtoges enstemmig.

Man gik derefter over til Behandling af Lovændringer. Et Forslag fra en Delegeret om at forhøje Formandens og Bogholderens Løn hver med 200 Kr. vedtoges uden nogen som helst Debat.

Efter at Formanden var genvalgt, hævedes Delegeretmødet.

Arbejdernes Brandforsikring i Randers.

I »Arbejderen« Nr. 48 d. 31. Maj 1913 fandtes en ganske kort Meddelelse om, at nogle jydske Fællesorganisationer havde rettet Forespørgsler til De samvirkende Fagforbund om, hvorvidt Arbejdernes Brandforsikringsselskab er et Foretagende, der er tilknyttet Arbejderpartiet.

En enkelt Organisation havde tilskrevet os: »en Agent Petersen fra Randers havde paastaaet, at dette kooperative Foretagende havde faaet Hovedorganisationernes Sanktion.« Den nævnte Meddelelse i »Arbejderen« gav derefter den fornødne Oplysning om, at dette ikke var Tilfældet, og at Selskabet endda var startet paa Trods af et Repræsentantskabsmødes Beslutning den 22. Jan. 1912.

Under 15. Juni d. A. modtog vi fra »Arbejdernes Brandforsikringsselskab« en meget lang Skrivelse, som Protest herimod. Det eneste i Skrivelsen, som har egentlig Interesse er dens Udtalelse om den ovennænte vildledende Optræden fra en Agents Side. Det hedder herom:

»Naar der fra en enkelt Organisation er tilsendt det ærede Forretningsudvalg den Meddelelse, at vor Forretningsfører, Hr. E. Petersen, formodentlig er det ham, der er Tale om, har paastaaet, at Arbejdernes Brandforsikringsselskab har faaet Hovedorganisationernes Sanktion, ja, saa har den ærede Organisationsmand, hvis Ordet Sanktion i det hele taget er nævnt, med eller mod sin Vilje, taget grundigt Fejl, hvis han dermed har forstaaet, at Selskabet er indlemmet som et Partiforetagende.«

Som man vil se, indeholder dette ikke noget Dementi af den paaklagede Agentvirksomhed. Derimod faar man den interessante Oplysning, at det ikke er en underordnet og mere ligegyldig Agent, men derimod Selskabets Forretningsfører, her er Tale om.

Ved Skrivelse af 20. Juni svarede Forretningsudvalget hertil bl. a.:

»Vi maa paa det bestemteste protestere mod, at Selskabet direkte eller paa forblommet Vis giver det Udseende af, at det er et Partiforetagende, og vi vil, ligesaa ofte det sker, protestere mod at den Opfattelse søges udbredt blandt vore Organisationer og deres Medlemmer, at de ved at entrere med Brandforsikringsselskabet har sikret sig i en Institution, som bl. a. De samvirkende Fagforbund har Ansvaret for.«

Vi mente dermed den Sag ude af Verden, men under 17. August modtog vi en ny Skrivelse, som nedenfor gengives *in extenso* og ordret:

Til
De samvirkende Fagforbunds
Forretningsudvalg.
København.

Arbejdernes Brandforsikringsselskabs første Delegeretmøde, som afholdtes i Randers den 3. August d. A., og hvor 25 Byer i Jylland og Fyen var repræsenterede, vedtoges det enstemmig at tilstille De samvirkende Fagforbunds Ledelse en bestemt Protest mod den Maade, hvorpaa disse stadig har stillet sig til vort Selskab.

Denne Stilling har sidst givet sig Udslag i det haanende og afvisende Svar, som De gav paa en høflig Anmodning fra Selskabets Formand om ikke at give de privatkapitalistiske Selskaber Vaaben i Hænde til at bekæmpe os med.

Vi har nu, trods al Modstand, over 4000 Medlemmer, og ved en fornuftig Administration, bl. a. ved at Bestyrelsen i Selskabet er aldeles ulønnet, allerede det første Aar kunnet notere Overskud. At vort Parti paa Kongressen i Februar vedtog at overlade Startningen af kooperative Foretagender til privat Initiativ bekræftes overfor os af saavel Pressen som Distriktsbestyrelsen, og om De samvirkende Fagforbunds Ledelse mener, at vi danner en Undtagelsa derfra, da staar de vistnok temmelig ene med denne Mening.

Selskabets Bestyrelse og Kontroludvalg samlet til Møde i Dag tilstiller Dem herved denne Skrivelse i Overensstemmelse med Delegeretmødets Beslutning og meddeler Dem samtidig, at ethvert Forsøg, direkte eller indirekte, der for Fremtiden bliver gjort for at nedsætte Selskabets Anseelse, fra hvilken Side, det end maatte komme, ganske hensynsløst vil

blive imødegaaet. Bestyrelsen blev paa Delegeretmødet bebrejdet, at vi ikke offentlig havde tilbagevist Mistænkeliggørelsen fra forskellige Sider, og en Bebrejdelse i den Retning ønsker vi ikke oftere at give Grund til.

For at undgaa enhver Misforstaaelse, ønsker vi at fastslaa, at ligesom vi aldrig har søgt De samvirkende Fagforbunds Tilladelse til at starte og drive kooperative Foretagender, agter vi heller ikke at gøre det i Fremtiden, saa al den Tale om Hovedorganisationernes Sanktion er fri Fantasi.

Randers, d. 17. Aug. 1913.

Paa Arbejdernes Brandforsikrings Selskabs Vegne

J. BILDE, Sekretær.

Naar vi aftrykker denne Skrivelse i sin Helhed, er det ikke fordi, vi finder den særlig interessant, men for at vise, hvad en Organisations Ledelse nu ogsaa kan blive udsat for, naar den i Organisationens eget Medlemsblad fremsætter en nødvendig Berigtigelse paa 23 Linier.

Det er jo nemlig alt, hvad der fra vor Side er gjort. I Maj d. A. meddelte vi en saadan kort Berigtigelse som nævnt. Denne Berigtigelse var fremkaldt ved Selskabets Maade at agentere paa. I Stedet for en Afkræftelse af det, vi berigtigede, sender Selskabet os disse gentagne lange Skrivelser om uvedkommende Ting, og synes allerede nu at ville gøre De samvirkende Fagforbund ansvarlig for, om Selskabet ikke skulde gaa en saa lykkelig Fremtid i Møde, som man maaske i Ledelsen havde ventet.

De Herrer i Randers har selvfølgelig Lov til at oprette Brandforsikring saa meget, de lyster. Ganske vist havde man vel haft Føje til at ønske, at forinden en saadan landsomspændende Forretning startedes under saa fordringsfuldt et Navn som »Arbejdernes«, da burde der været givet Arbejdernes landsomfattende Forsamlinger i Partiet og i den faglige Organisation Lejlighed til at tage Stilling til Sagen.

I den Retning gik da ogsaa de Beslutninger, som blev fattet om denne paa dens første Stadier nemlig af Repræsentanter for flere af Landets Fællesorganisationer samlet til Møde i Randers 13. August og 19. November 1911 samt paa vort Repræsentantskabsmøde 22. Januar 1912.

Man har i Randers ikke haft Tid eller Lyst til at vente herpaa. Nuvel, saa maa man i Himlens Navn starte sin Brandforsikring selv. Hverken vi eller, os bekendt, andre indenfor Arbejderpartiet har nogensinde lagt Foretangendet saa meget som et Halmstraa i Vejen. Men vi maa virkelig forbeholde os Retten til gennem De samvirkende Fagforbunds eget Organ at fralægge denne Organisation ethvert Ansvar for det omtalte Foretagende, og det har vi i Sinde at gøre lige saa ofte, det bringes til vor Kundskab, at Selskabet ved sine Agenter eller sin Forretningsfører gør en saadan Meddelelse nødvendig.

Og naar Brandforsikringsselskabet endelig vil, at denne Sag skal trædes bred, saa lad os endnu erindre om et Cirkulære, vi udsendte til Fællesorganisationerne 7. Februar 1912. Den Gang havde et af Selskabets Bestyrelsesmedlemmer i et Brev til en Partifælle i Hobro brugt nedsættende Udtryk om »Arbejdernes Livsforsikringsselskab«. Brandforsikringsselskabet protesterede ogsaa den Gang ved en lang og meget indigneret Skrivelse af 8. s. M., men maatte allerede den 21. i et Cirkulære til Fællesorganisationerne erkende Rigtigheden af vort Anbringende.

Det Brandforsikringsselskabet altsaa har at gøre, er at passe paa sine Agenter, sine Bestyrelsesmedlemmer og sin Forretningsfører, saaledes at disse i deres Virksomhed ikke giver en falsk Fremstilling af Forretningens Stilling overfor Arbejderpartiet og Arbejdernes Organisationer.

Gør Selskabet dette, saa skal vi i Fremtiden ikke beskæftige os med dets Forhold mere end vi gør med

et hvilket som helst andet privat Foretagende.

Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund
i Danmark.

Lønbevægelser og Konflikter.

Kedelpasserne i Provinserne. Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund har i Juni og Juli Maaned i Aar afsluttet 4 nye Overenskomster.

Paa Fabriken *Solex* i Lyngby, hvor Lønnen før var 26 Kr., forhøjes den til 27 Kr. 50 Øre fra 1. Juli 1913 og 28 Kr. 75 Øre fra 1. Juli 1914.

Paa *Ringsted Andels-Svineslagteri* forhøjedes Lønnen fra 24 til 25 Kr., og paa 2 *Kaolinfabriker* ved Rønne blev Lønnen som før androg ca. 20 Kr. om Ugen, forhøjet med 3 à 4 Kr.

De sidstnævnte 2 Steder forhøjedes Overtidsbetalingen fra 48 til 60 Øre pr. Time.

Iøvrigt er Fagets Normaloverenskomst Grundlaget for alle 4 Virksomheders Arbejdsforhold.

Møllerne i Roskilde. Dansk Mølleriarbejder-Forbund har faaet Sanktion til at opsige den nugældende Overenskomst for Roskilde og Omegn til Udløb 1. December i Aar. Lønkrav.

Sadelmagere og Tapetserere i Provinserne. Foruden hvad vi tidligere har meddelt har Skandinavisk Sadelmager- og Tapetserer-Forbund afsluttet Overenskomster i følgende Byer:

I *Skive*, hvor Timelønnen forhøjedes med 5 Øre, i *Nakskov* med 4—6 Øre og i *Slagelse* med 4—5 Øre.

Priskuranterne i disse Byer er forhøjede med 8 à 10 %.

I *Horsens* forhøjedes Timelønnen med 5—6—7 Øre, og Akkordpriserne med 10 à 15 pCt.

Sidstnævnte Sted blev Kravene først opfyldte efter 9 Ugers Strejke. De øvrige Steder ordnedes Forholdene ved Forhandlng.

Endelig har Forbundet gennemført 15 % Forhøjelse af Priskuranten for Skibsarbejde.

Vægterne paa »Dansk Nattevagt«. Den 11. Juni afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af, at Aktieselskabet »*Dansk Nattevagt*« havde afskediget seks Vægtere, fordi de var Medlemmer af Natvægternes Fagforening; dette Skridt fra Selskabets Side var besvaret af Dansk Arbejdsmands Forbund med en Blokade.

Mødet endte med, at Afskedigelserne annulleredes, og Spørgsmaalene om Organisationsforhold m. m. henvistes til Forhandling mellem Selskabet og Forbundet.

Da disse Forhandlinger ikke endte med noget positivt Resultat, gik Sagen paany til Hovedorganisationerne, og ved et Møde den 16. Juli besluttede man atter at optage direkte Forhandlinger mellem de to Parter. Hvis disse Forhandlinger atter bristede, skulde hver af Parterne være berettiget til uden videre Forhandling at lade Den faste Voldgiftsret afgøre, om en Overenskomst, Forbundet og Aktieselskabet indgik den 18. Maj 1912, fremdeles er gældende. Selskabet har nemlig nægtet at respektere denne Overenskomst, fordi Vægterne den 8. April nedlagde Arbejdet uden Varsel.

Alle Forsøg paa at opnaa Enighed om disse Forhold er imidlertid glippede og De samvirkende Fagforbund har derfor indbragt Sagen for Retten den 3. September.

Rettelse.

Ved en Fejl fra Sætteriet er sidste Nummer af »Arbejderen« benævnt Nr. 10 af 11. Aargang. Det skal være Nr. 11 af 10. Aargang.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 13 ❋ KØBENHAVN DEN 27. SEPTEMBER 1913 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: Arbejdsløsheds-Statistik. Konference af Fællesorganistioner og Fagforbund i Frankrig. Arbejderforsikringsraadets Beretning for Aaret 1912. Arbejdsraadet. Forligsmandsloven.

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Septbr. 1913.

Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. Oktober 1913.

Konference

af Fællesorganisationer og Fagforbund i Frankrig.

Under ovenstaaende Titel har en i Paris boende Partifælle, *Albert Thomas,* skrevet en Artikel i »Correspondenzblatt«, som vi gengiver.

I Overensstemmelse med Beslutning af Fagforeningskongressen i le Havre i Fjor afholdtes der den 13. og 14. Juli i Paris en Konference af Fællesorganisationer og Fagforbund. Selve Fagforeningskongressen afholdes hvert 2. Aar. I Mellemtiden afgøres saadanne vigtige Spørgsmaal, som Kongressen ikke har kunnet behandle helt til Ende, af en saadan Konference, ligesom denne træffer de nødvendige Foranstaltninger for at føre Kongressens principielle Afgørelser ud i Livet.

Den sidste Konference var særlig stærkt besøgt. 133 Delegerede fra alle Egne i Frankrig repræsenterede 33 nationale Fagforbund og 89 Distriktsforbund og Fællesorganisationer.

Det var særlig Organisationsspørgsmaal, som forelaa til Behandling. Men paa den Tid, da Konferencen traadte sammen, befandt den franske Arbejderklasse sig i stor Bevægelse som Følge af Parlamentsforhandlingerne om den 3aarige Tjenestetid og Tilbageholdelsen af den sidste Aargang Soldater. Og da de franske Fagforeninger er saaledes stillet, at de ikke kan undlade at beskæftige sig med noget af det, som vedrører Arbejderne, var Konferencen nødt til at tage dette Spøgsmaal op. Dette blev endda særlig paatrængende derved, at et Antal Fagforeningsførere som Yvetot, Marck, Hervier o. a. ved Barthou's Foranstaltning var bleven kastet i Fængsel, beskyldt for at have drevet antimilitaristisk Propaganda blandt Soldaterne.

Iøvrigt viste de Delegerede baade i Debatten om Organisationsspørgsmaal som i anden almindelig Diskussion en saadan Klogskabens og Saglighedens Aand, en saadan alvorlig Bestræbelse for endelig at skabe en solid og stærk Fagorganisation i Frankrig, at denne Konference sikkert vil komme til at indtage en fremtrædende Plads i den franske Arbejderbevægelses Historie.

Man kan imidlertid ikke paastaa, at det lykkedes Konferencen fuldt og helt at løse det vanskelige Problem, som den faglige Lands-Centralisation havde opstillet. Dertil var Organisationsforholdene altfor vanskelige.

Medens det i Tyskland er saaledes, at Centralledelsen og Fagforeningskongresserne kun er under Indflydelse af Forbundene, og Fællesorganisationerne ingen direkte Indflydelse har paa den centrale Forvaltning, har i Frankrig, siden Enighed mellem Arbejderne op-

naaedes, de lokale Fællesorganisationer de samme Rettigheder paa Kongresser og Konferencer som Forbundene. Dertil kommer, at disse Fællesorganisationer er meget talrige, at de kan oprettes i enhver blot nogenlunde betydelig By. Selv om Fagforeningsbevægelsen paa mange Pladser ikke er særlig stærk, saa findes der dog en Mængde Fællesorganisations-Sekretærer, der lader sig sende til Konferencen som Delegerede.

Denne Mængde af Fællesorganisationer skaber ogsaa Mulighed for, at mange Mennesker uden Ansvar, hvad enten de er Socialister eller Anarkister, Folk, der mere vil drive politisk end faglig Propaganda, kan slaa sig op som Organisationsrepræsentanter og begaa Daarskaber, saa det ofte synes, at Lands-Centralisationens Propaganda er mindre faglig end politisk. Paa den Maade er der i de senere Aar foregaaet en Hoben Uskik.

Nu har Konferencen, i Overensstemmelse med Kongressen i le Havre bestemt, at i Fremtiden skal Provinsforbundet være det egentlige Organ for det almindelige nationale Fagforbund, at Provinsforbundet skal være det Organ, der træder i Forbindelse med Fagforbundene, og at Fællesorganisationerne med Bibeholdelse af deres Selvstændighed ophører med at være et regelmæssigt og varigt Led af den centrale Organisation.

For Fremtiden vil det derfor være Provinsforbundets Sekretær, som er varigt Medlem af Lands-Centralisationen, ham vil Agitationen i Provinsen blive overladt, gennem Provinsforbundet forhandles Fagforbundets Mærker, og endelig vil det blive Tilslutningen til Provinsforbunde- og Fagforbundet, som giver en Organisation Ret til Betegnelsen: *Confédéral.*

Man kan rejse det Spørgsmaal, om denne noget stive Nyinddeling i provinsielle Rammer, og om den Opgave, som paalægges den ene provinsielle Tillidsmand, er i Overensstemmelse med en virkelig faglig Virksomheds Fornødenheder. Han skal jo være virksom paa alle Pladser og i alle Fag. En saadan Propaganda, drevet af en eneste Mand, samtidig Metalarbejder og Bygningsarbejder, vil man næppe anse for at være formaalstjenlig i Lande som Tyskland, hvor Fagforbundene er stærke. Paa den anden Side vil man heller ikke forstaa, at den provinsielle Virksomhed skal træde i Stedet for de sammensluttede Fagforeningers rent lokale Virksomhed.

For at forstaa dette maa man holde sig vore Fagforeningers Karakter for Øje. I Frankrig kommer mange Arbejdere ind i Fagforeningerne, ikke af nærliggende faglige Interesser, men derimod af Begejstring for og Tillid til Arbejderklassens almindelige Befrielse. Tilslutningen til Fagforeningen er i mange Tilfælde ikke andet end Tilslutning til en ny politisk Bevægelse. Dertil kommer endvidere, at i et Land som Frankrig er Industrien i høj Grad samlet om enkelte Steder, og at derfor en almindelig Agitation kan være nyttig i mange Landsdele. Endelig er der mange Fagforbund, som endnu er svage og regner med Hjælp fra de lokale Organisationer for at faa Medlemstallet forøget.

Trods dette er efter vor Mening det hermed oprettede kun en forbigaaende Ordning, som snart vil blive forældet ved et nyt Opsving i Fagbevægelsen.

Fagbevægelsen har hidtil ikke indtaget den Plads hos os, som den har Krav paa. Derfor er det nødvendig at gøre sig de Opgaver klar, som er paalagt Provinsforbundene. Konferencen har lagt særlig Vægt paa følgende Opgaver: at føre planmæssig Statistik, at indsende regelmæssige Beretninger til Lands-Centralisationen og hver Uge holde denne underrettet om Begivenhedernes Gang under Strejker og Lock-outer. Endvidere blev det paalagt Sekretærerne at føre de saakaldte »industrielle Kort over Provinsen«, d. v. s. stadig have Overblik over Fagbevægelsen, at lægge Mærke til, hvor man kan begynde Organisationsarbejdet og hvor det er formaalstjenligt at oprette nye

Organisationer. Med et Ord, der skal i Fremtiden arbejdes efter en Metode, som mange af Fagforeningernes Tillidsmænd hidtil har været ukendte med.

Det var Jouhaux, Lands-Centralisationens Sekretær, som klart paaviste, at den franske Industri befinder sig i stadig Udvikling, at Arbejdsgiverne koncentrerer Kræfterne, at deres Organisationer og Karteller forøges i Antal, og at Arbejderklassen er nødt til at tage Hensyn til denne Udvikling og paa sin Side ogsaa koncentrere Kræfterne.

Naar man erindrer, at endnu for nogle faa Aar siden talte forskellige af vore førende Personer foragteligt om Statistik, vil man se den Uvikling, som her er foregaaet Dette er et godt Tegn for den videre Udvikling af vor Bevægelse.

Der er flere saadanne, og ikke mindre betydningsfulde Tegn. Den Diskussion om den treaarige Tjenestetid og om Regeringens Forsøg paa at forfølge de kæmpende Arbejdere, som blev ført paa selve Konferencen og siden i Fagforeningsbladene, viser Ideernes Fremskridt.

Den 24. September er den Dag, paa hvilken Aargangen 1910 skulde være permitteret, og paa hvilken man kunde forudse forskellige Oprørsbevægelser fra Soldaternes Side som Følge af deres Tilbageholdelse. En Gruppe af Delegerede havde nu foreslaaet paa denne Dag at foranstalte en 24 Timers Generalstrejke for at understøtte Soldaterne og tvinge Regeringen til at give efter. I Modsætning hertil foreslog Landscentralisationen en Resolution, som tager den udbredte og vedholdende Agitation mod Regeringens militære Planer til Efterretning. I Resolutionen hedder det:

»Konferencen fornyer Lands-Centralisationens Erklæring, som siger, at disse Tildragelser (Uroligheder i Kasernerne) intet har at gøre med Arbejderorganisationerne. Konferencen ser i den kun et Udslag af den Udvikling, som Sindene er gennemgaaet under Indflydelse af Fremskridtets store Ideer.

Overfor de vilkaarlige Forfølgelser erklærer Konferencen, at intet kan afholde Fagorganisationerne i deres Kamp mod alle Undertrykkelsens og Udbytningens Magter.

I Tillid til, at den giver Proletariatets Følelser Udtryk, erklærer Konferencen, at den vil fortsætte Agitationen og ogsaa i Fremtiden bekæmpe Reaktionen, som er bleven endnu mere anmassende paa Grund af den parlamentariske Slaphed.

Konferencen opfordrer Arbejderorganisationerne til at fordoble deres Virksomhed og paalægger Lands-Centralisationen at medvirke ved alle belejlige Anledninger og forcere sine Anstrengelser med den Solidaritetens Aand, som har givet sig til Kende i den hele Arbejderverden.

Meningen med denne Beslutning er ganske klar. I Virkeligheden foreslaar Lands-Centralisationen ikke andet, end at Konferencen skal give Afkald paa ethvert forvovent Projekt om Generalstrejke. Den har sikkert erindret sig de tidligere Æventyr, de uheldige Udfald, som stedse har været forbunden med disse Strejke-Demonstrationer paa 24 eller 48 Timer, ved hvilke kun Bygningsarbejderne reddede Æren. Men ogsaa disse har faaet nok af den Slags. Dette fremgaar af en meget fordelagtig bekendt Provinsdelegerets Udtalelse paa Bygningsarbejdernes Kongres, som afholdtes nogle Dage før Konferencen: »For Guds Skyld, forlang ikke flere 24 Timers Strejker. Den Ting har vi nok af. Vi kommer ikke fremad. Vi ødelægger vore Organisationer.«

Lands-Centralisationen, som tog Hensyn til denne Situation, forlangte derfor blot af Konferencen, at den skulde udtale sin Sympati for Arbejderklassens Bevægelse mod den treaarige Tjenestetid. Den forlangte anerkendt, at Kampen mod Militarismen paa virksom Maade understøtter Anstrengelserne for Arbejderklassens Emancipation. Den foreslog at tage Del i denne Propaganda, men den afviste Tanken om paa nogen som helst Maade at indordne hele sin Virksomhed under dette Formaal og at opfordre Organisationerne til en Kamp, som ikke har nogen direkte faglig Karakter.

Det var denne Kamp mod Generalstrejkens Tilhængere, der dannede Midtpunktet i Konferencens Forhandlinger. Lands-Centralisationens mest anerkendte Repræsentanter, som Jouhaux og Merrheim var særlig fremtrædende. Begge Retninger

gav klar Besked. Den ene blev ved med at betragte den faglige Centralorganisation som en revolutionær politisk Gruppe, der skulde beskæftige sig med almindelige Spørgsmaal og opdrage Masserne til Revolution og Oprør i det ubestemte Haab derved hurtigt at hidføre den sociale Omvæltning. Den anden Retning viste, hvor skadelig en Propaganda af den Slags er, saaledes som den ofte i Provinserne bliver drevet af Folk uden Ansvar, for den faglige Organisation.

»Uden at give Afkald paa en udstrakt almindelig social Virksomhed,« sagde man, »uden at lukke Øjnene til for de store Problemer, som foruroliger Arbejderklassen, vil vi dog mere end nogensinde udfolde en ren faglig Virksomhed. Vi vil ikke løbe i de Snarer, Regeringen lægger for os. Vi vil ikke svare paa Regeringens Provokationer. Vi vil ved vor rene faglige Virksomhed sammenslutte Arbejdermasserne paa solid og varig Maade. Bag det oplyste Mindretal vil vi have stærke Bataillonер.«

Der maa her særlig henvises til Merrheim, som tog Stilling til dette Spørgsmaal med beundringsværdigt Mod og derved fik Understøttelse fra Jouhaux.

Generalstrejkens Tilhængere blev fuldstændig besejrede, idet Lands-Centralisationens Resolution blev vedtaget.

Efter Konferencen har der i den franske Fagforeningsverden udspundet sig en Diskussion om de der fattede Beslutninger. Medens Hervé i »Guerre sociale« roser Lands-Centralisationen, fordi den, som han siger, retter sin Ild mod et andet Maal, fordi den af Erfaringen har lært at lægge Politik til Side og begrænse sig til det faglige, saaledes som Arbejderklassen i Tyskland og Belgien forlængst har gjort, medens han lykønsker den, fordi den har draget Fordel af den for 2 Aar siden foretagne Studierejse til Berlin, beskylder de anarkistiske Organer »Libertaire« og »Temps nouveaux« Lands-Centralisationen for at gaa Reaktionens Ærinde. »Midt i en revolutionær Situation,« skriver Pierre Martin, »har Lands-Centralisationen beskyldt sine egne Traditioner for Løgn, bøjet Fagbevægelsen bort fra den rigtige Vej og tilføjet denne Bevægelse det allerværste Slag.«

I Fagpressen, i »Bataille syndicaliste«, i »Vie ouvriére« slutter man sig til Jouhaux og Merrheim. I det sidstnævnte Blad har særlig Musatte skrevet en lang Artikel for at retfærdiggøre Konferencens Erklæring.

Der er ingen Tvivl om, at denne Sag er betydningsfuld og fortjener en Plads i de seneste Aars Udviklingshistorie. Vi ser en Bevægelse, som udvikler sig langsomt, men sikkert, udvikler sig ved Kontingentforhøjelser, ved Oprettelse af regelmæssige Sekretariater, ved Indførelse af Strejkeunderstøttelse, ved Opbyggelse af et mangeartet Hjulværk indenfor Organisationerne.

Men en Tvetydighed er endnu tilstede i hele Bevægelsen. De franske Fagforeningsmænd, som siden Kongressen i Amiens synes om at kalde sig revolutionære Syndikalister og saa at sige bekender sig til et nyt socialistisk Doktrin, frygter for at blive beskyldt for at være Reformister. Selv om de ændrer deres Metoder, vedbliver de dog at bruge de traditionelle Talemaader, noget som ofte maa synes tvetydigt og farligt. Ved Siden af det beskedne daglige Arbejde, som de udfører, vil de ogsaa fremdeles vise deres revolutionære Følelser ved 24 Timers Strejker og ved Indblanding i politiske og sociale Døgnkampe. Lige overfor det socialistiske Parti vil de for den faglige Lands-Centralisation bevare i det mindste Skinnet af at være et politisk Parti. Derfra skriver sig den farlige Bestræbelse for hvert Øjeblik at gribe ind i den sociale Kamp, deraf kommer det, at de bestandig lever i Fare for at blive løbet over Ende af de »Revolutionære uden Ansvar.« Lands-Centralisationens Ledere har endelig indset denne Fare. »De afviser,« som Musatte siger, »Revolutionsmarens pludselige Indfald; de har begrebet, at man ikke kunstigt kan rejse en revolutionær Bevægelse; de

har indset, at overfor Arbejdsgivernes Organisationer, som vokser sig større og stærkere for hver Dag, vil Fagforeningerne være fordømt til Afmagt, dersom ikke de paa deres Side forstaar at sammenslutte ogsaa Arbejdermasserne i faste og varige Organisationer.«

Med Rette erklærer de samtidig, at de ikke vil lulle sig ind i »Reformisme«, at det slet ikke er deres Hensigt at drive en snæverhjertet Fagpolitik uden vidt Udsyn og uden samfundsmæssigt Ideal, saaledes som de Folk vilde, der for lang Tid siden kaldte den franske Fagbevægelse til Live. Men hvorledes det end forholder sig med den revolutionære Sentimentalitet, som behersker dem (denne faar de i hvert Fald tilstrækkelig Lejlighed til at bevise i den daglige Kamp med Arbejdsgiverne), saa har de trods alt forstaaet, at det er denne Kamp mod Arbejdsgiverne, som er Fagforeningsbevægelsens egentlige Opgave, de har forstaaet, at om denne Kamp maa de koncentrere Kræfterne, at det, for at føre denne Kamp lykkeligt til Ende, ikke er nok at have en Haandfuld Propogandister, at det tværtimod er nødvendigt at skaffe Arbejdernes Masser sammen, dem hos hvem Fagbevægelsen forbereder Emancipationen. Paa en Tid, hvor den franske Arbejderbevægelse, baade den politiske og den faglige, er noget udmattet trods den hæftige Kamp om den treaarige Tjenestetid, kan maaske Konferencens Revolutionære give Pantet paa, at en frugtbar Fremtid er nær.

Arbejderforsikringsraadets Beretning for Aaret 1912.

Ovennævnte Beretning, der nylig er udgivet, falder som sædvanlig i 4 Dele, nemlig for Fiskeri, Søfart, Landbrug og Industri. Selve Arbejderforsikringsraadet er paa tilsvarende Maade delt i 4 Afdelinger.

Den Beretning, som interesserer de faglige Organisationer mest, er Industriafdelingens, og kun denne skal omtales i det følgende.

Under denne Afdeling er der for Raadet i 1912 anmeldt 2925 Ulykkestilfælde. Naar hertil lægges de ved Aarets Begyndelse uafgjorte Sager fra 1911 og fraregnes Sager, som var uafgjort ved Aarets Slutning, og foretager nogle andre af forskellige Grunde nødvendige Tillæg og Fradrag, fremkommer der ialt 3040 Tilfælde, som henhører under Beretningen 1912.

De anmeldte Tilfældes Antal svinger noget fra Aar til Aar, men befinder sig, bortset herfra, i stadig Stigning.

Af de anmeldte Tilfælde udgik 429 dels af retslige Grunde, dels af Hensyn til Lægeerklæringer og herhen hørende Forhold. De udgaaede Sager udgør 14,7 % af de behandlede Sager. Denne pro Cent er lidt højere i 1912 end for det foregaaende Aar (14,4 %), men lavere end flere tidligere Aar.

De tilbageblivende 2496 Ulykkestilfælde henførtes altsaa under Loven. Om 1501 af dem fremkom der til Raadet utvetydig Meddelelse om, at de paagældende fuldt ud havde genvundet deres tidligere Arbejdsevne. Disse Tilfælde afsluttedes af Raadet som indskrænkede og til at give de i Sagen interesserede Parter Underretning herom.

I de tiloversblevne 995 Tilfælde har Spørgsmaalet om Forsikringskrav som Følge af Død eller Invaliditet maattet tages op til formelig Kendelse af Raadet. 46 Tilfælde havde haft Døden til Følge; men 16 af de omkomne efterlod sig ikke Personer, som fandtes forsikringsberettigede i Henhold til Loven, hvorfor der kun udbetaltes Begravelseshjælp med 50 Kr. i hvert Tilfælde. Derimod var der i de øvrige 30 Tilfælde saadanne efterladte tilstede.

Foruden Begravelseshjælpen blev der ialt tilkendt disse 96,000 Kr. Siden Lovens Ikrafttræden 1899 er der paa samme Maade ialt for 504 Tilfælde tilkendt de efterladte 1,574,074 Kr. 88 Øre i Erstatning.

671 Tilfælde medførte blivende Nedsættelse af Arbejdsevnen. Bort-

set fra Dagpengene er der tillagt disse tilskadekomne et samlet Beløb af 533,520 Kr. Siden Lovens Ikrafttræden udgør den tilkendte Invaliditetserstatning 6,786,838 Kr. 80 Øre, medens der som Tillægserstatning i genoptagne Tilfælde er tilkendt et Beløb af 270,722 Kr.

Som Regel har der hvert Aar foreligget nogle Tilfælde, hvor Arbejdsgiveren ikke havde tegnet Forsikring og saa sig ude af Stand til at udrede det Erstatningsbeløb, som ved Raadets Kendelse var tillagt den tilskadekomne. Disse Tilfælde har i 1912 andraget et samlet Beløb af 3,264 Kr. og siden Lovens Ikrafttræden 32,270 Kr. 02 Øre.

Der gøres i Beretningen Rede for Døds- og Invaliditetstilfældenes Fordeling paa de forskellige Grupper af de under Loven hørende Virksomheder. Højest staar her *Fabrikker og fabriksmæssigt drevne Virksomheder* med 20 Tilfælde af Død og 423 Tilfælde af Invaliditet. Derefter har *Bygningsarbejde* henholdsvis 10 og 75 Tilfælde, *Ladning, Losning og Pakhusarbejde* 5 og 27, *Bygning og Anlæg af Jernbaner m. m.* 1 og 29, *Vandbygning, Udgravning o. s. v.* 2 og 25, *Jernbane-, Sporvejs- og Omnibusdrift* 3 og 15 Tilfælde. De øvrige fordeler sig paa en Række andre Virksomheder.

I 278 Tilfælde blev der ikke tillagt de tilskadekomne noget Beløb, fordi der ikke kunde erkendes at være tilføjet dem nogen blivende Nedsættelse af Arbejdsevnen.

Der er i 2353 Tilfælde givet Oplysning om, hvorvidt de tilskadekomne var Sygekassemedlemmer. Det viste sig, at 1604 var i Sygekasse, hvorved der altsaa var sikret dem Sygebehandling samt Pengehjælp i de første 13 Uger. 749 var derimod ikke i Sygekasse. I 1912 udgjorde de sygekasseforsikrede saaledes 68,2 %, hvilket er en nogenlunde jevn Stigning siden Lovens Ikrafttræden (1899 var pro Centen 59,2).

Udgifterne ved Raadets Virksomhed i alle dets 4 Afdelinger har i Finansaaret 1912—13 ialt andraget 86,263 Kr. 38 Øre.

Arbejdsraadet.

I Henhold til Fabriksloven er det nuværende Arbejdsraads Funktionstid udløbet 1. Oktober d. A.

Efter samme Lov skal 3 af Raadets Medlemmer være Arbejdere. Deres Valg foregaar paa den Maade, at De samvirkende Fagforbund indstiller 9 Medlemmer, hvoraf saa Indenrigsministeriet udpeger de 3. Paa samme Maade udpeges 3 Suppleanter.

Paa den sidst afholdte Generalforsamling overlodes det Repræsentantskabet at gøre fornøden Indstilling ved Raadets forestaaende Fornyelse.

Sagen er behandlet i Overensstemmelse hermed, idet Indstillingen er foretaget efter forudgaaende Afstemning blandt Repræsentantskabets Medlemmer. Resultatet er følgende:

Som Medlemmer er indstillet: Tobaksarbejder Alfred Christiansen, København, Maskinarbejder Chr. Ludvig Jensen, København, Væver A. Andersen, Horsens, Fabriksarbejder Sophus Mortensen, København, Typograf Th. Jørgensen, Horsens, Maskinsnedker V. S. Petersen, København, Maskinarbejder F. Sørensen, Kolding, Bogbinder H. Olesen, København og Skotøjsarbejder Charles Koch, København.

Som Suppleanter er indstillet: Bødker Andreas Andersen, København, Skræder K. Hvidtfeldt, Nyborg, Slagteriarbejder Vald. Hartmann, København, Maskinarbejder P. Andersen, Horsens, Arbejdsmand Nicolaj Buus, Assens pr. Mariager, Fabrikarbejder C. Gram, København, Typograf N. Mortensen, Aarhus, Maskinarbejder F. Frederiksen, København og Væver P. Sørensen, København.

Forligsmandsloven.

I Anledning af en forestaaende Revision af denne Lov har Forligsmanden sammenkaldt et forberedende Møde af Repræsentanter for Hovedorganisationerne. Mødet afholdes 29. Septbr. De samvirkende Fagforbund repræsenteres ved Forretningsudvalget.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i September 1913.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et tydeligt 0. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. Oktober 1913.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Skemaet kan i udfyldt Stand sendes i aaben Konvolut for 4 Øre (indenfor Københavns Postdistrikter for 2 Øre).

Otto Smith.

FÆLLESBOGTRYKKERIET KØBENHAVN

AFDELINGS-SKEMA

1. Byens Navn:	
2. Organisationens Navn:	
3. Antal Medlemmer:	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse	
(Maaneden)	
Ved Slutningen af Maaneden:	
5. Hvormange Arbejdsdage er der talt	
af Arbejdsløse i Maaneden i alt (Sum	
og Helligdage eller lignende Fridage	
medregnes ikke med mindre der i Al-	
mindelighed arbejdes i Dage om Ugen):	
6. For Hvormange Dage er der udbetalt	
alt Understøttelse (alle Understøttede	
Dage):	
7. Hvormeget er der udbetalt til Under-	
støttelse af Arbejdsløse og Refserne i	
Maanedens Løb:	
a) Af Arbejdsløshedskassen:	
b) Af Organisationen:	

NB.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 14 ❋ KØBENHAVN DEN 4. OKTOBER 1913 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: Den 8de internationale faglige Konference i Zürich. Lønbevægelser og Konflikter (Barnevognsarbejdernes Fagforening. Skibstømrerne i Frederikssund. Syerne i Aalborg. Slagteriarbejderne i flere Provinsbyer). Den faste Voldgiftsret. Forligsmandsloven

Den 8de internationale faglige Konference i Zürich.

I Dagene fra den 16.—18. September d. A. har der i Zürich været afholdt en international Konference af Repræsentanter for de forskellige Landes faglige Lands-Centralisationer. Den internationale faglige Sammenslutning har bestaaet siden 1901 og har nu Tilslutning fra samtlige europæiske Lande med Undtagelse af Portugal, Rusland, Grækenland og Tyrkiet. Desuden er Landsorganisationerne i Amerikas Forenede Stater tilsluttet.

Beretning om Virksomheden.

I sin Beretning om Virksomheden fremhævede Formanden *C. Legien* den store Udvikling, som den internationale Sammenslutning havde gennemgaaet, særlig i de senere Aar. Foruden de tilsluttede Lande var der en stadig stigende Interesse for den internationale Organisation i Lande, som endnu stod udenfor. En livlig Forbindelse bestod saaledes mellem Sekretariatet og Australien og Argentina. Fra Organisationen i Transwaal forelaa Meddelelse om, at denne havde vedtaget at tilslutte sig Internationale med 100,000 Medlemmer. Selv fra Tyrkiet var der nu kommet Henvendelse til Sekretariatet, ligesom der stadig vedligeholdes Forbindelse med Rusland, Portugal og Grækenland.

Taleren gik derefter over til at omtale den Understøttelse, som var ydet gennem det internationale Sekretariat.

Til de hollandske Tobaksarbejdere var indkommet ialt 49,336 Mk.

Til Storstrejken i Belgien 10,470 Mark.

Til de italienske Fagforeninger 8,549 Mk.

Til Landscentralerne i Serbien og Bulgarien ialt 30,069 Mk. De sidstnævnte Beløb skulde anvendes til at genopbygge Fagorganisationerne i de to Lande.

Af Beretningen fremgik iøvrigt, at det internationale Sekretariat for Tiden er tilsluttet af Landscentralerne i følgende 19 Lande: England, Frankrig, Holland, Belgien, Danmark, Sverrig, Norge, Finland, Tyskland, Østrig, Bosnien-Herzegowina, Ungarn, Kroatien-Slavonien, Serbien, Rumænien, Svejts, Italien, Spanien og De forenede Stater.

Det samlede Medlemsantal i disse Landscentraler beløber sig regnskabsmæssigt til 7,121,000 mod 6,570,000 i Aaret forud, hvilket er en Fremgang paa 551,000 Medlemmer. Disse Tal svarer dog ikke til det virkelige Medlemsantal, idet Landscentralerne i Frankrig og i De forenede Stater i Amerika ved Beretningens Afslutning endnu ikke havde indsendt Bidraget for 1912—13, og heller ikke opgivet Medlemsantallet, hvorfor man har benyttet Tallene fra det foregaaende Aar. Serbien havde allerede indbetalt sit Bidrag i det foregaaende Aar. Her maa man regne med en væsentlig Tilbagegang, medens der absolut maa være en Fremgang i de andre to Lande.

Paa Konferencen var følgende Lande repræsenteret:

England. W. A. Appleton og James O'Grady, begge fra London, *Frankrig.* L. Jouhaux, Paris. *Belgien.* Martens. *Holland.* J. Oudegeest, Amsterdam. *Danmark.* Carl F. Madsen, København. *Sverrig.* Ernst Söderberg, Stockholm. *Norge.* Ole Lian, Kristiania. *Finland.* O. Tokoi, Helsingfors. *Tyskland.* Carl Legien og Johann Sassenbach, Berlin. *Østrig.* Anton Hueber og Franz Nader, Wien. *Bosnien-Herzegowina.* F. Rausher, Sarajewo. *Svejts.* A. Huggler, Bern. *Italien.* Taregona. *Spanien.* Vincente Barrio, Madrid. *De forenede Stater.* George W. Perkins, Chicago.

Under Diskussionen om Virksomheden fremkom der stærke Angreb mod Frankrig, fordi Landsorganisationen ingen Støtte havde ydet Belgien under Storstrejken og fordi Kontingentet til Sekretariet endnu ikke var betalt. Der skulde være Alvor i Arbejdet.

Jouhaux, Frankrig, henviste til al den Støtte, der var ydet Belgien, ved at man havde taget sig af Børnene. Naar Kontingentet ikke var betalt, maatte Aarsagen hertil søges i Autoriteternes Forfølgelse og Arrestation af Landsorganisationens Kasserer, men han mente iøvrigt, at Kontingentet nu var betalt, hvorefter disse Sager toges til Efterretning.

Paa Konferencen i Budapest for 2 Aar siden blev det vedtaget, at Legien skulde rejse til Bulgarien for at søge Enighed bragt tilveje mellem de derværende to Landsorganisationer. Krigen havde imidlertid umuliggjort dette. Organisationerne i Balkanlandene var svækket i høj Grad og trængte nu til Støtte. Legien foreslog at yde Serbien og Bulgarien en foreløbig Hjælp paa 3000 Mk. til hvert af de to Lande. Eventuelt burde ogsaa Rumænien støttes.

Hueber, Østrig, gjorde opmærksom paa, at Landsorganisationen i Østrig afholder Kongres i Wien den 6. Oktober, hvor der møder Delegerede fra Bulgarien og Serbien, og han ansaa det derfor at være praktisk, om Legien kom tilstede, for at man ved en Konference kunde enes om Fremgangsmaaden for at bringe Organisationerne paa Fode igen. Denne Tanke tiltraadtes enstemmig.

Oudegeest, Holland, bragte en Tak til de Lande, som havde ydet Tobaksarbejderne Støtte under deres langvarige Kamp; det var derved lykkedes at naa et gunstigt Resultat. Han beklagede sig over, at Amerika og England ikke havde ydet nogen Støtte, men haabede paa en bedre Forstaaelse i Fremtiden. Taleren henledte Opmærksomheden paa de mange Kongresser, som de borgerlige Partier lader afholde, og paa hvilke der behandles Spørgsmaal af den største Interesse for Arbejderne, saaledes Hjemmearbejde, Natarbejde og Arbejdsløshedsspørgsmaal. En Del Arbejdsrepræsentanter kommer til Stede ved disse Møder, men der mangler som Regel Information om de paagældende Sager, og han henstillede derfor til det internationale Sekretariat at samle Oplysninger angaaende Arbejdsløsheden, Hjemmearbejdet m. m. og derefter informere Landsorganisationerne, for at deres Stilling overfor de borgerlige Partier kan blive ens.

Appleton, England, gjorde opmærksom paa, at England i de sidste 4 Aar har ydet meget store Summer til Strejker, og at man derfor har kaft vanskeligt ved at yde Hjælp til andre Lande. Han haabede dog paa den bedste Forstaaelse i Fremtiden.

Perkins, Amerika, forklarede, at Amerika havde sendt Bidrag til Tobaksarbejderne i Holland, men der var begaaet den Fejl, at man havde henvendt sig til Tobaksarbejderne i Amerika i Stedet for til Landsorganisationen.

Th. Leipert, international Træarbejderforbund, krævede Ret for de internationale Fagsekretariater til at lade foretage Indsamlinger.

Legien sluttede sig ganske hertil og understregede, *at Fremgangsmaaden med Indsamlinger maa være den, at Fagene først henvender sig til de internationale Fagsekretariater, og først derefter kan der ske*

Henvendelse til Sekretæren for det internationale faglige Sekretariat.

Konferencen tiltraadte Oudegeests Henstilling om, *at Sekretariatet søger Oplysninger vedrørende Arbejdsløshed, Hjemmearbejde og Natarbejde, og informerer Landsorganisationerne for at deres Stilling paa de borgerlige Kongresses kan blive ens.*

Efter at flere andre Spørgsmaal var blevet berørt, godkendtes Virksomheden enstemmig.

Konferencen bevilgede den internationale Sekretær, Carl Legien, et Gratiale paa 600 Mk.

Skandinaviske Sprog paa Konferencen

Fra Danmark, Norge og Sverrig forelaa Forslag om, at de skandinaviske Sprog anerkendes paa Konferencen.

Uden Diskussion vedtoges det, at det internationale faglige Sekretariat ogsaa paa fremtidige Konferencer sender en Oversætter for de skandinaviske Sprog, og det er dermed fastslaaet, at de skandinaviske Sprog kan benyttes paa Konferencen.

Hvilke Organisationer kan tiltræde internationale Fagforbund.

Fra *Rumænien* var stillet Forslag om, at »de internationale Fagforbund kun kan tiltrædes af Organisationer, som tilhører det paagældende Lands Centralorganisation.«

Paa Grund af den uensartede Organisationsform i de forskellige Lande næredes der Betænkelighed ved ved at gaa saa vidt som Forslaget tilsigter, og *Legien* foreslog derfor at blive staaende ved Beslutningerne paa Konferencerne i Kristiania 1907 og i Budapest i 1911 med en Tillægsbestemmelse. Dette vedtoges.

Beslutningen paa Konferencen i Kristiania er saalydende:

»Den 5. internationale Fagforeningskonference er af den Opfattelse, at de enkelte Fagorganisationer, saavel af almindelige Solidaritetsgrunde som ogsaa med Hensyn til Arbejdsgivernes stærkt tiltagende Organisation, har den Pligt at tilhøre vedkommende Fagforbund i deres eget Land, og at disse Forbund af de samme Grunde er forpligtet til at slutte sig til deres Lands faglige Centralorganisation.

Naar denne Hovedpligt er opfyldt, men ogsaa kun da, anser Konferencen det for rigtigt, at de enkelte Fagforbund forbinder sig internationalt med de tilsvarende Forbund i andre Lande, dels for ved store Lønkampe at sikre sig en større Understøttelse end vedkommende Landsorganisation kan yde, og dels for, gennem de inderligst mulige Forbindelser i enhver Retning, at bringe Arbejdernes internationale Broderskab til Gennemførelse.«

Beslutningen paa Konferencen i Budapest er saalydende:

»Den internationale Konference i Budapest anmoder — idet den gentager den i Kristiania 1907 fastsatte Forpligtelse for Organisationerne til at slutte sig til deres Landscentralisation — de internationale faglige Sekretariater og Forbund om kun at optage saadanne Organisationer, der tilhører vedkommende Landscentralisation, samt at indvirke paa de Organisationer, der tilhører deres internationale faglige Sekretariat uden at tilhøre deres Landscentralisation, at de slutter sig til vedkommende Landscentralisation.«

Tillægsbestemmelsen gaar ud paa, at alle internationale Fagsekretariater bør arbejde hen til, at alle Fags Organisationer slutter sig til deres Landsorganisationer.

Fra *Rumænien* fremsattes følgende Forslag:

»*Udenlandske Arbejdere skal betale deres Bidrag i de Lande, hvor de befinder sig.*«

Forslaget motiveredes med, at mange udenlandske Arbejdere i Stedet for at indbetale deres Bidrag til Organisationerne i Rumænien, sender disse til den Organisation, som de tilhører i deres Hjemland. Dette kan kun have en daarlig Indflydelse paa Solidariteten og ofte umuliggøres det at føre nogen som helst Kontrol med de udenlandske Arbejdere. Ogsaa disse skulde dog tilhøre Organisationen i det Fag. hvori de arbejder, og opfylde de Pligter, som denne fordrer. Det henstilledes, at Landscentralerne opfordres til at anbefale alle Organisationer til ikke mere at modtage Kontingent fra de Medlemmer, som befinder sig i andre Lande, hvor der findes en lig-

nende Organisation. Paa denne Maade vil man kunne bringe saadanne Arbejdere til at betale deres Kontingent dér hvor de arbejder.

Legien anbefalede at vedtage Forslaget, hvilket enstemmig tiltraadtes.

Den internationale Fagforenings-Korrespondance.

Legien erindrede om, at der siden dette Aars Begyndelse er udsendt en »International Fagforeningskorrespondance«, som gratis er bearbejdet af det internationale Sekretariat og er oversendt til de paagældende Arbejderblade. Den udgives i det tyske og det engelske Sprog, og alene i disse Sprog forsendes den hver 14. Dag til over 1400 Arbejderblade. Oplaget vilde være endnu større, hvis ikke den danske og svenske Landsorganisation, som har erkendt Korrespondancens Betydning, havde ladet den oversætte til deres Sprog, saasnart den udkommer, og paa egen Bekostning tilstillet Oversættelsen til alle Arbejderbladene indenfor de respektive Landes Omraader. Paa den Maade udkommer Korrespondancen paa 4 Sprog, medens man i Wien har truffet Foranstaltning til at bearbejde den i det tschekiske Sprog.

Korrespondancen synes at opfylde et virkeligt Krav. Den benyttes i stor Udstrækning af alle Landes Arbejderpresser uden Hensyn til de forskellige Anskuelser, som repræsenteres af Bladene, hvad Fagforeningernes Tendens og Taktik angaar. Fra de mest forskellige Lande, ganske særlig fra England og fra De forenede Stater, er der kommen et stort Antal Skrivelser fra Redaktører af Fagblade, som hilser det internationale Sekretariats nyeste Virksomhed med Glæde.

Dersom Korrespondancen nu, hvad der er overordentlig ønskeligt, ogsaa skal udgives paa det franske Sprog, saa maa der, forudsat at den skal vedvare, skaffes et særligt Kontor, idet Korrespondancen hidtil har benyttet Generalkommissionens Lokaler. Men hertil udkræves nødvendigvis en Forhøjelse af Bidraget til det internationale Sekretariat. da allerede de hidtidige Udgifter til Korrespondancen ikke er blevet afholdt af de løbende Indtægter men derimod af Sekretariatets Kassebeholdning.

Det internationale Sekretariats Indtægter er med et Bidrag af 1 Mk. 50 Pf. pr. 1000 Medlemmer pr. Aar først i de senere Aar, som Følge af, at Fagforeningernes Medlemsantal er gaaet frem, naaet til at være større end de løbende Udgifter. Man maa imidlertid ikke regne med, at en større Del af Udgifterne til den internationale Korrespondance vil kunne dækkes af de hidtidige Indtægter. Disse Udgifter maa derfor dækkes af de forhøjede Bidrag. Regnet efter det nuværende Medlemsantal i de tilsluttede Fagforeninger maa Bidraget hæves fra 1,50 Mk. pr. 1000 Medlemmer til 4,00 Mk. pr. 1000 Medlemmer pr. Aar.

Gennem en Forespørgsel til Landsorganisationerne var det konstateret, at Korrespondancen var mødt med Velvilje.

Efter nogen Diskussion vedtoges det enstemmigt at forhøje Kontingentet fra 1 Mk. 50 Pf. pr. 1000 Medlemmer til 4 Mk. pr. 1000 Medlemmer. — Forhøjelsen træder i Kraft den 1. Juli 1913.

Landsorganisationernes Kongresser.

Appleton fremsatte Forslag om, at det internationale Sekretariat skal lade sig repræsentere ved Landsorganisationernes Kongresser.

Forslaget tiltraadtes i Princípet, men Sekretariatet skal nærmere undersøge, om Sagen lader sig realisere og hvorledes de dermed forbundne Udgifter vil blive.

Internationale Arbejderkongresser.

L. Jouhaux udtalte, at han denne Gang kunde undlade at holde et længere Foredrag om *Betydningen af Afholdelse af internationale Arbejderkongresser*. — Han kunde henvise til sine Udtalelser paa Konferencen i Paris i Aaret 1909. Tanken vil trods al Modstand efter hans Mening en Gang sejre.

Sagen henvistes til Behandling sammen med Forslaget fra Amerika under næste Punkt.

Paa Konferencen i Budapest i 1911 vedtoges følgende af Amerika stillet Forslag:

»Den internationale Konference anbefaler alle Landets faglige Centralisationer at studere Spørgsmaalet om Oprettelsen af en »International Arbejdsføderation«, ved hvilken Arbejderbevægelsens Selvstændighed i ethvert Land garanteres. Føderationens Formaal vilde være Beskyttelse og Fremme af Lønarbejdernes Rettigheder og Interesser i alle Lande samt Tilvejebringelsen af internationalt Broderskab og Solidaritet.«

Legien udtalte angaaende Forslaget fra Frankrig, at dette maatte forkastes. Vi kan ikke gaa videre end til vore Konferencer. — Paa de foreslaaede Kongresser vil der kun opstaa Stridigheder af forskellig Art, bl. a. om Organisationsformen og Taktiken. — Paa Grund af den store Forskel i Organisationsformen i de enkelte Lande er det imidlertid umuligt for Tiden at fatte Beslutninger, som vil blive gyldige for alle Lande. Tanken om Afholdelse af saadanne Kongresser kan først realiseres, naar Forslaget fra Amerika er gennemført.

Perkins udtalte Ønsket om, at man kunde finde et andet Navn for det internationale faglige Sekretariat, fordi man i Amerika ikke forstod Meningen med dette Navn.

Det vedtoges at forandre Navnet til *Internationalt Fagforeningsforbund.*

Perkins foreslog at nedsætte en Kommission til nærmere at undersøge det fra Amerika fremsatte Forslag og til næste Konference at fremkomme med en Indstilling.

Det vedtoges at studere det franske og amerikanske Forslag nærmere og at optage disse til Diskussion paa næste Konference.

Fra Frankrigs Delegerede fremsattes en Resolution, der protesterer mod Regeringens Forfølgelse mod Lederne af de franske Fagforeninger. Denne Resolution vedtoges enstemmig.

Natarbejdets Afskaffelse og Indførelse af 8-Timersdagen.

Fra Sverrig var fremsat følgende Forslag:

Foranstaltninger til Natarbejdets Afskaffelse og til Indførelse af den lovfæstede 8-Timersdag.

Söderberg, Sverrig, motiverede Forslaget med, at der paa den internationale Konference i Budapest i 1911 blev forelagt et Forslag, hvori det henstilledes til Konferencen at opfordre alle Landes Parlamenter at virke hen til, at Natarbejde forbydes i de Industrier, hvor det ikke er absolut nødvendigt.

Anerkendende Spørgsmaalets Vigtighed vedtog Konferencen ogsaa dette Forslag.

Vi anbefaler ogsaa denne Konference at vedtage et lignende Forslag. Dette hænger sammen med den Behandling, som tildeltes dette og det beslægtede Spørgsmaal om 8-Timersdagen, i den svenske Rigsdag.

Efter Konferencen i Budapest i 1911 har Arbejderrepræsentanterne saavel i 1912 som i 1913 i den svenske Rigsdag stillet Forslag til Afskaffelse af Natarbejdet. Desuden har de samme Repræsentanter i Aar (1913) for 2den Gang (1ste Gang i 1908) fremsat Kravet om en Undersøgelse af Spørgsmaalet om en lovbefalet Otte-Timersdag.

Begge disse Forslag blev dog ogsaa forkastede i Aar, og Modstanderne har udtalt, at disse Spørgsmaal ikke kan ordnes for hvert enkelt Land, men at de maa ordnes internationalt, fordi Industrierne i det ene Land er afhængig af Arbejdsforholdene i andre Lande.

Disse Spørgsmaal, som hænger saa nøje sammen med hinanden, ejer ganske vist en international Karakter, og da vi er ganske overbeviste om, at ogsaa denne Konference — ligesom Konferencen i Budapest i 1911 — vil anerkende dette Spørgsmaals Vigtighed for den organiserede Arbejderklasse, foreslaar vi Konferencen at vedtage følgende

Resolution:

»Konferencen anmoder indtrængende Arbejderrepræsentanterne i de forskellige Landes lovgivende Forsamlinger, hvor det ikke allerede er sket, at indbringe (respektive fornye) Forslag om Forbud mod Natarbejde i de Arbejderkategorier og Industrigrene, i hvilke ikke tvingende Omstændigheder nødvendiggør dette, og ligeledes at fremsætte Forslag om Indførelsen af den lovhjemlede Otte-Timersdag.

For at faa et Overblik over dette Forslags Behandling i de forskellige Landes lovgivende Forsamlinger, opfordres Forretningsudvalgene for Landsorganisationerne i de forskellige tilsluttede Lande til i deres Aarsberetning til det internationale Sekretariat at give Meddelelse om disse Forslags Modtagelse og over Forhandlingernes Forløb.«

Forslaget vedtoges enstemmigt.

Oplysningskontorer.

Martels, Belgien, motiverede Forslaget fra Belgien om Oprettelse af Oplysningskontorer i alle Lande. Hensigten skulde efter Forslaget være at skaffe sig Underretning om Aktieselskabernes Udbytte som et Middel i Kampen mod Arbejdsgiverne.

Det vedtoges at udsætte Sagen til næste Konference og at Belgien til den Tid udarbejder et nærmere Forslag.

Majdemonstrationen.

Fra Frankrig var der fremsat Forslag om at lade foretage en Undersøgelse af hvad der kan gøres for at 1. Maj—Demonstrationen kan faa sin virkelige og internationale Karakter.

Jouhaux forklarede at Hensigten med at bringe Sagen frem paa Konferencen var at erindre om Beslutningen paa den internationale socialistiske Kongres i Paris.

Sassenbach, Tyskland, udtalte at Tyskland for denne Sag havde ofret mere end noget andet Land. Kan ikke gøre mere, men det behøves heller ikke nu efter at det internationale Samarbejde har udviklet sig til det det nu er.

Med denne Udtalelse erklærede Jouhaux sig tilfreds og dermed var man færdig med denne Sag.

Til Formand for »Internationalt Fagforeningsforbund« genvalgtes *C. Legien* enstemmig.

Som ovenfor nævnt var de internationale Fagsekretariaters Ledere tilstede som Gæster med Ret til at deltage i Diskussionen. Af denne Ret blev der fra forskellige Sider gjort Brug bl. a. af Formanden for det internationale Bogbinderforbund *E. Kloth*, der rettede stærke Bebrejdelser mod de engelske og amerikanske Organisationer for de overordentlig store Vanskeligheder, der beredes organiserede Arbejdere fra andre Lande for at blive Medlemmer af disse Organisationer. Taleren nævnede en Række Eksempler som Bevis for Rigtigheden af hans Paastand. Man krævede saaledes indtil 25 Doll. i Indtrædelsesafgift og hvis 3 Medlemmer af Bestyrelsen stemte imod Optagelsen kunde Vedkommende ikke slippe ind.

Nogle Steder krævede man ogsaa en vis Arbejdsydelse som Betingelse for Optagelsen. Disse uheldige Forhold bør søges ordnede paa en for vore Medlemmer tilfredsstillende Maade.

Angaaende Landsorganisationerne bemærkede Taleren, at hvis disse vilde virke for at Fagforbundene i deres Land slutter sig til de internationale faglige Sammenslutninger, skulde disse til Gengæld arbejde for Tilslutning til Landsorganisationen.

Sekretæren for det internationale Tobaksarbejderforbund, *Deichmann* omtalte det uheldige Forhold mellem Cigar- og Tobaksarbejderne og Skraatobaksarbejderne i Danmark, som virkede højst uheldig paa det internationale Samarbejde og opfordrede til at søge dette Forhold ordnet.

Carl F. Madsen oplyste at det var Skraatobaksarbejderne der bar Ansvaret for dette Forhold. Disse har oprindelig tilhørt Tobaksarbejderforbundet, og der er deres rette Plads. Taleren skulde imidlertid gerne yde sin Medvirkning til at faa tilvejebragt en Forstaaelse mellem de to Organisationer.

Sekretæren for det internationale Transportarbejderforbund *Jochade* beklagede at de Transportarbejdere i Danmark som er Medlemmer af

Dansk Arbejdsmandsforbund ikke tilhørte Internationalt Transportarbejderforbund. Det var ikke Hensigten at trække disse Arbejdere bort fra Arbejdsmandsforbundet, men derimod at faa en Forbindelse med Forbundet paa samme Maade som det nu finder Sted for Fabrikarbejdernes og kommunale Arbejderes Vedkommende.

Carl F. Madsen oplyste at denne Sag ikke er ganske let at realisere fordi Transportarbejderne jo er spredt i mange Fagforeninger hele Landet over, og for mange Medlemmers Vedkommende er Forholdet saaledes, at de ikke stadig er beskæftiget ved Transportarbejde men jævnlig maa overgaa til anden Beskæftigelse.

Sagen støder jo nu ogsaa paa den store Vanskelighed, at to Organisationer i Danmark, Sømændenes Forbund og Søfyrbødernes Forbund har udmeldt sig af Landsorganisationen efter at de har fundet Optagelse i det internationale Transportarbejderforbund. Forudsætningen for et internationalt Samarbejde maa være, at Organisationerne i de forskellige Lande tilhører Landsorganisationen. Taleren vilde dog gerne konferere med Dansk Arbejdsmandsforbund om det fremdragne Spørgsmaal, men haabede til Gengæld at Jochade vilde søge at overbevise Sømændenes- og Søfyrbødernes Organisationer om hvor deres rette Plads findes. Der udspandt sig en lang Diskussion om hvorledes den internationale Organisation bedst kan fremmes og til Slut vedtoges om dette Spørgsmaal en saalydende Resolution:

»Denne Konference af Lands- og Fagsekretariater er af den Opfattelse, at den internationale Organisation kan fremmes meget gennem en nærmere Forbindelse mellem de internationale Fagsekretariater og det internationale Sekretariat, samt gennem en international Oversættelses-Afdeling under det internationale Bureau«.

Afholdelse af næste Konference.

Paa Konferencen i Budapest foreslog Amerika, at Konferencen i 1915 skulde afholdes i San Francisko og man udkastede den Tanke at Udgifterne skulde fordeles ligelig paa Landene med 4 Kr. pr. 1000 Medlemmer. Nogen Beslutning blev ikke vedtaget udover at Sagen skulde behandles paa Konferencen i 1913.

Legien anbefalede nu at modtage Indbydelsen fra Amerika, og oplyste at Landsorganisationen i Tyskland for sit Vedkommende havde tiltraadt Forslaget om at paaligne sine Medlemmer ca. 10,000 Mk. til Bestridelse af Udgifterne. Ogsaa Amerika havde tiltraadt Forslaget. Ved dette Forslags Vedtagelse vil det blive muligt for de smaa Lande at blive repræsenteret, da Udgifterne afholdes af den fælles Kasse.

Perkins var af den Opfattelse at megen Misforstaaelse om Organisationsforholdene i Amerika vilde fjernes naar Konferencen blev afholdt i Amerika og megen Bitterhed vilde derved forsvinde. Der kommer nu over 1. Mill. Mennesker hvert Aar fra Europa til Amerika og det maa da formentlig have nogen Interesse for de europæiske Delegerede ved Selvsyn at lære de Forhold at kende som Amerikanerne arbejder under.

Landsorganisationen i Amerika afholder samtidig Kongres i San Francisko, og til denne indbydes samtlige Konferencens Deltagere.

Ole Lian, Norge, anbefalede paa de skandinaviske Repræsentanters Vegne at modtage Indbydelsen og bragte de store Lande en Tak, fordi de gjorde det muligt for de smaa Lande at blive repræsenteret ved denne Konference.

Det vedtoges at holde Konference i San Francisko 1915 og at paaligne Landsorganisationerne 4 Kr. pr. 1000 Medlemmer til Bestridelse af Udgifterne. Forslaget vedtoges med 9 Stemmer mod 7.

Konferencen havde hermed endt sit Arbejde.

Lønbevægelser og Konflikter.

Barnevognsarbejdernes Fagforening har faaet Sanktion til at opsige den hos Firmaet P. M. Knudsen i København gældende Priskurant.

Skibstømrerne i Frederikssund. Dansk Skibstømrerforbund har faaet Sanktion til at standse Arbejdet hos Baadebygger Larsen i Frederikssund for at gennemføre den der i Byen gældende Timeløn.

Syerne i Aalborg. Syernes Forbund har afsluttet ny Overenskomst med Fagets Arbejdsgivere i Aalborg. Ugelønnen forhøjes med 1 Kr. i Aar og 1 Kr. 1914. Desuden indeholder Overenskomsten Bestemmelser om Overarbejdsbetaling, svagelige Arbejdere. Elevforhold m. m.

Slagteriarbejderne i flere Provinsbyer. Dansk Slagteriarbejderforbund har faaet Sanktion til at opsige de gældende Overenskomster ved Andelsslagterierne i Bjerringbro, Bogense, Brønderslev, Ebeltoft, Esbjerg, Faaborg, Frederikssund, Grenaa, Hadsten, Haslev, Hjørring, Hobro, Holbæk, Horsens, Kallundborg, Kolding, Køge, Løgstør. Maribo, Masnedsund, Nakskov, Nykøbing F., Nørresundby, Odder, Odense, Randers, Roskilde, Rønne, Silkeborg, Skanderborg, Skelskør. Skive, Slagelse, Struer, Svendborg, Sæby, Vejle og Viborg samt ved Pølsemagerierne i Odense og Vejle og ved Tarmrenserier Gingelbach & Co. i 10 Byer. Overenskomsterne udløber 31te December d. A. Der fremsættes Krav om Lønforhøjelse, Arbejdstidsforkortelse og nogle andre Forbedringer.

Den faste Voldgiftsret.

Klager over Lock-out- og Strejkevarsler.

Sagerne Nr. 102 og 103.

De to Sager, som De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening anlagde mod hinanden ved Den faste Voldgiftsret for at faa afgjort, om Arbejdsgivernes Lock-outvarsel, delvis paa Grundlag af nogle afsluttede Skotøjskonflikter, og om Arbejdsmændenes Strejkevarsel overfor Mørtelfabrikerne var lovlige, blev begge taget tilbage, efter at der var opnaaet Forlig i Faxekonflikten.

Begge Parter forbeholdt sig dog eventuelt senere at forelægge de to Sagers Principper for Retten ved at indbringe nye Klager.

Forligsmandsloven.

Efter Indbydelse af Forligsmanden, Departementschef Kofoed samledes Repræsentanter for Arbejdernes og Arbejdsgivernes Hovedorganisationer den 29. Septbr. til en foreløbig Drøftelse i Anledning af Forligsmandsloven. De samvirkende Fagforbund var repræsenteret ved Forretningsudvalget.

Efter en kort Debat enedes man om at lade Sagen forberede ved et Udvalg, bestaaende af Forligsmanden og 3 Repræsentanter fra hver Side. Fra Arbejdernes Side valgtes hertil C. F. Madsen, E. Svendsen og J. A. Hansen, medens Arbejdsgiverne valgte Hauberg, Weitemeyer og Langkjær.

Udvalget er siden ret hurtig enedes om at indstille Loven til Fornyelse for 4 Aar uden anden Ændring end den, at der sættes en Stedfortræder ved Forligsmandens Side, saaledes at ikke Sygdom eller Bortrejse kan hindre Loven i at fungere, et Forhold, som jo allerede er gennemført i Praxis, og som man altsaa vil benytte Lejligheden til at lovfæste.

Sagen gaar dermed til Regering og Rigsdag.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 15 ❋ KØBENHAVN DEN 11. OKTOBER 1913 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: Grænseudvalgets Afgørelse af Sag Nr. 11 og 12. Den faste Voldgiftsret. Lønbevægelser og Konflikter (Arbejdsmændene paa Klonemose Teglværk, Kastrups Kalksandstensfabrik og Tændstikfabriken »Merkur« i Randers). Arbejdsraadet. Første Konference mellem de internationale Fagforenings-Sekretærer.

Grænseudvalgets Afgørelse af Sag Nr. 11 og 12.

Dansk Formerforbund mod Dansk Arbejdsmandsforbund paa dets Afdeling af Arbejdsmænd i Støberier og Maskinfabrikkers Vegne angaaende Forhold i Aktieselskabet Burmeister & Wains Støberi paa Christianshavn

samt

Dansk Arbejdsmandsforbund paa dets Støberiafdelings Vegne mod Dansk Formerforbund paa dettes københavnske Afdelings Vegne.

Indledning.

Ved Skrivelse af 20. Novbr. 1912 modtog Grænseudvalget nærværende Sager til Afgørelse, men grundet paa forskellige Forhold kunde Udvalget først i Begyndelsen af Marts 1913 tage fat paa Behandlingen, og da man nu søgte at samle Parterne og Grænseudvalget til et Møde, besvarede Støberiarbejderorganisationen dette med at stille som Betingelse for at fremmøde, at et Forhold, hvorover der i Oktober 1912 var klaget fra Dansk Arbejdsmandsforbund til De samvirkende Fagforbund vedrørende et Forhold paa H. V. Christensens Støberi i Hørsholm, samtidig blev taget op til Behandling.

Den 1. April 1913 modtog Grænseudvalget dernæst fra De samvirkende Fagforbund Opfordring til at optage til Afgørelse ogsaa sidstnævnte Konflikt, og d. 4. Juli lykkedes det at samle Parterne og Grænseudvalget til et første Møde om Sagerne. Paa dette Møde enedes man om at fremskaffe forskellige Erklæringer og Dokumenter, ligesom man iøvrigt enedes om at udsætte Sagernes videre Behandling i nogen Tid. Den 23. Septbr. samledes Parterne paany med Grænseudvalget til fortsat Diskussion og endelig Afgørelse. Man enedes nu om at behandle Sagerne, der hidtil havde været behandlet under eet, hver for sig.

Sag Nr. 11.

Formerne mod Arbejdsmændene.

Under nærværende Sag har Dansk Formerforbunds københavnske Afdeling i Skrivelse af 4. Marts 1912 til Forretningsudvalget for Dansk Formerforbund rettet Anmodning om at foranledige Grænseudvalgets Afgørelse af, hvor Kernemagerne hos Aktieselskabet Burmeister & Wain, »som i høj Grad udfører Formerarbejde«, bør staa organiserede. Til Forklaring af Sagen bemærker Formernes Fagforening, at Formerfaget hos Aktieselskabet Burmeister & Wain har taget en ganske ejendommelig Udvikling, som bestaar deri, at der formes ved Hjælp af Kerner, som mures op og anvendes til Cylindre, Kondensatorer, Pumper og Stativer m. m., alt sammen Arbejde, der paa andre Støberier, som kan sammenlignes med Burmeister & Wains, udføres af Formere og betales med Formerløn. Der henvises i saa Henseende til Firmaet Riedel & Lindegaard, Aktieselskaberne »Atlas«, »Titan« og Helsingør Skibsværft, som alle udfører Arbejde, der ikke væsentligt

adskiller sig fra Arbejdet hos Burmeister & Wain, og hvor man udfører Modellerne i alt væsentligt saaledes, som det færdigstøbte Gods skal se ud, og kun laver det nødvendige i Kerner, medens man hos Burmeister & Wain mere og mere er kommet ind paa at lave Modellerne som en Klods og saa lave den virkelige Form i Kerner, hvorved Formerarbejdet reduceres til foruden at forme Klodsen op at samle de af Kernemagerne lavede Kerner. Dette fører til, at man hos Burmeister & Wain har 1 Kernemager for hver ca. 3 Formere, medens man paa andre Støberier kun har en Kernemager for et Antal af ca. 7 Formere.

Formerne har erklæret ikke at have noget at indvende imod den hos Aktieselskabet Burmeister & Wain etablerede Arbejdsordning, naar ikke dette medførte en stadig Tilbagetrængen af Formerfaget med Anvendelse af oprindelig ikke fraguddannede Folk, som netop derfor lønnes betydeligt lavere end Formerne og derved bliver en Fare for disse sidste ved den Konkurrence, som de paafører Formerfaget.

Lønforholdene angaves i Marts 1913 at være saaledes, at Kernemagerne har en Gennemsnitsløn af ca. 40 Øre i Timen, medens Formerne paa denne Plads har over 61 Øre. Under Sagens lange Verseren for Udvalget er disse Forhold ændrede derhen, at Støberiarbejderne nu i September 1913 har en Gennemsnitsløn paa 46,5 Øre for 22 Mand, medens Formerne i Juli hos samme Firma opgiver at have 62 Mand til en gennemsnitlig Timeløn af 63 Øre.

Formerne har endvidere til Støtte for deres Standpunkt i Sagen, som er det, at Kernemagerne saavelsom Maskinformerne bør staa organiserede i Dansk Formerforbund, gjort gjældende, at medens disse specialuddannede Arbejdsmænd her i Landet, hvor de staar i Dansk Arbejdsmandsforbund, er lønnede langt under, hvad der betales Formerne, saa er det omvendte Forhold til Stede i andre Lande. I Tyskland staar deres Fortjeneste nærmest paa Højde med Formernes og i Sverrig er deres Timeløn almindeligvis højere end Formernes.

Dansk Arbejdsmandsforbund og dets Afdeling for Arbejdere i Støberier og Maskinfabrikker har i denne Sag nærmest indskrænket sig til at hævde for sig Retten til at have de her omhandlede Arbejdere i deres Organisation, og de henviser til, at de ogsaa har været i Stand til at hæve disse Arbejderes Løn i betydelig Udstrækning. Endvidere gør de gældende, at det maa anses for en Fordel ogsaa for Haandværkerne at have samtlige Arbejdsmænd organiserede i een stærk Arbejdsmandsorganisation.

Da nu Parterne i Sagen saaledes staar overfor hinanden med modsatte Anskuelser, skal Udvalget til Afgørelse af Grænsestridigheder udtale, at De Samvirkende Fagforbunds Reorganisationsudvalg af 22. Januar 1912 i sin Beretning sidste Foraar, Pag. 20—21, har udtalt sig tilstrækkeligt klart med Hensyn til Spørgsmaalet om Dannelsen af Industriforbund.

Grænseudvalget er ligesom Reorganisationsudvalget af den Mening, at det næppe nytter at forcere Udviklingen, men at man maa afgøre de opstaaede Tvistemaal under Hensyn til de enkelte Tilfældes særlige Beskaffenhed. Grænseudvalget maa dernæst henvise til De samvirkende Fagforbunds Skrivelse af 10. Januar 1913 til Dansk Arbejdsmandsforbund angaaende en Formersag i Odense.

Det hedder her, Side 3: »Forretningsudvalget kan ikke se rettere, end at de Arbejdere, der beskæftiges ved Maskinformning og andre lignende Arbejder rettelig burde optages i Formerforbundet. Derved forsvandt efterhaanden alle Spørgsmaal om solidarisk Optræden, Lønnens Størrelse og Arbejdstidens Længde osv., og Arbejderne var utvivlsomt bedst tjente med en saadan Udvikling.«

Ganske det samme mener Grænseudvalget om nærværende Sag, men samtidig ønsker vi at slaa fast, at de paagældende Arbejdere selv maa

have den videst mulige Ret til at bestemme, hvor de vil organisere sig, og Grænseudvalgets Afgørelse maa derfor først og fremmest forstaas saaledes, at der ikke fra Arbejdsmandsforbundet eller dets Afdeling maa lægges nogen Art af Hindring i Vejen for, at Kernemagerne og andre Specialarbejdere i Formerbranchen overgaar til Dansk Formerforbund.

Sag Nr. 12.

Arbejdsmændene mod Formerne.

Som alt bemærket i Indledningen har Dansk Arbejdsmandsforbund stillet som Betingelse for at give Møde under Sag Nr. 11, at ogsaa nærværende Sag, som angaar en Strid om Overføring af Medlemmer fra Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdeling for Arbejdere i Støberier og Maskinfabrikker, arbejdende paa H. V. Christensens Støberi i Hørsholm, til Dansk Formerforbund, samtidig afgøres af Grænseudvalget, og med Hensyn til den her omhandlede Strid da har Dansk Arbejdsmandsforbund i en Klage af 29. Oktober 1912 til De samvirkende Fagforbund anført, at Dansk Formerforbund optager Medlemmer fra Støberiarbejdsmændenes Afdeling af Dansk Arbejdsmandsforbund, uden at disse opfylder de Betingelser, som er foreskrevne i Overflytningsreglerne, dels mellem Forbundene indenfor De samvirkende Fagforbund, og dels uden at de opfylder Betingelserne i de af Arbejdsløshedsnævnet udarbejdede Overflytningsregler, og der anførtes Navnene paa 4 Medlemmer, 3 i Hørsholm og 1 i København, som paa nævnte Maade er overført fra Dansk Arbejdsmandsforbund til Dansk Formerforbund.

Arbejdsmændene har dels paastaaet, at det ovenfor referede Forhold er ulovligt i Henhold til de nævnte bestaaende Overflytningsregler, og dels har man paastaaet, at Formerne systematisk »fisker« Medlemmer fra Dansk Arbejdsmandsforbund saavel for Hørsholms Vedkommende som paa Fabrikker rundt omkring, og her opstaar de samme Modsætningsforhold, som er omtalte under Sag Nr. 11, og som drejer sig om, hvilken Organisation de paagældende Arbejdere bør tilhøre.

Dansk Formerforbund har paa sin Side dels paastaaet sig berettiget til at optage de paagældende Arbejdere som Medlemmer af deres Organisation uden Hensyn til, om de er afmeldte eller ikke, da de samtidig paastaar Støberiarbejdsmændenes Afdeling af Dansk Arbejdsmandsforbund uberettiget til at nægte de paagældende Arbejdere Overflytning til Formerforbundet, naar de selv mener dette overensstemmende med deres Interesser, og dels har Dansk Formerforbund paastaaet, at Formanden for Støberiarbejderne skulde have indgaaet Priskuranten af 6. Juli 1911, hvilken Priskurant omfatter Maskinformning samt Rense-, Bore- og Samlearbejde m. m. paa Hørsholm Støberi, uden at tage de interesserede Maskinformere med paa Raad.

Hvad nu dette sidste angaar, da vil der næppe kunne rejses nogen Bebrejdelse imod Støberiarbejdernes Organisation eller dennes Formand, idet det maa anses for dokumenteret, at selv om Priskuranten i alt væsentligt er forhandlet og godkendt af de Arbejdere, som ikke havde med Maskinformning at gøre, saa har der dog paa den anden Side været givet Maskinformerne Anledning til at komme til Stede ved Priskurantens Forelæggelse for Arbejdsmændene i Hørsholm.

Med Hensyn til Beskyldningen mod Formerne om at fiske Medlemmer, da har Formerforbundet fremlagt en Række Skrivelser, som beviser, at der under 15. August 1912 af en Former, Holger Hansen, som paa det daværende Tidspunkt var uorganiseret, er rettet Henvendelse til Formerforbundet om Optagelse med Meddelelse om, at der var Utilfredshed blandt de Arbejdsmænd, som beskæftigedes som Maskinformere i Hørsholm, samtidig med at nævnte Holger Hansen anbefalede Formerforbundet at faa de paagældende Arbejdsmænd overførte til sig,

hvad han formente der var Stemning for. Herpaa har Formerforbundet den 16. August dernæst svaret ved at meddele Betingelserne dels for de uorganiserede Formeres Optagelse, og dels Betingelserne for Overgang til Formerforbundet af de paagældende Maskinformere.

Herom indeholder Skrivelsen følgende:

»Hvad det angaar med Maskinformerne, saa er det saa, at dem, der har deres Sager i Orden fra Arbejdsmandsforbundet indtil den Dag, de overgaar, de har intet udover det ordinære Kontingent at betale, men hvis de har Restancer til Arbejdsmændenes Forbund, saa maa de betale dem først. Er der nogen af dem, der ikke har været organiseret før, saa er Indskudet 5 Kr.«

Samme Skrivelse indeholder ganske vist derefter Bemærkninger om, at det vist er rigtigt, »at der trænges til at blive gjort noget dernede, og sikkert er det, at menneskelige Kaar magter Arbejdsmandsforbundet ikke at skaffe,« men denne Paastand finder Grænseudvalget ingen særlig Anledning til at beskæftige sig med, men Udvalget maa som sin Anskuelse hævde, at Formerforbundet i det mindste maa have Ret til, naar dette iøvrigt foregaar paa loyal Maade, at søge at drage de specialuddannede Arbejdsmænd over til deres Organisation, naar de nærer den Anskuelse, at det for disse Arbejdere betyder en Forbedring i deres Kaar, og de paagældende Arbejdere selv er af samme Mening, og dette stemmer da ogsaa med Dansk Arbejdsmandsforbunds tidligere til dette Spørgsmaal indtagne Standpunkt, som har været, at man ganske vist ikke vilde gøre noget for at *drive* Specialarbejderne over til Formerne, men at man paa den anden Side heller ikke agtede at sætte sig derimod.

Det vigtige Spørgsmaal, som der her bliver tilbage for Grænseudvalget at afgøre, er Spørgsmaalet om, hvorvidt Formerforbundet har været berettiget til at optage de paagældende Arbejdere. Her er det for det første af Betydning med Hensyn til Sagens moralske Side, at det er lykkedes Formerforbundet at gennemføre nogen Forhøjelse (5 %) af Akkordpriserne, som er indeholdte i Arbejdsmændenes ovenfor nævnte Priskurant af 6. Juli, uden at nævnte Priskurant har været opsagt, hvad den ikke kunde, og de paagældende Arbejdere har altsaa haft en Fordel ved at træde over til Formerne.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Overflytningsreglernes Forstaaelse, da skal Grænseudvalget udtale, at disse Regler alene tager Sigte paa at skabe en Ret *for alle Medlemmer* indenfor De samvirkende Fagforbund til at blive overført fra den ene Organisation til den anden, uden at dette skal have Udgift eller Tab af Rettigheder til Følge, men det har ikke været Hensigten, at disse Regler skulde kunne bruges af Organisationerne som saadanne til at lægge Hindringer i Vejen for Arbejdernes Bestemmelsesret med Hensyn til hvilken Organisation de ønsker at tilhøre. Udvalget er ganske vist klar over, at der kan være Tilfælde, hvor en Organisation med fuld Berettigelse nægter saavel at afmelde som at udmelde et Medlem af Organisationen, og Medlemmet maa da selv tage Følgerne, og der vil herefter kun blive Tale om at skønne over, hvorvidt det har været berettiget at nægte de her omhandlede Arbejdere Overgang til Formerforbundet.

Her mener Grænseudvalget, ligesom i Sag Nr. 11, at maatte henvise til Reorganisationsudvalgets Beretning fra Foraaret 1913 og til De samvirkende Fagforbunds i foregaaende Sag citerede Skrivelse af 10. Januar 1913, hvorefter det maa anses for uberettiget, at Støberiarbejdernes Organisation har nægtet de paagældende Specialarbejdere Afmeldelse.

Den faste Voldgiftsret.

Murerne hos Beckman ktr. uorganiserede Arbejdere.

Sag Nr. 104.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 1. Oktober 1913 i Sag Nr. 104: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod Murerforbundet i Danmark paa Murersvendenes Fagforening i Københavns Vegne.

Klagerne, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, har paastaaet Murerforbundet paa dets københavnske Afdelings Vegne paalagt Bod for Overtrædelse af Septemberforligets Punkt 2 samt af de i Faget gældende Mæglings- og Voldgiftsregler saavelsom til at udrede Sagens Omkostninger, idet de har givet følgende Sagfremstilling:

Hos Murermester C. T. Beckman arbejdede ved Opførelsen af en ny Fabriksbygning for A/S Bing & Grøndahls Porcellænsfabrik, Vesterbrogade 149, 5 Murersvende. Ved samme Bygning var Opførelsen af en Ovn overdraget i Entreprise til Ingeniør Schultze, Dresden, og ved dette Arbejde var der beskæftiget nogle tyske Murersvende. Dette Arbejde var Murermester Beckman ganske uvedkommende.

Mandag den 15. September d. A. Kl. 5 Efterm. henvendte Formanden for Murersvendenes Fagforening i København, Hr. M. P. Nielsen, sig gennem Telefonen til Murermester Beckman og opfordrede ham til at udvirke, at de tyske Svende indmeldte sig i Fagforeningen. Hr. Beckman henviste Hr. M. P. Nielsen til Ingeniør Schultze; men Hr. Nielsen erklærede, at, hvis Svendene ikke blev indmeldt i Fagforeningen, vilde Arbejdet blive standset hos Beckman, og Tirsdag Morgen den 16. s. M. mødte han paa Arbejdsstedet og paabød, at Murersvendene skulde standse Arbejdet, hvilket blev efterkommet. Samme Dag efter Frokost gik ogsaa Murarbejdsmændene.

Efter at Murermester Beckman havde indberettet Sagen til Murerlavet tilskrev dette under 16. September Fagforeningen en Skrivelse, hvori man opfordrede Fagforeningens Bestyrelse til at foranledige, at Arbejdet uopholdelig blev genoptaget, men paa denne Skrivelse indløb der intet Svar fra Murersvendenes Fagforening, hvorfor Murerlavet indberettede Sagen til Arbejdsgiverforeningen, og der blev derefter den 20. September afholdt et Fællesmøde, ved hvilket Murerforbundet indgik paa at lade Arbejdet genoptage Mandag den 22. s. M. En Henstilling fra Forbundets Side til Arbejdsgiverforeningen om ikke at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret kunde man ikke tage til Følge.

De Indklagede have erkendt, at denne uvarslede Strejke er iværksat med Fagforeningens Sanktion, men have til Undskyldning navnlig henvist til det for danske Arbejdere og da særlig for de ved samme Byggeforetagende beskæftigede danske Murersvende harmelige i at se det paagældende Arbejde, der meget vel kunde være udført af danske Murersvende, blive udført af udenlandske Murersvende, som ikke have været at formaa til at indmelde sig i den københavnske Fagorganisation og arbejde betydelig under den københavnske Priskurant, og som iøvrigt ikke havde indskrænket sig til det egentlige Murerarbejde, men tillige have udført Grundudgravning, Betonstøbning og andet Arbejdsmandsarbejde Ovnen vedrørende.

Fra Klagernes Side har man ikke bestridt, at det paagældende Murerarbejde, paa hvilket ogsaa Murermester Beckmann havde gjort Tilbud, kunde have været udført af danske Svende paa Grundlag af det tyske Firmas Tegninger, men man har gjort gældende, at det her drejede sig om et Specialarbejde, og at der ikke med Føje kunde gøres Indvending mod, at A/S Bing & Grøndahl, som er Medlem af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, har ladet det udføre af et udenlandsk Firma, der har et saadant Arbejde til sin Specialitet, uanset dette Firmas Forhold til sine Arbejdere. Videre har man betonet, at Strejken

var rettet mod Murermester Beckman, der var uden enhver Indflydelse paa de Forhold, som de Indklagede paaberaabte sig til deres Undskyldning.

Der kan nu efter det saaledes Foreliggende ingen Tvivl være om, at Fagforeningen ved at godkende den heromhandlede Strejke har gjort Brud saavel paa Septemberforligets Punkt 2 som paa de almindelige Bestemmelser i Fagets københavnske Priskurant, i Følge hvilken ingen Uenighed om Forhold vedrørende Arbejdsstedet maa have Arbejdsstandsning til Følge, men skal gøres til Genstand for Mægling og eventuelt Voldgift. Imidlertid findes Boden — under Hensyn til, at Arbejdets Genoptagelse allerede den 22. September maa opfattes som indeholdende en Erkendelse fra Fagforeningens Side af, at Strejken var et uoverlagt og uberettiget Skridt samt under Hensyn til de ejendommelige Forhold paa Arbejdsstedet — ikke burde sættes højere end 200 Kr. De Indklagede ville derhos have at betale Sagens Omkostninger med 100 Kr.

Kendelse.

De Indklagede, Murerforbundet i Danmark, bør paa Murersvendenes Fagforening i Københavns Vegne til Klagerne, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, betale en Bod af 200 Kr. Endvidere bør Murerforbundet paa nævnte Afdelings Vegne betale Sagens Omkostninger med 100 Kr.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændene paa Klonemose Teglværk, Kastrups Kalksandstensfabrik og Tændstikfabriken »Merkur« i Randers. Den 16. September afsendte Dansk Arbejdsmandsforbund Strejkevarsler overfor ovennævnte Virksomheder, da Forhandlingen om nye Overenskomster for disse ikke havde bragt noget tilfredsstillende Resultat.

Med Repræsentation fra Hovedorganisationerne blev der derefter gjort Forsøg paa at opnaa Enighed, og da det heller ikke lykkedes i denne Instans, kaldte Forligsmanden til Møde den 2. Oktober. Dette Møde fortsattes den 6. Oktober, og Dagen efter blev nedenstaaende Forslag fremsendt af Forligsinstitutionen:

Til Bilæggelse af de løbende Konflikter stiller Forligsmanden nedenstaaende Mæglingsforslag:

1. Kastrup Kalksandstensfabrik.

Bestemmelserne i den mellem Teglværksforeningen af 1893 og Dansk Arbejdsmands-Forbund gældende Landsoverenskomst vedtages at gælde for Kastrup Kalksandstensfabrik med den Bemærkning, at Betalingen af Overarbejde m. v. vedblivende som hidtil er 50 og 100 %. Med denne Vedtagelse skal dog intet være afgjort med Hensyn til, om og i hvilket Omfang Medlemmer af Teglværksforeningen af 1893 gaar ind under Landsoverenskomstens almindelige Bestemmelser, naar gældende Overenskomstforhold iøvrigt træder hindrende i Vejen. Dette sidste vil være at indbringe til Afgørelse af den faste Voldgiftsret i Overensstemmelse med Lov Nr. 81 af 12. April 1910 § 4, C.

Iøvrigt gælder den vedtagne Overenskomst med tilbagevirkende Kraft fra 1. August 1913.

2. Klonemose Teglværk.

a) Den Forhøjelse af 3 Øre, som indeholdes i Forligsmandens Mæglingsforslag vedrørende Teglværksindustrien af 11. Maj 1912, gives fra 1. Oktober 1913. Desuden gives saalænge Overenskomsten varer, et personligt Tillæg af 1 Øre til Timelønnen.

b) Kuskene gaar ind under Overenskomstens almindelige Lønvilkaar.

3. Aktietændstikfabrikken Merkur i Randers.

De hidtil gældende Timelønninger paa henholdsvis 35, 26 og 22 Øre forhøjes fra 1. September 1913 med 2 Øre og fra 1. September 1914 med yderligere 1 Øre.

De givne Strejkevarsler bortfalder.

Svar paa Mæglingsforslaget ønskes Torsdag den 9. Oktober Kl. 12.

København, d. 6. Oktober 1913.

Michael Koefoed.

Dansk Arbejdsmandsforbund, som holdt Hovedbestyrelsesmøde den 8. og 9. Oktober, tilstillede Forligsmanden følgende Svar:

Til Statens Forligsmand,
Hr. Departementschef Michael Koefoed.

Hr. Forligsmand!

Deres Mæglingsforslag af 6. ds. vedrørende nedennævnte 3 Overensstemmelser mellem os og Arbejdsgiverforeningen er i Dag forelagt for og overvejet af vort Forbunds samlede Hovedbestyrelse, hvorefter jeg høfligst tillader mig at meddele Dem følgende:

ad 1) Kastrup Kalksandstensfabrik.

Forsaavidt, men ogsaa kun forsaavidt, at Mæglingsforslaget her skal forstaas saaledes, at det kun er Teglværksoverenskomstens almindelige Bestemmelser om Behandlingen af Forhold vedrørende Arbejdstid, Akkorder og Stridsspørgsmaal i det hele, der overføres som gældende for Kalksandstensfabrikken, accepteres Mæglingsforslaget.

Teglværksoverenskomstens øvrige Bestemmelser er jo uanvendelige paa en Kalksandstensfabrik.

ad 2) Klonemose Teglværk,

Under Mæglingsforslagets herhenhørende Punkt a) siger Hr. Forligsmanden: »Den Forhøjelse af 3 Øre, som indeholdes i Forligsmandens Mæglingsforslag af 11. Maj 1912, gives fra 1. Oktober 1913 . . . .« Vi har gennemset det nævnte Mæglingsforslag af 11. Maj 1912 og fundet, at deri kun indeholdes »en Forhøjelse af 3 Øre«, nemlig den, der lyder paa 3 Øre straks plus 2 Øre fra ½ 1914, og forsaavidt Hr. Forligsmandens Mæglingsforslag altsaa skal forstaas saaledes, at der gives Arbejderne paa Klonemose Teglværk et Tillæg af 3 Øre straks plus 2 Øre yderligere fra 1. Februar 1914, accepteres Mæglingsforslaget pure.

ad 3) Aktietændstikfabrikken »Merkur« i Randers.

Da Mæglingsforslaget her kun giver de paagældende Arbejdere en Forhøjelse af 2 Øre straks, plus 1 Øre ½ næste Aar, og da vi ikke er i Stand til at se nogen rimelig Begrundelse for, *at det samme Tændstikfirma*, der for sin Fabrikation paa Fabrikken i København betaler 40 à 42 Øre i Timen, skal slippe med paa sin Fabrik i Randers kun at betale 37 Øre for akkurat det samme Arbejde, og da Randers By jo hører til de største Provinsbyer, og Arbejdernes Livsophold her er saa dyrt, at det ikke tillader en saa stor Forskel overfor Lønnen i København, og endelig da Arbejdsgiverforeningen ogsaa forlængst har maattet anerkende, at i hvert Fald de større Industrigrene, *hvis Varer afsættes over hele Landet og eksporteres i Flæng*, enten maa betale samme Løn i Provinsen som i København, eller at Forskellen for samme Arbejde i København og Provinsen maa sættes meget ringere, end Mæglingsforslaget gør det her, kan vi ikke acceptere dette Afsnit i Hr. Forligsmandens Mæglingsforslag.

København, den 9. Oktober 1913.

For Dansk Arbejdsmands-Forbund.
Lyngsie.

Forbundet havde saaledes *forkastet* Mæglingsforslaget. Arbejdsgiverne *vedtog* det.

Arbejdsraadet.

Efter at den for Arbejdsraadets nuværende Medlemmer fastsatte Virketid af 6 Aar er udløben med Udgangen af September, har Kongen udnævnt Overlæge *H. Rørdam* til vedblivende for et Tidsrum af 6 Aar fra 1. Oktober at være Formand for Arbejdsraadet.

Til Medlemmer har Indenrigsministeriet ligeledes for 6 Aar fra 1. Oktober udnævnt:

Efter Forslag af »Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening«: Smedemester *Carl Weitemeyer* af København, Snedkermester *C. Christensen* af København og Direktør *H. Vestensen* af Aarhus.

Efter Forslag af »De samvirkende Fagforbund«: Maskinarbejder *C. L. Jensen* af København, Tobaksarbejder *A. Christiansen* af København og Væver *A. Andersen* af Horsens.

Indenrigsministeriet har desuden udnævnt: Docent ved polyteknisk Læreanstalt, Ingeniør *J. T. Lundbye* og tidligere Medlem af Arbejdsraadet, forhenværende Landbrugsminister *Poul Christensen* til Medlemmer af Raadet, ligeledes for 6 Aar.

Endvidere har Sundhedsstyrelsen for sit Vedkommende til Medlem af Arbejdsraadet valgt: Docent ved Universitetet, Dr. med. *A. V. E. Erlandsen.*

Til Stedfortræder for Raadets Arbejdsgiver-Medlemmer er udnævnt: Murermester *N. P. Juul-Petersen* og Fabrikant *G. Waidtløw*, begge af København, samt Konsul, Fabrikant *C. Bloch* af Fredericia.

Til Stedfortrædere for Raadets Arbejder-Medlemmer er valgt: Bødker *A. Andersen* af København, Skræder *K. Hvidtfeldt* af Nyborg og Slagteriarbejder *V. Hartmann* af København.

Første Konference mellem de internationale Fagforenings-Sekretærer.

I Tilslutning til Konferencen af Repræsentanter for de internationalt

forbundne Landsorganisationer afholdt Sekretærerne for de internationale faglige Sammenslutninger den 19. September en Konference i Zürich. Repræsenteret var følgende internationale Organisationer:

Arbejdere i offentlige Virksomheder (100,000 Medlemmer) *A. Moha*, Berlin.
Bagere (67,000 Medlemmer) *O. Allmann*, Hamburg.
Bygningsarbejdere (485,000 Medlemmer) *Fr. Paeplow*, Hamburg.
Bjærgarbejdere (1,251,000 Medlemmer) *Otto Hue, Essen* og *Smillie*, Manchester.
Bryggeriarbejdere (131,000 Medlemmer) *M. Etzel*, Berlin.
Bogbindere (50,000 Medlemmer) *E. Kloth*, Berlin.
Bogtrykkere (Typografer) (140,000 Medlemmer) *P. Stautner*, Stuttgart.
Frisørmedhjælpere (4500 Medlemmer) *F. Etzkorn*, Berlin.
Glasarbejdere (43,000 Medlemmer) *E. Girbig*, Berlin.
Handelsmedhjælpere (65,000 Medlemmer) *E. Finn*, Amsterdam.
Træarbejdere (350,000 Medlemmer) *Th. Leipart*, Berlin.
Hattearbejdere (30,000 Medlemmer) *A. Metzschke*, Altenburg (S-A).
Keramikere (30,000 Medlemmer) *G. Wollmann*, Charlottenburg.
Litografer, Stentrykkere osv. (34,000 Medlemmer) *O. Sillier*, Berlin.
Malere (72,600 Medlemmer) *A. Tobler*, Hamburg.
Metalarbejdere (1,000,000 Medlemmer) *A. Schlicke*, Stuttgart.
Sadelmagere (10,000 Medlemmer) *J. Sassenbach*, Berlin.
Skomagere og Læderarbejdere (104,000 Medlemmer) *J. Simon*, Nürnberg.
Stenarbejdere (75,000 Medlemmer) *R. Kolb*, Berlin.
Brolæggere (13,000 Medlemmer) *A. Kolb*, Zürich.
Tobaksarbejdere (62,000 Medlemmer) *Deichmann*, Bremen.
Tekstilarbejdere (533,000 Medlemmer) *T. Shaw*, Manchester.
Transportarbejdere (860,000 Medlemmer) *H. Jochade*, Berlin.
Pottemagere (17,000 Medlemmer) *A. Drunsel*, Berlin.
Tømrere (85,000 Medlemmer) *F. Schrader*, Hamburg.

Ialt 25 internationalt sammensluttede Organisationer med *5,611,100 Medlemmer.*

Som Konferencens Gæster var Deltagerne i Landsorganisationernes Konference tilstede.

Til Behandling forelaa bl. a. *Spørgsmaalet om, hvorledes vigtige Meddelelser fra de faglige Sekretærer bedst kunde blive publiceret.* Efter en længere Diskussion enedes man om at sende saadanne Meddelelser til det internationale Efterretnings-Bureau i Berlin, som derefter i sin Efterretningskorrespondance sender dem videre.

Det næste Punkt var: *Spørgsmaalet om ensartet international Statistik.* Fra Formanden for det internationale Transportarbejder-Forbund forelaa der Forslag til en saadan Statistik. Konferencen fandt dette for vidtløftigt, men ttltraadte i Princippet Tanken om en ensartet Statistik.

Det vedtoges at nedsætte et Udvalg paa 3 Mand, der kom til at bestaa af Th. Leipart, Berlin, J. Sassenbach, Berlin og H. Jochade, Berlin, til at udarbejde ensartede Bestemmelser, hvorefter den faglige Statistik kan udarbejdes.

Der forelaa endvidere Spørgsmaal om, hvorvidt Sekretærerne for de internationale faglige Sammenslutninger skulde komme tilstede ved Konferencen i San Francisko. Efter en indgaaende Diskussion udtalte man Ønsket om, at der fra det internationale Fagforenings Forbund maatte udgaa Indbydelse til Sekretærerne om at komme tilstede ved den omhandlede Konference.

Efter at forskellige indre Spørgsmaal var behandlede, sluttede Konferencen sit Møde.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 16 ❋ KØBENHAVN DEN 18. OKTOBER 1913 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: Den faste Voldgiftsret. Beretning om Arbejds- og Fabrikstilsynets Virksomhed. Lønbevægelser og Konflikter (Arbejdsmændene paa »Merkur« i Randers, Kvinderne ved Københavns Sporveje, Formerne paa »Thy« i Thisted). Arbejdsløsheden i Juli 1913.

Den faste Voldgiftsret.

Jord- og Betonarbejdernes Strejke paa Dansk Betonbjælkekompagni.

Sag Nr. 105.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 8. Oktober 1913 i Sag Nr. 105: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dettes Jord- og Betonarbejderafdelings Vegne.

Mellem Entreprenørforeningen og Jord- og Betonarbejdernes Afdeling af Arbejdsmændenes Forbund gælder en Overenskomst af 12. Marts 1912. Dennes § 6 indeholder Regler for Betaling af Betonarbejde, og samme Paragrafs Stk. III fastsætter Priser for *Jærnbetonarbejde*. Overfor A/S Dansk Betonbjælkekompagni, der bl. a. beskæftiger sig med Opførelse af Jærnbetonskorstene, stillede Jord- og Betonarbejdernes Afdeling i Midten af Juli d. A. Forlangende om højere Løn end den hidtil for dette Arbejde betalte. Da Firmaet ikke vilde imødekomme dette Krav, udsendte Dansk Arbejdsmandsforbund under 30. Juli første Varsel om Arbejdsstandsning hos Aktieselskabet.

Efter Afdelingens Forlangende afholdtes der den 2. August et Mæglingsmøde paa Entreprenørforeningens Kontor, der endte med, at Mæglingsudvalget foreslog, at Parterne traadte i Forhandling indbyrdes om de af Arbejderne formulerede Ønsker. Saadanne Forhandlinger fandt derefter Sted, men førte ikke til Løsning af Sagen, og medens A/S Dansk Betonbjælkekompagni i Henhold til Overenskomstens § 2, Nr. 4, begærede Sagen henvist til faglig Voldgift, idet Firmaet hævdede, at de i Overenskomsten fastsatte Priser for Jærnbetonarbejde ogsaa maatte gælde dette Arbejde, vægrede Dansk Arbejdsmandsforbund og dets Afdeling for Jord- og Betonarbejdere sig ved at lade Sagen afgøre ad denne Vej, idet de i Skrivelse af 1. September d. A. til Entreprenørforeningen paastod, at Bygning af Monierskorstene »som et særdeles vanskeligt og farefuldt Arbejde af mange forskellige Grunde ikke falder ind under Priskuranten«, og under 26. August udstedte Dansk Arbejdsmandsforbund 2. Strejkevarsel overfor Betonbjælkekompagniet og iværksatte i Henhold til samme Arbejdsstandsning hos Firmaet Onsdag Aften den 3. September d. A.

Idet Arbejdsgiverforeningen i Klage af 2. Oktober d. A. har hævdet, at Bestemmelserne i Overenskomsten om Betaling af Jærnbetonarbejde er saa udtømmende, at ethvert Arbejde i disse Materialier er indbefattet derunder, gør den gældende, at Arbejdsmandsforbundet og dets oftnævnte Afdelings Vægring ved at lade den foreliggende Uenighed afgøre ved Fagets Voldgiftsret, er ganske uberettiget, og at den iværksatte Strejke som Følge deraf er et groft Brud paa den i Faget gældende Overenskomst.

Klagerne har derfor paastaaet De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dets Jord-

ogBetonarbejderafdelingsVegnekendt pligtig at lade Realitetsspørgsmaalet om Betalingen for det paagældende Arbejde afgøre ved faglig Voldgift i Henhold til de gældene Voldgiftsregler og Forbundet idømt en klækkelig Bod for det begaaede Retsbrud saavelsom Sagens Omkostninger, hvorhos Klagerne har paastaaet Dansk Arbejdsmandsforbund og dets Afdeling af Jord- og Betonarbejdere tilpligtet in solidum at erstatte A/S Dansk Betonbjælkekompagni det samme ved Strejken paaførte Tab, hvilket Tab Klagerne under den mundtlige Forhandling har opgjort til mindst 3 à 400 Kr.

De Indklagede har paastaaet sig frifundne og Klagerne paalagt Sagens Omkostninger.

Foreløbig bemærkes, at Overenskomstens § 1 a er saalydende:

»Saafremt der ikke forud træffes anden Overenskomst mellem Entreprenørerne og de paagældende Arbejdere, bliver de i Prisfortegnelsen omhandlede Arbejder at udføre i Akkord til de i denne fastsatte Priser, idet dog de i § 6, Stk. III opførte Arbejder (d. v. s. Jærnbeton) udføres efter Entreprenørens frie Valg efter Prisfortegnelsen eller som Timelønsarbejde til en Timeløn af 44 Øre + 25 pCt.

Betalingen for andre Akkorder, som ønskes af begge Parter, fastsættes ved Overenskomst, der træffes mellem Entreprenøren og de paagældende Arbejdere.

I alle andre Tilfælde udføres Arbejdet i Timeløn«.

De Indklagede gør nu for det Første gældende, at det er urigtigt, naar Klagerne hævder, at Bestemmelserne i Overenskomsten om Betaling af Jærnbetonarbejde omfatter ethvert Arbejde i disse Materialier, altsaa ogsaa Monierskorstene, og de Indklagede henviser til Støtte for dette deres Standpunkt til, *at* der intetsteds i Overenskomstens § 6, der indeholder Priserne for Betonarbejde, tages Sigte paa Skorstene, *at* Monierskorstene da ogsaa er en forholdsvis ny Konstruktion her i Landet, samt *at* Opførelsen af saadanne Skorstene er et Arbejde af en saa særlig og farlig Art, at det kræver en særlig Behandling i Prisfortegnelsen, hvis denne skal omfatte dem. Videre hævder de, at, naar det i den ovenfor gengivne § 1 a hedder, at »de i § 6. Stk. III opførte Arbejder udføres efter Prisfortegnelsen eller som Timelønsarbejde til en Timeløn af 44 Øre + 25 pCt.«, kan heller ikke denne Bestemmelse gælde for Monierskorstene, da disse Skorstene som anført netop ikke er omfattede af § 6, Stk. III.

De Indklagede argumenterer videre saaledes:

Da § 6 efter det af dem Anførte ikke kan anvendes, og da der ikke findes nogen anden Paragraf, der kan anvendes, findes det omhandlede Arbejde derfor slet ikke omfattet af Overenskomsten, og Arbejderne maa derfor staa ganske frit med Hensyn til, hvad de mener at maatte kræve som rimeligt Vederlag for dette farefulde Arbejde. Nogen Pligt til at lade Spørgsmaalet afgøre ved faglig Voldgift mener de derhos ikke at have, hvorimod det, naar Klagerne vilde hævde, at en saadan Pligt paahvilede dem, maatte være Klagernes Sag at bringe Spørgsmaalet om Vægringens Berettigelse frem for. Den faste Voldgiftsret i Overensstemmelse med Overenskomstens § 2, Nr. 4, sidste Stykke, der er saalydende:

»Vægrer en af Parterne sig ved at lade Sagen afgøre ved Voldgift under Paaberaabelse af, at den foreliggende Strid ikke angaar Forstaaelse af en mellem Parterne bestaaende Overenskomst, kan hver af Parterne gennem sin Hovedorganisation (henholdsvis Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund) indanke Spørgsmaalet om Vægringens Berettigelse for Den faste Voldgiftsret«.

Da nu fremdeles saavel Overenskomstens Regler om Mægling som SeptemberforligetsVarselsbestemmelser er iagttagne, hævder de Indklagede, at den iværksatte Strejke er lovlig, hvorhos de yderligere henviser til, at dette i Virkeligheden og-

saa er anerkendt af Klagerne, idet disse ikke i Overensstemmelse med Voldgiftsretslovens § 4 B Nr. 5 i Tide har protesteret mod Strejkens Gyldighed, og det endog til Trods for, at Forbundet sluttede den — 2. Strejkevarsel indeholdende — Skrivelse af 26. August d. A. med følgende Opfordring:

»Vi bemærker, at for saa vidt det nævnte Firma eller dets Organisation, Entreprenørforeningen, skulde mene, at det her verserede Stridsspørgsmaal henhører under »Fortolkning af Overenskomsten«, forventer vi Paastand om dette Formalitetsspørgsmaal fremsat indenfor de for saadanne Paastande fastsatte Frister«.

Under Imødegaaelsen af det fra de Indklagedes Side saaledes Anførte har Klagerne bl. a. bestemt benægtet, at Arbejdet paa Monierskorstene, sammenlignet med saa meget Andet af alt det forskelligartede Arbejde, der ubestridt er indbefattet under Overenskomstens § 6, Stk. III, kan betegnes som ekstraordinært eller særlig farligt, ligesom de har fremhævet, at der her i Byen allerede i 1909 er bygget 4 Monierskorstene, i 1910: 4 og i 1911: 3 og derefter i 1912: 4 og i 1913: 6 saadanne.

Retten kan nu ikke give de Indklagede Medhold i de Betragtninger de har anført til Støtte for, at Strejken skulde være lovlig.

I Overenskomstens § 2, Nr. 4. 1. Stk., hedder det:

»Opnaas der ikke ved Mægling Enighed mellem Parterne, skal Sagen, for saa vidt den angaar Forstaaelsen af en bestaaende Prisfortegnelse med almindelige Bestemmelser eller en almindelig mellem Organisationerne bestaaende Overenskomst, forelægges en Voldgift til Afgørelse, hvis en af Organisationerne forlanger det; og ingen Arbejdsstandsning som Følge af saadan Uenighed maa finde Sted, før de nævnte Regler er iagttagne«

og det maa statueres, at Striden mellem Parterne om, hvorvidt Monierskorstenene gaar ind under Overenskomstens Betalingsbestemmelser eller ej, er et Spørgsmaal om »Forstaaelsen af en bestaaende Prisfortegnelse med almindelige Bestemmelser.« Som Overenskomstens Betalingsregler er affattede, kan det nemlig ikke paa Forhaand anses som utvivlsomt, hvorvidt Monierskorstene gaar ind derunder eller ej. Der er derfor ikke noget urimeligt i, at den ene Part hævder den Forstaaelse af Overenskomsten, at den omfatter dem, medens den anden Part hævder den Forstaaelse, at den ikke omfatter dem, og Spørgsmaalet er saaledes baade formelt og reelt et Spørgsmaal om Overenskomstens Forstaaelse. Da nu § 2 Nr. 4 videre bestemmer, at ingen Arbejdsstandsning som Følge af saadan Uenighed maa finde Sted, før de fornævnte Regler er iagttagne, er det dermed givet, at Forbundet, forinden det skred til Strejke, burde være gaaet med til den af Modparten forlangte faglige Voldgift.

Naar de Indklagede i denne Forbindelse har henvist til, at de særlig har opfordret Modparten til at gøre Brug af den Ret, som det tidligere citerede sidste Stykke af Nr. 4 giver hver af Parterne til at bringe Spørgsmaalet om Berettigelsen af Vægring ved at gaa til faglig Voldgift frem for nærværende Ret, har denne Henvisning Intet paa sig. Nr. 4, *sidste Stykke*, giver i al Almindelighed hver af Parterne en saadan *Ret*; men denne Ret bliver ikke til en *Pligt*, blot fordi Modparten opfordrer til at gøre Brug af den. Derimod følger det af Nr. 4, *1. Stykke*, at den Part, der vil skride til Arbejdsstandsning, har den *Pligt*, forinden at gaa med til faglig Voldgift, naar Modparten forlanger det, og Sagen drejer sig om Forstaaelsen af en almindelig Overenskomst.

Herefter og idet der ikke kan gives de Indklagede Medhold i, at Klagerne i nærværende Tilfælde ved ikke i Overensstemmelse med Voldgiftsretslovens § 4 B. Nr. 5 at nedlægge en formel Protest mod Strejkevarslets Lovlighed, har afskaaret sig fra at paatale selve Strejken som ulovlig, vil der være at paalægge de Indklagede paa Dansk Arbejdsmands-

forbunds Vegne en Bod, der tilfalder Klagerne, men saaledes at disse deraf ville have at fyldestgøre Aktieselskabet Dansk Betonbjælkekompagni i det Omfang, hvori dette dokumenterer at have lidt Tab ved Strejken. Imidlertid findes Boden, særlig under Hensyn til at Klagerne i Stedet for at søge Rettens Bistand alt inden Strejkens Iværksættelse, den 3. September, har ventet endog ca. 1 Maaned efter Strejkens Iværksættelse med at bringe Sagen frem og saaledes selv ikke er uden Medansvar for Tabets Forøgelse, kun at burde sættes til 200 Kr.

Endvidere vil Klagernes Paastand om, at de Indklagede kendes pligtige til at lade den til Grund for Strejken liggende Uoverensstemmelse afgøre ved faglig Voldgift være at tage til Følge, og da saaledes — idet der maa gaas ud fra, at der her ikke kan være Tale om Anvendelse af Overenskomstens § 1 a, 3. Stykke — at det Spørgsmaal, der henvises til den faglige Voldgifts Afgørelse, er dette, hvorvidt Opførelse af Monierskorstene, som af Klagerne paastaaet, henhører under det Omraade, som Overenskomstens § 6 Stk. III jfr. § 1 a 1. Stk. maa antages at omspænde eller om Opførelse af saadanne Skorstene, som af de Indklagede hævdet, er et Arbejde af saa ny Oprindelse og derhos af saa ekstraordinær og farlig Art, at det ikke kan henregnes til det Omraade, som Overenskomstens § 6 Stk. III, jfr. 1 a 1. Stk. maa antages at omspænde, og for hvilket de der givne Prisregler passer.

Sagens Omkostninger findes de Indklagede paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne at burde betale med 100 Kr.

Kendelse.

Det rejste Spørgsmaal om Betalingen for Arbejdet ved Opførelsen af Monierskorstene henvises til Afgørelse ved Fagets Voldgift som ovenfor angivet.

Til Klagerne. Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, betaler de Indklagede, De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne en Bod af 200 Kr.

Endvidere betaler de Indklagede paa samme Forbunds Vegne Sagens Omkostninger med 100 Kr.

Beretning
om Arbejds- og Fabrikstilsynets Virksomhed

i Finansaaret 1912—13 er udkommen. Efter denne falder Tilsynets Virksomhed væsentligst i 2 Dele, nemlig:

A. Tilsyn med Gennemførelsen af Fabriksloven, Maskinbeskyttelsesloven samt Tilsyn med Bagerier og

B. Tilsyn med Dampkedler paa Landjorden.

Der gøres udførligt Rede for, i Henhold til hvilke Love og ministerielle Anordninger Virksomheden udøves.

Ved Siden af de nævnte 2 Virksomhedsomraader har Tilsynet ogsaa i det forløbne Aar ydet sin Bistand ved Gennemførelsen af den saakaldte Polaklov under lignende Former som de foregaaende Aar. Den oprindelige Lov skriver sig fra 1908; men hele denne Virksomhed er for Tilsynets Vedkommende indskrænket betydelig, særlig efter at den nye Lov af 1912 er traadt i Kraft. Denne fastsætter nemlig, at Tilsynet med disse fremmede Arbejdere og alle derhen hørende Forhold saa vidt mulig skal føres af Politiet, dog at Indenrigsministeriet kan bestemme, at det i visse Dele af Landet føres af Arbejds- og Fabrikstilsynet. I Henhold hertil er foreløbig bestemt, at Tilsynet sker paa denne Maade for Præstø, Maribo og Bornholms Amters Vedkommende, medens Tilsynet i det øvrige Land sker ved Politiet.

I det under Punkt A nævnte Omraade skelnes igen mellem:

I. Industrielle Bedrifter (12.945).
II. Mejerier og Landbrugsvirksomheder samt Handelsforretninger (9.031).
III. Andre ikke-industrielle Virksomheder (1.354) samt bevægelige Maskiner (2.623).

Det samlede Antal Bedrifter under Tilsyn i disse 3 Grupper er saaledes 25.953. Forøgelsen fra det foregaaende Aar har været 3.465 Be-

drifter, hvilket vistnok er den største aarlige Tilvækst i Tilsynets Historie. En meget væsentlig Del af denne Forøgelse (nemlig 2.205) falder paa Kontoen: Landbrugsvirksomheder. Tilvæksten udgør her 48 % af Bedrifternes Antal ved Aarets Begyndelse.

Tilsynet har i Aarets Løb foretaget 27.233 Inspektioner paa faste Arbejdssteder, et betydeligt større Antal end i noget tidligere Aar. Da imidlertid Antallet af Bedrifter under Tilsyn er steget endnu stærkere, bliver Resultatet, at det gennemsnitlige Antal Inspektioner pr. Arbejdssted er gaaet tilbage i Aar som tidligere. I 1903 faldt der 187 Inspektioner paa hvert 100 Arbejdssteder. Dette Tal er stadig dalet indtil 1912, som viser 117 Inspektioner paa 100 Arbejdssteder. Der gøres dog her opmærksom paa, at næsten hele Tilvæksten i Arbejdsstedernes Antal falder paa saadanne Bedrifter, som alene er undergivne Tilsyn i Henhold til Maskinbeskyttelsesloven, og at disse Arbejdssteder ikke tiltrænger et saa intensivt Tilsyn, som de Bedrifter, der er inddragne under Fabriksloven.

Men selv med dette *in mente* er Tilsynet ikke uangribeligt. Beretningen oplyser saaledes, at man i 1912 har maattet undlade at inspicere henimod 2.000 Bedrifter, tiltrods for at det i Maskinbeskyttelsesloven udtrykkeligt er fastsat, at Bedrifterne skal tilses mindst 1 Gang om Aaret. Ganske vist godtgøres samtidig, at med Hensyn til Tilsynshyppigheden staar Danmark over en Række andre Lande.

I Beretningen nævnes, at i 1914 udløber for Cigar- og Tobaksfabrikker og for Bogtrykkerier den 10-aarige Frist, inden hvilken de Bedrifter, for hvilke der er udstedt Regulativer, skulde være bragt til at opfylde de for Nyanlæg givne Forskrifter om Arbejdsrummenes Størrelse og Indretning, og der nævnes, at der blandt Cigar- og Tobaksfabrikkerne endnu er adskillige, der ikke opfylder Regulativets Krav, medens dette kun er Tilfældet med forholdsvis faa Bedrifter blandt Bogtrykkerierne.

Ved Lov af 8. Juni 1912 er der sket visse Forandringer med Tilsyn i Bagerier. Virksomheder, der ikke drives som Erhverv i egentlig Forstand — Andelsbagerier, som kun sælge til egne Medlemmer, Hospitalsbagerier o. l. — kan fremtidig inddrages under Tilsyn. Vigtigere endnu er dog Bestemmelsen om, at Bageriregulativets Gyldighed udstrækkes til samtlige Bagerier og Konditorier, uanset om der i Bedriften ikke anvendes anden Medhjælp end paagældendes Hustru eller Børn under 18 Aar. Under den tidligere Lov havde det i flere Tilfælde vist sig umulig for Tilsynet at forhindre Indretning af regulativstridige Bagerier, idet vedkommende gjorde gældende, at der ikke paatænktes anvendt fremmed Arbejdskraft, medens man maaske i Virkeligheden haabede paa og uden Tvivl ofte har haft Held med efter nogen Tids Forløb ubemærket eller uhindret at kunne antage fremmed Arbejdskraft.

Angaaende Dampkedeltilsynet oplyses, at der ved Udgangen af 1912 af faste og bevægelige Dampkedler henhørte 6.900 under det offentliges Tilsyn. I Aarets Løb forøgedes Antallet med 22 Kedler. Forøgelsen i Antallet har saaledes kun været $0{,}_{32}$ %. Forøgelsen med Hensyn til Størrelse (Hedeflade) har derimod været $3{,}_{1}$ %.

Der er i Finansaaret afholdt 2.806 *Syn* og foretaget 7.267 *Eftersyn*, herunder 235 indvendige Besigtigelser. I 28 Tilfælde er der nedlagt Forbud mod Kedlens fortsatte Brug.

De konstaterede Overtrædelser kan i alt væsentligt grupperes saaledes:

For Overtrædelse af Maskinbeskyttelsesloven er der rejst Tiltale mod 52 Arbejdsgivere. For Overtrædelse af Fabrikloven er der anlagt 60 Retssager. For Overtrædelse af de for Indretningen og Pasningen af Dampkedler paa Landjorden givne Bestemmelser har der været rejst 79 Tiltalesager. Endelig er i 19 Tilfælde Personer idømt Bøder for at

benytte Godselevatorer til Personbefordring. Det samlede Bødebeløb har været 6.800 Kr.

Endelig findes i Beretningen følgende, som paa sin Vis har betydelig Interesse:

» . . . . Iøvrigt fortjener at fremhæves, at »Fællesrepræsentationen for dansk Industri og Haandværk« som lige fra Gennemførelsen af Fabrikloven af 1901 har stillet sig yderst vrangvillig lige overfor Tilsynets Virksomhed, og som tidligere (jvnf. Beretning for 1904—05) har gjort et dog mislykket Forsøg paa blandt sine Medlemmer at rejse en Opposition mod Tilsynet, i Løbet af Vinteren fik sammenkaldt et Møde i den københavnske Afdeling for at protestere mod Tilsynets i Virkeligheden i højeste Grad langmodige Gennemførelse af Fabriklovens Krav særlig angaaende Renholdelsen af Arbejdslokalerne. Mødet var foranlediget ved Forholdene i Bogbinderfaget, hvor der ved Siden af Bedrifter af ganske mønsterværdig Karakter, findes ikke faa Værksteder med et Lavmaal af Renholdelse, hvis Indehavere have følt sig brøstholdne ved Gennemførelsen af de almindelige, beskedne af Indenrigsministeriet godkendte Renholdelsesregler. Der indkaldtes Klager over Tilsynet, bestemte til Indsendelse til Indenrigsministeriet, men det synes, som om man dog — efter at de Malkonténte havde haft Lejlighed til at give deres Utilfredshed Luft — har undset sig for at forebringe Ministeriet de fremførte, ganske betydningsløse Klager, som det formentlig ikke er lykkedes trods Appellen at faa forøget.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændene paa »Merkur« i Randers. Efter at Hovedbestyrelsen for Dansk Arbejdsmands Forbund havde forkastet Forligsmandens Forslag af 6. Oktober vedrørende Lønforholdene paa Tændstikfabriken »Merkur« i Randers, afsendte Forbundet andet Strejkevarsel overfor Aktieselskabets Fabriker i Randers og København, saaledes at Strejken kan iværksættes den 18. Oktober ved Arbejdstidens Ophør.

Kvinderne ved Københavns Sporveje. Kvindeligt Arbejderforbund har faaet Sanktion til at opsige Overenskomsten for ca. 75 Kvinder, der af Københavns Kommune beskæftiges ved Sporvejene.

Den opsagte Overenskomst blev indgaaet den 27. Januar 1912 og udløber 1. April 1914.

Der rejses Lønkrav.

Formerne paa »Thy« i Thisted. Den 15. September iværksatte Formerne en uvarslet Strejke paa Maskinfabriken »Thy« i Thisted i Anledning af at Fabrikanten havde sat en Arbejdsmand til en Formemaskine uden først at forhandle med Formerne om hvorvidt de vilde passe denne Maskine. I den Overenskomst, Forbundet har med Fabriken, staar det nemlig udtrykkeligt, at en saadan Forhandling skal finde Sted og at Formerne skal erklære at de ikke vil passe den nævnte Maskine, inden Fabriken har Ret til at antage Arbejdsmænd til at betjene den.

Efter at den paagældende Overenskomst var indgaaet, men inden Konflikten opstod havde Fabriken imidlertid indmeldt sig i Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien og derigennem i Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, og Sammenslutningen klagede nu dels over, at Formerforbundet havde gjort Brud paa Septemberforliget ved at iværksætte den uvarslede Strejke og dels over at Forbundet nægtede at respektere de mellem Forbundet og Sammenslutningen gældende Regler for Behandling af faglig Strid.

Sammenslutningen vilde have Sagen for den faste Voldgiftsret, hvis der ikke forinden kunde opnaas et Forlig.

Den anden Oktober afholdtes der derfor et Møde med Repræsentation fra Hovedorganisationerne, men uagtet det strakte sig over det meste af Dagen, blev der dog ikke opnaaet noget Resultat.

Forhandlingerne afsluttedes dog ikke ganske, idet Formerforbundets Repræsentanter vilde forelægge et fremsat Forslag for Forbundets Forretningsudvalg inden endeligt Svar afgaves.

Den 11. Oktober afholdtes der saa et nyt Møde, og efter en kort Forhandling enedes man om at Arbejdet skulde genoptages paa »Thy«

senest den 14. Oktober. Realitetsspørgsmaalet skulde henvises til en Forhandling paa Aastedet, og Forbundet og Sammenslutningen skulde hver sende 1 Repræsentant til denne Forhandling. Hvis Enighed ikke opnaas, afgøres Sagen af en faglig Voldgift, der skal have afsluttet sit Arbejde inden 1. November.

Sammenslutningen forbeholdt sig dog at rejse Krav om Erstatning for den iværksatte Strejke ved at indbringe Sagen for den faglige Voldgiftsret.

Arbejdsløsheden
i Juli Maaned 1913.

For Juli Maaned 1913 er der bleven meddelt Oplysning om Arbejdsløsheden af 50 Fag eller Organisationer for ialt ca. 87,000 Arbejdere. Nedenstaaende Oversigt omfatter imidlertid 8.800 Arbejdere flere eller ialt ca. 95,800, idet de givne Oplysninger af Hensyn til Sammenligningen med de foregaaende Maaneder paa enkelte Punkter er blevet suppleret med et skønsmæssigt Tillæg.

Antallet af Arbejdsløse blandt de 95,800 Arbejdere var ved Maanedens Udgang ca. 3,700 eller 3,9 pCt. og Antallet af de i Maanedens Løb tabte Arbejdsdage er opgjort til ca. 72,900 eller godt 3/4 Dag pr. Medlem.

Af større Fag mangler Oplysning fra Rebslagere, Tobaksarbejdere, Telefonarbejdere, Glarmestre, Barberere, Malere, Korkskærere, Kobbersmede, Jern- og Metalslibere samt Bogbindere. Desuden er de meddelte Oplysninger ret ufuldstændige for Stenarbejdere, Dansk Arbejdsmandsforbund og Kvindeligt Arbejderforbund.

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Tilvirkning af Næringsmidler og andre Fortæringsgst.												
Mølleriarbejdere	108	108	3	101	434	434	8	226	542	542	11	327
Bagere, Konditorer ..	1133	1133	196	4758	1107	1107	16	380	2240	2240	212	5138
Sukkervarearbejdere.	198	198	3	98	50	50	»	14	248	248	3	112
Bryggeriarbejdere ...	2430	2430	3	49	1436	1436	2	34	3866	3866	5	83
Mineralvandsarbejd. .	64	64	»	»	—	—	—	—	64	64	»	»
Slagteriarbejdere	190	190	24	747	2127	2127	23	781	2317	2317	47	1528
Skraatobaksarbejdere	115	115	1	10	410	410	4	125	525	525	5	135
Tekstilindustri.												
Tekstilarbejdere	1475	1442	155	917	3219	3185	198	3843	4694	4627	353	4760
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Skrædere	2268	2268	54	1399	1513	1513	105	658	3781	3781	159	2057
Syersker	144	144	16	432	184	40	»	»	328	184	16	432
Handskemagere	58	58	»	»	13	13	3	10	71	71	3	10
Hattearbejdere.....	165	165	59	1017	71	71	23	428	236	236	82	1445
Skotøjsarbejdere.....	1945	1945	74	2058	886	886	9	135	2831	2831	83	2193
Jordarbejdere, Bygnings- og Møbelindustri.												
Brolæggere	90	90	8	190	62	37	1	16	152	127	9	206
Murere	1942	1942	31	570	4235	4063	19	350	6177	6005	50	920
Murarbejdsmænd	985	985	»	»	—	—	—	—	985	985	»	»
Hustømrere	1458	1458	42	955	3167	3158	19	430	4625	4616	61	1385
Skibstømrere	—	—	—	—	381	331	3	49	381	331	3	49
Snedkere	3255	3255	298	7825	3438	3438	102	2644	6693	6693	400	10469
Billedskærere.....	92	92	9	241	50	50	»	70	142	142	9	311
At overføre..	18115	18082	976	21367	22783	22349	535	10193	40898	40431	1511	31560

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Kbenh. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Overført...	18115	18082	976	21367	22783	22349	535	10193	40898	40431	1511	31560
Sadelmagere	672	672	69	956	340	298	27	115	1012	970	96	1071
Skiferdækkere.....	9	9	2	100	—	—	—	—	9	9	2	100
Trævareindustri, samt Industrier i hvilke Træ indgaar som en væsentlig Bestanddel.												
Træindustriarbejdere .	595	595	11	288	1735	1735	46	853	2330	2330	57	1141
Bødkere.....	255	255	2	34	481	481	15	711	736	736	17	745
Karetmagere.....	331	331	3	108	514	514	5	148	845	845	8	256
Børstenbindere.....	158	158	9	137	127	80	9	162	285	238	18	299
Kurvemagere.....	140	140	2	18	—	—	—	—	140	140	2	18
Læder- og Lædervareindustri.												
Lohgarvere.....	99	99	2	36	89	89	1	27	188	188	3	63
Hvidgarvere.....	37	37	2	35	41	41	»	»	78	78	2	35
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Keramikere.....	624	624	3	78	—	—	—	—	624	624	3	78
Pottemagere.....	63	63	»	»	41	41	»	»	104	104	»	»
Stenarbejdere	—	—	—	—	405	215	»	»	405	215	»	»
Glasarbejdere.....	207	207	4	62	233	164	2	132	440	371	6	194
Forarbejdning af Metal og Metalgenstande, herunder Tilv. af Maskiner og Instrum.												
Guld-, Sølv-, Elektropl.	308	258	3	38	118	118	2	30	426	376	5	68
Blikkenslagere.....	686	686	17	404	429	429	3	31	1115	1115	20	435
Metaltrykkere	69	69	»	»	4	4	2	40	73	73	2	40
Gørtlere og Metalarb. .	290	290	19	526	79	79	2	82	369	369	21	608
Smede og Maskinarb..	6600	6600	523	7216	5500	5500	104	2137	12100	12100	627	9353
Formere.....	350	350	24	632	1050	1050	50	1317	1400	1400	74	1949
Elektrikere	568	568	3	169	462	462	2	33	1030	1030	5	202
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	228	228	1	24	1001	1001	1	6	1229	1229	2	30
Industri i litterær og kunstnerisk Retning.												
Litografer	319	295	11	415	90	80	2	38	409	375	13	453
Typografer.....	2368	2368	189	4430	1394	1382	40	1182	3762	3750	229	5612
Kedel- og Maskinpass.	602	602	6	98	821	821	5	195	1423	1423	11	293
Gartnere	160	160	»	»	10	10	»	»	170	170	»	»
Kelnere	723	723	38	1000	379	379	8	200	1102	1102	46	1200
Dansk Arbejdsmandsf.	15000	7269	558	10940	23000	11377	351	5264	38000	18646	909	16204
Arbejdsm. Fagforening f. Gentofte og Lyngby .	—	—	—	—	721	721	»	»	721	721	»	»
Kvindeligt Arbejderf...	2129	1935	38	891	700	386	1	15	2829	2321	39	906
Kommunale Arb.....	2046	2046	»	»	264	264	»	»	2310	2310	»	»
Tilsammen.	53751	45719	2515	50002	62811	50070	1213	22911	116562	95789	3728	72913

REDAKT.: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal, Kbhvn. K.
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 17 ❋ KØBENHAVN DEN 25. OKTOBER 1913 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: Konference i Göteborg. Ulykkesforsikringslovens Revision. Faglig Statistik. Lønbevægelser og Konflikter (Arbejdsmændene i Helsingør. Bagerne paa Soves Mølle i Nakskov. Dansk Kedel- og Maskinpasser-Forbund. Møllerne paa Cementfabrikerne. Skibstømrerne i Esbjerg. Skibstømrerne i Frederikshavn. Skotøjsarbejderne paa Fabrikerne. Sukkervarearbejderne i København). De tyske Arbejderes økonomiske Kampe i 1912.

Konference i Göteborg.

Skandinavisk Samarbejde.

Den paa Foranledning af en Beslutning paa sidste skandinaviske Kongres nedsatte Komite bestaaende af to Medlemmer fra hvert af de skandinaviske Lande har afholdt sine første Møder den 11. og 12. Oktober d. A. i Göteborg. Deltagerne var: For Sverrig: Herm. Lindqvist og Fr. Strøm; for Norge: Ole Lian og Magnus Nilssen; for Danmark: Carl F. Madsen og Th. Stauning.

Den permanente Komite.

Den af den skandinaviske Kongres vedtagne Beslutning om den permanente Komite giver en vis Rettesnor for Arbejdet. Det hedder heri:

»De socialdemokratiske Partier i Skandinavien bør i den parlamentariske Virksomhed som paa andre Omraader gaa i Spidsen for et mere udviklet Samarbejde mellem Nationerne.

Blandt de Maal, hvorimod dette Arbejde i første Linie bør rettes, fremhæves: Fælles Optræden i udenrigspolitiske Anliggender, til Fremme af international Lov og Samfærdsel. Traktater om Voldgift mellem de nordiske Folk. Fælles-Lovgivning paa forskellige Omraader, hvor en saadan er mulig og formaalstjenlig samt vedrørende social Lovgivning, et Samarbejde med det Formaal at gennemføre Folkets Krav, som de formuleres af de internationale, socialistiske Kongresser.

Ogsaa andre Opgaver for nordisk Samvirken kan muligvis fortjene Overvejelse, saaledes udvidet økonomisk Samarbejde og endelig kan der sikkert paa kulturelle Omraader findes Anledning for ensartet Optræden.

Til Fremme af de nordiske, socialdemokratiske Partiers Samvirken i de nævnte eller i andre Henseender beslutter Kongressen Nedsættelse af et Udvalg, der passende kan bestaa af 2 Medlemmer fra hvert Land, udpegede af de respektive Hovedorganisationer, med den Opgave at udføre de skandinaviske Kongressers Beslutninger og lede Samarbejdet imellem Kongresserne.«

Det er en Selvfølge, at de givne Opgaver kun kan optages efterhaanden, ligesom Komiteen iøvrigt maatte begynde med at skabe visse Regler for Arbejdet og et Grundlag for dets Fortsættelse. Paa Mødet i Göteborg har man nu igennem en længere Raadslagning afstukket Grænserne og med de Beslutninger, som er tagne, vil der utvivlsomt kunne blive et vigtigt og værdifuldt Samarbejde, ledet og planlagt af det Udvalg, som til enhver Tid vil bestaa, og hvis Sammensætning garanterer for, at Virksomheden stadig bliver i Overensstemmelse med baade de faglige og de politiske Arbejderorganisationers Interesser.

Konferencens Indkaldelse.

Vore svenske Partifæller har forestaaet Indkaldelsen af Komiteen og Forberedelsen af dens Arbejde, og Møderne lededes da ogsaa af Herm. Lindqvist med Fr. Strøm som Sekretær. Den meget omfattende Dagsorden blev gennemgaaet med stor Grundighed og Vedtagelserne vil i Fremtiden nødvendiggøre et betydeligt Arbejde af Komiteens Medlemmer, men navnlig af dens Ledelse.

Komiteens Navn.

Som Navn for det nye Organ, der er skabt, vedtoges følgende: *Komiteen for den skandinaviske Arbejderbevægelses Samarbejde.*

Ledelsen.

Som Ledelse besluttedes det, at have en Formand og en Sekretær, og denne Ledelse skal veksle mellem Landene, efterhaanden som de ordinære Konferencer afholdes. Man vedtog at afholde ordinær Konference hvert 2. Aar, skiftevis i de tilsluttede Lande. Rækkefølgen bliver; Sverrig, Danmark, Norge, eventuelt Finland. Hver Gang ordinær Konference afholdes overgaar Ledelsen til Medlemmerne i det Land, hvori Konferencen holdes.

I 1915 skal de danske Medlemmer altsaa overtage Styret. Indtil da fungerer Herm. Lindqvist som Formand og Fr. Strøm som Sekretær. Det vedtoges at forespørge Partiorganisationerne i Finland om man der ønsker at tiltræde Komiteen, hidtil er der ikke taget Standpunkt hertil. Med Hensyn til Omkostningerne ved Komiteens Arbejde vedtog man, at Repræsentationen ved Møderne betales af de respektive Lande. Porto o. l. Udgifter udredes af det Land, der har Ledelsen, og om andre særlige Udgifter, som maatte blive fornødne, tages Beslutning i de enkelte Tilfælde.

Arbejdsprogrammet.

Til Dagsordenens Hovedpunkt vedtoges følgende Beslutning, der ogsaa er det væsentlige Arbejdsprogram foreløbig:

»I Anledning af Beslutningen paa den 8. skandinaviske Kongres om Samarbejdet, bemærker Komiteen, at flere af de nævnte Opgaver saasom Arbejdet for Fredssagen, Voldgiftstraktater osv. allerede er under Behandling i organiserede Udvalg og Foreninger, hvorpaa Socialdemokratiets Repræsentanter bør øve deres Indflydelse under de Former, som synes mest hensigtsmæssige.

For imidlertid at faa paabegyndt en praktisk Virksomhed paa Omraader, der kan være frugtbringende for Arbejderklassen, beslutter Komiteen:

1) Bestræbelserne for international Lovgivning bør støttes. Socialdemokratiet maa overalt kræve, at Regeringerne, naar der nedsættes Komiteer eller afholdes Konferencer til Forberedelse af international eller skandinavisk Lovgivning, ogsaa udnævner Repræsentanter for Socialdemokratiet. Naar det sker, maa deres Opgave være at præcisere Arbejderklassens Synspunkter og at fremsætte Forslag eller Udtalelser i Overensstemmelse med Socialdemokratiets Principper.

2) Komiteen paalægger de nordiske Landes socialdemokratiske Rigsdagsgrupper at drøfte Muligheden af en *ensartet* og saavidt muligt *samtidig* Optræden i visse Spørgsmaal.

Komiteen finder i saa Henseende Anledning til eksempelvis at nævne til Overvejelse: Maksimalarbejdstid, Minimalløn, Arbejderbeskyttelse, Børnearbejde, Folkepension, Ulykkesforsikring, Sygepleje, Arbejdsløshedsspørgsmaalet, Sølovgivningen samt Lovgivning om Monopoler og monopollignende Virksomheder.

3) For at faa tilvejebragt Grundlag for fortsat Arbejde, udkræves, til Udveksling mellem Landenes Rigsdagsgrupper, en Beretning om Hovedprincipperne i de for Arbejderklassen vigtigste, gældende Love og om de af Socialdemokratiet hidtil fremsatte Forslag.

4) Lignende Beretninger, omhandlende den kommunale Virksomhed i Hovedstæderne, udveksles til Brug for Partiets kommunale Repræsentanter.

5) Hvert Aar udveksles mellem Landenes Rigsdagsgrupper de af Socialdemokratiet fremsatte Forslag, samt iøvrigt saadanne Forslag og Betænkninger, der har været til Behandling, og hvis Indhold har Interesse for Arbejderklassen.

6) Komiteens Medlemmer i hvert Land drager Omsorg for, at Udvekslingen af det nævnte Materiale finder Sted.

7) Komiteens Formand og Sekretær skal, naar internationale Kongresser eller andre lignende Sammenkomster finder Sted, drage Omsorg for, at der da afholdes Møder af de deltagende socialdemokratiske Rigsdagsmænd, Kommunerepræsentanter og Repræsentanter for Pressen, til Drøftelse af skandinaviske Spørgsmaal.«

Naar denne Beslutning nu føres ud i Livet, vil vort Partis Repræsentanter faa et værdifuldt Materiale til Brug i Arbejdet. Man vil faa Klarhed over, hvad der egner sig til ensartet Behandling i de nordiske Lande, og Komiteen vil faa det endnu manglende Grundlag for sine Overvejelser og fremtidige Beslutninger.

Økomisk Samarbejde.

Om Kongres-Resolutionens Bemærkning vedrørende *økonomisk*

Samarbejde, udtaler Komiteen følgende:

»I Anledning af den skandinaviske Kongres' Udtalelse om *udvidet, økonomisk Samarbejde*, der tager Sigte paa Fagorganisationernes Understøttelses-Virksomhed, udtaler Komiteen, at denne fortsat bør røgtes eller forberedes igennem de af disse organiserede Institutioner.«

Skandinaviske Arbejdermøder.

Den skandinaviske Kongres udtalte sin Sympati for Tanken om Afholdelse af Møder paa eller ved Grænsen mellem Landene, for derved at befordre Samkvemmet mellem Folkene og tilkendegive Arbejdernes Internationalitet. Komiteen beskæftigede sig med denne Sag og besluttede at iværksætte saadanne Møders Afholdelse, naar der er Forhold som taler derfor. I 1914 er det Hundredaaret for Fredsslutningen mellem Sverrig, Norge og Danmark. Det er endvidere Hundredaaret for Norges fri Forfatning og muligvis der ogsaa bliver Anledning til at beskæftige sig med Danmarks Forfatning. Komiteen vedtog da til Fremme af Arbejderklassens fælles Interesser og med de ovennævnte Begivenheder som Baggrund at iværksætte et Møde i Egnen ved Frederikshald og muligvis flere lignende Møder i Sommeren 1914 med Talere fra de tre skandinaviske Lande.

Skandinavisk socialistisk Tidsskrift.

Spørgsmaalet om et skandinavisk-socialistisk Tidsskrift blev af Kongressen henvist til Hovedbestyrelserne. Komiteens Medlemmer gav en Række Oplysninger om Forholdene paa Tidsskrift-Omraadet og om Stemningen overfor Sagen. Komiteen overlod en videre Drøftelse til Hovedbestyrelserne, idet man efter de fremkomne Oplysninger udtaler, at der efter Komiteens Mening ikke for Tiden er Mulighed for Opgavens Løsning.

Internationalt Hjælpesprog.

Kongressens Beslutning om et internationalt Hjælpesprog behandledes og oversendtes til det internationale, socialistiske Bureau.

Skandinavisk Sprog.

Ligeledes sendes hertil Forlangende om at faa Adgang til at benytte et skandinavisk Sprog i Korrespondancen med det internationale Bureau og paa de internationale Kongresser.

Man gennemgik iøvrigt Kongressens Beslutninger om Kooperation, Skoleforhold m. v. og tager derefter fat paa den praktiske Virksomhed efter det nu lagte Program. Komiteens Medlemmer nærer de bedste Forhaabninger om et godt Udbytte af den fastere Samvirken, som nu er etableret mellem Nordens Arbejderpartier, og vi udtaler vor Glæde over dette nye Udslag af Nutidens naturlige og praktiske Skandinavisme.

Ulykkesforsikringslovens Revision.

I de Aar Loven om Ulykkesforsikring har været gældende, har der ofte været Anledning til at konstatere, at denne Lov lider af meget væsentlige Mangler. Krav om Lovens Revision er derfor ofte fremsat, og flere Ministre har i Tidens Løb givet Løfte derom, men det er hidtil ikke blevet til andet end Løfter.

De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg har under disse Omstændigheder beskæftiget sig med Sagen og i Henhold til Beslutning paa et Forretningsudvalgsmøde henvendte en Deputation bestaaende af *Carl F. Madsen*, *P. Hvidtfeldt* og *Th. Stauning* sig den 16. Oktober til Indenrigsministeren og forelagde ham Sagen.

Følgende Henvendelse overgaves Ministeren.

Til

Indenrigsministeriet.

Undertegnede Forretningsudvalg for De samvirkende Fagforbund i Danmark tillader sig herved at henstille til det høje Ministerium snarest mulig at tage Initiativet til en Revision af Loven om Ulykkesforsikring saaledes, at de Mangler, der kræber ved Loven af 1898, kan blive afhjulpne.

Den nævnte Lov omfatter kun visse

Virksomheder og for nogle af disses Vedkommende endda kun et begrænset Omraade af samme. Følgen heraf er, at en Mængde Arbejdere ved Ulykkestilfælde ikke omfattes af Loven og derfor kun, for saavidt de er særlig forsikrede, erholder Erstatning for Følgerne af et Ulykkestilfælde.

Som særlige Anker mod Lovens Begrænsning kan anføres, at kun saadanne Arbejder, der kan henføres under en Virksomheds Næringsvej, er indbefattede i Loven. Følgen heraf er, at Arbejdere, der beskæftiges ved Losning, Ladning og Pakhusarbejde for Købmænd og Rhedere, er udelukkede fra Loven. Det samme gælder en Række Tilfælde paa større Virksomheder, f. Eks. De danske Sukkerfabriker, Detailhandlerbanken samt andre Ejendomsselskaber, som for egen Regning paatager sig Byggevirksomhed, hvorved alle de Arbejdere, der ikke er direkte beskæftigede hos Underentreprenøren, hvis Virksomhed falder ind under Loven, udelukkes fra denne, idet de førnævnte Institutioner ikke driver Byggevirksomhed som Næringsvej.

Endelig er der en hel Række Virksomheder, hvis Farlighed meget vel kan ligestilles med de under Loven inddragne Virksomheder, der heller ikke er indbefattet i den, saaledes almindelig Vognmandsvirksomhed, Handel, Haandværk uden Benyttelse af Maskinkraft, Byggevirksomhed ved en-etages Huse og flere andre Tilfælde. Vedrørende Vognmandsvirksomhed har Arbejderforsikringsraadet ganske vist gennem Tidens Løb ved forskellige Afgørelser skabt en Praksis for, at Ulykkestilfælde i denne Branche, der forefalder indenfor et under Loven inddraget Omraade (Byggepladser, Fabriksvirksomheder), bliver omfattet af Loven, men dette gælder ogsaa kun, naar Ulykken sker paa de anførte Omraader, medens Ulykke ved Vognmandskørsel borte fra disse Steder ikke medfører Ret til Erstatning efter Loven. Endelig er Grænsen paa de forskellige Fabriksvirksomheder draget saaledes, at kun de i teknisk-mekanisk Del af Virksomheden beskæftigede Arbejdere hører under Loven, medens Ulykkestilfælde, der falder udenfor denne Del af Virksomheden, f. Eks. for Kontorpersonalet, ved Staldtjeneste o. s. fr., ikke beskyttes af Loven.

Ogsaa paa andre Omraader har Loven sine Mangler. Saaledes kan anføres, at kun Lidelser, der opstaar ved rent øjeblikkelige Ulykkestilfælde, inddrages under Loven, medens andre Lidelser, der vel skyldes Arbejdet, men er en Følge af en gentagen Paavirkning, holdes udenfor (saakaldte professionelle Lidelser). Paadrager f. Eks. en Arbejder sig under Udførelsen af Arbejdet en Blære i Haanden, og der senere opstaar Infektion ad denne Vej, vil Tilfældet ikke blive betragtet som Ulykkestilfælde, medmindre ogsaa Infektionen kan paavises at skyldes Arbejdet, hvad den som Regel aldrig kan.

Sluttelig, men ikke mindst, bliver det nødvendigt at paapege, at den Maksimumserstatning, der ifølge Loven kan ydes saavel i Dagpenge som i Invaliditetserstatning, er meget for lav, og det samme gælder Minimumserstatningen for Invaliditet. Forholdet er nu saaledes, at der for Død ydes 4 Gange den Dræbtes Aarsindtægt, denne ansat til ikke under 300 Kr. og ikke over 800 Kr. Dette giver henholdsvis Erstatning af 1200 Kr. og 3200 Kr. For fuldstændig Invaliditet er Forholdet, at der ydes 6 Gange den Tilskadekomnes Aarsløn, ansat efter samme Begrænsning. Dette giver henholdsvis 1800 Kr. og 4800 Kr. Det bemærkes her, at Loven om Ulykkesforsikring for Søfart som tilsvarende Begrænsning har 300 og 700 Kr., og Loven for Landbrug og Fiskeri begge har Begrænsningen 300 og 600 Kr.

Hvad angaar Dagpengeerstatningen, der nu er fra 1 til 2 Kr. pr. Dag, og ydes efter Udløbet af 13 Uger fra Ulykkestilfældet, kan der vel næppe indvendes noget imod, at Erstatningen begynder fra 1 Kr. pr. Dag, da adskillige, der rammes af Loven, t. Ek. Lærlinge, ikke kommer over denne Indtægt; men derimod maa Maksimumssummen af 2 Kr. ubetinget siges at være for lille og bør ved en Revision kræves betydelig forhøjet, ligesom ogsaa Summen for Død og fuldstændig Invaliditet maa have en meget betydelig Forhøjelse for nogenlunde at kunne svare til deres Hensigt. Da mindre Invaliditet beregnes procentvis i Forhold til fuld Invaliditet, vil en Forhøjelse af Maksimalsummen ogsaa have Indvirkning paa Erstatningen for den mindre Invaliditet.

For forbigaaende, men dog ofte langvarige Virkninger efter et Ulykkestilfælde, gives der ingen Invaliditetserstatning, men i disse Tilfælde maa den Tilskadekomne, efter at have paabegyndt sit Arbejde, i mangfoldige Tilfælde finde sig i betydelige Reduktioner af sin Fortieneste, fordi han først efter en Tids Forløb kan vænne sig til at bruge de tilskadekomne Legemsdele, og der vil vel derfor være Anledning til ved en Revision af Loven at have dette for Øje og søge fastsat en Erstatning for saadan midlertidig Forringelse af Arbejdsevnen, der ikke dækkes af Dagpengene.

Det er os bekendt, at Lovens Revision har været drøftet i Arbejderforsikringsraadet, og at dette allerede for ca. 2 Aar siden tilstillede det høje Ministerium et Udkast til Lov, hvori de væsentligste af de her fremdragne Mangler søgtes afhjulpne. Imidlertid er der jo endnu ikke forelagt noget Forslag i Rigsdagen.

Men de Mangler ved den nuværende Lovgivning, som foran er kort skildret, er af en saa alvorlig Karakter for de Arbejdere, som berøres af dem, og er en stor social Uretfærdighed imod disse Arbejdere.

Vi tillader os derfor at henstille til det høje Ministerium i indeværende Rigsdagssamling og paa saa tidligt et Tidspunkt som muligt at forelægge Rigsdagen Forslag til en Revision af Loven om Ulykkesforsikring i Overensstemmelse med det her anførte.

P. F. V.
Carl F. Madsen.

Peder Hedebol.

Indenrigsministeren stillede sig imødekommende overfor Henvendelsen, og meddelte iøvrigt, at Forslag til Revision af Ulykkesforsikringen er under Forberedelse i Ministeriet. Foreløbig kommer en lille midlertidig Lov foranlediget ved den nye Fabriklov, men snart derefter vil det store gennemgribende Forslag komme frem.

Faglig Statistik.

Dansk Slagteriarbejderforbund har udgivet en 53 Sider stor statistisk Fremstilling over Arbejdsløsheden.

Beretningen er inddelt i 2 Afsnit. Det første omhandler Arbejdsløshedsspørgsmaalet i al Almindelighed. Det andet — som er selve Hovedafsnittet — omtaler Arbejdsløshedens Omfang og Understøttelsernes Størrelse indenfor Dansk Slagteriarbejderforbund i Perioden 1902—1912. Der findes i den udarbejdede Fremstilling 18 Tabeller eller Oversigter, som belyser Arbejdsløsheden paa mange forskellige Maader.

I første Afsnit, som beskæftiger sig med *alle* Fag, omtales Arbejdsløshedens Aarsager, der i sin nuværende Skikkelse er Frugten af den stadige Overproduktion, og som ved Industriens Fremtrængen paa Arbejdsmarkedet er Skyld i de stadig tilbagevendende Arbejdsløshedskriser.

I samme Afsnit omtales Arbejdsløshedens Følger, og i Beretningen sammenligner man de ved Strejker og Lock-out'er i *alle* Fag paaførte Tab af Arbejdsdage med de tabte Dage paa Grund af Arbejdsløshed. I Perioden 1897—1908 er Tabet af Arbejdsdage for Strejker og Lock-out'er henholdsvis 2 og 3 Millioner. Efter Statens statistiske Oplysninger havde 1910 et Tab af ca. 2,800,000 og 1911 ca. 2,500,000 Arbejdsdage ved Arbejdsløshed, eller tilsammen ca. 5,300,000, eller mere end hvad samtlige Strejker og Lock-out'er har forvoldt i hele Tidsrummet fra 1897—1908.

Endvidere omtales de Foranstaltninger man har praktiseret mod Følgerne af Arbejdsløsheden.

De af Organisationerne her i Landet oprettede Arbejdsløshedskasser havde saaledes af deres egne sammensparede Midler udredet store Summer til de arbejdsløse Medlemmer.

Udbetalingen ser saaledes ud:

1899	Kr.	118,789
1900	—	237,374
1901	—	346,976
1902	—	412,271
1903	—	366,053
1904	—	411,962
1905	—	461,240
1906	—	306,863
1907	—	282,228
1908	—	727,830
1909	—	1,348,030
1910	—	1,546,739
1911	—	1,528,059
Tils.	Kr.	8,094,414

Den aarlige Udbetaling til de Arbejdsløse bliver gennemsnitlig over 600,000 Kr.

Af disse Beløb er der gennem Arbejdsløshedskasserne i 1909—1911 udbetalt ialt 4,231,910 Kr.; men af den sidstnævnte Sum er det dog Medlemmerne, som har ydet den langt overvejende Del.

Den 9. April 1907 traadte Loven om statsanerkendte Arbejdsløshedskasser i Kraft. Hovedtræk af denne er, at Staten yder et Tilskud paa $^2/_3$ af det indbetalte Kontingent, medens Kommunerne kan yde $^1/_3$, beregnet efter de i hver Kommune d. 31. Marts boende Medlemmer.

Arbejdsløshedskassernes Indtægter har fra 1907—08 til 1910—11 beløbet sig til over 7 Mill. Kr., deraf har Medlemmerne selv betalt ca. $3^3/_4$ Mill. Kr. Af Udgifterne i samme

Tidsrum er der til Understøttelser brugt ca. 4¾ Mill. Kr. I samme Afsnit omtales det Offentliges ekstra Hjælp til Arbejdsløse samt Organisationernes Landsindsamling.

I det andet Afsnit af Beretningen, som løber fra Oktober Kvartal 1902 til Juli Kvartal 1912, er Slagteriarbejdernes Arbejdsløshedskasses Virksomhed skildret for sig selv og meget indgaaende.

Det vilde føre for vidt at fremstille de mange Enkeltheder, som Ledelsen her har belyst af dette ca. 40 Sider store Afsnit. Vi skal derfor kun fremføre et Par Punkter.

Medlemsantallet er i Perioden 1902—1912 steget fra 638 til 2236 eller en Tilvækst paa ca. 1600 Medlemmer. Af stedlige og rejsende Arbejdsløse har der under samme Periode været over 4000 Medl. eller gennemsnitlig ca. 2,6 %.

Ved at sammenlignes med andre Fag, kommer man til følgende Resultat.

Beretningen omtaler Aaret 1910, fordi det er det første Aar, hvor Statens statistiske Bureau selv har bearbejdet Materialet, og fordi man tror her at kunne faa de bedst mulige Resultater af en Sammenligning.

I 1910 — der som bekendt hører blandt de daarligste Aar — var den gennemsnitlige Arbejdsløshedsprocent for hele Landet og for samtlige organiserede Arbejdere 10,9 %, medens Slagternes Arbejdsløshed var 3,3 %.

Den største Arbejdsløshed havde Jord-, Bygnings- og Møbelindustrien med 19,9 %, Arbejdsmændene med 11,2 % og Metalarbejderne med 10 %. Den mindste Arbejdsløshed havde Papirindustrien med kun 0,2 %, Læderindustrien med 1,9 % og Sten-Ler- og Glasindustrien med 2,8 %.

Slagterne er blandt de Fag, der staar meget nær de Brancher, som har den mindste Arbejdsløshed.

Beklædningsindustrien har samme relative Arbejdsløshed som Slagter- og Kødindustrien, nemlig 3,3 %.

Under Gruppeinddelingen »Tilvirkning af Næringsmidler og Fortæringsgenstande« staar Slagterne sammen med Bagere, Bryggeriarbejdere, Mineralvandsarbejdere, Møllere, Skraatobaksarbejdere, Sukkerarbejdere og Tobaksarbejdere.

Alle disse Brancher har gennemsnitlig en Arbejdsløshedsprocent paa 7,3, og af disse har Bagere, Møllere og Tobaksarbejdere langt over Middeltallet. Ogsaa indenfor denne beslægtede Industrigren staar Slagterne særdeles godt.

Derefter omtaler Beretningen Understøttelsernes Størrelse dels til stedlige Arbejdsløse, dels til de rejsende Arbejdsløse, og i flere Tabeller faar man de nøjagtige Oplysninger om de ydede Understøttelser. Den samlede Sum, som Dansk Slagteriarbejderforbund har udbetalt i Understøttelse, beløb sig til 58,859 Kr. 55 Øre.

Endvidere faar man i Beretningen detaillerede Omlysninger om hvor stort et Tab af Arbejdsdage, Arbejdsløsheden har forvoldt Slagteriarbejderne. Tallene ser saaledes ud:

Det samlede Antal understøttede Dage	45,438
Det samlede Antal ikke-understøttede Dage	12,602
Det samlede Antal tabte Arbejdsdage	58,040

I Gennemsnit for hele Perioden udgør de understøttede Dage 78 % af samtlige ledige Arbejdsdage.

Dette sidste Tal belyser, at kun godt og vel ¾ af de tabte Dage blev understøttede.

Tænker vi os en gennemsnitlig Fortjeneste paa ca. 4 Kr. pr. Dag, har alle arbejdsløse Slagtere mistet en Fortjeneste paa ca. 232,000 Kr., og tager vi den Understøttelse, som disse Medlemmer har modtaget, med i Beregningen, og fradrager denne Sum, bliver det reelle Tab for samtlige Arbejdsløse indenfor Dansk Slagteriarbejderforbund ca. 173,000 Kr. eller et Tab pr. Arbejdsløs paa ca. 80 Kr.

Til Slut omtales den finansielle Side. Idet man bl. a. anfører, at Kassebeholdningen efter en Del Aars Virksomhed kun beløb sig til ca. 2400 Kr. i 1908, var den siden Aner-

kendelsen den 1. Oktober 1912 steget til 45,000 Kr., eller en Formueforøgelse pr. Medlem fra Kr. 1,85 til Kr. 18,75, en særdeles stor Fremgang indenfor dette Forbund.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændene i Helsingør. Efter forgæves Forhandlinger angaaende Lønforhold for Pladsarbejdere i Helsingør varslede Dansk Arbejdsmandsforbund Strejke overfor de stedlige Arbejdsgivere, og Sagen kom derfor til Behandling med Repræsentation for de faglige Hovedorganisationer.

I første Omgang mislykkedes Forsøget paa at tilvejebringe Enighed, men ved et Møde den 30. September blev en Overenskomst, som skal gælde til 1. Februar 1916, afsluttet.

Ugelønnen for faste Arbejdere forhøjedes derved straks fra 21 Kr. til 22 Kr. 50 Øre og til 1. Februar 1915 forhøjes den til 23 Kr.

Timelønnen for løse Arbejdere forhøjedes straks fra 40 til 42 Øre og til 43 Øre fra 1. Februar 1915.

Akkordpriserne forhøjedes ligeledes, og en Bestemmelse om, at Timelønnen skulde have et Tillæg af 10 Øre i de Tilfælde, hvor Arbejder i Priskuranten forlangtes udført paa Timeløn, gennemførtes samtidig.

Endelig sloges det fast, at en Arbejder mindst skal have 6 Maaneders uafbrudt Beskæftigelse for at blive regnet som fast Arbejder.

Afskediges han inden 6 Maaneder efter Antagelsen, faar han Efterbetaling i Henhold til Satsen for løse Arbejdere

Bagerne paa Soves Mølle i Nakskov. Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 21. Oktober henvistes nogle af Bageri- og Konditoriarbejderforbundet rejste Krav om Lønforhøjelse og Arbejdstidsforkortelse til direkte Forhandling paa Møllen mellem Direktøren og Forbundets Ledelse.

Dansk Kedel- og Maskinpasser-Forbund har afsluttet Overenskomst med nedenstaaende Firmaer:

De københavnske Spritfabriker. Ved kontinuerlig Drift bibeholdtes den 8 Timers Arbejdsdag og den tidligere Løn. I almindelig Drift højnedes Lønnen fra 27 til 28 Kr. Overarbejdsbetalingen forhøjedes med 5 Øre til 75 Øre i Timen.

De danske Bomuldsspinderier i Valby. Her var ingen Overenskomst tidligere. Lønnen sattes til 28 Kr. og Overtidsbetalingen til 75 Øre. Det fastsloges endvidere, at der i Sommerperioden betales 4 Kr. pr. Uge for Opfyring over ½ Time daglig.

Margarinefabriken »Alfa« i Vejen. Her var tidligere personlige Kontrakter uden Betaling for Overarbejde. Lønnen sattes til 25 Kr. om Ugen og fra 1. Februar 1914 betales Overarbejde med 65 Øre i Timen.

Soves Dampmølle i Nakskov. Der afsluttedes en midlertidig Overenskomst for Tiden fra 1. August 1913 til 1. April 1914. Lønnen højnedes fra 25 til 27 Kr. og Over- og Natarbejde med 5 à 10 Øre til 55 og 60 Øre.

De fire Firmaer staar i Arbejdsgiverforeningen.

Med Entreprenørerne *Greiner & Hartung*, Brørup Mærgelleje har Forbundet endelig sluttet Overenskomst om, at Lokomotivførere lønnes med 190 Mark pr. Maaned samt om en nærmere fastsat Tillægsbetaling under visse Forhold.

Møllerne paa Cementfabrikerne. Dansk Mølleriarbejder-Forbund har faaet Sanktion til at opsige Overenskomsten med Cementmøllerne i Aalborg til Udløb 1. Februar 1914.

Timelønnen ønskes forhøjet. Lønbevægelsen omfatter 35 Medlemmer.

Skibstømrerne i Esbjerg. Dansk Skibstømrerforbund har faaet Sanktion til at opsige Overenskomsten med Esbjerg Skibbygmestre til Udløb 1. Februar 1914.

48 af Forbundets Medlemmer ønsker en Timelønsforhøjelse gennemført ved en ny Overenskomst.

Skibstømrerne i Frederikshavn. Den 2. August nedlagde 26 Medlemmer af Dansk Skibstømrerforbund Arbejdet hos 3 Skibbygmestre i Frederikshavn, da Forhandlingerne om et Lønkrav ikke havde givet Svendene et tilfredsstillende Resultat.

I Begyndelsen af September indgik en af Mestrene paa Forbundets Fordringer, og den 25. September blev Arbejdet genoptaget de andre Steder under samme Betingelser. Svendene havde derved opnaaet 3 Øres Timelønforhøjelse.

Skotøjsarbejderne paa Fabrikerne. Dansk Skotøjarbejderforbund har med Sanktion af De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg opsagt Overenskomsten med Fabrikanter i København og Provinserne.

Forbundet ønsker at gennemføre en Timelønsforhøjelse, Forbedring af nogle Akkordpriser og en Forkortelse af Arbejdstiden for de ca. 2000 Medlemmer i de paagældende Virksomheder.

Sukkervarearbejderne i København. Sukkervare-, Chocolade- og Bisquitarbejdernes Forbund har faaet Sanktion til at opsige Overenskomsterne med de københavnske Fabrikanter, hvoraf 18 ere organiserede i en Forening, medens 3 Firmaer staar udenfor.

Forbundet rejser Lønkrav for de forskellige Grupper, Mænd og Kvinder, og ønsker Arbejdstiden forkortet.

De tyske Arbejderes økonomiske Kampe i 1912.

Af en omfangsrig Statistik fra »Generalkommission der Gewerkschaften Deutschlands« hidsætter vi følgende: I 1912 deltog ialt 1,254,358 Personer i 9,961 Lønkampe. Dette er 291 Bevægelser og 242,689 Deltagere flere end Aaret forud. I 2,825 Tilfælde nedlagde 479,589 Personer Arbejdet. Medens i 1905 kun 56 % af alle Lønbevægelser forløb uden Arbejdsstandsning, steg denne Art af Bevægelser til 71,6 % i det sidste Aar. Omkostningerne beløb sig til rundt 12 Mill. Mk., mod 16¼ Mill. Mk. i 1911. Det Løntab, som fremkom ved Arbejdsnedlæggelse, kunde fastslaas for 304,979 Personer. Det beløb sig til 21 Mill. Mk. paa 4¾ Mill. tabte Arbejdsdage. En stor Del heraf skyldtes Lock-outerne. Fra 1900 til 1912 er der af Arbejdsgiverne ialt foretaget 3,324 Lock-outer, som har ramt 966,611 Personer. Arbejdstiden, som er tabt ved disse Lock-outer, udgør ialt 20,681,085 Dage. Det kostede Fagforeningerne den respektale Sum 45,306,465 Mk. at gennemkæmpe disse Lock-outer. At de tyske Fagforeninger har lært at møde Arbejdsgivernes Lock-out-Taktik viser sig derved, at kun 14 % af deres Lock-outer i det sidste Aar er endt med Nederlag for Arbejderne, mod 29,4 % i det foregaaende Aar.

Ved Bevægelserne i 1912, baade med eller uden Arbejdsnedlæggelse, vandtes der: En Arbejdstidsforkortelse for 378,185 Personer med ialt 830,151 Timer om Ugen. Desuden en Lønforhøjelse for 530,021 Personer med ialt 946,961 Mk. ugentlig. Desuden opnaaede 388,963 Personer andre Forbedringer i Arbejdsbetingelserne.

Ved samtlige Bevægelser afsluttedes i 4,804 Tilfælde Overenskomster for 351,548 Personer. Af disse Overenskomster afsluttedes 3809 for 250,841 Personer ved Lønbevægelser uden Arbejdsstandsning. Resten falder paa Strejkerne og Lock-outerne.

Paa de enkelte Erhvervsgrupper fordeler Overenskomsterne sig som følger:

Byggefagene 728 med 47,955 Personer, Metalindustri, Maskin- og Skibsbyggeri 573 med 64,899 Personer, Grafiske Haandværk og Papirindustri 101 med 76,280 Personer, Træindustri 521 med 31.166 Personer, Nærings og Nydelsesmiddel-Industrier 442 med 17,041 Personer, Beklædnings-, Læder- og Textilindustrierne 273 med 39,435 Personer, Handels- og Transportarbejdere 566 med 48,386 Personer.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 18 ❋ KØBENHAVN DEN 1. NOVEMBER 1913 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: Arbejdsløsheds-Statistik. Svejtsisk Fagforenings Kongres. Den faste Voldgiftsret. Arbejderbeskyttelse. Udlandet.

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Oktobr. 1913.

Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. November 1913.

Svejtsisk Fagforenings Kongres.

I Dagene 13., 14. og 15. September afholdt den svejtsiske faglige Lands-Centralisation ordinær Kongres i »Folkets Hus« i Zürich. Tilstede var 78 Delegerede foruden talrige Gæster fra Ind- og Udland. Blandt disse sidste var de fleste af Deltagerne i den internationale faglige Konference, som afholdtes samme Sted 16.—18. Sept. Danmark var repræsenteret ved Formanden for De samvirkende Fagforbund, *Carl F. Madsen*.

Sammenslutningens Sekretær, *Huggler*, Bern, aflagde mundtlig *Beretning*. Af denne fremgik bl. a., at der i Svejts findes ca. 135,000 Fagforeningsmedlemmer, hvoraf 92,000 tilhører Centralisationen. Dette udgør 70 % af de organiserede og 14 % af samtlige Landets 900,000 Lønarbejdere. Da der imidlertid i dette Antal er indbefattet 150,000 Bønderkarle og desuden en Mængde Arbejds-Funktionærer, som sandsynligvis føler sig stærkest knyttet til Arbejdsgiverne, tør man sikkert gaa ud fra, at den faglige Organisation omfatter over 20 % af Landets egentlige Lønarbejdere i Haandværk og Industri.

Denne betydelige Organisation er opvokset forholdsvis hurtigt. I 1890 var Medlemstallet kun 6000. Metalarbejderforbundet, som den Gang kun havde 1000 Medlemmer, har nu alene 16,000.

For at fremme Organisationsarbejdet blandt de daarligst lønnede Arbejdere, som mest er Italienere, er Bladet *Operaio* oprettet. Til dette ydes der Tilskud af de faglige Centralisationer i Tyskland og Italien.

Sammen med Landets socialdemokratiske Parti har man dannet et *Oplysningsudvalg*, som har gjort et betydningsfuldt Arbejde, for at uddanne dygtige Forenings-Funktionærer.

I de forskellige Organisationer er Kontingentet forhøjet samtidig med den fremadskridende Forbedring af Løn- og Arbejdsforhold og Fremskridtene paa de forskellige Understøttelsers Omraade, som Organisationerne beskæftiger sig med. De samlede Indtægter har været 2,049,000 Francs og Udgifterne 1,614,000 Fr. Siden 1908 er Formuen vokset fra 1,358,000 Fr. til 3,247,000 Fr. Selv om Forholdene saaledes bedrer sig, er der dog langt igen. De fleste Forbund burde have et Reservefond paa 100—120 Fr. pr. Medlem, men har som Regel kun 30—50 Fr.

Arbejderklassens almindelige økonomiske Stilling berøres ogsaa i Beretningen. Efter nogle anstillede nøje Beregninger maa en Familie raade over en Aarsindtægt paa 1600 til 2300 Fr. En saadan Indtægt naas

imidlertid kun af de færreste. 75 % af Arbejderne fortjener næppe 1400 Fr. aarlig. Heller ikke med Hensyn til Forkortelse af Arbejdstiden er der sket tilfredsstillende Fremskridt.

Beretningen sluttede med en Opfordring til at udvide Organisationerne og styrke Sammenholdet saaledes, at der kan skaffes den fornødne Kraft overfor Arbejdsgiverne.

Under dette Punkt besluttedes, at Hjælpearbejdere (Arbejdsmænd) indskudsfrit skal kunne gaa fra det ene Forbund til det andet, naar de skifter Beskæftigelse. Det vedtoges at samle de nærings-retslige Afgørelser af Stridsspørgsmaal om Løn- og Arbejdsforhold og endelig at foranstalte en Konference af de Arbejdere, som er Bisiddere i Næringsdomstolene.

Dernæst vedtoges det at *forhøje Kontingentet* til Centralisationen fra 3 og 1½ Cts. til 5 og 2½ Cts. maanedlig, henholdsvis for helt- og for halvtbetalende Medlemmer. Paa Forslag af Urarbejderne vedtoges samtidig, at alle vigtigere Publicationer i Fremtiden ogsaa skal udsendes i det franske Sprog.

Dernæst følger en Drøftelse af Landets kommende *Lovgivning om Arbejderbeskyttelse*. Ved Siden af 350,000 beskyttede Fabriksarbejdere, findes 200,000 andre Lønarbejdere, som er uden al lovmæssig Beskyttelse, f. Eks. Forretningsmedhjælpere, Opvartersker, Hjemmearbejdere osv. Man udtalte sig sluttelig til Fordel for en ensartet og samlet Lovgivning saaledes, at Fællesudvalg af Arbejdere og Arbejdsgivere tages med ved de forberedende Arbejder.

Den faglige Centralisation vedtog for sit Vedkommende en almindelig Ændring af Partiets og Fagorganisationens Forhold til *den socialdemokratiske Ungdomsorganisation*. Idet man gaar ud fra, at denne slutter sig til det socialdemokratiske Partiprogram, vedtager man at yde den regelmæssige Aarsbidrag gennem dens Hovedbestyrelse. Denne tiltrædes af 3 med Ungdomsbevægelsen kendte Partifæller, en fra Partiets Hovedledelse, en fra den faglige Centralisation og en fra Oplysningsudvalget. Paa samme Maade suppleres de lokale Ungdomsforeningers Bestyrelser af de lokale politiske og faglige Organisationer, Ungdomsbevægelsen paa sin Side sender en Repræsentation til de tilsvarende faglige og politiske Forsamlinger, naar her foreligger Spørgsmaal, som angaar Ungdomsbevægelsen.

Den videre Udvikling af den faglige *Arbejdsløshedsunderstøttelse* var dernæst til Debat. Enkelte Repræsentanter for Sæsonfag udtalte deres Tvivl overfor dette Spørgsmaal, ellers var der Enstemmighed om, at man burde vie denne Opgave størst mulig Opmærksomhed og Kraft og kræve Bistand af Stat og Kommune dertil. En Resolution vedtoges i Overensstemmelse hermed.

Der vedtoges en Resolution om *Fremme af Organisationsarbejdet blandt de slettest stillede Arbejdere særlig i saadanne Industrier, hvor der endnu ikke findes noget Centralforbund*. Indlederen hævdede, at det her drejer sig om over 200,000, baade Industri- og Hjemmearbejdere. Denne store Hær, som baade materielt og aandeligt er langt tilbage, er en Klods om Benene paa de organiserede Arbejdere, og der bør sættes meget ind paa dens Højnelse.

Om *De faglige Overenskomster* vedtoges følgende Resolution:

»Den faglige Organisation anser det for en af sine vigtigste Opgaver, at virke for en Forbedring af Arbejdernes Levevilkaar. Jo stærkere Organisationen er, desto bedre vil den være i Stand til at løse denne Opgave. Man anser Afsluttelsen af Overenskomster med fastsatte Arbejds- og Lønforhold for at være et Middel til Fremme af Formaalet. Tarifmæssige Aftaler gælder som et Bevis for Anerkendelse af Arbejderens og Arbejdsgiverens Ligeberettigelse. De forpligter begge til at overholde de i Overenskomsten trufne gensidige Bestemmelser. Paa Grund af den Forskellighed, som er tilstede i alle de Omstændigheder og Forhold, der maa tages i Betragtning, kan der ikke forud fastslaas nogen bestemt Form eller Regel for Overenskomsterne. Derimod synes det formaalstjenligt, hvor de nødvendige Forudsætninger eksisterer, ikke blot at afslutte Overenskomster for de enkelte Virksomheder og Byer, men derimod at afslutte dem for bestemte Landsdele eller for hele Landet under et.«

Kongressens sidste Arbejde var en principiel Debat om *Generalstrejken*. Den faglige Centralisations og Partiets Hovedbestyrelser havde i Forvejen drøftet Sagen og i Fællesskab vedtaget en Resolution, som nu Huggler anbefalede og som efter nogen Diskussion blev vedtaget.

Resolutionen er saalydende:

1. »Kongressen afviser Tanken om den saakaldte revolutionære Generalstrejke. Kongressen er imod Iscenesættelsen af andre Generalstrejker end dem, der omtales nedenfor under Punkt 3. Generalstrejken kan ikke erstatte den hidtidige normale faglige Bevægelse.

Skulde der, imod Forventning, i Svejts blive anbefalet eller iværksat en saadan Strejkebevægelse, betragter Fagforbundene det som deres Pligt, i Forbindelse med Tillidsmænd fra den politiske Arbejderorganisation at møde saadanne Forsøg, og, hvis det bliver nødvendigt, direkte at opfordre de organiserede Arbejdere til ikke under nogen Form at deltage i disse anarkistisk-syndikalistiske Eksperimenter.

2. Almindelige Fagstrejker eller Sympati- og Solidaritetsstrejker, hvis Udstrækning i Forvejen er begrænset til nogle faa, af hverandre afhængige Erhvervsgrupper, eller som ikke udstrækker sig udenfor en enkelt Industris Omraade, kan ikke betegnes som Generalstrejker.

3. Massestrejke som Nødværge — og Protestaktion kan kun understøttes af Fagforbundene, naar det gælder om at forhindre Øvrighedsforanstaltninger, som alvorligt truer Arbejderklassens fælles Livsinteresser eller dens uundværlige Rettigheder og Frihed, eller i saadanne Tilfælde, hvor Arbejderklassen i den Grad rammes paa sin Æresfølelse, at Organisationen ikke ved noget andet Protestmiddel end en Massestrejke kan værne om sin Anseelse.

I Tilfælde af en saadan Strejkeaktion kan der kun regnes med Understøttelse fra Fagforbundene og Centralisationen, naar de Betingelser for Understøttelse af en Massestrejke er tilstede, som den faglige Centralisations og det socialdemokratiske Partis Hovedbestyrelser er enedes om.

4. I Svejts kan Massestrejken som Middel til Erobring af politiske Rettigheder ikke betragtes som anbefalelsesværdig. Vil nogensinde det socialdemokratiske Parti i Svejts bringe dette Middel til Anvendelse, maa den faglige Centralisation tages med paa Raad og være med at fatte Beslutningen.

5. Partiet og den faglige Centralisation er af den Overbevisning, at Arbejderklassen i Svejts kun kan værne om sine økonomiske og politiske Interesser paa fyldig Maade, naar den er organiseret saa talrigt som mulig. Den størst mulige Tilslutning fra alle Arbejderes og Arbejderkvinders Side til den politiske og den faglige Organisation, og hver enkelts stadige Medvirken til Organisationernes yderligere Vækst og Styrkelse hvor Lejlighed er til det, vil være et bedre Værn for Arbejdernes fælles Interesser, saavel som for de enkelte Industri- eller Erhvervsgruppers Arbejderes særlige Interesser, end selv den mest berettigede og bedst forberedte Generalstrejke.

Den faste Voldgiftsret.

Skotøjsarbejderne hos A. V. Overbech & Co. (Regnskabsføring).

Sag Nr. 106.

Udskrift af den faste Voldgiftsrets Kendelse af 25. Oktober 1913 i Sag Nr. 106: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Skotøjsarbejderforbunds og dettes københavnske Afdelings Vegne.

Firmaet A. V. Overbech & Co., der driver Skotøjsfabrikation, ønskede, efter i Løbet af det sidste Aarstid at have indrettet et Pudseri med ny Maskiner, at indføre et Kontrolsystem med Hensyn til Arbejdet i Pudseriet og gav derfor — nogen Tid før den 9. Juli d. A. — hver enkelt af Arbejderne Ordre til i en ham af Firmaet i dette Øjemed leveret Bog at opskrive, hvormeget Arbejde han udførte. Arbejderne nægtede imidlertid at gøre dette og erklærede, at dette skete med Støtte af Fagforeningen. Firmaet indberettede Sagen til Foreningen af Københavns Skotøjsfabrikanter, og denne anmodede Fagforeningen om at tage det nedlagte Forbud tilbage hurtigst muligt, baade fordi det Regnskab, der forlangtes af Arbejderne, ikke kunde komme til at skade disse i nogensomhelst Henseende, da Arbejdet udførtes paa Timeløn, og Regnskabet førtes i Arbejdstiden, og fordi Fagforeningen paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 1. Februar 1912 selv havde erkendt, at Arbejderne paa en anden Skotøjsfabrik var ganske uberettigede til at modsætte sig det af Fabriken indførte tilsvarende Kontrolsystem.

Fagforeningen erklærede imidler-

tid, at den intet Forbud havde nedlagt mod, at Arbejderne førte det forlangte Regnskab; den havde blot paa Forespørgsel erklæret, at Arbejderne ikke var forpligtede til at gøre dette. Hvis Firmaet kunde blive enig med sine Arbeidere om, at de skulde gøre dette Arbejde, vilde der ikke fra Fagforeningens Side blive lagt Hindringer i Vejen derfor. Men Fagforeningen hverken vilde eller kunde anvende nogen Tvang overfor Arbeiderne i denne Retning.

Sagen blev herefter behandlet paa et Fællesmøde mellem de to Foreningers Bestyrelser, men uden Resultat. Ved et Fællesmøde mellem Hovedorganisationerne og Repræsentanter for Parterne den 21. Juli d. A. enedes man om at henvise Sagen til faglig Behandling, og den 23. s. M. afholdtes et Mæglingsmøde paa hvilket dog heller ingen Enighed opnaaedes. Endnu engang blev Sagen behandlet mellem Hovedorganisationerne, nemlig den 23. Aug. d. A., og da i Forbindelse med andre Stridsspørgsmaal. Man opnaaede vel der Enighed om et Forslag, der var formuleret saaledes, »at Arbeiderne hos A. V. Overbeck & Co. ikke modsætter sig et Kuponsystem til Kontrol over udført Arbeide, og Forbundet erklærer, at det ikke modsætter sig, at Firmaet og Arbeiderne enes om et andet Kontrolsystem«, men nogen Overenskomst i saa Henseende blev ikke underskrevet, hvortil Grunden — efter Klagernes Angivende — var den, at Ordene »et Kuponsystem« (i Modsætning til det ønskede »Bogsystem«) indeholdt en Indrømmelse fra Arbeidsgivernes Side, der kun blev gjort under Forudsætning af, at ogsaa visse andre Stridsspørgsmaal samtidig ordnedes, hvad imidlertid ikke skete.

Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening har derefter indbragt Spørgsmaalet for nærværende Ret, idet de hævde, at der her foreligger et Brud paa Septemberforligets Punkt 4 angaaende Arbeidsgiverens Ret til at lede og fordele Arbejdet. Det maa — hævder Klagerne — være overladt Arbeidsgiveren at afgøre, under hvilken Form han ønsker Kontrollen med det udførte Arbejde ført, naar han ikke derved gør Indgreb i Arbejdernes berettigede Interesse, og dette vil paa ingen Maade ske ved det heromhandlede Kontrolsystem. Der er da ogsaa i en Række andre Fag uden Indsigelse fra Arbejdernes Side indført lignende Kontrolsystemer, ligesom det samme Kontrolsystem benyttes af andre Skotøjsfabrikanter, ja endog i en anden af Firmaet Overbecks Afdelinger.

I Henhold hertil, og idet de gør gældende, at Fagforeningen under den heromhandlede Konflikt har hævdet det Standpunkt, at Arbejderne overhovedet ikke var pligtige at underkaste sig noget Kontrolsystem, har Klagerne begært De samvirkende Fagforbund paa Dansk Skotøjsarbeiderforbunds og dettes københavnske Afdelings Vegne (de to Organisationer har samme Formand) ikendt en Bod for Overtrædelse af Septemberforligets Punkt 4 samt paalagt Sagens Omkostninger.

De Indklagede har principalt paastaaet Sagen *afvist* og Klagerne paalagt Sagens Omkostninger, idet de nemlig dels har henvist til, at Sagens Realitet i Virkeligheden er afgjort ved den i Mødet den 23. August d. A. paa dette Punkt opnaaede Enighed, dels har henvist til, at Spørgsmaal om Misbrug af den Arbejdsgiverne ved Septemberforligets Punkt 4 tilsikrede Ret til at lede Arbejdet i Følge Punkt 4 i Slutningen henhører under faglig Voldgift.

Til saadan fuldstændig Afvisning finder Retten imidlertid ikke Grund.

Subsidiært har de Indklagede paastaaet sig *frifundne* og Klagerne paalagt Sagens Omkostninger og har til Støtte herfor navnlig gjort gældende, *at* Skotøjsarbejdernes Organisationer *ikke* under Forhandlingerne har hævdet det Standpunkt, at Arbejderne ikke var pligtige at underkaste sig nogetsomhelst Kontrolsystem, men kun, at det maatte være Firmaets egen Sag at forhandle sig til Rette med sine Arbejdere om

Indførelsen af det af Firmaet ønskede Bog-Kontrolsystem, *at* den Omstændighed, at dette Kontrolsystem er indført i andre Afdelinger af en eller flere Skotøjsfabriker ikke er noget afgørende Bevis for, at det ogsaa er nødvendigt eller heldigt at indføre det i en Pudseri-Afdeling, samt *at* Organisationens gode Villie til at medvirke til denne Sags Ordning jo netop fremgaar deraf, at der ved dens Bistand er opnaaet Enighed paa Mødet den 23. August angaaende det heromhandlede Punkt.

Retten maa nu give Klagerne Medhold i, at der i den Ret til at lede Arbejdet, der ved Septemberforligets Punkt 4 er tilsikret Arbejdsgiverne, og som eventuelt loves støttet af Arbejdernes Hovedorganisation, maa være indbefattet en Ret til at udøve den for Arbejdets Ledelse nødvendige Kontrol. Forsaavidt der derfor kun er Tale om Kontrolforanstaltninger, som øjensynlig ikke har andet Formaal end at sikre, at Arbejdet gaar sin normale Gang, som ikke har nogen for Arbejderne krænkende Form, og som ikke kan forvolde Arbejderne Tab eller nævneværdig Ulempe, maa det være Arbejdsgivernes Ret i Henhold til Punkt 4 uden videre at fordre dem respekterede og gennemførte. Hvis der derimod er Spørgsmaal om Indførelse af nye særegne Kontrolforanstaltninger, med Hensyn til hvilke der kan være rimelig Tvivl om, hvorvidt de holder sig indenfor de angivne Grænser, maa det være vedkommende Arbejdsgivers Sag at søge at tale sig til Rette med Arbejderne om deres Indførelse og eventuelt bringe Spørgsmaalet om deres Berettigelse frem til Afgørelse ved faglig Voldgift.

Hvad det her foreliggende Tilfælde angaar, har man fra Arbejdernes Side mod det af Firmaet ønskede Bog-Kontrolsystem indvendt *dels* at det var tungt og ikke lod sig gennemføre ordentligt, da nogle af Arbejderne i Pudseriet er ikke-skrivekyndige Russere, *dels* at Værkføreren skal have udtalt, at Bog-Kontrolsystemet særlig tilsigtede at forberede en Overgang til Akkord-Arbejde uden Prøvetid. Medens den første af disse Indvendinger ikke kan antages at være af nogen Vægt, tør nærværende Ret ikke paa det Foreliggende afgøre, hvorvidt den anden Indvending er berettiget eller ej, da den ikke er nærmere imødegaaet fra Klagernes Side. Dette Spørgsmaal maa derfor, hvis Enighed ikke kan opnaas ved Forhandling, henvises til Afgørelse ved faglig Voldgift. Men under disse Omstændigheder kan Skotøjsarbejder-Organisationens Vægring ved uden videre at paalægge Arbejderne at underkaste sig det af Firmaet ønskede Bog-Kontrolsystem ikke tilregnes Organisationen som Brud paa Septemberforligets Punkt 4. De Indklagede vil derfor være at frifinde, medens Sagens Omkostninger — da det her rejste Spørgsmaal angaaende Punkt 4 ikke tidligere har foreligget Retten — findes at burde bæres med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse.

De Indklagede, De samvirkende Fagforbund paa Skotøjsarbejdernes Forbunds og dettes københavnske Afdelings Vegne bør for Tiltale af Klagerne, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler hver af Parterne 50 Kr.

Arbejderbeskyttelse.

Undersøgelse angaaende Arbejdstiden og Arbejdernes Sundhedstilstand i visse sundhedsfarlige Virksomheder.

I Løbet af afvigte Sommer har De samvirkende Fagforbund paa Arbejdsraadets Anmodning ladet foretage en Række Undersøgelser angaaende Arbejdstiden og Arbejdernes Sundhedstilstand i følgende Virksomheder:

Sukkerraffinaderier, Svovlsyrefabrikker, Glasværker, Papirfabrikker

og *Fabrikation af Eddikesyre* (Fabrikken »Solex« i Lyngby).

Anledningen til denne Undersøgelse er en Paragraf (24) i Loven af 29. April 1913 om Arbejde i Fabrikker, hvorefter Indenrigsministeren efter Arbejdsraadets Indstilling, forsaavidt Arbejdet i visse Virksomheder helt eller delvis skønnes at medføre særlig Fare for de beskæftigede Arbejderes Sundhed, kan sætte en Grænse for det Antal Timer i hvert Døgn, i hvilket Arbejdere over 18 Aar maa udføre saadant Arbejde.

Uden at Arbejdsraadet i nogen Henseende har taget Standpunkt til Spørgsmaal om eventuel Begrænsning af Arbejdstiden, har det dog anmodet De samvirkende Fagforbund om at meddele forskellige faktiske Oplysninger, der kunde have Betydning ved en praktisk Bedømmelse af de paagældende Forhold.

Forretningsudvalget har derefter udsendt to Spørgeskemaer. Det ene angaar Arbejdstidens Længde og Antallet af beskæftigede Arbejdere i Fabrikker og Virksomheder i de forannævnte Industrigrene. Det andet indeholdende en Række Spørgsmaal om Fabrikkens Navn, Arbejderens (Arbejderskens) Navn, Alder, Tidsrummet for hans (hendes) Ansættelse i Fabrikken, Antallet af vedkommendes Sygedage og Sygdommens Art.

Disse Skemaer er tilsendt følgende Forbund: *Dansk Arbejdsmandsforbund, Kvindelig Arbejderforbund, Dansk Glasarbejderforbund, Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund, Papirindustriarbejderforbundet*, og *Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.*

De indkomne Besvarelser omfatter følgende Antal Arbejdere:

Dansk Arbejdsmandsforbund.

Arbejdsmænd
paa Sukkerfabr. 132 Besvarelser
— Glasværker 117 —
— Svovlsyrefab. 105 —

ialt 354 Besvarelser

Dansk Glasarbejderforbund.

Glasarbejdere
paa 7 Glasværker ialt 242 Besvarel.

Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund.

Kedel- og Maskinpassere
paa 6 Papirfabrikker 32 Besvarel.
— 10 Sukker - 36 —
— 3 Svovlsyre - 15 —
— 1 Eddikesyre - 1 —
— 1 Glasværk - 1 —

ialt 85 Besvarel.

Papirindustriarbejderforbundet.

Papirarbejdere (Mænd og Kvinder) paa 9 Fabrikker ialt 948 Besvarelser

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Maskinarbejdere
paa Papirfabrikker 8 Besvarelser
— Sukker - 39 —
— Svovlsyre - 13 —

ialt 60 Besvarelser

Der er saaledes indkommen 1689 Besvarelser, som alle er oversendte til Arbejdsraadet, der nu vil sammenarbejde disse til Brug for Indenrigsministeriet.

Udlandet.

Den faglige Internationale.

Paa en nylig afholdt »Enighedskongres« af Fagorganisationerne paa *Ny Zeeland* oprettede disse en Lands-Centralisation.

Sekretariatet i Berlin meddeler nu, at denne Sammenslutning er tiltraadt den internationale faglige Central.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Oktober 1913.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et tydeligt 0. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. November 1913.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Otto Smith.

Skemaet kan i udfyldt Stand sendes i aaben Konvolut for 4 Øre (indenfor Københavns Postdistrikter for 2 Øre).

FREDERIKSBERG BOGTRYKKERI KØBENHAVN

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsstedet i Oktober 1913.

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse:	
I Midten af Maaneden?	
Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsloshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller ligende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb:	
a) Af Arbejdsløshedskassen?	
b) Af Hovedorganisationen?	

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvori de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saafremt de ikke allerede er Medlem af et Forbund, senest d. 3. November 1913.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 19 ❋ KØBENHAVN DEN 8. NOVEMBER 1913 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: Lønbevægelser og Konflikter (Lock-out-Varsel. Billedskærerne hos Wejnreich, København. Billedskærerne i Provinserne. Brolægningsarbejdsmændene hos Cornelius i København. Glarmestrene hos Laugets Medlemmer i København. Skibstømrerne hos Stuhr i Aalborg). Den faste Voldgiftsret. Forligsmands-Loven. Første internationale Syndikalistkongres.

Lønbevægelser og Konflikter.

Lock-out-Varsel.

Det vil erindres, at der for nogen Tid siden førtes Forhandlinger om Lønforhold for Arbejdsmænd paa Tændstikfabriken »Merkur« i Randers, paa Klonemose Teglværk og paa Kastrup Kalksandstensfabrik. Da disse Forhandlinger ikke bragte nogen Løsning af Spørgsmaalene tog Forligsinstitutionen Sagerne op, og den 6. Oktober stilledes Mæglingsforslag.

Mæglingsforslaget blev ikke tiltraadt i sin Helhed af Dansk Arbejdsmands Forbund og der er ikke senere forhandlet om de resterende Sager. Derimod er der iværksat Strejke paa Tændstikfabrikernes Foretagender i Randers og København.

Senere har Dansk Arbejdsmands Forbund udstedt Strejkevarsel, fordi Forhandlinger med *Københavns Margarinefabrik* ikke har bragt forbedrede Lønforhold i Land for Arbejdsmændene i denne Virksomhed.

Arbejdsgiverforeningen har under disse Forhold efter Vedtagelser i deres Hovedbestyrelse og Forretningsudvalg udsendt nedenstaaende Lock-out-Varsel den 4. Novbr. 1913.

4. November 1913.

Til Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund i Danmark.

Efter at man med store Anstrengelser var naaet til Enighed om Fakse-Konflikten og den dermed forbundne bebudede Arbejdsstandsning for Mørtelværkerne i København, havde man al Grund til at tro, at man nu var kommen ind i rolige Arbejdsforhold. Dansk Arbejdsmandsforbund har dog ikke villet det saa, men har, efter i høj Grad at have understreget sine Hensigter, paaført Arbejdsgiverforeningen en Række nye Strejker, af hvilke Statens Forligsmand har stillet Mæglingsforslag om 3, nemlig Konflikterne paa *Kastrup Kalksandstensfabrik*, *Klonemose Teglværk* og *Tændstikfabriken »Merkur«*. Dansk Arbejdsmandsforbund har imidlertid vægret sig ved at vedtage det fra begge Hovedorganisationers Side anbefalede Mæglingsforslag. Overfor »Merkur« og Goschs Tændstikfabriker i København har Forbundet iværksat Strejke; overfor Kastrup Kalksandstensfabrik og Klonemose Teglværk har Forbundet ganske vist tilbagetaget det givne 1. Strejkevarsel, men under saadanne Former, at Forbundet i Virkeligheden lader i al Fald Konflikten paa Klonemose Teglværk ligge aaben til en for Dansk Arbejdsmandsforbund mere belejlig Tid. Yderligere har Dansk Arbejdsmandsforbund udvidet Konfliktstoffet ved at give et meget omfattende Strejkevarsel i Anledning af Forhandlingerne om en Overenskomst paa en Margarinefabrik, uden endog at have gjort selv det svageste Forsøg paa gennem Hovedorganisationerne at opnaa Enighed om denne Sag.

I flere Aar har Dansk Arbejdsmandsforbund ved idelige Strejkevarsler, ofte paa det mest uholdbare Grundlag, forurolget dansk Erhvervsliv, og da det ikke synes, at Forbundet vil standse med denne Taktik, ser Arbejdsgiverforeningen sig nødsaget til at gribe ind, og man tillader sig derfor at meddele det ærede Forretningsudvalg, at man agter at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om, at der iværksættes Arbejdsstandsning overfor de hos Medlemmer af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening beskæftigede Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund i det Omfang, som den kompetente Forsamling maatte anse for fornødent for at bringe samtlige forhaandenværende Konflikter og Uoverensstemmelser med

Dansk Arbejdsmandsforbund ud af Verden.

P. F. V.
S. C. HAUBERG.

Sophus Agerholm.

Arbejdsgiverforeningen varslede samtidig Lock-out overfor Murarbejdsmændenes Fagforening i København, Arbejdsmændenes Forbund for Lyngby, Gentofte og omliggende Sogne og Arbejdsmændenes Forbund paa Lolland. Alle disse Organisationer staar udenfor Dansk Arbejdsmandsforbund.

Et Fællesmøde om samtlige Konflikt-Spørgsmaal aftaltes til den 8. Novbr. Kl. 1.

Billedskærerne hos Weinreich, København. Den 23. September afholdtes Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af at Billedskærerlavet paastod, at Fagforeningen blokerede et af Lavets Medlemmer, Billedskærer Weinreich, medens Billedskærerforbundet klagede over, at Lavet boykottede nogle af Svendene. Begge Parter havde forbeholdt sig at indbringe Sagerne for den faste Voldgiftsret.

Ved Fællesmødet opnaaedes fuld Enighed om, at begge Klager henvises til fornyet Forhandling mellem Parterne

Billedskærerne i Provinserne. Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 23. Sept. forhandledes om Løn- og Arbejdsforhold for Billedskærerne i Provinserne. Den gældende Overenskomst var af Forbundet opsagt til Ophør 1. Okt.

Man naaede ved Fællesmødet til Enighed om en ny Overenskomst. Minimaltimelønnen forhøjedes fra 45 til 47 Øre straks og 48 Øre fra 1. April 1914, eller det samme som er gældende i København. Der fastsattes Tillæg for Modellering, Gibs-, Sten- og Bygningsarbejde, samt fastsattes nogle almindelige Bestemmelser for Indgaaelse af Akkord. Arbejdstiden forbliver uforandret 9½ Time. Overenskomsten er gældende til 1. April 1916.

Brolægningsarbejdsmændene hos Cornelius i København. Paa Grund af en Strid mellem Entreprenør *Chr. E. Cornelius* og Brolægningsarbejdsmændene om Stødning af Brolægning i Arkonagade i København indstillede Entreprenøren alt Arbejdet det paagældende Sted den 27. Septbr. om Aftenen.

Mægling og Forhandling om Sagen bragte intet Resultat og en Afgørelse ved Voldgift blev ikke til noget paa Grund af Strid om Opmandens Kompetence.

Under disse Omstændigheder kom Sagen til Behandling i Hovedorganisationerne, og ved et Møde den 21. Oktober enedes man om at henvise den til ny Forhandling mellem Parterne.

Arbejdet genoptoges d. 28. Oktbr.

Glarmestrene hos Laugets Medlemmer i København. Efter at have strejket hos de københavnske Laugsmestre fra den 1. Juli til 25. September gennemførte Glarmestersvendenes Fagforening en Overenskomst, der i Realiteten var ganske lig den Overenskomst, som den 19. Juni blev indgaaet med de af Glarmesterfagets Arbejdsgivere, som er Medlemmer af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening.

Denne Overenskomsts Indhold er refereret i indeværende Aars Aargang Nr. 2 af »Arbejderen«.

Skibstømrerne hos Stuhr i Aalborg. Den 9. Maj 1913 indgik Dansk Skibstømrerforbund gennem Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien i Danmark Overenskomst med *P. Ph. Stuhrs Maskin- og Skibsbyggeri* i Aalborg om Løn- og Arbejdsforhold, og i denne Overenskomst findes en saalydende Paragraf:

»De Skibstømrere, som holder sig selv med Værktøj, erholder som Godtgørelse herfor et Tillæg til Timelønnen af 3 Øre.«

Mellem Forbundet og Værftet opstod nogen Tid efter Uenighed om Forstaaelsen af denne Paragraf. Forbundet hævdede, at Tillægget skulde

ydes baade ved Timeløns- og Akkordarbejde, ligesom det er Regel i Helsingør (Aalborg-Overenskomsten er nemlig bygget over den tidligere indgaaede Helsingør-Overenskomst), medens Firmaet, støttet af »Sammenslutningen«, nægtede at betale Værktøjsgodtgørelse, naar Arbejdet udføres i Akkord.

Under disse Forhold kom Sagen for Hovedorganisationerne, og ved et Møde den 30. Oktober i København, enedes man efter nogen Debat om, at lade en faglig Voldgiftsret afgøre Spørgsmaalet.

Den faste Voldgiftsret.

Skotøjsarbejderne hos E. F. Jacob (Akkordsystemet).

Sag Nr. 107.

Udskrift af den faste Voldgiftsrets Kendelse af 29. Oktober 1913 i Sag Nr. 107: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Skotøjsarbejderforbunds og dettes københavnske Afdelings Vegne.

I Skrivelse af 21. August 1913 til Foreningen af Københavns Skotøjsfabrikanter meddelte Skotøjsfabrikant *E. F. Jacob*, at han — efter ca. 6 Uger iforvejen at være gaaet over fra Haandpinderi til Maskinpinderi — efterhaanden som Arbejdet kom i Orden, og der var tilstrækkeligt at bestille for de forskellige Arbejdere, havde aflønnet dem med Akkordpriser efter den mellem Skotøjsfabrikanternes Forening og Skotøjsarbejdernes Forbund vedtagne Priskurant af 7. Oktober 1909, men at Klubformanden samme Dags Morgen, det vil sige Torsdag den 21. August 1913 havde meddelt ham, at Forbundet havde forbudt *alle* de i Pinderiet ansatte Arbejdere at arbejde efter Akkorden, nemlig paa Grund af, at en enkelt Maskine (en Atlas-Pindemaskine) ikke var nøjagtig som forudsat i Priskuranten.

Fabrikant Jacob foranledigede, at der allerede samme Dags Eftm. Kl. 4 paa Fabriken afholdtes Mæglingsmøde i Sagen. I Følge et foreliggende af den af Arbejdsgiverne valgte Mæglingsmand affattet, men af begge Mæglingsmænd underskrevet Referat af dette Møde, erklærede den af Arbejderne valgte Mæglingsmand, at der »for det første ikke kunde indføres Akkord i *Pinderiet* uden forudgaaende Prøvetid, og desuden kunde der slet ikke arbejdes i Akkord ved Atlas Pindemaskine, da den ikke opfyldte den i Priskuranten stillede Fordring, hvorefter den skulde være forsynet med bevægelig Tang. Det var Arbejderne, der selv paa egen Haand var gaaet ind paa Akkorderne, og det var dem selv, der nu ikke længer vilde arbejde i Akkord. Fagforeningen havde ikke forbudt dem det, men havde holdt et Møde med dem, hvor man havde forklaret dem, at de ikke havde Lov til at arbejde i Akkord i Følge Overenskomsten, og saa havde Arbejderne selv vedtaget at holde op.«

Senere i Referatet hedder det, at to af Fabrikens Arbejdere derefter kom til Stede og paa Forespørgsel erklærede, »at de ganske vist selv havde stemt om, hvorvidt de skulde fortsætte i Akkord eller ej, men det var samtidig blevet meddelt dem, at hvis de vedtog at fortsætte i Akkord, vilde Fagforeningen tage sine Forholdsregler og forbyde dem det.«

Efter Fabrikant Jacobs Fremstilling under Sagens mundlige Forhandling her for Retten foreslog han da, at Spørgsmaalet om Atlas Pindemaskinen skulde afgøres ved faglig Voldgift, og at man skulde opretholde »status quo« og altsaa vedblive med Akkord-Arbejdet indtil den faglige Voldgiftsrets Afgørelse forelaa, men at Arbejderne ej vilde indgaa paa dette sidste, hvorimod de saavel paa Tordagsmødet som paa et nyt Møde, der afholdtes om Fredagen, holdt paa, at de maatte ophøre med Arbejdet i Pinderiet med Ugens Udgang Lørdag Aften, hvis der ikke forinden var fastsat en Timeløn.

For at undgaa Arbejdsstandsning

indgik Fabrikant Jacob efter Forhandling med Arbejdsgiverforeningen og i Overensstemmelse med den i Præmisserne til nærværende Rets Kendelse i Sagen Nr. 42 givne Anvisning paa foreløbig at fastsætte en Timeløn for de enkelte Arbejdere med Forbehold af at indbringe Spørgsmaalet om Berettigelsen af Arbejdernes Optræden for Den faste Voldgiftsret.

Efter at der uden Resultat havde været afholdt Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 25. August 1913, er følgende to Spørgsmaal:

I. Opfylder Atlas-Pindemaskinen Forudsætningen for Akkord i Følge Prislisten af 7. Oktober 1909? og

II. Er det, hvor Maskinen ikke fyldestgør nævnte Forudsætning, overenskomststridigt, at den øvrige Del af Pindeafdelingen arbejder i Akkord?

afgjort ved faglig Voldgift, nemlig ved en Opmandskendelse af 20. September 1913 og da saaledes:

ad I. Den ovenommeldte Atlas-Pindemaskine opfylder ikke Forudsætningen for Akkord i Følge Prislisten af 7. Oktober 1909.

ad II. Det er, selv om Pindemaskinen ikke fyldestgør nævnte Forudsætning, ikke overenskomststridigt, at den øvrige Del af Pindeafdelingen arbejder i Akkord.

Derimod er i Overensstemmelse med det af Fabrikant Jacob tagne Forbehold Spørgsmaalet om Berettigelsen af Arbejdernes ovenangivne Optræden indbragt her for Retten under nærværende Sag, under hvilken det fra Klagernes Side hævdes, at Arbejdernes og Organisationens Fremgangsmaade er stridende saavel imod de i Faget gældende Voldgiftsregler — nemlig Normen for Behandling af faglig Strid — som imod Septemberforligets Punkt 2, idet Arbejdernes Vægring ved at arbejde, uden at der fastsattes en Timelønssats, maa betragtes som en Trusel om Arbejdsnedlæggelse, som kun er undgaaet derved, at Fabrikant Jacob under Protest har bøjet sig for det fremsatte, efter hans Mening ulovlige Krav.

Klagerne har derfor begært De samvirkende Fagforbund paa Skotøjsarbejderforbundets og dettes københavnske Afdelings Vegne ikendt en Bod for det omhandlede Forhold og paastaaet dem paalagt Sagens Omkostninger.

De Indklagede har paastaaet sig frifundne og Klagerne paalagt Sagens Omkostninger og har til Støtte derfor særlig gjort gældende, *at* hverken Forbundet eller dets københavnske Afdeling (disse har for Tiden fælles Formand) har *forbudt* Arbejderne at fortsætte Arbejdet i Akkord, hvorimod Forbundets Ledelse har gjort Firmaets Arbejdere bekendt med, at Arbejdsmaaden i Fabrikant Jacobs Pindeafdeling var i Strid med Forudsætningerne for Akkordsystemets Gennemførelse, og at Forbundet vilde tage sine Forholdsregler for at faa Indførelsen af det *delvise* Akkordsystem forbudt, *at* det er Fabrikant Jacobs Arbejdere, der selv har truffet Bestemmelse om, at de vilde tilbage fra de overenskomststridige Veje, og *at* der derfor hverken fra Arbejdernes eller deres Organisations Side foreligger nogen Krænkelse af gældende Overenskomster.

Medens det nu vel ikke findes godtgjort, at der fra Skotøjsarbejdernes Organisations Side foreligger nogen Overtrædelse af Septemberforligets Punkt 2, idet den i Mæglingsreferatet omtalte Hensigt hos Fagforeningen, at den vilde tage sine Forholdsregler og forbyde Arbejdets Fortsættelse i Akkord, end ikke behøver at betyde en Hensigt hos Fagforeningen til at dekretere en uvarslet eller iøvrigt mod § 2 stridende Strejke, og idet det heller ikke iøvrigt kan anses kontasteret, at Organisationen har dekreteret eller godkendt en saadan Strejke, — stiller det sig anderledes med Hensyn til Fagets Voldgiftsregler. Det er nemlig efter det foreliggende givet, *at Arbejdet i Akkord var kommet igang* i Pinderiet inden Konflikten opstod, og det

maa endvidere betragtes som givet, at Arbejderne under Trusel om Arbejdsstandsning har forlangt denne Tilstand ændret med Ugens Udgang, altsaa uden at afvente Iagttagelse af de gældende Regler for faglig Mægling og Voldgift. Men under disse Omstændigheder havde det været Organisationens Pligt, da Arbejderne forhandlede med dem, at gøre dem bekendt med, at denne deres Adfærd var uberettiget, og at de burde lade Arbejdet gaa sin rolige Gang i den Gænge, hvori det nu engang var kommet ind, indtil den faglige Voldgiftsrets Kendelse forelaa. Denne Pligt har Organisationen ikke opfyldt, og den har derved krænket § 5 i Fagets Regler om Behandling af faglig Strid.

Under Hensyn til alt Foreliggende derunder særlig, at den Tilstand, som man saaledes ønskede at komme bort fra ved Hjælp af en overenskomststridig Trusel om Arbejdsstandsning, var en ganske ny og derfor endnu ubefæstet Ordning, samt til, at der ikke foreligger noget Erstatningskrav, findes Boden at kunne sættes til 50 Kr. Den vil være at udrede af de Indklagede paa Skotøjsarbejderforbundets københavnske Afdelings Vegne. Sagens Omkostninger vil de Indklagede paa samme Afdelings Vegne have at betale med 100 Kr.

Kendelse.

De Indklagede, De samvirkende Fagforbund, bør paa Skotøjsarbejderforbundets københavnske Afdelings Vegne til Klagerne betale en Bod af 50 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede paa samme Afdelings Vegne med 100 Kr.

Forligsmands-Loven.

I Loven om Udnævnelse af en Forligsmand i Arbejdsstridigheder, som har været i Kraft siden den 12. April 1910, findes en Bestemmelse om, at der ved Begyndelsen af Rigsdagssamlingen 1913—14 af Indenrigsministeriet skal fremsættes Forslag om Lovens Fornyelse eller Revision.

I Henhold hertil har Indenrigsministeriet under 30. August d. A. anmodet Forligsmanden, Hr. *Michael Koefoed,* om ved mundtlig Forhandling med Repræsentanter for Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund at søge oplyst, om der bør foretages Ændringer i Loven.

Den 29. September fandt der efter Indbydelse af Forligsmanden og under hans Forsæde en Sammenkomst Sted mellem Forretningsudvalgene for de to Hovedorganisationer, paa hvilket det ovenfor nævnte Spørgsmaal om Lovenes Revision forelaa til Behandling.

Begge Parter var dog enige om ikke at foretage Forandringer i Loven, ud over at lovfæste, hvad der har været tilladt i det sidste Aar, at der kan konstitueres en Forligsmandens Sekretær kan være Stedfortræder for Forligsmanden, og at Loven forlænges i 4 Aar.

I Overensstemmelse hermed har Forligsmanden under 8. Oktober sendt Indenrigsministeriet en saalydende Skrivelse:

Under Henvisning til, at der i indeværende Rigsdagssamling vil være at fremsætte Forslag om Fornyelse eller Revision af Lov Nr. 82 af 12. April 1910 om Udnævnelse af en Forligsmand i Arbejdsstridigheder, har Indenrigsministeriet i Skrivelse af 2. Juli d. A. udbedt sig en Udtalelse om, hvorvidt der ved Lovforslaget burde foreslaas indført Ændringer i den gældende Lov. Ministeriet har derhos i Skrivelse af 26. Aug. d. A. anmodet Forligsmanden om ved mundtlig Forhandling med Repræsentanter for »Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening« og »De samvirkende Fagforbund i Danmark« at søge oplyst, om der fra Arbejdsgivernes og Arbejdernes Side ønskes foreslaaet Ændringer i den nævnte Lov.

I denne Anledning skal man udtale følgende:

Som det vil være Ministeriet bekendt, har det i de siden Lovens Ikrafttræden forløbne Aar vist sig, at det med Forligsmandshvervet forbundne Arbejde til Tider er saa betydeligt, at det kun vanskeligt kan udføres af en enkelt Mand. Efter Anmodning herfra og efter Forhandling med »Den faste Voldgifsret« blev der derfor ogsaa ved Ministeriets Skrivelse af 1. April

1912 udnævnt en Stedfortræder for Forligsmanden til — efter Ministeriets Konstitution i hvert enkelt Tilfælde — at varetage Hvervet som Forligsmand i dennes Forfald. Ogsaa i de nærmeste Aar maa det Arbejde, der vil komme til at paahvile Forligsinstitutionen, antages at ville blive ret betydeligt, og navnlig med Henblik paa Foraaret 1916, hvor 400—500 af de mellem Arbejdere og Arbejdsgivere indgaaede Overenskomster udløber, synes man med Rette at kunne nære nogen Frygt for, at den nuværende Ordning skulde vise sig ufyldestgørende.

Da de allerfleste Overenskomster mellem Parterne indgaas efter Forhandling mellem Hovedorganisationerne i København, lader en Fordeling af Arbejdet paa flere Hænder sig ikke opnaa ved — som det er Tilfældet i Sverige — at dele Landet territorialt i flere Forligskredse med hver sin selvstændige Forligsmand. Forligsinstitutionen maa naturligvis formes i Overensstemmelse med den stærkt gennemførte Centralisation, der i saa høj Grad præger saavel Arbejdsgiver- som Arbejderorganisationerne her i Landet, og maa derfor ogsaa bevare sin centrale Karakter. Under disse Forhold maatte Vejen frem til en Fordeling af Arbejdet blive en Forøgelse af Arbejdskræfterne indenfor selve den centrale Forligsinstitution, saaledes at denne kom til at omfatte en Flerhed af Forligsmænd, der da kunde fordele det forefaldende Forligsarbejde imellem sig.

Imidlertid har de Repræsentanter for Arbejdsgivernes og Arbejdernes Hovedorganisationer, som der efter Ministeriets Anmodning er blevet forhandlet med for at erfare, om der fra deres Side næres Ønsker om Ændringer i den nugældende Lov om Forligsmanden, udtalt deres store Betænkelighed ved at gaa hertil. Medens de intet har haft at indvende mod den ved Ministeriets ovennævnte Skrivelse af 1. April f. A. indførte Ordning, men tværtimod fundet det rimeligt, at det udtrykkeligt udtales i Loven, at der vil være at udnævne en Stedfortræder for Forligsmanden, har saavel Arbejdsgiverne som Arbejderne udtalt sig mod, at Forligsinstitutionen omdannes, saaledes at den fremtidig kommer til at bestaa af en Flerhed af Forligsmænd. Man har ment, at en saadan Ordning meget let vilde udvikles til en egentlig Forligskommission, og overfor en saadan har man frygtet for, at Parterne vilde blive mindre frit stillede, hvilket vilde betyde et Skridt henimod tvungen Voldgift i Interessestridigheder, noget som saavel Arbejdere som Arbejdsgivere har taget Afstand fra. Man har i det hele taget fra de to Hovedorganisationers Side anset det for mest hensigtsmæssigt, at der for Tiden foretages saa faa Ændringer som muligt i den gældende Lov, og man har derfor heller ikke ment at kunne indgaa paa en af Forligsmanden ønsket Udvidelse af den undersøgende Myndighed, som man — netop med 1916 for Øje — havde ment vilde være af væsentlig Betydning. De to Parter har foretrukket, at der ikke sker nogen Forandring af Lovens principielle Indhold, men at den fornyes for nogle Aar, for derefter, naar der er blevet indvundet yderligere Erfaringer, eventuelt at optages til egentlig Revision.

Under disse Forhold vil man ikke tilraade, at der nu søges gennemført principielle Ændringer i Loven om en Forligsmand i Arbejdsstridigheder, men henstille, at denne fornyes paa 4 Aar med den enkelte Forandring, at den udviklede Praksis med en Stedfortræder for Forligsmanden lovfæstes.

Dette kunde ske ved Indføjelse af følgende Ændringer:

I § 1, 1ste Punktum, ændres »1. April 1910« til: »1. April 1914«, hvorhos der efter Ordene »en Forligsmand for hele Landet« tilføjes: »samt en Stedfortræder for Forligsmanden«.

I samme Paragrafs 3die Punktum indføjes efter Ordene »en Forligsmand«: »og en Stedfortræder for denne«, hvorhos

i § 7 »1. April 1914« ændres til: »1. April 1918«.

Den med Skrivelsen af 26. August modtagne Skrivelse fra den faste Voldgiftsret følger hoslagt tilbage.

Michael Koefoed. K. Riis-Hansen.

Til Indenrigsministeriet.

Den 22. Oktober forelagde Indenrigsministeren Folketinget Forslag til *Lov om Udnævnelse af en Forligsmand i Arbejdsstridigheder.*

Ministerens Motivering af Loven sluttede sig ganske til det af Forligsmanden i Skrivelse til Indenrigsministeren fremførte.

Første internationale Syndikalistkongres.

(Efter »Correspondenzblatt«.)

Fra 27. Sept. til 2. Okt. fandtes i London et broget Selskab af stævnemødte, som kaldte sig »den første internationale Syndikalistkongres«. Virkelige Organisationer var kun sparsomt repræsenteret paa denne Kongres. Egentlig var det kun Hollænderne, der kunde berette om en Organisation, og ogsaa deres Angivelser maa drages stærkt i Tvivl. De tyske Syndikalister var repræsenteret ved 3 Delegerede, bag hvem der ikke staar virkelige Organisationer. »Den frie Sammenslutning af tyske Fagforeninger« kan ikke anses

som en Organisation. Det er Klubber af Anarkister og andre Konfussionsraader, dels ogsaa af Folk, som af denne eller hin Grund har maattet forlade den tyske Arbejderbevægelse.

Repræsentationen fra de andre Lande saa endnu mere haabløs ud. De engelske Delegerede repræsenterede i Følge den engelske Arbejderpresse ingen Organisation, men kun sig selv. Denne Paastand af »*Daily Citizen*« bekræftede den engelske »Delegation« selv, idet den erklærede, at »ingen engelsk Fagforening er udpræget socialistisk og lige saa lidt fører nogen af dem en bevidst Klassekamp.« Den engelske Delegation haabede paa den engelske Industris Undergang. »Jo mere England ophører,« erklærede de, »at være Verdens Værksted, desto større Udsigt til et Resultat har den syndikalistiske Arbejderbevægelse i England.« Dette forbryderiske Galskab blev aabenbart af de tyske Syndikalister betragtet som Syndikalismens højeste Ideal; thi de lader i »Enighed« den engelske Beretning gjalde i denne Tone.

For Frankrigs Vedkommende kan den officielle Beretning kun slaa fast, at »de egentlige syndikalistiske Organisationer i Frankrig ikke var repræsenteret paa Kongressen.« Beretningerne fra Belgien og Sverrig støtter sig paa lignende Kendsgerninger nemlig, at der ingen ordentlige Organisationer er repræsenteret. Spanien angiver et helt Antal af repræsenterede Organisationer, men i Beretningen erklæres der, »nu er de syndikalistiske Organisationer opløst.« Saadan ser det ud med de Organisationer, som var repræsenterede i London.

»Enighed« skriver forsigtig, at »med Hensyn til det repræsenterede Medlemstal kan ingen avtentisk Oplysning gives. De opgivne Tal svinger mellem 200,000 og ½ Million«! Saa let, som man saaledes her gik til Værks, tog Herskaberne sig det ogsaa med Førelsen af Kongressens Pengesager. »Mandatudvalget« skulde undersøge denne Sag, men »kunde ikke komme til noget Resultat eller Forslag, da Romanerne afslog at yde noget med til Dækning af Underskuddet, og Guy Bowman heller ikke havde præsenteret Bilag for sine Udgifter. Her være det dog udtrykkelig understreget, at der ikke tør tænkes paa nogen materiel Værdighed hos Bowman. Folk som Bowman er blot saa uskyldigt tankeløse i Pengesager. De giver Penge ud saalænge. der er nogle, og slipper Pengene op, saa lader de den gode Gud og Kreditorerne raade. Det maa endda antages, at Bowman personligt har bragt materielle Ofre for at faa Kongressen i Stand, ligesom de andre engelske Deltagere. Det drejede sig tilsidst om, hvem der skulde tilbagebetale Hollænderne et Udlæg paa 20 Pund. Denne ubehagelige Sag blev, paa et hemmeligt Nattemøde i et andet Lokale, afgjort derhen, at det internationale Informationskontor skal søge en Ordning med Bowman.«

Det er i hvert Fald ægte syndikalistisk. Hollænderne har maattet give Penge i Forskud, for at de paa den engelske Industris Undergang ventende engelske Syndikalister kan forberede Kongressen. Bowman giver Pengene ud, uskyldig tankeløst, og kan ikke præsentere Bilag. Romanerne afslaar at betale, hvilket helt igennem er i Overensstemmelse med syndikalistiske Principper. Og endelig maa den »ubehagelige Sag« forelægges et »hemmeligt Natmøde«. Og for at naa et saadant Resultat, maa disse Verdensforbedrere opholde sig 8 Dage i London.

Følgende Punkter maatte udgaa af »Kongressens« Dagsorden: Antimilitarisme, Sabotage, Udvandring, Esperanto, Proletariatets Religion og Moral. Allerede det første Forsøg paa at afholde en »Syndikalistkongres er altsaa ikke blot bleven til en organisatorisk Fiasko; end ikke Syndikalismens vigtigste Fordringer blev der forhandlet om.

Der blev fattet 2 positive Beslutninger. Den første fastslaar Syndikalismens Teori og Taktik i en Resolution af følgende Ordlyd.

»Den første internationale syndikalistiske Kongres erkender, at Arbejderklassen i alle Lande lider under den samme Undertrykkelse gennem Staten og det kapitalistiske System. Kongressen udtaler sig derfor for Klassekampen og den internationale Solidaritet, for Arbejderklassens uafhængige Organisation paa Grundlag af den føderative Forening.

Den tilstræber den umiddelbare materielle og aandelige Højnelse af Arbejderklassen indtil hint Systems endelige Nederlag.

Den erklærer videre, at Klassekampen er en nødvendig Følge af Privatejendommen af alle Produktions- og Fordelingsmidler og tilstræber derfor Almengørelsen af denne Ejendom. Dertil hører Udvidelsen og Udviklingen af de faglige Organisationer i den Forstand, at de er i Stand til at videreføre Fremstillingen og Fordelingen af Produkterne i det hele Samfunds Interesse.

Anerkendende, at de internationale Fagforeninger kun da kan føre Klassekampen med Held, naar Arbejderne vil ophøre at splitte sig gennem politiske og religiøse Forskelligheder, erklærer Kongressen, at Kampen som saadan kun kan have en økonomisk Karakter, dermed udtrykkende, at Organisationerne ikke søger at naa deres Maal gennem Regeringsinstitutioner og disses Hjælpere; men den forlader sig udelukkende og alene paa Organisationernes Magt og deres direkte Aktion.

Ifølge denne Erklæring appellerer Kongressen til Arbejderne i alle Lande at forene sig i føderative, uafhængige Industriorganisationer paa den internationale Solidaritets Grund til endelig Befrielse fra Undertrykkelsen ved Staten og Kapitalismen.«

Den anden Beslutning opretter en international Komité i Holland, som skal være Syndikalismens Informations- og Forbindelsesorgan. De derom gældende Bestemmelser er saalydende:

»Komitéen har til Formaal:

1. Ved en regelmæssig Korrespondance at fremme det gensidige Bekendtsab mellem de forskellige Landes syndikalistiske Organisationer.

2. Offentliggørelsen af de væsentligste statistiske Kendsgerninger, Beretninger osv. vedrørende den syndikalistiske Bevægelse i alle Lande ved Hjælp af en »Bulletin« (Meddelelsesblad).

3. At beskæftige sig med alle Tilkendegivelser af den internationale Solidaritet fra de tilsluttede Organisationers Side.

4. At organisere de internationale syndikalistiske Kongresser.

5. Den internationale Komité har sit Sæde i Amsterdam; den bestaar af 5 Partifæller, som vælges af de hollandske revolutionære Fagforeninger. Enhver Landsføderation har dog Ret til, i meget vigtige Tilfælde, for egen Regning at sende en Repræsentant til Komitéen til Raadslagning. Valgene til Komitéen skal ske inden 4 Uger efter Kongressens Afslutning, og Resultatet skal meddeles Internationale gennem »Bulletin«.

6. I hvert Land skal der udnævnes en Korrespondent, som oversender Komitéen alle Meddelelserne til »Bulletin«, og for sit Lands Vedkommende modtager og fordeler denne.

De paagældende Korrespondenter vælges af deres respektive Landsføderationer. I Lande, hvor der ingen Landsføderation gives, vil den talmæssig stærkeste Fagforeningsorganisation i Overensstemmelse med de andre Fagforeninger vælge Korrespondenten.

7. Korrespondenterne og ogsaa Komitéens Repræsentanter kan til enhver Tid afsættes af den Organisation, hvoraf de er valgt.

8, Komitéen skaffer sig selv et Reglement til Fastsættelse af sin regelmæssige Virksomhed.

9. Alle Udgifter, som Komitéen har at afholde, skal betales af Abonnementet paa »Bulletin«, som udgør 5 Franks pr. 1000 Medlemmer pr. Aar, dog maa det i intet Tilfælde være under 5 Franks.

Komitéen har dog Ret til, dersom den ikke kan nøjes med disse Penge, at anmode de tilsluttede Landsorganisationer om Tilskud.

10. »Bulletinen« udgives af Komitéen selv uden Hensyn til allerede bestaaende eller nye tilkommende Tidender, Tidsskrifter eller Bulletiner.

Punkt 9 er det eneste af Betydning. Man turde ikke forlange et ordentligt Kontingent af de tilsluttede Organisationer, fordi man saa overhovedet intet havde faaet. Franskmændene er tilsluttet *Den internationale faglige Central* og kan naturligvis ikke være Medlem 2 Steder. Derved, at man bygger Komiteens Finansiering paa den udkommende Bulletin, haaber man ogsaa at trække dem til, som ikke er direkte tilsluttet.

»Den første internationale Syndikalistkongres er uden Tvivl en fuldstændig Fiasko. Ikke blot var ingen som helst nævneværdige Organisationer repræsenteret paa Kongressen; men Hovedpunkterne af dennes Dagsorden maatte ogsaa udslettes. Den vedtagne Resolution om »Teori og Taktik» indeholder intet andet end fortærskede Fraser. Tilbage bliver altsaa kun Komiteen i Holland, der kun kræver 5 Frk. pr. 1000 Medlemmer hvert Aar; men som i Reglen ikke vil faa Lejlighed til at bogføre disse Penge.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 20 ❋ KØBENHAVN DEN 15. NOVEMBER 1913 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: Lønbevægelser og Konflikter (2. Lock-out-Varsel. Børstenbindernes Priskurant ved Maskiner. Hattearbejderne i Aalborg. Kvindeligt Arbejderforbund. Kvinderne paa Reiermanns Papfabrik paa Amager. Møbelsnedkerne i København. Snedkerne paa Silvan. Træindustriarbejdernes Forhandlingsregler i Provinserne). Østrigsk Fagforeningskongres. Arbejdsløsheden i August Maaned 1913.

Lønbevægelser og Konflikter.

2. Lock-out-Varsel.

Lørdag den 8. November og Mandag den 10. November forhandlede Repræsentanter for Hovedorganisationerne og Dansk Arbejdsmands Forbund samt forskellige Arbejdsgivere om de Konflikter, der havde givet Anledning til Arbejdsgiverforeningens Lock-out-Varsel af 4. November.

Om Lørdagen sluttede et mere end 3 Timers langt Plenarmøde med Nedsættelse af et Udvalg, der kom til at bestaa af Direktørerne *Hauberg* og *Weitemeyer* og Murermester *Andersen*, Nyborg, som Repræsentanter for Arbejdsgiverne og *Carl F. Madsen*, *Lyngsie* og *Otto Smith* som Arbejdernes Repræsentanter.

Da Murermester Andersen var rejst hjem om Mandagen remplaceredes han af Direktør *Kæhler* fra Ny Kalkbrænderi.

Ved Slutningen af Udvalgets Forhandlinger stod man overfor et *Ultimatum* fra Arbejdsgivernes Side. Dette Ultimatum gik ud paa, at Dansk Arbejdsmands Forbund skulde acceptere Forligsmandens Forslag af 6. Oktober vedrørende Forholdene paa Klonemose Teglværk, Tændstikfabriken »Merkur« i Randers og Kalksandstensfabriken i Kastrup. Paa den anden Side tilbød Arbejdsgiverforeningen at medvirke til at faa oprettet Overenskomst for Københavns Margarinefabrik og for Losning af Træ til Tændstikfabrikerne i København.

De tilstedeværende Repræsentanter for Dansk Arbejdsmands Forbund vilde ikke indgaa paa det en Gang forkastede Forligsforslag af 6. Oktober og Forhandlingerne bristede derfor ved Mødet den 10. November.

Dagen efter konfererede Forligsmanden med Carl F. Madsen og Lyngsie om Situationen, men denne Konference efterfulgtes ikke af noget Forligsmøde.

Samme Dags Aften, den 11. November, afsendte Arbejdsgiverforeningen nedenstaaende 2. Lock-out-Varsel til De samvirkende Fagforbund.

Efter at Forhandlingerne mellem de to Hovedorganisationer angaaende de forhaandenværende Arbejdsmandskonflikter er endt uden Resultat, skal vi i Fortsættelse af vor Skrivelse af 4. ds. tillade os at meddele, at den kompetente Forsamling enstemmig har vedtaget, at der fra og med Onsdag Morgen den 19. ds. iværksættes Arbejdsstandsning overfor samtlige Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund, der beskæftiges hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, med nedenstaaende Undtagelser:

1) de ved koncessionerede Virksomheder (Elektricitetsværker, Gasværker, Sporvejsselskaber o. l.) samt ved Losnings- og Lastnings- og dermed i Forbindelse staaende Arbejde beskæftigede Arbejdere,

2) de ved Fabrikation eller Transport af Sprit, Gær, Cigarer, Cigaretter, Skraa, Tobak, Sukker, Mel, Brød, Smør, Kødvarer, Æg og Chokolade samt ved Forfærdigelse af Emballage hertil beskæftigede Arbejdere,

3) de ved Brolægningsarbejder for Stat og Kommuner, Sporvejsselskaber og Telefonselskaber beskæftigede Arbejdere,

4) de ved Renovationskørsel, Kørsel for

Københavns Kommunes Vejvæsen samt Kørsel af Kul og Kokes for Kommuner og til Hospitaler og Elektricitetsværker beskæftigede Arbejdere,

5) de til Pasning af Heste nødvendige Arbejdere samt

6) de hos Aktieselskabet Dansk Nattevagt, hos det kgl. Teater samt hos Dansk Selskab for Fabrikation af Maalere og Værkmateriel beskæftigede Arbejdere.

Hos Foreningen af danske Læderfabrikanter samt hos Aktieselskabet Burmeister & Wains Staalværk vil Lockouten af tekniske Grunde dog først træde i Kraft fra og med Onsdag den 3. December, og det samme gælder for Brænderne ved Teglværkerne.

P. F. V.
(sign.) S. C. HAUBERG.

Sophus Agerholm.

Børstenbindernes Priskurant ved Maskiner. Den 6. November afholdtes der et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i København for Børstenbinderfagets Organisationer paa Sjælland, der ikke havde kunnet opnaa Enighed om Priser for Arbejde, der udførtes ved nyindførte Maskintyper:

Ved det paagældende Møde opnaaedes Enighed om følgende:

»Den foreliggende Uoverensstemmelse henvises til fornyet Forhandling mellem Organisationerne; kan Enighed ikke opnaas, kan der tilkaldes en Repræsentant for hver af Organisationerne. Opnaas heller ikke da Enighed, forbeholder Fabrikantforeningen sig for den faglige Voldgiftsret at indbringe det Spørgsmaal, hvorvidt Betaling for det omhandlede Arbejde kan udledes af Priskuranten.«

Hattearbejderne i Aalborg. Hattearbejderforbundet i Danmark har fra 15. Oktober d. A. indgaaet 3-aarig Overenskomst med *Aalborg Straa- og Filthattefabrik.*

Arbejdstiden sættes derved til 8½ Time pr. Dag. De bestaaende Lønsatser hævedes med 5% og der fastsattes et Tillæg af 25% til Akkordpriserne, naar Arbejdet udføres paa Søndage.

20 Kvinder er omfattet af denne Overenskomst.

Kvindeligt Arbejderforbund. Nye Overenskomster. Kvindeligt Arbejderforbund har i Begyndelsen af August Maaned d. A. afsluttet Overenskomster med 3 Firmaer i Horsens.

De 2 er med Trikotagefabrikanterne *M. J. Mouritzen* og *E. Madsen.*

I begge Tilfælde forhøjedes Akkordpriserne. Forhøjelserne androg 10—25 %.

Paa de 2 Arbejdspladser beskæftiges henved 50 Kvinder.

Den tredie Overenskomst er indgaaet med Firmaet *F. Schur & Co.* for de der arbejdende ca. 15 Kvinder i Bogtryk- og Bogbinderifaget.

Overenskomsten, som gælder til 1. Juli 1917, betyder Lønforbedringer paa 1—3 Kr. pr. Uge.

Kvinderne paa Reiermanns Papfabrik paa Amager. Kvindeligt Arbejderforbund har faaet Sanktion til at rejse Lønkrav overfor og søge Overenskomst oprettet med Firmaet Reiermanns Papfabrik

Forbundet har ikke tidl. haft Overenskomst med denne Virksomhed.

Møbelsnedkerne i København. I Møbelsnedkerfagets Overenskomst findes forskellige Bestemmelser, der giver Adgang til at fastsætte Akkordpriser for Arbejder, der ikke findes i Fagets Prisliste, bl. a. eksisterer der et Prisudvalg, som træder sammen, naar Spørgsmaal af den paagældende Art foreligger.

I dette Udvalg opstod Strid mellem Svendenes og Mestrenes Repræsentanter. Disse sidste havde efter Svendenes Mening i et bestemt Tilfælde optraadt illoyalt, hvorved et afgjort Spørgsmaal var faldet mindre fordelagtigt ud for Svendene, end Forudsætningen havde været ved Udvalgets Afgørelse af Sagen.

Forhandlinger om dette Forhold mellem de to faglige Organisationer førte ikke til noget endeligt Resultat og et Møde den 6. November med Repræsentation fra Hovedorganisationerne bragte heller ikke Enighed tilveje.

Mulig vil Parterne paany gøre et Forsøg paa at faa en Afslutning paa denne lidt prekære Sag; mulig vil den blive forfulgt ved retslige Midler.

Snedkerne paa Silvan. Værkføreren paa Fabriken *Silvan* i København afskedigede en Dag en Svend paa

Grund af en Uoverensstemmelse om Forstaaelse af Priskuranten. I Følge Overenskomsten skal en saadan Sag afgøres ved Fagets Voldgiftsret, og Organisationen hævdede derfor, at der var sket Brud paa Overenskomsten og krævede Erstatning til Svenden.

Forhandlingerne herom sluttede den 6. November ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen og de førte til, at Svenden tilkendtes 80 Kr. i Erstatning for den Tid, der var gaaet, indtil han atter fik Arbejde.

Træindustriarbejdernes Forhandlingsregler i Provinserne. Mellem Træindustriarbejderforbundet og Industrifagene, hvoraf Provinsfabrikantforeningen er Medlem, har der i længere Tid været korresponderet frem og tilbage om Fremgangsmaaden, Forbundet i Henhold til Fagets Overenskomst skulde benytte, naar Lønkrav rejstes af Arbejderne hos Provinsfabrikantforeningens Medlemmer.

Sagen kom sluttelig til Behandling i Hovedorganisationerne og ved et Møde den 31. Oktober opnaaedes Enighed om de vedrørende Bestemmelser.

Østrigsk Fagforeningskongres.

(Efter »Corresponzblatt«.)

Ved den syvende østrigske Fagforeningskongres, som fandt Sted i Wien fra 6. til 11. Oktober, fejredes samtidig et Jubilæum. Der er nu forløbet 20 Aar siden den første østrigske Fagforeningskongres og Oprettelsen af *Rigs-Fagforeningskommissionen*. Dengang stod den østrigske Fagforeningsbevægelse ved sin Begyndelse, nu er den i Besiddelse af ret betydelig Magt. I Løbet af de to Aartier har de østrigske Arbejdere under vanskelige Forhold gjort et dygtigt Arbejde for deres Organisationer, og de kan nu med Stolthed se tilbage paa, hvorledes deres Værk er lykkedes.

De Delegeredes Antal var stort. Tilstede var 330 Repræsentanter for over 400,000 Arbejdere. Tillige var der fremmødt et Antal Delegerede fra Redaktioner. De østrigske socialdemokratiske Partiers Bestyrelser, de parlamentariske Partigrupper og alle andre betydningsfulde Arbejderkorporationer havde sendt Repræsentanter. (At der er Tale om en Flerhed af socialdemokratiske Partier og parlamentariske Grupper hidrører fra, at Østrig bestaar af flere forskelligeNationaliteter.Overs.Anm.)

De sædvanlige Indbydelser var foretaget overfor Lands-Centralisationerne i *Ungarn* og *Tyskland*. Ungarn havde sendt Partifælle *Rothenstein*, Tyskland Partifællerne *Legien* og *Hanna*. Desuden var de faglige Lands-Centralisationer i *Bosnien*, *Kroatien* og *Serbien* samt de to faglige Sammenslutninger i *Bulgarien* bleven indbudt til at deltage i Kongressen. Indbydelsen var foretaget for at kontastere, at Balkankrigen ikke har formørket det venskabelige Forhold, som de organiserede Arbejdere i det enkelte Land staar i til Broderorganisationerne, samt fordi de nævnte Landes Delegerede skulde afholde en Konference i Tilknytning til Kongressen.

Samtlige Lands-Centralisationer havde modtaget Indbydelsen.

Af Hilsningsudtalelserne gjorde særlig de et dybt Indtryk, som beskæftigede sig med de centraliserede Fagforeningers Forhold til Seperatismen. *Legien* udtalte:

»Lige saa lidt som Modorganisationerne hos os har kunnet vinde virkeligt Fodfæste, vil Seperatismen kunne afføde varig Skade for den faglige Bevægelse i Østrig. Seperatisme er en Børnesygdom, som saa mange andre, Arbejderbevægelsen har maattet gennemgaa, og den vil blive overvunden ligesom de Børnesygdomme, vor Bevægelse tidligere har gennemgaaet. Ledet af forfejlet Nationalitetsfølelse har Seperatisterne dannet deres særlige Organisation, Medens vi, de skillende Grænser tiltrods, er naaet til international Organisation, forstaar Seperatisterne ikke en Gang at opretholde en samlet Organisation indenfor eget Land. De regner sig til Socialdemokratiet, hvilket i betydelig Grad vanskeliggør de østrigskeArbejderes Kamp. Men jeg er fast overbevist om, at det ogsaa i Østrig vil komme til Enighed i Arbejderbevægelsen. Ogsaa De vil naa til

fuld Samling i Deres Bevægelse. Jeg udtaler det Haab, at denne Kongres vil styrke Enigheden i de centraliserede Organisationer og derved forøge den østrigske Fagbevægelse saaledes, at den bliver i Stand til lettere at overvinde den Modstand, som stiller sig i Vejen for den.«

Disse Ord blev virkningsfuldt supplerede ved en begejstret Bekendelse af *Daszynski* (fra det polske Socialdemokrati) om Centralisationen. Han udtalte:

»Da Seperatismen har slaaet dybe Saar i den faglige og politiske Bevægelse, har vore borgerlige Patrioter holdt os de tscheckiske Arbejderes Eksempel for Øje og kaldt os Nationalitets Forræddere i Sammenligning med de gode tscheckiske Patrioter, som har frigjort sig fra den faglige Centralisation. Men vi behøver ikke at føre nogen lang Diskussion om dette Emne; thi vi har vundet den ene Strejke efter den anden i vore Byer og Smaastæder næsten med matematisk Sikkerhed, idet vi vidste, at vore Arbejdere har en fast Støtte i den faglige Centralorganisation. Derfor har vi kunnet holde ud Maaneder igennem, hvilket vor smaaborgerlige Industri ikke var i Stand til. De polske Arbejdere har i deres Lønkampe lært Centralisationens Værdi at kende, og vi er overbeviste Tilhængere af Centralisationen. Ved Hjælp af denne har vi hævet Arbejderklassens Levevilkaar i Galizien. Den faglige Centralisation kan vi takke for den kortere Arbejdstid, de højere Lønninger og frem for alt for Arbejderklassens udviklede og befæstede Klasseforelse.«

Efter Gæsternes Hilsningstaler aflagde *Hueber* Hovedledelsens *Beretning*. Han meddelte Kongressen en endnu ikke offentliggjort Statistik over Resultaterne af de i de sidste Maaneder afsluttede Overenskomster for Byggearbejdere og dermed beslægtede Fag. De 104,000 Arbejdere, for hvem disse Overenskomster gælder opnaar i den treaarige Overenskomstperiode en Forkortelse af Arbejdstiden af 6,275,000 Timer og en Lønforhøjelse af 27,311,000 Kr. (østrigske = 20¾ Mill. Kr. dansk Mønt. Overs. Anm.).

Forhøjelsen af den aarlige Fortjeneste bevæger sig mellem 43 Kr. (= 32½ Kr. D. M.) for Teglværksarbejdere 219 Kr. (166½ Kr. D. M.) for Stukkatører.

Dette er visselig ikke nok til for Arbejderne at opveje de sidste Aars Fordyrelser af Livsfornødenheder og Husleje. Men dette Resultat er tilkæmpet i en særdeles ugunstig Tid og er saaledes et Bevis paa vore Organisationers Styrke. Kongressen hilste med livligt Bifald Huebers Protest mod et af Regeringen for kort Tid siden foretaget Anslag mod Sygekasserne (Genossenschaftskrankenkassen) og hans Tilsagn til Typograferne om, at de i deres forestaaende Kamp for en ny Landsoverenskomst kan regne med den hele Arbejderklasses moralske og økonomiske Støtte.

Ved Slutningen af sin Tale kastede Hueber Blikket tilbage over de 25 Aar, som var forløbet siden Partikongressen i Hainfeld. Hans Fremstilling af de frugtbare Virkninger af Samlingsarbejdet i Hainfeld medførte fra Kongressen Side en hjærtelig Demonstration for Partifælle *Adler*, som under de vanskeligste Forhold og med hele sin Personligheds Indsats og med stort Held havde fremmet den østrigske Arbejderklasses Samling.

Under Diskussionen om Huebers Beretning erklærede *Victor Stein* paa Centralisationens tscheckiske Tilhængeres Vegne, at en betydelig Del af den tscheckiske Arbejderklasse, ikke blot i Bøhmen, men ogsaa i alle øvrige Dele af Østrig er forbleven tro mod Arbejdernes Klassebevægelse. De venter, at de ansvarlige Faktorer i Arbejdernes Internationale holder ud i denne Kamp.

Julius Grünwald holdt et interessant Foredrag *Ungdomsorganisationerne*. Han redegjorde for Nødvendigheden af at vinde de unge Arbejdere for den faglige Organisation og vendte sig derefter mod Spørgsmaalet: Hvorledes skal vi organisere Ungdommen? Hans Forslag gik ud paa en Understøttelse til de selvstændige Ungdomsforeninger, som dog skal staa under en vis Kontrol af Partiet og Fagforeningerne. En af Grünwald i saa Henseende stillet Resolution vedtoges enstemmig.

Derefter talte *Rudolf Müller* om Virksomheden af *Det arbejdsstatistiske Departement* og det dertil hø-

rende *Arbejdsraad.* Arbejdsraadet bestaar af 48 Medlemmer, som er delt i 4 Kurier. Af Arbejderkuriens 12 Mandater har Socialdemokraterne 7, Seperatisterne 1, de kristelig-sociale 2, de tysk-nationale 1 og de tscheckisk-nationale 1. Arbejdsraadet arbejder ret flittigt. Det har afgivet sit Skøn over en Mængde socialpolitiske Love og foranlediget mange ofte værdifulde socialstatistiske Undersøgelser. Men da dets Beslutninger ikke er bindende for Regeringen, forbliver de oftest uudførte. Det mangler ogsaa Departementet paa de Midler, som viser sig at være nødvendige for et frugtbart Arbejde.

Müller sammenfattede sit Foredrag i en Resolution, som Kongressen vedtog.

Om den lovfæstede *Regulering af Hjemmearbejdet* holdt *Smitka* det indledende Foredrag. Han omtalte de Forsøg, som i Aarenes Løb er gjort i Østrig og andre Lande, for at lindre Hjemmearbejdernes Elendighed. Østrig er tilvisse ogsaa paa dette Omraade endnu temmelig langt tilbage. Men nu foreligger et udførligt Lovforslag; som Forhandlingsgrundlag vil dette være brugeligt, og det er nu en vigtig Opgave for Partiet og Fagforeningerne at bringe det frem til parlamentarisk Forhandling. I det Forslag, som skal forelægges Rigsdagen maa der rigtignok indføres en Række Forbedringer. Den af Taleren stillede Resolution indeholdt alle væsentlige Punkter, som de ogsaa gøres gældende af den tyske Arbejderbevægelse overfor Spørgsmaalet om Hjemmearbejde.

Under Diskussionen talte Rigsdagsmand *Reumann* for Oprettelse af en særlig Organisation for Hjemmearbejderne, medens Indlederen hævdede den Anskuelse, at Hjemmearbejderne, som hidtil, skulde forblive i deres respektive Fagorganisationer. Den kvindelige Partifælle *Hanna* afgav Meddelelse om de Erfaringer, man i Tyskland havde gjort med Loven om Hjemmearbejde, og udtalte dernæst, at en nævneværdig Forbedring først kunde indtræde, naar Hjemmearbejderne, Mænd og Kvinder, er godt organiserede. Resolutionen vedtoges.

Kongressen beskæftigede sig meget indgaaende med Rigsdagsmand *Hannusch's* Foredrag om *Parlament og Arbejderbeskyttelse.* Taleren kritiserede meget skarpt Rigsdagens socialpolitiske Ufrugtbarhed, for hvilken Regeringen og de borgerlige Partier maa gøres ansvarlige, og foreslog følgende Resolution:

Fagforeningskongressen konstaterer, at Parlamentet siden sidste Fagforeningskongres saa godt som intet har ydet paa Socialpolitikens Omraade. Skylden for denne Stagnation ligger i Regeringens passive Modstand, de borgerlige Partiers Obstruktion og Herrehusets Arbejderfjendtlighed. Behersket af de besiddende Klassers egoistiske Interesser umuliggør de borgerlige Partier og Herrehuset ethvert Fremskridt paa det socialpolitiske Omraade, idet de brutalt nedstemmer de af Socialdemokraterne indbragte Forslag.

Kongressen protesterer paa det skarpeste mod den uforsvarlige Forhaling af Socialforsikringsloven og alle af Socialdemokratisk Forbund indbragte Lovforslag, som tjener til Forbedring af det arbejdende Folks sociale Stilling og Opretholdelse af dets Sundhed.

Kongressen protesterer mod Regeringens System, at ville spise Arbejderklassen af med nogle intetsigende Forordninger, medens den lader det mangle paa ethvert Initiativ paa Lovgivningsmagtens Omraade.

Kongressen gentager og fornyer Arbejderklassens socialpolitiske Fordringer og forlanger samtidig af Parlament og Regering disse Fordringers hurtige Gennemførelse.

1. Socialforsikringslovens hurtigste Behandling og Gennemførelse, men særlig Indførelse af Alderdoms- og Invaliditetsforsikring for alle Arbejdere, Understøttelse af Enker og Forældreløse og øjeblikkelig Virkeliggørelse af Ulykkesforsikringen for Bjærgværksarbejdere.

2. En Reform af Koalitionsloven i den Forstand, at der gennem denne ydes Arbejderklassen den videste Foreningsfrihed. Afskaffelse af Arbejdsbøgerne.

3. Den 10 Timers Maksimalarbejdsdag for alle Virksomhedsgrene, 8 Timersdag for kontinuerlig Drift, for Bjergarbejde og for de ved Trafikvirksomhed beskæftigede Jernbanearbejdere og Funktionærer.

4. 36 Timers Søndagsfrihed.

5. Uden Undtagelse Forbud mod Natarbejde for Kvinder, Børn og unge Arbejdere og mod Mænds regelmæssige Beskæftigelse ved Nattetid.

6. Udstedelse af særlige lovmæssige Bestemmelser til Beskyttelse af Liv og Sund-

hed i sundhedsfarlige Industrier og Virksomheder, saavel som betryggende sanitære Bestemmelser i Virksomheder under Næringsmiddelindustrien og lovmæssig fastsat Skadeserstatning fra Virksomhedens Ejer for Arbejderne i Tilfælde af Erhverssygdomme. Særlig fordres den hurtigste Tilendebringelse af Beskyttelseslovene for Bagere og for Gæstgiveripersonale.

7. Forbud mod Beskæftigelse af svangre Kvinder i en Tid af 4 Uger før og 6 Uger efter Nedkomsten. For dette Tidsrum betales i Sygepenge det samme Beløb som Arbejdsfortjenesten. Til dette Formaal erholder Sygekasserne tilsvarende Subventioner af Statskassen.

8. Forøgelse af Arbejdsinspektørerne, Formindskelse af Kontroldistrikterne, Ansættelse af Special-Arbejdsinspektører, Lærlingeinspektører, og Arbejdere, Mænd og Kvinder, som Inspektører og Undersøgerere. Ansættelse af Inspektører for Virksomheder i Landbrug og Skovdrift.

9. Reformering af Loven om Fabriksdomstole, den passive Valgrets Udvidelse til kvindelige Arbejdere, Forøgelse af Domstolenes Antal og disses fulde Opretholdelse ved Statsfinanserne.

10. Udvidelse af Ulykkesforsikringen til alle Arbejdere, indbefattet Smaahaandværk saavel som Landbrug og Skovdrift.

11. Ansættelse af Bjærgværksinspektører, som frit vælges af Arbejderne.

12. Indførelse af Sikkerhedsmænd, (Inspektører), hvem det paahviler at vaage over Jernbanepersonalets personlige Sikkerhed saavelsom over Jernbanernes humanitære og sanitære Indretninger. Disse Kontrolpersoner skal frit vælges af Personalets Midte og skal i Funktionstiden være fri og uafhængige (immun).

13. Forbedring af Loven om Handelsmedhjælpere og Loven om Arbejdstid i Handelsvirksomhed. Indførelse af 8 Timers Arbejdstid, Lukning Kl. 7, samt 36 Timers Søndagshvile.

14. De ved Hjemmearbejde beskæftigede Personer bringes ind under Loven om Arbejderbeskyttelse.

15. Tvendeforholdets Ordning ved Rigslov.

16. Kodificering af hele Arbejdsretten.

17. For nogenlunde at dæmme op for Arbejdsløsheden og beskytte de Arbejdsløse mod at synke ned i Elendighed, forlanger Fagforeningskongressen, at Regering og Parlament ikke blot studerer det af de socialdemokratiske Rigsdagsmænd indbragte Forslag om Lindring af Arbejdsløsheden, men at de ogsaa antager sig det og gennemfører de deri indeholdte Forholdsregler.

Til dette Forslag stilledes der en Mængde Tillægsforslag. Kongressen besluttede at optage en Række Fordringer, som angaar: Forbud mod Børns erhvervsmæssige Arbejde, en Reform af Ulykkesforsikringen for Arbejdere, Afskaffelse af Arbejdsbogen, Indførelse af en Lov til at regulere Arbejdsforholdene i Frisørfaget, Udvikling af Fabriksinspektionen, Oprettelse af nye Fabriksdomstole, social Forsikring. Ifølge et Forslag af Partifælle *Domes* forlangtes endvidere af Ledelsen Oprettelsen af et fagligt *Centralkontor for Arbejderbeskyttelse.*

Et yderst lærerigt Foredrag holdt Rigsdagsmand *Dr. Renner* om *Told- og Handelspolitiken.* Hans skarpe Kritik af de østrigske Magthaveres ulyksalige Balkanpolitik og hans Paavisning af den høje Beskyttelsestolds skadelige Følger gjorde et saa dybt Indtryk paa Kongressen, at man besluttede en Masseudbredelse af Talen i Brochureform.

Kongressen maatte 2 Gange beskæftige sig med Seperatismen.

Den første Gang drejede det sig om Centralforbundets tidligere Medlemmers Tilbagevenden fra seperatistiske Organisationer. I et lukket Møde fattedes følgende Beslutning:

»Kongressen gør det til en Pligt for de centraliserede Landsforbund ved Overtrædelse af Medlemmer fra seperatistiske Organisationer at afslaa Medregning af enhver Art af tidligere opnaaet Medlemsret. Undtagen herfra er naturligvis de Rettigheder, som Medlemmer har erhvervet sig, mens de, før deres Indtrædelse i en seperatistisk Organisation, har tilhørt et centraliseret Forbund, naar de vender tilbage til dette indenfor den lovmæssig tilladte Restancefrist.«

En saadan Beslutning var nødvendig, fordi de østrigske Fagforeninger bar sig forskelligt ad ved Optagelse af Medlemmer fra de seperatistiske Organisationer, medens Fagforeningerne i Tyskland afslaar ethvert Gensidighedsforhold til disse.

For anden Gang tog Kongressen Stilling til Seperatismen, da den drøftede Tobaksarbejderforbundets Indankning af den Udelukkelse, som er overgaaet den for kort Tid siden. Der valgtes af Kongressen et Udvalg, som, efter at have paahørt Parterne, ved Metalarbejdersekretær *Schorsch* lod følgende Forslag forelægge:

»Kongressen slutter sig til Centralledelsens Opfattelse, hvorefter Tobaksarbejdernes Forbund ved sin Beslutning har stillet sig udenfor den samlede Organisation.

Kongressen beslutter videre, at det staar Tobaksarbejderforbundet frit for, under

Overholdelse af Rigskonferencens Beslutning af 17. Marts 1911, at ansøge om Genoptagelse.«

Forslagets andet Stykke, hvilket Kongressen efter en kort Diskussion enstemmig vedtog, skal gøre det mulig for Tobaksarbejderne senere paany at opnaa Optagelse i Centralisationen.

Ved Kongressens Slutning foretoges Valg af Centralledelse.

Denne Kongres blev for største Delen viet Arbejderbeskyttelsens forskellige Spørgsmaal. Forhaabentlig vil dens Beslutninger bidrage til at bringe den østrigske Socialpolitik, der er saa langt tilbage, et Stykke fremad.

Arbejdsløsheden
i August Maaned 1913.

For August Maaned 1913 er der bleven meddelt Oplysning om Arbejdsløsheden af 53 Fag eller Organisationer for ialt ca. 97,500 Arbejdere. Nedenstaaende Oversigt omfatter imidlertid ca. 6.200 Arbejdere flere (eller ialt ca. 103,700 Arbejdere), idet de givne Oplysninger af Hensyn til Sammenligningen med de foregaaende Maaneder paa enkelte Punkter er blevet suppleret med et skønsmæssigt Tillæg.

Antallet af Arbejdsløse blandt de 103,700 Arbejdere var ved Maanedens Udgang ca. 3,900 eller 3,8 pCt. og Antallet af de i Maanedens Løb tabte Arbejdsdage er opgjort til ca. 85,100 eller knap 5/6 Dag pr. Medlem.

Af større Fag mangler Oplysning fra Rebslagere, Telefonarbejdere, Glarmestre, Malere og Bogbindere. Desuden er de meddelte Oplysninger ret ufuldstændige for Stenarbejdere, Syersker, Dansk Arbejdsmandsforbund og Kvindeligt Arbejderforbund.

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Tilvirkning af Næringsmidler og andre Fortæringsgst												
Mølleriarbejdere	107	107	5	136	440	440	18	250	547	547	23	386
Bagere, ...	1101	1101	165	2486	1132	1132	40	1200	2233	2233	205	3686
Sukkervarearbejdere.	198	198	5	121	50	50	2	38	248	248	7	159
Bryggeriarbejdere ...	2396	2396	1	21	1506	1506	6	71	3902	3902	7	92
Mineralvandsarbejd. .	64	64	»	»	—	—	—	—	64	64	»	»
Slagteriarbejdere	229	229	24	652	2140	2140	20	494	2369	2369	44	1146
Skraatobaksarbejdere	117	117	»	»	423	423	14	345	540	540	14	345
Tobaksarbejdere.....	3625	3625	67	1965	1915	1765	22	508	5540	5390	89	2473
Tekstilindustri.												
Tekstilarbejdere	1476	1444	27	2002	3255	3255	142	4346	4731	4699	169	6348
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Skrædere.....	2268	2268	32	705	1513	1513	175	2212	3781	3781	207	2917
Syersker.....	133	133	39	156	184	70	»	»	317	203	39	156
Handskemagere	60	60	»	»	12	12	1	32	72	72	1	32
Hattearbejdere.....	167	167	66	1730	72	72	3	105	239	239	69	1835
Skotøjsarbejdere.....	1958	1958	101	2098	892	869	10	250	2850	2827	111	2348
Barberere	250	250	21	586	46	46	1	14	296	296	22	600
Jordarbejdere, Bygnings- og Møbelindustri.												
Brolæggere	90	90	4	170	62	46	4	88	152	136	8	258
Murere	1930	1930	92	1500	4384	4139	56	1100	6314	6069	148	2600
Murarbejdsmænd	1015	1015	»	»	—	—	—	—	1015	1015	»	»
Hustømrere	1461	1461	103	2360	3245	3201	24	661	4706	4662	127	3021
Skibstømrere	—	—	—	—	390	390	2	106	390	390	2	106
At overføre..	18645	18613	752	16688	21661	21069	540	11820	40306	39682	1292	28508

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Kbenh. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Overført...	18645	18613	752	16688	21661	21069	540	11820	40306	39682	1292	28508
Snedkere	3286	3286	156	4831	3494	3494	90	2835	6780	6780	246	7666
Billedskærere	88	88	4	122	49	49	»	44	137	137	4	166
Sadelmagere	680	680	24	456	342	342	15	164	1022	1022	39	620
Trævareindustri, samt Industrier i hvilke Træ indgaar som en væsentlig Bestanddel.												
Træindustriarbejdere	610	610	15	423	1714	1714	43	1035	2324	2324	58	1458
Bødkere	256	256	4	21	488	488	22	365	744	744	26	386
Drejere	72	72	5	121	206	174	10	208	278	246	15	329
Karetmagere	328	328	1	21	510	510	2	65	838	838	3	86
Korkskærere	185	185	3	70	25	25	»	»	210	210	3	70
Børstenbindere	155	155	8	200	118	93	4	56	273	248	12	256
Kurvemagere	143	143	3	4	—	—	—	—	143	143	3	4
Læder- og Lædervareindustri.												
Lohgarvere	97	97	2	39	88	88	»	25	185	185	2	64
Hvidgarvere	38	38	2	24	38	38	1	22	76	76	3	46
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Keramikere	649	649	2	62	—	—	—	—	649	649	2	62
Pottemagere	61	61	»	»	43	43	2	23	104	104	2	23
Stenarbejdere	—	—	—	—	404	247	»	»	404	247	»	»
Glasarbejdere	248	208	2	162	160	147	15	323	408	355	17	485
Forarbejdning af Metal og Metalgenstande, herunder Tilv. af Maskiner og Instrum.												
Guld-, Sølv-, Elektropl.	310	310	4	162	131	131	2	61	441	441	6	223
Blikkenslagere	694	694	13	448	412	412	4	66	1106	1106	17	514
Metaltrykkere	76	76	»	»	—	—	—	—	76	76	»	»
Jern- og Metalslibere	91	91	6	132	45	45	1	11	136	136	7	143
Gørtlere og Metalarb.	296	296	13	493	80	80	2	44	376	376	15	537
Smede og Maskinarb.	6700	6700	510	8668	5553	5553	125	2526	12253	12253	635	11194
Formere	350	350	23	649	1050	1050	66	1487	1400	1400	89	2136
Elektrikere	571	571	»	»	475	475	»	22	1046	1046	»	22
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	231	165	1	26	995	995	»	»	1226	1160	1	26
Industri i litterær og kunstnerisk Retning.												
Litografer	313	313	12	331	91	91	3	82	404	404	15	413
Typografer	2368	2368	190	5214	1403	1380	75	2065	3771	3748	265	7279
Kedel- og Maskinpass.	604	604	17	296	825	825	9	122	1429	1429	26	418
Gartnere	164	164	»	»	14	14	»	»	178	178	»	»
Kelnere	708	708	52	1200	391	391	16	300	1099	1099	68	1500
Dansk Arbejdsmandsf.	15000	10283	623	13357	23300	11511	362	5720	38300	21794	985	19077
Arbejdsm. Fagforening f. Gentofte og Lyngby	—	—	—	—	721	721	»	»	721	721	»	»
Kvindeligt Arbejderf...	2129	1935	43	1330	700	376	5	50	2829	2311	48	1380
Tilsammen	56146	51097	2490	55550	65526	52571	1414	29541	121672	103668	3904	85091

REDAKT.: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal, Kbhvn. K.
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 21 ✻ KØBENHAVN DEN 22. NOVEMBER 1913 ✻ 10. AARGANG

INDHOLD: Lønbevægelser og Konflikter (Arbejdsmandskonflikterne. Karetmagerne i København. Træindustriarbejderne hos Jul. Petersen i København). Ekstraordinært Repræsentantskabsmøde den 18. November i København. Ulykkesforsikringslovens Revision. Den faste Voldgiftsret. Lærlingene og Fagforeningerne. Industriforbund. Udlandet.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmandskonflikterne.

Lock-out og Strejke aflyst.

Da Forhandlingerne om Lønforholdene for Arbejdsmændene paa »Merkur» i Randers, ved Tændstiklosningen i København og paa Københavns Margarinefabrik var bristede og Arbejdsgiverne den 11. November havde fremsendt det i forr. Nr. af »Arbejderen« gengivne Lockoutvarsel, stod man overfor den Situation, at Arbejdet vilde blive nedlagt Fredag den 14. Novbr. paa alle Margarinefabriker, Otto Mønsteds undtagen, og at *alle* Arbejdsmænd, med de Undtagelser, som andet Lockoutvarsel angav, vilde blive udelukkede fra Onsdag Morgen den 19. November.

Den 13. Novbr. om Eftermiddagen Kl. 4 var der imidlertid forberedende Møde i Den faste Voldgiftsret i Anledning af Arbejdsgivernes Protest mod Gyldigheden af Dansk Arbejdsmands-Forbunds Strejkevarsel overfor Margarinefabrikerne.

Ved dette Møde rejste Rettens Formand Spørgsmaalet om Strejkens Udsættelse indtil der var faldet Kendelse i Sagen.

Efter nogle Forhandlinger herom blev Strejken i Overensstemmelse med nedenstaaende Tilførsel i Retsprotokollen udsat 1 Dag.

»Idet Formanden lovede at rette sine Bestræbelser paa at faa Kendelsens Resultat til at foreligge allerede Lørdag den 15. November d. A., lovede Dansk Arbejdsmandsforbund at udsætte de varslede Strejker til samme Dags Aften«.

Sikkert paa Foranledning af Retsformanden, Justitiarius *C. Ussing*, indbød Forligsmanden et Par Timer, efter at det forberende Retsmøde var afsluttet, Hovedorganisationerne til Forligsmøde, og allerede den paafølgende Dag Kl. 10 om Formiddagen var en stor Del af de interesserede Parter til Stede. Andre, som det ikke havde været muligt at faa tilsagt i den sene Aftentime, da Indbydelsen udgik, blev i Løbet af Formiddagen hentet i Hjem, paa Kontor eller Arbejdsplads.

Det lykkedes imidlertid ikke at komme til Ende med Forhandlingerne denne Dag, da Arbejdsgivernes Repræsentanter skulde deltage i en Konference i Gøteborg om Lørdagen og Forligsmanden ansatte derfor nyt Møde til Mandag den 17. Novbr. Kl. 12.

Inden Mødet hævedes Fredag Aften den 14. Novbr., blev der dog truffet Aftale om, at saavel Strejken paa Margarinefabrikerne som Lock-outen overfor de mange Tusind Arbejdsmænd udsattes til Torsdag den 20. Novbr.

Mødet den 17. Novbr. varede fra Kl. 12 til 6.

Først afholdtes et Plenarmøde, hvor Spørgsmaalet om en Udvej i »Merkur«-Sagen blev bragt paa Bane.

Denne Sag var nemlig, efter alt hvad der tidligere var foregaaet, den vanskeligste at bringe til Afslutning.

Arbejdsgiverne, som havde vedtaget Forligsmandens Forslag, der

gik ud paa 37 Øre straks og 38 Øre fra 1. Septbr. 1914, vilde ikke strække sig herudover, og Arbejdsmændene, som havde forkastet det, havde erklæret, at det ikke under nogen Omstændigheder vilde blive tiltraadt, fordi det ikke gav de paagældende Arbejdere en tilfredsstillende Indtægt.

Ved Mødet den 17. blev der nu — for at finde en Udvej — fra Arbejdsmændenes Side foreslaaet, at man for Randers Tændstikarbejderes Vedkommende anvendte det samme Lønningsprincip, som findes i den bestaaende Overenskomst mellem de øvrige Arbejdsgivere og Arbejdsmænd i Randers By.

Denne Overenskomst indeholder nemlig en Bestemmelse om, at Arbejdere, som ikke har fast Arbejde, under visse Omstændigheder, naar de afskediges, faar efterbetalt den for Løsarbejdere gældende Timeløn paa 40 Øre.

Forbundets Repræsentanter hævdede nu, at »Merkur«s Arbejdere til Tider var ligestillet med Løsarbejdere, fordi Tændstikfabriken i Perioder, hvor der manglede Materiale, simpelthen afskedigede alle Tændstikarbejderne. I de sidste 3 Aar havde der saaledes ialt været 63 ledige Hverdage for Tændstikarbejderne.

Da dette Forhold og Forslag kort var debatteret i Plenarmødet, nedsattes et Udvalg til nærmere Drøftelse af Forholdene, og hen paa Eftermiddagen naaede Udvalget til Enighed om følgende:

»Forligsmandens Forslag af 6. Oktober tiltrædes.

Det tilføjes, at Parterne er enedes om en gensidig Opsigelsesfrist af 14 Dage.

Ved Indtrædelse af Standsninger i Fabrikens Drift, der ikke er foranlediget af stedfunden Maskinskade, betales Arbejderne fuld Løn i indtil 14 Dage. Dog har Fabriken selvfølgelig Ret til at beskæftige Arbejderne ved andet Arbejde i dette Tidsrum.«

Medens dette foregik i Udvalget, arbejdede Forligsinstitutionen med de øvrige Sager og Kl. 6 Aften stilledes nedenstaaende Forligsforslag:

Efter at der idag paa Grundlag af Mæglingsforslaget af 6. Oktober d. A. er opnaaet Enighed mellem Parterne om en Overenskomt for Tændstikfabriken »Merkur« i Randers, stiller Forligsmanden følgende Mæglingsforslag:

1) *Kastrup Margarinefabrik.*
Ugelønnen hæves til 25 Kr.
Erstatning for manglende Spisetid for den Mand, der passer Ismaskinen, forhøjes til 44 Øre.
Den hidtil gældende Sats for Overarbejde paa 60 Øre forhøjes til 65 Øre.
Udløbstiden er 1ste Oktober 1915, dog saaledes at Fabriken har Ret til at forlange Overenskomsten forlænget til 1. Februar 1916, mod en Forhøjelse af Ugelønnen af ½ Kr.

2) *Losning af Tændstiktræ.*
Punkt 1 i Forslaget af 29. Oktober 1913 formuleres saaledes:
Lønnen fastsættes for Losning af Skibe:
a. For Arbejdet i Land, Læsning af Vogne og Stabling af Træet i mindst 9 Fods Højde: 2¼ Øre pr. udmaalt dansk Kubikfod.
b. For Arbejdet paa Skibet: 1¾ Øre pr. udmaalt dansk Kubikfod.
Punkterne 2, 4 og 5 udgaar.
I Stedet for Punkt 11, 2det Stykke indsættes Punkt 2 i Overenskomst mellem Havnearbejdernes Forbund og Tømmerhandlerforeningen for København og Omegn for Trælastlosning i Københavns Havn.
Punkt 13 formuleres saaledes:
Overarbejde samt Søn- og Helligdagsarbejde betales med et Tillæg af 30 Øre for hver paabegyndt halve Time. For Overarbejde betales dog kun, naar der under normale Forhold er losset 400 Kubikfod pr. Time.

Svar paa ovenstaaende Forslag afgives Tirsdag den 18. ds. Kl. 5 Eftermiddag.

Hvis Mæglingsforslaget accepteres af begge Parter, aflyses den varslede Strejke overfor Margarinefabrikerne og den varslede Lock-out, ligesom Strejken i Tændstikindustrien hæves, og Arbejdet genoptages snarest muligt og senest Fredag den 21. ds.

Kjøbenhavn, den 17. November 1913.
Michael Koefoed.

Samme Dags Aften afholdt Hovedbestyrelsen for Dansk Arbejdsmands-Forbund Møde og vedtog dette Forslag, som for alle udenforstaaende trænger til en nærmere Forklaring.

Dets første Stykke betyder, at Arbejdsmændene paa »Merkur« i Randers faar deres hidtidige Timeløn paa 35 Øre forhøjet til 37 Øre straks og til 38 Øre fra 1. Septbr. 1914. Samtidig er der givet dem Garanti for fast Arbejde eller en Erstatning, hvis Arbejdet afbrydes af en Ledighedsperiode.

Dansk Arbejdsmands-Forbund havde tilbudt at slutte Overenskomst paa 38 Øre i Timen for hele Overenskomstperioden. Arbejdsmændene vilde derved *ialt* have opnaaet henved 30 Kroner mere i Indtægt end Forligsforslaget bød i de ca. 2½ Aar.

Ved den trufne Ordning kan der under visse Omstændigheder opnaas en *aarlig* Merindtægt paa ca. 45 Kroner.

Forligsforslaget betyder endvidere, at Ugelønnen paa Margarinefabriken straks forhøjes med 1 Kr., eventuelt senere med yderligere 50 Øre.

Overtidsbetalingen er forhøjet med 5 Øre, og en Godtgørelse for manglende Spisetid har faaet en Forhøjelse, der svarer til Ugelønsforhøjelsen.

Forslaget vedrørende Losning af Tændstiktræ betyder, at den hidtil gældende Betaling for Arbejdet i Land og paa Skib forhøjes henholdsvis med ¼ og ½ Øre pr. udmaalt Kubikfod, og at der fastsættes samme Betaling for Overarbejde og Ventetid, som er fastsat i andre Overenskomster, Havnearbejdernes Forbund tidligere har indgaaet med Arbejdsgivere ved Havnen.

Den øvrige Del af dette Afsnit af Forligsforslaget er uden særlig Interesse. Naar der saaledes er Tale om at nogle Paragrafer udgaar og at andre ændres, er dette egentlig nærmest foranlediget af, at der i Arbejdsgivernes Udkast til en Overenskomst paa dette Omraade, hvor der ikke tidligere har eksisteret nogen Overenskomst, var optaget nogle Bestemmelser, som var overflødige eller uakceptable for Havnearbejderne i den fremsatte Skikkelse.

Endelig betyder Forslaget, at Afgørelse i Klonemose-Sagen, som var indeholdt i Forligsforslaget af 6. Oktober, er udskudt til senere Lejlighed, og at et Spørgsmaal — Kastrup Kalksandstensfabrik — som ogsaa var berørt af 6. Oktober-Forslaget, er bragt til Afslutning under de førte Forhandlinger.

Om sidstnævnte Forhold havde Forligsmanden nemlig kun den Opgave at konstatere, at der forud var Enighed mellem Parterne.

Sagen var dermed endelig afsluttet. Lock-outen og Strejken aflystes og De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab, som var indkaldt i Anledning af Situationen, tog blot Meddelelserne til Efterretning.

Om Repræsentantskabsmødet henviser vi iøvrigt til en anden Artikel her i Bladet.

Karetmagerne i København. Dansk Karetmagerforbund har faaet Sanktion til at opsige de i 1907 indgaaede Overenskomster med *Karetmager-Mesterforeningen* i København og *A/S N. Larsens Vognfabriker*, Frederiksberg.

Der ønskes Forbedring af Akordpriser og Mindsteløn samt Arbejdstidsforkortelse for ca. 100 Medlemmer gennemført paa disse Arbejdspladser.

Træindustriarbejderne hos Jul. Petersen i København. Fabrikant *Jul. Petersen*, der er Ejer af et Maskinsnedkeri paa Østre Fasanvej i København, har i mange Aar beskæftiget en uorganiseret Arbejder, som har været forlenet med en Formandstitel uden at udføre de dertil svarende Funktioner, og Fabrikens andre Arbejdere havde derfor opfordret ham til at indtræde i Savværksarbejdernes og Maskinsnedkernes Fagforening.

Denne Opfordring vilde han ikke efterkomme, og Fagforeningen rejste da Sagen overfor Mesterforeningen.

Dennes Bestyrelse saavel som Fabrikanten støttede »Formanden« i hans Modstand overfor Organisationen, og Forbundet ønskede derfor Sagen indbragt for Den faste Voldgiftsret for at faa konstateret, om Mesterforeningens Standpunkt i denne Sag var i Overensstemmelse med Septemberforligets Punkt 5.

Da Sagen saaledes angik Septemberforliget skulde den først behandles af Hovedorganisationen, som derfor afholdt et Fællesmøde sammen med Parterne den 31. Oktober.

Der opnaaedes heller ikke Enighed ved denne Lejlighed.

Ekstraordinært Repræsentantskabsmøde den 18. November i København.

Efter at Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening den 11. November havde udstedt et andet Lock-outvarsel anmodede Dansk Arbejdsmands Forbund om Godkendelse af et Strejkevarsel for en Del af de Arbejsmænd, som var undtaget i Lock-outvarslet.

Forretningsudvalget ønskede at forelægge denne Begæring for De samvirkende Fagforbunds øverste Ledelse, og Repræsentantskabet blev derfor indkaldt til Møde i Rømersgade 22 den 18. November Kl. 10 Formiddag.

Det havde oprindelig været Meningen af afholde Mødet om Mandagen den 17. November, men Begivenhederne ved de Møder, Forligsmanden havde indkaldt til, nødvendiggjorde Udsættelsen til den 18. November.

Kl. 10½ aabnede Formanden Repræsentantskabsmødet som havde følgende Dagsorden:

1. Den foreliggende Situation,

2. Anmodning fra Forsikringsfunktionærernes Forbund om Optagelse.

Dirigent: Cigararbejder *Vilhelm Nygaard.*

ad 1. Formanden, *Carl F. Madsen,* gennemgik Konflikternes Forhistorie og meddelte, at Spørgsmaalet om en Udvidelse af Konflikten, *hvis* Lockouten blev iværksat, kun behøvede at blive optaget til Drøftelse, saafremt Arbejdsgiverne forkastede et Forligsforslag, der var fremsat Aftenen forud. Arbejdsmændenes Hovedbestyrelse havde nemlig vedtaget Forslaget.

Lyngsie supplerede Formandens Udtalelser, og denne Sags Behandling udsattes derefter indtil Meddelelse om Arbejdsgivernes Stilling forelaa.

ad 2. Formanden erindrede om Forsikringsfunktionærernes Forbunds Anmodning om Optagelse. Den skriftlige Afstemning havde ikke givet den lovbefalede Stemmedeltagelse.

Sagen skulde derfor behandles af det første Repræsentantskabsmøde, hvor almindelig Stemmeflerhed afgjorde Sagen.

Det vedtoges herefter uden Diskussion og uden Afstemning at optage Forsikringsfunktionærernes Forbund.

Mødet udsattes derpaa til Kl. 2 til hvilket Tidspunkt der formentlig vilde foreligge Afgørelse i den først behandlede Sag.

Kl. 2 udsattes Mødet imidlertid til Kl. 3½ med Meddelelse om, at Forligsmanden, som stadig havde konfereret med Parterne om Svarets Afgivelse, havde faaet Løfte om at begge Svar vilde foreligge Kl. 3.

Til dette Tidspunkt havde Forligsmanden nedenstaaende Svar fra De samvirkende Fagforbund.

Til
Forligsformanden i Arbejdsstridigheder!

Ved nærværende skal vi paa Dansk Arbejdsmands-Forbunds Vegne meddele, at det af Hr. Forligsmanden under G. D. stillede Forligsforslag er vedtaget uden Forbehold.

P. F. V.
CARL F. MADSEN
Otto Smith.

Kort efter Kl. 3 indløb telefonisk Meddelelse fra Forligsmanden om, at Arbejdsgiverne ogsaa havde vedtaget og at skriftlig Meddelelse herom vilde blive sendt senere paa Dagen.

Da Repræsentantskabet derpaa traadte sammen Kl. 3½ afgav *Formanden* Meddelelse om Stillingen og Mødet hævedes kort efter med Leveraab for De samvirkende Fagforbund.

Ulykkesforsikingslovens Revision.

I »Arbejderen« Nr. 17 oplyste vi, at Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund den 16. Oktober havde sendt en Deputation til Indenrigsministeren med Krav om Revision af Ulykkesforsikringsloven og at Ministeren havde stillet sig imødekommende overfor Henvendelsen.

Den 22. Oktober er en mindre

Lov, som er nødvendiggjort af den ny Fabrikslov, forelagt i Landstinget. Denne er saalydende:

Forslag til Lov om Ændring i Lov Nr. 4 af 7. Januar 1898 om Arbejderes Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde i visse Virksomheder.

§ 1.

I Lov Nr. 4 af 7. Januar 1898 § 4 vedrørende de Virksomheder, der indgaar under Loven, foretages følgende Ændringer:

A. Nr. 1 affattes saaledes:

»Virksomheder, der er undergivne samtlige Bestemmelser om Tilsyn i Medfør af Lov Nr. 143 af 29. April 1913 om Arbejde i Fabrikker m. v. samt det offentliges Tilsyn dermed eller Lov Nr. 155 af 8. Juni 1912 om Arbejde i Bagerivirksomheder og Konditorier, saafremt der i de paagældende Virksomheder benyttes Maskineri, der indgaar under det offentliges Tilsyn.«

B. affattes saaledes:

»Enhver Virksomhed paa Landjorden, ved hvilken der benyttes Maskineri, som sættes i Bevægelse ved Damp, Gas, Petroleum, Elektricitet eller anden lignende mekanisk Bevægkraft.«

§ 2.

Denne Lov træder i Kraft den 1. December 1913.

Dette Forslag tilsigter ikke at gennemføre Realitetsændringer i Loven af 7. Januar 1898, da saadanne maa forbeholdes den samlede Revision. Forslag herom vil blive forelagt i indeværende Samling.

Om de Ændringer som bringes i Forslag bemærkes bl. a. følgende:

Til Ændringen af A. Nr. 1.

Naar den nye Bestemmelse nogenlunde skal svare til den nugældende, kan man ikke henføre alle under Fabriktilsynet staaende Virksomheder under Loven, idet dette vilde medføre, at talrige nye Virksomheder inddroges.

Man har derimod ment at træffe det rette ved som yderligere Betingelse at kræve, at der i den paagældende Virksomhed anvendes Maskineri af den i § 11 i Lov af 29. April 1913 omhandlede Beskaffenhed, d. v. s. Maskineri, der drives ved Damp, Vand, Vind, Gas, Petroleum, Elektricitet m. v. Som sidestillet i den her omhandlede Henseende med Fabrikloven maa sættes Lov om Arbejde i Bagerivirksomheder og Konditorier af 8. Juni 1912, idet denne Lov for de i samme omhandlede Virksomheders Vedkommende indeholder Regler, der i det væsentlige svarer til de i Fabrikloven indeholdte.

For vedkommende Arbejdsgiver kan der ikke være Tvivl om, hvorvidt Virksomheden henhører under Lov af 7. Januar 1898 § 4 A. Nr. 1 eller ej, og de i Virksomheden beskæftigede Arbejdere vil have let Adgang til at skaffe sig Underretning herom, ligesom de ved Henvendelse til Direktoratet for Arbejds- og Fabriktilsynet vil kunne faa Oplysning om, hvorvidt en ikke tilset Virksomhed bør underkastes Tilsyn og dermed henhøre under Ulykkesforsikringsloven.

Til Ændringen af B.

Den nugældende Bestemmelse i Lov af 7. Januar 1898 § 4 B. gør en Virksomheds Henføren under Loven afhængig af, om der i Virksomheden benyttes Maskiner, der sættes i Bevægelse ved Kraftmaskiner af den Beskaffenhed, at Virksomheden er undergivet Fabriktilsyn i Henhold til Loven af 12. April 1889 § 11, 1ste Punktum. Bestemmelsen kræver for de paagældende Virksomheders Henføren under Loven, *dels* at der anvendes Maskiner, der drives ved »Dampkraft, Gaskraft eller lignende« — hvorunder utvivlsomt indbefattes Petroleum og Elektricitet, idet Udtrykkene formentlig maa betegne al mekanisk Bevægkraft, — *dels* at den paagældende Virksomhed faktisk har været undergivet Tilsynet.

Medens man ved den foreslaaede Formulering af Ændringen har fastholdt Begrænsningen til mekaniske Driftsmidler, idet en Inddragen under B. ogsaa af ikkemekaniske Driftsmidler vilde indeholde en meget betydelig Udvidelse af den hidtil gældende Bestemmelse, har man, for at kunne opstille en tilstrækkelig klar og forstaaelig Regel, medtaget *alle* paa Landjorden mekanisk drevne Maskiner, uanset om disse faktisk er inddragne under Fabriktilsynet eller ikke, naar blot disse Maskiner efter deres Beskaffenhed er af den Art, at de henhører derunder og derfor er egnede til at inddrages derunder. Ofte vil det nemlig være Tilfældet, at det ikke kommer til Tilsynets Kundskab, at der i den paagældende Virksomhed anvendes en Maskine af saadan Beskaffenhed. Det bemærkes dog, at ved den foreslaaede Bestemmelse inddrages under Loven en Del mindre Maskinanlæg, der paa Grund af deres relative Ufarlighed ikke omfattedes af Loven af 1889, saasom Automobiler, Motorcykler, en Del ved Elektromotor eller lignende Bevægkraft drevne Symaskiner, Kaffemøller, Ventilatorer, Pumper o. lign. Nogen Betænkelighed har man imidlertid ikke ment at kunne finde herved, idet Risikoen ved Anvendelsen af disse Maskiner er saa ringe, at Præmien vil blive lav, og man paa den anden Side har maattet betvivle, om der vilde kunne opstilles en klar og forstaaelig Regel, der kunde udelukke smaa Anlæg af denne Art fra Lovens Omraade.

Lovforslaget foreslaaes at træde i Kraft den 1. December d. A. af Hensyn til, at Loven om Arbejde i Fabrikker træder i Kraft nævnte Tid.

Den faste Voldgiftsret.

Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og De samvirkende Fagforbund har i Overensstemmelse med Loven om Den faste Voldgiftsret, i Oktober Maaned foretaget Valg af Dommere og Suppleanter til Retten for Aaret 1914.

Arbejdsgiverforeningen har til Dommere valgt Murermester *Andersen* Nyborg, Direktør *Ballin* og Højesteretssagfører *Henriques* og til Suppleanter Bogtrykker *H. Langkjær*, Ingeniør *Alex Foss* og Højesteretssagfører *Trolle*.

Sidstnævnte er nyvalgt, de øvrige er genvalgte.

De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab har genvalgt alle de tidligere valgte, nemlig som Dommere: Formand for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund *J. A. Hansen*, Formand for Dansk Arbejdsmands Forbund *M. C. Lyngsie* og Raadmand, Cand jur. *G. Philipsen* og som Suppleanter: Kommunalrevisor, Folketingsmand *C. M. Olsen*, Formand for Bygningssnedkernes Fagforening *A. Chr. Jensen* og Overretssagfører *Oskar Johansen*.

Lærlingene og Fagforeningerne.

En ministeriel Afgørelse.

(Arbejdsgiveren.)

I Skrivelse af 3. Oktober d. A. har Indenrigsministeriet meddelt Fællesrepræsentationen, at Ministeriet under samme Dato har tilskrevet Amtmanden over Hjørring Amt saaledes:

»I det med Amtets Skrivelse af 16. August d. A. modtagne Andragende har Magistraten i Frederikshavn forespurgt, om der i Henhold til Lov om Lærlingeforholdet af 30. Marts 1889 § 1 vil kunne meddeles Øvrighedspaategning paa den mellem »A/S Frederikshavns Jernstøberi & Maskinfabrik, Brødrene Houmøller« som Læremester og Skipper J. K. Olesen som Fader til Lærlingen Niels Aage Olesen den 4. August d. A. oprettede Lærlingekontrakt, uanset, at der i Kontrakten findes optagen følgende Bestemmelse:

»Det er forbudt Lærlingen i Læretiden at være Medlem af nogen Fagforening, som tilsigter Varetagelse af andre Interesser for Lærlingen, der kunde komme i Modstrid med Læremesterens Tarv. I Overtrædelsestilfælde forpligter Faderen sig til at betale en Erstatning af 100 Kr., som da straks er forfalden til skadesløs Betaling.«

I denne Anledning skulde man til Efterretning og videre fornøden Bekendtgørelse tjenstlig melde, at Ministeriet med Amtet er enigt i, at den nævnte Bestemmelse, selv om den gyldig maatte kunne vedtages, *maa anses for at være Lærlingeforholdet uvedkommende*, og at den paagældende Kontrakt derfor ikke bør godkendes ved Øvrighedens Paategning, med mindre bemeldte Bestemmelse udgaar af Kontrakten.«

* * *

Det kan altsaa ikke *med Øvrighedens Billigelse* forbydes Lærlinge at staa som Medlemmer af en Fagforening. (Red. af »Arbejderen«.)

Industriforbund.

Ifølge »Correspondenzblatt« er der i England ved at foregaa en Udvikling henimod Industriforbund.

Naar Talen er om Industriforbund, maa man nøje skelne mellem det frasemæssige Krav om »at gaa over til Industriforbund«, som undertiden er fremsat i faglige Diskussioner i de senere Aar, og saa den sunde og naturlige Koncentrationsbestræbelse, der paa mange Punkter har ytret sig indenfor den faglige Bevægelse i den nyere Tid.

Det ovennævnte Krav fremsættes som oftest i Forbindelse med eller som Led i en Kritik af Centralisationen. Alene af den Grund er det berettiget at kalde det frasemæssigt; thi netop Centralisationen har jo kun yderst ringe Indflydelse paa, hvorledes Organisationernes Rammer skal

være. Myndigheden ligger i dette Forhold hos Medlemmerne selv. Ingen Ledelse vil kunne forhindre Organisationerne i at antage netop de ydre Former, som Medlemmerne ønsker, og ingen Ledelse vil kunne paatvinge Medlemmerne saadanne Organisationsformer, som er dem imod.

Denne Kendsgerning er universal saa langt Organisationslivet rækker; Love og Vedtægter for de forskellige Landes faglige Centralisationer er allevegne affattet paa dette Grundlag. Den, der tror paa, at nye Organisationsformer er bedre end de eksisterende, maa agitere for sin Idé ude blandt Medlemmerne; vender han den om i Kritik mod Centralisationen, beviser han blot, at han ikke kender Organisationslivets simpleste Love, eller ogsaa, at han bevidst arbejder i organisationsfjendtlig Retning.

At der i Organisationerne gør sig visse Koncentrationsbestræbelser gældende, er ikke underligt. Selve Industrien koncentreres mere og mere, og hvad denne Udvikling endnu ikke har naaet, fuldbyrdes ved vore Dages stærke Arbejdsgiverorganisationer.

Alt dette staar vore Organisationer overfor i det daglige Livs mangeartede Arbejde saavel som i de »store Situationer«. Der stilles Krav om større Bevægelighed og større Kraft. Og denne øgede Bevægelighed og Kraft kan netop vindes ved at man slaar de indenfor en og samme Industri bestaaende *Fagorganisationer* sammen til en *Industriorganisation*, eller i det mindste skaber et organisk Samarbejde mellem dem om alle fælles Anliggender. Det absolute kan aldrig naas, paa dette saa lidt som paa noget andet menneskeligt Omraade; men der er Rum og Mulighed for store Fremskridt.

Her hjemme bestaar nogle faa rene, eller næsten rene Industriforbund f. Eks. Slagteriarbejder- og Papirindustriarbejderforbundene samt Keramisk Forbund. Forskellige Forhold har gjort, at disse Forbund har antaget denne Form omtrent fra deres første Begyndelse. Af Nydannelser paa dette Omraade kender vi kun de Karteller, som er dannet i Metalindustrien og i Træarbejderfagene.

Tyskerne gaar i dette Forhold mere metodisk frem. I Tyskland talte den faglige Centralisation i 1906 ialt 1,689,709 Medlemmer i 66 Forbund, medens de tilsvarende Tal for 1911 var 2,320,986 og 51. Medlemstallet var gaaet frem med 34,49 % men Antallet af Forbund var gaaet tilbage med 22,72 %. Samtidig er der sket en tilsvarende Nedgang i Antallet af Foreninger. Den sidste større Sammenslutning bestaar deri, at Murerne og Murarbejdsmændene har sluttet sig sammen i et Bygningsarbejderforbund.

I England har Organisationerne paa dette, som paa nogle andre Punkter været ret konservative. Dette skyldes vel i nogen Grad Bevægelsens forholdsvis høje Alder. De engelske Fagforeninger voksede op i Industriens Barndom og antog Former, som den Gang var passende gennem lange Tider. Et saa stærkt indgroet System falder det vanskeligt at ændre. Den største Hindring har dog sikkert været visse tilsyneladende demokratiske Indretninger. De engelske Organisationer kan intet væsentligt foretage sig uden ved Urafstemning. Derved vanskeliggøres enhver hurtig Bevægelse, og Afgørelsen træffes paa Grundlag af mere tilfældige Samtaler paa Værkstedet og andet Steds, medens en vigtig Kongresbeslutning jo altid følger efter en indgaaende mundtlig Drøftelse og sker under et stærkt organisatorisk Ansvar. Det er forøvrigt den samme Omstændighed, der er Skyld i, at de engelske Organisationer sjelden yder noget nævneværdigt af Penge til Støtte for store Konflikter i andre Lande.

Nu synes imidlertid de engelske Organisationer at være kommen i Bevægelse henimod mere moderne Former. Den ovenanførte Artikel i »Correspondenzblatt« er i Oversættelse saalydende:

Tanken om at sammensmelte de forskellige Forbund i beslægtede Fag til store

Industriforbund gør endelig Fremskridt ogsaa i England.

I Bygningsindustrien, hvori der findes 94 forskellige Fagforeninger, har der i længere Tid eksisteret et saakaldet »Sammenslutningsudvalg«. Ved Forsøget paa en praktisk Virkeliggørelse af Tanken, støder man imidlertid endnu paa Forhaandsvanskeligheder af alle Slags, som det gælder om at rydde af Vejen. Saaledes findes der i denne Gruppe en Række Organisationer, som ikke ønsker at afslutte deres Eksistens og som modsætter sig det føderative System.

Der er i disse Dage afholdt en Konference mellem Bestyrelserne for Maskinarbejderforbundet, der tæller 160,000 Medlemmer, og Kedelsmedenes Forbund, som har 65,000 Medlemmer. Konferencens Formaal er at raadslaa om Muligheden af at handle i Forstaaelse i Fremtiden med Fordringer o. l. overfor Lokomotivværkstederne. Spørgsmaalet om en Sammensmæltning af de to Organisationer stod ganske vist ikke paa Dagsordenen; men af Ytringer fra ledende Personligheder lader sig slutte, at en saadan Sammensmæltning nu ligger indenfor Mulighedernes Række. I Fortiden har der været betydelige Stridigheder mellem de to Forbund, og mere end en Gang har Kedelsmedene lavet Strejke for Maskinarbejdernes Skyld, eller det omvendte har været Tilfældet. Stridsspørgsmaalet har bestandig været Eneretten til visse Arbejder, og under den store Maskinarbejderstrejke for Gennemførelsen af 8 Timersdagen i 1896—97 erklærede Kedelsmedene sig imod den af Maskinarbejderne paabegyndte Kamp. Alt dette har ændret sig, og Kedelsmedene er nu i Modsætning til den Gang skrappe Fortalere for 8 Timersdagen.

Paa en den 28. Oktober afholdt Konference af alle Post-, Telegraf- og Telefonarbejderorganisationer vedtoges enstemmig følgende Resolution:

»Det er ønskværdigt, at alle Post-, Telelegraf- og Telefonfunktionærer, som beskæftiges under Generalpostmesteren, forener sig i en Organisation.«

For at bringe det i denne Resolution liggende Princip nærmere sin Virkeliggørelse, vedtoges en anden Resolution, der er saalydende:

»Konferencen vedtager, at nedsætte et Udvalg, hvori alle de deltagende Organisationer skal være repræsenteret, med det Formaal at udarbejde en Konstitution, som skal forelægges en ny indkaldt Konference til Godkendelse, før den forelægges de enkelte Organisationer til Vedtagelse eller Forkastelse.«

Der var 20 Organisationer med ca. 90,000 Medlemmer repræsenteret paa Konferencen. Dette Ønske om mere Enhed og Styrke i den organisatoriske Magt er Resultatet af den store Utilfredshed, som i nogen Tid har hersket blandt Postfunktionærerne. For ca. 2 Aar siden nedsattes en parlamentarisk Kommission for at undersøge Løn- og Arbejdsforholdene, og denne har for nylig offentliggjort sin Beretning. Med dennes Følgeslutning er Postfunktionærerne yderst utilfredse, og de regner med Muligheden af en Strejke ved Juletid, skønt Arbejdsnedlæggelse jo ikke til Dato har hørt til Postorganisationernes Kampmidler.

Udlandet.

Den østrigske Lands-Centralorganisation.

talte ved Kongressens Afholdelse ialt 428,000 Medlemmer, hvoraf 50,416 Kvinder. Med Hensyn til Nationalitet fordeler Medlemstallet sig som følger: 320,000 Tyske, 77,000 Tschecker, 20,000 Polakker, 9000 Italienere, 6000 Slavoner og 1000 Rutenere.

En Fagforenings Udstilling prisbelønnet.

Direktoratet for den *Internationale Bygnings Udstilling,* som har været afholdt i Leipzig, har meddelt Generalkommissionen for de tyske Fagforeninger, at der er tilkendt Fagforeningerne *Byen Leipzigs Guldmedaille* for deres Deltagelse i Udstillingen. Deltagelsen havde haft til Opgave at vise, hvilke Forholdsregler, der kan og bør træffes i Byggevirksomheden, for at forebygge Sygdom og Ulykkestilfælde.

Vore tyske Broderorganisationer noterer med Tilfredsstillelse den Anerkendelse, som er bleven deres Udstilling til Del, og som er saa meget mere bemærkelsesværdig, fordi Bedømmelsen jo er foretagen af kyndige Folk og Folk, som næppe kan forudsættes at være Arbejderbevægelsen særlig venlig stemt.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Fording (V. Petersen.) Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 22 ❋ KØBENHAVN DEN 29. NOVEMBER 1913 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: Arbejdsløsheds-Statistik. Om Fabrikloven. Udvandringen til Amerika. Tobaksarbejderforbundets Stilling til De samvirkende Fagforbund. Lønbevægelser og Konflikter (Syerne hos Firmaet L. Koppel i København).

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Novbr. 1913.

Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. December 1913.

Om Fabrikloven.

Alle Arbejdere og alle Tillidsmænd, som faar Bladet ihænde, anmodes om, meget opmærksomt at gennemlæse denne Artikel, som er bygget over de Herrer Alfr. Christiansens og J. K. Lindbergs Foredrag i Rømersgade den 11. Novbr. d. A. og som indeholder adskilligt af meget stor Betydning baade med Hensyn til Forhold paa Arbejdspladserne og til visse Bestemmelser i nuværende og fremtidige Overenskomster.

Den ny Fabriklov af 29. April, som træder i Kraft nu fra 1. Dcbr. at regne, synes ved første Øjekast at være af langt større Omfang end den hidtil gældende Lov af 11. April 1901. Den indeholder *51* Paragrafer mod *34* — og den fylder *22* Sider i Stedet for *9*! Men denne Udvidelse af Loven er for en Del *kun tilsyneladende*, idet den bl. a. skyldes, at *Maskinbeskyttelsesloven* af 12. April 1889 er optaget i den ny Fabriklov.

Hidtil har Forholdet været det, at Haandværks- og Industrivirksomheden *enten* var undergivet Fabrikloven alene — *nemlig* naar Virksomheden var fabrikmæssig eller beskæftigede et større Antal Arbejdere (som Regel mindst 6) — *eller* under Maskinbeskyttelsesloven alene — *nemlig* naar der anvendes mekanisk Drivkraft *eller* endelig under begge disse Love samtidig, *nemlig* naar begge de nævnte Betingelser var tilstede. Af Bedrifter der alene var undergivet Fabrikloven fandtes ved Udgangen af 1912 knap *700*, under Maskintilsyn alene fandtes *5800*, medens *4200* Bedrifter var undergivet begge de to Love. (I disse Tal er *Bagerier ikke medregnede.*)

Nu slaas de to Love altsaa sammen, og Følgen bliver da, at samtlige nævnte 10700 Haandværks- og Industrivirksomheder undergives den ny Fabriklov — *men hermed skal ikke være sagt,* at disse Bedrifter undergives *samtlige* Bestemmelser i den nye Lov. *Tvertimod* bliver Forholdet i Realiteten omtrent uforandret, idet de 5800 Bedrifter, som hidtil kun har været undergivet Maskinbeskyttelsesloven, fremtidig alene vil blive inddraget under Fabriklovens Kapitel III, der svarer til den gamle Maskinbeskyttelseslov, *og kun de 4200 Bedrifter, som i Øjeblikket* er undergivet begge de hidtil gældende Love, vil fremtidig blive undergivet samtlige Bestemmelser i den nye Lov.

For de industrielle Bedrifter, som i Øjeblikket er inddraget under Fabrikstilsynets Omraade, *sker der altsaa i Virkeligheden* ingen Forandring ved den ny Lovs Ikrafttræden. *Derimod* finder der en Udvidelse Sted af Lovens Omraade, idet Bedrifter, der hidtil ikke har været undergivet Tilsyn, nu vil blive inddraget.

Denne Udvidelse sker *for det første* derved, at selve Lovens *§ 1* er forandret, og *dernæst* ved at der i *§§ 4 og 30* træffes særlige og ganske nye Bestemmelser henholdsvis for *Andenhaandsværksteder og Hjemmearbejde.*

Holder vi os nu foreløbig til *§ 1*, saa er Forholdet det, *at der i alle Tilfælde paa Papiret* er skabt Mulighed for en betydelig Udvidelse af Lovens Omraade. Naar man *bortser fra Fabrikken og fabrikmæssig* drevne Værksteder, der *saavel* efter den gamle *som* efter den nye Lov henhører under Tilsynet *uden Hensyn* til Antallet af Arbejdere, kunde en Virksomhed kun inddrages, naar følgende 3 Betingelser forelaa:

a) at Arbejdet foregaar »udelukkende eller væsentligt i overdækkede Rum«

b) at der beskæftiges »et større Antal« Arbejdere

og *c)* at Virksomheden »findes at burde inddrages under Bestemmelserne i nærværende Lov.«

I den nye Lov er den *første Betingelse* nu formuleret derhen, at Arbejderne beskæftiges »paa Værksted eller anden fast Arbejdsplads«, *i den anden Betingelse* er »et større Antal« rettet til »flere«, *medens* endelig den tredje Betingelse er uforandret.

Heraf vil det ses, at det vil bero paa et *Skøn* — et Skøn der *udelukkende* ligger hos Direktøren for Arbejds- og Fabrikstilsynet — *om der* vil finde en Udvidelse Sted af Lovens Omraade. *Skønner Direktøren*, at en Udvidelse ikke bør finde Sted, saa vil Forholdene blive ganske som nu, *skønner* Direktøren, at en Udvidelse bør finde Sted, ja saa *kan* denne Udvidelse efter Lovens Ordlyd antage et meget betydeligt Omfang. Dog maa det *bemærkes*, at i sidstnævnte Tilfælde kan Direktørens Skøn underkastes et Overskøn, som afgives af Arbejdsraadet og Indenrigsministeriet, eventuelt af Domstolene.

Nu er det *sikkert nok*, at nogen Udvidelse vil der finde Sted, idet *Hensigten* med at ændre Ordene »udelukkende eller væsentlig i overdækkede Rum« til »anden fast Arbejdsplads« *er straks at foretage* en Udvidelse af Lovens Omraade til saadanne Virksomheder som Stenbrud, Kalkbrud, Skibs- og Baadebyggerier o. lign. *Men denne Udvidelse er dog* af forholdsvis ringe Betydning; det drejer sig antagelig kun om nogle faa Hundrede Bedrifter.

Derimod er der ved at ændre Ordene »et større Antal« til »flere« skabt en Mulighed for en overordentlig stor Udvidelse af Fabrikstilsynets Omraade, *idet fremtidig* enhver Virksomhed med mindst 2 Arbejdere *kan* inddrages. *Men der er næppe stor Sandsynlighed for,* at noget saadant vil ske, og hvis det sker vil det selvfølgelig ikke foregaa saaledes, at man i Flæng inddrager en eller anden lille Bedrift, som man tilfældigvis faar Kig paa, *men det vil ske saaledes*, at et helt Fag inddrages paa en Gang. *Motivet* til en saadan Inddragelse maatte da være, *enten* at det paagældende Fags Lærlinge er udsat for særlig lang Arbejdstid — *men efterat Bagerfagets* Arbejdstid er ordnet ved særlig Lov, findes der vist næppe for Tiden Haandværksfag, som bør inddrages af denne Grund. *Eller* Motivet kan være, at der i Faget arbejdes under særlig *ugunstige hygiejniske Forhold.* Her vil der *snarere* kunne blive Tale om at skride ind; *men* det vil dog næppe ske, *med mindre Spørgsmaalet rejses* af det paagældende Fag selv.

Medens der altsaa ikke foreløbig vil ske nogen Udvidelse af Betydning, for saa vidt angaar Haandværk og Industri i Almindelighed, er der dog *et enkelt specielt Omraade af Industrien,* som danner en Undtagelse, nemlig de Industrigrene, *som lader Arbejdet udføre paa Andenhaandsværksteder* (et pænere Udtryk for Udsvedningsværksted), idet disse Virksomheder skal inddrages under Loven, selv om de kun beskæftiger en enkelt eller nogle faa Arbejdere.

Endnu skal nævnes, at Lovens § 30 aabner Mulighed for en meget betydelig Udvidelse — nemlig til alt industrielt Hjemmearbejde, d. v. s. Arbejde, som udføres i Arbejdernes

eget Hjem efter direkte Bestilling af en Arbejdsgiver. Det hedder i Loven, at der for saadant Arbejde *kan* udfærdiges særlige for Hjemmene afpassede regulativmæssige Forskrifter vedrørende de Forhold, under hvilket Arbejdet foregaar.

Der er næppe Grund til at vente sig ret meget af saadanne Regulativer. Hvad skal man i Praxis stille op med Regler for private Beboelseslejligheder — det der her trænges til, er højere Løn, saa vil Boligforholdene bedres af sig selv.

Fra Ministeriets Side havde man da ogsaa foreslaaet en Bestemmelse, som gik ud paa en vis Kontrol med Lønnen for Hjemmearbejde — for herved at samle Materiale til Bestemmelser om Lønningsnævn; men denne Paragraf udgik fra Landstinget med den Motivering, at Lønspørgsmaal ikke hørte ind under Fabriklovens Omraade. Dette er imidlertid ganske urigtigt; under Fabriklovgivning henhører Forbedring af samtlige Arbejdsbetingelser — og af disse er og bliver Lønnen dog den vigtigste. Grænsen for hvad der hører under Fabrikloven er kun den rent praktiske: De Arbejdsbetingelser, som ordnes bedre, eller lige saa godt af Fagforeningerne, skal selvfølgelig ikke ordnes ved Lov. Men disse Hjemmearbejdere har jo netop ikke selv kunnet ordne deres Forhold — ej heller deres Lønforhold.

Lovens *Kapitel II* omhandler Arbejdsstedernes Indretning. *Hovedbestemmelsen* findes i *§ 6*, der er ganske enslydende med den nugældende Lovs *§ 4*:

»Arbejdsstederne samt Adgange til disse skal være saaledes indrettede, at Arbejdernes Sundhed, Liv og Lemmer er tilbørlig beskyttede saavel under selve Arbejdet som under Ophold paa Arbejdsstedet.«

Alle de andre Bestemmelser i dette Kapitel er kun at betragte som en videre Udformning af denne Hovedsætning, og det er da ogsaa *denne Bestemmelse, som Fabriktilsynet benytter som Hjemmel for Paabud* i alle saadanne Tilfælde, hvor man støder paa Forhold, om hvilke der ikke i Loven er givet bestemte Forskrifter.

Skønt Hovedbestemmelsen altsaa er den samme, maa man dog *desværre* sige, *at Bestemmelserne* om Arbejdsstedernes Indretning *gennemgaaende er ringere* i den nye Lov end i den gamle. *Detailbestemmelserne* er i den nye Lov *dels videre udformet* end i den gamle, uden at der dog herved i Praksis vil opnaas meget større Fremskridt — *dels* er de *ændrede*, men disse Ændringer betyder som oftest et Tilbageskridt.

I *§ 6* findes en *ny Bestemmelse om Adgange* (Trapper), til Arbejdsstedet; *men* denne Bestemmelse gaar dog ikke ud over, hvad Fabriktilsynet allerede nu søger gennemført i Henhold til den forannævnte Hovedbestemmelse i den gamle Lovs § 4.

I *§ 7* findes en ny Bestemmelse om *Loftshøjden* i nye Virksomheder. Den skal være *mindst 2,5 m — men* dette er et Krav, som Fabriktilsynet allerede nu gennemfører dels i Henhold til de forskellige af Arbejdsraadet givne Regulativer, dels i Henhold til § 4 i den gamle Lov. *Den nye Bestemmelse vil maaske snarere* komme til at betyde et Tilbageskridt, *idet det i* den nye Lov hedder, *at* Indenrigsministeren ifølge indhentet Betænkning fra Arbejdsraadet under særlige Omstændigheder kan tillade en ringere Loftshøjde, naar det drejer sig om Bygninger, der er opført før Lovens Ikrafttræden.

For *Luftrum* er Minimalfordringen den samme som nu nemlig 8 m^3, *men* saa er der i den nye Lov fastsat en *Maksimalgrænse paa 12 m^3* hvorudover Fabriktilsynet ikke maa stille Krav. Denne nye Tilføjelse betyder et *Tilbageskridt;* for ganske nylig har Arbejdsraadet saaledes ved Regulativ forlangt at der i *Stenhuggerier* skal være *15 m^3*, nu maa dette Krav altsaa nedsættes til 12 m^3. I det hele maa det siges, at *i virkelig sundhedsfarlige Bedrifter er 12 m^3* et alt for ringe Luftrum; *heldigvis* medfører selve Arbejdets Natur, at der i de aller fleste Arter af Virksomheder bliver et langt større Luft-

rum end disse 12 m³, saaledes at *den praktiske Betydning af denne Grænse* er forholdsvis ringe.

Som et andet Eksempel paa en Bestemmelse som er *svækket* i den nye Lov skal nævnes, at det i *Maskinbeskyttelseslovens § 6*, hedder at *Beholdere*, hvori der koges eller smeltes, *skal være* skærmede, saaledes at Arbejderne ikke kan falde ned i dem. I den nye Lovs *§ 7, 4. Stk.* hedder det, at de *kan forlanges* skærmede. Det vil altsaa sige, at Fabriktilsynet nu skal til at give *Paabud i hvert enkelt Tilfælde!*

Om *Hvidtning* hed det i den *gamle* Lov: »Hvor Forholdene tillader det, skal kalkede Vægge og Lofter hvidtes en Gang om Aaret« — medens det i den *nye* Lov hedder: »Hvor *Sundhedshensyn* kræver det, *skal* kalkpudsede Lofter og Vægge *kunne fordres* hvidtede, dog *højst* en Gang aarlig...« *Denne nye Formulering* er sket *efter Ønske* fra de Industridrivende; men *den nye Bestemmelse vil sikkert komme til at betyde et Tilbageskridt.* Der er nemlig efter de indvundne Erfaringer *næppe nogen af de i H. t. Fabrikloven paabudte Foranstaltninger*, som har været af saa stor *hygiejnisk Værdi*, som netop Gennemførelsen af den aarlige Hvidtning — og heri stemmer vore Erfaringer iøvrigt overens med Udlandets. Den aarlige Hvidtning har *ikke alene i sig selv stor hygiejnisk Betydning*, men det er *den eneste Maade* hvorpaa man *kan sikre sig, at der* dog i det mindste en Gang om Aaret bliver foretaget en virkelig grundig Rengøring af Lokalerne. *I de af Arbejdsraadet udarbejdede Regulativer* er det da ogsaa gennemgaaende slaaet fast, at Hvidtning skal finde Sted mindst en Gang om Aaret. *Nu sættes disse Bestemmelser ud af Kraft*, og Fabrikstilsynet skal i *i hvert enkelt Tilfælde* give Paabud om Hvidtning — det vil sikkert i Praksis komme til at betyde et overordentligt stort Tilbageskridt.

Ogsaa Bestemmelsen om *Opvarmning* er gjort ringere, idet Fabrikstilsynet nu kun kan give Paabud herom, naar »det *skønnes gørligt uden uforholdsmæssig Udgift*«. En saadan indskrænkende Bestemmelse vil komme til at *berede* Fabrikstilsynet *mange Vanskeligheder.*

Bestemmelsen om *Spiserum* er ligeledes *nu gjort omtrent betydningsløs.* Efter den gamle Lov kunde det kræves, at der i den kolde Aarstid fandtes et opvarmet Rum, hvor Maaltid kunde indtages — for Fremtiden kan Kravet kun stilles »*hvor Forholdene tillader det*« — og det er jo en meget svag Bestemmelse. *Desuden var det i en Række Regulativer bestemt,* at der ved *Nyanlæg* eller — for de ældre Bedrifters Vedkommende — *efter 10 Aars Forløb*, skulde indrettes Spiserum. *Denne Regel vilde f. Eks. i Løbet af 1914* have faaet Gyldighed for alle Bogtrykkerier samt Cigar- og Tobaksfabrikker. *Men nu er dette Krav umuliggjort, fordi* det i den nye Lov hedder, at Spiserum kun skal indrettes, hvor Sundhedshensyn kræver, at Maaltid ikke maa indtages i visse Lokaler, og hvor der ikke findes andre hertil passende Rum.

I *§ 10*, der omhandler Regulativerne, er der tilkommet en *ny* Bestemmelse: »*Det skal derfor* være overladt Direktøren for Tilsynet med Indenrigsministeriets Samtykke, at lempe de i Regulativerne almindelige Forskrifter saaledes, at der i det enkelte Tilfælde kun kræves, hvad der efter hans Skøn lader sig gøre efter de foreliggende Forhold.« *Det er en ret uklar Bestemmelse* — og den er i alle Tilfælde *overflødig*, *Allerede efter den hidtil gældende Lov er det en Selvfølge,* at Indenrigsministeriet kan dispensere fra Regulativerne. — Men saaledes som Bestemmelsen nu er formuleret, vil den *let vække alt for store Forhaabninger hos Arbejdsgiverne om*, at det vil være en let Sag at komme uden om Regulativbestemmelserne.

Kap. III indeholder Forskrifter til Forebyggelse af Ulykkestilfælde ved Brug af Maskiner — og erstatter som før sagt den nugældende Lov af 12. April 1889.

Hovedforskellen mellem de nye og de ældre Bestemmelser er denne:

før omfattede Loven kun Maskiner, som kunde »medføre Fare for de samme betjenende Personers Liv eller Sundhed«, *nu* Maskiner, »hvis Brug kan medføre Fare for Liv eller Helbred«.

Der ligger heri en Udvidelse af Lovens Omraade til ogsaa at omfatte Beskyttelse for Personer, som ikke selv betjener den paagældende Maskine. Dette har Betydning f. Eks. i Landbruget, hvor en frit liggende Aksel, der gaar fra et Motorhus til en Lade, maaske ikke frembyder Fare for dem, der i Øjeblikket passer Maskinerne, men derfor meget vel kan frembyde den største Fare for andre Personer.

Detailbestemmelserne vedrørende Maskiners Beskyttelse er undergaaet forskellige Ændringer, som jeg imidlertid ikke her skal komme nærmere ind paa. Som den vigtigste Forbedring skal blot nævnes § 15, 2 Stk., der bestemmer, at i Virksomheder, der indrettes efter at nærværende Lov er traadt i Kraft, samt saa vidt muligt i ældre Virksomheder, skal der i et hvert Arbejdsrum findes Indretning, ved hvis Hjælp man straks kan udløse samtlige Maskiners Forbindelse med Kraftmaskinen eller standse selve Drivværket.

En ny Bestemmelse blev i sidste Øjeblik indsat — under Rigsdagens Behandling af Forslaget — i § 17, at Indenrigsministeriet kan paabyde, at de, som passer visse særlig farlige Maskiner, skal have aflagt en til saadan Virksomhed svarende Prøve. Bestemmelsen indsattes under Indtryk af Ulykkestilfældet ved Tolbodmøllen, hvor en Dieselmotor sprængtes. Det er en Bestemmelse, som kan blive af ikke ringe Betydning.

De allerfleste af de i Kap. III omhandlede Maskiner vil som hidtil blive inspicerede af sognevalgte Maskinsynsmænd. Dette gælder alle Landbrugsbedrifter, Møller og Foderstofforretninger, f. s. v. der ikke anvendes Dampkraft eller Motorer paa over 16 HK. Men tillige vil en Del Haandværksbedrifter, hvis Maskinanlæg skønnes at frembyde ringe Fare, fremtidig blive tilset af Maskinsynsmændene i Stedet for af Fabrikinspektøren. Paa den anden Side vil en Del Haandværks- og Industribedrifter, som nu benytter Vind- eller Vandkraft, fremtidig overgaa fra Maskinsynsmændene til Fabrikstilsynet. Det bliver med andre Ord for Fremtiden ikke Drivkraftens Art men Maskinanlægets Farlighed, som bliver det afgørende for, om en Bedrift skal henhøre under Sognetilsyn eller Fabriktilsynet.

Endelig kommer vi til *Kap. IV, der indeholder Reglerne for Arbejdstid.*

Her er der *for det første* sket det *Fremskridt*, at *Aldersgrænsen for Børns* Anvendelse til Fabrikarbejde er forhøjet fra 12 Aar til Udskrivning af Skolen. *Den praktiske Betydning* heraf er dog ikke særlig stor, idet Antallet af disse Fabriksbørn gennem en lang Aarrække har været i stadig Aftagen, saaledes at der ved *Udgangen af 1912* kun var *ca. 1000* i Arbejde. medens der i 1901 var 3500. *Dette Børnearbejde i Fabrikkerne er af ganske underordnet Betydning i Forhold til* den Anvendelse af Børn, som finder Sted i Handelsvirksomheden, Mælkeforsyning o. lign., *men Loven giver da ogsaa i § 2 Anvisning paa, at Kommunalbestyrelsen* kan vedtage, at Anvendelsen af Børn *enten indskrænkes eller for farligt eller særligt anstrængende Arbejde ganske forbydes.* Loven er dog *ogsaa paa dette Omraade mindre vidtgaaende* end den nugældende Lov, idet Ordene »for farligt eller særligt anstrængende Arbejde« er sat ind i den nye Lov.

For *Personer under 18 Aar* sker der *ingen Forandring* i den tilladte Nettoarbejdstid, den bliver som hidtil *10* Timer. *Derimod* er der sket en Tilføjelse til Reglen om Arbejdstidens Afbrydelse, idet *der gives Valget mellem den gamle Regel:* ½ Times Hvil for hver 4½ Times Arbejde, og en *ny* Regel, der byder paa: ½ *Times Hvil efter 3 Timers Arbejde og derpaa efter 6 Timers Arbejde.* Denne Bestemmelse er indsat af H. t. Bedrifter, der ønsker *9* Timers Arbejdstid med kun ½ Times Hvil. Dette kan nu faktisk ikke lade sig

gøre uden Dispensation, fordi det er upraktisk at lægge Hvilet midt i Arbejdstiden.

I Forbindelse hermed skal nævnes, at *§ 37 paalægger Arbejdsgiveren, at* han paa et *særligt Opslag med Navns Underskrift* skal anføre den for Personer under 18 Aar gældende Arbejdstid. Naar dette Krav nu stilles til Arbejdsgiveren, *hænger det sammen med*, at det ikke som for nogle Aar tilbage vil være muligt for Fabriksinspektøren at foretage 2—3—4 Inspektioner om Aaret paa hvert Arbejdssted — *men kommer man f. Eks. 1 Gang aarligt maa Kontrollen* med Overholdelse af Arbejds- og Hviletider *i højere Grad end hidtil overlades til Arbejderne selv,* og det vil da være nødvendigt, at der findes Opslag som bestemt i denne §.

En *ganske ny* Bestemmelse findes i *§ 24*, hvorefter der ogsaa kan finde en *Begrænsning Sted af voksne Mænds Arbejdstid f. s. v.* det paagældende Arbejde kan medføre særlig Fare for Sundheden. *Om denne Bestemmelse vil faa nogen praktisk Betydning* er det i Øjeblikket umuligt at have nogen Mening.

Derimod maa det tillægges *stor praktisk Betydning*, at Helligdagslovens Bestemmelser om *Forbud mod Søndagsarbejde* nu er optaget i Fabriklovens § 26. *For det første* er der herved sket *en Udvidelse* af selve den Art Arbejde, som ikke maa udføres om Søndagen. *Hidtil* har det været saaledes, at kun *Fabrikker og fabrikmæssigt drevne Værksteder* faldt ind under Forbudet mod Søndagsarbejde. *Nu* bliver Forholdet det, at Søndagsarbejde *ogsaa* er forbudt i saadanne større *Haandværksbedrifter, som inddrages under* samtlige Bestemmelser i den nye Fabriklov. *Denne Udvidelse bør man nu ikke tillægge saa stor Betydning*, egentlig er den lidet rationel. *Det er naturligvis fuldstændig rigtig* at sikre Personer *under 18 Aar* fuld Søndagsfrihed, men for voksne Arbejdere er et Forbud næppe nødvendigt for Haandværkets Vedkommende. *Fagforeningerne vil vistnok gennem forhøjet* Betaling for Søndagsarbejde kunne holde dettes Omfang indenfor rimelige Grænser, *og der er jo ikke meget Mening i, at f. Eks. et Møbelsnedkeri med 6 Mand* er ganske afskaaret fra Søndagsarbejde, medens Konkurrenten med 5 Mand kan arbejde om Søndagen saa meget han vil.

Derimod maa det tillægges *stor praktisk Betydning,* at det nu bliver *Fabriktilsynet,* der skal gennemføre Forbudet mod Søndagsarbejde, *medens det hidtil* har været overladt til Politimyndighederne. *Forholdet er jo nemlig det,* at de aller fleste Politimestre intet som helst har gjort for at gennemføre Helligdagslovens Bestemmelser f. s. v. angaar Fabrikkerne. Man har lukket Øjnene for alle Overtrædelser af denne Lov, *og naar der alligevel i dette Øjeblik arbejdes forholdsvis lidt* paa Søn- og Helligdage, saa er dette ikke en Følge af Helligdagsloven, men af *Fagforeningernes Krav* om højere Betaling for Søndagsarbejde.

Men skal Forbudet mod Søndagsarbejde *faa sin fulde Betydning, maa* Arbejdsorganisationerne i højere Grad end hidtil have Opmærksomheden henvendt paa dette Punkt.

I adskillige Tilfælde synes man nemlig ikke at have været klar over, *om den paagældende Virksomhed henhørte* under Helligdagsloven, *men navnlig* maa det *fremhæves,* at det i saadanne Tilfælde, hvor der af Indenrigsministeriet var meddelt *Dispensationer* fra Forbudet, *ikke blev paaset* at de Betingelser, som i Loven var fastsat for Meddelelsen af saadanne Dispensationer, ogsaa virkelig blev overholdt. *Hermed hænger det saaledes sammen,* at efter den hidtil gældende Helligdagslov kunde der i *to* Tilfælde meddeles Dispensation fra Forbudet om Søndagsarbejde, *nemlig*:

a) Naar de paagældende Virksomheder efter deres Natur kun kan drives paa bestemte Tider af Aaret eller er afhængige af elementære Drivkræfter eller andre uregelmæssigt virkende Forhold. Arbejderne skal i dette Tilfælde have fri Halvdelen af Aarets Søndage.

b) Naar de paagældende Virksomheder ifølge deres Beskaffenhed eller af Hensyn til Befolkningens Forsyning med daglige Livsfornødenheder kræver uafbrudt Drift. Arbejderne skal i dette Tilfælde have fri hver anden Søndag.

I Henhold til disse Bestemmelser er der i Tidens Løb givet *en stor Mængde* Dispensationer, men Bestemmelsen om Frihed hver anden Søndag er i Praksis aldeles ikke blevet overholdt. *Om det saa er de kommunale Gas- og Elektricitetsværker* har man rask væk overtraadt disse Lovbestemmelser, og f. Eks. givet de paagældende Arbejdere fri hver 4., 5. eller 6. Søndag. Og heri har de paagældende Arbejderorganisationer roligt fundet sig. *Dette hænger jo vistnok sammen med*, at man fra Arbejdernes Side selv har ment, at de paagældende Bestemmelser var lovlig haarde for Arbejdsgiverne, og man er saa indgaaet paa at faa fri en anden Ugedag i Stedet for Søndag; *og saaledes er det da gaaet til, at* Arbejderne selv har været med til indgaa Overenskomster med Arbejdsgiverne, som er *i direkte Strid med* den hidtil gældende Lovgivning.

Nu indeholder den nye Fabriklov endnu en Forudsætning, under hvilken Dispensation kan gives, nemlig:

c) Naar der mellem Arbejdsgivere og Arbejdere i den paagældende Virksomhed er afsluttet bindende Overenskomst angaaende Fortsættelse af den samlede Arbejdsfrihed.

Gennem denne nye Bestemmelse er der som man vil se *en Mulighed for at legalisere* de mange hidtil afsluttede lovstridige Overenskomster. *Forholdet er nu formentlig ikke det,* at Overenskomster afsluttede før Lovens Ikrafttræden, uden videre af Arbejdsgiverne kan paaberaabes som gyldige efter 1. December. *Nej, Forholdet er det, at hvis en* Arbejdsgiver fremtidig ønsker Ret til at arbejde om Søndagen, saa maa han enten søge Dispensation efter Punkt a) eller b) — *og dette vil blive en meget kostbar Ordning,* idet der jo i saa Fald skal sørges for at skaffe Arbejderne fri hver anden Søndag (eller, hvis der arbejdes i 3-Holds-Drift) hver 3. Søndag — *eller han maa afslutte Overenskomst med Fagforeningen.*

Det er *meget vigtigt,* at Fagforeningerne straks fra 1. December at regne, nøje har Opmærksomheden henvendt paa dette Punkt i Fabrikloven, thi *hvis* der efter dette Tidspunkt indgaas Overenskomst om samlet Arbejdsfrihed, saa har den Gyldighed, selv om den paagældende Fagforening maaske slet ikke har været opmærksom paa, at den efter Loven havde Ret at forlange Tilfældet henført under Punkt a) eller b).

Det maa dog *bemærkes, at selve Indgaaelsen* af en Overenskomst ikke er nok; den skal *indsendes til Indenrigsministeriet og derefter kundgøres* i Lovtidende; *men det kan antages,* at hvis Arbejdsgiveren indsender en Overenskomst, der er underskrevet af den paagældende Fagforening efter 1. December, *vil han altid opnaa* at faa den kundgjort, *idet Ministeriet næppe vil undersøge,* om Overenskomsten muligvis er tiltraadt af Fagforeningen, uden at denne har haft Kendskab til Loven.

Endelig skal nævnes en *ny* Bestemmelse i *§ 42*, hvorefter *ogsaa Arbejderne kan* drages til Ansvar for Overtrædelse af Loven. *Denne Best. er rimelig hvor det kan paavises,* at en Arbejder f. Ex. har fjernet Beskyttelse for en Maskine — men ellers vil denne Bestemmelse næppe vise sig heldig; *det maa dog altid blive Arbejdsgiverens Sag at holde Orden paa* sit Værksted — og *praktisk talt* vil Sager mod Arbejdere vel næppe kunne tænkes uden at der foreligger en Klage fra Arbejdsgiveren.

Alt i alt vil det af det foregaaende fremgaa, at den nye Fabriklov vel *paa visse Punkter* betyder et *Fremskridt, men* at den paa *andre Punkter* — især hvor det drejer sig om *hygiejniske* Forhold — betyder *et afgjort Tilbageskridt. Herved er jo nu* intet at gøre — *andet end* at faa det mest mulige ud af Lovens Bestemmelser, saaledes som de nu en Gang er formuleret.

Udvandringen til Amerika.

En Advarsel og et Raad.

Fra de faglige Organisationer i Californien er der udsendt et Cirkulære i Anledning af Panamakanalens forestaaende Aabning for Trafiken. Ad Kanalvejen vil Rejsen fra Europa til Vestkysten af Amerika nemlig kunne gøres langt billigere end Tilfældet er nu, og man frygter saa for, at evropæiske Arbejdere, i Tillid til Udvandringsagenternes gyldne Løfter, skal oversvømme Landet i saa stort Antal, at de kommer til at virke som Løntrykkere.

Der gøres opmærksom paa, hvorledes en indvandret Arbejder, som ikke kender Landets Sprog, ofte kan komme til at gaa Kapitalisternes Ærinde imod sin Villie, ja maaske uden selv at vide det. Endvidere meddeles, at der i de senere Aar har hersket stor Arbejdsløshed paa hele Vestkysten. Dette i Forbindelse med de tilstedeværende gule Arbejdere gør, at Organisationerne i mange Tilfælde har maattet kæmpe haardt blot for at bevare de bestaaende Løn- og Arbejdsforhold og undgaa Forringelser.

Hertil kommer, at al Landets Jord praktisk talt er i enkelte Personers eller enkelte Selskabers Hænder og gøres til Genstand for allehaande Spekulationer. Den nyankomne har saaledes heller ikke Adgang til at komme i Besiddelse af Jord, for ad den Vej at skabe sig en Eksistens.

De kaliforniske Fagorganisationer beder derfor evropæiske Arbejdere om at overveje det vel, inden de bestemmer sig for Udvandring til Nordamerikas Vestkyst. Til dem, der bestemmer sig for at rejse derover, retter man den Anmodning, at de lærer det engelske Sprog forinden, og at de straks ved deres Ankomst slutter sig til deres Fags Organisation og saaledes tager Del i Bestræbelserne for at bevare og videre forbedre de eksisterende Løn- og Arbejdsforhold.

Tobaksarbejderforbundets Stilling til De samvirkende Fagforbund.

Forslaget om Udmeldelse forkastet.

Efter Tobaksarbejderstrejken i afvigte Sommer rejste der sig indenfor Forbundets københavnske Afdeling »Enigheden« en tilsyneladende stærk Stemning for Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund.

Efter en Række Overvejelser udsendtes et paa »Enigheden«s Generalforsamling vedtaget Forslag til Urafstemning blandt Forbundets Medlemmer Landet over. Dette Forslag gik i sin Helhed ud paa, at Udmeldelse skulde finde Sted, og at Kontingentet samtidig skulde forhøjes til 1 Kr. 50 Øre om Ugen for heltbetalende og 75 Øre for halvtbetalende Medlemmer.

Afstemningen sluttede i Begyndelsen af November, og Optælling af Stemmesedlerne fandt Sted den 8. Det viste sig, at 3,390 Medlemmer havde afgivet Stemme. Deraf havde 495 stemt for at ophæve Fællesskabet med de øvrige organiserede Arbejdere, medens *2,817 stemte for at bevare Kammeratskabet.*

76 blanke og 2 ugyldige Stemmesedler fandtes i Urnerne.

Lønbevægelser og Konflikter.

Syerne hos Firmaet L. Koppel i København. Syernes Forbund har indgaaet Overenskomst med Hr. *J. F. G. Hansen,* Indehaver af Firmaet L. Koppel, for de hos Firmaet beskæftigede 31 Syere. De ugelønnede Syere har derved opnaaet 10 à 15 % Forhøjelse og Akkordarbejderne 15 à 25 %.

Overenskomsten gælder fra 1. Dcbr. 1913 til 1. Januar 1916.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i November 1913.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et tydeligt 0. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et ?

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. December 1913.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Otto Smith.

Skemaet kan i udfyldt Stand sendes i aaben Konvolut for 4 Øre (indenfor Københavns Postdistrikter for 2 Øre).

FREDERIKSBERG BOGTRYKKERI KJØBENHAVN

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 23 ✻ KØBENHAVN DEN 6. DECEMBER 1913 ✻ 10. AARGANG

INDHOLD: Lov om Understøttelse til Børn af Enker. Lønbevægelser og Konflikter (Arbejdsmændene i Københavns Frihavn. Arbejdsmændene i Hillerød. Arbejdsmændene hos Jacob Hansen og Andersen i Holbæk). Den faste Voldgiftsret. Arbejdsløsheden i September Maaned 1913.

Lov om Understøttelse til Børn af Enker.

I sidste Rigsdagssamling vedtoges en Lov om Understøttelse til Børn af Enker. Denne Lov træder i Kraft den 1. Januar 1914.

Loven bestemmer, at Enker som skønnes at være trængende til Hjælp, har Ret til af det offentlige og uden at det har Fattighjælps Virkning, at oppebære en Understøttelse som Bidrag til Udgifter ved Underhold og Opdragelse af deres Ægtebørn eller under Ægteskab adopterede Børn.

Berettigede til at komme i Betragtning er Enker, hvis Indtægt ikke overstiger Totrediedelen af det for Statsskat i vedkommende Kommune fritagne Beløb, dog med et Tillæg af 100 Kr. for hvert Barn under 14 Aar. For at være berettiget maa de vedkommende Enker ikke have en Formue paa over 4000 Kr. Til Formuen kan dog lægges 100 Kr. for hvert Barn.

I Følge Loven af 8. Juni 1912 § 8 1. Stykke fradrages enhver Indkomst som skattefri i København og paa Frederiksberg paa 800 Kr., i Købstæderne 700 Kr. og i Landkommunere 600 Kr.

Uformuende Enker i København og Frederiksberg kan komme i Betragtning naar den aarlige Fortjeneste ikke overstiger 533 Kr., i Købstæderne 466 Kr. og i Landkommunerne 400 Kr. Til disse Beløb kan der dog lægges 100 Kr. for hvert Barn.

Kommunalbestyrelsen kan undtagelsesvis og under særlige Omstændigheder afgøre om en Enke skal anses for trængende og om Understøttelse skal ydes fuldt ud, eller om den skal nedsættes til Halvdelen.

Under almindelige Forhold ydes Understøttelsen paa følgende Maade: Til Børn indtil 2 Aar ydes der 100 Kr., fra 2 til 12 Aar 80 Kr. og fra 12 til 14 Aar 60 Kr. Bidraget kan undtagelsesvis, naar særlige Omstændigheder taler derfor, udstrækkes til det fyldte 18. Aar.

Understøttelsen bortfalder ved Indgaaelsen af nyt Ægteskab, eller naar Moderen fører et Levned, som vækker Forargelse, t. Eks. ved Drikfældighed, Erhverv ved Utugt o. lign. Hjælpen bortfalder endvidere, naar den vedkommende Enke faar Understøttelse af Fattigvæsenet eller af en Hjælpekasse, der modtager Tilskud af Kommunekassen eller af den kommunale Afdeling af Københavns Understøttelsesforening. Ligeledes kan Understøttelsen bortfalde, naar Enkens økonomiske Kaar væsenlig forbedres, enten ved Formue eller personlig Indtægt.

Hjælp, som ydes under Sygdom af Hjælpekasser eller den kommunale Afdeling af Københavns Understøttelsesforening, medfører ikke, at Retten til Understøttelse efter Loven bortfalder.

Angaaende Udbetalingen af Hjælpen er det fastsat, at denne udbetales de vedkommende Enker kvartalsvis, eventuelt maanedsvis og forud første Gang for det Kvartal eller den

Maaned, som følger efter Mandens Død.

Udgiften til Underholdningsbidraget udredes med Halvdelen af Staten og Halvdelen af Kommunen hvor Enken har fast Ophold.

Der paahviler Kommunalbestyrelsen den Pligt at undersøge det paagældende Hjems økonomiske Vilkaar og træffe Afgørelse om hvilke Bidrag, der skal ydes, og hvorledes de skal udbetales samt at føre Tilsyn med, at Bidraget anvendes paa forsvarlig Maade og til Gavn for Barnet.

Som Følge af Loven vil der i København blive oprettet et særligt *Enkekontor* under Magistratens 3. Afdeling. Kontoret ledes af en Kontorchef og som Medhjælp ansættes 3 Assistenter. Paa dette Kontor indsamles Skemaerne, og Undersøgelserne af de enkeltes Kvalifikationer foretages ved det ansatte Personale. Den videre Bearbejdelse og Bedømmelse sker i Centraladministrationen. Af Borgerrepræsentationen er der valgt 2 Medlemmer, som sammen med Borgmesteren for Magistratens 3. Afdeling, danner et Fællesudvalg, der direkte kan deltage i Sagernes Behandling og Afgørelse.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændene i Københavns Frihavn. Der har i længere Tid været en vis Uro med Hensyn til Arbejdsforholdene i Københavns Frihavn.

Ved nogle Forhandlinger, som af Arbejdernes Fagforening og Dansk Arbejdsmandsforbund førtes med Frihavns Aktieselskabets tidligere Direktør *Thielsen*, bistaaet af Bestyrelsens Formand, Direktør *Glückstadt* (Landmandsbanken) og et Bestyrelsesmedlem, Direktør *Schmiegelow* (Østasiatisk Komp.) opnaaedes Enighed paa alle Punkter.

Men nu skete der det, at Frihavns Aktieselskabets Bestyrelse kuldkastede hele den Ordning, hvorom man saaledes havde forhandlet sig tilrette, idet Bestyrelsen ikke vilde godkende den fastsatte Betaling for Natarbejde. Dansk Arbejdsmandsforbund søgte Gang paa Gang forgæves at faa Forhandlingerne optaget paany. Først efter de mest energiske Anstrængelser lykkedes det atter at faa Selskabet i Tale, og endelig 17. Septbr. afholdtes et Fællesmøde om Sagen.

Imidlertid var der sket et Direktørskifte. Direktør Thielsen var fratraadt, og i hans Sted var udnævnt en ny og forholdsvis ganske ung Mand, Marinekaptejn *Bergsøe*. Ved Mødet 17. Septbr. mødte for Selskabet ikke andre end den nye Direktør, og han erklærede at kende alt for lidt til Forholdene endnu og anmodede om yderligere Udsættelse af den Grund.

Efter nogen Forhandling gik Arbejdernes Repræsentanter ogsaa ind herpaa. Man enedes om, at de nye Forhandlinger skulde optages inden Udgangen af Oktober Maaned, og at der fra begge Sider skulde iagttages fuld Neutralitet saa længe.

I Løbet af Oktober kom der ogsaa Forhandlinger i Gang. Men nu mødte Hr. Bergsøe frem med et Udkast til hvad han kaldte »Reglementariske Bestemmelser for Arbejdets Udførelse«, hvilket vil sige en Priskurant med helt nye Krav om *Lønreduktioner*. Bl. a. foresloges Prisen for Losning af Oliekager nedsat med 50 pCt., og for Stykgods en Nedsættelse fra 88 til 60 Øre pr. Ton. Disse to Konti udgør en meget væsentlig Del af Arbejdet i Frihavnen.

Saadanne Krav kunde Arbejderne selvfølgelig slet ikke indgaa paa. Sagen bragtes igen for Hovedorganisationerne ved et Møde 24. November, hvor man enedes om at henvise den til et snævrere Udvalg, som holdt flere Møder, indtil Forhandlingerne endelig strandede 28. November.

Kravene om Nedsættelse af Priserne motiveredes med Frihavnens udstrakte Anvendelse af elektriske Kraner, som efter Selskabets Opgivende koster 28,4 Øre pr. Ton behandlet Gods. Men dette Forhold er der allede taget Hensyn til fuldt ud.

Frihavnens Arbejdspriser er f. T. kun 7/10 af Priserne i den øvrige Havn, og dog kan disse Kraner, med Fordel for Arbejderne, højst anvendes ved 5/8 af Frihavnens Arbejde.

Arbejderne har ikke vist sig umedgørlige. De har tilbudt at gaa med til en *Regulering*, saaledes at særlig gunstige Priser blev nedsat til Fordel for de særlig ugunstige, hvorved Fortjenesten kunde blive mere ligelig. Og da Hr. Bergsøe ikke vilde gaa med til dette, men stadig talte om Kranerne, gik man ogsaa ind paa denne Tankegang og tilbød at forhandle paa Basis af Nedsættelser, hvor Kranerne anvendes, mod at Priserne forhøjes, hvor der arbejdes uden Kraner.

Alle Bestræbelser viste sig imidlertid at være forgæves. Det blev mere og mere aabenbar, at Selskabet tilstræber meget væsentlige Forringelser i Arbejdernes Indtægter. Man har forset sig paa det Forhold, at Frihavnsarbejderne har opnaaet en forholdsvis god Aarsindtægt med en ret rimelig *effektiv* Arbejdstid; men overser ganske den Mængde Tid Arbejderne er til Disposition, d. v. s. at Arbejderne skal opholde sig i ganske bestemte Lokaler indenfor Havnens Omraade, for til enhver Tid at være parat, naar der bliver Arbejde at udføre. Denne usikre Arbejdsordning er maaske nødvendig af Hensyn til Havnearbejdets særlige Karakter; men saa maa der selvfølgelig tages Hensyn til den, naar Lønnen fastsættes.

Hr. Bergsøe, eller maaske snarere dem, der staar bag ved ham, har udtænkt et System med »faste Arbejdere«, som Selskabet vil knytte til sig i et Antal af 200 a 250 og lønne med 25 Kr. 50 Øre ugentlig om Vinteren og 28 Kr. om Sommeren med et Tillæg for Akkorder m. v. af 4—500 Kr. aarlig. I sin offentlige Omtale af Sagen fortier Selskabet imidlertid ganske, at for disse Lønninger skal Arbejderne ogsaa udføre *Natarbejdet* uden yderligere Godtgørelse. En saadan Ordning er imidlertid uantagelig for de faste Arbejdere i Frihavnen, rent bortset fra, at med de saaledes foreslaade Prisreduktioner vilde Forholdene blive ganske utaalelige for det store Antal løse Arbejdere, som det under alle Omstændigheder er nødvendigt for Selskabet at have til sin Raadighed.

Man vil saaledes se, at Arbejderne kun værner deres berettigede Interesser, og at de har vist al tænkelig Forhandlingsvenlighed, medens Selskabet gennem den nye Direktør har stillet sig paa et Standpunkt, som bliver ganske uforstaaeligt, naar man erindrer, at *det samme Selskabs tidligere Direktør, dets Formand og et andet anset Medlem af Bestyrelsen for nogle Maaneder siden havde forhandlet sig frem til fuld Enighed om alle Forhold i Frihavnen.*

Hvilke end de Kræfter er, som her har grebet forstyrrende ind og konstrueret en Konflikt uden nogen som helst reel Grund, saa vil de forhaabentlig til enhver Tid finde Arbejderne enige og rede til at forsvare deres Krav mod Forringelser. Arbejdsgiverne har hele Ansvaret for den Situation, som er tilstede for Tiden i Københavns Frihavn.

P. S. Ved Redaktionens Slutning fremkom gennem Ritz. Bur. nedenstaaende nye Meddelelse i denne Sag:

Frihavns-Aktieselskabets Direktion har idag ved Opslag givet Arbejderne følgende Meddelelse:

»De nugældende Lønningsbestemmelser for Frihavnens Nummerarbejdere træder ud af Kraft med dette Aars Udgang. I Anledning af, at de løse Arbejderes Fritjeneste er fastsat efter disse Lønningsbestemmelser, bekendtgøres herved, at disse indtil videre ikke vil blive ændret for løse Arbejdere, der vil blive betalt som hidtil.«

Samtidig meddeles det, under Henvisning til de resultatløse Forhandlinger med Arbejderne, at nye reglementariske Bestemmelser og Lønningsbetingelser for Akkordarbejdere træder i Kraft fra Nytaar, saaledes at der fremtidig betales med Timeløn og Akkordtillæg for alt Arbejde, der hidtil har været udført i Akkorder. Timelønnen udbetales ugentlig og Akkordtillægget maanedlig. For at komme i Betragtning ved Ansættelse under dette nye Reglement, skal Ansøgning være indgivet senest den 15de d. M.

Arbejdsmændene i Hillerød. I September Maaned 1912 afsagde en faglig Voldgiftsret Kendelser i 3 Sager, og Arbejdsmændenes Fagforening i Hillerød blev derefter afkrævet 295 Kr. i Sagsomkostninger.

Trods gentagne Henvendelser vægrede Arbejdsmændene sig imidlertid ved at betale Beløbet, og paa Foranledning af Arbejdsgiverforeningen kom denne Sag saa til Behandling ved et Møde d. 27. Novbr. med Repræsentation fra Hovedorganisationerne.

Det viste sig nu, at den paagældende Voldgiftsret ved sine 3 Kendelser af 9. Septbr. først havde behandlet 2 Sager, der angik Arbejdsmændene, og bagefter 1 Sag, der angik Murersvendene, men Voldgiftsretten havde uden videre idømt Arbejdsmændene Sagsomkostningerne i alle 3 Sager.

Det var Grunden til at Arbejdsmændene stadig protesterede mod at bøje sig for Afgørelsen.

Ved Mødet den 27. Novbr. blev Resultatet da ogsaa, at Mesterforeningen frafaldt Kravet om det fulde Beløbs Betaling, idet de indgik følgende Forlig:

»Arbejderne anerkender de to under 9. Septbr. f. A. afsagte Voldgiftskendelser vedrørende Tvistspørgsmaal om Betaling ved Opførelsen af Matr. Nr. 50 af Slotsgade i Hillerød, men forbeholder sig, at disse Kendelser ikke danner noget Præcedens for Fremtiden. Spørgsmaalet om den 3die under samme Dato afsagte Voldgiftskendelse bortfalder. Omkostningerne ved de to førstnævnte Sager betaler Arbejdsmændene med 110 Kr.«

Arbejdsmændene hos Jacob Hansen og Andersen i Holbæk. Den 2. Oktober fremsendte Arbejdsgiverforeningen en Klage over, at Holbæk Afdeling af Dansk Arbejdsmands-Forbund den 13. September havde iværksat en uvarslet Strejke hos Murermestrene *Jakob Hansen og Andersen* i Holbæk, men da Arbejdsgiverforeningen føjede til, at den iøvrigt intet kendte til denne Sag udover den Blokademeddelelse, Formanden for den stedlige Fagforening havde indrykket i Holbæk Amts Social-Demokrat, enedes Hovedorganisationerne hurtigt om, at Forbundet og Murer- og Tømrermesterforeningen for Holbæk og Omegn først burde behandle Sagen.

Man opnaaede imidlertid ikke Enighed ved denne Forhandling; væsentligt fordi Firmaet vilde have Ret til at beskæftige uorganiserede Arbejdere til en lavere Betaling end den, der var fastslaaet i Overenskomsten, Firmaet krævede tillige at Blokaden skulde ophæves, inden man tog fat paa en Realitetsforhandling.

Under disse Omstændigheder gik Sagen til Hovedorganisationerne, og ved et Møde den 27. Novbr. afsluttedes den med følgende Vedtagelse:

»Blokaden hos Murermestrene Jakob Hansen og Andersen hæves straks, og Meddelelse herom indrykkes i det først udkommende Nummer af det Blad, hvori Blokademeddelelsen har staaet, idet Arbejderne erkender, at den uvarslede Blokade er ulovlig, og at Sagen burde have været behandlet efter de i Overenskomsten mellem Centralforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund indeholdte Regler for Behandling af faglig Strid.

Murermestrene Hansen og Andersen aflønner Arbejdsmændene i Holbæk som Byens øvrige Murermestre.

Der optages en Forhandling mellem Mester- og Arbejdsmandsorganisationerne i Holbæk om det territoriale Omraade for Overenskomsten.«

Den faste Voldgiftsret.

Vægterne paa Dansk Nattevagt.

Sag Nr. 101.

Den 3. September klagede De samvirkende Fagforbund til Den faste Voldgiftsret for at faa dømt Aktieselskabet Dansk Nattevagt til at respektere en Overenskomst, Selskabet tidligere havde indgaaet med Dansk Arbejdsmands Forbund. Selskabet paastod sig nemlig løst fra denne Overenskomst, fordi Natvægterne paa et vist Tidspunkt nedlagde Arbejdet uden Varsel og formentlig i Strid med den særlige Overenskomst.

Straks efter Sagens Indbringelse kom der imidlertid Forhandlinger i Stand mellem de to Parter og disse Forhandlinger sluttede med

at alle Uoverensstemmelser bragtes ud af Verden.

Klagen til Retten blev derfor taget tilbage.

*

Paa et Møde den 22. November har Den faste Voldgiftsret for Aaret 1914 genvalgt Justitiarius *C. Ussing* til Formand og Overretsassessor *E. Tybjærg* til Næstformand i Retten.

Arbejdsløsheden

i September Maaned 1913.

For Septbr. Maaned 1913 er der bleven meddelt Oplysning om Arbejdsløsheden af 58 Fag eller Organisationer for ialt ca. 98,600 Arbejdere. Nedenstaaende Oversigt omfatter imidlertid ca. 7.600 Arbejdere flere (eller ialt ca. 106,200 Arbejdere), idet de givne Oplysninger af Hensyn til Sammenligningen med de foregaaende Maaneder paa enkelte Punkter er blevet suppleret med et skønsmæssigt Tillæg.

Antallet af Arbejdsløse blandt de 106,200 Arbejdere var ved Maanedens Udgang ca. 4,100 eller 3,8 pCt. og Antallet af de i Maanedens Løb tabte Arbejdsdage er opgjort til ca. 87,100 eller knap 5/6 Dag pr. Medlem.

Af større Fag mangler Oplysning fra Rebslagere, Telefonarbejdere og Bogbindere. Desuden er de meddelte Oplysninger ret ufuldstændige for Syersker, Stenarbejdere, Dansk Arbejdsmandsforbund og Kvindeligt Arbejderforbund.

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Tilvirkning af Næringsmidler og andre Fortæringsgst.												
Mølleriarbejdere	107	107	3	82	433	433	9	257	540	540	12	339
Bagere, ...	1100	1100	175	2674	1154	1154	134	3577	2254	2254	309	6251
Sukkervarearbejdere.	225	225	3	226	50	50	1	51	275	275	4	277
Bryggeriarbejdere ...	2313	2313	5	79	1394	1394	10	195	3707	3707	15	274
Mineralvandsarbejd. .	65	65	»	»	—	—	—	—	65	65	»	»
Slagteriarbejdere	215	215	17	298	2058	2058	12	448	2273	2273	29	746
Skraatobaksarbejdere	130	130	»	»	427	427	9	217	557	557	9	217
Tobaksarbejdere.....	3425	3425	60	1534	1965	1922	19	500	5390	5347	79	2034
Tekstilindustri.												
Tekstilarbejdere	1479	1447	38	1075	3386	3323	100	2653	4865	4770	138	3728
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Skrædere.....	2268	2268	49	1450	1513	1513	61	1211	3781	3781	110	2661
Syersker.....	129	129	15	234	179	40	2	12	308	169	17	246
Handskemagere	60	60	»	»	12	12	»	»	72	72	»	—
Hattearbejdere.....	167	167	66	1702	72	72	5	113	239	239	71	1815
Skotøjsarbejdere.....	1955	1955	60	1688	805	805	30	186	2760	2760	90	1874
Barberere	250	250	15	550	44	44	»	—	294	294	15	550
Jordarbejdere, Bygnings- og Møbelindustri.												
Brolæggere.....	90	90	»	50	66	62	11	98	156	152	11	148
Murere.....	1907	1907	167	3954	4227	3980	110	2000	6134	5887	277	5954
Murarbejdsmænd	1025	1025	26	888	—	—	—	—	1025	1025	26	888
Hustømrere	1463	1463	197	4470	3206	3161	48	965	4669	4624	245	5435
Skibstømrere.....	—	—	—	—	393	373	8	120	393	373	8	120
At overføre..	18373	18341	896	20954	21384	20823	569	12603	39757	39164	1465	33557

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Kbenh. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Overført...	18373	18341	896	20954	21384	20823	569	12603	39757	39164	1465	35557
Snedkere	3308	3308	134	3482	3426	3426	84	2438	6734	6734	218	5920
Billedskærere	95	95	3	28	52	52	»	9	147	147	3	37
Glarmestre	112	112	»	»	23	23	1	18	135	135	1	18
Malere	1849	1849	»	»	2034	2034	39	1000	3883	3883	39	1000
Sadelmagere	685	685	9	120	352	352	15	176	1037	1037	24	296
Stukkatører	76	76	5	35	10	10	»	—	86	86	5	35
Skifferdækkere	9	9	3	98	—	—	»	—	9	9	3	98
Ovnsættere	12	12	2	38	—	—	»	—	12	12	2	38
Trævareindustri, samt Industrier i hvilke Træ indgaar som en væsentlig Bestanddel.												
Træindustriarbejdere	613	613	18	420	1710	1710	29	682	2323	2323	47	1102
Bødkere	265	265	10	104	467	467	49	563	732	732	59	667
Drejere	72	72	5	150	207	190	9	166	279	262	14	316
Karetmagere	325	325	6	84	515	515	5	157	840	840	11	241
Korkskærere	185	185	3	70	25	25	»	»	210	210	3	70
Børstenbindere	155	155	3	136	115	65	1	57	270	220	4	193
Kurvemagere	145	145	»	18	—	—	—	—	145	145	»	18
Læder- og Lædervareindustri.												
Lohgarvere	97	97	2	35	88	88	»	»	185	185	2	35
Hvidgarvere	33	33	2	48	34	34	»	16	67	67	2	64
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Keramikere	721	721	1	46	—	—	—	—	721	721	1	46
Pottemagere	63	63	»	»	41	41	1	37	104	104	1	37
Stenarbejdere	—	—	—	—	405	197	»	»	405	197	»	»
Glasarbejdere	212	212	c. 10	c. 200	160	160	c. 20	c. 500	372	372	c. 30	c. 700
Forarbejdning af Metal og Metalgenstande, herunder Tilv. af Maskiner og Instrum.												
Guld-, Sølv-, Elektropl.	304	304	4	35	132	132	»	6	436	436	4	41
Blikkenslagere	694	694	10	264	411	411	2	70	1105	1105	12	334
Metaltrykkere	76	76	»	»	4	4	»	7	80	80	»	7
Jern- og Metalslibere	94	94	3	66	47	47	2	30	141	141	5	96
Gørtlere og Metalarb.	286	286	10	314	79	79	2	55	365	365	12	369
Smede og Maskinarb.	6700	6700	583	9486	5530	5530	107	2367	12230	12230	690	11853
Formere	350	350	19	558	1050	1050	44	1431	1400	1400	63	1989
Elektrikere	615	615	»	»	500	500	»	»	1115	1115	»	»
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	230	164	1	26	994	994	»	»	1224	1158	1	26
Industri i litterær og kunstnerisk Retning.												
Litografer	314	314	8	284	91	91	4	78	405	405	12	362
Typografer	2368	2368	133	3943	1403	1383	48	1682	3771	3751	181	5625
Kedel- og Maskinpass.	605	605	11	227	836	836	9	192	1441	1441	20	419
Gartnere	168	168	»	»	14	14	»	»	182	182	»	»
Kelnere	713	713	85	1500	389	389	31	650	1102	1102	116	2150
Dansk Arbejdsmandsf.	15000	9885	639	13575	23300	10784	333	4690	38300	20669	972	18265
Arbejdsm. Fagforening f. Gentofte og Lyngby	—	—	—	—	721	721	1	12	721	721	1	12
Kvindeligt Arbejderf.	2129	1935	55	1064	700	376	1	25	2829	2311	56	1089
Tilsammen	58051	52644	2673	57408	67249	53553	1406	29717	125300	106197	4079	87125

REDAKT.: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal, Kbhvn. K.
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 24 ❋ KØBENHAVN DEN 13. DECEMBER 1913 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: Strejkebevægelsen i Dublin. Arbejdsløshed i Kristiania. Teknisk Undervisning. Dom af Højesteret over Foreningen af Fabrikanter i Læderindustrien. Lønbevægelser og Konflikter (Arbejdsmændene hos Olsen Holmelund i Fredericia. Børstenbinderne hos A. P. Pedersen i Skive. Forgylderne paa Odder Savværk og Guldlistefabrik). 8 Timers Dagen i de franske Bjergværker.

Strejkebevægelsen i Dublin.

Den haardnakkede Kamp mellem Arbejdere og Arbejdsgivere i Irlands Hovedstad har i nogen Tid sat hele den indre engelske Politik i Skygge. Tingenes skarpe Tilspidsning er Resultatet af de irske Transportarbejderes Fører Jim Larkins Domfældelse og Fængsling. Ved Supleringsvalgene for tre Uger siden spillede denne Fængsling den største Rolle. Det engelske Folk har yderst udviklet Følelse for hvad der er »fair play« (ærligt Spil).

Naar det tror at den Følelse angribes, forstaar det at anvende den Magt, som er givet det ved Landets demokratiske Indretninger, paa en Maade der ikke er til at tage Fejl af og, som Sagen Larkin beviser, med gode Resultater, idet han er bleven sat paa fri Fod. Med Kraft og Magt modsatte Folkeviljen sig, at der kom til at gælde to Slags Retsafgørelser: en for de Rige og Mægtige, en anden for de Fattige og Retsløse, Sagen er netop den, at Edvard Carson, Ulsterfolkenes Fører, gaar frit omkring i Landet tiltrods for at han ganske aabenlyst prædiker Rebellion mod Regeringen og vil organisere Revolution i Ulster i det Tilfælde, at der indføres »Home-Rule« for Irland.

Med Larkin gjorde man derimod kort Proces, idet han blev sat fast paa Grund af »oprørske Taler«. Ved det politiske Virvar er Kampen i Dublin nu for nylig rykket frem i Forgrunden af de politiske Interesser, saameget mere som det er lykkedes at lamme hele Havnetrafiken.

Men ogsaa de engelske organiserede Arbejdere bliver mere og mere rastløse og Tanken om Generalstrejke har ligesom en Præriebrand bredt sig til vide Kredse. Denne Ide er paa en haandgribelig Maade blevet optaget af vor Partifælde Robert Williams, Formand for de engelske Transportarbejdere, Han har nemlig henvist til at der er Fare for at der vil udbryde nye partielle Strejker, hvis ikke de engelske Fagorganisationer kommer de irske Arbejdere til Hjælp med en energisk Aktion, hvorfor han foreslog at indkalde de engelske Fagorganisationer til en ekstraordinær Kongres. Den parlamentariske Komité er gaaet ind paa dette Forslag og har i Fællesskab med Dublins Fællesorganisation holdt et Møde den 18. November, og her vedtog man at indkalde til ekstraordinær Kongres i December. Endelig har Regeringen følt sig foranlediget til at foretage Skridt til Bilæggelse af den ulykkelige Kamp paa Grundlag af et Forslag udarbejdet af Præsident George Asquith, der har været i Dublin, sammen med et af Industriraadet udsendt Undersøgelsesudvalg. Det vil af disse Grunde være formaalstjenligt her kort at angive disse Forslag.

Der skal ved Valg nedsættes Mæglingskommissioner for de forskellige Industrigrupper. Industrien skal der-

for af Hensyn til Valgmethoden deles i Grupper; hver Gruppe vælger et lige stort Antal Repræsentanter. Der maa paa ingen Maade lægges Arbejderrepræsentanter Vanskeligheder i Vejen for Udførelsen af deres Hverv, ligesom de heller ikke maa afskediges af denne Grund. Hver Mæglingskommission udnævner to Sekretærer, en til Varetagelse af Arbejdsgivernes Interesser og en til Varetagelse af Arbejdernes Interesser.

Arbejderrepræsentanternes Sekretærer kunne paa en fuldstændig uafhængig Maade varetage Arbejdernes Sag. De har dog kun Stemmeret hvis de tillige er Medlem af en Kommission. Klausulen angaaende Sekretærerne er meget vigtig, og man har her ladet Døren staa aaben, for Fagforeningernes Repræsentanter. Kommissionernes Procedure er ogsaa meget ligefrem. Naar der udbryder Stridigheder indberettes Sagen til Fabrikens Administration; kan Sagen ikke afgøres indenfor et Tidsrum af 8 Dage, maa den overgives til Mæglingskommissionen, som sender en Repræsentation, der, hvis Arbejderne ønsker det, tiltrædes af Sekretæren. Kan der heller ikke paa denne Maade opnaaes Enighed, skal Mæglingskommissionen inden 14 Dage træde sammen, og hvis man heller ikke her kommer overens, skal Sagen overgives til Afgørelse af Kommissionens Formand. Formanden vælges blandt en Række af Handelsministeriet udpegede Personer. Ser en Kommission sig ude af Stand til at vælge en Formand, vil Handelsraadet udvælge ham.

Strejker og Lockouter er ikke udelukket som Følge af Mæglingsvæsenet.

Hvis Parterne ikke er tilfredse med en fældet Kendelse, kan de paa ingen Maade tvinges til at anerkende den. Iværksættelse af »vilde« Strejker taales ikke under nogen Omstændighed. Strejker er kun tilladte efter at alle Kommissionens Instanser har været prøvede. Der maa ikke ydes Understøttelse til Strejker som Følge af Overenskomstbrud, eller til Strejker som er iværksatte forinden hele Mæglingsapparatets forskellige Stadier er gennemløbet.

Som foran nævnt vil der altsaa den 9. December blive afholdt en ekstraordinær Fagforeningskongres i London for at forhandle om den yderst vanskelige og alvorlige Stilling i Dublin. Med dette Skridt har den parlamentariske Komité efterkommet Robert Williams og Ben Tillets alvorlige Henstillinger.

Det er dog ganske udelukket at Repræsentanterne for de engelske Fagforeninger vil følge Williams Opfordring (Williams er som bekendt Formand for den engelske Transportarbejderfederation) og ved at erklære Sympathistrejke forsøge paa at understøtte Kampen i Dublin, thi det er klart, at en saadan Taktik kun kan foretages, naar der opfordres til aabent Brud af alle bestaaende Overenskomster. Repræsentanterne for den parlamentariske Komité tænker i hvert Fald ikke paa Forslag af denne Art.

Kongressens Indkaldelse er en Foreteelse af uhyre Betydning og vor Partifælle Ben Tillet har ganske Ret, naar han betegner Beslutningen som en revolutionær Handling. Fagforeningsbevægelsens Historie kan ikke opvise noget Tilfælde, hvor en Landskongres af den samlede Arbejderbevægelse er bleven indkaldt paa Grund af en lokal Strejkebevægelse. Men ikke alene dette: De engelske Fagforeningers Historie kan heller ikke opvise Tilfælde, hvor en Situation, fremkaldt ved en Strejke, er bleven diskuteret paa en aaben Kongres. Den parlamentariske Komite indbyder ikke alene Fagorganisationerne men samtlige Arbejderrepræsentanter i Parlamentet og Arbejderpartiets Repræsentanter er ligeledes indbudte.

Hvad vil Kongressen nu gøre? Hvilke Skridt vil den foretage for at faa en endelig Bilæggelse af denne ulykkelige Kamp? Disse Spørgsmaal er vanskelige at besvare paa Forhaand. Et synes imidlertid at være klart, og det er, at denne Kamp ikke

kan vare evindeligt. Hidtil har Fagforeningerne ydet 60,000 £ (ca. 1,100,000 Kr.) og andre Faktorer indenfor Arbejderbevægelsen har ydet 20,000 £. Solidaritetsfølelsen indenfor den engelske Arbejderklasse har aldrig tidligere været udviklet til en saadan Højdegrad, som det nu er sket. Robert Williams udtalte i en Kæmpeforsamling hvor »Jim« Larkin ogsaa talte: Man er ganske ude af Stand til at fastslaa Aarsagen til at Solidaritetsfølelsen for de Strejkende i Dublin har givet sig Udtryk paa en saa vidunderlig Maade. Endnu for to Aar siden vilde et saadant Skuespil være ganske utænkeligt. Det er vidunderlige Ting der afspejler sig i Landet Vi befinder os i en kæmpemæssig Storm- og Trængselsperiode. Arbejderhæren er betaget af en feberagtig Rastløshed og trænger paa, for ved store Bevægelser at faa deres Levevilkaar forbedrede. Stadig højere lyder Raabet om at proklamere Grundsætningen; at naar en Del af Arbejderbevægelsen angribes skal den samlede Arbejderbevægelse træde til med Liv og Blod. Det er i hvert Tilfælde godt at henvise til at Kampen i Dublin er uden Sidestykke. Maaske havde Kampen faaet et andet Udseende hvis Parlamentet havde været inde, og hvorved Arbejderklassens politiske Kraftudfoldelse kunde have givet sig bedre Udtryk. Paa den anden Side kunde der trods alt være sket noget i saa Henseende hvis den irske nationalistiske Parlamentsfraktion havde taget en eller anden Stilling til Spørgsmaalet.

Det ejendommeligste ved hele Situationen er at de seks Dubliner-Parlamentsmedlemmer indtil nu ikke har følt det nødvendig at røre saa meget som en Haand, medens de irske Repræsentanter for Kunst og Literatur har kastet deres Stemme i Vægtskaalen til Fordel for de kæmpende Arbejdere. Sagen er den, at man i Irland indtil for kort Tid siden kun kendte lidt eller intet til en industriel Arbejderbevægelse. Talte man om det irske Spørgsmaal orstod man derved, forsaavidt det havde et økonomisk Grundlag at Spørgsmaalet var agrarisk. Det nationalistiske Parti indtog saaledes en let Stilling, det gjaldt altid som en Ven af den engelske Arbejderbevægelse. Men nu hvor i selve Irland den industrielle Arbejderbevægelse hæver sit Hoved, forpupper Nationalistpartiet sig som et agrarisk Reaktionsparti, som ser sin Dødsfjende i det fremspirende Arbejderparti. Og i Virkeligheden er det flade Lands Krav ganske anderledes end Industribyernes. Irlands Agrarspørgsmaal er foreløbig løst ved Landlovgivningen, som fandt sin Afslutning i 1903. Det næste Problem, som ligger og venter sin Løsning, er Byproblemet. Men der er endnu et andet Moment at tage i Betragtning. Den irske Industri er meget ung og kun svagt udviklet. I den irske Hovedstad lever Mennesker, som i Skarevis er sammenstuvede under ubeskrivelig slette Forhold. Af tyve Tusinde Familier har ikke engang hver Familie et Værelse, de fleste har endog Kost- og Logigængere. Og desuden har Dublin en kæmpemæssig industriel Reservehær.

De ufaglærte og Elementer, som lever af tilfældigt Arbejde, skal nok udgøre en betydelig Del af Byens Befolkning. Det irske Transportarbejderforbund med »Jim« (James) Larkin i Spidsen har opnaaet mange Forbedringer, uden at have gjort Forsøg paa at rykke det Onde op med Rode. Dette Forbunds Kampmetode er forblevet af primitiv Art, saaledes som man træffer den overalt hvor Arbejderbevægelsen først hæver sit Hoved.

Men der opstaar da det meget alvorlige Spørgsmaal, om det ikke vilde være heldigt i en nær Fremtid at anvende en anden Metode, og det næste Skridt synes at være en Sammenslutning mellem det irske og engelske Transportarbejderforbund. Larkin lader desværre ofte Hjertet løbe af med Forstanden, og, hvad der er værre, lader meget ofte Ord flyve sig af Munden, som Forstanden ikke vil kunne forsvare. —

Han føler sig som en af Herrens salvede, som en Messias, der ikke alene vil forsvare Folkets Masser mod Kapitalens Horder, men ogsaa mod Fagorganisationernes Repræsentanter.

*

Ifølge senere indløbne Telegrammer udtalte den ekstraordinære Fagforeningskongres sig med 2,800,000 repræsenterede Stemmer mod 203,000 imod en Generalstrejke til Understøttelse af de Strejkende i Dublin. Dernæst vedtog Kongressen en Resolution, hvori man udtaler sig for en Genoptagelse af Forhandlingerne med Arbejdsgiverne i Dublin.

Ved de Forhandlinger, som derpaa optoges, naaede man til en Overenskomst, og Arbejdet er derefter blevet genoptaget den 11. December.

Arbejdsløshed i Kristiania.

Udenrigsministeriet har den 18. Novbr. tilstillet De samvirkende Fagforbund nedenstaaende Skrivelse, hvori danske Arbejdere paa det indstændigste opfordres til at holde sig fra at søge Arbejde i Kristiania:

»Det danske Konsulat i Kristiania har indberettet til Udenrigsministeriet, at det fremgaar af Kristiania offentlige Arbejdskontors Beretning for Oktober Maaned angaaende Arbejdsmarkedet dersteds, at *den nu begyndte Vinters Arbejdsløshed er usædvanlig stor i Aar*, samt at den overflødige Arbejdskraft i adskillig Udstrækning repræsenteres af Udlændinge, for Tiden mest danske og svenske Arbejdsmænd, men forøvrigt ogsaa fagudlærte Arbejdere.

Under Hensyn til, at der i adskillige Kredse, findes udbredt en betydelig Tiltro til, at Efterspørgslen efter Arbejdere vil stige i Kristiania i høj Grad i den kommende Tid paa Grund af Forarbejderne til Udstillingen dersteds i 1914, har Konsulatet henstillet, at danske Arbejdssøgende bliver advaret imod for Tiden at rejse til Kristiania, medmindre de paa Forhaand har indhentet Oplysning om Arbejdsmarkedets Stilling indenfor deres respektive Erhverv.«

Teknisk Undervisning.

I Marts Maaned d. A. nedsatte Indenrigsminister Jensen-Sønderup en Kommission, som skulde udarbejde en samlet Plan for den tekniske Undervisning for Haandværkere og Industridrivende, saavel Lærlinge som Svende og Mestre.

Ministeren mente ikke, at Arbejderne skulde være repræsenteret i denne Kommission.

Under Finanslovbehandlingen i indeværende Samling blev dette kritiseret fra Socialdemokratiets Side og den nuværende Minister, Ove Rode, har derpaa efter at De samvirkende Fagforbund paa Ministerens Anmodning havde gjort Indstilling, valgt Maler *Rudolph Poulsen*, som er Formand for Malerforbundet, og Maskinarbejder *Otto Smith*, som er Sekretær for De samvirkende Fagforbund, til Medlemmer af Kommissionen.

Dom af Højesteret
over Foreningen af Fabrikanter i Læderindustrien.

Den 22. Februar 1909 etablerede Skotøjsfabrikanterne her i Landet Lock-out i Anledning af en Strid om Arbejdsvilkaarene, og den 1. Marts varslede Arbejdsgiverforeningen Lock-out i en Række Fag til den 15. Marts. Lock-outen blev dog senere udsat til den 22. Marts og den blev inden denne Dag aflyst, idet Konflikten imidlertid var blevet bilagt.

I Tiden mellem den 22. Februar og den udvidede Lock-outs Aflysning blev Arbejdet i flere Garverier, som staar indenfor »Foreningen af Arbejdsgivere i Læderindustrien« indskrænket betydelig og et Antal Arbejdere, deriblandt Medlemmer af Lohgarverforbundet, afskedigede.

De samvirkende Fagforbund, der betragtede disse Afskedigelser som Brud paa Septemberforligets Varselsbestemmelser, idet der ikke var gaaet

14 Dage fra 1. Varsel til Afskedigelserne fandt Sted, klagede til den permanente Voldgiftsret. Denne afsagde Kendelse den 30. Juni 1909, hvori Afskedigelserne, som af De samvirkende Fagforbund paastaaet, blev erklæret for ulovlige og Foreningen af Arbejdsgivere i Læderindustrien idømt Sagens Omkostninger = 130 Kr.

Bod eller Erstatning idømte den permanente Voldgiftsret ikke, hverken i denne eller i andre Sager.

Lohgarverforbundet indklagede imidlertid Foreningen af Arbejdsgivere i Læderindustrien for de borgerlige Domstole og nedlagde Paastand paa en Erstatning af 3735 Kr. og 5 pCt. i Rente fra Forligsklagens Dato den 20. Marts 1910 samt Sagens Omkostninger paalagt nævnte Forening.

Den 11. Marts 1912 afsagde Hof- og Stadsretten i København Dom i i Sagen. Denne Dom lød paa, at Foreningen af Arbejdsgivere i Læderindustrien skulde betale Lohgarverforbundet en Erstatning paa 2000 Kr. med 5 pCt. Renter fra 20. Marts 1910. Dommen blev imidlertid af Foreningen af Arbejdsgivere i Læderindustrien appelleret til Højesteret, som har afsagt Kendelse i Sagen. Efter denne Kendelse skal det have sit Forblivende ved Hof- og Stadsrettens Dom, og Lohgarverforbundet skal saaledes have *2000 Kr.* i Erstatning for den for tidlig iværksatte Lock-out.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændene hos Olsen Holmelund i Fredericia. De lokale Arbejder- og Arbejdsgiverorganisationer i Fredericia forhandlede i nogen Tid om Fastsættelse af Prisen for Losning af Kul og Kokes i Fredericia Havn, naar nogle af Firmaet *Olsen Holmelund* indførte nye Lossegrejer (Tipvogne i Stedet for Trillebøre) bragtes i Anvendelse. Da der ikke blev Enighed ved disse Forhandlinger, forsøgte Repræsentanter for Hovedorganisationerne ved et Møde i København den 2. Decbr. at faa Sagen ordnet, men udover Afgørelsen af nogle mindre væsentlige Spørgsmaal naaede man ikke videre ved denne Lejlighed end at henvise Sagen til ny lokal Behandling.

Børstenbinderne hos A. P. Pedersen i Skive. Uden forudgaaende Varsel nedlagde Børstenbindersvendene d. 20. Oktober Arbejdet hos Børstefabrikant A. P. Pedersen i Skive fordi han ikke vilde afskedige en Arbejder, der var antaget til en lavere Betaling end den, der var fastsat i Fagets Prisliste. Forbundet krævede samtidig at en afskediget Børstenbinder, Afdel. Formand, skulde genantages.

Forhandlinger mellem Fagets Organisationer bragte ikke nogen Enighed og der afholdtes derfor paa Opfordring af Arbejdsgiverforeningen et Fællesmøde om Sagen mellem Parterne og Repræsentanter for Hovedorganisationerne.

Dette Møde endte med en Overenskomst, hvorefter Arbejdet straks skulde genoptages. Mulig tilbageværende Uoverensstemmelser blev henvist til Afgørelse af Fagets Voldgiftsret. Afdelingsformanden skulde straks genantages og den omstridte Arbejder, der var antaget til lavere Løn end den i Overenskomstens fastsatte, blev henvist til Kategorien »Transportarbejder«, hvilket i Børstenbinderfaget betyder at han i Undtagelsestilfælde kan beskæftiges ved Børstenbinderarbejde, naar hans almindelige Arbejde ikke strækker til.

Fabrikanten forbeholdt sig Ret til at rejse Krav om Erstatning for den ulovligt iværksatte Strejke og Forbundet tog samme Forbehold overfor Spørgsmaalet om Erstatning for de 8 Uger, Afdelingsformanden havde været afskediget.

Disse Krav henvises eventuelt til den faglige Voldgift.

Udenfor den officielle Overenskomst afgav Fabrikanten Erklæring om, at to under Strejken antagne Arbejdere vilde blive afskediget inden Forløbet af 4 Uger, hvis samtlige strejkende Arbejdere genindtog deres gamle Pladser.

Forgylderne paa Odder Savværk og Guldlistefabrik. For et Aars Tid siden indgik Forgylderforbundet i Danmark Overenskomst med Guldlistefabriken i Odder, men denne Virksomhed, der iøvrigt er et Aktieselskab, har efter den Tid paa mange Maader søgt at komme uden om Overenskomsten. Senest har Selskabet antaget 2 Hjemmearbejdere, der faar kehlede Lister, Beitse, Sprit, Lak og andet Materiale udleveret af Fabriken, og bagefter leverer de saa Listerne færdige.

Forgylderforbundet har søgt at faa de to Arbejdere til at indtræde i Organisationen, saaledes at det paagældende Arbejde derefter kan blive betalt i Henhold til Overenskomsten, men de nægter at indtræde, og Forbundets Henvendelse til Fabrikens Direktion har ligeledes været resultatløs; Fabriken henviser til, at de to Arbejdere er »Fabrikanter«.

Forgylderforbundet har nu faaet de samvirkende Fagforbunds Sanktion til at etablere Strejke paa Odder Guldlistefabrik for at forhindre Genindførelsen af det Hjemmearbejde, som blev afskaffet i Faget for 20 Aar siden.

8 Timers Dagen i de franske Bjergværker.

En Proteststrejke.

For lang Tid siden havde det franske Folketing (Deputeretkammer) vedtaget en lovfæstet Normalarbejdsdag paa 8 Timer for Arbejde under Jorden i de franske Bjærgværker. Som en Slags Sikkerhedsventil vedtoges dog, at 30 Overtimer aarlig fordelt paa 15 Dage kunde tillades bortset fra de Overskridelser, som indtrædende Ulykkestilfælde eller Sikkerhedens Interesse maatte kræve.

I Landstinget (Senatet) syltedes dette Forslag i et Udvalg i 16 Maaneder. Da det endelig kom frem igen, havde man til Ordfører valgt en Kulbaron *Boudenoot*, og Forslaget viste sig, at være ganske ødelagt. De 30 tilladte Overtimer var bleven til 150 Timer aarlig. Motiveringen var den, at Genindførelsen af den 3-aarige militære Tjenestetid berøver Industrien 200,000 Arbejdere. Man har altsaa villet holde Arbejderne »skadesløse« for den forlængede Kasernetjeneste.

Lørdag d. 15. Nov. blev man bekendt med Senatets Beslutning, og allerede Mandag 17. strejkede flere Tusinde Bjergværksarbejdere i det store Kuldistrikt i Departementerne *Pas-de-Calais* og *du Nord*.

Strejken vandt hurtig Udbredelse, og 20. Nov. havde 60,000 Bjergværksarbejdere sluttet sig til Strejken, baade Medlemmer af det gamle Forbund og det seperate Forbund, som er oprettet og har stor Tilslutning i det nordvestlige Kuldistrikt.

Den 24. Nov. kom Forslaget igen til Behandling i Folketinget, som fastsatte det tilladte Antal Overtimer til højst 60 aarlig. Arbejdet blev derefter genoptaget.

Forøvrigt er Værdien af den Slags Love altid ret problematisk, saa længe der ikke findes stærke Organisationer, som kan skaffe Loven respekteret. Allerede den nugældende franske Lov foreskriver, at Arbejdstiden ved Underbygning i Minerne ikke maa overstige 8 Timer daglig, dog saaledes at Overskridelser er tilladt, naar der er »Overensstemmelse« herom mellem Arbejdsgiver og Arbejder. Hvorledes en saadan »Overensstemmelse« fremkommer, naar Arbejderen ikke har en stærk Organisation at støtte sig til, ved enhver. Den nævnte Lov har været en Papirslov og intet andet.

Det, der fattes de franske Arbejdere, er virkelig stærke Organisationer. Landets sociale Lovgivning er mangelfuld og bliver, som vi her har set, endda ikke fuldt udnyttet. Og Strejkerne som føres, er ofte kun Demonstrationer af nogle faa Dages Varighed. Foruden den fornødne talmæssige Størrelse mangler de franske Organisationer en fast indre Struktur og den finansielle Kraft, som er nødvendig for at kunne føre en virkelig Kamp med Arbejdsgiverne.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 25 ❋ KØBENHAVN DEN 20. DECEMBER 1913 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: Den faste Voldgiftsret. Bekendtgørelse fra Direktoratet for Arbejds- og Fabriktilsynet. Amerikanske Organisationsforhold. Lønbevægelser og Konflikter (Glarmestrene i Odense). En nyttig Bog.

Den faste Voldgiftsret.

Foreningen for Savværker og Høvlerier i Jyllands Pligt til at efterkomme Krav om Mægling.

Sag Nr. 109.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 10. December 1913 i Sag Nr. 109: De samvirkende Fagforbund mod Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og Foreningen for Savværker og Høvlerier i Jylland.

Imellem Træindustriarbejderforbundet i Danmark og Foreningen for Savværker og Høvlerier i Jylland gælder Regler for Behandling af faglig Strid i Lighed med den af Hovedorganisationerne vedtagne Norm, og i de nævnte Parters Overenskomst om Løn og Arbejdsforhold hedder det i § 6.

»Timelønnen for de dygtigere eller mere betroede Arbejdere ordnes i hvert enkelt Tilfælde mellem Arbejdsgiveren eller dennes Repræsentant og Arbejderen uden Indblanding fra Organisationernes eller deres Medlemmers Side . . . . . .

Parterne ere enige om, at i Tilfælde, hvor Misforhold paa disse Omraader — under Hensyntagen til de foreliggende Forhold — skønnes at være til Stede, har begge Organisationer Paataleret overfor hinanden i Overensstemmelse med Regler for Behandling af faglig Strid.«

Da Træindustriarbejderforbundet mente, at Lønforholdene paa visse Arbejdssteder (Firmaerne A. Petersen og H. P. Springborg i Aalborg og A/S Thor i Horsens) udviste Misforhold, idet den gennemsnitlige Timeløn laa enten paa den overenskomstmæssige Mindstelønning eller dog for nær derved, udbad de sig hos Foreningen en samlet Mægling desangaaende, hvad Foreningen dog vægrede sig ved, idet Lønkrav efter Foreningens Opfattelse skulde behandles ved Mægling paa hver enkelt Arbejdsplads og ikke før de paagældende Arbejdere, som Spørgsmaalet angik, selv forgæves havde fremsat deres Krav.

Ved et af Hovedorganisationerne den 31. Oktober d. A. afholdt Møde enedes man derefter om, at Mægling afholdtes paa hver enkelt Arbejdsplads, hvor Lønkrav maatte være rejst, og under 8. November d. A. modtog Foreningen fra Forbundet to Skrivelser saalydende:

»Fra vore Medlemmer i Aalborg, der arbejder for Firmaerne A. Petersen og H. S. Springborg (henholdsvis i Horsens, der arbejder for A/S »Thor«, Horsens) har vi gennem den stedlige Afdeling modtaget en Anmodning om at faa foretaget Mægling med det Formaal at søge de paagældende Timelønninger hævet (henholdsvis væsentlig hævet).«

Næst at meddele, at Underskriveren — Forbundets Formand — vilde møde som Forbundets Mæglingsmand i alle tre Sager, udbad Forbundet sig endvidere Dag og Tid opgivet for Mæglingerne.

Da Foreningen imidlertid som Betingelse for at gaa med til Mægling forlangte Oplysning om, hvilke Medlemmer, der havde forlangt Lønfor-

højelse, og hvormeget og hvornaar de havde stillet saadant Krav, og da Arbejdsgiverforeningen under en Forhandling mellem Hovedorganisationerne gav Foreningen Medhold i dens Vægring ved uden saadanne Oplysninger at gaa til Mægling, har De samvirkende Fagforbund nu indklaget Arbejdsgiverforeningen til paa egne Vegne og for Foreningen for Savværker og Høvlerier i Jylland at høre den nævnte Vægring fra Foreningens Side kendt ulovlig og begge de Indklagede ikendt Bod.

Proceduren har i væsentlig Grad, navnlig fra de Indklagedes Side, beskæftiget sig med Fortolkning af § 6, 2. Stykke, idet de Indklagede har bestridt Lovligheden af fra Klagernes Side at rejse almindelige Krav om Lønforhøjelser, der ikke har deres Oprindelse fra og vedrører individuelle Løntvister mellem Arbejdsgiveren og bestemte Arbejdere.

At gaa nærmere ind paa Fortolkningen af § 6, finder Retten dog ufornødent, og navnlig er det ufornødent at afgøre, om Forbundets Krav om en (mere eller mindre omfattende) almindelig Lønrevision paa en Arbejdsplads er lovlig eller ikke efter § 6, thi § 1 i Reglerne for Behandling af faglig Strid (der indledes med, at »enhver Uenighed af faglig Karakter bør søges bilagt ved Mægling... efter nedenstaaende Regler«) fortsætter derefter med det ubetingede Paabud: »Mægling skal i alle Tilfælde... foretages saafremt en af Parterne forlanger det«, et Paabud, hvortil der kun er knyttet én Undtagelse, nemlig det sædvanlige Forbehold om Betalingsstandsning og Hensyn til Ære, Liv eller Velfærd.

Heraf følger, at ingen af Organisationerne kan vægre sig ved at gaa til Mægling, fordi Organisationen — som af de Indklagede gjort gældende — paa Forhaand anser Kravet for ulovligt, naar den modsatte Organisation hævder en anden Anskuelse og i Anledning af den foreliggende Uenighed forlanger Mægling.

De Indklagede har endvidere gjort gældende, at det rejste Krav i hvert Fald er for ubestemt til at danne Grundlag for et Mæglingsmøde, og at Kravenes udførlige Specifikation er en Nødvendighed, saafremt ørkesløse Mæglingsmøder skal undgaas.

Der maa gives de Indklagede Medhold i det lidet praktiske og lidet hensynsfulde i ikke forud, før Mægling begæres, at forberede og belægge de fremsatte Krav med saa fyldige og nøjagtige Oplysninger som praktisk muligt. En Undladen heraf er egnet til at besværliggjøre Mæglingen, vil let medføre Udsættelser af Mæglingsmøder indtil Indsamling af de manglende Oplysninger er sket og for begge Parter blive til Tidspilde, ligesom aabenbart Misbrug af Mæglingsinstitutionen til Forulempelse af Modparten efter Omstændighederne vil kunne blive anset som overenskomststridig Adfærd.

Men under Reglernes Tavshed tør der ikke som Retspligt paabydes en større Omhyggelighed i Klagens Affattelse end den, som er iagttaget i nærværende Tilfælde, hvor Klagernes — berettigede eller uberettigede — Hovedkrav netop gik ud paa en almindelig Lønrevision. Her synes Klagernes Krav — skønt holdt i vel stor Almindelighed — dog at indeholde saa tilstrækkelig Antydning af Uenighedens Karakter, at Mæglingsvillighed i Henhold til den nævnte § 1 havde været Retspligt for de Indklagede.

Til Bedømmelse af Spørgsmaalet om Idømmelse af Bod bemærkes, at Retten ikke — som af Klagerne hævdet — kan gaa ud fra, at Skade er lidt ved Mæglingens Forsinkelse. Rent bortset fra, at der intet foreligger til Bestyrkelse af, at en Mægling i Virkeligheden vilde have ført til Lønforhøjelser, synes det i hvert Fald at maatte blive Følgen af Klagens manglende Specificering — det vides end ikke, hvor store Lønforhøjelser, Klagerne vilde have krævet, og til hvor mange Arbejdere — at Skadeserstatnings-Synspunktet er udelukket.

Og hvad Strafsynspunktet angaar, maa det vel statueres, at de Indklagede er stødt an mod en af Hovedbestemmelserne i de Regler, som

tilsigter at sætte fredelige Fremgangsmaader i Konfliktens Sted, men det kan ikke betvivles, at de Indklagede har handlet i god Tro, ligesom deres Holdning kan være foranlediget af den alt omtalte lidet tilfredsstillende Formulering af Modpartens Krav.

I Betragtning heraf findes de Indklagede — begge in solidum — til Træindustriarbejderforbundet i Danmark at burde betale en Bod af 150 Kr. og 150 Kr. i Sagsomkostninger.

Kendelse.

For Overtrædelse af den ovennævnte Bestemmelse i Regler for Behandling af faglig Strid betaler Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og Foreningen for Savværker og Høvlerier i Jylland in solidium til Træindustriarbejderforbundet i Danmark en Bod af 150 Kr. samt Sagens Omkostninger med 150 Kr.

Bekendtgørelse

fra Direktoratet for Arbejds- og Fabriktilsynet.

Opmærksomheden henledes paa, at *den ny Fabriklov af 29. April 1913 træder i Kraft d. 1. December.* I denne Anledning vil der i disse Dage til alle Virksomheder, der hidtil har været undergivet Fabrikstilsyn, udgaa Cirkulære med Besked om, hvad de paagældende Arbejdsgivere har at foretage i Anledning af den nye Lovs Ikrafttræden.

Haandværks- og Industrivirksomheder, der ikke modtager nævnte Cirkulære, skal nu foretage Anmeldelse for saa vidt der paa Værksted eller anden fast Arbejdsplads (selv om det er under aaben Himmel) beskæftiges mindst 6 Arbejdere eller der i Bedriften anvendes mekanisk Drivkraft.

Endvidere skal *samtlige Arbejdsgivere som lader Arbejde udføre paa Andenhaandsværksteder*, paa dertil bestemte Blanketter foretage Anmeldelse med Angivelse af Navn og Adresse paa Indehaverne af disse Værksteder. Ved Andenhaandsværksted forstaas et Lokale, hvori der udføres Arbejde for saadanne Personer, der optræder som Mellemmænd mellem Arbejdsgiver og Arbejder. *Derimod skal direkte beskæftigede Hjemmearbejdere ikke anmeldes*, idet Lovens § 30 foreløbig ikke træder i Kraft.

Anmeldelse skal for de nu bestaaende Virksomheder ske *senest 1. Januar*, hvorefter der vil blive givet de paagældende skriftlig Meddelelse om, hvorvidt Virksomheden falder ind under Loven. Blanketter til Anmeldelse udleveres gratis hos Arbejds- og Fabrikstilsynet.

Endelig henledes Opmærksomheden paa, at *Maskinfabrikanter og Maskinforhandlere* fremtidig har Pligt at meddele Fabriktilsynet Oplysning om enhver Leverance af Petroleumsmotorer, Dampmaskiner, Vindmotorer, Sugegasanlæg m. v. (Derimod skal Elektromotorer og Gasmotorer uden egen Gastilvirkning ikke anmeldes af Leverandøren). De hertil brugelige Anmeldelsesblanketter udleveres gratis hos Arbejds- og Fabriktilsynet.

Kjøbenhavn, d. 1. December 1913.

Haldor Topsøe.

Fabriktilsynets Adresse er:
Hovedkontoret: Studiestræde 57, Tlf. 2554. Aaben 10—4.
Th. Florentzen, Reventlowsg. 22, 4., Kbhvn., Tlf. Vester 2501.
Carl I. Ottesen, Enghavepl. 14, 2., Kbhvn., Tlf. Vester 1366.
C. Th. Jørgensen, Gl. Kongevej 162 C, 2., Kbhvn. Tlf. Vester 2355.
I. B. Peckham, Classensg. 23, 2., Kbhvn. Tlf. Central 2511.
H. Egede Glahn, Odinsvej 7, Kbhvn. Tlf. Central 830.
Frk. A. Vedel, Rosenvængets Tværvej 3, Kbhvn. Tlf. Øbro 2698.
Aalborg, H. G. Knudsen, Tlf. 848.
Aarhus, P. H. Herløv, Tlf. 904.
Hjørring, Vilh. Thofte, Tlf. 64.
Holbæk, Ludv. Koefoed, Tlf. 49.
Horsens, K. Lyne Petersen, Tlf. 591.
Kolding, W. O. Ehrenskjöld, Tlf. 426.
Maribo, Ad. Jensen, Tlf. 224.
Næstved; S. I. Simonsen.

Odense, J. Johnsen, Tlf. 436.
Randers, Johs. Ingerslev, Tlf. 549.
Roskilde, C. Myhre, Tlf. 236.
Skive, C. A. Herfurth, Tlf. 328.
Svendborg, I. Bachmann, Tlf. 298.
Varde, Arved Poulsen, Tlf. 181.

Amerikanske Organisationsforhold.

Foruden i de »gamle «Amerikanske Statssamfund *De forenede Stater* og *Kanada* findes der Fagforeninger i *Mexiko* (Byen Mexiko), *Chile* (Iquique), *Brasilien* (Rio de Janeiro) og i *Argentinien*. Kun i sidstnævnte Land synes dog Organisationerne at have nogen nævneværdig Betydning, i de øvrige Lande har, saa vidt man kan se, Arbejderbevægelsen kun sat sine første svage Spor i en enkelt stor By i hvert Land.

Dette er let forstaaeligt. De paagældende Lande er nye Samfund med ringe Industri, med god Plads til Befolkningen. Enten er den egentlige Arbejderbefolkning ret faatallig, eller dens Vilkaar og Karakter er paa væsentlige Punkter anderledes end i moderne, højt udviklede og tæt befolkede Industrilande. Den indfødte Befolkning er sine Steder Genstand for en grænseløs Udbytning; men den savner ganske den for en Rejsning nødvendige kulturelle Kraft.

I *Kanada* er Betingelserne for den faglige Organisation betydelig bedre. Kanada er en engelsk Koloni og omfatter hele den Del af Amerika, som ligger nord for De forenede Stater, med Undtagelse af Grønland og Alaska. En væsentlig Del af Landet udgør de ret værdiløse, tildels ukendte arktiske Egne. Men foruden disse har Landet udstrakte Skove samt Agerland i Mængde. Nogen Industri og Skibsfart findes ogsaa. Jernbanevæsenet er højt udviklet saa langt det rækker. Landet har 7 Mill. Indbyggere, hvoraf godt 30,000 Danske.

Den 22.—27. September 1913 afholdtes i *Montreal* den 29. kanadiske Fagforeningskongres, der dog kun omfatter Halvdelen af Kanadas organiserede Arbejdere. Ialt var 80,801 Medlemmer repræsenteret.

Der fattedes en Række vigtige Beslutninger. Bl. a. vedtoges at sende en Delegeret til den næste *internationale faglige Konference*. Der vedtoges en skarp *antimilitaristisk Resolution*. *Angaaende Indvandringsspørgsmaalet* kræver man, under Arbejdstvister Forbud mod Indvandring af Arbejdere, som tilhører de kæmpende Fag. Indvandring af Kvinder maa kun ske under direkte Regeringskontrol. Indvandring af Asiater — ogsaa fra Engelsk-Indien — kræver man forbudt i Tilslutning til tidligere Kongressers Standpunkt.

Man krævede Ophævelse af en bestaaende Lov om *Øvrighedens obligatoriske Undersøgelse af Arbejdstvister*. Der hævdes, at den gennemføres med en altfor langsommelig Forretningsgang, hvorved Arbejdernes Interesser skades, da de ikke har Lov til at strejke, før der har været forelagt Mæglingsforslag.

Desuden vedtoges nogle Ændringer i Centralisationens Love.

I *De forenede Stater* findes mange stærke Fagorganisationer, og adskillige af dem har bestaaet i mange Aar.

Landet er af Størrelse som hele Europa og ejer Rigdomskilder af enhver tænkelig Art. Industrien er højt udviklet. Folkemængden er over 90 Millioner (hvoraf ca. ¼ Mill. Danske).

Man kan dele Fagorganisationerne i 3 Grupper, nemlig:

1. De centraliserede Fagforbund (American Federation of Labor).
2. De »uafhængige« Forbund.
3. De syndikalistiske Organisationer.

Blandt *de centraliserede Fagforbund* finder man i alt væsentligt de største og stærkeste Organisationer. Tilsammen tæller de over 2 Millioner Medlemmer. Centralisationen synes at knytte dem stærkt sammen. Den udgiver et ugentlig Medlemsblad og en større Beretning hver Maaned. Virksomheden er meget omfattende og falder i alt væsentligt sammen med det, vi kender herhjemme.

Søger man f. Eks. at belyse den ved Tallene fra den sidst udgivne internationale Beretning, der omfatter Aaret 1911, viser det sig, at de centraliserede amerikanske Fagforbund til Understøttelsesformaal anvendte 9,370,000 Kr. og til Lønkonflikter 16,810,000 Kr. De tilsvarende Tal for De samvirkende Fagforbund i Danmark var 1,776,000 Kr. og 1,256,000 Kr. Beregnet pr. Medlem bliver det for De forenede Stater (hvor Centralisationen den Gang talte 1,775,000 Medlemmer) til Understøttelser 5 Kr. 28 Øre og til Konflikter 9 Kr. 47 Øre. For De samvirkende Fagforbund i Danmark var de tilsvarende Tal 17 Kr. til Understøttelser og 12 Kr. til Konflikter. Man vil se, at Virksomheden er mere intensiv i den danske end i den amerikanske Centralisation. Men der er ingen Væsensforskel. Det er kun Udviklingen, der er mere fremskreden i Danmark i fagorganisatorisk Henseende. Navnlig ser vi vor forholdsvis vel organiserede Arbejdsløshedsunderstøttelse afspejle sig i disse Tal. Tillige maa erindres, at Danmark altid giver forholdsvis høje Bidrag til store og vanskelige Konflikter i Udlandet, medens de amerikanske Organisationer i dette Forhold hidtil nærmest har været passive.*

I politisk Henseende er Udviklingen endnu længere tilbage i Amerika. Den nøje Forstaaelse og det Samarbejde mellem de faglige Organisationer og Socialdemokratiet, som er tilstede i Europa, særlig i Skandinavien og Tyskland kender man intet til. Den største Del af Arbejderbefolkningen lader sig endnu lede af de to store Partier *Demokraterne* og *Republikanerne*, som er hinanden nogenlunde jævnbyrdige og skiftevis har Magten, omtrent som de Konservative og de Liberale i England. Dog begynder de særlige Arbejderinteresser at gjøre sig stærkt gældende ogsaa i Politik. Det sker oftest ved, at man forlanger nøje Oplysning om de forskellige Kandidaters Standpunkt til Arbejdernes særlige Krav og deres Standpunkt til Arbejderbevægelsen i Almindelighed, og man slutter sig saa til det Parti eller den Kandidat, som giver det mest tilfredsstillende Svar. I mangfoldige Tilfælde har Arbejderstemmerne paa den Maade gjort Udslaget.

Forud for sidste Valg til Kongressen (Fristaternes Rigsdag) gav Centralisationens Medlemsblad i varme Ord sin Anbefaling til en Række af Kandidater spredt over hele Landet. Men disse Kandidater tilhørte de mest forskellige politiske Partier. Kun nogle enkelte var Socialdemokrater.

I et af de sidste Numre af det samme Blad fandtes en Notits, der udmærket belyser Organisationens Forhold overfor Politik. I Oversættelse er den saalydende:

Albany, N. Y. 29. Nov. 1913.

Statens samvirkende Arbejderorganisationer gik ind i den sidste politiske Valgkampagne med den Beslutning, at give et større Antal af sine Fjender en alvorlig Afstraffelse. Organisationernes officielle Organ *The Labor News* skriver i sin Omtale af Virksomheden ved den Lejlighed følgende:

»De Lovgivere, som er Fjender af en virkelig Arbejderforsikringslov, blev banket af ved Valglisterne den 4. Nov., og den Ændring af Statens Grundlov, som skal indføre en obligatorisk Forsikring, blev vedtaget med overvældende Flertal. Af en Liste paa 85 Lovgivere, som de samvirkende Organisationer havde erklæret for Fjender af Arbejderforsikringen, blev 55 slaaet, da de søgte Genvalg. De, som opnaaede Valg, slap kun ind med saadanne formindskede Majoriteter som 65 Stemmer i Stedet for 4000, 63 i Stedet for 1200 osv. Fællesorganisationen i Brooklyn gjorde et udmærket Arbejde under Kampagnen. I Kings County (det Distrikt, hvori Brooklyn ligger) var der en Liste paa 12 Lovgivere, som var vore Modstandere. Det lykkedes Organisationerne at sende 9 af disse 12 tilbage til Privatlivet. Samme Skæbne led, paa nær en, alle de Deputerede i Buffalo, som havde stemt imod Forslaget. Een ulykkelig Hændelse maatte

* Naturligvis maa man vogte sig for at tillægge disse Tal mere Betydning, end der virkelig ligger i dem. De danske Tal er rigtige nok; men de talmæssige Oplysninger fra Amerika til den internationale Beretning er endnu i høj Grad ufuldstændige. De her nævnte er egentlig de eneste, der overhovedet foreligger for 1911. Men som en Stikprøve til Sammenligning i al Almindelighed, tør man nok tage Tallene frem. Selv om der skulde være betydelige Afvigelser m. H. t. Beregningsmaade o. l., saa vil den foretagne Sammenligning dog i det væsentlige holde Stik.

vi imidlertid opleve. Edward Jackson manglede nogle faa Stemmer og faldt. Det var ham, der indbragte Forslaget om »Fuld Bemanding« (for Jernbanetog) og Landsorganisationens Forslag til en Arbejderforsikringslov, og som var virksom ved Gennemførelsen af det førstnævnte og for Fremme af det sidstnævnte Forslag. Jernbane- og Ulykkesforsikringsselskabernes Forbitrelse var derfor vendt særlig mod ham; de vilde have hans Skalp — og de fik den altsaa. En Deputeret, Edward Well, i New York 22. Kreds, havde ikke blot talt og stemt imod Arbejderforsikringsforslaget, men ogsaa udfordret de organiserede Arbejdere til at møde ham paa Valgdagen. Han blev slaaet, saa det battede. I 1912 havde han et Flertal paa 2000 Stemmer, nu manglede han 1660, og hans Plads blev overtaget af Benjamine E. Moore, en organiseret Metalarbejder.«

De samvirkende Organisationer arbejdede ihærdigt overalt i Staten New York, og den Rekord de satte, Nederlag for 55 fjendtlige Deputerede, er et Eksempel til Efterfølgelse, og viser uigendriveligt, at den politiske Taktik, man har fulgt, har bragt Resultater, som man ikke paa nogen anden Maade havde kunnet naa. Det har været en haard Kamp; men New Yorks samvirkende Organisationer har nu faaet sin Sag godkendt af Folket, og en obligatorisk Arbejderforsikringslov vil blive vedtaget af Statens Rigsdag.

Af stor politisk Interesse er ogsaa en Udtalelse af Centralisationens Formand *Samuel Gompers* i den sidste maanedlige Beretning. Den angaar Kongressens Behandling af det saakaldte La Fallette Forslag om Søfolks Forhold ombord i Skibe. Et Uddrag er i Oversættelse saalydende:

— »Hvad skal vi begære til Amerikas Ære og Storhed — mægtige Formuer og velorganiseret materiel Civilisation til Fordel for et priviligeret Faatal, eller frie kraftige Mænd og Kvinder med Mod og Vilje? Skal vi begære servile, føjelige Mænd og Kvinder, som er Herrers Ejendom, hvis Ufrihed skal danne Grundlaget for de ydre Former af et falsk republikansk Regeringssystem, eller skal vi begære Mænd og Kvinder med fuldt Herredømme over deres egne Handlinger og over deres Arbejdskraft? Kærnen af dette Spørgsmaal ligger deri, om vi skal blive hængende fast ved det gamle Standpunkt, at Ejendomsretten er saa »hellig«, at menneskelige Hjærter, Sjæle og Rettigheder skal ofres paa dens Alter.

Der foreligger nu en Lejlighed til at gøre al denne Uret god igen. For Repræsentanternes Hus foreligger et Lovforslag, som er vedtaget af Senatet og som vil gengive amerikanske Søfolk deres Frihed og Borgerret. Dette Forslag foreskriver bedre og mere hygiejniske Opholdsrum for Søfolk og bedre Arbejdsbetingelser ombord i Skibe, fastsætter en Arbejdstid, afskaffer Arrestation og Fængsling for Rømning fra Skib i sikker Havn, bestemmer, at paa Forlangende kan alle Søfolk have udbetalt Halvdelen af deres fortjente Løn, naar Skibet anløber en Havn for at losse eller lade. Foranstaltningerne til større Sikkerhed for Passagerer og alle ombord værende Personer overhovedet er: Fuld Udrustning med Redningsbaade for alle, som er ombord, obligatoriske Øvelser med Redningsbaadene, 75 % af Besætningen paa ethvert Skib, som forlader en amerikansk Havn, skal kunne forstaa det engelske Sprog og saaledes opfatte enhver Ordre fra Officerne.

En saadan Lov vilde befordre Frihed og Velfærd, ikke blot for de amerikanske Søfolk, men for Mandskabet paa ethvert Fartøj, som anløber en amerikansk Havn. De forenede Stater vilde da ikke længer være Politi og Slavefangere for udenlandske Skibsredere. Fremmede Skibe vilde blive tvungne til i alle Henseender at skabe bedre Forhold ombord; thi ellers vilde de miste alt dueligt Mandskab, saa snart Skibet lander. Ophøjes dette Forslag til Lov, vil det altsaa ikke blot betyde Frihed for de amerikanske Søfolk, det vil komme al Verdens Sømænd tilgode. —

Der er god Klang i disse Ord. Egentlig synes der kun at mangle en officiel Tilkendegivelse af det socialdemokratiske Standpunkt.

Som man ser, kan Arbejderne meget vel gøre sig gældende politisk, naar en stor og vigtig Sag staar paa Dagsordenen og samler dem. Ad Erfaringens Vej vil de da ogsaa sikkert ret hurtigt komme til Erkendelse af, at de maa samle sig i deres eget politiske Parti med et bestemt Program overfor alle politiske Spørgsmaal og i Forstaaelse med Fagorganisationerne.

Selv om den socialdemokratiske Arbejderbevægelse saaledes i Sammenligning med de store politiske Partier er svag og ubetydelig, saa har den, absolut set, gjort store Fremskridt i de senere Aar og enkelte Gange endda baaret en lokal Sejr hjem. Saaledes har Socialdemokratiet en Valgperiode igennem haft den kommunale Magt i de to Byer *Milwaukee* i Staten Minnesota og *Schenectady* i Staten New-York*.

* I begge disse Byer er forøvrigt Skandinaverne et mærkbart Element i Befolkningen.

Begge Steder er det dog lykkedes de borgerlige Partier, ved at rotte sig sammen, i næste Omgang at styrte det socialdemokratiske Styre igen.

De centraliserede Fagforbund synes at være under en klog og god Ledelse, der har Blikket aabent for, hvad Tiden kræver af en Arbejderbevægelse. I 1909 lykkedes det Ledelsen at faa Flertal for Tilslutning til den internationale faglige Sammenslutning, og der er ryddet op i meget af det konservative og eksklusive Uvæsen, som har haft til Huse i de amerikanske Fagorganisationer. Særlig bestræber man sig for at bekæmpe den Ulyst til at optage Fagfæller fra Udlandet; denne Ulyst praktiseres ved, at man kræver et urimelig højt Indskud af nye Medlemmer. Man gaar nu over til at optage den organiserede udenlandske Fagfælle indskudsfrit eller mod en stærkt modereret Afgift.*

Om *de »uafhængige« Forbund* har man ingen udtømmende samlet Oplysning. Nogle af dem er yderst hemmelighedsfulde og forholder Offentligheden enhver Underretning om deres Styrke og indre Forhold. Meget tyder dog paa, at netop disse Organisationer er særdeles svage. Men blandt de »uafhængige« er ogsaa Forbund med et betydeligt Medlemstal, som regelmæssigt udsender Oplysninger.

Blandt de største Organisationer findes 4 Forbund af forskellige Jernbanefunktionærer med tilsammen over 200,000 Medlemmer, og dernæst Murerforbundet med 82,000 Medlemmer.

Dette sidste Forbund har fornylig foretaget en Urafstemning over et Forslag om Tilslutning til Centralisationen. Forslaget forkastedes imidlertid med 12,976 Stemmer mod 7375. Der er altsaa kun en Fjerdedel af Medlemmerne, som har deltaget i Afstemningen! Man har her et nyt Bevis paa det uheldige i, at den Slags organisatoriske Spørgsmaal behandles ved Urafstemning. De bør afgøres paa en Kongres, hvor der kan stemmes paa Grundlag af en indgaaende og alsidig oplysende mundtlig Debat.

De »uafhængige« Forbund er iøvrigt af meget uensartet Karakter, idet nogle omfatter hele Landet, andre blot en enkelt Stat eller Landsdel. Atter andre er rent lokale Organisationer. Det nøjagtige Antal paa deres Medlemmer kender man altsaa ikke; men skønsmæssigt regner man med et Medlemstal paa omkring en Million.

De syndikalistiske Organisationer er samlet i Centralisationen »Industrial Workers of the World« (Verdens Industriarbejdere), der tæller 23,000 Medlemmer over hele Landet. Sammenligner man dette Tal med Landets øvrige over 3,000,000 Fagforeningsmedlemmer, vil man se, at de syndikalistiske Organisationer kun har godt $^2/_3$ % af det samlede Medlemstal. De er altsaa uden enhver praktisk Betydning. Virksomheden, de udfolder, bestaar hovedsagentlig i at nedrakke de virkelige Organisationers Tillidsmænd og lægge det praktiske Arbejde for Arbejderklassens Interesser de flest mulige Hindringer i Vejen.

Derimod er denne syndikalistiske Sammenslutnings Tilblivelse og »Udvikling« ikke uden Interesse. Den skabtes paa en dertil indkaldt Kongres i Chicago 27. Juni til 7. Juli 1905. Der var i Forvejen udsendt meget kraftige Opraab, hvori der rettedes de heftigste Beskyldninger mod de gamle Fagorganisationer. Ikke blot beskyldtes disse for at være konservative og uduelige, men for at være korrumperede og i Kapitalisternes Sold.

Samtidig var der gjort et omfattende og detailleret Udkast til en Organisation efter helt nye, forud nøje tilrettelagte Rammer. Det hele blev i Opraabet anskueliggjort geometrisk ved en stor Cirkel, hvor talrige Sektorer angav Omraadet for de enkelte Brancher og Industrier.

* At denne Bevægelse ikke er fuldt gennemført, fremgaar dog af, at Marmorarbejdernes Forbund nylig har forhøjet sit Indskud til 100 Dollars = 375 Kr.! En saadan Beslutning er jo Galskab; men den hører altsaa nu til Sjældenhederne. Det nævnte Tilfælde er at betragte som Undtagelsen, der bekræfter Reglen.

Det inderste af Cirklen var betegnet som Central-Administrationen, og aller inderst, i selve Centrum var Præsidenten anbragt, formodentlig for at anskueliggøre hvorledes alle Traade skulde samles i een Haand. Formaalet var intet mindre end at organisere hele Verdens Arbejderbefolkning i disse Industriforbund, hvad der jo ogsaa ligger i Navnet, man antog.

Kongressen fik en ret anseelig Tilslutning. Foruden 61 »personlige« Delegerede var der 70 Delegerede med Mandat til at indmelde 51,430 Medlemmer, samt 72 Delegerede for 91,500 Medlemmer, som dog ikke havde givet saa vidtgaaende Bemyndigelse til deres Repræsentanter. De Delegeredes Antal var saaledes 203, og der var paa Kongressen repræsenteret 142,930 Medlemmer.

Fra denne ret lovende Start er man altsaa nu — efter 8 Aars Virksomhed — naaet til at have 23,000 Medlemmer.

Lønbevægelser og Konflikter.

Glarmestrene i Odense. Glarmestersvendenes Forbund har faaet De samvirkende Fagforbunds Sanktion til at opsige Overenskomsten for Odense, baade overfor Lavet og overfor Arbejdsgiverforeningens Medlemmer, til Ophør 1. April 1914. Timelønnen er 30—35—38 Øre og ønskes forhøjet til 40—50 Øre. Arbejdstiden ønskes nedsat fra 10 til 9 Timer daglig. Sagen omfatter 10 Mand.

En nyttig Bog.

Lommebog for Arbejdere.

Paa Socialdemokratiets Forlag *Fremad* er der i disse Dage udkommen en »Lommebog for Arbejdere« der ved sit Indhold og sin Prisbillighed har udmærkede Betingelser for at blive alle danske Arbejderes Eje.

Det gaar jo saaledes, at man i det daglige Liv har Brug for Oplysninger om sociale Forhold, dels saadanne, der berører én selv og dels de mange Problemer, der behandles i Dagspressen, og som man kunde ønske at vide nøjere Besked om. Hidtil har man maatte søge disse Oplysninger paa mange forskellige Steder, og dette har ofte været forbundet med Besvær og betydelige Udgifter.

»Lommebog for Arbejdere« har stillet sig som Opgave at afhjælpe det Savn, der utvivlsomt har været tilstede. I et bekvemt Format og i blødt Helshirtingsbind, indeholder Bogen et Utal af politiske og almene Oplysninger, der nok skal vise sig at gøre den tilsigtede praktiske Nytte. Foruden Almanak for 1914 findes i Indholdsfortegnelsen bl. m. a. følgende Emner:

Borgerrepræsentation, Fabrikloven, en Oversigt over Fagforeningsbevægelsen, Fortegnelse over Fagforbund, Fagforeninger og Sygekasser, Finansloven, Folketing og Landsting, Valgene 1913 med Fortegnelse over Folketingets og Landstingets Medlemmer, Legater, Offentlige Kliniker, Hospitalernes Besøgstider, Omsætningstabeller og en Mængde andre praktiske Oplysninger.

Yderligere indeholder Bogen Socialdemokratiets Program, Socialdemokratiets Rigsdagsmænd (med Billede), den socialdemokratiske Presse, Vælgerforeningerne, Ungdomsbevægelsen etc.

Der er i det hele taget samlet et meget omfangsrigt Stof paa forholdsvis lille Plads, og vi kan trøstig give »Lommebog for Arbejdere« vor Anbefaling med paa Vejen.

Bogen er redigeret af *E. P. Wraae* og sælges til den billige Pris af 75 Øre hos alle Boghandlere i Danmark, samt i vor egen Boghandel »Fremad«, Frederiksborggade 33.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 26 ❋ KØBENHAVN DEN 27. DECEMBER 1913 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: Arbejdsløsheds-Statistik. Tvungen Voldgift i Norge. Lønbevægelser og Konflikter (Skrædernes Butikspriskurant i København. Syerne i Grenaa. Tekstilarbejderne hos Wessel & Vett, København. Typograferne i København.) Forhold ved Medlemmers Rejse til andre Lande. Københavns Kommune som Arbejdsgiver.

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Decbr. 1913.

Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. Januar 1914.

Tvungen Voldgift i Norge.

En Betænkning.

Vi har i 9. Aargang Nr. 44 af »Arbejderen« meddelt, at Norges Statsraad den 11. April 1013 har fremsat Forslag til Lov om Arbejdsstridigheder. Det vigtigste Moment i Lovforslaget er, at det vil indføre *tvungen Voldgift i Interesse-Konflikter.* Beslutning herom skal kunne tages af Kongen med Stortingets Samtykke, naar Mægling forgæves er prøvet, og naar Konflikten paa Grund af sin Art og sit Omfang udsætter betydelige Samfundsinteresser for Farer. Naar Kongen bestemmer, at en Konflikt skal afgøres ved Voldgift, kan han ogsaa forbyde Arbejdsstandsning, til Voldgiftssagen er afsluttet. Forbudet mod Standsning kan besluttes ogsaa før Stortinget har afgjort, om Konflikten skal løses ved Voldgift.

I Motiveringen til Forslaget siges det, at man har tre Alternativer at vælge imellem:

1. Ligefrem Fastsættelse ved Lov af Mindsteløn og andre Arbejdsvilkaar for visse Virksomheder af særlig samfundsmæssig Betydning;
2. Oprettelse af offentlige Lønningsraad med Myndighed til at fastsætte Mindste-Lønninger og visse andre Arbejdsvilkaar for saadanne Virksomheder;
3. Oprettelse af offentlige Voldgiftsretter med Myndighed til, om nødvendigt, ogsaa imod Parternes Vilje at afgøre de enkelte foreliggende Konflikter.

Da dette Lovforslag var blevet fremsat, traadte Repræsentanter for Arbejdernes faglige Landsorganisation og Norsk Arbejdsgiverforening sammen til en Konference, og d. 8. Maj rettede de to Organisationers øverste Ledelser i Fællesskab en Opfordring til det norske Storting om at udsætte Sagens Behandling i et Aar, da de to Hovedledelser, *som begge var betænkelige ved Forslaget*, var blevet enige om at nedsætte en Komité til at overveje dette for Parterne saa overordentlig betydningsfulde Spørgsmaal.

Denne Komité, som for Arbejdernes Vedkommende bestod af *Ole O. Lian*, *Rich. Hansen* og *Arnt Aamodt* og for Arbejdsgivernes Vedkommende af *E. Heiberg*, *K. Myhre* og *Axel Krefting*, har med Advokat *Harald Nørregaard* som Formand d. 29. Oktober afgivet en omfattende Betænkning om Sagen.

Denne Betænkning, som ogsaa indeholder et Lovforslag paa 45 Paragrafer til Sagens Løsning paa en efter begge Parters Mening tilfredsstillende Maade, konkluderer i, at man paa det indstændigste *fraraader* Oprettelsen af tvungen Voldgift i *Interesse-Konflikter.*

Motiveringen til dette Standpunkt

er forskellig hos de to Parter, som derfor hver for sig har skrevet sin Del af Betænkningen vedrørende Spørgsmaalet om den tvungne Voldgift.

Komiteens Formand slutter sig ganske kort til Parternes Standpunkt i det han finder.

»for sit Vedkommende at burde udtale, at han for nærværende, før nogen Lovgivning paa det foreliggende Omraade har været prøvet, og under begge de nærmest interesserede Parter: Arbejdernes og Arbejdsgivernes bestemte og samstemmige Modstand, finder det utilraadelig at lovfæste nogen Ordning med tvungen Voldgift.«

Arbejdernes Repræsentanter i Komiteen henviser først til, at der, i Lande, hvor Tanken om tvungen Voldgift i sin Tid havde vundet Indpas, efter at denne Voldgift er prøvet, har rejst sig en afgjort Uvilje imod den, saa man kan saaledes for det første ikke bygge paa heldige Erfaringer andetsteds fra, naar man vil forsøge Lovgivning paa dette Omraade.

Modstanden mod den »tvungne« siger Arbejderrepræsentanterne, maa dog ikke søges i principielle Grunde mod en samfundsmæssig Regulering af Arbejdsforholdene. Tværtimod ønsker sikkert det absolute Flertal af Fagorganisationerne, at Samfundet skal gribe ind med effektive Midler mod den økonomiske Udbytning af Arbejderklassen, men den tvungne Voldgift vil virke *modsat* af Beskyttelse, idet den vil fratage den organiserede Arbejderklasse den Ret, som alle andre Varesælgere i Samfundet har til at kunne tilbageholde sin Vare, hvis Prisen og Salgsforholdene forøvrigt ikke findes acceptable.

Medens alle andre Handlende saaledes selv bestemmer eller handler med Køberne om, hvilken Pris de vil have for Levnedsmidler, Beklædningsgenstande, Husrum etc., bliver Arbejderne den *eneste* Klasse, der maa sælge den *eneste* Vare, han ejer, for den Pris, en Voldgift tilfældig maatte ansætte for denne Vare.

Der vilde herved være etableret et skrigende Misforhold og en himmelraabende Uretfærdighed mod Arbejderne.

Skulde der være Tale om Retfærdighed, maatte den tvungne Voldgift først og fremmest beskæftige sig med en Regulering af Priserne paa Livsfornødenhederne; thi hvis den ikke løste denne Opgave, vilde det være uforsvarligt at fratage de organiserede Arbejdere deres eneste Vaaben — *Strejken* — for at skaffe Balance mellem Indtægter og de Udgifter, hvis Størrelse alle mulige andre Faktorer end Arbejderne er med til at fastsætte.

I Forbindelse hermed paaviser Arbejderrepræsentanterne, hvor *overfladisk* Regeringsforslaget i det hele taget behandler dette Spørgsmaal, naar det paastaas, at man ikke tilsigter *Arbejdstvang* ved denne Lovgivning.

Arbejderrepræsentanterne skriver herom:

»At det, naar Arbejderne var berøvet deres Ret til *organisationsmæssig* Arbejdsstandsning, skulde staa dem frit for rent individuelt at lade være at adlyde, og at der saaledes ikke skulde være indført nogen Arbejdstvang ved den tvungne Voldgift, det kan kun anføres af dem, *der vil se helt bort fra det praktiske Liv og svæve i Teoriernes Verden.* Det er kun gennem den organisationsmæssige Tilbageholden af Arbejdskraften, at Arbejderklassen bliver en Magt i Arbejdsforholdet, saaledes at den kan regulere Priser og Vilkaar forøvrigt. Bliver Adgangen hertil berøvet Arbejderklassen har den intet andet at gøre end at finde sig i Voldgiftsrettens Afgørelse — eller ogsaa at gaa til *ulovlig* Arbejdsstandsning

Den Frihed som det enkelte Individ paastaas at have til selv at tilbageholde sin Arbejdskraft, hvis ikke Vilkaarene er tilfredsstillende, vil de fleste nok forstaa er aldeles illusorisk under vor Tids Industrialisme og med den stærkt organiserede Arbejdsgiverklasse.«

Endvidere paaviser Arbejdernes Repræsentanter i Betænkningen, at Arbejdere og Arbejdsgivere ingenlunde er ligestillede Parter, saaledes som Regeringen nævner, naar den gaar ud fra, at den tvungne Voldgift i lige Grad vil forhindre de to Parters Aktion, thi alene det Forhold, at Arbejdsgiverne nu og i en lang Fremtid vil være Indehaverne af Produktionsmidlerne og tage den uforholdsmæssig store Andel af Arbejdsudbyttet, vil bevirke, at Arbejderne nødvendigvis i de allerfleste Tilfælde *maa* være den angribende Part, og som Følge deraf vil de i

samme Forhold — sikkert i 9 à 10 Tilfælde — være den Part, der af Voldgiften forhindres i at foretage en nødvendig Aktion.

Rent teknisk og praktisk set er der ogsaa mange og vægtigere Indvendinger at gøre mod Regeringens Forslag, og rene Tilfældigheder vil kunne komme til at spille en afgørende Rolle i Spørgsmaal af den mest omfattende Betydning.

Arbejderrepræsentanternes Betænkning konkluderer derfor i, at Voldgift under ingen Omstændigheder er anvendelig undtagen hvor det drejer sig om *Tariftvist* (Retsstridigheder) eller hvor Parterne er *enige* om, at Voldgift kan anvendes, fordi der ligger et antageligt Grundlag for en Sags Paadømmelse. Hvis der i sidstnævnte Fald ikke foreligger et saadant Grundlag, vil der i de langt overvejende Tilfælde blive fældet Kendelse efter et enkelt Menneskes (Opmandens) *Skøn* eller *Livs*syn uden al Hensyntagen til social *Retfærdighed* overfor den arbejdende Stand.

Arbejdsgivernes Betænkning former sig som en Advarsel mod en Lovgivning, der griber ind i Interesser, der angaar alle andre foruden de Parter, som i de enkelte Tilfælde er særlig interesserede, og de gør dem ingensomhelst Forhaabning om, at den forventede »sociale Fred« skal blive opnaaet ved denne Lovgivning.

Tværtimod. De venter, at den vil medføre

»en stadig ulmende Utilfredshed og Misfornøjelse, der i Tilfælde kan befrygtes at ville give sig Udslag, der er af en langt betænkeligere Natur end en endog meget omfattende organiseret Strejke eller Lock-out.«

Ud af Arbejdsgivernes Betænkning lyser heller ikke nogen ophøjet Forventning om Tiltro til den Formand, der af Staten vilde blive udnævnt til Formand for disse Voldgifter, der skulde afløse den økonomiske Kamp i Interessekonflikter. De er meget i Tvivl om, at det vil være muligt at finde en Mand, der ligger inde med saa alsidige Egenskaber, som nødvendigvis maa findes hos en Mand i en saadan Stilling, og de slutter Betragtningerne over dette Personspørgsmaal med følgende bidende Vending:

»— — Den Mulighed er jo ikke udelukket, at man her som i andre offentlige Stillinger kan faa lidet skikkede, ja i det hele taget aldeles uskikkede Personer.«

Medens Arbejdernes og Arbejdsgivernes Repræsentanter saaledeganske bryder Staven over Forslas om »tvungen Voldgift« erklære dg sig samtidig enige om Betimeligheden af en Lovgivning med Henblik paa Voldgift i *Retsstridigheder* og angaaende Mægling og Forhandling i alle *Interessestridigheder* inden økonomisk Kamp paabegyndes.

Med Henblik paa disse Formaal har de altsaa udarbejdet det foran omtalte Lovforslag, som derved er blevet en broget Blanding af Regler for Behandling af faglig Strid, Straffelovgivning, Voldgiftslov og Forligsinstitution.

I mangt og meget ligner dette Udkast til en Lov Bestemmelserne i Septemberforliget, Den faste Voldgiftsret m. m. her i Danmark, men paa sine Steder afviger Udkastet i ikke saa ringe Grad fra danske Forhold. Navnlig naar der er Tale om Straffes Idømmelse gaar Parterne vidt i Forslaget. F. Eks. foreslaas det, at Arbejdsretten (Den faste Voldgiftsret) skal kunne idømme Bøder, hvis nogen forstyrrer Mødet, krænker Rettens Værdighed eller ikke lyder Paabud fra Retten eller Formanden«. Samme Skæbne kan overgaa »den som skriver noget usømmeligt eller fornærmeligt i et Søgsmaalsskrift«. Bøder kan ogsaa idømmes for Brud paa Tavshedspligt fra Forligsmøder.

Underligt ser det ud, at Arbejder- og Arbejdsgiverrepræsentanter foreslaar en Lovbestemmelse, hvorefter det anses for Udeblivelse, hvis en mødepligtig »maa afvises fordi han møder beruset«, og underligt er det ogsaa at træffe paa følgende Bestemmelse:

»Nægter nogen uden gyldig Grund at forklare sig eller aflægge Ed eller Forsikring, kan han ved Kendelse under Sagen ilægges Bøder og paalægges helt eller delvis at erstatte de Omkostninger som er voldt ved Nægtelsen. *Han kan ikke ilægges saadan Straf og saadant Omkostningsansvar mere end to Gange i samme Sag.*«

Den, der altsaa er standhaftig nok, kan slippe fri for Edsaflæggelse og andre mindre »behagelige« Pligter.

I Udkastet til Lovforslaget tiltænkes det at give Forligsinstitutionen en meget udstrakt Myndighed paa et enkelt Punkt. Forligsmanden skal nemlig have Ret til at *paabyde* Udsættelsen af en Arbejdsstandsning, selv om den er lovlig varslet, indtil *han* har forsøgt Mægling, blot han skønner, at Standsningen vil kunne udsætte betydelige Samfundsinteresser for Fare.

I en anden Paragraf foreslaas det — mærkeligt nok — at Dommerne, der skal vælges blandt Arbejdere og Arbejdsgivere, slet ikke maa tilhøre Fagforenings- eller Arbejdsgiverforeningsbestyrelser, ejheller være fast ansat i en saadan Forenings Tjeneste.

Udover disse lidt mærkelige Bestemmelser findes der ogsaa en hel Del Detailler og udpenslede Enkeltheder, som sikkert meget hellere skulde være undladt, dersom Forslaget, hvis det da blev ophævet til Lov, virkelig skulde naa det, der er tilsigtet.

Den norske Regering har imidlertid ikke taget Hensyn til denne Fællesindstilling fra de mest kompetente Raadgivere paa dette Omraade. Regeringen har tværtimod bekendtgjort, at den ikke finder Anledning til at fravige sin principielle Synsmaade, og som Følge deraf fremsættes Forslaget om *Tvungen Voldgift i Interessestridigheder*, saaledes at Regering eller Storting, naarsomhelst det maatte passe disse Autoriteter, kan forhindre en Kamp ved at *paabyde* Voldgift.

I Forbindelse hermed fremsætter Regeringen Forslag om *offentlig Mægling* i alle Tilfælde, inden Arbejdsstandsning finder Sted, uanset om Organisationerne selv har Voldgiftsregler og om de har benyttet dem, inden den økonomiske Kamp iværksættes.

Det Forslag Regeringen fremsætter om offentlig Mægling er endda af den Beskaffenhed, at der hengaar hele 30 Dage, inden der overhovedet kan blive Tale om Arbejdsstandsning.

Under disse Forhold har den norske Landsorganisation indkaldt til extraordinær Kongres den 15. Januar 1914.

Lønbevægelser og Konflikter.

Skrædernes Butikspriskurant i København. Dansk Skræderforbund har faaet Sanktion til at opsige den i 1907 oprettede Priskurant for Butiksarbejde til Udløb 1. April 1914.

Syerne i Grenaa. Syernes Forbund har faaet Sanktion til at opsige den med Fagets Arbejdsgivere i Grenaa indgaaede Overenskomst til Udløb 1. Marts 1914.

Tekstilarbejderne hos Wessel & Vett, København. Gennem Textilarbejderforbundet har Væveriarbejdernes Fagforening i København faaet De samvirkende Fagforbunds Sanktion til at opsige den hos A/S Wessel & Vett bestaaende Overenskomst til Ophør 1. April 1914. En Del Varer, som er kommen frem siden sidste Priskurants Oprettelse, ønskes sat i Pris, og andre Varer, som betales altfor lavt i Forhold til det, der fastsattes overfor Fabrikantforeningen i 1911, ønskes forhøjet i Overensstemmelse hermed. Sagen omfatter 3 Fabrikker og ca. 300 Arbejdere, hvoraf de allerfleste er organiserede.

Typograferne i København. Med indeværende Aar udløber Typografernes nugældende Tarif, og Typografer og Bogtrykkere er nu enedes om en ny, uden at den gamle Tarif har været sagt op.

Forslaget til den ny Tarif, der er Resultatet af Forhandlinger, der har strakt sig over det meste af 1½ Aar er blevet drøftet paa en Række af Branchemøder og paa en Generalforsamling for alle Brancher og har derefter været til Urafstemning blandt Forbundets københavnske Medlemmer. Resultatet af Afstemningen forelaa d. 12. Decbr. og viste, at den ny Tarif blev vedtaget med 1358 St. mod 700.

Den ny Tarif træder i Kraft 1. Januar og gælder i 7 Aar. Samtlige *Minimallønninger* for faglærte hæves med 2—3 Kr., for mandlige

Trykkeriarbejdere med 1—4 Kr. og for kvindelige Trykkeriarbejdere med 1 Kr. Endvidere forhøjes alle bestaaende Lønninger paa til og med 38 Kr. ved Dagarbejde og 48 Kr. ved Natarbejde med 2 Kr. for faglærte og 1 Kr. for ikke faglærte. Samtidig forhøjes Prisen pr. 1000 Bogstaver med 3 Øre.

Fra 1. Januar 1917 forhøjes alle bestaaende Lønninger til og med en Grundløn af 40 Kr. for faglærte med 1 Kr. og Minimallønningerne for mandlige og kvindelige Trykkeriarbejdere hæves med 1 Kr. Tusindbetalingen forhøjes med 2 Øre, saa den derefter bliver 50 Øre.

Der er gennemført en ny Bladsættertarif, hvor Godtgørelserne er omlagte, og der er skabt en Maskinsættertarif med Specialgodtgørelser. For Bogsætternes Vedkommende er foretaget en Regulering af forskellige Priser. For Stereotypørerne og Galvanoplastikerne er indført en mere specialiseret Tarif.

Forhold ved Medlemmers Rejse til andre Lande.

For nogen Tid siden modtog »De samvirkende Fagforbund« fra Landsorganisationen i Norge en Besværing over, at en Arbejder, som var kommen fra Danmark og havde taget Arbejde i en norsk By, var bleven staaende som Medlem af sit danske Forbund. Vedkommende havde saa paa en demonstrativ Maade understreget dette Forhold til Skade for Organisationsbestræbelserne i vedkommende Fag og By.

Paa Forespørgsel oplyste Forbundet, at man kun modstræbende havde givet efter for Mandens Ønske om at bevare sin Medlemsret. Hans særlige Branche har i Norge sit eget Forbund, som ikke tilhører den internationale Sammenslutning, og han vilde saaledes miste sin Anciennitet i denne med Hensyn til Rejse- og anden Understøttelse, hvis han overtraadte til det norske Forbund. Da han dernæst erklærede, at hans Ophold i Norge vilde blive af ganske kort Varighed, og da man jo intet vidste om hans udfordrende Optræden paa Arbejdspladsen, havde man ment at kunne beholde ham indtil videre.

Hele Sagen er formentlig nu ordnet til alle interesserede Organisationers fulde Tilfredshed. Men Forretningsudvalget har ønsket at benytte Anledningen til at henlede Organisationernes Opmærksomhed paa en Beslutning af den internationale faglige Konference i Zürich i Septbr. 1913, som gaar ud paa, at *udenlandske Arbejdere skal betale deres Medlemsbidrag i det Land, hvor de opholder sig.*

Denne Regel maa naturligvis overholdes, selv om den i enkelte Tilfælde kan volde visse Vanskeligheder, fordi de organisatoriske Rammer ikke er ens i alle Lande. Forøvrigt kunde et Tilfælde som det førnævnte formentlig have været ordnet derved, at man ved Medlemmets Afrejse fra Danmark lod ham afmelde sig med Bogen paategnet *alt i Orden*, og saa ved hans eventuelle Tilbagekomst lade ham indtræde i sine gamle Rettigheder i det danske Forbund og dermed ogsaa i Fagets internationale Sammenslutning, dette sidste selvfølgelig forudsat han har holdt sit Medlemsskab i det paagældende udenlandske Forbund i Orden i den mellemliggende Tid.

Københavns Kommune som Arbejdsgiver.

Københavns Magistrat har ladet foretage en Opgørelse over, hvor mange Personer, der er beskæftigede i Kommunens Tjeneste, og hvilke Beløb, Kommunen maa udrede i Lønninger. Resultatet af Opgørelsen, der udviser Antallet af alle de Personer, der den 26. September d. A. var beskæftigede og fik Løn af Kommunen (uanset om paagældende den anførte Dag har været til Stede eller ej), findes angivet nedenstaaende, fordelt efter Kommunens Hovedafdelinger.

Institutionsvis fordelt Opgørelse over Antallet af, og Lønnen for alle de Personer, der den $^{26}/_{9}$ 1913 var beskæftiget og fik Løn af Københavns Kommune.

Institution	Personer			Samlet Aarsløn for 1913—14
	Mænd	Kvinder	Ialt	Kr. Ø.
Borgerrepræsentationen	12	2	14	43,875
Overpræsidiet	14	1	15	34,337.50
Magistratens 1. Afdeling.				
Centraladministrationen	19	12	31	61,473
Skolevæsenet	921	1,438	2,359	4,514,900
Politi- og Fængselsvæsenet	977	65	1,042	1,932,013
Begravelsesvæsenet	180	78	258	271,845
Forskelligt	48	16	64	61,425
Ialt...	2,145	1,609	3,754	6,841,656
Magistratens 2. Afdeling.				
Centraladministrationen	26	6	32	69,238
Raadhuset	48	77	125	123,469.75
Skattedirektoratet og Skatteoppebørselen	143	54	197	520,610
Stadskunduktørembedet	30	14	44	88,610
Økonomikontoret m. v.	65	38	103	125,990
Torve- og Slagtehallerne m. v.	212	39	251	399,948
Hospitalsvæsenet	428	1,244	1,672	1,576,950
Sindssygevæsenet	175	238	413	292,191
Bidstrup Gods	31	4	35	37,917
Ialt...	1,158	1,714	2,872	3,234,923.75
Magistratens 3. Afdeling.				
Centraladministrationen	87	15	102	200,242.49
Alderdomshjemmet	17	116	133	104,508.34
Almindelig Hospital	116	188	304	257,036
Sundholm	79	24	103	146,440.42
St. Johannes Stiftelse	69	121	190	178,567.61
Kreds- og Distriktskontorerne	66	15	81	164,259.18
Nærumgaard Børnehjem	4	9	13	9,375
Ialt...	438	488	926	1,060,429.04
Magistratens 4. Afdeling.				
Centraladministrationen	13	3	16	40,958.34
Bygningskommissionen	27	3	30	68,050
Stadsingeniørembedet	105	3	108	208,470.34
Stadsarkitektembedet	61	2	63	98,661.93
Belysningsvæsenet	2,043	81	2,124	3,826,166.31
Sporvejene	2,209	135	2,344	3,948,000
Sundhedsvæsenet	37	21	58	80,305
Vej- og Kloakanlægene	972	19	991	1,410,600
Vandforsyningen	417	4	421	760,079.18
Brandvæsenet	338	9	347	590,433.22
Ialt...	6,222	280	6,502	11,031,724.32
Københavns Kommune ialt...	9,989	4,094	14,083	22,246,945.61

Københavns Kommune beskæftiger saaledes ialt 14,083 Personer. 9,989 Mænd og 4,094 Kvinder.

Den samlede Aarsløn for disse er 22,246,945 Kr. 61 Øre.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i December 1913.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et tydeligt 0. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. Januar 1914.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Otto Smith.

Skemaet kan i udfyldt Stand sendes i aaben Konvolut for 4 Øre (indenfor Københavns Postdistrikter for 2 Øre).

Bogtrykkeri København

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsaaret 1913.

Bemærkning: Naar ingen Arbejdsdage eller ingen takte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et tydeligt 0. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et ?

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Løbet af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der talt paa for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller ligende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes ? Dage om Ugen)?	
6. Paa hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn:

Adresse:

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til der Forbund, hvorfor de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saafremt de ikke ere Medlemmer af noget Forbund, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. Januar 1914.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund. P. P. V.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 27 ❋ KØBENHAVN DEN 3. JANUAR 1914 ❋ 10. AARGANG

Med Tak for godt Samarbejde i Aaret 1913 ønskes Organisationerne Held og fortsat Fremgang i det kommende Aar.

Forretningsudvalget
for
De samvirkende Fagforbund.

INDHOLD: Den faste Voldgiftsret. Lønbevægelser og Konflikter (Arbejdsmændene i Københavns Frihavn. Forgylderne paa Odder Savværk og Guldlistefabrik. Kvinderne hos Jacob Holm & Sønner i København. Kvinderne paa Frederiksberg Glasværk. Kvinderne i København). Udlandet. Lønbevægelser i Frankrig 1912.

Den faste Voldgiftsret.

Septemberforligets Varselsbestemmelser angaaende Sympatistrejker. Sag Nr. 108.

Da Dansk Arbejdsmands Forbund ikke havde opnaaet Enighed om en ny Lønoverenskomst ved Forhandlinger, der var ført med *Københavns Margarinefabrik*, afsendte Forbundet den 20. Oktober og 5. Novbr. 1913 Strejkevarsler saavel overfor den nævnte Fabrik som overfor Margarinefabriken *A/S Alfa* i Vejen, *Randers Margarinefabrik, Esbjerg Margarinefabrik* og *A/S H. Steensens Margarinefabrik* i Vejle, for derigennem at fremtvinge en Ordning paa den københavnske Virksomhed.

Arbejdsgiverforeningen paastod at disse Strejkevarsler var stridende mod Septemberforliget og mod Normen for Regler for Behandling af faglig Strid og indsendte en Klage derover til Den faste Voldgiftsret. Arbejdsgiverforeningen forlangte fastslaaet, at Iværksættelsen af Sympatistrejke skulde ske ved Paabud fra De samvirkende Fagforbund, som ogsaa skulde være pligtig at fremsende alle Varsler desangaaende.

Retssagen var skredet saa vidt frem, at Parterne var mødt til den mundtlige Procedure den 22. Nov., men ved denne Lejlighed stillede Rettens Formand, Justitiarius *C. Ussing*, Forslag om, at man ved Forhandling søgte Regler for Sympatistrejkers Varsling i Overensstemmelse med Septemberforliget fastsat.

Mødet endte med, at der opnaaedes Enighed om at optage en saadan Forhandling efter at Rettens Formand havde erklæret sig villig til at lede og deltage i Forhandlingerne.

Efter at der derpaa i nogen Tid var vekslet mundtlige og skriftlige Forslag om Sagen, afsluttedes den ved et Møde d. 20. Decbr. med Indgaaelsen af nedenstaaende **Overenskomst**:

»Angaaende Forstaaelsen af Reglerne om Varsling af Sympatistrejker i Henhold til Septemberforliget og § 14 i Normen for Regler for Behandling af faglig Strid, enedes Parterne om Iagttagelse af følgende Former:

Saafremt en Sympatistrejke agtes iværksat i Henhold til Septemberforligets Bestemmelse om Hovedorganisationernes Ret til at *dekretere* Arbejdsstandsning, fremsendes saavel 1ste som 2det Varsel af De samv. Fagforbund.

Agtes en Sympatistrejke derimod iværksat i Henhold til Forligets Bestemmelser om Hovedorganisationernes Ret til at *godkende* Arbejdsstandsning, kan et Landsforbund, som tilhører De samvirkende Fagforbund, fremsende 1ste Varsel, medens 2det Varsel fremsendes af De samvirkende Fagforbund.«

For at der ikke senere skulde opstaa Tvivl om Betydningen af Udtrykkene i denne Overenskomst enedes man endvidere til Forklaring deraf som Note om følgende:

1. *at* et Landsforbund kun kan varsle Sympatistrejke for sine egne Medlemmer,

2. *at* eksempelvis under en Konflikt med Støberiarbejdsmændene paa en Maskinfabrik Dansk Arbejdsmands Forbund har Ret til paa egen Haand at etablere Strejke for Forbundets Medlemmer hos hele Sammenslutningen indenfor Jern- og Metalindustrien, hvem dets Overenskomst omfatter, og

3. *at* eksempelvis Dansk Arbejdsmands Forbund ikke under en Konflikt med Jernindustrien har Ret til at udvide Konflikten til at omfatte Forbundets Medlemmer ved Cementfabrikkerne uden Godkendelse og Fremsendelse af 2det Varsel fra De samvirkende Fagforbund.

Efter det saaledes vedtagne bortfaldt Sag Nr. 108 som Retssag.

Kendelse angaaende Overenskomstforholdene i Frihavnen.

Sag Nr. 111.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 23. December 1913 i Sag Nr. 111: De samvirkende Fagforbund mod Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Københavns Frihavns Aktieselskabs Vegne.

I Henhold til saakaldte »Reglementariske Bestemmelser og Lønbetingelser for Arbejderne« var Losse- og Lade-Arbejdet siden 1901 udført for Københavns Frihavns Aktieselskab af saakaldte »Nummerarbejdere« (særlige med Nummer forsynede og til Arbejdet fortrinsberettigede Folk), der dannede deres egen Fagforening, som, i Overensstemmelse med de reglementariske Bestemmelsers § 3, stillede Selskabet Kaution for Arbejdernes eventuelle Beskadigelser af Maskiner og Gods og iøvrigt, siden 1907, stod i stadigt Forhandlingsforhold til Aktieselskabet angaaende Arbejdsvilkaarene i Frihavnen.

Da den indførte Maskinkraft ifølge Selskabets Opfattelse efterhaanden havde gjort de efter Reglementet gældende Akkordsatser alt for ufordelagtige for Selskabet, indledede Selskabet Forhandlinger med Fagforeningen om en ny Lønningsmaade, indeholdende Lønreduktioner, og da disse Forhandlinger, der efter nogen Tids Forløb tiltraadtes af Hovedorganisationerne, ikke bragte et efter Selskabets Skøn tilfredsstillende Resultat, udstedtes til Arbejderne følgende

Bekendtgørelse fra Direktionen.

Da det, trods længere Tids Forhandlinger mellem K. F. A.'s Direktion og Frihavnsarbejdernes Bestyrelse, ikke er lykkedes at opnaa Enighed om nye Akkorder for Frihavnsarbejderne, er det blevet besluttet fra dette Aars Udgang at indføre nye reglementariske Bestemmelser og Lønbetingelser, der saaledes fra nævnte Dato træder i Stedet for de tidligere gældende.

Efter de nye Bestemmelser og Lønbetingelser vil Arbejderne blive lønnede med Timeløn og Akkordtillæg for alt Arbejde, der tidligere er udført i Akkord. Timelønnen udbetales ugentlig, Akkordtillægget maanedsvis.

De nye reglementariske Bestemmelser og Lønbetingelser kan faas ved Henvendelse til Formanden i Vagtstuen.

For at komme i Betragtning ved Ansættelsen af Arbejdere efter de nye reglementariske Bestemmelser maa skriftlig Ansøgning indsendes inden den 15. December d. A. til K. F. A.'s Direktion. Navn og Adresse skal tydelig anføres i Ansøgningen.

Københavns Frihavn, den 4. Decbr. 1913.

J. F. Bergsøe,
Direktør.

Dette Skridt besvaredes ved en Meddelelse fra »Dansk Arbejdsmandsforbund, Frihavnsarbejdernes Afdeling« af 5. December om, at samtlige Arbejdere den følgende Dag vilde fratræde Arbejdet; men overfor Arbejdsgivernes Paaberaabelse af Septemberforligets Strejkevarsels-Bestemmelser blev Meddelelsen dog taget tilbage, og behørigt første Strejkevarsel blev givet samtidig med, at Arbejdsmandsforbundet som sin principale Opfattelse hævdede, at Opsigelse af de reglementariske Bestemmelser i Henhold til Septemberforligets § 6 kun kunde ske med 3 Maaneders Varsel, og at Bekendtgørelsen af 4. December som Følge deraf var ulovlig.

Det er navnlig dette sidste Spørgsmaal, som De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne har indbragt for Retten, idet de har indklaget Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening for paa Frihavns-Aktieselskabets Vegne at høre statueret, *at* de reglementariske Bestemmelser anses for en kollektiv Overenskomst mellem Frihavns-Aktieselskabet og Frihavnsarbejdernes Fagforening, *at* Septemberforligets § 6 som Følge deraf paabød en Opsigelsesfrist af 3 Maaneder, da der i Overenskomsten manglede en Opsigelsesbestemmelse, og *at* Varselsbestemmelserne i Septemberforligets § 2 var gældende for begge Parter som Medlemmer, hver af sin Hovedorganisation, og subsidiært, saafremt det maatte blive statueret, at de reglementariske Bestemmelser efter deres § 13 kunde opsiges som sket, *at* Arbejderne med Dags Varsel maatte kunne forlade Arbejdet.

De Indklagede har derimod hævdet Lovligheden af den skete Bekendtgørelse, idet de gør gældende, at de reglementariske Bestemmelser, som ved Bekendtgørelsen af 4. December ophævedes fra 1. Januar næste Aar at regne, ikke var en kollektiv Overenskomst, men kun et af Arbejdsgiverne ensidigt givet Tilsagn om visse Vilkaar paa deres Arbejdsplads, et Tilsagn, hvis Bortfald ikke krævede noget Opsigelsesvarsel, særlig ikke i nærværende Tilfælde, hvor Reglementet (i § 13) indeholder Forbehold om Ret til ensidig Ændring fra Frihavnsselskabets Side.

Vel maa der gives Klagerne Medhold i, at ved Afgørelsen af, om der foreligger et ensidigt Tilbud om Arbejde paa visse Vilkaar eller en kollektiv, begge Parter forbindende Overenskomst, er det ikke altid afgørende, om Dokumentet *kaldes* en Overenskomst eller, som her, reglementariske Bestemmelser, og heller ikke, om det som her, ikke er medunderskrevet af Arbejdernes Organisation, og vel er det oplyst, at Reglementet er tilblevet efter Forhandling med Arbejdernes Organisation, og at det har modtaget adskillige Ændringer i Tidens Løb efter saadan Forhandling; men efter de Retten forelagte Oplysninger er der paa den ene Side ingen Tvivl om, at Selskabet for sit Vedkommende bestandig har opfattet Reglementet kun som et ensidigt Tilsagn — bortset fra det omtalte kollektive Garantitilsagn — og ligesom Selskabet maa antages aldrig at have forlangt Arbejderorganisationens Underskrift paa Reglementet, har Selskabet ogsaa bestandig tilkendegivet Ændringerne i Reglementet ved ensidige Cirkulærer, uden at Arbejderorganisationen nogensinde ved sin Underskrift har forpligtet sig til at respektere dem. Paa den anden Side er det desuden oplyst, at Arbejderne heller ikke har følt sig kollektivt forpligtede overfor Reglementet. Saaledes har de uden Hensyn til Reglementets Bestemmelser nægtet at udføre Natarbejde paa Reglementets Vilkaar.

Da det paagældende Reglement altsaa ikke kan anses som en gensidig Overenskomst, bliver det ufornødent at undersøge, om Septemberforliget under en modsat Forudsætning i sin § 6 overhovedet vilde have ført til en tre Maaneders Opsigelsestid.

Selv om imidlertid Reglementet ikke er en gensidig Overenskomst, er det dog ikke dermed givet, at det slet intet Opsigelsesvarsel krævede, saaledes som af de Indklagede hæv-

det; men heller ikke dette Spørgsmaal bliver det nødvendigt at komme ind paa, thi det synes utvivlsomt, at en Tilkendegivelse som den af 4. December, ifølge hvilken ingen af de for Tiden ansatte Arbejdere kunde faa Arbejde efter den 1. Januar 1914, medmindre de forinden (før den 15. December) skriftlig vilde indgaa paa nye — lønreducerende — Arbejdsvilkaar, er en Trusel om kollektiv Afskedigelse og maa betegnes som en Lock-outtrusel paa samme Maade, som f. Ex. en Tilkendegivelse fra Arbejderne om, at ingen af dem efter den 1. Januar vil tage Arbejde hos Selskabet, medmindre Tilsagn forud gives dem om lønforhøjende Vilkaar, maatte betegnes som en Strejketrusel.

Og da nu begge Parter ved deres Indmeldelser i Hovedorgarnisationerne er bleven underkastede Septemberforligets Regler om Iværksættelse af Lock-out og Strejke, maa det statueres, at, saafremt der ikke forud af Arbejderne etableres Strejke mod Aktieselskabet, vil Iværksættelsen af Bekendtgørelsen af 4. December ikke lovlig kunne ske den 1. Januar næste Aar, da de af Septemberforligets § 2 foreskrevne særlige Former for Lockoutvarslet ikke har været iagttagne.

Sagens Omkostninger — 200 Kr. — findes Parterne at burde betale med Halvdelen hver.

Kendelse:

Paastanden om, at de ovennævnte reglementariske Bestemmelser udkræver 3 Maaneders Opsigelse, kan ikke tages til Følge.

Bestemmelserne i den af Frihavns-Aktieselskabet den 4. December d. A. udstedte »Bekendtgørelse« kan ikke lovlig iværksættes uden behørigt Lockoutvarsel.

Sagens Omkostninger — 200 Kr. — betales af Arbejdsgiverforeningen paa Frihavns-Aktieselskabets Vegne og af De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne hver med Halvdelen.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændene i Københavns Frihavn. Vi har tidligere meddelt, at Frihavns-Aktieselskabet d. 4. Decbr. ved Opslag i Frihavnen tilkendegav, at de tidligere Lønningsbestemmelser vilde træde ud af Kraft d. 1. Januar 1914, og at Arbejdere, som fra nævnte Tidspunkt vilde indgaa paa at arbejde for de af Selskabet stærkt reducerede Lønsatser, skulde søge Ansættelse inden d. 15. Decbr. 1913.

Dansk Arbejdsmands-Forbund protesterede straks mod disse Opslag og forlangte, at Firmaet skulde sige de for Frihavnen gældende »Reglementariske Bestemmelser« op med 3 Maaneders Varsel, fordi Selskabet, som i Begyndelsen af Aaret 1913 havde indmeldt sig i Arbejdsgiverforeningen, derved var blevet pligtig at overholde Septemberforligets § 6, der fastsætter mindst 3 Maaneders Opsigelse for kollektive Overenskomster.

Gennem De samvirkende Fagforbund blev Den faste Voldgiftsret afæsket en Afgørelse af dette Spørgsmaal.

Retten slog imidlertid fast, at Frihavnens »Reglementariske Bestemmelser« *ikke* var en kollektiv Overenskomst, der krævede 3 Maaneders Opsigelse, men paa den anden Side var Selskabets Foranstaltninger med Hensyn til Ændringer og Reduktioner af en saadan Art, at deres Gennemførelse krævede de i Septemberforligets Punkt 2 fastsatte Varselsbestemmelser for en Lockout iagttagne; »thi«, som Retten siger, »det synes utvivlsomt, at en Tilkendegivelse som den af 4. Decbr. ifølge hvilken ingen af de for Tiden ansatte Arbejdere kunde faa Arbejde efter d. 1. Januar 1914, medmindre de forinden (før d. 15. Decbr.) skriftlig vilde indgaa paa nye — lønreducerende — Arbejdsvilkaar, er en Trusel om kollektiv Afskedigelse og maa betegnes som en Lock-outtrusel« — —.

Da Arbejdsgiverforeningen fik dette Resultat mundtligt meddelt ved et

Møde, der i anden Anledning afholdtes i Den faste Voldgiftsret d. 20. Decbr., udstedte den straks følgende Lock-out-Varsel:

DANSK ARBEJDSGIVER- OG MESTERFORENING. *Kbhvn.*, 20/12 *1913.*

Anbefalet.

Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund i Danmark.

Den faste Voldgiftsrets Formand har i Dag meddelt Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund og for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, at Resultatet af Kendelsen i Sag Nr. 111 er det, at der ikke mellem Frihavnen og dens Arbejdere eksisterer nogen Overenskomst, men at de gældende Bestemmelser er et Reglement, der ikke kræver de af Dansk Arbejdsmandsforbund og Frihavnsarbejdernes Afdeling paastaaede 3 Maaneders Opsigelse, men Voldgiftsrettens Formand har tillige meddelt, at hverken det af Frihavnen givne 3 Maaneders Varsel om, at man, hvis Enighed ikke opnaaedes, paa egen Haand vilde indføre ny reglementariske Bestemmelser, eller den under 4. December d. A. givne Meddelelse om, at fra 1. Januar 1914 vilde disse Bestemmelser blive sat i Kraft, fyldestgjorde de Krav, der i et Tilfælde som det foreliggende maatte stilles ved Indførelsen af ny reglementariske Bestemmelser, idet Retten vilde kræve et formelt Lock-out'varsel efter Septemberforligets Punkt 2.

Da Arbejdsgiverforeningen vel har tænkt sig, at der til gennemgribende Ændringer i reglementariske Bestemmelser krævedes det i Septemberforligets Punkt 2 omhandlede 14 Dages Varsel, men ikke havde tænkt sig, at dette Varsel skulde have Formen af en Lock-out'erklæring, har man ikke tidligere udstedt en saadan. Men foranlediget ved den omtalte Kendelse i Sag Nr. 111 nødsages man til for alle Tilfældes Skyld at meddele det ærede Forretningsudvalg, at man agter at lade de ny reglementariske Bestemmelser træde i Kraft fra den 5. Januar 1914, og at man i Forbindelse hermed agter nu at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om, at der iværksættes Arbejdsstandsning overfor samtlige Medlemmer af Frihavnsarbejdernes Afdeling undtagen de Folk, med hvem man inden den Tid maatte have opnaaet en tilfredsstillende Ordning.

P. F. V.
S. C. HAUBERG.

Sophus Agerholm.

Under disse Forhold indkaldte Forligsmanden til Møder i Dagene d. 18., 20. og 22. Decbr., men det lykkedes ikke i rette Tid at skaffe et tilfredsstillende Grundlag for Optagelse af Forhandling om Sagens Realiteter.

Den sidste Dag forsøgte Forligsmanden Konflikten afværget paa den Maade, at man straks skulde prøve paa at naa til Enighed om nogle Spørgsmaal, som Selskabet tillagde særlig Betydning, og at der derefter skulde optages en fri Forhandling mellem Parterne om de øvrige Forhold, samt at Strejken og Lock-out'en skulde udsættes til 1. Marts 1914.

Denne Tanke tiltalte dog ikke Arbejdsgiverne, som jo unægtelig ogsaa derved vilde have set de smukke Planer, om at overfalde Arbejderne netop nu i Vinterens Hjerte, ryge i Lyset.

Som Middel til at forhindre Forslaget i at blive gennemført, brugte man det Paaskud, at der var skrevet til en Del *Arbejdsvillige*, og naar disse mødte næste Dags Morgen, havde man Pligt til at tage dem i Arbejde.

Forligsmanden, som var underrettet om, at Arbejderne ikke uden Sværdslag vilde lade sig drive ud af Arbejdet, opgav saa videre Forsøg paa at finde et Grundlag for Forhandlingerne.

Tirsdag den 22. December iværksatte Frihavnsarbejderne derfor en Strejke, der var varslet 14 Dage forinden.

Selskabet var dog ikke ene om at forberede den forestaaende Kampsituation.

Fra Arbejdernes Side var der nemlig ogsaa truffet Foranstaltninger, der gik ud paa at forhindre Tilgang af Arbejdere. Der var saaledes telegraferet til alle nærliggende Havnestæder og større Byer i Nabolandene om Konflikten, og det var derfor imod Selskabets Forventning kun faa Skruebrækkere, der lod sig hverve ved Konfliktens Udbrud.

I Konflikten er inddraget mellem 600—700 Mand.

Imellem Jul og Nytaar afsendte Arbejdsgiverforeningen et saalydende 2. Lock-outvarsel:

DANSK ARBEJDSGIVER- OG MESTERFORENING. *Kbhvn., 27/12 1913.*

Anbefalet.

Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund i Danmark.

I Fortsættelse af vor Skrivelse af 20. ds. tillader vi os — i Henhold til Kendelsen i Sag Nr. 111 — at meddele, at der fra 5. Januar 1914 vil blive indført nye reglementariske Bestemmelser i Kjøbenhavns Frihavn, og at en kompetent Forsamling har vedtaget, at der i Forbindelse dermed iværksættes Arbejdsstandsning overfor samtlige Medlemmer af Frihavns Arbejdernes Afdeling med Undtagelse af de Folk, med hvem man inden den Tid maatte have opnaaet en tilfredsstillende Ordning.

P. F. V.
S. C. HAUBERG.

Sophus Agerholm.

At modtage Lock-out-Varsel over for Folk, som allerede er i Strejke, forekommer os ret overflødig, saa den Ulejlighed kunde Arbejdsgiverforeningen godt have sparet sig.

Forgylderne paa Odder Savværk og Guldlistefabrik. I Nr. 24 af denne Aargang af »Arbejderen« meddelte vi, at Forgylderforbundet havde faaet Sanktion til at iværksætte Strejke paa Odder Guldlistefabrik for at forhindre Genindførelsen af Hjemmearbejde i Faget.

Forgylderforbundet har senere meddelt, at det ikke har faaet Anvendelse for den givne Sanktion, da Firmaet er indgaaet paa at respektere de i Faget gældende Forhold paa alle Omraader.

Kvinderne hos Jacob Holm & Sønner i København. Den 12. Novbr. 1913 afskedigede Rebslageri-Firmaet Jacob Holm & Sønner 11 Kvinder umiddelbart efter at Kvindeligt Arbejderforbund ved en Række Agitationsmøder havde faaet en Del af Firmaets kvindelige Arbejdere organiserede, og de 11 afskedigede var netop blevet Medlemmer af Organisationen paa det Tidspunkt.

Forbundet betragtede disse Afskedigelser som et Angreb paa Organisationsretten og ønskede derfor Sagen indbragt for den faste Voldgiftsret.

Den 26. Novbr. blev der imidlertid afholdt et Fællesmøde, hvori Repræsentanter for Hovedorganisationerne deltog, og ved denne Lejlighed hævdede Arbejdsgiverne, at det under ingen Omstændigheder var Meningen at forhindre Arbejderne i at danne Organisation, og de henviste i saa Henseende til, at der stadig beskæftigedes mange organiserede Kvinder saavel som Mænd paa Firmaets Fabrik. Aarsagen til Afskedigelserne, paastod de, laa udelukkende i særlige Grunde for hver enkelt afskediget Arbejders Vedkommende.

Mødet sluttede med, at Repræsentanter for Kvindel. Arbejderforbund skulde gøres bekendt med disse Grunde ved direkte Henvendelse til Firmaets Kontor; hvis Forbundet saa ikke anerkendte Grundene, skulde Sagen paany behandles i et Fællesmøde eller gaa til Retten.

Ny Behandling fandt dog ikke Sted, for efter nogle Underhaandsforhandlinger tilbød Firmaet at tage nogle af de afskedigede i Arbejde igen, og andre havde forlængst fundet Beskæftigelse paa andre Arbejdspladser.

Kvinderne paa Frederiksberg Glasværk. Kvindeligt Arbejderforbund har faaet De samvirkende Fagforbunds Sanktion til at opsige Overenskomsten med A/S De forenede Glasværker, gældende for Frederiksberg Glasværk til Ophør 1. April 1914. Der ønskes en Lønforhøjelse af 1 à 2 Kr. pr. Uge. Sagen omfatter ca. 20 Kvinder.

Kvinderne i København. Kvindeligt Arbejderforbund har faaet De samvirkende Fagforbunds Sanktion til at stille Lønkrav og søge oprettet Overenskomst med Petersen & Larsen (Avtomobil-Garage) for de i Garagen beskæftigede Kvinder. Der ønskes en Lønforhøjelse af 1 Kr. pr. Uge, og Sagen omfatter 12 Kvinder

Udlandet.

Det tyske Bygningsarbejderforbund

tæller nu 330,784 Medlemmer, der fordeler sig paa de enkelte Brancher som følger:

Murere	189,237
Fliselæggere	2,349
Pudsere	3,675
Stukkatører	9,593
Betonarbejdere	7,683
Isolationsarbejdere	1,512
Murarbejdsmænd	104.421
Jordarbejdere	12,314
Ialt	330.784

Arbejdsløshedsunderstøttelsen i Tyskland.

De tyske Fagforbund har som en af deres fornemste Opgaver taget Understøttelsesspørgsmaalet overfor de Arbejdsløse op til Behandling og Løsning.

Nylig har Bygningsarbejderforbundet paa en ekstraordinær Kongres med 221 Stemmer mod 47 vedtaget at Forbundet fra 1. Juli 1914 opretter en obligatorisk Arbejdsløshedsunderstøttelse. En saadan Understøttelse vil derefter være indført for 2,362,060 af de centraliserede tyske Forbunds 2,530,390 Medlemmer. Kun 168,330 Medlemmer tilhører Forbund, der ikke endnu kender nogen obligatorisk Arbejdsløshedsunderstøttelse. Disse sidste Forbund omfatter særlig Sæsonfagene.

I 1911 betalte Forbundene ialt 6,340,544 Mk. i Arbejdsløshedsunderstøttelse og 1,028,431 Mk. i Rejseunderstøttelse.

Forbundene har gennem den socialdemokratiske Rigsdagsfraktion alt længe krævet Arbejdsløshedsunderstøttelse fra Statens Side og hele Spørgsmaalet ordnet ved Rigslov.

Netop nu er Arbejdsløsheden uhyggelig stor i Tyskland. Man regner, at der i Riget er 525,000 Arbejdere uden Beskæftigelse. Alene i Berlin er der 80,000 Arbejdsløse. Spørgsmaalet om Understøttelse er altsaa i allerhøjeste Grad paatrængende, og man underbygger de politiske Bestræbelser ved Afholdelse af en Række Massemøder, hvor der kræves, at alle vedtagne offentlige Arbejder sættes i Gang, og at der ydes Understøttelse til de Arbejdsløse, der endda bliver tilbage.

Kravet møder imidlertid ringe Velvilje fra Regeringens og de borgerlige Partiers Side, saa det er tvivlsomt, om Sagen løses i denne Omgang.

Derimod har Regeringerne i nogle af Enkeltstaterne vist sig mere forstaaende, og en Række Kommuner har indført Arbejdsløshedsunderstøttelse i en eller anden Form. Disse lokale Foranstaltninger har naturligvis som saadanne nogen Betydning og er jo navnlig en Opmuntring for Arbejderne til at fortsætte deres Bestræbelser for Indførelse af Arbejdsløshedsunderstøttelse ved Staten — det eneste Middel, som kan faa nogen almindelig Betydning under de nuværende Samfundsforhold.

Lønbevægelser i Frankrig 1912.

De faglige Organisationsforhold i Frankrig er ikke særlig befæstede. Dette fremgaar bl. a. ogsaa deraf, at Organisationerne ikke fører nogen som helst egentlig Statistik. I de internationale faglige Beretningers Tabelværker markeres Frankrigs Plads i Reglen ved en lang Række Spørgsmaalstegn. Man har ingen talmæssige Oplysninger kunnet give om den faglige Virksomhed. Vil man have saadanne, maa man søge andet Steds.

Fornylig offentliggjorde det franske Arbejdsministerium en Statistik over Strejkerne i Frankrig 1912. Efter denne synes den faglige Bevægelse i Frankrig yderligere trængt tilbage. Baade med Hensyn til Antallet af Strejker, af deltagende Arbejdere og af Strejkernes Resultater viser der sig en Tilbagegang i de sidste 2 Aar.

Antallet af Strejker og af strejkende Arbejdere har i de sidste 5 Aar været følgende:

Aar	Strejker	Strejkende
1908	1,073	99,042
1909	1,025	167,492
1910	1,502	281,425
1911	1,471	230,646
1912	1,116	267,627

For Aaret 1912 maa der imidlertid fradrages 116,622 Bjergværksarbejdere, som kun foretog en Demonstrationsstrejke paa een Dag, for at udøve et Tryk paa Rigsgagen i Anledning af et foreliggende Lovforslag vedrørende Arbejdet i Gruberne.

I Aaret 1912 var der saaledes i Virkeligheden kun 1115 Strejker med 151,005 strejkende Arbejdere.

Hvad Resultaterne angaar, fik 193 Strejker med 18,130 Deltagere et gunstigt, og 382 Strejker med 71,406 Deltagere et delvis gunstigt Udfald, medens 541 Strejker med 178,091 Strejkende endte uden Resultat for Arbejderne. Disse Oplysninger er jo i høj Grad ugunstige, selv naar man fra de resultatløse Strejker trækker de 116,622 Bjergværksarbejderes Demonstrationsstrejke.

Ser man bort fra denne Strejke og undersøger Strejkernes procentvise Resultat for 1912 sammenlignet med Gennemsnittet for de sidste 10 Aar, kommer man til følgende Tal:

	Strejker		Strejkende	
	1902-11	1912	1902-11	1912
gunstigt Resultat	21,02	17,29	12,17	12,00
delvis gunstigt Res.	38,02	34,23	57,62	47,29
Resultatløse	40,96	48,48	30,21	40,71

De væsentligste Fordringer ved, eller Aarsager til Strejkerne sammenholdt med disses Resultater for Arbejderne var som Tabellen øverst paa næste Spalte viser.

Her bør man bemærke sig den glædelige Kendsgerning, at Kravet om en Forkortelse af Arbejdstiden spiller en saa fremtrædende Rolle. Det er aldrig før hændet i den franske Fagbevægelses Historie, at Antallet af de Strejkende, som fordrede en Forkortelse af Arbejdstiden, var større end Antallet paa dem, der kæmpede for at opnaa en Lønforhøjelse. Selv for Aaret 1906, da man kæmpede for 8 Timersdagen, gælder dette. I Aaret 1906 kæmpede 220,438 Arbejdere for en Forkortelse af Arbejdstiden, men

Fordringer eller Aarsager til Strejkerne	Strejkernes Antal	De strejkende Arbejderes Antal	Procentvis Resultat efter Antallet af de strejkende Arbejdere		
			gunstigt	delvis gunstigt	resultatløs
Lønforhøjelse	667	88,553	12,50	59,20	28,30
Lønnedsættelse	33	2,168	20,80	43,30	35,90
Arbejdstidsforkortelse	118	144,436	2,56	4,14	93,30
Forskellige Overensstemmelser . .	116	20,172	12,55	16,55	70,90

301,083 for at opnaa en Lønforhøjelse. Af dette tør man slutte sig til en fremadskridende Oplysning blandt Arbejderne. Disse har hidtil som oftest kun ønsket, at tjene saa meget som mulig og arbejde saa længe som mulig, for at samle en Smule Formue. Men ser man paa Resultatet af Lønbevægelserne i 1912, maa man desværre konstatere, at Fremskridtet i social Oplysning ikke er fulgt af et lignende Fremskridt i organisatorisk Styrke.

Ser man paa de absolute Tal af Arbejdere, som i de sidste 5 Aar har opnaaet Lønforhøjelse eller Arbejdstidsforkortelse, da viser disse det samme, lidet opmuntrende Billede. Tallene var følgende:

Aar	Lønforhøjelse	Arbejdstidsforkortelse
1908	45,710	11,168
1909	77,583	18,089
1910	96,599	19,136
1911	73,540	9,090
1912	53,476	9,709

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 28 ❋ KØBENHAVN DEN 10. JANUAR 1914 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: Arbejdsanvisningen. Grænseudvalgets Kendelser. Udlandet. Lønbevægelser og Konflikter (Hvidgarverne i Svendborg). Revision. Arbejdsløsheden i Oktober Maaned 1913.

Arbejdsanvisningen.

Jensen-Sønderups Foredrag i Odense Amts Sogneraadsforening.

Ved en Generalforsamling i Odense Amts Sogneraadsforening var fhv. Indenrigsminister *Jensen-Sønderup*, der for nylig er udnævnt til Arbejdsanvisningsdirektør, mødt for at klarlægge Loven om Arbejdsanvisningskontorer. Foredraget paahørtes med stor Interesse. Taleren kom ogsaa ind paa Arbejdsløshedsspørgsmaalet og paaviste Aarsagerne til, at Arbejderne ofte i saa stort Tal maatte drive om uden Beskjæftigelse.

Det er ikke Drivelyst hos Arbejderne, men de moderne Produktionsformer, der volder Arbejdsløsheden, sagde Hr. Jensen-Sønderup, og han lagde Tilhørerne paa Sinde, at de bør vise Forstaaelse overfor Arbejdsløshedskasserne, der har befriet Kommunerne for betydelige Forsørgelsesudgifter.

Resultatet af Foredraget blev, at det enstemmig vedtoges at arbejde for Oprettelsen af et Arbejdsanvisningskontor i Odense.

Vi refererer:

Hr. Jensen-Sønderup pegede paa de Forhold, der nødvendiggjorde den organiserede Arbejdsanvisning. Det er ikke Landbruget ligegyldigt, om der rejser en Del Arbejdere fra Landet ind til Industricentrene, thi derved skabes Mangel paa Arbejdskraft paa Landet og der opstaar Arbejdsløshed i Byerne. Hele Samfundet kommer saaledes til at lide derunder.

Der er foregaaet det med Haandværket, at Handelen er bleven skubbet ind mellem Producenten og Forbrugeren. Kapitalen er kommen ind som Mellemled, og Maskinerne har for en Del taget Arbejdet. Maskinerne skal enten arbejde fuldt ud eller staa stille, og naar de standser, kommer Arbejderne til at gaa ledige.

Arbejdsløsheden betegnes af mange som Dovenskab; men denne Opfattelse er forkert. Den har sit Ophav i Overproduktionen, og Arbejderne er saaledes uden Skyld i, at de kommer til at gaa ledige.

Det er i og for sig godt, at Maskinerne overtager noget af Arbejdet, men Skavanken er, at de har Arbejdsløshed i deres Kølvand.

Taleren omtalte det store Bankkrak og den deraf følgende Arbejdsløshed, ligesom han blottede forskjellige Skavanker ved Byggevirksomheden, hvor Folk uden Penge møder frem som Mestre og staar uden Evne til at klare deres Forpligtelser, naar Bankerne svigter.

At der, naar Viljen er til Stede, kan gjøres en Del for at afhjælpe Arbejdsløsheden, nævnte Taleren et Exempel paa. Da saaledes i sin Tid Færgen »Christian IX« stod færdig hos Burmeister & Wain, meddelte Firmaet Trafikministeren, at det saa sig nødsaget til at afskedige 300 Mand, hvis ikke der kom et nyt større Arbejde, og det lykkedes da i Løbet af kort Tid at faa bevilget Penge til en ny Færge, og Arbejderne slap for Afskedigelse.

Arbejdsanvisningens Opgave er saa vidt muligt at faa Arbejdskraften fordelt, at faa den sendt ud over Landet, hvor der er Brug for Folk. Ar-

bejdsanvisningen vil sikkert bidrage til at hæmme den for stærke Tilgang af Lærlinge til de forskjellige Fag, idet der bliver lettere Adgang til at faa udlært Arbejdskraft.

Medens man nu faar 10—12,000 polske Arbejdere herind i Landet aarlig, gaar et lige saa stort Antal Haandværkere og Industriarbejdere ledige. Det var heldigt, om Udlændingene kunde holdes ude, thi de trækker 2—3 Mill. Kr. ud af Landet hvert Aar.

Arbejdsløshedskasserne har løst deres Opgave godt. Det er selvfølgelig ikke Formaalet at støtte dem, der ikke vil arbejde, og det er da ogsaa kun en meget ringe Part af Understøttelsen, der kommer i urette Hænder. De Folk, der ikke vil arbejde, glide efterhaanden ud af Kasserne. Disse Kasser er baseret paa de Arbejdere, der baade vil og kan bestille noget, og de har friet Kommunerne for betydelige Forsørgelsesudgifter.

Det vil selvfølgelig ikke strax lade sig gjøre, at faa de 10,000 ledige Byarbejdere ud at luge Roer. Lønnen paa Landet er jo ikke saaledes, at en Familie kan leve deraf paa to Steder. Efterhaanden vil Forholdene dog sikkert ændre sig i den af Landbruget ønskede Retning.

Der tænkes oprettet Anvisningskontorer rundt om i Landet med et Centralkontor i Kjøbenhavn. Lad os tænke os, at der startes et Kontor i Odense, fælles for hele Fyn. Dette vil saa staa i Rapport med Centralkontoret angaaende Stillingen i de forskjellige Fag. Listerne over de arbejdsløses Tal vil selvfølgelig tilflyde Bladene, og naar Forældrene ser, hvorledes Situationen former sig for Fagene, vil de sikkert i mange Tilfælde betænke sig paa at sætte deres Børn i Lære, og Arbejdskraften vil tilflyde Landbruget.

Bestyrelsen for et Anvisningskontor skal bestaa af mindst 7 Medlemmer, hvoraf 3 Arbejdere og 3 Arbejdsgivere og en Formand, som ikke maa tilhøre nogen af Parterne. Det vil være klogt at lade Arbejdernes og Arbejdsgivernes Organisationer udpege Bestyrelsen.

De Anvisningskontorer, Mestrene i de senere Aar har oprettet, har Svendene ikke haft synderlig Tillid til. Paa den anden Side har Mestrene heller ikke haft Tillid til de af Svendene startede Kontorer, og for begge Parter kan der vel ogsaa være nogen Grund til Mistilliden.

Arbejdsanvisningen bør ogsaa have til Opgave at holde Arbejderne fra at drage fra Landet ind til Byerne og det vil derfor være af Betydning at Landboerne faar Repræsentation i Kontorernes Bestyrelse. Arbejdsanvisningskontoret i Kiel er naaet dertil, at af hver 100 Pladsanvisninger gaar de 40 til Landet.

Nu har vi desværre de saakaldte offenlige Fæstekontorer i Byerne, hvis Virksomhed først og fremmest er baseret paa at skaffe Indehaverne Indtægt. Disse kan derfor ikke som Bestyreren for et Anvisningskontor se paa Forholdene med sociale Øjne.

Amtsraadet gaar sikkert med Glæde med til et Kontor i Odense. Faar man saa den rette Mand til Leder, skal det nok kunne udrette et nyttigt Arbejde. Efterhaanden bør der ogsaa oprettes Kontorer i de øvrige fynske Byer samt hist og her i Stationsbyerne.

Staten paatager sig indtil en Tredjedel af Anvisningskontorernes Udgifter, og man regner med, at f. Ex. 20 Kontorer, fordelte over hele Landet, vil kræve en Udgift af 150,000 Kr. aarlig. Det er ingen svimlende Sum i Forhold til den Gavn, der ventes af Kontorerne. Disse skal blive Midlet til at bringe Arbejdsløsheden ned til det mindst mulige.

Ved Haandsoprækning fik Bestyrelsen enstemmig Bemyndigelse til at virke for Sagen.

Grænseudvalgets Kendelser.

Sag Nr. 13:

Syernes Forbund mod Damekonfektionssyerskernes Fagforening af 1894.

Nærværende Sag, der er indbragt for Udvalget til Afgørelse af Grænsestridigheder med Skrivelse af 13.

Juni d. A., fra De samvirkende Fagforbund, bilagt med Skrivelse af 10. s. M. fra Syernes Forbund, er ikke i egentlig Forstand nogen Grænsestrid, men derimod en ret indviklet Strid om Organisationsforhold, der synes at have sin Anledning deri, at Damekonfektionssyerskernes Fagforening i 1909 efter en indre Strid i Syernes Forbund slettedes for Kontingentrestance af dette, en Restance, der dog senere er betalt.

Kort efter, at Konfektionssyerskerne saaledes i 1909 var udtraadt af Syernes Forbund, dannede sidstnævnte Forbund en ny Afdeling for Konfektionsbranchen, hvori det var Hensigten at optage denne Branches Hjælpearbejdere og Hjemmearbejdere, og man krævede nu samtidig, at den udtraadte Organisation kun maatte optage Systueindehavere (de saakaldte Udsvedere) men herimod har Damekonfektionssyerskernes Fagforening i Henhold til »Foreningens Formaal«, der indeholdes i Lovene, hævdet at dette er:

»at organisere alle Fagets Hjemmearbejdere for derved at sikre deres Medlemmer et bedre Udbytte af deres Arbejde, og søge Oplysninger om Priser og Arbejdsforhold for de forskellige Lagere og Forretninger for at opnaa en mere ensartet Betaling.«

I Henhold hertil har denne Forening optaget ikke alene Systueindehavere, men ogsaa de selvstændige Hjemmearbejdere, som ikke holder nogen Hjælp. Tilslutningen har dog kun vist sig at være ringe, idet denne Forening selv opgiver sit Medlemstal til ca. 100. Syernes Forbund tæller her i København i 4 Afdelinger, Linnedsyernes, Vattæppesyernes, Trikotagesyernes samt Konfektionssyernes Fagforening tilsammen ca. 150 Medlemmer.

Efter at Striden mellem Syernes Forbund og den udtraadte Damekonfektionssyerskernes Fagforening havde raadet i ca. 2 Aar, hvorunder Ledelsen for Arbejdernes Fællesorganisation i København gentagne Gange paa Opfordring havde forsøgt Mægling, kom Sagen i Marts Maaned 1911 til Behandling paa Fællesorganisationens Aarsmøde, og efter en meget indgaaende Diskusion, hvorunder de to Formandinder, Emma Petersen og Louise Würthz hver for sig gjorde Rede for de to Organisationers Forhold, vedtoges følgende Resolution:

»Fællesmødet d. 30. Marts 1911 paalægger Forretningsudvalget, at dette meddeler Damekonfektionssyerskernes Fagforening, at hvis den ikke holder sin Virksomhed indenfor de afstukne Grænser (Systueejere med lønnet Medhjælp), kan den ikke staa som Medlem af Arbejdernes Fællesorganisation.«

Denne Vedtagelse har Damekonfektionssyerskernes Fagforening ikke holdt sig efterrettelig, og den blev derfor udslettet som Medlem af Fællesorganisationen.

Under disse Omstændigheder har Syernes Forbund begæret Sagen forelagt for Grænseudvalget, for hvilket Bestyrelsen for Damekonfektionssyerskernes Fagforening har erklæret sig villig til at møde, skønt staaende udenfor De samvirkende Fagforbund. Endvidere har denne Organisations Repræsentanter paa Grænseudvalgets Møde d. 4. Juli d. A. paa Opfordring desangaaende erklæret, at man vilde bøje sig for Udvalgets Afgørelse, dog under Forbehold af, at en Afgørelse, der gik i Retning af Overgang til Syernes Forbund, maatte forelægges Organisationens Medlemmer til Afstemning.

Under Forhandlingerne for Grænseudvalget har Syernes Forbund navnlig beklaget sig over, at D. K. F., som vi i det efterfølgende vil kalde Damekonfektionssyerskernes Fagforening, ikke holder sig Fællesorganisationens Resolution af 30. Marts 1911 efterrettelig og holde sig til at organisere Systueindehavere med lønnet Medhjælp. Dernæst har man beklaget sig over, at D. K. F. ved sin Agitation og ved i visse Tilfælde at træffe Arbejdsaftaler med de store

Grossererfirmaer lægger Syernes Forbund afgørende Hindringer i Vejen baade for at organisere Syerskerne og for at kunne ordne Arbejdsforholdene paa tilfredsstillende Maade hos de enkelte Firmaer, og navnlig har man, sidst men ikke mindst, anket over, at medens Syernes Forbund igennem Aarene har staaet indenfor De samvirkende Fagforbund og baaret de dermed forbundne Byrder i Form af Strejkebidragsbetaling samtidig med, at det har været nødvendig at kræve en Indskudsbetaling paa 2 Kr. ved Indmeldelsen og et ugentlig Kontingent, stort 25 Øre, saa har D. K. F. søgt at hverve Medlemmer ved ikke at kræve noget Indskud og ved kun at have et ugentlig Kontingent paa 10 Øre.

Endelig har Syernes Forbund, fraset al Strid, tilbudt uden Betingelser at optage D. K. F. som Afdeling paany.

D. K. F. har nærmest henholdt sig til, at den dog som Organisation har været godkendt af Fællesorganisationen, til hvilken den har betalt Administrationsbidrag i en halv Snes Aar, samt til at bebrejde Syernes Forbund daarlig Ledelse og slet Administration.

Om dette sidste ligger det udenfor Grænseudvalgets Opgave at udtale sig. En Underhaandshenvendelse fra Medlemmer af Syernes Forbund til Grænseudvalget om at blande sig i Forbundets Administration har man henvist til De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg som eneste berettigede Faktor i dette Forhold. Iøvrigt skal der her kun peges paa den Kendsgerning, at ingen af de to Organisationer har været i Stand til i nogen nævneværdig Grad at organisere de ca. 17.000 Syersker, som befinder sig i København, men her vil Syernes Forbund maaske med nogen Ret kunne henvise til, at netop K. D. F.s Udtræden af Syernes Forbund og den stadig deraf kommende Strid har været en væsentlig Hindring. Der er her kun en Vej mulig: Striden maa høre op, og de Kræfter, der findes indenfor Standen, som har Evner dertil, maa i *Enighed* tage fat paa at organisere det store Syerske-Proletariat.

Grænseudvalget finder det ganske misvisende, at man har kaldt Systueindehaverne for »Arbejdsgivere«. Fraset ganske enkelte, der virker som Storentreprenører for store Grossererfirmaer, og som ikke er organiserede og heller næppe lader sig organisere, staar baade Systueindehavere og de saakaldte selvstændige Hjemmearbejdere som Lønarbejdere, der har alt muligt Behov med Hensyn til Støtte i en stærk Organisation. I saa Henseende er der ingen Væsensforskel paa dem og Forarbejdere eller Mestersvende paa Fabrikker og Værksteder, hvilke er mere eller mindre betroede Lønarbejdere, hvis Interesser ligger nærmere deres Hjælperes Interesser end Arbejdsgivernes. Det fremgaar iøvrigt ogsaa af D. K. F.s Love, at de selv betragter sig som Lønarbejdere.

Under de saaledes foreliggende Omstændigheder er Grænseudvalget enigt om, at den af Syernes Forbund i 1909 oprettede Afdeling for Damekonfektionssyere bør ophæves, og dens Medlemmer bør overgaa til D. K. F., som derefter bør indmelde sig i Syernes Forbund, for herunder og med eventuel Støtte og Vejledning af Fællesorganisationen og De samvirkende Fagforbund for Alvor tage Arbejdet op for at organisere de 17.000 Syersker i København.

Udlandet.

Overenskomst i den svenske Jærnindustri.

For et Aars Tid siden gjorde *Svensk Jærn- og Metalarbejderforbund* adskillige Forsøg paa at faa Forhandlinger optaget med den svenske Værkstedsforening om en ny Overenskomst for alle Industriens Arbejdere, men da det ikke lykkedes at faa saadanne Forhandlinger i Gang, fremsatte Forbundet i Efteraaret et detaljeret Forslag, der gik ud paa en Række Ændringer i de hidtil be-

staaende Forhold, og navnlig krævedes der Forbedringer paa adskillige Omraader.

Værksteds-Foreningens Svar fremsendtes i Form af et andet Udkast, der indeholdt betydelige Forringelser af de tidligere Vilkaar, og alle Forsøg paa at naa til Enighed var ganske frugtesløse.

I den ellevte Time enedes Parterne dog om at anmode Højesteretsmedlem *Borgstrøm* om at paatage sig Hvervet som Mægler, og efter indgaaende Konferencer med Parterne stillede han Forslag om, at den hidtilgældende Overenskomsts almindelige Bestemmelser alle fremdeles skulde være gældende. Overenskomsten skulde vare i 5 Aar fra 1. Januar 1914 til 1. Januar 1919, og alle Minimal-Lønsatser for faglærte Arbejdere saavel som for Arbejdsmænd skulde i Løbet af Overenskomstperioden forhøjes med 5 Øre, saaledes at der straks finder 3 Øres Forhøjelse Sted, om 2 Aar 1 Øre og atter 1 Øres Forhøjelse fra 1. Januar 1917.

Hele Landet er inddelt i 3 Løndistrikter. Distrikt 1 omfatter Stockholm med Omegn, Distrikt 2 de større Provinsbyer, hvor Levnedsmidlerne er forholdsvis dyre og Distrikt 3 de mindre Provinsbyer.

I disse Distrikter fordeler Minimallønningerne sig paa følgende Maade:

Faglærte Arbejdere, som har opnaaet 24 Aars Alderen og som har arbejdet mindst 7 Aar ved Faget:

	1914 og 1915	1916	1917 og 1918
Gruppe I	42 Øre	43 Øre	44 Øre
» II	37 »	38 »	39 »
» III	35 »	36 »	37 »

Faglærte Arbejdere, som har opnaaet 21 Aars Alderen og som har arbejdet mindst 4 Aar ved Faget:

	1914 og 1915	1916	1917 og 1918
Gruppe I	39 Øre	40 Øre	41 Øre
» II	33 »	34 »	35 »
» III	31 »	32 »	33 »

Arbejdsmænd:

	1914 og 1915	1916	1917 og 1918
Gruppe I	35 Øre	36 Øre	37 Øre
» II	29 »	30 »	31 »
» III	28 »	29 »	30 »

Forslaget gik endvidere ud paa en Forhøjelse af Overtidsbetalingen.

Det svenske Forbund sendte dette Forslag ud til Afstemning blandt de Medlemmer, der var særligt interesserede i Sagen, nemlig de, der beskæftigedes hos Medlemmer af Værkstedsforeningen, og Forslaget vedtoges med betydeligt Overtal.

Værkstedsforeningens Bestyrelse behandlede Sagen ved et Møde d. 29. December, og der var ansat Fællesmøder mellem Parterne og Forligsmanden til Kl. 1 denne Dag, men Arbejdsgiverne maatte forlange Udsættelse, da dette Klokkeslet indtraf, fordi de ikke kunde opnaa Enighed om en Stilling til Forslaget.

Efterhaanden som Ventetiden forlængedes, steg Spændingen i de interesserede Kredse, og den var paa sit Højdepunkt, da der endelig 6 Timer senere end forventet udsendtes den kortfattede Meddelelse:

Overenskomst afsluttet.

De svenske Jærn- og Metalarbejdere af alle Brancher og Grupper har ved denne Overenskomst bevaret Retten til i Løbet af de kommende 5 Aar gennen Organisationen at rejse Krav om Forbedringer af de højere Lønninger.

Lock-out indenfor Bygningsmateriale-Industrien i Sverrig.

Fredag den 2. Januar iværksatte den svenske Arbejdsgiverforening indenfor Bygningsmateriale-Industrien Lock-out overfor mellem 3 à 4000 Arbejdere. Lock-outen omfatter saagodt som samtlige Cementfabrikker, Teglværker og Kalkbrud i den sydlige Del af Landet samt paa Gottland og Øland. De mange Teglværker i Mælardalan er derimod ikke berørt af Lock-outen. Ejerne af disse har ikke sluttet sig til det under Arbejdsgiverforeningen sorterede Bygningsmateriale-Industriforbund.

Arbejdsgiverne haaber at de ved Hjælp af denne Lock-out kan tvinge Arbejderne til for en Tid af fem Aar, at acceptere de daarlige Arbejdsvilkaar, som de nødsagedes til at godkende i Aaret 1909. Endvidere er det Arbejdsgivernes Hensigt at formindske de store Lagere, der er

fremkommen gennem Overproduktion.

De fleste Arbejdere er organiserede og vil blive understøttede af Landsorganisationen.

Lock-out indenfor Glasindustrien i Sverrig.

2000 Mand udelukkede.

Mellem Repræsentanter for Arbejdernes og Arbejdsgivernes faglige Organisationer har der i længere Tid været ført Forhandlinger om en ny Overenskomst for den saakaldte Smaaglasindustri. Disse Forhandlinger endte dog uden Resultat og Arbejdsgiverne truede derefter med Lock-out. Forligsmanden *Waldenström* tog imidlertid Affære og foranledigede Forhandlingerne genoptagne mellem Parterne samt fremsatte til Slut et Mæglingsforslag.

Arbejdsgivernes Repræsentanter erklærede med det samme, at de godkendte Forligsmandens Forslag, medens Arbejdernes Repræsentanter derimod erklærede, at de maatte afslaa det paa Grund af, at det syntes at indeholde en Forringelse af de nuværende Lønvilkaar i Stedet for en Forbedring. Arbejderne var imidlertid villige til endnu en Gang at optage Forhandlingerne og eventuelt godkende Mæglingsforslaget, naar Arbejderne ved de forskellige Glasværker havde haft Lejlighed til at behandle og udtale sig om Forslagets Indhold.

Svensk Arbejdsgiverforenings Repræsentant svarede, at Arbejdsgiverne vægrede sig mod at indlade sig paa ny Forhandlinger, samt at de Tilbud, som de under Forhandlingerne havde givet, maatte anses for bortfaldne fra Lockoutens Ikrafttræden. Forhandlingerne var hermed bristede, og Mandag den 5. Januar iværksættes Lockouten, som omfatter ca. 2000 Mand. De udelukkede var for største Delen beskæftigede ved de smaalandske Værker.

Tyskland.

Organisationernes Centralisering.

De tyske Arbejderes Bestræbelser for at samle sig i saa faa og saa stærke Organisationer som mulig fortsættes fremdeles.

Fra 1. Januar er *Blomsterarbejdernes Forbund* optaget i det store Fabriksarbejdernes Forbund. Forbundet omfattede de ved Fremstilling af kunstige Blomster beskæftigede Arbejdere. Over Halvdelen af Medlemmerne var Kvinder.

I 1906 omfattede de tyske Fagorganisationer 66 Forbund med 1,690,000 Medlemmer. Nu er Medlemstallet over 2½ Million; men Antallet af Forbund er, ved en Række Sammenslutninger som den ovennævnte, bragt ned til 50.

I Danmark findes — til Sammenligning — ca. 140,000 organiserede Arbejdere, fordelt paa 68 Forbund og 15 enkeltstaaende Foreninger.

Lønbevægelser og Konflikter.

Hvidgarverne i Svendborg. *Dansk Hvidgarverforbund* har den 7. Oktbr. 1913 afsluttet Overenskomst med *Svendborg Skindfabrik* (D. Woigt og Co.) og Garvermester *P. Petersen* i Svendborg.

Arbejdstiden forbliver 10 Timer som hidtil.

Timelønnen, som før var 37 Øre, blev forhøjet til 41 Øre fra 1. Januar 1914, til 1. Januar 1916 hæves den til 42 Øre og den 1. Januar 1917 stiger den til 44 Øre.

Overarbejdet betales med et Tillæg af 50 % til Timelønnen.

Desuden opnaaede Forbundets Medlemmer andre Forbedringer. Dels faar Arbejderne fuld Løn for de lovbefalede Helligdage og dels faar de Arbejdere, som har arbejdet i disse Virksomheder i 1 à 2 Aar, henholdsvis 2 og 3 Dages Sommerferie.

Overenskomsten gælder til 1. Januar 1918.

Revision.

Adskillige Fagforeninger har i Tidens Løb truffet Bestemmelser gaaende ud paa Regnskabs-Revision af autoriserede Revisorer. Bl. a. er Revisionsbanken i København engageret til dette Arbejde flere Steder.

D'Herrer *Poul Møller* og *H. Riis-Magnussen*, Tordenskjoldsgade 24[2], København, beder os oplyse, at Ministeriet for Handel og Søfart har givet dem Beskikkelse som autoriserede Revisorer.

Arbejdsløsheden
i Oktober Maaned 1913.

For Oktbr. Maaned 1913 er der bleven meddelt Oplysning om Arbejdsløsheden af 55 Fag eller Organisationer for ialt ca. 102,400 Arbejdere. Nedenstaaende Oversigt omfatter imidlertid ca. 4.100 Arbejdere flere (eller ialt ca. 106,500 Arbejdere), idet de givne Oplysninger af Hensyn til Sammenligningen med de foregaaende Maaneder paa enkelte Punkter er blevet suppleret med et skønsmæssigt Tillæg.

Antallet af Arbejdsløse blandt de 106,500 Arbejdere var ved Maanedens Udgang ca. 5,300 eller 5,0 pCt. og Antallet af de i Maanedens Løb tabte Arbejdsdage er opgjort til ca. 112,000 eller 1,05 Dage pr. Medlem.

Af større Fag mangler Oplysning fra Rebslagere, Barberere, Telefonarbejdere, Elektrikere og Bogbindere. Desuden er de meddelte Oplysninger ret ufuldstændige for Syersker, Stenarbejdere, Dansk Arbejdsmandsforbund og Kvindeligt Arbejderforbund.

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Tilvirkning af Næringsmidler og andre Fortæringsgst.												
Mølleriarbejdere	109	109	4	96	432	432	14	324	541	541	18	420
Bagere, ...	1121	1121	225	5100	1176	1176	87	3170	2297	2297	312	8270
Sukkervarearbejdere.	230	230	1	76	49	49	5	82	279	279	6	158
Bryggeriarbejdere ...	2253	2253	13	253	1397	1397	16	220	3650	3650	29	473
Mineralvandsarbejd. .	67	67	»	»	—	—	—	—	67	67	»	»
Slagteriarbejdere	229	229	5	170	2025	2025	9	256	2254	2254	14	426
Skraatobaksarbejdere	131	131	1	36	432	432	13	323	563	563	14	359
Tobaksarbejdere.....	3425	3425	48	1412	2003	2003	26	556	5428	5428	74	1968
Tekstilindustri.												
Tekstilarbejdere	1423	1323	37	1031	3355	3295	84	2510	4778	4618	121	3541
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Skrædere.....	2279	2279	45	1250	1549	1549	12	358	3828	3828	57	1608
Syersker.....	193	134	36	930	226	104	2	58	419	238	38	988
Handskemagere	61	61	»	»	11	11	»	»	72	72	»	»
Hattearbejdere.....	167	167	43	1287	71	71	3	81	238	238	46	1368
Skotøjsarbejdere.....	1956	1956	72	2032	810	810	9	292	2766	2766	81	2324
Jordarbejdere, Bygnings- og Møbelindustri.												
Brolæggere	90	90	»	10	66	66	11	240	156	156	11	250
Murere.....	1825	1825	203	4428	4165	4020	170	3500	5990	5845	373	7928
Murarbejdsmænd	944	944	47	1044	—	—	—	—	944	944	47	1044
Hustømrere	1448	1448	295	7410	3250	3213	116	1950	4698	4661	411	9360
Skibstømrere	265	265	36	332	400	353	8	258	665	618	44	590
At overføre..	18216	18057	1111	26897	21417	21006	585	14178	39633	39063	1696	41075

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant Arbl. Ved Maanedens Slutn	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Overført...	18216	18057	1111	26897	21417	21006	585	14178	39633	39063	1696	41075
Snedkere	3273	3273	412	7759	3481	3481	181	3684	6754	6754	593	11443
Billedskærere	92	92	5	185	53	53	1	15	145	145	6	200
Glarmestre	108	108	»	»	27	27	»	12	135	135	0	12
Malere	1849	1849	108	1728	2082	2050	91	712	3931	3899	199	2440
Sadelmagere	688	688	3	30	355	355	12	158	1043	1043	15	188
Stukkatører	74	74	10	391	11	11	»	35	85	85	10	426
Skifferdækkere	9	9	4	152	—	—	—	—	9	9	4	152
Trævareindustri, samt Industrier i hvilke Træ indgaar som en væsentlig Bestanddel.												
Træindustriarbejdere	613	613	30	652	1721	1721	58	1146	2334	2334	88	1798
Bødkere	263	263	8	156	469	469	49	1232	732	732	57	1388
Drejere	72	72	2	110	210	210	8	217	282	282	10	327
Karetmagere	320	320	15	233	510	510	22	398	830	830	37	631
Korkskærere	185	185	3	70	25	25	1	26	210	210	4	96
Børstenbindere	160	160	5	77	112	94	2	39	272	254	7	116
Kurvemagere	140	140	»	22	—	—	—	—	140	140	»	22
Læder- og Lædervare-industri.												
Lohgarvere	97	97	4	69	88	88	»	12	185	185	4	81
Hvidgarvere	33	33	1	28	33	33	1	21	66	66	2	49
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Keramikere	722	722	1	84	—	—	—	—	722	722	1	84
Pottemagere	63	63	»	»	41	41	»	»	104	104	»	»
Stenarbejdere	—	—	—	—	409	138	9	270	409	138	9	270
Glasarbejdere	212	212	7	182	160	160	10	667	372	372	17	849
Forarbejdning af Metal og Metalgenstande, herunder Tilv. af Maskiner og Instrum.												
Guld-, Sølv-, Elektropl.	309	309	8	144	125	125	1	14	434	434	9	158
Blikkenslagere	694	694	11	424	432	432	5	49	1126	1126	16	473
Metaltrykkere	80	80	»	»	—	—	—	—	80	80	»	»
Jern- og Metalslibere	98	98	»	19	47	47	»	»	145	145	»	19
Gørtlere og Metalarb.	306	306	8	295	77	77	1	60	383	383	9	355
Smede og Maskinarb.	6700	6700	422	9481	5644	5644	182	3081	12344	12344	604	12562
Formere	350	350	26	579	1050	1050	58	1433	1400	1400	84	2012
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	215	149	6	108	995	995	3	36	1210	1144	9	144
Industri i litterær og kunstnerisk Retning.												
Litografer	318	268	16	431	93	83	2	54	411	351	18	485
Typografer	2368	2368	82	3242	1413	1399	37	1327	3781	3767	119	4569
Kedel- og Maskinpass.	612	612	8	220	839	839	7	117	1451	1451	15	337
Gartnere	168	168	»	»	14	14	»	»	182	182	»	»
Kelnere	719	719	99	2500	397	397	50	1100	1116	1116	149	3600
Dansk Arbejdsmandsf.	15000	10169	768	15747	23500	12164	563	7559	38500	22333	1331	23306
Arbejdsm. Fagforening f. Gentofte og Lyngby	—	—	—	—	721	721	1	6	721	721	1	6
Kvindeligt Arbejderf.	2129	1835	162	2235	700	184	4	50	2829	2019	166	2285
Tilsammen	57255	51855	3345	74250	67251	54643	1944	37708	124506	106498	5289	111958

REDAKT.: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal, Kbhvn. K.
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 29 ❋ KØBENHAVN DEN 17. JANUAR 1914 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: Arbejdsanvisningen. Lønbevægelser og Konflikter (Arbejdsmændene i Københavns Frihavn. Bagerne paa Soves Mølle i Nakskov. Kvinderne i en københavnsk Automobil-Garage. Sadelmagere og Tapetserere i København og Provinserne). Udlandet. Smaa Efterretninger. Enkefru J. E. E. Olsens Legat.

Arbejdsanvisningen.

Den 1. Juli 1913 traadte Loven om kommunale Arbejdsanvisningskontorer i Kraft.

Det er en Selvfølge, at dette ikke var ensbetydende med, at der oprettedes Kontorer fra denne Dato; der er naturligvis omfattende Arbejder at foretage, inden Lovens Bestemmelser er bragt fuldt ud i Livet, saaledes at hver Landsdel har sin kommunale Anvisning. Loven fastsætter da ogsaa en Tid paa 2 Aar fra dens Ikrafttræden som den Grænse inden for hvilken Kommuner og Amter kan leve paa Overvejelsens og Etableringens Stadier.

For Københavns Vedkommende var Sagen forholdsvis let at gaa til, fordi Byen allerede for 12 Aar siden havde oprettet et saadant Kontor, og man har ved Lovgivningen fundet det praktisk at gøre det københavnske Kontor til Centralanvisningskontor for hele Landet.

Dette Kontor ledes af Arbejdsanvisningsdirektøren og et Tilsynsraad, der foreløbig tæller 10 Medlemmer. Om Tilsynsraadet senere udvides, kan ikke afgøres paa nærværende Tidspunkt, det vil afhænge af, om andre, nærliggende Kommuner slutter sig om det københavnske Kontor i Stedet for at oprette særlige Kontorer.

Af de 10 Tilsynsraadsmedlemmer udnævnte Ministeriet 4, hvoraf 2, Formanden og Næstformanden for De samvirkende Fagforbund *Carl F. Madsen* og *P. Hvidtfeldt* blev indstillet af denne Organisation; de andre 2 var Bogtrykker *H. Langkjær* og Fabrikant *E. Jacob*, som var indstillet af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening. Senere valgte Københavns Kommunalbestyrelse Murerlavets Oldermand, *Andreas Wildt*, Direktør *J. Caroc* og Fabrikant *Leerbeck* som Arbejdsgiverrepræsentanter og Arbejdsmand *P. Mikkelsen*, Tapetserer *J. Jønson* og Maskinarbejder *Otto Smith* som Arbejderrepræsentanter i Raadet.

Som Arbejdsanvisnings-Direktør konstituerede Departementschef *H. Vedel*, under hvis Forsæde Tilsynsraadet derpaa ved en Række Møder har forberedt Kontorets endelige Skikkelse som Centralkontor for det øvrige Land.

Med dette Formaal for Øje er der udarbejdet et Reglement for Kontoret, og Forslag til Bygningsudvidelser er udarbejdet. Samtidig har Tilsynsraadet vedtaget, at Kontoret deles i 2 Afdelinger, hvoraf den ene udelukkende beskæftiger sig med Anvisning til Arbejdere, som ikke tilhører Arbejdsløshedskasserne, medens Kontorets anden Afdeling bliver Mellemleddet mellem Arbejdsgiverne og Arbejdsløshedskassernes arbejdssøgende Medlemmer, som altsaa ikke personlig skal henvende sig paa det kommunale Kontor. Al Forbindelse sker gennem Arbejdsløshedskassernes Anvisningskontorer ved dertil indrettede Oplysningslister.

Tilsynsraadet har indstillet Lederen for det tidligere københavnske Kontor Forretningsfører *Herman Beyer*

til Chef for førstnævnte Afdeling og Typograf *P. Hvidtfeldt* til samme Post i Afdelingen, der faar med de organiserede Arbejderes Anvisning at skaffe.

Saavel det udarbejdede Reglement som de to Chefsindstillinger skal have Københavns Kommunalbestyrelses Sanktion for at faa Gyldighed, men da Indstillingerne er ganske enstemmige fra Tilsynsraadet paa Initiativ af Direktøren, er der formentlig ingen Tvivl om, at Kommunalbestyrelsen giver Indstillingerne den fornødne Tilslutning.

Typograf *P. Hvidtfeldt* der for Tiden beklæder Stillingerne som Forretningsfører i Dansk Typografforbund og Næstformand i De samvirkende Fagforbund, fratræder disse Stillinger, naar hans Udnævnelse foreligger og den nye Stilling tiltrædes.

For nylig er fhv. Indenrigsminister, Folketingsmand *Jensen-Sønderup*, der i sin Ministerperiode førte Loven om de kommunale Anvisningskontorer gennem Rigsdagen, af Kongen udnævnt til Arbejdsanvisningsdirektør, og Pladsen er dermed definitivt besat.

Naar det udarbejdede Reglement har faaet Kommunalbestyrelsens Godkendelse, skal vi gengive det her i Bladet. Dette Reglement vil sikkert kunne blive en Mønsterved-tægt for de Bestemmelser, der senere skal udarbejdes for Kontorer, som vil blive oprettet i andre Dele af Landet.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændenes Strejke i Københavns Frihavn. Vi har tidligere omtalt den Kamp, som tog sin Begyndelse i Københavns Frihavn den 22. Decbr. i Fjor. Strejken fortsættes fremdeles, og blandt de Strejkende hersker det bedste Sammenhold og fuld Enighed om at holde ud, om saa Kampen skal vare Maaneder igennem.

Vanskelighederne ved at skaffe Skruebrækkere har sikkert været større, end Selskabet havde beregnet. Der er da ogsaa fra vor Side gjort alt for at publicere nøjagtig Underretning om Konflikten i saa vide Kredse som mulig baade i Ind- og Udland. Ligeledes gennemfører de gamle Arbejdere en udmærket Strejkevagt.

Men selvfølgelig er det ikke muligt paa en Arbejdsplads som denne og midt om Vinteren at holde al Tilgang borte. Selskabet har efterhaanden skrabet nogle Skruebrækkere sammen, f. T. vist godt 200. Det er imidlertid kun de færreste, af dem, der er noget værd som Arbejdskraft. Og selv om det ogsaa er lykkedes Selskabet at true de faste Funktionærer til at tage nogen Del i selve Havnearbejdet under Strejken, saa er det ikke lykkedes at faa blot det mest presserende Arbejde udført nogenlunde tilfredsstillende. Skibe har maattet ligge i Ugevis ud over den normale Tid i Frihavnen, og talrige Skibe, som ellers søger Frihavnen, gaar nu ind i den gamle Havn og til Toldboden, hvor Godset saa under store og voksende Vanskeligheder opmagasineres under aaben Himmel. I andre Tilfælde transporteres Godset med stor ekstra Bekostning fra Toldboden til Frihavnen pr. Jernbane. De meget betydelige Ekstraomkostninger, som Selskabet paa den Maade har paaført sig selv og Skibsfarten, kommer saaledes for en væsentlig Del de organiserede Havnearbejdere tilgode i Form af forøget Arbejde og Fortjeneste. Det maa bl. a. her erindres, at Lossepriserne i den gamle Havn er ca. $^3/_{10}$ højere end de var i Frihavnen forud for Strejken.

Foruden 300 faste Arbejdere til stadig Beskæftigelse behøver Frihavnsselskabet 5—600 løse Arbejdere til sin Disposition under normale Forhold, saa Selskabets Vanskeligheder vil snarere vokse end blive mindre, efterhaanden som Tiden gaar og Foraaret nærmer sig. Hertil kommer, at Arbejdet i Frihavnen er særdeles anstrængende og tildels

sundhedsfarligt. Selv før Strejken med dens daværende forholdsvis gode Fortjeneste var Afgangen betydelig blandt de faste Arbejdere. Fra 1901—1913 afgik ca. 700 Mand af den faste Arbejdsstyrke, der saaledes har fornyet sig 2 Gange i Løbet af 12 Aar. Alene denne Omstændighed viser, at Frihavnen ikke var den ovenud glimrende Arbejdsplads, som Selskabet og Overklassepressen har villet give det Udseende af; hvor meget mindre tillokkende vil den da ikke være nu, hvor hver enkelt Mands Løn er fradraget 4—500 Kr. og hvor Havnen er fyldt med uøvede og tildels uarbejdsdygtige Skruebrækkere. Frafaldet blandt Skruebrækkere har da ogsaa været meget betydeligt allerede.

Ved den egenmægtigt gennemførte Lønreduktion har Selskabet altsaa blot forøget sine Driftsudgifter og samtidig berøvet sig selv Ævnen til at ekspedere sine Kunder paa tilfredsstillende Maade. Og der er ingen Udsigt til en Forandring af dette Forhold. Som nævnt er Stemningen da ogsaa den allerbedste blandt de Strejkende.

Desuden vil Konflikten øjensynlig styrke Arbejdernes Organisationsforhold ved Havnen. Bestyrelserne for de tre Fagforeninger: Frihavnsarbejdernes, Kularbejdernes samt Havnearbejdernes Forbund er allerede enedes om et Forslag til en Sammenslutning af disse Organisationer. Forslaget gaar nu til de paagældende Foreningers Generalforsamlinger og vil antagelig blive vedtaget her. Der vil da praktisk talt kun eksistere én Fagforening for Havnearbejderne i København, hvilket naturligvis i høj Grad vil øge Styrken overfor Arbejdsgiverne.

Bagerne paa Soves Mølle i Nakskov. I »Arbejderen« Nr. 17 af denne Aargang meddelte vi, at Spørgsmaalet om Oprettelsen af en Overenskomst for Bagerne paa *Soves Mølle* ved et Fællesmøde den 21. Oktober 1913 var henvist til direkte Forhandlinger mellem Parterne.

Efter disse Forhandlinger er der den 16. Decbr. indgaaet en Overenskomst, som har samme Udløbstid — 11. April 1917 — som Regulativet for Sjællands og Lolland-Falsters Stifter.

Overenskomsten fik tilbagevirkende Kraft til 1. Oktober 1913. Lønnen hævedes med 1 à 2 Kr. ugenlig til 30, 27 og 25 Kr., henholdsvis for Mestersvend, 2. og 3. Svend. Overarbejdsbetalingen fastsattes til 60 Øre i Timen. Arbejdstiden til 57 effektive Timer. Surlægning paa Helligdage betales med 1 Kr. Endelig enedes man om en gensidig Opsigelsesfrist paa 14 Dage med Hensyn til Afskedigelser eller Arbejdsfratrædelse.

Kvinderne i en københavnsk Automobil-Garage. Kvindeligt Arbejderforbund har afsluttet Overenskomst med Firmaet *C. Petersen og C. Larsen* angaaende Løn- og Arbejdsforhold for de hos Firmaet beskæftigede 12 Kvinder.

Lønnen, som tidligere var 11 Kr. ugentlig, fastsattes til 12 Kr. for Arbejde, der strækker sig over 5 Timer hver Morgen. Arbejde ud over denne Tid, som ikke blev ekstrabetalt tidligere, skal fremtidig betales med 35 Øre pr. Time. En ugentlig Fridag uden Afkortning i Lønnen blev ogsaa fastslaaet.

Overenskomsten gælder til 1. Januar 1915.

Sadelmagere og Tapetserere i København og Provinserne. Skandinavisk Sadelmager- og Tapetser-Forbund har i Slutningen af Aaret 1913 ved Forhandling gennemført en Del nye Regulativer.

Paa *Seletøjsfabriken i Lysbro* er Arbejdstiden forkortet fra 10 til 9½ Time om Dagen. Timelønnen er forhøjet fra 35 til 40—42 Øre. Akkordpriserne er forhøjet med 15 %.

Betalingen for Madratsarbejdet paa *Kommunens Hospitaler i København* er forhøjet med 15 %. Alt den Slags Arbejde udføres i Akkord.

Hos Fabrikant *Johannes Neye* i samme By er gennemført en Arbejdstid af 9 Timer. Timelønnen er forhøjet fra 48 til 55—58 Øre. Ugeløn-

nen for de kvindelige Medhjælpere fra 10 til 16 Kr. Akkordpriserne er samtidig forhøjede fra 10 til 20 %.

I *Nykøbing M.* er Timelønnen forhøjet fra 35 til 40 Øre.

I *Vejen* er Timelønnen forhøjet fra 35 til 40—42 Øre.

Overenskomsterne omfatter 80 af Forbundets Medlemmer.

Udlandet.

Arbejdsløshedsforsikringen i England.

Efter
»**International Metalworkers Review**«.

Den engelske Rigsforsikringslov, hvis anden Del angaar Arbejdsløshedsforsikringen, traadte i Kraft 15. Juli 1912. Dette vil sige, at Indbetalingen af Arbejdsgivernes og Arbejdernes obligatoriske Bidrag begyndte fra den Dag, medens der ingen Understøttelser udbetaltes før 6 Maaneder senere. Anden Del af Rigsforsikringsloven foreskriver obligatorisk Forsikring for bestemte Industrier, nemlig: Bygnings-, Jernbane- og Udgravningsarbejder osv., Skibsbygning, Maskinfabrikation, Jernstøberi, Vognfabrikation samt Savværker, som staar i Forbindelse med andre forsikringspligtige Virksomheder eller sædvanlig udfører Arbejde for saadanne. I disse Industrier skal saavel Arbejdsgiver som Arbejder hver betale et Bidrag paa 19 Øre for hver Beskæftigelsesperiode indtil en Uge (for Arbejdere under 18 Aar og for Beskæftigelsesperioder af 2 Dage eller mindre er fastsat lavere Bidrag) og Staten giver da et Tilskud paa en Trediedel af Arbejdernes og Arbejdsgivernes samlede Kontingentydelse. Forsikringsydelsen bestaar i en Pengeunderstøttelse paa 6 Kr. 35 Øre ugentlig, som efter den første Arbejdsløshedsuge betales i indtil højst 15 Uger indenfor 12 Maaneder, med den yderligere Begrænsning, at der ikke paa den enkelte Arbejder maa falde mere end en Understøttelsesuge paa hver af ham betalte 5 fulde Ugebidrag. Til Personer under 17 Aar betales ingen Understøttelse, og for Personer fra 17—18 Aar udgør Understøttelsen Halvdelen af det sædvanlige Beløb. Enhver Arbejder, som kræver Understøttelse, maa godtgøre, at han i de sidst forløbne 5 Aar i mindst 26 Uger har været beskæftiget som Arbejder i en forsikringspligtig Virksomhed, og at han er arbejdsdygtig, men ude af Stand til at finde passende Beskæftigelse. Arbejderen er ikke understøttelsesberettiget a) naar han har mistet sin Beskæftigelse paa Grund af en Strejke eller Lock-out, i saa Fald saa længe Arbejdsstandsningen varer, eller indtil han igen har haft Arbejde andetsteds i en forsikringspligtig Virksomhed, b) naar han har mistet sin Beskæftigelse paa Grund af slet Opførsel, eller naar han selv frivillig og uden rimelig Grund har forladt Arbejdet, i dette Tilfælde indtil der er forløbet 6 Uger efter, at han forlod Arbejdet.

Gennemførelsen af Arbejdsløshedsforsikringen i hele Kongeriget administreres direkte af Erhvervsministeriet. Der er oprettet 3 Slags Kontorer: *1.* Erhvervsministeriets Departement for Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring, der fungerer som kontrollerende Central for hele Kongeriget. *2.* De 8 Distriktskontorer i London, Glasgow, Warrington, Doncaster, Birmingham, Bristol, Cardiff og Dublin, som i anden Linie er kontrollerende Centraler, hver for sit Distrikt. *3.* De 1496 Lokalkontorer, som falder i 2 Slags, nemlig Arbejdsanvisningskontorerne og lokale Agenturer. De 430 Arbejdsanvisningskontorer staar umiddelbart under Erhvervsministeriet og har fuldt lønnede Embedsmænd. De 1066 lokale Agenturer har at gøre med saadanne Omraader, hvor der ikke findes noget Arbejdsanvisningskontor. Paa disse Omraader skal de lokale Agenter, mod en bestemt Godtgørelse, udføre visse Funktioner med Hensyn til Arbejdsløshedsforsikringen En lokal Agents Forpligtelser lægger i Reglen kun Beslag paa en ringe Del af hans Tid og omfatter ikke Arbejdsanvisningen udenfor de for-

sikringspligtige Erhverv. Hele Organisationens faste Personale, bortset fra de lejlighedsvis brugte Hjælpere og de 1066 lokale Agenter, udgør 3536 Personer.

Det hele Antal af de indtil 12. Juli 1913 udfærdigede og ikke formelt annullerede Arbejdsløshedsbøger udgør 2,508,939. Deres Fordeling paa de vigtigste af de forsikringspligtige Erhverv viser sig at være følgende: Bygnings-, Jernbane-, Udgravningsarbejder osv. 1,047,668 (41,8 %), Maskinfabrikation og Jernstøberi 865,563 (34,5 %), Skibsbygning 274,228 (10,9 %), Vognfabrikation 216,028 (8,6 %), Savværker 19,118 (0,8 %), andre forsikringspligtige Arbejdere 86,334 (3,4 %). Antallet af fuldt forsikrede Arbejdere er uden Tvivl noget lavere end det samlede Tal af Arbejdsløshedsbøgernes Indehavere, idet et væsentligt Antal kun forbigaaende er beskæftiget i forsikringspligtige Virksomheder.

De Arbejdere, som forud for Lovens Ikrafttræden gennem Fagorganisationerne var forsikret mod Arbejdsløshed udgør mindre end en Femtedel af samtlige forsikrede Arbejdere.

Krav om Understøttelse modtoges for første Gang 8. Januar 1913. Fra den Dag og indtil 11. Juli 1913 var der ialt indgivet 559,021 saadanne Krav. Det Antal Enkeltpersoner, paa hvilke disse Krav fordeler sig, kan endnu ikke nøjagtig angives. Foreløbig antager man, det ligger omkring 400,000.

Skønt der i det første Halvaar af 1913 herskede en usædvanlig industriel Travlhed, var Antallet af de Arbejdere, som ugentlig blev arbejdsløse, meget betydeligt. I de første to Uger forelaa der naturligvis som Følge af Lovens Ikrafttræden særlig mange Krav. Lader man disse to Uger ude af Betragtning, saa har Antallet af nye Krav bevæget sig mellem et Minimum 13,578 (i Ugen som endte 16. Maj) og et Maximum paa 30,588 (i Ugen som endte 25. Januar); Gennemsnittet var 18,000. I de fleste Uger blev Antallet af nye Krav opvejet af et lige saa stort Antal af Arbejdsløse, som i Ugens Løb fandt Beskæftigelse. Antallet af de Arbejdsløse, som var tilbage ved hver Uges Afslutning gik tilbage fra 117,695 ved Begyndelsen af Februar til 66,910 ved Slutningen af Maj. Men i Løbet af Juni og Juli steg Antallet atter gennem uregelmæssige Svingninger.

Den gennemsnitlige Procentdel af de Arbejdere, som forblev arbejdsløse i Tidsrummet fra 24. Januar til 27. Juni 1913 var i Byggefagene 5,0, ved Skibsbyggeri 3,1, ved Maskinfabrikation, Jernstøberi, Vognfabrikation og Savværker 2,2.

Af de indtil 11. Juli 1913 stillede 559,021 Krav fremkom 415,788, eller ca. tre Fjerdedele som Krav om Betaling af Understøttelse direkte gennem et Arbejdsanvisningskontor eller et lokalt Agentur, medens 143,233, eller ca. en Fjerdedel fremkom som Krav om Understøttelse gennem en af de Fagorganisationer, som har truffet Overenskomst med Erhvervsministeriet i Henhold til Forsikringsloven. Saadanne Overenskomster er afsluttet med 105 Organisationer. Organisationerne har 7394 Afdelinger og (skønsmæssig angivet) 539,775 Medlemmer indenfor de forsikringspligtige Fag. Efterfølgende Tabel viser disse Organisationers Gruppering med Hensyn til Industrigrene.

	Antal af		
	Fagorganisationer (Forbund)	Afdelinger	Medlemmer i de forsikringspligtige Industrigrene
Maskinfabrikation og Jernstøberi ..	55	2089	234,907
Skibsbygning	5	603	86,000
Vognfabrikation ..	9	1251	21,119
Snedkerier	3	195	11,142
Savværker	1	212	6,000
Bygnings- Jernbane- og Udgravningsarbejder...	30	2539	154,091
Almindel. Arbejde.	2	505	26,516
Ialt	105	7394	539,775

21 Fagorganisationer med 86,000 Medlemmer, særlig i Byggefagene, som tidligere ikke havde truffet no-

gen Art af Foranstaltning til Gavn for deres Arbejdsløse, har nu indført Arbejdsløshedsunderstøttelse, efter at Forsikringsloven er begyndt at virke.

Bortset fra den obligatoriske Forsikring i visse Virksomheder træffer Lovens § 106 Bestemmelse om Statstilskud til frivillig Arbejdsløshedsforsikring ved de faglige Organisationer i alle Fag. Statstilskudet maa ikke overskride en Sjettedel af Organisationernes Udgifter til Arbejdsløshedsunderstøttelse, hvorved dog maa bemærkes, at Understøttelsesbeløb over 10 Kr. 89 Øre ugentlig ikke medregnes. Indtil 12. Juli 1913 er 275 Fagorganisationer med 1,104,223 Medlemmer bleven anerkendt som opfyldende Betingelserne for saadanne Statstilskuds Ydelse. Hertil hører alle de Forbund, som der er truffet Overenskomst med i Henhold til Loven med Undtagelse af Installatørforbundet i Skotland og en Karetmagerforening i London.

Som foran nævnt bliver Understøttelserne udbetalt paa to Maader, enten direkte gennem Arbejdsanvisningskontorerne og lokale Agenturer eller gennem Fagorganisationer, med hvilke der gælder Overenskomst efter Loven. De direkte udbetalte Beløb er bekendte. Udbetalingerne gennem Organisationerne kan der foreløbig kun skønnes over. Antallet af de indtil 11. Juli 1913 direkte ydede Understøttelsesudbetalinger er 575,641 og de andrager et Beløb af 3,337,000 Kroner. De indtil den samme Dag gennem Fagorganisationerne foretagne Udbetalinger sættes skønsmæssigt til et Antal af 198,853 med et Beløb af 956,131 Kroner. De samlede Udgifter til Arbejdsløshedsunderstøttelse i Tidsrummet fra 24. Januar til 11. Juli 1913 kan derfor antages at have været 4,293,131 Kroner som fordeler sig paa 774,494 enkelte Udbetalinger. Gennemsnitsbeløbet pr. Udbetaling har været fra 5 Kr. 92 Øre ved Periodens Begyndelse til 5 Kr. 55 Øre i de sidste 4 Uger.

Fuldstændige Angivelser af den Procentdel af de Arbejdsløse, som modtager Understøttelse, foreligger endnu ikke. De foreløbige Resultater af en Undersøgelse over ca. 130,000 Understøttelseskrav viser, at ca. 30 % af de Arbejdere, som stillede saadanne Krav, igen fik Beskæftigelse inden Udløbet af den første arbejdsløse Uge, for hvilken der jo ingen Understøttelse ydes. Kun for 1 % af de Understøttedes Vedkommende ophører Understøttelsen, fordi det i Loven tilladte Maximum blev naaet, medens 8 % ikke opfyldte Forudsætningerne for Modtagelse af Understøttelse. I 62 % af alle Tilfælde blev der betalt Understøttelse.

Indtil 12. Juli 1913 udgjorde Indtægten af saavel Arbejdernes som Arbejdsgivernes Kontingenter ialt 31,989,000 Kroner. Den første Betaling af Statstilskud, som blev ydet ved Slutningen af Marts 1913, beløb sig til 6,963,000 Kroner saaledes, at der fremkommer en samlet Sum paa 38,952,000 Kroner. Det samlede Beløb af de til 11. Juli 1913 udbetalte Understøttelser fastsættes skønsmæssigt til 4,293,132 Kroner. Det bør erindres at Indbetalingen omfatter et helt Aar, medens Udbetalingen kun omfatter et halvl og Arbejdsløsheden var paa daværende Tidspunkt saa lav som ingensinde før. En vis Del af Bruttoindtægten faar Arbejdsgiverne tilbage som Godtgørelse for Bidrag, som er betalt for Arbejdere, der har været stadig beskæftiget, og 10 % fraregnes som Administrationsomkostninger.

Holland.

Den faglige Centralorganisation i Holland »Nederlandsch Verboond van Vakvereenigingen« oprettedes i 1906 og talte den Gang 18,960 Medlemmer i 11 Organisationer. Den er siden stadig vokset og har nu 35 Organisationer med over 80,000 Medlemmer. Fra 1. Oktober 1912 til samme Dato 1913 er Medlemstallet vokset med 40 %, og 4 Forbund (hvoriblandt Typograferne) er indtraadt. Ser man bort fra disse nytiltraadte Forbund, er Fremgangen 30 %. Dette Tal udtrykker saaledes

Fagorganisationernes gennemsnitlige Vækst.

I Organisationernes finansielle Forhold kan der ligeledes konstateres betydelig Fremgang. Til Konflikter er anvendt ca. 250,000 Kr.

I Følge Landets officielle Statistik fandtes der (1. Januar 1913) i Holland ialt 189,030 organiserede Arbejdere, hvoraf Centralisationen, der den Gang talte 61,535 Medlemmer, omfattede 32,51 %. Af andre Centralorganisationer havde den syndikalistiske 8,097, den kristelige 7,944 og den romersk-katolske 21,096 Medlemmer. Ca. Halvdelen af de af den officielle Statistik omfattede Arbejdere var fordelt paa splittede og i Reglen ganske betydningsløse Foreninger.

I Holland som andre Steder, hvor de forskellige »kristelige« Organisationer har nogen Udbredelse, er disse af en meget konservativ Karakter og virker til Tider som rene Skruebrækkerforeninger.

Den syndikalistiske Centralisation er i Holland af gammel Dato, idet den med sine ca. 8000 Medlemmer udgør de sørgelige Rester af den oprindelige faglige Landsorganisation, som stiftedes 1893. Efter nogle Aars Virksomhed kom den ind i et anarkistisk Spor, og nu kalder den sig altsaa med det mere »moderne« Navn: syndikalistisk.

For dog nogenlunde at kunne gøre sig gældende ved Siden af den stærkt voksende Centralisation af moderne Fagforbund, har Syndikalisterne i Praksis maattet forlade deres gamle Teorier.

For blot nogle Aar siden ansaa de saadanne Ting som Overenskomster og Strejkefonds blot »som Midler til at hæmme Arbejderbevægelsen og dræbe Kamplysten«. Men nu forsvarer de selv disse Ting.

Fastlønnede Tillidsmænd kaldte de den Gang for »Stræbere, som blot vilde leve af andres Arbejde«. Men nu har de syndikalistiske Organisationer forholdsvis flere fastlønnede Tillidsmænd end de rigtige Fagforbund har!

Ligesom i Frankrig og Belgien staar ogsaa i Holland Skolelærerne Lønarbejderne meget nær. Deres Forbund (7,500 Medlemmer) er vel ikke tilsluttet Centralisationen, men Muligheden af en saadan Tilslutning omtales som en ganske naturlig Ting — et Forhold, der nærmest virker forbløffende paa danske Læsere.

Holland har omtrent 7 Millioner Indbyggere. Der er saaledes langt frem endnu, inden Organisationslivet blandt Arbejderne kan siges at have naaet et tilfredsstillende Standpunkt. Men Udviklingen gaar altsaa i den rigtige Retning.

Udvandringen fra Italien.

At Italien leverer et stort Antal af de saakaldte Vandrearbejdere er vel bekendt. Derimod turde det være mindre bekendt, hvilken financiel Rolle dette Forhold spiller for Landet.

Den italienske Arbejder forbliver ikke altid i det fremmede, hvorhen han har begivet sig for at finde mere lønnende Beskæftigelse end det solrige, men skatteudpinte og præsteredne Hjemland kan byde ham. Hans Hu staar tilbage til dette Hjemland, og hans Bestræbelser gaar ud paa at tjene saa meget sammen, at han kan erhverve sig en lille Ejendom. Man regner, at der aarlig tilføres Italien ca. *1 Millard* Lire ved Udvandrerne, dels paa den Maade, at disse vender tilbage med Penge paa Lommen, og dels ved at de fra det fremmede sender Penge hjem til Opbevaring.

Udvandrernes Antal er vokset siden 1909 og stærkest fra 1911 til 1912. Aaret 1911 viser 533,844 Udvandrere, men Aaret 1912 har 711,446. Udvandringen til andre evropæiske Lande kommer mest fra Norditalien medens Syditalienerne oftets udvandrer til oversøiske Lande; af Udvandrerne i 1912 var 81,5 pCt. Mandkøn, og af disse var 7,7 pCt. under 15 Aar.

Med Hensyn til Udvandrernes Erhverv foreligger følgende Tal:

Landarbejdere	194,211
Daglejere og Jordarbejder..	189,364
Murere og Stenarbejdere...	86,267

Arbejdere af andre Industrier	76,437
Tjenestefolk	17,571

Udvandringens talmæssige Forhold til den hele Befolkning viser sig at være følgende:

Frovinsens Navn	Antal Udvandrere paa hver 100,000 Indbyggere
Calabrien	3,356
Abrussa	3,245
Basilica	3,125
Venedig	3,205
Toscana	2,955
Sicilien	2,517
Umbrien	2,045
Campanien	2,025
Piemont	1,904
Lombardiet	1,564
Hele Landet i Gennesnit	2,044

Endelig vides Udvandringen at have fordelt sig til forskellige Lande og Verdensdele paa følgende Maade:

Til det evropæiske Rusland	1,372
Skandinavien	205
Storbritannien	3,563
Holland og Belgien	3,570
Frankrig	74,089
Svejts	89,258
Tyskland	75,507
Østrig	34,157
Ungarn	7,853
Den pyrenæiske Halvø	709
Balkanstaterne	3,671
Afrika	15,725
Asien	423
Amerika	399,713

Bl. a. paa Grund af deres ringe Oplysning paafører disse Italienere ofte de andre Landes Arbejdere en højst generende Smudskonkurrence. I Svejts og Tyskland gør derfor Organisationerne et stort Arbejde for at bibringe dem social Oplysning. Bl. a. udgives et Ugeblad i det italienske Sprog.

Smaa Efterretninger
fra Arbejdernes Internationale.

Organisationens Genrejsning i Rumænien.

Fagforeningernes Reorganisation efter Krigen er allerede saa langt fremskreden, at den faglige Landscentralisation har indkaldt den første rumænske Fagforeningskongres til 18—20. Januar 1914 i *Ploesti*.

Lønforhold og Husleje i Argentina.

I Anledning af de argentinske Indvandringsagenters løgnagtige Paastande om de idylliske Forhold i Argentina gengiver »Efterretningskorresp.« følgende Oplysninger fra en officiel Statistik, som viser, hvorledes Løn og Husleje forholder sig til hinanden. Det statistiske Departement har konstateret følgende »normale« Tilfælde: 1. En Kedelsmed fortjener maanedlig 112,50 arg. Pesos og betaler maanedlig 80 Pesos i Husleje. 2. En Tømrer fortjener 100 Pesos og betaler 80 Pesos i Husleje. 3. En Lods fortjener 112,50 Pesos og betaler 80 Pesos i Husleje. 4. En Maler fortjener 125 Pesos og betaler 80 Pesos i Husleje. 5. En Droskekusk tjener 87 Pesos, i Husleje betaler han 80 Pesos. 6. En Rørlægger tjener 125 Pesos og betaler 125 Pesos i Husleje (af 6 Børn maa de 4 arbejde med) o. s. v.

Da Levnedsmidlernes Priser er tilsvarende høje, maa Arbejderne drage Hustru og Børn med ud i Arbejdet og oven i Købet fremleje hver en Krog af Boligen for i bedste Tilfælde at kunne friste en kummerlig Tilværelse. Derhos anses Boligforholdene i den argentinske Hovedstad for de daarligste i Verden.

Enkefru I. E. E. Olsens Legat for Haandværkslærlinge.

Den 28. April d. A. uddeles af ovennævnte Legat, der tilhører Haandværkerforeningen og Industriforeningen i København, 2 Portioner paa hver 100 Kr. til Haandværkslærlinge særlig af Maskin- og Byggefagene.

Legatet er bestemt for Uddannelse af Lærlinge i de to sidste Læreaar.

Blanketter til Ansøgninger kan afhentes paa Industriforeningens Sekretariat i København daglig mellem 9—4 indtil den 25. Februar d. A.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 30 ❋ KØBENHAVN DEN 24. JANUAR 1914 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: Arbejdsanvisningen. Blokaden overfor Orlogsværftet ophævet. Arbejdsløshedskasserne. Lønbevægelser og Konflikter (Formerne hos F. L. Smidth i Valby. Kvinderne paa Københavns Margarinefabrik. Pottemagernes Forbund. Skotøjarbejderne paa de danske Skotøjfabrikker.) Udlandet. Bjærgarbejderkampe.

Arbejdsanvisningen.

Nedenfor gengiver vi det af Tilsynsraadet udarbejdede Reglement for Centralarbejdsanvisningskontoret i København, som nu er godkendt af Kommunalbestyrelsen.

Reglement for Centralarbejdsanvisningskontoret i København.

§ 1. Kontoret skal virke som Centralarbejdsanvisningskontor for hele Landet og skal samarbejde med andre anerkendte Arbejdsanvisningskontorer efter Indenrigsministerens nærmere Bestemmelse.

§ 2. Kontoret ledes af Arbejdsanvisningsdirektøren med Bistand af et Tilsynsraad paa 10 Medlemmer, hvoraf 5 Arbejdsgivere og 5 Arbejdere. Af Tilsynsraadets Medlemmer vælges 2 Arbejdsgivere og 2 Arbejdere af Indenrigsministeren, medens de øvrige 6 Medlemmer vælges af Borgerrepræsentantskabet i København.

§ 3. Tilsynsraadet — for hvilket Direktøren er Formand — yder Direktøren Bistand ved Ledelsen af KontoretsVirksomhed. Tilsynsraadet udarbejder Indstilling til Kommunalbestyrelsen angaaende Reglement for Kontoret samt Indstilling til Magistraten angaaende Ansættelse og Afskedigelse af Personale. I Tilfælde af Meningsulighed vedrørende nævnte Indstillinger afgøres Sagen ved Stemmeflerhed af de mødte Medlemmer; staar Stemmerne lige, gør Formandens Stemme Udslaget.

§ 4. Kontorets Personale ansættes og afskediges af Københavns Magistrat efter Tilsynsraadets Indstilling, jfr. § 3, men kan ogsaa efter Forslag fra Direktøren afskediges af Indenrigsministeren.

§ 5. Kontoret kan deles i forskellige Afdelinger, herunder ogsaa en Afdeling for Lærlingeanvisning. Som Funktionærer i kvindelige Afdelinger ansættes fortrinsvis Kvinder.

§ 6. Kontoret skal holdes aabent mindst 7 Timer paa alle Hverdage med Undtagelse af de Dage, Kommunens øvrige Kontorer er lukkede. Dagen før Paaske, Pinse og Jul holdes det kun aabent til Kl. 1.

§ 7. Kontoret anviser Arbejde af enhver Art. Anvisningen udføres uden Vederlag.

§ 8. Arbejdssøgende maa som Regel personlig henvende sig paa Kontoret. Anmodning om Arbejdskraft kan mundtlig, skriftlig eller pr. Telefon rettes til Kontoret.

For Medlemmer af anerkendte Arbejdsløshedskasser træder de af Kasserne til Kontoret indsendte Fortegnelser over arbejdsløse Medlemmer i Stedet for personlig Henvendelse paa Kontoret. Saafremt der ikke gennem vedkommende Arbejdsløshedskasse kan indhentes fyldestgørende Oplysninger om de paagældende Arbejderes Kvalifikationer, kan Kontoret dog kræve, at de giver personligt Møde, for saa vidt de ønsker at modtage Arbejde gennem Kontoret.

Naar der af Kontoret er anvist Plads til en af de arbejdssøgende, der er opført paa de fra en Arbejdsløshedskasse modtagne Fortegnelser, skal Meddelelse herom tilstilles Arbejdsløshedskassen.

§ 9. Anvisningen skal i første Række foretages under Hensyn til at skaffe Arbejdsgiveren den bedst mulige Arbejdskraft og Arbejderen det Arbejde, hvortil vedkommende bedst egner sig. Naar der findes flere lige kvalificerede arbejdssøgende, skal der fortrinsvis anvises Plads til Medlemmer af anerkendte Arbejdsløshedskasser. Under iøvrigt lige Forhold vil Rækkefølgen — indenfor en af Ledelsen nærmere fastsat Tidsgrænse — bestemmes af den Orden, hvori Anmodningerne om ledigt Arbejde eller ledig Arbejdskraft er indkomne til Kontoret.

§ 10. De indkomne Anmodninger om Arbejde indføres paa dertil indrettede Blanketter. Spørgsmaal, der rettes til arbejdssøgende, maa kun angaa Oplysninger, der skønnes at være nødvendige af Hensyn til Forretningsførelsen.

Kontoret maa ikke give uvedkommende Adgang til at gøre sig bekendt med de angaaende de arbejdssøgende modtagne Oplysninger.

§ 11. Har en arbejdssøgende forgæves søgt Arbejde gennem Kontoret, kan der med vedkommendes Samtykke meddeles Attest herom efter Begæring fra offentlige eller velgørende Institutioner.

§ 12. Naar der anvises en arbejdssøgende Person Arbejde udenfor hans Hjemsted, vil Billettaksten for hans Befordring paa Dampskib eller paa Jernbane foreløbig kunne afholdes af Kontoret, men Beløbet vil være at tilbagebetale af vedkommende Arbejdsgiver eller Arbejder. Naar Omstændighederne taler herfor, vil indtil Halvdelen af Billettaksten dog kunne udredes som Rejsehjælp af Kontoret efter Ledelsens nærmere Bestemmelse. Det fastsættes ved det aarlige Budget for Kontoret, hvilket samlet Beløb der saaledes vil kunne udredes som Rejsehjælp.

§ 13. Kontorets Virksomhed skal fortsættes uafhængigt af indtrædende Arbejdsstandsninger.

Kontoret skal optage en Fortegnelse over de bestaaende faglige Organisationer (Arbejderes Sammenslutning i Fagforbund eller Fagforeninger og Arbejdsgiveres faglige Sammenslutninger), der virke indenfor det stedlige Omraade, for hvilket Kontoret er bestemt. Ved Udarbejdelsen af nævnte Fortegnelse skal Kontoret søge Vejledning hos Hovedorganisationerne af Arbejdere og Arbejdsgivere.

Naar der fra en af de paa Fortegnelsen opførte Organisationer paa signeret Papir gives Kontoret skriftlig Meddelelse om en Arbejdsstandsning, skal Meddelelsen bekendtgøres gennem Opslag i vedkommende Kontorlokale. Dog er en faglig Organisation først berettiget til at kræve Meddelelsen bekendtgjort ved Opslag, naar der er forløbet et Tidsrum af mindst 48 Timer efter, at Organisationen er opført paa Fortegnelsen. Meddelelsen om en Arbejdsstandsning maa fra Organisationens Side fornyes hver 7. Dag. Ved en Arbejdsstandsnings Ophør maa Indberetning herom ufortøvet tilsendes Kontoret fra den Organisation, der i sin Tid har givet Meddelelse om Arbejdsstandsningen.

I de Tilfælde, hvor der af Kontoret anvises Arbejde til Personer, der ikke ved Anvisningen er til Stede paa Kontoret, skal der gives de paagældende Underretning om Indholdet af Opslaget, saafremt vedkommende Arbejdsplads omfattes af Arbejdsstandsningen.

Hver Gang der fra en faglig Organisation sendes Kontoret Meddelelse om en Arbejdsstandsning, skal der samtidig fra Kontoret gives de af Indenrigsministeriet valgte Medlemmer af Tilsynsraadet Underretning herom, for at de paagældende kan faa Lejlighed til, hvis de ønsker det, at gøre deres Bemærkninger i saa Henseende overfor Arbejdsanvisningsdirektøren.

§ 14. Arbejdsanvisningsdirektøren udfærdiger efter Samraad med Tilsynsraadet Regler for Overholdelse af Orden i Lokalerne.

Klager over Forretningsførelsen kan indføres i en paa Kontoret beroende Klagebog.

§ 15. Kontoret udarbejder paa Grundlag af de ved Kontorets egen

Virksomhed indhentede Oplysninger samt de fra andre Anvisningskontorer modtagne Meddelelser, statistiske Beretninger angaaende Arbejdsforholdene.

Blokaden overfor Orlogsværftet ophævet.

Fra den 1. Maj 1913 iværksatte flere større Forbund en Blokade overfor Marinens Værft i København, fordi daværende Marineminister *Klaus Berntsen* uden Forhandling med Arbejderne og uden Hensyntagen til disses Ønsker forlængede Arbejdstiden fra 8 til 9 Timer daglig.

Hen mod Slutningen af Aaret henvendte den senere Marineminister Dr. *P. Munck* sig imidlertid til Formanden for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, der var Ordfører for det af Arbejderne bestaaende Udvalg vedrørende denne Sag, for mulig at faa et Grundlag for Blokadens Ophævelse fremskaffet.

De Forhandlinger, der derpaa førtes om Sagen, resulterede i et Forslag til en Ordning, der forelagdes Værftets organiserede Arbejdere ved et Møde den 18. Decbr.

Efter en indgaaende Diskussion vedtoges nedenstaaende Resolution:

»Ved et Møde den 18. Decbr. 1913 vedtager 300 organiserede Arbejdere fra Holmens forskellige Værksteder at opfordre Fagforbundene til at ophæve Blokaden overfor Orlogsværftet paa Grundlag af den Aftale om Løn- og Arbejdsvilkaar, det i sin Tid nedsatte Udvalg har truffet med Marineministeren.

Klubbestyrelserne og Forbundene opfordres samtidig til nøje at vaage over at Forholdene udvikler sig i Overensstemmelse med de af Ministeren givne Tilsagn og det forudsættes, at der, saafremt disse Tilsagn ikke efterkommes, træffes Foranstaltninger til Varetagelse af de organiserede Arbejderes Interesser«.

I Henhold til denne Beslutning lod Udvalget Sagen gaa videre til de Organisationer, der havde iværksat Blokaden, og da de havde fulgt Opfordringen fra Mødet den 18. Decbr., og da Marineministeren havde faaet fornøden Bemyndigelse af Finansudvalget fandt nogle afsluttende Forhandlinger Sted, og som den officielle Afslutning paa Blokaden tilstillede det nedsatte Udvalgs Formand den 19. Januar Marineministeren nedenstaaende Skrivelse, der bl. a. indeholder det Grundlag, Blokaden er ophævet paa.

»Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund. *Kbhvn., d. 19. Jan. 1914.*

I Kontinuation af de Forhandlinger, der i de senere Tider er førte angaaende Forholdene paa Orlogsværftet, bekræfter jeg ved nærværende, at der er fremsat Forslag om Ophævelse af den af flere Fagorganisationer overfor Værftet fra 1. Maj f. A. iværksatte Blokade mod at Løn- og Arbejdsforhold for Værftets private Arbejdere og Daglejere indtil videre ordnes paa følgende Maade:

Mindstelønnen for Haandværkere fastsættes til 4 Kr. 5 Øre pr. Dag og for Arbejdsmænd med og uden Brikke til 3 Kr. 50 Øre pr. Dag. I Forbindelse hermed har Orlogsværftets Direktion givet stærkt understreget Tilsagn om i saa vid Udstrækning som mulig at forbedre de højere Lønsatser.

Aarets 7 à 9 Helligdage, som falder paa Hverdage, yder Værftet fremtidig Arbejderne Betaling for, og endelig optages der i den nærmeste Fremtid Forhandling om de Ændringer, Arbejderne maatte ønske gennemført i Værftets Reglement af 1. Maj 1913 for privat antagne Arbejdere.

Jeg har modtaget den højtærede Ministers seneste Meddelelse om, at Finansudvalget har givet det saaledes foreliggende Forslag sin Tilslutning, og at Sagen hermed kan betragtes som værende i Orden for Værftets Vedkommende, og jeg skal da meddele, at de af Værftets Arbejdere, som tilhøre Fagorganisationerne, og disses Ledelser ligeledes har sluttet sig til den foreslaaede Ordning.

Blokaden overfor Statens Orlogsværft er saaledes hævet, og jeg skal en af de allernærmeste Dage tillade mig at fremsende en skriftlig Fremstilling af de Ændringer, Arbejderne ønsker Værftsreglementet undergaaet.

Efter Bemyndigelse fra de i Sagen interesserede Organisationer:

J. A. Hansen,
Formand for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Til Marineministeren.«

Der vil altsaa senere blive forhandlet om Værftsreglementet i Henhold til de foreliggende Aftaler.

Blokaden overfor Marinens Orlogsværft er saaledes efter 7 Maaneders Varighed hævet fra indeværende Aars Begyndelse.

Arbejdsløshedskasserne.

Indspektørens Indberetning 1912—13.

Arbejdsløshedsinspektørens Beretning for 1912—13 er udkommet. Beretningen omfatter Tidsrummet fra 1. April 1912 til 31. Marts 1913.

Den 31. Marts 1912 fandtes der 53 anerkendte Arbejdsløshedskasser med 111,187 Medlemmer.

I Aarets Løb blev der yderligere anerkendt 2 Kasser med 579 Medlemmer.

Af Medlemstallet falder 45,8 pCt. paa København og Frederiksberg, 37,8 pCt. paa Provinsbyerne og 15,4 pCt. paa Landdistrikterne.

I Medlemsbidrag er indbetalt 1,408,153 Kr. 72 Øre eller gennemsnitlig 12 Kr. 17 Øre pr. Medlem. Hertil kommer saa *Kommunernes* Tilskud, som udgør en Trediedel af Aarskontingentet for de i vedkommende Kommune boende Medlemmer, og Statstilskudet, der svarer til Halvdelen af Medlemskontingentet + Kommunetilskudet. Disse Tilskud udredes bagud og kommer altsaa først med paa næste Aars Regnskab.

51 Bykommuner har for Aaret 1911—12 indbetalt 349,619 Kr. 30 Øre, 84 Landkommuner 24,494 Kr. 55 Ø.

Udgifterne udgør ialt 1,888,785 Kr. 85 Øre, der fordeler sig saaledes: Dagpenge 1,551,341 Kr. 1 Øre, Rejsehjælp 40,112 Kr. 23 Øre, Juleunderstøttelse 33,210 Kr. 65 Øre, Hjælp in natura 2541 Kr. 5 Øre og Administrationsudgift 240,409 Kr. 84 Ø.

Understøttelserne udgør altsaa 1,648,376 Kr., hvoraf den ganske overvejende Del er udredet i Form af Dagpenge.

Den samlede Formue var 1. April 1913 2,382,410 Kr. 60 Øre.

I de 5 Aar (1908—13) fra Lovens Ikrafttræden til det foreliggende Regnskabs Afslutning er indbetalt ialt 10,762,284 Kr. 26 Øre og udbetalt ialt 8,861,067 Kr. 44 Øre.

Af Indtægterne har Medlemmerne selv ydet 58,7 pCt., Statskassen har tilskudt 28,4 pCt. og Kommunerne 12,9 pCt.

Lønbevægelser og Konflikter.

Formerne hos F. L. Smidth i Valby.

I August Maaned forrige Aar byggede Firmaet F. L. Smidth og Co. et Jærnstøberi i Forbindelse med Firmaets Maskinfabrik i Valby, og da Arbejdet ikke kunde udføres i Akkord med det samme, forlangte Formerne en Timeløn, der svarede til de Lønsatser, som var gældende paa andre københavnske Støberier, hvor der udelukkende arbejdes paa Timeløn.

Da der ikke kunde opnaas Enighed om dette Spørgsmaal saa lidt ved direkte Forhandlinger som ved Organisationernes Bistand, tog Firmaets Formere paa denne Del af Virksomheden Tid efter anden deres Afsked, og Arbejdsgiverforeningen varslede senere Boycotting overfor disse Formere — 7 Mand ialt — under Paastanden om, at de havde iværksat Strejke hos Firmaet.

Formerforbundet protesterede mod Lovligheden af denne Boycotting og begærede Arbejdsgiverne indklaget for Den faste Voldgiftsret gennem De samv. Fagforbund.

Paa disses Foranledning afholdtes der imidlertid et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 13. Januar og Spørgsmaalet om Rettergang faldt derved bort, idet man enedes om følgende Ordning.

»Den i Anledning af Arbejdsforholdene paa F. L. Smidth og Co.s Støberier eksisterende Konflikt hæves, og fra begge Sider arbejdes der paa at tilvejebringe fredelige Arbejdsforhold, hvilket bl. søges opnaaet derved:

1) At den af Arbejdsgiverforeningen varslede Boycotting mod 7 Formere tilbagekaldes.

2) At det nye Støberi optager Arbejdet som Timelønsværksted, saaledes at Timelønningerne fasættes — alt efter Formernes Dygtighed og Erfaring med Værkstedets Arbejde — i Højde med de for andre herværende Timelønsværksteder værende Lønninger og varierende ligesom disse. Nærværende Bestemmelse forhindrer dog ikke, at der træffes Aftale om Akkordpriser for Arbejde ved Formemaskiner.

3) At Formerforbundet og dets Medlemmer frit giver Støberiet Lejlighed til at antage de Formere, som Støberiledelsen mener at kunne arbejde med, uden at der direkte eller indirekte søges Støberiet paatvunget bestemte Personer.«

Kvinderne paa Københavns Margarinefabrik. Ved Forhandling mellem Kvindeligt Arbejderforbund og Direktøren for A/S Københavns Margarinefabrik er der opnaaet Enighed om, at Antagelseslønnen fremtidig skal være 25 Øre i Timen, og efter et Aars Beskæftigelse forhøjes den til 26½ Øre. Med denne Anciennitet følger ogsaa Retten til 3 Dages Sommerferie uden Afkortning i Lønnen.

Overarbejde og Natarbejde betales med Tillæg af 50 og 100 %.

Ordningen gælder fra 23. Januar 1914.

Pottemagernes Forbund har faaet Sanktion til at opsige Fagets Priskurant af 1. Juli 1906 til Ophør 1. Maj d. A. og til at fremsætte Krav om Akkordprisernes Forhøjelse med ca. 10 %, Fastsættetse af en Minimaltimeløn af 45 Øre for Svende og 38 Øre for Arbejdsfolk, Tillæg af henholdsvis 50 og 100 % for Overs. samt Nat- og Helligdagsarbejde og endelig Arbejdstidens Forkortelse fra 10 til 9½ Time. Sagen omfatter 94 af Forbundets 104 Medlemmer.

Skotøjarbejderne paa de danske Skotøjfabrikker. I Slutningen af forrige Aar modtog vort Forretningsudvalg Meddelelse fra Dansk Skotøjarbejderforbund om, at dets Medlemmer paa Skotøjfabrikkerne over hele Landet, ved en Urafstemning havde vedtaget at søge de bestaaende Løn- og Arbejdsvilkaar forbedrede og Forbundet anmodede derfor om Sanktion til at opsige Overenskomsten.

Anmodningen blev imødekommet og der har senere været ført Forhandlinger mellem Repræsentanter for Skotøjfabrikanterne og Arbejderne i fire forskellige Udvalg.

Med Undtagelse af Spørgsmaalet om Minimallønnens Størrelse, Arbejdstidens Længde og en Aldersgrænse for yngre Arbejdere, var der opnaaet Enighed i de forskellige Udvalg. Om disse Spørgsmaal forhandledes der i Dagene den 10. og 12. Januar i Aar mellem Repræsentanter for Parterne og Hovedorganisationerne, og det lykkedes her at naa til Enighed om et Forslag til en Overenskomst.

Dette Forslag gaar ud paa, at *Minimallønnen for mandlige Arbejdere* over 20 Aar hæves fra 39 til 41 Ø., nuværende Lønninger paa 40 til 42 Øre skal have et personligt Tillæg af 2 Øre og Lønninger paa 43 Øre til 46 Øre et Tillæg af 1 Øre.

Minimallønnen for kvindelige Arbejdere over 18 Aar, Naadlersker, Kvinder, som selvstændig arbejder ved Bundingsmaskiner, Overlæders Skærfersker og Knaphulsyersker hæves fra 28 til 30 Øre. Lønninger derover hæves med 2 Øre som personligt Tillæg. For Kvinder, der beskæftiges ved forskelligt lettere Arbejde, foreslaas Minimallønnen hævet fra 21 til 23 Øre.

Arbejdstiden foreslaas som hidtil ansat til 9½ Time pr. Dag. I Virksomheder, hvor Arbejdsgiveren og Arbejderne enes om at dele Arbejdstiden i to lige store Dele med kun *en* Pause, vil Arbejdstiden dog kun blive 9 Timer. Da Fabrikantforeningens Formand erklærede, at de fleste Skotøjfabrikanter i København er begejstrede for en Arbejdstid paa 9 Timer, naar Dagen kan deles paa ovennævnte Maade, er der Grund til at tro, at det ikke vil vare længe inden den 9 Timersdag er en Kendsgerning paa de københavnske Skotøjfabrikker.

Kravet fra Arbejderne om at faa Aldersgrænsen nedsat for de unge Arbejdere maatte frafaldes, fordi det ikke var muligt paa nogen Maade at naa til Enighed om dette Spørgsmaal.

Resultatet af Forhandlingerne i de forskellige Udvalg er ved et Møde den 12. Januar forelagt Forbundets Hovedbestyrelse, den københavnske Afdelingsbestyrelse og samtlige Forhandlere, og det vandt enstemmig Tilslutning.

Ved en almindelig Afstemning over Forslaget i samtlige Afdelinger af Fabrikarbejdere indenfor Skotøjarbejderforbundet er Forslaget omtrent enstemmigt godkendt. Fabrikanterne har ogsaa godkendt Overenskomsten, dog med det Forbehold at forinden

den underskrives skal der ogsaa være truffet Aftale om Akkorder for *Viktor* Pindemaskine og Overtræksmaskine. Dette Spørgsmaal optages nu til Forhandling mellem Hovedorganisationerne og Parterne.

Udlandet.

Kongresser.

Det amerikanske Arbejderforbund.

(*American Federation of Labor*).

Den amerikanske Lands-Centralisation afholdt sin 33. Aarskongres i Byen *Seattle* i Staten *Washington* ved Stillehavskysten i Dagene 10. til 22. Novbr. 1913.

Kongressen aabnedes under de sædvanlige Former, hvortil bl. a. hører Taler af Repræsentanter for de stedlige Stats- og kommunale Myndigheder og af en Præst.

Tilstede paa Kongressen var ialt 325 Delegerede, nemlig 219 fra 80 Centralforbund (Fagforbund, der omfatter alle de nordamerikanske Fristater) 19 fra 19 Enkeltstats-Sammenslutninger, 58 fra 58 lokale Fællesorganisationer, 20 fra 20 enkeltstaaende Foreninger samt 9 Gæster fra 6 venligtsindede Organisationer. (I de engelsktalende Lande er det Skik, at Gæsterne ved en Kongres regnes som Delegerede og bl. a. ogsaa har Stemmeret).

Af Beretninger og Foredrag paa Kongressen kan særlig fremhæves: *G. W. Perkins* omfattende og objektive Beretning fra den internationale faglige Konference i Zürich, den nye Arbejdsminister *W. B. Wilson* om dette Ministeriums Opgaver og den Aand, hvori det ledes samt endelig *John H. Wallace* om den nye Ulykkesforsikringslovgivning i Staten Washington.

Der vedtoges en Række Resolutioner, af særlig Interesse bl. a. en om Indvandringsforholdene, hvori kræves:

Stræng Overholdelse af eksisterende herhen hørende Love.

Det nuværende Forbud mod kinesisk Indvandring udvides til at gælde alle Asiater.

Enhver Indvandrer skal kunne læse og skrive mindst et Sprog.

Opførelse af Indvandrerstationer og Karantæneanstalter ved Stillehavskysten inden Panama-Kanalens Aabning.

Desuden gaves der Organisationens Ledelse visse Paalæg med Hensyn til Indvandringsspørgsmaalet.

Det politiske Spørgsmaal var meget fremtrædende paa Kongressen til Trods for, at Centralisationens Standpunkt i politisk Henseende officielt altid har været og fremdeles er: Politisk Neutralitet. Nødvendigheden af en særlig politisk Virksomhed i Arbejderklassens Tjeneste synes at blive mere og mere anerkendt. Selv om man ogsaa denne Gang holdt fast ved det gamle Standpunkt, saa er det faktiske Forhold dog det, at man ved flere Lejligheder fra Organisationernes Side har blandet sig i, og øvet Indflydelse paa hele Landets og de enkelte Staters Politik. hvor Arbejdernes Interesser øjensynlig krævede dette. Men desuden vedtoges der paa Kongressen en Række Beslutninger, nærmest af politisk Karakter, f. Eks. en almindelig fredsvenlig Udtalelse og en Protest imod, at de De forenede Stater blander sig i Mexicos indre Forhold, en Protest mod det paa Fillipinerne faktisk eksisterende Slaveri og en Udtalelse til Gunst for Kvinde-Stemmeretten.

Derimod forkastedes et Forslag om Oprettelse af et eget Arbejderparti. Samme Skæbne led et Forslag til en principiel Udtalelse for Fælleseje og Drift af Bjergværker, Jernbaner og industrielle Anlæg og et lignende Forslag om kommunal Overtagelse af Produktionen.

Endelig vedtoges der for Aaret 1914 et Ekstrakontingent af 1 Cent (ca. 3¾ Øre) pr. Medlem til Fremme af den faglige Organisation blandt Kvinderne.

Den hidtidige Ledelse gjenvalgtes med Undtagelse af to Mænd, som ikke mere var til Disposition. — Næste Kongres afholdes i Philadelphia 1914.

Strejken i Dublin.

I Tilslutning til vor Artikel (i Nr. 24) om Strejken i Dublin hidsættes et Par Oplysninger om den ekstraordinære engelske Fagforeningskongres, der afholdtes i London den 9. Decbr. for at tage Stilling til hele denne Sag.

Kongressen fik et ret stormende og til Tider næsten pinligt Forløb. Den formede sig i nogen Grad som Rettergang mod Dubliner Strejkens Fører *James Larkin*, som i de voldsomste Ord havde udtalt sig mod faglige Overenskomster, de engelske Organisationer, Tillidsmænd osv. uden at det dog nogensinde kom klart frem, hvad han i Grunden ønskede disse skulde foretage sig overfor Kampen i Dublin.

Den Organisation, han er Formand for, det irske Transportarbejderforbund, er af ren lokal Natur og har ingen Forbindelse med den øvrige brittiske Fagbevægelse. Ikke desto mindre har den ved sin Strejke trukket en hel Række af nationale Organisationer (vistnok 16) med ind i Konfliktsforhold, uden at disse under hele Strejken har faaet Lov til at tale saa meget som et Ord med om Kampens Førelse og eventuelle Afslutning. Trods alt dette har Larkin stillet sig paa den høje Hest og selvsikkert proklameret: Kun ved mig bliver Strejken endt! Han besidder i sin Organisation en absolut og uindskrænket Magt ogsaa overfor sine Kolleger i Bestyrelsen.

Paa Kongressen blev der aflagt Beretning fra det saakaldte *Joint Board*, en Kombination af Bestyrelserne for de eksisterende Faktorer indenfor den engelske Arbejderbevægelse. Ved et særligt Udvalg havde Joint Board indledt Forhandlinger i Dublin for at faa en Afslutning paa Strejken. Ogsaa her havde Larkin vist sin Mangel paa Ansvarsfølelse overfor sine Medlemmers Interesser. Medens Udvalget forhandlede i Dublin sendte han til ledende Personligheder indenfor den derværende Arbejderbevægelse et Telegram, hvori han paa den mest skamløse Maade bagvadskede Udvalgets Medlemmer. Telegrammet kom offentligt frem baade i den irske og den engelske Presse og har formentlig bidraget sit til, at det ikke den Gang lykkedes at naa til en Afslutning af Konflikten.

Ved Debattens Slutning vedtog Kongressen følgende Resolution:

»Det paalægges *Joint Bard* straks at sammenkalde alle i Kampen indblandede Organisationer til en Konference i Dublin for at drøfte hele Situationen og fastslaa en bestemt Plan til Konfliktens Afslutning under Iagttagelse af de almindelige faglige Principper. Hovedbestyrelserne for de vedkommende Organisationer indbydes ligeledes til at sende fra en til tre Delegerede til denne Konference.«

Der fremkom et Forslag om Sympatistrejke overfor alle Forsendelser og Varer til og fra Firmaer i Dublin, som tager Del i Kampen mod Arbejderne. Men dette Forslag blev fra mange Sider kritiseret som formaalsløst og uigjennemførligt. Bl. a. udtalte en Repræsentant fra Jernbanefunktionærernes Organisation: »Skal der begyndes paa en saadan Taktik, vil jo Jernbanemændene faa en langt mere udsat Stilling end en hvilken som helst anden Arbejdergruppe. Ja, i Virkeligheden vilde vi snart slet ikke kunne arbejde mere, idet der jo hver Dag forekommer Strejker, hvori vi vilde blive inddraget«. Forslaget forkastedes med 2,280,000 St. mod 203,000.

Endelig vedtoges en Resolution, som tager Afstand fra Larkins Nedrakning af Organisationernes Tillidsmænd og som udtaler, at man fremdeles har fuld Tillid til dem og Tro paa deres Evne til at varetage Arbejdernes Interesser i de Mandater, som er dem betroet. Det vakte ikke ringe Opmærksomhed, at endog *Ben Tillet* gav denne Resolution sin ubetingede Anbefaling. Ved tidligere Lejligheder har han selv paa ret kraftig Maade deltaget i Mistænkeliggjørelsen overfor andre Organisationers Tillidsmænd.

Det vedtoges fremdeles at understøtte de Strejkende i Dublin rundeligt med Pengemidler indtil Konfliktens Afslutning.

Paa Kongressen var 600 Delegerede tilstede som Repræsentanter for 350 Fagorganisationer.

For fuldt ud at forstaa Dubliner Strejken saa vel som flere andre af de senere Aars engelske Tildragelser paa det faglige Omraade, maa man erindre sig de specielle engelske Organisationsforhold og særlig deres Mangel paa Centralisation og gennemført Forbundsorganisation. Netop i Transportarbejdernes egen internationale Beretning, som udsendtes forud for Kongressen i London sidste Sommer, skildres dette Forhold i en Sammenligning mellem tyske og engelske Organisationsformer som følger:

»... De tyske Fagforeningers 2½ Mill. Medlemmer er samlet i 49 Forbund, som igen er centraliseret under Generalkommissionen for de tyske Fagforbund. I England derimod er et lignende Medlemstal fordelt paa over 1000 Organisationer. Centralisationen er ligesaa ufuldstændig, idet kun en Million af de 2½ Mill. engelske Fagforeningsmedlemmer er sammensluttet i *General Federation of Trade Unions*. Samvirksomheden mellem de engelske Fagforeninger er saare mangelfuld sammenlignet med det intensive Samarbejde mellem de tyske Organisationer. I Betragtning heraf er det ikke vanskeligt at forstaa den engelske Situation i 1912, hvor der meget indtrængende maatte appelleres til den internationale Solidaritet efter 6 Ugers Kamp for at skaffe fornøden økonomisk Støtte til 50,000 Strejkende (i et Land med 2½ Mill. Fagforeningsmedlemmer!) De tyske Fagorganisationer derimod maa ofte underholde Hundrede Tusinder af Strejkende Maaneder igennem, og har desuagtet fundet det ganske unødvendigt at følge det engelske Eksempel.«

Bjærgarbejderkampe.

Siden Juli 1913 har 15,000 Arbejdere i *Kobberminerne i Michigan* (De forenede Stater) strejket og kæmpet heltemodigt for menneskeværdige Arbejdsforhold og for Organisationsretten. Lønnen var gennemsnitlig 7 Kr. 46 Øre for en 10 Timers Arbejdsdag, som dog beløb sig til 11 Timer og derover, naar man medregner Op- og Nedfarten. To og to Mand arbejdede med en 200 Pd.s Boremaskine, men pludselig forlangte Selskabet, at Arbejderne skulde haandtere den svære Maskine alene. Dette oversteg Kræfterne selv for de stærkeste, og Arbejderne forlangte det gamle System genindført samt 8-Timersdagen. Men Arbejdsgiverne afslog enhver Forhandling, saaledes at de fortvivlede Arbejdere, skønt de for største Delen var uorganiserede, maatte gribe til Strejkens Vaaben.

Statens Milits blev straks indkaldt, og sammen med de sædvanlige Pinkertons overfaldt de de fredelige Strejkende.

Resultatet var, at Hundreder af Mænd, Kvinder og Børn blev groft mishandlede, mange ført i Fængsel og nogle endog slaaet ihjel. Bjærgværksarbejdernes Forbund saavel som den faglige Centralorganisation har sendt en Række Agitatorer til Strejkeomraadet, og en almindelig Indsamling til Fordel for de Strejkende er iværksat.

*

I *Nanaimo* (Britisk Columbia) er 39 Bjærgværksarbejdere blevet idømt Fængsel, nemlig 5 til hver 2 Aar, 23 til hver 1 Aar, 11 til hver 3 Maaneder, samt store Bøder. Saaledes »afgør« man i Kanada, *Landet med det lovordnede Forligsvæsen*, Arbejdernes Forsøg paa at tilkæmpe sig bedre Løn- og Arbejdsforhold.

*

Fagforeningerne i Ny Zeeland har givet et smukt Eksempel paa Solidaritet i Anledning af Bjærgværksarbejdernes Strejke i Waihi. Til denne har de tilvejebragt 462,000 Kr. i frivillige Bidrag, skønt det samlede Medlemstal rundt regnet kun er 50,000.

Fra Fagforeningerne paa det australske Fastland indkom yderligere 178,000 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 31 ❋ KØBENHAVN DEN 31. JANUAR 1914 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: Arbejdsløsheds-Statistik. Den faste Voldgiftsret. Fabrikslovens Bestemmelser træder ud i Livet. Lønbevægelser og Konflikter (Skibsmalernes Overenskomst. Skotøjarbejderne paa de danske Skotøjfabrikker. Sukkervarearbejderne i Aarhus.)

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Januar 1914. Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. Februar 1914.

Den faste Voldgiftsret.

Lønansættelser i Træindustrien.
Sag Nr. 110.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 17. Januar 1914 i Sag Nr. 110: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod De samvirkende Fagforbund for Træindustriarbejderforbundet i Danmark og dets københavnske Afdeling, Savværksarbejdernes og Maskinsnedkernes Fagforening.

Paa »De samvirkende Maskinsnedkeriers og Savværkers Vegne paastaar Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening Træindustriarbejderforbundet i Danmark og dets Afdeling: Savværksarbejdernes og Maskinsnedkernes Fagforening for København og Omegn ved De samvirkende Fagforbund idømt Bod, *dels* for formentligt Brud paa nedennævnte Bestemmelse i den gældende Overenskomsts § 6 om Timelønnens Fastsættelse ved Aftale mellem den enkelte Arbejdsgiver og Arbejder, *dels* for formentligt Brud paa Septemberforligets § 4 om Arbejdsgiverens Frihed i Valget af sin Arbejdskraft.

Endvidere paastaar Klagerne det indklagede Forbund og den indklagede Fagforening kendt pligtige at ændre nedennævnte Bestemmelser i deres Organisationers Love og paalagte Sagens Omkostninger.

Hvad Klagepunktet vedrørende Septemberforliget angaar, drejer Sagen sig om et Tilfælde paa Landskronagades Møbelsnedkerier, hvor Arbejdere paa en Arbejdsplads har tilkendegivet en nyantagen Arbejder, at han skulde forevise Arbejdskort fra Fagforeningen for at kunne fortsætte med Arbejdet.

Ifølge Savværksarbejdernes og Maskinsnedkernes Fagforenings Love § 10 er Medlemmerne nemlig »pligtige til, forinden de søge Arbejde, at henvende sig til Formanden for at faa de nødvendige Oplysninger om Løn og øvrige Forhold paa Arbejdspladserne. Forinden et Medlem træder i Arbejde, maa han være i Besiddelse af et af Formanden udstedt Arbejdskort, som skal forevises de arbejdende Medlemmer paa det paagældende Arbejdssted«.

Dette Kort tjener — efter Fagforeningsformandens Forklaring og Arbejdskortets Tekst som Led i Arbejdsløshedskassens Kontrol med, at Understøttelse ikke ydes beskæftigede, men — som det ogsaa fremgaar af Forbundets Love, § 18 b — maa Kortets Bestemmelse tillige antages at være et Bevismiddel overfor Fagfæller, særlig paa den paagældende Arbejdsplads, for, at vedkommende Arbeder ikke har noget udestaaende med Fagforeningen.

Da nu det omtalte Forlangende om Forevisning af Arbejdskort kun er rettet til den paagældende Arbej-

der selv, og der ikke i det paaklagede Tilfælde har været Tale om nogen til den vedkommende Arbejdsgiver rettet Fordring om Arbejderens Afskedigelse, endsige om nogen kollektiv Arbejdsvægring for at fremtvinge saadan Afskedigelse, ses Septemberforligets § 4 ikke at være krænket.

Hvad det førstnævnte Klagepunkt angaar, bemærkes, at den overenskomstmæssige Minimal-Timeløn i Faget for en Arbejder, der ikke er »uøvet«, er 45 Øre, men »for de dygtigere eller mere betroede Arbejdere ordnes« ifølge Overenskomstens § 6 Timelønnen »i hvert enkelt Tilfælde mellem Arbejdsgiveren eller dennes Repræsentant og Arbejderen uden Indblanding fra Organisationernes eller deres Medlemmers Side. Den Timeløn, en Arbejder har opnaaet... maa ikke af nogen af Parterne gøres til Norm for, hvad en anden senere antagen Arbejder skal have i Timeløn for Udførelse af det samme Arbejde...«

Klagerne sigter nu Fagforeningen for trods denne Bestemmelse om fri Forhandling mellem Arbejdsgiver og Arbejder at paatvinge eller søge at paatvinge Arbejderne større Lønfordringer, end de selv under den fri Forhandling har stillet og navnlig i dette Øjemed at nægte Arbejderne Udstedelse af Arbejdskort, naar den af dem omakkorderede Timeløn — selv om den er over Minimalgrænsen — dog synes Fagforeningen utilfredsstillende. Klagerne har i saa Henseende navnlig anbragt følgende:

1) En nylig her til Landet ankommen, organiseret Svensker, Løw, var antaget paa Maskinsnedkeriet, Gormgade 25, for 60 Øre i Timen, hvilken Plads han dog maatte forlade, da han ikke kunde faa udstedt Arbejdskort, idet man, efter Klagernes Anbringende, paa Fagforeningens Kontor stillede Fordring om, at han skulde kræve 62 Øre i Timeløn og nægtede ham Arbejdskort uden dette;

2) En Maskinsnedker, Oscar Jørgensen (der var slettet for Restancer til sin Fagforening, men som tilbød at betale, hvad der krævedes i Restancer, i Mulkt og i Indskud) kunde ikke faa Optagelse i Fagforeningen og Arbejdskort, fordi han havde taget Ansættelse paa Østerbros Maskinsnedkeri til 58 Øre i Stedet for, som det forlangtes af Fagforeningen, til mindst 60 Øre;

3) Den 37-aarige Tømrersvend Carl Jensen, der hidtil havde været uorganiseret og var ganske uøvet, var ansat paa Landskronagades Møbelsnedkerier til en Begyndelsesløn af 45 Øre, men nægtedes Optagelse i Fagforeningen og Arbejdskort, fordi Lønnen skønnedes for lav, og

4) Snedkersvend Barnholdt, der havde Tilbud om Ansættelse paa Østerbros Maskinsnedkeri for 58 Øre Timen, maatte opgive Pladsen, fordi Fagforeningsformanden forbød ham at arbejde under 60 Øre.

Vel har den paagældende Fagforeningsformand benægtet, at hans Uvillighed til at udstede Arbejdskort og til at optage i Fagforeningen i de paagældende Tilfælde har staaet i Forbindelse med Indholdet af de trufne Lønaftaler, og han har specielt benægtet at have forbudt Barnholdt at arbejde under 60 Øre, men for det Første har Formanden om de nævnte Tilfælde og om sin Fremgangsmaade ved Udstedelse af Arbejdskort for Retten udtalt sig forbeholdent og vaklende, uden at dette kan forklares ved den lange Tid, der nu er forløben, siden de omtalte Tilfælde forefaldt (i Marts—Juni forrige Aar), ligesom han ogsaa i sin Tid, da Arbejdsgiverne reklamerede og udbad sig Forklaring om det forefaldne, svarede uklart og forbeholdent, uagtet det særlig i Forhold som nærværende, hvor Omgaaelse af Overenskomsten er saa let og Bevis for Omgaaelsen saa vanskeligt, maa være en Forudsætning for det etablerede Tillidsforhold, at man gensidigt loyalt imødekommer Modpartens selvfølgelige Ret til at konstatere, om de paatagne Overenskomst-Pligter ogsaa overholdes. Denne Holdning fra Formandens Side maa i Processen blive til de Indklagedes Skade.

Og naar saa dertil kommer, at de omtalte Arbejderes Vidneforklaringer i Retten i væsentlig Grad støtter Sigtelsen, kan det i hvert Fald ikke betvivles, at de fire omtalte Arbejdere ved deres Forhandlinger med Fagforeningsformanden har faaet den bestemte Opfattelse, at der af Organisationen blev lagt dem Hindringer i Vejen for at tage Arbejde paa de — overenskomstmæssige — Lønvilkaar, de var indgaaede paa, og at denne Opfattelse skyldes Fagforeningsformandens Holdning, blandt andet hans Undladen af at give en tydelig Vejledning om Overenskomstens Indhold (deriblandt om den Aftalefrihed, som deri var hjemlet), saaledes som det maatte være Pligt for Lederen af en af de Organisationer, som havde afsluttet Overenskomsten. Ved denne Formandens Holdning findes Overenskomstens § 6 at være krænket.

Det samme maa endvidere antages at gælde om den Fremgangsmaade, Formanden efter sin egen Erkendelse af og til har anvendt, nemlig at anføre den aftalte Løns Størrelse paa Arbejdskortet. Hensigten hermed kan nemlig kun være den at opnaa Arbejdskammeraternes Kontrol med Lønaftalen, altsaa at fremkalde Indblanding fra Organisations-Medlemmernes Side.

Endelig er det i Strid med § 6, naar Fagforeningsformanden, hvad han selv har erkendt, i enkelte Tilfælde har bebrejdet en Arbejder den trufne Lønaftale under Henvisning til, at en Forgænger ved Arbejdet havde faaet højere Timeløn, noget, som den sidste Sætning i den ovenciterede Bestemmelse udtrykkelig forbyder.

For de saaledes skildrede Brud paa Overenskomsten er Fagforeningen ansvarlig; derimod ses der ikke i saa Henseende at kunne paalægges Forbundet noget Ansvar.

Men Klagerne hævder ogsaa, at Overenskomstens § 6 er krænket ved forskellige Forskrifter i Forbundets og Fagforeningens Love, der skulde være til Hinder for Arbejdsgivers og Arbejders frie Lønaftaler, nemlig Forskrifter om Medlemmernes Pligt, dels forinden de *søger Arbejde*, til at hente Oplysninger hos Fagforenings-Formanden om Lønforholdene paa Pladsen, dels forinden de *afslutter Kontrakt* om Lønforhold til at indhente Formandens Sanktion, dels endelig forinden de *tiltræder Arbejdet* til at forsyne sig med det ovennævnte Arbejdskort.

Ihvorved disse Bestemmelser i deres Anvendelse kan misbruges til Omgaaelse af Reglen i § 6 om den frie Aftale, og ihvorvel den ovennævnte tredobbelte Kontrol med Lønaftalerne unægtelig kan friste ind paa saadan Omgaaelse, tør det dog ikke — da Forskrifterne i og for sig kan tjene berettigede organisatoriske Formaal — statueres, at Anvendelsen af dem med Nødvendighed betyder en Krænkelse af den frie Aftaleret eller er optagne i Lovene med en saadan Krænkelse for Øje; og vel skulde det synes, at Loyalitet overfor Overenskomstens Bestemmelse naturlig vilde have ført til, at der i alt Fald i den Lovene ledsagende Vejledning ogsaa var blevet optaget en Udtalelse om Medlemmernes Ret, nemlig Friheden til Lønaftaler indenfor Overenskomstens Løngrænse — hvilken Udtalelse savnes — men den derved foraarsagede Uklarhed i Lovene kan dog ikke betegnes som ligefrem overenskomststridig.

Forsaavidt vil altsaa saavel Forbundet som Fagforeningen være at frifinde.

Da der i de ovennævnte Tilfælde er Tale om en bevidst Modarbejden af Overenskomstens klare Bestemmelser, og Retten tidligere har haft Anledning til at give lignende Bestemmelser som den heromhandlede fornøden Forklaring, vil den indklagede Fagforening ikke kunne undgaa at idømmes Bod.

Men da de udtrykkelig fremhævede 4 Tilfælde alle har en særlig Karakter, idet det drejede sig om fremmede Arbejdere, der kom ind paa det herværende Arbejdsmarked, den ene fra Udlandet, de 3 andre fra Provinsen, og Fagforeningsfor-

mandens Holdning i nogen Grad har kunnet forklares som Forsøg paa at værne det stedlige Arbejdsmarked, og da det forefaldne ligger saa langt tilbage i Tiden, at samtlige Sagens Omstændigheder nu vanskelig lader sig fuldtud oplyse, samt da der ikke gennem Løn- og Arbejdsløsheds-Statistik foreligger positivt Bevis for, at Arbejdslønnen systematisk er skruet i Vejret paa Trods af Konjunkturerne — findes det dog betænkeligt at sætte Boden til mere end 300 Kr. Sagens Omkostninger — 300 Kr. — vil ligeledes være at paalægge Fagforeningen.

Kendelse:

Træindustriarbejderforbundet bør for Tiltale i denne Sag fri at være.

Paa Savværksarbejderne og Maskinsnedkernes Fagforening for København og Omegn, dens Vegne, udreder De samvirkende Fagforbund til Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa De samvirkende Maskinsnedkerier og Savværkers Vegne en Bod af 300 Kr.

Saa betaler og De samvirkende Fagforbund paa nævnte Fagforenings Vegne Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Fabrikslovens Bestemmelser træder ud i Livet.

Efter at den nye Fabrikslov den 1. December f. A. traadte i Kraft har alle de Virksomheder, hvis tidligere Arbejdsordning har ligget anderledes end det nu foreskrevne, været travlt beskæftiget med at arrangere sig paa lovmæssig Maade.

En Række af store industrielle Foretagender har dog gjort sig Anstrængelser for at komme *uden om* Lovens Bestemmelser paa en eller anden Maade, men paa de Steder, hvor Direktoratet for Arbejds- og Fabrikstilsynet er kommet under Vejr med, at Lovomgaaelse er tilsigtet eller har fundet Sted, har Direktoratet protesteret og forlangt Respekt for Loven.

Et af de Selskaber, der forsøgte at arrangere sig paa en Maade, der tilsyneladende skulde være i Overensstemmelse med Loven men i Virkeligheden var i Strid med den, var *Aarhus Oliefabrik.*

Fabriken udarbejdede straks en detailleret Plan over Arbejdernes Arbejdstid og Fritid, og gennem store trykte Opslag kundgjordes den nye Arbejdsordning for Fabrikens Arbejdere.

Medlemmer af Dansk Mølleriarbejderforbund følte sig imidlertid ikke ganske forvisset om, at Arbejdsplanen var i Overensstemmelse med Lov og Regel, og en Forespørgsel herom tilstilledes derfor Fabriksdirektoratet gennem Møllerforbundet og De samvirkende Fagforbund.

Direktoratet sendte efter en meget kort Overvejelse Oliefabriken en Skrivelse, hvori det stærkt understreges, at Selskabet har begaaet et eklatant Brud paa Lovens Bestemmelser om Søndagshvile, og Direktoratet opfordrede samtidig Selskabet til snarest at bringe Sagen i Orden efter en af de Veje, Loven anviser.

Da Direktoratets Skrivelse kan være af særlig Interesse for mange Organisationer, hvis Medlemmer gerne skulde høste Gavn af Lovens iøvrigt ret magre Beskyttelsesbestemmelser, gengiver vi denne Skrivelse til Underretning for Forbund og Foreninger.

DIREKTORATET FOR ARBEJDS- OG FABRIKSTILSYNET

Kbhvn. d. 21/1 1914.

Til
De samvirkende Fagforbund,
Nr. Farimagsgade 49.

I Anledning af Forbundets ærede Skrivelse af 19. ds., meddeles herved at man Dags Dato har tilskrevet Aarhus Oliefabrik saaledes:

»Fra De samvirkende Fagforbund er hertil indsendt »Reglement for Arbejdsordning i Aarhus Oliefabrik lim.« (dateret December 1913), med Forespørgsel om dette Reglement er i Overensstemmelse med Fabrikloven. Saaledes foranlediget skal man herved henlede Fabrikens Opmærksomhed paa, at naar det i Reglementet hedder »I Medfør af Lov af 29. April 1913 samt Direktoratet for Arbejds- og Fabriktilsynets Skrivelse af 18. December f. A. om en ugentlig Fridag hver anden Uge, vil der snarest . . . . .«, da beror det paa en Mis-

forstaaelse. Det fremgaar tilstrækkelig klart af Fabriklovens § 26 og er yderligere pointeret i ovennævnte Skrivelse herfra, at der skal gives Arbejderne fri hveranden Søndag. Da der efter det fremsendte Reglement kun gives Arbejderne fri 4 Søndage i Løbet af et Aar, er det klart, at der ikke kan være Tale om, at Fabrikken — hvis den ved Ansøgning til Indenrigsministeriet maatte opnaa at faa den hidtil gældende Dispensation fornyet — kan arbejde efter denne Arbejdsplan.

Hvis Fabrikken ønskes holdt i Gang i fuldt Omfang — hvad der dog ikke kan være tilladeligt efter den hidtil gældende Dispensation fra Helligdagsloven — vil det selvfølgelig være umuligt at skaffe Arbejderne fri hver anden Søndag, hvorfor det tilraades, saaledes som allerede angivet i Skrivelse herfra af 18. December 1913 at afslutte en Overenskomst om den samlede Arbejdsfrihed i Overensstemmelse med § 26 c. Hvis en saadan Overenskomst kom til at indeholde Bestemmelse om et ugentlig Fridøgn skiftende over Ugens Dage, vilde man ikke nære Betænkelighed ved at anbefale den til Indenrigsministeriets Godkendelse, hvorimod en Overenskomst i Overensstemmelse med det fremsendte Reglement — med kun et Fridøgn hver anden Uge — ikke kan forvente Støtte herfra.

Sluttelig paalægges det Fabrikken straks at drage Omsorg for at Arbejderne erholder fri hver anden Søndag, med mindre der snarest optages Forhandlinger med Arbejderne om en Overenskomst efter § 26 c. i hvilket Tilfælde man — saa længe Forhandlingerne føres — vil undlade at skride ind mod den nuværende ulovlige Tilstand Hvis Fabrikken ikke ønsker Overenskomst efter c, maa der snarest indsendes Andragende til Indenrigsministeriet om Dispensation efter b, men det skal tilføjes, at en saadan formentlig kun vil komme til at indeholde Tilladelse til det for Fabrikkens Drift paa Ugens Søgnedage nødvendige Arbejde, hvorom Andragendet bør indeholde de fornødne, vel begrundede Oplysninger.

P. D. V.

JAK. KR. LINDBERG

Belært af det foreliggende Tilfælde vil der være al Anledning til at holde et vaagent Øje med at Lovens Betydning for Arbejderne ikke reduceres.

Lønbevægelser og Konflikter.

Skibsmalernes Overenskomst. Den 18. Februar 1913 varslede Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening Lockout overfor ca. 50,000 Mand, hovedsagelig for at faa gennemført en ny Priskurant for Skibsmalerarbejde.

Lock-outen blev dog aflyst efter at de interesserede Parter havde tiltraadt et Forslag, Forligsmanden stillede den 6. Marts.

Nu skete der imidlertid det mærkelige, at da Arbejdsgiverne endelig havde faaet en Ordning, havde Sagen egentlig slet ingen Interesse for dem, og alle deres Jammerskrig om, at den danske Skibsbygningsindustri gik sin Ruin i Møde, hvis den attraaede Ordning ikke opnaaedes, viste sig at være den reneste Humbug.

Efter at Forliget var indgaaet, hørte man nemlig intet mere til de rædselsfulde Udsigter for Industrien, og Lock-outen overfor de 50,000 Mand, hvis Nødvendighed ogsaa var blevet raabt ud i alle Verdenshjørner, var nu blevet ganske overflødig, *uagtet Skibsværfterne efter Forligets Indgaaelse blev ved at lade de gamle Priskuranter være gældende.*

Dette Faktum beviser med den soleklareste Tydelighed Humbugen i Arbejdsgiverforeningens Optræden paa daværende Tidspunkt.

Efter næsten et Aars Vanskeligheder fra Arbejdsgivernes Side er det nu endelig lykkedes ved et Møde hos Forligsmanden den 27. Januar at faa gennemført den Prisregulering i Skibsmalerfaget, som Ordningen hos Forligsmanden i Marts i Fjor paabød.

I Følge det fra begge Sider tiltraadte Mæglingsforslag skulde en Regulering af Prislisten med Bevarelse af det hidtil gældende Lønniveau være tilendebragt inden den 1ste April 1913. Ved Reguleringen skulde Priserne i Følge Forligsmandsforslaget forhøjes med ca. 8 pCt. for omtrent 70 pCt. af det i Listen nævnte Arbejde (det finere), medens en her overfor staaende Regulering i nedadgaaende Retning skulde falde paa det grovere Arbejde. I Aarets Løb har Arbejdsgiverne fremsat nogle Forslag, som Forbundet dog ikke kunde tiltræde, og Malerforbundet gjorde siden mange Forsøg paa at faa tilvejebragt en

Ordning, men uden Resultat. I December maatte Malerforbundet henvende sig til De samvirkende Fagforbund om Sagen, og denne forebragtes derpaa, som Mæglingsforslaget bestemte, Forligsmanden. Endnu den 10de Januar rejste Arbejdsgiverne Vanskeligheder, idet de bl. a. hævdede, at den omspurgte Priskurant *ikke* skulde ansættes i Metermaal og at Udbetalingen til Skibsmalere skulde ligge 5 Øre under den Timeløn, Malerlavet forskudsvis udbetaler paa Akkorder.

Dette opnaaede de dog ikke ved den endelige Afgørelse, thi ved Mødet den 27. Januar enedes man altsaa med Hensyn til de tilbageværende Uoverensstemmelser om følgende:

»1) Den udarbejdede Prisliste vedtages at gælde for Burmeister & Wain, Flydedokken og Helsingør Skibsværft.

2) Prislisten omsættes i Metermaal. Det hermed forbundne Arbejde skal være tilendebragt i Løbet af en Uge.

3) De i Overenskomstperioden i Malerfaget henholdsvis for København og Provinsbyerne iøvrigt gældende Regler om Udbetaling og Timeløn skal ogsaa omfatte Skibsarbejde.«

Nu skulde man da tro, at den Sag er i Orden.

Skotøjarbejderne paa de danske Skotøjfabrikker. Ved et Møde den 28. Jan. mellem Repræsentanter for De samv. Fagforbund i Danmark, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, Foreningen af Københavns Skotøjfabrikanter og Dansk Skotøjarbejderforbund enedes man om følgende Afgørelse af Uoverensstemmelserne angaaende Victor-Pinde- og Overtræksmaskiner:

»Akkorderne ved de forskellige Systemer af Pindemaskiner anvendes ved Victor-Pindemaskinen, og de for Atlas-Overtræksmaskinen fastsatte Akkorder anvendes ved Viktor-Overtræksmaskinen, imod at saavel de nuværende som nyantagne Arbejdere ved disse Maskiner mindst 4 Maaneder fra Dato garanteres Timelønnen.

Saafremt det ønskes af en af Parterne, skal Priskurantudvalget efter 3 Maaneders Forløb træde sammen for at undersøge, om der er Grund til at foretage Ændringer i ovennævnte Forhold, og hvis Udvalget kommer til det Resultat, at Victor-Maskinernes Produktion staar paa Højde med andre i Priskuranten nævnte Systemer. bortfalder den garanterede Timeløn, og Fabrikanterne har vedblivende Ret til at beregne efter de fastsatte Akkorder.

Kommer Udvalget derimod til det Resultat, at Victor-Maskinerne er ringere i Produktionsevnen end de andre Maskiner, skal Priskurantudvalget medvirke til, at der udarbejdes en særlig Priskurant for Victor-Pinde- og Overtræksmaskinerne. Saasnart der er opnaaet Enighed om Akkorderne, træder disse i Kraft, og den garanterede Timeløn bortfalder samtidig.«

Efter at denne Sag var bragt til Afslutning, blev selve Overenskomsten underskrevet af Formændene for henholdsvis Foreningen af københavnske Skotøjfabrikanter og Dansk Skotøjarbejderforbund. Overenskomsten træder i Kraft Lørdag den 31. Januar.

I Provinserne er Priskuranten ogsaa blevet underskrevet, og Forholdene er saaledes ordnede over hele Landet.

Sukkervarearbejderne i Aarhus. Sukkervare-, Chokolade- og Bisquitarbejdernes Forbund har faaet Sanktion til at opsige de hos Fabrikant F. Clausen (Elvirasminde) i Aarhus gældende Overenskomster til Ophør 1. Maj d. A. Sagen omfatter ca. 30 Mænd og 80 Kvinder, som alle er organiseret.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Januar 1914.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et tydeligt 0. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. Februar 1914.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Skemaet kan i udfyldt Stand sendes i aaben Konvolut for 4 Øre (indenfor Københavns Postdistrikter for 2 Øre).

Otto Smith.

Fjerdrings Bogtrykkeri, København

AFDELINGS-SKEMA

angaaende Arbejdslededen i Januar 1914.

Bemærk! Naar ingen Arbejdsløse eller ingen tabte Arbejdsdage skal anføres, bedes man sætte et Nul (Tegnet 0). Hvor intet Tal kan anføres, bedes man sætte et ?

1. Byens Navn:	
2. Organisationens Navn:	
3. Antal Medlemmer:	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer vare arbejdsløse i Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der talt paa for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maaneden i alt (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. Paa hvormange Dage er der talt Underskrivelse (alle underskrevne Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Medlemmer i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvortil de staar som Afdeling, eller kunne saa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. Februar 1914.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund.

NB. Skemaet kan i udfyldt Stand sendes i aabent Kuvert for 5 Øre (indenfor Københavns Postdistrikter for 3 Øre).

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 32 ❋ KØBENHAVN DEN 7. FEBRUAR 1914 ❋ 10 AARGANG

INDHOLD: Den faste Voldgiftsret. Lock-out-Trusel i Norge. Den socialdemokratiske Presse. Tredie internationale Tømrer-Konference. Lønbevægelser og Konflikter (Forsikringsfunktionærerne hos Dansk Folkeforsikring. Kvinderne paa Dampvaskerier i Aalborg. Skibstømrerne i Hobro). Arbejdsløsheden i November Maaned 1913.

Den faste Voldgiftsret.

Tobaksarbejderstrejken hos Horwitz & Kattentid.

Sag Nr. 113.

Udskrift af den faste Voldgiftsrets Kendelse af 28. Januar 1914 i Sag Nr. 113: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod De samvirkende Fagforbund for Tobaksarbejderforbundet »Enigheden« og 104 strejkende Arbejdere hos Firmaet Horwitz & Kattentid.

Firmaet Horwitz & Kattentid har paa sin Tobaksfabrik i Holbergsgade Nr. 15 i afvigte Efteraar flyttet en Afdeling tværs over Gaden til Nr. 18, og, da Arbejderne her stadig viste Tilbøjelighed til at færdes paa deres tidligere Arbejdssted i Nr. 15, blev dette forbudt.

Dette Forbud blev dog kun givet underhaanden, mundtligt af Fabriksformændene, ikke ved Opslag fra Firmaet og uden Tilkendegivelse af særlige Overtrædelsesfølger, og den Lethed, hvormed de nedennævnte Arbejdersker — 4 i Tallet — fik Dispensation fra Forbudet, blot — som de angav — for at komme til »at tale med Ingeborg«, giver ikke Grund til at antage, at Forbudet overhovedet har været gennemført med synderlig Strenghed eller Konsekvents, hvad da ogsaa stemmer med Klagernes Sagsfremstilling.

Ingeborg var en Arbejderske, der var beskæftiget i Nr. 15 og den 6. November f. A. havde Fødselsdag, hvorfor 4 »Strippersker« fra Nr. 18 ønskede i Middagstiden at hilse paa hende med et Par Blomster. Da den i Fabrikslokalet Tilsynshavende — Hansen — paa deres Henvendelse erklærede ikke at kunne give dem Tilladelse, begav de 4 Arbejdersker sig dog paa Vejen, idet de sagde til Hansen, at de alligevel vilde forsøge; men i Porten til Nr. 15 standsedes de af Fabriksformand Larsen, der efter en Samtale med dem afhentede udtrykkelig Tilladelse for dem hos Fabrikant Horwitz til at gaa op i Fabriken for »at tale med Ingeborg«.

Om den nævnte Samtale har Larsen forklaret, at Arbejderskerne foregav at have faaet Tilladelse til Besøget af Jørgensen (en anden Fabriksformand), medens Arbejderskerne vel erkende, at de til Støtte for deres Ønske har udtalt: »Vi har spurgt Hansen; men de benegter at have *udtrykkelig* foregivet Tilladelse fra Hansen og overhovedet at have nævnt Formand Jørgensen.

Da det senere opklaredes, at Jørgensen ikke havde givet Tilladelsen, indfandt efter Fabrikantens Ordre begge Formændene sig paa Arbejdsstuen, hvor Arbejdet var i Gang og foreholdt de 4 Arbejdersker deres urigtige Paaberaabelse af Jørgensen og erklærede dem alle 4 for afskedigede fra samme Aften.

De Afskedigede, der alle i længere Tid havde haft deres Livsophold ved Arbejde paa Fabriken (fra 1—3 Aar) uden tidligere at have givet Grund til Klage, og som hævdede ikke at have paaberaabt sig nogen Tilladelse fra Jørgensen, følte sig

uretfærdig behandlede ved Afskedigelsen, og denne Opfattelse delte deres Arbejdsfæller, som straks ved Fyraften henvendte sig til deres »Tillidsmænd«.

Disse satte sig i Forbindelse med Fagforeningsformanden, som i den følgende Tid havde gentagne Forhandlinger dels med Fabrikanten (hvem han haabede at omstemme ved at forsøge oplyst en Mulighed — hvad dog ikke lykkedes — for Forvexling hos Larsen derved, at Jørgensens Navn, medens Samtalen med Arbejderskerne stod paa, skulde være nævnt af en Kvinde, der kom for at søge Arbejde, altsaa i en ganske anden Forbindelse), dels med Fabrikens Arbejdere, hvem han formanede til Ro og til at afvente Mægling i Sagen, hvorhos han særlig henviste til et til den 13. indvarslet Fabriksmøde.

Men under alt dette steg Utaalmodigheden hos de Afskedigedes Kammerater; de vilde ikke afvente det mulige Pres, der vilde blive lagt paa dem d. 13. og allerede den 12. udeblev fra Arbejdet ca. 100 Tilberedere, hvad *dels* bevirkede Tab paa henliggende, halvt tilberedt Materiale, *dels* i de følgende Dage Arbejdsstandsning for yderligere ca. 350 Arbejderes Vedkommende.

Ved det indvarslede Fabriksmøde den 13. opnaaede Fagforeningsformanden ogsaa vedtaget en Beslutning om, at Arbejdet næste Dag skulde genoptages; men Beslutningen blev ikke efterkommet af Tilberederne, og først efter at Fagforeningen havde indkaldt en Generalforsamling til den 18. for her ved Hjælp af de andre Fabrikers Arbejdere at faa yderligere Pres lagt paa de Genstridige, indfandt disse sig paa Arbejdet den 18. om Morgenen.

Paa det nævnte Firmas Vegne paastaar nu Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening ved Søgsmaal mod De samvirkende Fagforbund Tobaksarbejderforbundets københavnske Afdeling, »Enigheden«, og de strejkende nærmere navngivne Arbejdere, 104 i Tallet, subsidiært disse alene og in solidum, som Følge af det Brud, der ved den nævnte Arbejdsstandsning skal være begaaet paa de i Faget gældende Regler for faglig Strid, idømt Bod til Dækning af det lidte Tab.

De Indklagede paastaar Frifindelse under Paaberaabelse af § 5, 2. Stk. i Reglerne for faglig Strid, der er i Overensstemmelse med den af Hovedorganisationerne vedtagne Norm, idet de gør gældende, at de fire Arbejdersker med Urette er blevne beskyldte for Løgn, og af Hensynet til Æren derfor efter den nævnte Regel giver Hjemmel til Arbejdsstandsningen.

Der kan dog ikke gives de Indklagede Medhold i, at Hensynet til Ære i nærværende Tilfælde har afgivet, som det hedder i Bestemmelsen: »*tvingende Grunde til at standse Arbejdet, forinden Mæglingen kan foretages.*«

En Sigtelse for Usandfærdighed kan for det Første kun berøre dens Ære, mod hvem den er rettet, og dernæst, hvis det i nærværende Tilfælde gjaldt om at skaffe den Sigtede Oprejsning, vilde dette kun have Udsigt til at ske gennem Forhandling og Undersøgelse, altsaa, som første Skridt, netop gennem Mægling, saaledes som af Fabrikanten foreslaaet, medens Arbejdsstandsningen kun vilde have Udsigt til at skade dette Formaal. For de afskedigede Kammeraters Skyld var der derfor langt mere »tvingende Grunde« til at undlade end til at foretage Arbejdsstandsningen.

Arbejdsstandsningen maa derfor betegnes som ulovlig; men Retten finder dog i nærværende Tilfælde at kunne undlade Idømmelse af Bod. Det ringe Hensyn, Fabriksledelsen i denne Sag har taget til, at det her drejede sig om at gøre fire Arbejdersker, som ikke tidligere har givet Grund til Klage, brødløse som »Straf« for en Forseelse, der under alle Omstændigheder i Forhold til Straffen maa betegnes som en ren Bagatel, og tilmed uden at have skaffet sig fornøden Sikkerhed for, at der forelaa uomstødeligt Bevis for Forseel-

sen, og endvidere den demonstrative Maade, hvorpaa »Forseelsen« er bleven udhævet ved at eksekvere Straffen midt under Arbejdet i samtlige Kammeraters Paahør, antagelig for at »statuere et Eksempel« og det netop paa et Tidspunkt, hvor der efter Sagens Oplysninger af andre Grunde bestod et noget spændt Forhold mellem Fabrikens Ledere og dens Arbejdere, og hvor der derfor paa Forhaand var Grund til Varsomhed, alt dette medfører, at Fabriksledelsen ikke er uden væsentlig Skyld i det skete.

Alligevel, overfor en saa unyttig Arbejdsstandsning, som den heromhandlede, der tilmed bragte unødigt Tab over Fabriken og over de talrige Arbejdere, som derved kom til at mangle Materiale, vilde Retten finde det betænkeligt ganske at fritage de Indklagede Arbejdere for Bod, hvis det ikke i nærværende Tilfælde havde drejet sig om kvindelige Arbejdere, der endnu ikke synes at være naaet til fuld Forstaaelse af de Pligter, de — først og fremmest i egen Interesse — har overfor deres Organisation og deres Overenskomster.

Af disse Grunde mener Retten det derfor i denne Sag forsvarligt at lade de ovennævnte formildende Omstændigheder føre til Fritagelse af de indklagede Arbejdere for Bod trods deres ulovlige Optræden.

Hvad den Indklagede Organisation angaar vilde det her fremhævede ikke kunne dække den for Bod, saafremt dens Bestyrelse var medskyldig i Arbejdsstandsningen, men Organisationens Formand findes efter det Oplyste at have udvist virksom Bestræbelse først for at hindre Arbejdsstandsningen og siden for at faa den hævet. At Formanden midt under disse Vanskeligheder har nægtet 2 nyantagne Arbejdersker Arbejdskort (eller Arbejdsseddel) til den Arbejdsplads, hvor Arbejdet var nedlagt, er vel ulovligt, da Arbejdsstandsningen var ulovlig, men under de særlige Omstændigheder, hvorunder det er sket, og efter Formandens øvrige Optræden findes heller ikke dette at burde paadrage Organisationen Bod.

Forsaavidt Klagerne endvidere har draget den indklagede Organisation til Ansvar for anden Blokade af det ommeldte Firma, er saadant mod de Indklagedes Benægtelse ikke bevist, hvorfor Frifindelse for dette Forhold maa blive Følgen.

Sagens Omkostninger, 200 Kr., vil være at udrede af den indklagede Organisation.

Kendelse:

Den iværksatte Arbejdsstandsning og Organisationens Vægring ved at udstede Arbejdsseddel under Arbejdsstandsningen har været overenskomststridig.

Iøvrigt bør de indklagede Arbejdere og Tobaksarbejderforbundets københavnske Afdeling for Tiltale i denne Sag fri at være.

Paa sidstnævnte Organisations Vegne betaler De samvirkende Fagforbund Sagens Omkostninger med 200 Kr.

Lock-out-Trusel i Norge.

Den norske Arbejdsgiverforening har den 22. Januar udsendt Varsel om Lock-out til den 7. Februar overfor 7—8000 Medlemmer af den norske Landsorganisation i Anledning af Konflikter ved *Pienes Mølle* i *Buviken*, *Kværner Brugs Maskingodsstøberi* og ved Møbelsnedkervirksomheder i *Haugesund*.

Hvis disse Konflikter ikke bringes ud af Verden ved Forhandlinger truer Arbejdsgiverne yderligere med Lock-out overfor 40,000 Medlemmer af Landsorganisationen.

Samtidig med disse Trusler har Arbejdsgiverne imidlertid anmodet Regeringen om at mægle, og da Arbejdernes Landsorganisation har sluttet sig hertil er Anmodningen allerede efterkommet. I de seneste Dage er der derfor ført Forhandling fra tidlig Morgen til sen Aften, og som Følge af disse Forhandlinger er Lock-out'ens Iværksættelse foreløbig udsat paa ubestemt Tid.

Den socialdemokratiske Presse.

Ved den danske Arbejderbevægelses første Begyndelse oprettedes Bladet *Social-Demokraten* paa den Maade, at københavnske Fagforeninger ved Tilskud af forskellige Beløb dannede det nødvendige Grundfond. De paagældende Fagforeninger valgte saa, i Forhold til de indbetalte Beløb, Repræsentanter til *Kontrahentforsamlingen*, som var og fremdeles er den øverste Myndighed i alle Partipressens Anliggender, idet de socialdemokratiske Provinsblade uden Undtagelse er Aflæggere af Hovedbladet i København.

I Aarenes Løb er Kontrahentforsamlingen flere Gange bleven udvidet efter de nye Forholds Krav, dels derved, at der er givet Adgang for Repræsentanter fra de yngre Fagorganisationer, og dels derved, at ogsaa den politiske Gren af Arbejderbevægelsen er bleven repræsenteret.

Provinspressens voksende Betydning har jo nu gjort hele Pressespørgsmaalet til et *Landsanliggende*. For ogsaa at imødekomme Udviklingens Krav paa dette Omraade, vedtog Kontrahentforsamlingen i Januar 1913 en ny Udvidelse, som giver Adgang for Provinsrepræsentanter. I Byer, hvor der udgaar et Partiblad med selvstændigt Hoved, som har mindst 300 betalende Abonnenter, vælger Bladets Repræsentantskab én Repræsentant. I Byer, hvor der ikke findes noget Bladrepræsentantskab, sender Fællesorganisationen, der omfatter det socialdemokratiske Arbejderpartis faglige og politiske Foreninger, én Repræsentant, for saa vidt der findes et Abonnentantal af mindst 300 paa det stedlige socialdemokratiske Blad.

Socialdemokratisk Forbunds Forretningsudvalg og De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg vælger desuden hver to Repræsentanter.

Hvert Aar i Februar afholdes Lands-Kontrahentmøde, hvor de valgte Provinsrepræsentanter har Adgang, med følgende Dagsorden:

a. Partipressens redaktionelle Virksomhed.
b. Beretning, Regnskaber og Budgetter.
c. Valg af Kontrolkomité, Forretningsfører og Revisorer.
d. Eventuelle Forslag.

De i København valgte Kontrahenter afholder, som hidtil, Møder i Maj, August og November, til Behandling af Pressens lokale københavnske Anliggender.

De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg har som sine Repræsentanter i Kontrahentforsamlingen valgt Formand *Carl F. Madsen* og Sekretær *Peder Hedebol*.

Tredie internationale Tømrer-Konference.

Den 15. og 16. December f. A. afholdtes i Hamborgs Fagforeningshus den 3. internationale Tømrer-Konference. Der var mødt 24 Delegerede fra Tyskland, Østrig, Ungarn, Danmark og Sverrig. Sekretæren, Schrader, Hamborg, aflagde Beretning om den internationale Tømrerbevægelses Stilling.

Det danske Tømrerforbund havde i September 1913: 4668 Medlemmer i 96 Afdelinger. Forbundets Formue var: i Hovedkassen 139,321 Kr. 95 Øre, i Ulykkesforsikringskassen 19,925 Kr. 41 Øre, i Arbejdsløshedskassen 102,140 Kr. 92 Øre. Til Arbejdsløshedsunderstøttelsen yder Stat og Kommune et Tilskud. I Regnskabsaaret 1912—13 var Statens Tilskud 44,710 Kr. 47 Øre og Kommunernes 19,887 Kr. 87 Øre. Løn- og Arbejdsbetingelserne er ordnet ved en med Arbejdsgivernes Organisation indgaaet Overenskomst, der omfatter hele Danmark.

Det almindelige nederlandske Tømrerforbund tæller ca. 5000 Medlemmer. Ved Udgangen af Aaret 1912 beløb dets Formue sig til 47,824 Kr. I *Østrig* har Tømrernes Organisation til Trods for Fagforeningsbevægelsens store Vanskeligheder i dette

Land udviklet sig godt i de sidste Aar. Forbundets Medlemsantal beløb sig ved Udgangen af 1912 til 8113 og Formuen androg ca. 121,000 Kr. Foruden de politiske Chikanerier har det ungarske Tømrerforbund i de sidste Aar lidt under ret ugunstige Omstændigheder. Den overordentlig store Arbejdsløshed har svækket dets financielle Styrke meget. Medlemsantallet var i Aaret 1912 2184.

I *Svejts* findes 45 Afdelinger med 1714 Medlemmer. Formuen i Hovedkassen var ved Udgangen af 1912 23,940 Kr.; Afdelingerne ejede paa samme Tidspunkt 28,000 Kr.

I det *tyske Tømrerforbund* var Medlemsantallet ved Slutningen af Aaret 1912 65,102, dets Formue beløb sig med et rundt Tal til 5 Mill. Mark. (4,444,450 Kr.). Heraf var de ca. 4 Mill. Mark (3,555,560 Kr.) i Hovedkassen, Resten i Afdelingskasserne.

Forsøget paa at vinde de *franske Tømrere* for det internationale Sekretariat er mislykket, og dette har sin Aarsag i de forvirrede franske Organisationsforhold.

Beretningen blev suppleret af de enkelte Landes Repræsentanter. From-Petersen, København, oplyste, at der i hele Danmark kun findes 72(!) uorganiserede Tømrere. Sterbinsky, Budapest, meddelte, at man i Ungarn er ved at forberede en Lov, efter hvilken Redaktører, som i deres Blade offentliggjør at en Virksomhed er boycottet, kan idømmes Bødestraffe paa indtil 20,000 Kr. — Verdorst, Amsterdam, omtalte Organisationsforholdene i Holland. Foruden det almindelige hollandske Tømrerforbund findes der et kristeligt Tømrerforbund, et katolsk Tømrerforbund og et syndikalistisk Tømrerforbund. Sterstroy, Wien, skildrede den separatistiske Bevægelse i Østrig, som er en stor Hindring for Organisationens Udvikling. Som Dagsordenens andet Punkt diskuteredes Løn- og Arbejdsbetingelserne i de enkelte Lande. I næsten alle Lande bestaar der Overenskomster, hvorved Løn- og Arbejdsbetingelserne er fastsat for de fleste Steder. Kun i Holland modsætter Arbejdsgiverne sig i de smaa, og for Resten ogsaa i mange store Byer, at indgaa Overenskomster med Arbejderorganisationerne. Der er i de sidste Aar næsten overalt opnaaet væsentlige Forbedringer, som dog er meget forskellige i Forhold til den Stilling som Organisationen indtager i de enkelte Lande. For Fremtiden vil man mere end hidtil modarbejde Arbejdsgivernes Bestræbelser for under Arbejdsstandsninger at skaffe Skuebrækkere fra andre Lande.

Angaaende til Indførelsen af en international Medlemsbog enedes man dernæst om, at de Medlemmer, som rejser til Udlandet, faar de Bidrag, som de yder i Udlandet, kvitterede i deres Hjemstavns Organisation, indtil det Tidspunkt, hvor de skal nyde Arbejdsløshedsunderstøttelse.

For i Fremtiden at opnaa en bedre Beretningsaflæggelse vedtoges det hvert Aar at omsende Spørgeskemaer til Landsorganisationernes Bestyrelser, som udfylder disse Skemaer og sammen med en supplerende Tekst indsender dem til den internationale Sekretær inden Midten af Maj Maaned i det efterfølgende Aar.

Kontingentet til det internationale Sekretariat fastsattes til 1 Pf. pr. Aar pr. Medlem.

Det næste Punkt paa Dagsordenen var: »Fagforbund eller fælles Bygningsarbejderforbund«. Ordfører Schrader, Hamborg: Anledningen til, at dette Thema kom til Behandling paa Kongressen stammer fra Holland, fordi man der for Tiden beskæftiger sig med dette Spørgsmaal, hvad der for Resten ogsaa er Tilfældet i andre Lande. Taleren skildrede dernæst Tømrerbevægelsens Udvikling i Tyskland og henviste til, at Spørgsmaalet langt tidligere og meget ofte har været diskuteret. Grundene for Oprettelsen af Indusriforbund er de samme nu som den Gang; de er imidlertid ikke blevet bedre og er ikke blevet mere overbevisende. Det er ikke rigtigt, at Administrationsudgifterne bliver

ringere i et Industriforbund, lige saa lidt som Agitationen vil naa bedre Resultater. Heller ikke i Kampen for Løn og Arbejdsbetingelser har Industriforbundene hidtil kunnet fremvise større Resultater end Fagforbundene. Henvisningen til, at Forhandlingen med Arbejdsgiverorganisationerne bedre afvikles, naar man har et fælles Bygningsarbejderforbund, er af ringe Betydning og er ikke en Gang helt træffende. Blandt Stukkatørerne, som først fornylig er overgaaet til Bygningsarbejderforbund, hersker der stor Utilfredshed. Organisationsforholdene i Byggefagene er i de fleste andre Lande ganske som i Tyskland. Det hollandske Tømrerforbund er den stærkeste Organisation i Byggefagene, det har næsten lige saa mange Medlemmer, som de øvrige Bygningsarbejderorganisationer tilsammen. For dette ligger der ingen Grund til Sammensmeltning. Det samme kan siges for Sveits' Vedkommende.

Under Diskussionen udtalte alle Repræsentanterne sig for Fagforbund, med Undtagelse af Wessely, Wien. Denne sidste meddelte, at i Østrig var Forhandlingerne med Bygningsarbejderforbundet saa vidt fremskredne, at en Sammensmeltning af begge Forbund sandsynligvis vilde ske i en ikke altfor fjern Fremtid. Forholdene er anderledes i Østrig end i Tyskland. Tømrerforbundet er kun lille og dets Medlemmer er fordelte paa en Række smaa Byer, og det er vanskeligt at holde dem til Organisationen, fordi det mest drejer sig om mindre Grupper og enkelte Kammerater. Gennem Sammenslutningen venter man sig en Forbedring saavel i denne som i andre Henseender.

Der blev ikke taget nogen Beslutning til dette Punkt.

Til international Tillidsmand genvalgtes Schrader, Hamburg.

Lønbevægelser og Konflikter.

Forsikringsfunktionærerne hos Dansk Folkeforsikring. For nogen Tid siden modtog vi fra Forsikringsfunktionærernes Organisation Klage over Dansk Folkeforsikringsselskab, fordi det havde afskediget en Funktionær i Odense af Grunde, hvis Berettigelse ikke kunde anerkendes.

Ved en Forhandling mellem Parterne og en Repræsentant for De samvirkende Fagforbund er det imidlertid lykkedes at faa Striden bilagt paa den Maade, at Afskedigelsen opretholdes, men vedkommende Funktionær faar en Maanedsløn ekstra.

Kvinderne paa Dampvaskerier i Aalborg. Kvindeligt Arbejderforbund har den 8. Januar afsluttet Overenskomster med *Aalborg Dampvaskeri* og *Solvang* i Aalborg, hvor der tilsammen beskæftiges 32 af Forbundets Medlemmer.

Begge Steder opnaaedes Lønforhøjelser paa 1 à 2 Kr. om Ugen, saaledes at Lønningerne efter Anciennitetsberegning ligger mellem 9 og 14 Kr.

Arbejdstiden er 9 Timer daglig og Over- og Natarbejde betales med Tillæg paa 50 og 100 %.

3 Dages Sommerferie med Løn faar enhver, der er antaget inden 1. Januar det paagældende Aar.

I Overenskomsterne, som begge er gældende til 1. Oktober 1917, findes ogsaa Bestemmelser om Arbejdernes Ret til at have en Tillidsrepræsentant, der er beskyttet mod Afskedigelse paa Grund af sin Optræden paa Kammeraternes Vegne.

Skibstømrerne i Hobro. Dansk Skibstømrerforbund har fra 1. Juni 1913 indgaaet 2-aarig Overenskomst med Skibsbygmester *Chr. Tommerup* i Hobro.

Timelønnen er fastsat til 47 Øre; fra 1. Juni 1914 til 48 Øre.

Nyt Bolværk- og Vandbygningsarbejde betales med 60 Øre pr. Time. Reparationer af denne Slags Arbejde med 55 Øre; fra 1. Juni 1914 med 56 Øre. Overarbejde betales med et Tillæg af 50 % til Timelønnen. Nat-, Søn- og Helligdagsarbejde med 100 % Tillæg.

Overenskomsten er ledsaget af Regler for Behandling af faglig Strid i den af de faglige Hovedorganisationer vedtagne Skikkelse. Skibsbygmester Tommerup er dog ikke Medlem af Arbejdsgiverforeningen.

Arbejdsløsheden
i November Maaned 1913.

For Novbr. Maaned 1913 er der bleven meddelt Oplysning om Arbejdsløsheden af 56 Fag eller Organisationer for ialt ca. 107,300 Arbejdere. Nedenstaaende Oversigt omfatter imidlertid ca. 3,500 Arbejdere flere (eller ialt ca. 110,800 Arbejdere), idet de givne Oplysninger af Hensyn til Sammenligningen med de foregaaende Maaneder paa enkelte Punkter er blevet suppleret med et skønsmæssigt Tillæg.

Antallet af Arbejdsløse blandt de 110,800 Arbejdere var ved Maanedens Udgang ca. 9,100 eller 8,2 pCt. og Antallet af de i Maanedens Løb tabte Arbejdsdage er opgjort til ca. 171,100 eller 1,54 Dage pr. Medlem.

Af større Fag mangler Oplysning fra Rebslagere, Telefonarbejdere og Bogbindere. Desuden er de meddelte Oplysninger ret ufuldstændige for Syersker, Stenarbejdere, Dansk Arbejdsmandsforbund og Kvindeligt Arbejderforbund.

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Tilvirkning af Næringsmidler og andre Fortæringsgst.												
Mølleriarbejdere	106	106	3	88	433	433	18	329	539	539	21	417
Bageri- og Konditr. arb.	1114	1114	220	4280	1178	1178	89	1950	2292	2292	309	6230
Sukkervarearbejdere.	239	239	2	54	48	48	2	33	287	287	4	87
Bryggeriarbejdere ...	2327	2327	8	212	1387	1387	10	302	3714	3714	18	514
Mineralvandsarbejd. .	68	68	1	5	—	—	—	—	68	68	1	5
Slagteriarbejdere	285	285	12	305	2101	2101	18	396	2386	2386	30	701
Skraatobaksarbejdere	135	135	2	54	433	433	20	509	568	568	22	563
Tobaksarbejdere.....	3425	3425	49	1854	2028	2028	18	439	5453	5453	67	2293
Tekstilindustri.												
Tekstilarbejdere	1413	1380	36	1015	3580	3580	69	2237	4993	4960	105	3252
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Skrædere.....	2279	2279	90	2510	1549	1549	21	193	3828	3828	111	2703
Syersker.....	188	127	39	1080	172	100	5	150	360	227	44	1230
Handskemagere	61	61	1	4	12	12	»	»	73	73	1	4
Hattearbejdere.....	194	194	12	394	79	79	3	36	273	273	15	430
Skotøjsarbejdere.....	2113	2113	139	2643	741	741	32	358	2854	2854	171	3001
Barberere	324	324	26	592	65	62	1	18	389	386	27	610
Jordarbejdere, Bygnings- og Møbelindustri.												
Brolæggere	90	90	4	70	68	64	12	307	158	154	16	377
Murere.....	1799	1799	289	6288	4206	4013	431	6500	6005	5812	720	12788
Murarbejdsmænd	929	929	81	1632	—	—	—	—	929	929	81	1632
Hustømrere	1443	1443	350	11694	3271	3268	286	5320	4714	4711	636	17014
Skibstømrere.....	280	280	6	874	402	349	8	167	682	629	14	1041
At overføre..	18812	18718	1370	35648	21753	21425	1043	19244	40565	40143	2413	54892

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Kbenh. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Overført...	18812	18718	1370	35648	21753	21425	1043	19244	40565	40143	2413	54892
Snedkere	3197	3197	515	11837	3450	3450	319	6771	6647	6647	834	18608
Billedskærere	90	90	6	144	51	51	2	37	141	141	8	181
Malere	1849	1800	896	15508	2110	2088	693	10143	3959	3888	1589	25651
Sadelmagere	689	689	89	907	357	299	22	88	1046	988	111	995
Stukkatører	72	72	3	302	11	11	»	»	83	83	3	302
Skifferdækkere	9	9	4	108	—	—	—	—	9	9	4	108
Ovnsættere	12	12	5	70	—	—	—	—	12	12	5	70
Trævareindustri, samt Industrier i hvilke Træ indgaar som en væsentlig Bestanddel.												
Træindustriarbejdere	617	617	38	999	1738	1738	109	2284	2355	2355	147	3283
Bødkere	263	263	22	280	462	462	37	894	725	725	59	1174
Drejere	71	71	3	73	209	178	7	146	280	249	10	219
Karetmagere	315	315	35	510	526	511	23	435	841	826	58	945
Børstenbindere	160	160	4	77	113	87	2	39	273	247	6	116
Kurvemagere	140	140	»	»	—	—	—	—	140	140	»	»
Læder- og Lædervareindustri.												
Lohgarvere	93	93	4	66	92	92	»	7	185	185	4	73
Hvidgarvere	32	32	3	34	32	32	»	43	64	64	3	77
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Keramikere	740	740	1	12	—	—	—	—	740	740	1	12
Pottemagere	61	61	»	»	41	41	»	»	102	102	»	»
Stenarbejdere	—	—	—	—	390	182	13	312	390	182	13	312
Glasarbejdere	213	213	4	14	153	146	2	195	366	359	6	209
Forarbejdning af Metal og Metalgenstande, herunder Tilv. af Maskiner og Instrum.												
Guld-, Sølv-, Elektropl.	319	319	5	44	125	125	»	»	444	444	5	44
Blikkenslagere	700	700	15	324	419	419	8	118	1119	1119	23	442
Metaltrykkere	80	80	2	17	—	—	—	—	80	80	2	17
Jern- og Metalslibere	99	99	5	36	46	46	1	»	145	145	6	36
Gørtlere og Metalarb.	312	312	17	291	76	76	1	45	388	388	18	336
Smede og Maskinarb.	6800	6800	475	8949	5747	5747	221	4360	12547	12547	696	13309
Formere	350	350	51	834	1050	1050	75	1505	1400	1400	126	2339
Elektrikere	625	625	14	207	515	515	2	33	1140	1140	16	240
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	214	148	3	35	984	984	5	176	1198	1132	8	211
Industri i litterær og kunstnerisk Retning.												
Litografer	332	307	8	252	87	32	1	25	419	339	9	277
Typografer	2368	2368	80	2095	1440	1422	25	859	3808	3790	105	2954
Kedel- og Maskinpass.	618	618	9	250	844	844	8	124	1462	1462	17	374
Gartnere	170	170	»	»	14	14	»	»	184	184	»	»
Kelnere	743	743	94	2000	384	384	55	1400	1127	1127	149	3400
Dansk Arbejdsmandsf.	15000	10607	1280	21470	24000	13791	1221	15360	39000	24398	2501	36830
Arbejdsm. Fagforening f. Gentofte og Lyngby	—	—	—	—	721	721	17	157	721	721	17	157
Kvindeligt Arbejderf.	2129	1935	80	2824	700	335	5	100	2829	2270	85	2924
Tilsammen	58294	53473	5140	106217	68640	57298	3917	64900	126934	110771	9057	171117

REDAKT.: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal, Kbhvn. K.
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 33 ❋ KØBENHAVN DEN 14. FEBRUAR 1914 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: Lønbevægelser og Konflikter (Arbejdsmændene hos Firmaet Plum i Assens. Arbejdsmændene i Københavns Frihavn. Arbejdsmændene paa Kulpladserne ved Aalborg Havn. Arbejdsmændene hos Olsen Holmelund i Fredericia. Børstenbinderne hos Enevoldsen og Sønner i København. Glarmestrene i Odense. Mølleriarbejderne paa Oliemøllen i Aarhus. Skibstømrerne i Aarhus. Skibstømrerne i Esbjerg). Den faste Voldgiftsret. Udlandet. Vandrearbejdere.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændene hos Firmaet Plum i Assens. I Oktober nedlagde Arbejdsmændene hos Firmaet *N. M. & F. Plum* i Assens Arbejdet, da det viste sig umuligt at komme til Rette med Firmaet om forskellige for Arbejderne betydningsfulde Krav. Det lykkedes imidlertid Firmaet at faa Pladserne besat med Skruebrækkere, og som Situationen derefter laa, nægtede nu Arbejdsmændene ved Roebanen, der hører til Sukkerfabriken ved Assens, at læsse og transportere Gods fra Firmaet Plum, der plejer at benytte Banen ud til sine Kunder i Oplandet.

Af denne Nægtelse opstod da et særligt Stridsspørgsmaal. Arbejdsgiverforeningen paastod nemlig, at Arbejdsmændenes Nægtelse af at modtage Varerne fra Firmaet Plum var et Brud paa den mellem Sukkerfabrikerne og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende Overenskomst og paa Septemberforliget. Dettes Krav om Varsel paastaas at være tilsidesat, og Overenskomstens Bestemmelser om Arbejdet paa Roebanerne fortolkes af Arbejdsgiverne saaledes, at Folkene skal deltage ogsaa i Transporten for andre Firmaer uden nogen Begrænsning, hvilket Arbejderne kraftigt bestrider.

For at gøre Forsøg paa at løse Konflikten var der den 31. Januar sammenkaldt et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen. Her fremsattes Forslag fra Arbejdernes Repræsentanter til Ordning af Forholdene hos Plum, men Arbejdsgiverne forkastede det og fremsatte et Modforslag, som var uantageligt for Arbejderne. Paa denne Maade endte omsider Mødet uden Resultat, og fra begge Sider toges der Forbehold om at indbringe de under Forhandlingerne rejste særlige Spørgsmaal for Den faste Voldgiftsret. For Arbejdernes Vedkommende er der her Tale om at indklage Arbejdsgiverforeningen, fordi den i Strid med Septemberforliget har optaget Firmaet Plum paa en Tid, hvor dette stod i Konflikt med Arbejdernes Organisationer; Firmaet var nemlig endnu ikke Medlem, da Konflikten udbrød.

Arbejdsmændene i Københavns Frihavn. Strejken i Københavns Frihavn vedvarer fremdeles. Det er efterhaanden lykkedes Selskabet at skaffe sig en Skruebrækkerstyrke paa 3—400 Mand; mest Udskud fra den store By. Gentagende er det konstateret, at notoriske Forbrydere har søgt Arbejde i Frihavnen, hvor de staar under Politiets specielle Beskyttelse. Af virkelige Arbejdere er der ikke mange i den hele Flok, nogle faa fra afsides Egne af Landet og saa nogle faa Udlændinge. Frafaldet er stort og vedholdende, hvad der fremgaar af, at Hvervningerne fortsættes over alt i Landet, tiltrods for, at Overklassepressen for en Maaneds Tid siden meddelte, at nu havde man »Arbejdere« nok, Strejken var tabt.

En stor Del af de nye »Arbejdere« er bleven indkvarterede paa Frihavnens eget Omraade for helt og holdent at kunne undgaa de slemme Strejkevagter. Paa Skruebrækkerkasernen skal der herske det ubeskriveligste Svineri. Alle hygiejniske Hensyn trædes under Fødder, og der er allerede forekommet flere Tilfælde af smitsom Sygdom. Men Avtoriteterne lukker Øjnene til for dette Forhold saavel som overfor enhver Lovovertrædelse, Skruebrækkerne begaar. Overklassepressen stiller sig paa samme Side og bringer forløjede og forvrængede Fremstillinger af alle Forhold vedrørende Strejken.

At Arbejdet, som præsteres af Skruebrækkerne ikke er meget værd, vil enhver forstaa. Mange Skibe, som ellers har søgt Frihavnen, maa nu søge andet Steds hen for at blive ekspederede. De faa Skibe, som gaar ind i Frihavnen, maa ligge over, og Varerne ophober sig alle Vegne. Naar hertil kommer, at Hvervnings-, Indkvarterings- og andre Omkostninger gør Skruebrækkerne til en særdeles kostbar Arbejdskraft — trods den egenmægtige Nedsættelse af Lønningerne, hvorom Striden staar — vil man forstaa, at Selskabets Stilling er alt andet end glimrende. Naar den travle Tid kommer, vil dets Vanskeligheder yderligere forøges.

Sammenholdet blandt de Strejkende er det bedste. *Ikke en Mand* er falden fra. Tværtimod at volde Splittelse og Frafald er Kampen bleven den direkte Aarsag til en Koncentration af de organisatoriske Kræfter ved Københavns Havn. Hidtil har de derværende Arbejdere været delt i 3 Fagforeninger. nemlig Kularbejdernes, Havnearbejdernes og Frihavnsarbejdernes Fagforeninger. Disse 3 Organisationer er nu smeltet sammen i en Fagforening, som altsaa praktisk talt omfatter alle Havnens Arbejdere.

De Strejkende modtager fuld Understøttelse og af og til en ekstra økonomisk Opmuntring fra andre Organisationer. De vil kunne holde ud saa længe det skal være i den Kamp, som er dem paatvungen af det rige Havneselskab med Tilslutning fra Arbejdsgiverforeningen.

Arbejdsmændene paa Kulpladserne ved Aalborg Havn. Dansk Arbejdsmands Forbund afsendte den 26. Januar et 1. Strejkevarsel overfor samtlige Kulpladser ved Aalborg Havn fordi der ikke var opnaaet Enighed ved de Forhandlinger, der lokalt var ført om »Bestemmelser og Takster paa Kulpladserne i Aalborg.«

Under disse Omstændigheder blev der afholdt et Fællesmøde med Repræsentation fra de faglige Hovedorganisationer i København den 3. Februar, og her enedes man om at Timelønnen for Arbejdsmænd ved Aalborg Pakhuse straks skulde forhøjes med 3 Øre til 41 Øre og paa Kulpladserne, hvor den altid har været 1 Øre lavere end i Pakhusene, blev der givet et lignende Tillæg, saaledes at den bliver 40 Øre straks. Til 1. Januar 1915 forhøjes denne Sats saa til 41 Øre.

Ugelønnen, som før var 21 Kr. 20 Øre, forhøjedes til 23 Kroner.

Denne Overenskomst, som skal gælde til 1. Februar 1916, er dog kun endelig afsluttet, hvis Parterne i Løbet af den nærmeste Tid enes om en Akkordpriskurant, hvorom der optoges Forhandling umiddelbart efter Hjemkomsten til Aalborg.

Arbejdsmændene hos Olsen Holmelund i Fredericia. Et Fællesmøde d. 2. Decbr. f. A. angaaende Fastsættelse af Prisen for Losning af Kul og Kokes med nogle nye Lossegrejer, som Firmaet *Olsen Holmelund* havde indført, endte med at Sagen henvistes til lokal Behandling.

Det lykkedes imidlertid ikke at komme til Enighed paa denne Maade, og den 3. Februar deltog Hovedorganisationerne derfor atter i et Møde om disse Forhold. Mødet endte med, at man blev enige om at foretage Losningen af 6 Dampere ved Hjælp af de omdisputerede Grejer til den af Arbejderne forlangte Be-

taling. Naar dette Arbejde er fuldendt, optages ny Forhandling om Prisspørgsmaalet paa Grundlag af de indvundne Erfaringer.

Børstenbinderne hos Enevoldsen og Sønner i København. Den 3. Febr. afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en Klage Foreningen af Fabrikanter i dansk Børsteindustri havde fremsat over, at 8 Børstenbindere uden Varsel havde forladt Arbejdet hos Firmaet *Enevoldsen og Sønner*, efter Arbejdsgivernes Paastand, for derved at gennemtvinge en Arbejderskes Afskedigelse.

Ved Fællesmødet enedes man om at henvise Sagen til Behandling ved et Mæglingsmøde uden Hovedorganisationernes videre Medvirken.

Glarmestrene i Odense. Glarmestersvendenes Forbund har ved et Møde den 22. Jan. afsluttet Overenskomst med Glarmesterlavet og Arbejdsgiverforeningen i Odense.

De hidtilgældende Timelønninger, 30, 34 og 35 Øre forhøjedes til 35, 40 og 45 Øre, og Arbejdstiden forkortedes fra 10 til 9½ Time daglig.

Overenskomsten udløber 1. Febr. 1916.

Mølleriarbejderne paa Oliemøllen i Aarhus. Mølleriarbejdernes Forbund har faaet Sanktion tll at opsige den Overenskomst, som blev indgaaet med Oliemøllerne i Aarhus den 13. December 1910.

Dansk ArbejdsmandsForbund har samtidig givet sin Aarhus Afdeling Sanktion til at opsige denne Overenskomst, som er fælles for de to Grupper af Arbejderne.

Skibstømrerne i Aarhus. Fra 1. Februar 1914 har Dansk Skibstømrerforbund sluttet Overenskomst med Skibsbygmestrene i Aarhus.

Timelønnen, som før var 45 Øre for alt Arbejde, forhøjes til 47 Øre for nyt Arbejde og til 50 Øre for Reparationer. Vandbygnings- og Bolværksarbejde betales fremtidig med 65 Øre. Over- og Natarbejde tillægges henholdsvis 50 og 100 % af Timelønnen.

Overenskomsten kan opsiges næste Aar.

Skibstømrerne i Esbjerg. Paa *Abrahamsens Skibsværft*, *A/S. Esbjerg Skibsværft*, *Bybjergs* og *Carl Hansens og Nielsens* Værfter blev Arbejdet med Sanktion af De samvirkende Fagforb. nedlagt af samtlige Skibstømrere den 1. Februar, da der ikke var opnaaet Enighed om Lønoverenskomster.

Strejken, som omfattede 48 Medlemmer af Dansk Skibstømrerforbund, sluttede d. 11. Februar efter at Arbejdernes Krav om 3 Øres Lønforhøjelse var gennemført. Timelønnen er nu 48 Øre for nyt og 51 Øre for gammelt Arbejde.

Den faste Voldgiftsret.

Træindustriarbejderne paa Tommerup Trævarefabrik.

Sag Nr. 112.

Ved Midsommertid i 1913 indgik Træindustriarbejderforbundet og Fabrikant Hammer paa Tommerup Trævarefabrik en Overenskomst, der var enslydende med den, der er gældende mellem Fagets Arbejder- og Arbejdsgiverorganisationer.

Nogen Tid efter afskedigedes en Arbejder uden at erholde den i Overenskomsten foreskrevne Opsigelsesfrist paa 4 Dage, og da Forbundet vilde have denne Sag behandlet efter gældende Regler for Behandling af faglig Strid annullerede Fabrikanten sin Underskrift paa Overenskomsten.

Forbundet klagede derfor til Den faste Voldgiftsret, men efter at Tilsvar var givet og inden Sagen procederedes for Retten kom der Forhandling i Gang, og der opnaaedes Forlig om, at Kravet om de 4 Dages Løn frafaldes og at Underskrifterne paa Overenskomsten fremtidig respekteres.

Forbundet tog derefter Klagen til Retten tilbage.

Udlandet.

Franske Organisationsforhold.

Medens de faglige Organisationer i de fleste Lande befinder sig i en glædelig Vækst og Udvikling, er desværre stundom det modsatte Tilfældet i Frankrig. Af Aarsberetningen for det *franske* Bygningsarbejderforbund, som afholder Kongres 12.—17. April i Aar, fremgaar f. Eks. at dette Forbunds Medlemstal 1910/11 var 70,000, men 1912/13 derimod kun 50,000.

Arbejdsgiverne derimod fortsætter usvækket deres Organisationsbestræbelser. En af det franske statistiske Departememt nylig offentliggjort Statistik over Arbejdsgivernes og Arbejdernes Organisationers Styrkeforhold, saavel indbyrdes som overfor det samlede Antal af henholdsvis Arbejdsgivere og Arbejdere, fremstiller det talmæssige Forhold i nedenstaaende Tabel:

Af de 1,027,059 organiserede Arbejdere er kun ca. 400,000, eller mindre end 40 % tilsluttet de egentlige Fagorganisationer gennem Centralisationen (Confederation Général du Travail). De øvrige 60 % er splittet i en Mængde katolske, kristelige, gule, liberale, patriotiske o. l. saakaldte Fagforeninger. De farligste er de katolske og kristelige Organisationer, som begunstiges baade af Arbejdsgivere og Øvrigheden saavel som af den mægtige og indflydelsesrige Gejstlighed.

	Antal		Medlemsantal			
	Arbejdsgiver-	Arbejder-	Arbejdsgivere		Arbejdere	
	Organisationer		Tal	pCt.	Tal	pCt.
Land- og Skovbrug, Fiskeri	427	623	52071	1,08	60082	2,19
Bjergværk	7	84	312	73,04	69182	33,66
Stenbrud	12	62	193	2,50	12715	20,67
Levnedsmidler	1696	284	159031	41,38	49640	9,49
Kemisk Industri	93	140	5308	83,73	40055	25,64
Papir og polygrafisk Erhverv	124	308	7472	65,70	24967	15,72
Læder og Huder	107	183	7901	15,49	23581	14,73
Textilindustri	145	268	6409	8,91	92547	13,61
Beklædning, Rengøring	135	245	8454	4,15	25908	5,29
Træ- og Møbelindustri	175	344	6790	8,97	36665	14,49
Metalindustri	307	480	18374	18,13	96127	13,38
Jordindustrier	46	104	2239	29,83	13517	8,18
Byggefagene	346	737	23894	18,14	122451	24,44
Handel og Transport	788	948	62385	17,42	307503	27,66
Personlige Tjenesteforhold	120	101	11041	58,77	22368	2,30
Frie Erhverv	535	135	49737	88,94	29751	12,02
Tilsammen	5063	5046	421566	—	1027059	—

Storkonflikten i Norge afværget.

Som meddelt i forr. Nr. af »Arbejderen« havde den norske Arbejdsgiverforening udsendt et Varsel om Lock-out overfor 7—8000 Arbejdere. Det gjaldt i denne Omgang Formerne og Møbelsnedkerne over hele Landet og en Række af forskellige Bedrifter i det nordenfjeldske Norge.

En ny Lock-out-Trusel udsendtes den 5. Februar overfor følgende Hovedgrupper: Savværker og Høvlerier, den øvrige Træindustri, Jærnindustrien, Træmasse-, Cellulose- og Papirindustrien, Galosche- og Sæbefabriker og Portland Cementfabrik.

Denne Del af Lock-out'en vilde omfatte ca. 40,000 Arbejdere.

Den norske Landsorganisation besvarede samme Dag denne Trusel med et Varsel om en Sympatistrejke, for ca. 10,000 Arbejdere, der beskæftigedes ved:

Alt Arbejde ved Udstillingen i Kristiania.

Alle Aviser og Bogtrykkerier over hele Landet — med Undtagelse af Arbejdernes egne Trykkerier.

Losse- og Lastearbejde ved Kajer m. v.

Matroser, Fyrbødere og øvrige Skibsmandskaber ved Kystfarten.

Bagerne i Kristiania, Bergen, Trondhjem og Stavanger — med Undtagelse af de kooperative Bagerier,
Elektrokemisk Industri (Salpeterfabriker etc.).
Mælkekondenseringsfabriker og Rørlæggere i Trondhjem.

Samme Dag, som disse Varsler udsendtes, blev der imidlertid forhandlet under den udnævnte Forligsmands, Telegrafdirektør *Heftyes* Ledelse fra Kl. 7 Aften til Kl. 2½ Morgen, og en halv Time efter dette Klokkeslet udsendtes telegrafisk Meddelelse om, at der var opnaaet Enighed om Forslag til Ordning af samtlige Konflikter. Dagen derpaa tiltraadtes Forslagene saavel af de interesserede Parter som af Hovedorganisationerne.

Paa alle Punkter er der opnaaet tilfredsstillende Resultater for Arbejderne.

Den ene Konflikt drejede sig om Forholdene paa *Pienes Mølle* i *Buviken*. Her stod Kampen paa Spørgsmaalet om Fjærnelse af Skruebrækkere og Genantagelse af 24 strejkende Arbejdere.

Efter Forligsforslaget skal 10 af de strejkende straks genantages, 10 andre skal i Arbejde inden Udgangen af April Maaned og de resterende 4 har Fortrinsret til Arbejde paa Møllen i Løbet af 1 Aar.

Grunden til at det er lykkedes at faa ryddet hele Besætningen af Strejkebrydere ud af denne Mølle, hvor der har været Konflikt i et helt Aar, er ikke mindst, at Arbejderne har iværksat en effektiv Blokade overfor Møllens Produkter. Det er Fagorganisationens Evne til at mobilisere Arbejderne som *Forbrugere*, der i dette Tilfælde paa en virkningsfuld Maade har staaet sin Prøve.

Den anden Sag angik *Møbelsnedkerstrejken i Haugesund*.

Om selve Realiteterne i de i sin Tid opstaaede Konfliktsspørgsmaal var der opnaaet Enighed mellem Parterne *inden* Lock-out-Truslerne blev udstedt. Arbejdsgiverne havde kun hægtet denne Konflikt paa for at faa Stof til Lock-out. Møbelsnedkerkonflikten løste altsaa sig selv, da de andre Fags Sager gik i Orden.

Endelig var der *Formerstrejken* ved *Kværner Brug*. Denne Strejke var iværksat uden at Organisationen havde haft med Sagen at gøre, og Arbejdernes Krav gik ud paa Genantagelsen af 3 afskedigede Formere.

Ved Forliget er der skaffet Garantier for at de 3 Mand snarest gaar i Arbejde paa nærmere betegnede Steder.

Partiet og Fagforeningerne i Sverrig.

Det socialdemokratiske Parti i Sverrig blev oprettet i Slutningen af Firserne som et Parti af Fagforeninger. I det væsentlige er denne Ordning endnu tilstede, kun at der er indført en »Reservationsret«, ifølge hvilken et Fagforeningsmedlem udtrykkelig kan erklære sig ikke-tilhørende Partiet. Han tælles da ikke med til dette og betaler selvfølgelig heller ikke noget Partikontingent. Dette erlægges iøvrigt sammen med Fagforeningskontingentet.

Fra Partiets Side har der været nedsat et Udvalg til at undersøge om dette Forhold fremdeles var tilfredsstillende, eller om en selvstændig Partiorganisation maatte være at foretrække. Udvalget har konstateret, at i 1911 var 820 Fagforeninger med 51,098 Medlemmer tilsluttet Partiet, medens kun 3000 Partimedlemmer var politisk organiseret udenom Fagforeningerne. Den politisk organiserede Del af samtlige Fagforeningsmedlemmer udgjorde 45,1 %. Siden 1908 havde kun 2600 Fagforeningsmedlemmer benyttet Reservationsretten.

Udvalget anbefaler Bibeholdelse af den nuværende Organisationsform som den mest hensigtsmæssige og tillige den billigste og enkleste i administrativ Henseende. Kun et Medlem af Udvalget anbefaler en selvstændig Organisation af Partiet.

Stor Arbejdsløshed blandt Bagere og Konditore i Tyskland.

Baade blandt Bagere og Konditore saavel som blandt de mandlige og kvindelige Arbejdere i Sukkervare- og Chokoladeindustrien har der altid været meget stor Arbejdsløshed. Denne fremkommer derved, at der i Faget beskæftiges Lærlinge og unge Arbejdere, baade Mænd og Kvinder, i stort Antal.

Efter den officielle Statistik fandtes der i Aaret 1907 i Bagerierne og Konditorierne 41,850 Lærlinge. I Sukkervare- og Chokoladeindustrien svinger Antallet af beskæftigede unge kvindelige og mandlige Arbejdere ligeledes mellem 10 og 15 pCt. af alle Beskæftigede. Selve Arbejdsgiverorganisationerne meddeler, at der ved Siden af 1,630 Arbejdere i Bagerierne i Würtenberg beskæftiges 1,732 Lærlinge. I Meklenborg er der 473 Lærlinge og 567 Arbejdere, i Provinsen Posen 860 Lærlinge og 666 Arbejdere, i Kongeriget Saksen 4843 Lærlinge og 5824 Arbejdere. Denne uforsvarlige Lærlingeudbytning har en uhyggelig stor Arbejdsløshed til Følge. I gode Tider finder de overtallige Arbejdere i det mindste Beskæftigelse som Arbejdsmænd i andre Industrier, men til Trods herfor er Arbejdsløsheden stor, og Tusinder venter ved Arbejdsanvisningskontorerne paa Tilbud om Beskæftigelse. Men naar saa en økonomisk Krise melder sig, vokser de Arbejdsløses Armè voldsom hurtigt. Efter en officiel Statistik noteredes forrige Aar i Løbet af 11 Maaneder 115,533 Arbejdssøgende, men af disse kunde kun 73,814 erholde Arbejde, paa 100 ledige Pladser kom der 147 Arbejsløse. I November steg Tallet endog til 181. Den 28. December foretog den faglige Organisation en Undersøgelse angaaende Arbejdsløshedens Varighed. I Forbundets Afdelinger konstaterede man 5,908 Arbejdsløse, hvoriblandt 3,530 Bagere og Konditorer, 615 Hjælpearbejdere og 1,763 kvindelige Arbejdere, med tilsammen 315,518 arbejdsløse Dage. Arbejdsløshedens Varighed for hver Person i hele Forbundet var gennemsnitlig 53,4 Dage. For Bager- og Konditorbranchernes Vedkommende var den dog endnu langt større. Det samlede Antal Dage har var nemlig 280,596 og for hver Person i Gennemsnit 79,5 Dage. Af de adspurgte Personer var 1,439 gifte (deraf 339 kvindelige Arbejdere) og havde tilsammen 2,265 Børn under 14 Aar at forsørge. I de store Byer kan konstateres en særlig stor Arbejdsløshed. Den gennemsnitlige Arbejdsløshed for hver Person var i Hamborg 124, Berlin 116, Frankfurt a/M 111, Stettin 110 og München 105 Dage. Det er et almindelig bekendt Faktum at Arbejdsløsheden fornemmelig rammer de Uorganiserede. Dette har ogsaa Gyldighed her. Af de konstaterede Arbejdsløse var 1,917 Personer faglig organiserede.

Ved Siden af den foran nævnte Grund til det her skildrede Forhold kommer som medvirkende Aarsag, at der i dette Fag findes en overordentlig lang Arbejdstid. I Bagerierne og Konditorierne er den 7 Dages Arbejdsuge gældende omtrent overalt, og efter Loven kan den daglige Arbejdstid beløbe sig til 12 Timer. Ud herover er endda Undtagelser tilladelige, hvor Arbejdstiden kan forlægges til 16 Timer. Med Rette kræver derfor Organisationen overfor Lovgivningsmagten: *Forkortelse af den daglige Arbejdstid og Indførelse af den 6 Dages Arbejdsuge, samt Nedsættelse af Maksimumsantallet af Lærlinge i den enkelte Virksomhed.*

Kooperation.

I Northampshire (*England*) har en Brugsforening købt en hel Landsby, for der at drive Egenproduktion i større Stil. Købesummen var rundt 750,000 Kr. Da Jorden indeholder Jernmalm vil der blive opført særlige Anlæg til Udvinding af denne.

Fællesorganisationen i Sydney (*Australien*), har besluttet af al Evne at virke for en kooperativ Forbrugs- og Produktionssammenslutning for hele Staten Viktoria. Loven bestemmer bl. a. at Medlemmer, som ikke køber mindst Halvdelen af deres

Vareforbrug i Brugsforeninger, saa vidt de der kan faaes, kan straffes med Pengebøder af indtil 9 Kr. halvaarlig, og Medlemmer som ikke deltager i de skriftlige Afstemninger, kan idømmes Bøder af 2 Kr. 25 Ø.

Forbundet af Brugsforeninger i *Svejts* har afsluttet en Kontrakt med Landets første Storslagteri, ved hvilken Forbundet bliver Medindehaver af Slagteriet (Aktieselskabet), medens dette i alt væsentlig overtager alle de tilsluttede Brugsforeningers Forsyning med Kødvarer, Konserves o. l.

Af de tyske Brugsforeningers 2,100,000 Medlemmer tilhørte ved Begyndelsen af Aaret 1913 ikke færre end 1,483,811 i 1155 Foreninger Centralforbundet af tyske Brugsforeninger, som staar i intim Forbindelse med den moderne Arbejderbevægelse. I Aaret 1912 beskæftigede Centralforbundets Foreninger tilsammen 22,794 Personer. Deres Omsætning var 423 Mill. Mk. (377 Mill. Kr.). Værdien af deres Egenproduktion var 84 Mill. Mk. (75 Mill. Kr.).

I Frankrig var der ved Udgangen af Aaret 1912 ialt 3145 Brugsforeninger. Af disse meddeles de 2980 at have haft en samlet Omsætning paa 314 Mill. Fr. (228 Mill. Kr.). 1064 af disse Brugsforeninger sælger ogsaa Varer til Ikkemedlemmer.

Interessant er det, at bl. a. 34 af Jernbanemændenes 125 Forbrugsforetagender udelukkende befatter sig med Fremstilling af og Handel med Bagværk. Det »socialistiske kooperative Forbund« talte den 1. Januar 1913 ialt 465 Brugsforeninger, 27 kooperative Produktionsforetagender og en Brandforsikringsafdeling. Forbundet talte 146,000 Medlemmer, og dets samlede Omsætning var 63 Mill. Fr. (45 Mill. Kr.). Den af Forbundet i 1906 oprettede En-Gros-Indkøbsforretning omsatte 10½ Mill. Fr. (7½ Mill. Kr.) og havde et Overskud paa 81,000 Fr. (58,000 Kr.).

Kvindelige Arbejdere i Industriens Tjeneste.

Hvilken uhyre og stadig voksende Betydning Kvindearbejdet har i den tyske Samfundsøkonomi fremgaar af følgende Tal: I Aaret 1911 beskæftigedes der i middelstore og større Erhvervsvirksomheder (med mindst 5, henholdsvis 10 Arbejdere) ialt 1,317,682 kvindelige Arbejdere. Af de i Aaret 1911 erhvervsmæssigt beskæftigede Kvinder var 513,685 i en Alder af 16—21 Aar, medens 803,997 var over 21 Aar. Desforuden beskæftigedes der imidlertid i erhvervsmæssig Virksomhed 172,535 Piger i Alderen fra 14 til 16 Aar, 5970 under 14 Aar. I 1911 var de kvindelige Arbejdere fordelt i de vigtigere Erhvervsgrupper paa følgende Maade:

	I en Alder af Aar			
	Under 14	14-16	16-21	Over 21
Montanindustri	7	1056	7210	9457
Sten og Jord	44	7974	26066	45525
Metalforarbejdning	346	11681	29806	46430
Maskinindustri	101	4816	27673	38476
Kemisk Industri	68	2764	8729	14308
Textilindustri	2669	54040	148913	290196
Papirindustri	268	10118	24884	35181
Træindustri	162	4413	11315	21471
Nærings- og Nydelsesmidler	516	20457	61426	119667
Beklædningsfagene	1162	44006	116505	115258

Med hvilken Hast Kvindearbejdet i mange Fag mere og mere fortrænger Mændenes Arbejde fremgaar tydeligt af Resultaterne af en Arbejdstælling i England og Wales. De kvindelige Arbejderes Antal var i Artilleriværksteder 3784 (mod 2934 Mænd), Tændstikindustrien 1957 (743), Bogbinderi 18,449 (12,960), Textilindustri (642,041), Skrædderi 127,115 (122,352), Bagerier og Butikker 66,242 (43,691), Frugtkonserves 20,058 (9332), Chokoladefabrikker 12,508 (6368), Tobak 19,312 (7886), Logihuse 91,352 (25,115), og kvindelige Opvatere 27,490 (mod 23,054 Kellnere). I alle andre Fag har Mændene endnu Overtallet. Bl. a. blev der konstateret 1 kvindelig »Gejstlig«, 7 kvindelige »Bjergværksarbejdere«, 231 kvindelige »Smede« (deriblandt 205 Enker og 79 Kvinder, over 65 Aar!), 36 kvindelige »Klejnsmede«, 70 kvindelige Tapetopsættere o. s. v. I Textilindustrien konstateredes ved Tællingen 8833 beskæftigede Piger fra 10 til 13 Aar, 19,948, som var 13 og 30,617

som var 14 Aar. Af samtlige 13,662,200 mandlige og 14,857,113 kvindelige Personer over 10 Aar betegnedes 2,208,535 mandlige og 10,026,379 kvindelige Personer som »ikke beskæftigede«.

Fagforeningskartellet i *Ny-Syd-Wales* (Avstralien) har sendt en Deputation af Arbejderkvinder til Arbejdsministeren for paany at fremsætte Kravet om lovbestemte Minimallønninger for Kvinder.

Vandrearbejdere.

Med den rivende Udvikling af Samfærdselsmidlerne er Ud- og Indvandring ikke længer blot et Middel til Overflytning af en saakaldt »Overbefolkning« til nye og folkefattige Dele af Jordkloden. Kapitalisterne tager bevidst Proletariatet i fattige og uoplyste Lande i sin Tjeneste som Løntrykkere overfor deres egne Landsmænd i de moderne Industrilande. *Vandrearbejderen* er ved at blive en kendt Skikkelse.

Et af de Lande, som leverer de fleste Vandrearbejdere er Italien, og Byggefagene er blandt dem, der lider mest under Løntrykkeriet herfra. Allerede siden 1902 har det tyske Bygningsarbejderforbund (den Gang Murerforbundet) arbejdet systematisk paa disse Proletarers sociale Oplysning ved om Vinteren at sende italiensktalende Agitatorer ned til deres Landsbyer, hvor de saa uddelte Skrifter og afholdt Møder. Paa den Maade har man i nogen Grad kunnet bekæmpe det egentlige Skruebrækkeri. Derimod er det kun i ringe Grad lykkedes at faa de italienske Arbejdere ind i Organisationerne.

For at faa dette Oplysningsarbejde fortsat paa en bredere Basis er der nylig i *Basel* (Svejts) afholdt en Konference af Repræsentanter for Bygningsarbejderne i Tyskland, Frankrig, Italien, Østrig og Svejts. Man har ogsaa i Sinde at arbejde intensivere i Fremtiden og vil bl. a. søge konstateret Navn og Hjemsted paa notoriske Skruebrækkere.

Ligeledes er der i *Milano* (Italien) fornylig afholdt en Emigrantkongres, foranstaltet af det italienske filantropiske Selskab «*Umanitaria*«, som paa forskellig Maade støtter de italienske Udvandrere og bl. a. til Hjælp for dem opretholder 37 faste Kontorer i selve Landet og til samme Formaal understøtter en hel Række af Institutioner i Udlandet. Nogle af de interesserede Fagforbund var ogsaa repræsenteret paa denne Kongres, ligesom en Repræsentant for den italienske Regjering tog Del i Forhandlingerne. Ogsaa her kom man i nogen Grad ind paa en Omtale af Italienernes Optræden som Løntrykkere.

Den italienske Vinteragitation er i Aar begyndt 4. Januar. 15 Agitatorer tager Del i denne og der er planlagt 200 Møder med Foredrag. De italienske Emigrationsembedsmænd foretager det forberedende Arbejde.

Her hjemme kender vi af Vandrearbejdere væsenligst kun Polakker og Russere. Deres Indflydelse spores især paa Landet; men enkelte Fag, f. Eks. Skræderne har ogsaa til Tider lidt følelig under Smudskonkurrence fra de Fremmedes Side.

For kort Tid siden ankom 500 indforskrevne Kinesere til *Marsejlle* (Frankrig). De skal anvendes paa Vinbjergene, hvor Arbejderne i de senere Aar har været i Stand til at gennemføre betydelige Forbedringer af Løn- og Arbejdsforholdene, og hvor Arbejdsgiverne saaledes føler sig »truet«.

Aarsberetningen.

Skemaer til „De samvirkende Fagforbund"s Aarsberetning bedes uopholdelig udfyldt og indsendt til vort Kontor gennem Fagforbundene.

Forretningsudvalget.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S, Kbhvn K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 34 * KØBENHAVN DEN 21. FEBRUAR 1914 * 10. AARGANG

INDHOLD: De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde. Lønbevægelser og Konflikter (Arbejdsmændene i Frihavnen. Arbejdsmændene paa Christiansholms Fabriker. Kedelpasserne paa Gasværker paa Sjælland. Trikotageарbejderne i Aarhus og Esbjerg. Udlandet.

De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde.

Efter Forretningsudvalgets Bestemmelse vil De samvirkende Fagforbunds ordinære Repræsentantskabsmøde 1914 blive afholdt i København Mandag den 20. April, eventuelt Tirsdag den 21.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændene i Frihavnen. Syndikalistisk »Hjælp«. Naturligvis har Frihavnsstrejken ikke kunnet forløbe, uden at Syndikalisterne har meldt sig for at »hjælpe«. Deres Recept har været den sædvanlige: Sympatistrejke.

Forholdet er det, at Frihavnsselskabet, foruden at Strejken, som det selv har fremkaldt, er det en dyr Historie i Penge, er i den Situation, at det kun yderst mangelfuldt er i Stand til at betjene sine Kunder, Rederierne paa den ene Side og Varemodtagerne paa den anden. Og dette Forhold vil yderligere tilspidses, naar den travle Tid kommer, hvor Selskabet faar Brug for en Mængde løse Arbejdere, som det ikke vil kunne erholde. Denne Situation mener Syndikalisterne altsaa man skal »udnytte« ved ogsaa at strejke hos Frihavnsselskabets Kunder. Den Uvilje disse i nogen Grad alt føler overfor Frihavnsselskabet, og som vil forøges som Tiden gaar og Vanskelighederne vokser, skulde vi altsaa vende imod os selv og samtidig skaffe nogle Tusinde Arbejdere ud af deres Erhverv til ingen Nytte.

Syndikalisterne har i deres Blad og paa Møder beskrevet Frihavnsstrejken ganske paa samme Maade som Kapitalistpressen og brugt ethvert Middel for at berøve de strejkende Arbejdere Modet. I et enkelt Tilfælde (29. Jan.) har de faaet Flertal paa et københavnsk Fagforeningsmøde (Smede- og Maskinarbejderforbundets Afdeling 1) og faaet vedtaget følgende Resolution:

»Smede- og Maskinarbejdere forsamlede til Generalforsamling i et Antal af ca. 500 udtaler sin Misbilligelse af den Maade, som Frihavnskonflikten føres paa — fra Frihavnsarbejdernes Ledelses Side — og som bidrager til at forøge Skruebrækkernes Antal. Den moderne Arbejderbevægelse viser, at Sympatistrejke er det Vaaben, som er nødvendigt, for at Arbeiderne ikke skal ligge under i Kampen mod de store Kapitalsammenslutninger og henstiller til den nydannede Havnearbejder-Sammenslutning. — at der iværksættes Sympatistrejke — for derigennem at skaffe Frihavnsarbejderne den Sejr, som har den største Betydning for alle organiserede Arbejdere.«

Fagforeningens Formand sendte denne Resolution til *Havnearbejder-*

nes Fællesforbund, hvis Svar var saalydende:

HAVNEARBEJDERNES FÆLLESFORBUND. Kbhv. d. 4/2 1914.

Hr. Formand *Johs. Hansen.*
Smede- og Maskinarbejdernes Fagf.

I Anledning af en fra den ærede Afdlg. modtagen Skr. af 30. Jan. d. A. skal vi tillade os at bemærke følgende:

Den første Betingelse for, at den højt ærede Afdeling efter vor Formening har Ret til at udtale sin Misbilligelse af den i Frihavnskonflikten anvendte Taktik maa vel være, at den æ/ Afdlg. har Forstaaelse af og Kendskab til, med hvilke Vaaben en Kamp som denne skal udkæmpes, og vi maa bestemt protestere imod, at udenforstaaende, og med Havneforhold ganske ukendte, vil forsøge at diktere de i Strejken direkte implicerede deres Kampmaade.

Alle uden Undtagelse, som har Betingelse for at kunne dømme i denne Sag heri indbefattet saavel »Dansk Arbejdmandsforbund« som »De samvirkende Fagforbund«, er fuldstændig enige om, at en Sympatistrejke er det farligste, man kan tænke sig, og at den hidtil anvendte Taktik er den eneste rigtige i den foreliggende Sag.

Da det selvfølgelig er vor Opgave, saavel som den æ/ Afdlg.s at føre denne Kamp til Sejr, maa vi paa det bestemteste fraraade al fremtidig Indblanding af den Art, som af den æ/ Afdlg. fremsatte.

Med soc. Hilsen
for Havnearbejdernes Fællesforb.
C. Nielsen, f. T. Formand.

Niels P. Hansen.

Denne Tilbagevisning af uvedkommendes Indblanding synes at have bragt Syndikalisterne til Raseri. Deres Fører, Chr. Christensen, rettede nu offentlig Beskyldning for Skruebrækkeri mod et Par navngivne Arbejdere, hvoriblandt Joh. Severin Hansen, mangeaarig Formand i Frihavnsarbejdernes Fagforening og nu Bestyrelsesmedlem i Havnearbejdernes Fællesforbund.

Da denne Beskyldning blev bekendt blandt Frihavnsarbejderne, benyttede disse Lejligheden paa et Strejkemøde til at rense deres Tillidsmand, idet de enstemmig vedtog følgende Resolution:

»Medlemmer af Frihavnsarbejdernes tidligere Forening, samlede til Møde i Koldinggade 4 den 7. Februar 1914 i et Antal af ca. 340 Mand, udtaler sin dybeste Misbilligelse af det fuldstændig grundløse Overfald, som Redaktøren af »Solidaritet«, Chr. Christensen, under 6. ds. har udøvet overfor vor tidligere og mangeaarige Formand Joh. Sev. Hansen.

Chr. Christensens Optræden er, bortset fra den Skade, som eventuelt kan forvoldes »Havnearbejdernes Fællesforbund«, saa meget mere pinlig, som Joh. Sev. Hansen i mere end 25 Aar har været en meget energisk Agitator for Organisationen ved Havnen og aldrig har optraadt ukammeratlig, og da allermindst nogensinde som Skruebrækker.

Vilh. Kjellmann,
Mødets Dirigent.

Man vedtog ikke noget om denne Resolutions Offentliggørelse, og Bestyrelsen, som siden drøftede denne Side af Sagen, mente sig ikke beretiget til paa egen Haand at foretage en saadan Offentliggørelse, da det hele jo egentlig er et indre Anliggende.

Desuden var der vel Grund til at vente, at Smæderen vilde tage sin falske Beskyldning i sig igen, eller i det mindste holde Bøtte for Fremtiden.

Men hvem der har ventet dette fra Syndikalisternes Side har taget fejl. Chr. Christensen har gentaget sin Beskyldning.

Til dette blev der taget Stilling paa et Møde, som de strejkende Havnearbejdere afholdt 17. Februar. *Man vedtog her paany en skarp Misbilligelse af Syndikalisternes evin-*

delige Splittelsforsøg, udtalte sin fulde Tilslutning til Resolutionen af 7. ds. samt gav Bestyrelsen fornøden Bemyndigelse i Sagen. Ca. 775 Medlemmer var tilstede.

Hermed er denne gemene Beskyldning tilbagevist med alt muligt Eftertryk af de dertil allermest kompetente, de strejkende Arbejdere selv. Tilbage bliver da kun den beklagelige Kendsgerning, at der findes Folk, som paastaar at have Arbejderklassens Interesse for Øje, medens de i Virkeligheden benytter enhver Lejlighed til at skade disse Interesser, ja end ikke viger tilbage for at falde strejkende Arbejdere i Ryggen midt under en haard Kamp.

Men eet Gode er der ved Sagen, Syndikalisterne har denne Gang drevet deres Spil saa groft, at enhver hæderlig Arbejder kan se, hvis Ærinde de er gaaet.

Arbejdsmændene paa Christiansholms Fabriker. I Januar Maaned kom en Havarist, der var ladet med Salt, ind til Københavns Havn, og for at faa Skibet i Dok saa hurtigt som muligt, forærede Rederen Christiansholms Fabriker Saltlasten, hvis Fabrikerne vilde losse den ud.

Der mønstredes 8 Mand til at udføre dette Arbejde, men da de blev klar over, at Arbejdets Udførelse kun vilde strække sig over nogle faa Timer forlangte de den i den bestaaende Priskurant fastsatte Pris forhøjet med 50 %, og da Selskabet indgik herpaa, stillede de et nyt Krav, idet de hver for sig forlangte 10 Kr. i garanteret Indtægt.

Dette Krav vilde Selskabet ikke indgaa paa, og da Skibets Kaptajn ikke vilde vente til Sagen mulig var gaaet i Orden ved en Forhandling mellem Christiansholms Fabriker og Havnearbejdernes Fællesforbund, blev Lasten kastet overbord.

Selskabet forlangte nu 225 Kr. i Erstatning for et beregnet Tab for det bortkastede Salt, og gennem Arbejdsgiverforeningen bebudedes Sagen indbragt for Den faste Voldgiftsret.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 16. Februar fremkom der imidlertid et Forslag om at lade Sagen ordne direkte mellem Havnearbejdernes Fællesforbund og Selskabet, og da dette Forslag blev tiltraadt, gaar Sagen antagelig i Orden uden Rettergang.

Kedelpasserne paa Gasværker paa Sjælland. Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund har den 29. Januar afsluttet Overenskomster vedrørende *Strandvejens, Frederiksbergs* og *Helsingørs Gasværker*, der alle tilhører Det danske Gaskompagni.

Paa de to førstnævnte Værker er Ugelønnen forhøjet fra 34 til 36 Kr., Overtidsbetalingen er forhøjet fra 85 og 100 Øre til henholdsvis 90 og 120 Øre pr. Time, og den aarlige Sommerferie er forlænget fra 5 til 7 Dage. Andre Forbedringer er samtidig gennemført.

I Helsingør bibeholdes 30 Kr. som Ugeløn, men hver 3. Søndag er blevet Fridag; tidligere arbejdedes der 7 Dage med 8 Timer daglig hver Uge, og Sommerferien forlængedes fra 3 til 6 Dage.

Overenskomsterne udløber tidligst 1. Februar 1918.

Trikotagearbejderne i Aarhus og Esbjerg. »De forenede jyske Farverier og Trikotagefabriker«, som har Virksomheder i Aarhus og Esbjerg indmeldte sig for nogen Tid siden i Tekstilfabrikantforeningen, og da Trikotagearbejderne hos det nævnte Selskab senere søgte at forbedre deres Kaar ved at rejse Krav gennem Dansk Tekstilarbejderforbund vilde Arbejdsgiverne absolut have slaaet fast, at denne Gruppe af Arbejderes Lønforhold skulde være afgjort ved den i Tekstilfaget i 1911 oprettede Overenskomst.

Dette Krav modsatte Forbundet sig, dels rent principielt fordi Forbundet ikke vilde anerkende at en hvilkensomhelst Industri, selv de, der er ganske fjerntliggende fra selve Tekstilindustrien, blot ved at indmelde sig i Tekstilfabrikantforeningen skulde have Ret til at komme ind under de Lønsatser, som er

særlig afpassede efter Textilindustriens Forhold, og dels fordi Lønningerne i de jyske Farverier og Trikotagefabriker forud var højere end Tekstilfagets.

Den 11. Februar kom denne Sag til Behandling med Repræsentation fra de faglige Hovedorganisationer, og her enedes man om, at Tekstilindustriens Hovedoverenskomst af April 1911 i den indeværende Overenskomstperiode i alle Forhold skal være gældende for de to Fabriker *undtagen* med Hensyn til Lønforhold og Arbejdstid. Paa disse Omraader bibeholdtes de hidtil gældende Forhold.

Udlandet.

Kampen i Sydafrika.

Sydafrika er en Union af engelske Kolonier, hvoriblandt de fra Boerne erobrede Transwaal og Oranjefristaten. I Januar kom det her til omfattende faglige Kampe, som førte til Proklamering af Generalstrejke, hvilket Regeringen besvarede med at oprette Belejringstilstand i de af Strejken ramte Landsdele og med at arrestere et Antal af Strejkelederne. De formentlige Hovedmænd har man siden deporteret til England, hvor de formentlig i de nærmeste Dage vil ankomme.

Paa den lange Afstand og under de paa Stedet herskende Forhold er det ikke let at faa Rede paa Enkelthederne. Saa meget synes imidlertid sikkert, at Kampens Udbrud skyldes Forhold ved Guldminedriften og ved Jernbanevæsenet. Jernbanerne har været ledet i afgjort arbejdsgivervenlig og arbejderfjendtlig Aand. For at imødekomme Landbrug og Industri blev Transportpriserne for Landbrugsprodukter og Kul sat urimelig langt ned, og man søgte samtidig at skaffe sig økonomisk Balance ved at reducere Personalets Løn og forlænge dets Arbejdstid, hvilket endog medførte talrige Afskedigelser.

Ved Guldminerne anvender man i stor Udstrækning Negre til Arbejdskraft. I det saakaldte Randdistrikt er saaledes under normale Forhold ca. 250,000 indfødte Arbejdere beskæftiget i Minerne. Deres Løn er 6—7 Gange lavere end de hvide Arbejderes. De hygiejniske Forhold blandt Negrene er de slettest mulige, og Dødeligheden er undertiden naaet op til 10 %. Som Følge af alt dette forlader Negrene efter kort Tids Forløb Minearbejdet, hvis dette ikke i Mellemtiden har skaffet dem af med Livet. Men Arbejdsgiverne ønsker selvfølgelig at drage mest mulig Nytte af den billige Arbejdskraft, og for at knytte Negerne til Minedriften, søgte man at give disse usselt lønnede Arbejdere Adgang til de mere betroede Stillinger, som hidtil havde været forbeholdt de hvide Arbejdere. Dette Forhold har allerede tidligere ført til Stridigheder, og da man nu desuden i den seneste Tid søgte at trykke Lønnen nedad for de hvide Arbejdere, brød Kampen ud.

Disse to Lønkampe rejste en hel Strejkebølge, som gik hen over Landet. Ledelsen af den faglige Organisation lod foretage Urafstemning om Generalstrejke, og denne vedtoges med stort Flertal. Men nu havde Regeringen mobiliseret 60,000 Mand Millitstropper og erklærede Belejringstilstand.

Om Organisationernes mere eller mindre kloge Taktik er det vanskeligt at dømme paa Grund af den store Afstand og Mangelen paa nøjere Lokalkendskab. Derimod kan man meget vel bedømme Regeringens Optræden, som har været efter rent russisk Mønster. Intet forelaa der, som i mindste Maade kunde retfærdiggøre dens voldsomme og brutale Fremfærd.

Hjemme i England har hele denne Sag vakt almindelig Uvilje, og det vil sikkert her komme til et Efterspil, som vil paakalde Verdens Interesse for Sagen paany. Moderlandets Guvernør i Kolonien har opsagt sit Embede.

Arbejderbeskyttelseslovgivningen i De forenede Stater i Aaret 1913.

Af særlig Betydning blandt Arbejderlovene i Aaret 1913 er Lovene i Staterne Kalifornien, Massachusetts, New-York, Ohio og Pensylvanien, til hvilke den for 2 Aar siden i Wisconsin vedtagne Fabriklov er blevet udvidet. Staterne Kalifornien, Colorado, Minnesota, Nebraska, Oregon, Washington og Utah har i dette Aar fulgt Eksemplet fra Staten Massachusetts og har indført Love om Mindsteløn. Staterne Connecticut, Jowa, Minesota, Nebraska, Oregon, Teksas og Vest-Virginia har udvidet deres Syge- og Ulykkeslove. Af usædvanlig Betydning er Lovene, som skaffer en Hviledag i Løbet af 7 Dage, og Lovene om Forhindring af Blyforgiftning og andre Erhverssygdomme. Parlamentet har i dette Aar omforandret Loven om Mægling i Jernbanestridigheder og har oprettet et Arbejdsdepartement under Regeringen.

Ulykker og Sygdomme. 12 Stater har i Aarets Løb faaet nye Love eller skærpet gamle, som drejer sig om Ulykkestilfælde paa Jernbaner, i Bjergværker og Fabrikker. 4 nye Stater ansatte Læger, som skal afgive Beretning om Erhvervssygdomme, og New-York og Connecticut udvidede deres Love til ogsaa at omfatte Messing- og Træspiritusforgiftninger. Af Love med sanitære Bestemmelser, f. Eks. med Hensyn til Fjernelse af Støv og Røg blev særdeles mange vedtaget, og 3 Stater paa hvis Omraade der arbejdes meget med Bly — Missouri, Ohio og Pensylvanien — indførte ved Videnskabens Hjælp særlige Forholdsregler til Beskyttelse mod Erhvervssygdomme, særlig Blyforgiftning. Bjærgværkernes Sikkerhedsforskrifter blev skærpede i 15 Stater, medens 26 Stater krævede større Sikkerhed for Jernbanernes Personale.

Fabriksinspektion. Foranlediget ved Resultatet af det i Wisconsin i Aaret 1911 oprettede Fabriksraad har Ohio, Massachusetts, Kalifornien, New-York og Pensylvanien i Aaret 1913 reorganiseret deres Virkemaade mer eller mindre efter den samme Plan, hvis Grundtanke er, at Lovgivningsmagten skal fastsætte Standardtallene, men at Raadet ad administrativ Vej skal udvide og supplere disse. — I over 12 Stater er Fabriksinspektionsafdelingerne bleven reorganiseret og udvidet.

Børnearbejde. I 31 Stater blev der vedtaget Love om Børnearbejdet. De vigtigste Fordringer har været: Kortere Arbejdstid, højere Minimumsalder og Forbud mod Natarbejde. I 5 Stater kræves nu, paa Grundlag af et Ansættelsesvidnesbyrd, obligatorisk fortsat Skolebesøg af de beskæftigede Børn.

Erstatning ved Ulykkestilfælde. Connecticut, Jowa, Minnesota, Nebraska, Oregon, Teksas og Vest-Virginia har sluttet sig til de 15 Stater, som i Forvejen havde indført Erstatning for Arbejdere, der kom tilskade ved Ulykkestilfælde. Saadanne Love er dermed nu i Løbet af 3 Aar indført i 22 Stater, altsaa over Halvdelen af De forenede Stater. I Staterne Massachusetts og Michigan ydes der — ved en liberal Fortolkning af Lovene en Ulykkestilfælde-Erstatning — ligeledes en beskeden Erstatning til Erhverssygdommenes Ofre.

Arbejdstid. Ohio og Teksas har i Aarets Løb sluttet sig til de 24 Stater og Rigsregeringen, som har fastsat Arbejdstiden for deres Arbejdere og Funktionærer til 8 Timer daglig. I Oregon er Fabriksarbejdet indskrænket til 10 Timer med den Begrundelse, at en længere Arbejdstid hindrer Arbejderen i, at erhverve sig den for en nyttig Borger nødvendige Intelligens, og flere andre Stater har nedsat Arbejdstiden i andre Virksomheder. I Massachusetts og New-York er der vedtaget Love om en Hviledag i Løbet af 7 Dage.

Indvandring. Indvandringslovgivningen er gaaet istaa, særlig paa Stillehavskysten, hvor Panamakanalens forestaaende Aabning har skudt dette Spørgsmaal i Forgrunden paany. Medens Kalifornien, Oregon og Washington har forenet sig om

at kræve af Parlamentet, at alle asiatiske Arbejdere skulde udelukkes, har Kalifornien nedsat en Kommission, hvis Virksomhed og Beføjelse er udstrakt til alt vedrørende Beskyttelse af fremmede Indvandrere paa Opdragelsens, Lovgivningens og Arbejdsforholdenes Omraader.

Arbejdsløshed. 3 Stater har oprettet Arbejdsløshedskontorer, medens 5 Stater har truffet Foranstaltninger til Afskaffelse af uheldige Forhold ved de private Engageringsbureaus. Illinois har nedsat en Kommission som skal studere dette Spørgsmaal.

Kvindearbejde. Den forsøgsvis i 1912 i Massaschusetts vedtagne Lov om Mindsteløn for Kvinder er bleven efterlignet af 8 andre Stater.

De amerikanske Byggefags Organisationer.

I Byen Seattle er afholdt Aarsforsamling af Kartellet af Byggefagenes Fagorganisationer indenfor den amerikanske faglige Lands-Centralisation. 20 tilsluttede Organisationer repræsenteredes af 61 Delegerede. Ifølge Ledelsens Beretning maa Kartellet nu som før hovedsagelig beskæftige sig med de endeløse Grænsestridigheder. Disse drejer sig mindre om Meningsforskelligheder om hvilken Organisation en Arbejder tilhører end om Stridigheder om selve Arbejdet, d. v. s. hvilken Organisation bestemte Arbejders Udførelse tilkommer. Den tekniske Udvikling medfører næsten daglige Ændringer i de anvendte Materialier og Arbejdsmetoder, og efter mangt et Fagforeningsmedlems Teorier skulde Arbejderne veksle lige saa gesvindt. Saaledes er der i aarevis og i stadig større Omfang til Beklædning af Vægge og Lofter bleven anvendt en Blik- eller Metalbeklædning, som i alle Farver og Mønstre skal erstatte Stuk saavelsom det kostbareste Billedhuggerarbejde. Hidtil havde Stukkatører osv. anbragt disse Beklædninger, indtil Blikkenslagerne gjorde Krav derpaa, og bitre Kampe udbrød mellem de to Organisationer. De Metalovertræk over Døre og Vinduer, som særlig anbringes af Hensyn til Brandfaren, er Genstand for lignende Kampe mellem Snedkere, Tømrere og Blikkenslagere. Saadanne Stridigheder er usædvanlig talrige og dem skyldes en betydelig Procentdel af Strejkerne og Lockouterne i Amerika. Dertil kommer endnu, at det ved saadanne Arbejdstandsninger gaar mere hensynsløst til, end naar det drejer sig om en Kamp mod Arbejdsgiverne. Endog Voldshandlinger er ikke sjældne. Ofte ligger Byggearbejdet i hele, endog store Byer, stille, fordi selve Fagforeningerne strides om Arbejdet.

Haabet om at afskaffe alle disse uheldige Forhold var en af Grundene til, at Centralisationen skabte særlige Karteller indenfor de enkelte Industrier, som altsaa ogsaa her i Byggeindustrien. Desværre hører den næststørste Organisation indenfor denne Industri, Murerforbundet, hverken til Centralisationen eller Kartellet. Men ogsaa blandt de tilsluttede Organisationer eksisterer endnu megen forskellig Opfattelse og Rivaliseren, hvorved det paatrængende nødvendige Samarbejde stadig i høj Grad hæmmes. Glædeligvis har Aarsforsamlingen gjort betydningsfuldt Skridt fremad m. H. til at forhindre Broderkampe. Det vedtoges enstemmigt, at i Fremtiden maa ingen Strejke taales, som har til Hensigt at hidføre Afgørelse af en Grændsestridighed mellem Fagorganisationer, men at derimod alle den Slags Uoverensstemmelser skal henvises til et Mæglings- eventuelt Voldgiftsudvalg. Ligeledes skal det tilstræbes med Centralisationens Bistand at sammensmelte de mange eksisterende smaa Forbund til handlekraftige og kampdygtige Organisationer.

De Forbund, som er tilsluttet Kartellet, havde i 1913 et gennemsnitlig Medlemstal som følger:

Asbest- og Isoleringsarb.	831
Bro- og Jernkonstrkt.arb.	9,812
Snedkere og Tømrere	207,490

Cementarbejdere	9,000
Elektricitetsarbejdere	16,000
Elevatorsmede	2,513
Maskinister	16,000
Granitstenhuggere	13,500
Bygningshaandlangere	19,687
Forskallere	6,000
Maskinbyggere	68,084
Marmorarbejdere	2,950
Blikkenslagere	16,775
Malere og Tapetserere	70,681
Installatører (og Blikkensl.)	29,000
Tagdækkere (Komposition)	1,240
do. (Tegl)	600
Stenhuggere	7,150
Fliselæggere	2,615
Ialt	499,928

Samling.

Paa en Kongres i det østrigske Tømrerforbund er det med 50 Stemmer mod 14 vedtaget, at Bestyrelsen skal træde i Forhandling med Murerforbundet angaaende en Sammensmeltning af de to Forbund.

Tre andre østrigske Forbund, nemlig Bagernes, Sukkervarearbejdernes og Mølleriarbejdernes Forbund fører for Tiden Forhandlinger med det Formaal at sammenslutte de tre Forbund til et.

Det tyske *Lagerarbejderforbund* har vedtaget at overgaa til det beslægtede og betydelig større *Forbund af Handelsmedhjælpere.*

I København er 3 Organisationer af Havnearbejdere, nemlig *Frihavnsarbejdernes Fagforening, Kularbejdernes Fagforening* og *Havnearbejdernes Forbund* bleven sammensluttet til en Fagforening under Dansk Arbejdsmandsforbund. Den sammensluttede Forening: »Havnearbejdernes Fællesforbund« tæller noget over 2000 Medlemmer.

Ifølge sidste Kvartalsberetning fra den faglige Centralorganisation i England sker der stadig store Fremskridt i Bestræbelserne for at samle de stærkt splittede engelske Fagorganisationer i Landsforbund efter tysk-skandinavisk Mønster. Flere betydningsfulde Sammenslutninger har fundet Sted, saaledes indenfor Guld- og Sølvarbejdernes, Skibsværftsarbejdernes og Porcellainsarbejdernes Organisationer. Hovedorganisationens Formand har nylig deltaget i en Konference i Manchester, hvor 42 Repræsentanter for forskellige Organisationer indenfor Beklædningsfagene drøftede en Sammenslutning af disse. Forhandlingerne fremmedes saa meget, at Sammenslutningen kan betragtes som sikret.

Engelsk Fagblad.

Den faglige Centralorganisation i England har fra Nytaar oprettet et eget fagligt Organ »*Federationist*«.

Bladet udgaar en Gang maanedlig i ottesidigt Format.

Funktionærorganisationen i Østrig.

I den senere Tid har ogsaa de tekniske Funktionærer i Østrig rørt paa sig for ved faglige Midler at fremtvinge bedre Løn- og Arbejdsforhold hos deres uvillige Arbejdsgivere. Til dette Formaal har de i stadig stigende Grad og øjensynlig med Held anvendt Blokaden overfor de Firmaer, som har vist sig mest uvillige overfor Funktionærerne. Dette har nu foranlediget »Hauptstelle industrieller Arbeitgeberorganisationen« (Arbejdsgivernes Hovedorganisation) til kategorisk at forbyde de tilsluttede Organisationer og Arbejdsgivere at indlede Forhandlinger eller afslutte Overenskomster med »De tekniske Funktionærers Forbund«. Desuden vil Arbejdsgiverorganisationerne nu paa en særlig Konference tage Beslutning om yderligere Skridt overfor Funktionærorganisationerne. Deres Beslutninger vil uden Tvivl bidrage til at oplyse Funktionærerne om, at deres Frelse alene ligger i en virkelig Fagorganisation, som forstaar at tilkæmpe sig Ligeberettigelse overfor den sammensluttede Arbejdsgiverklasse.

Internationale Fagkonferencer.

I Forbindelse med den internationale Arbejderkongres, som vil

finde Sted i August i Aar i Wien, finder en Række internationale Fagkonferencer Sted, nemlig: Træarbejderne 20—23. August, Skomagerne 20.—22. August, Bygningsarbejderne 25.—26. August, Fabriksarbejderne 27.—28. August, Glasarbejderne fra 30. August til 2. Septbr. Frisørmedhjælperne har isinde at afholde en international Konference i den sidste Juli-Uge i Hannover i Tilslutning til det tyske Forbunds Generalforsamling.

Skrædderforbund i Italien.

I Begyndelsen af Januar afholdtes paa Foranledning af Skræddernes Fagforening i Venedig en Kongres i Imola af de lokale Skrædderorganisationer. Kongressen paalagde Afdelingen i Venedig at danne en foreløbig Centralkomite, der snarest skal indkalde en ny Kongres til endelig Oprettelse af et italiensk Skrædderforbund. Der skal til Centralorganisationen ydes et Bidrag paa 5 Centimer (3½ Øre) pr. Medlem ugentlig og Centralisationen skal atter udgive Skræddernes Fagblad, som var gaaet ind. En særlig Interesse viede Kongressen Hjemmearbejdet, som antager stadig farligere Former i Italien.

Søfolk.

Den eneste Fagforeningsrepræsentant paa den internationale Søfartskonference i London, *Furuseth*, Formand for det amerikanske Sømandsforbund, som var sendt til Konferencen af den amerikanske Regering, har forladt Konferencen, fordi de øvrige amerikanske Repræsentanter ligesom alle andre modsatte sig hans Forslag, hvorefter ethvert Skib »skulde være bemandet med et tilstrækkeligt Antal erfarne Søfolk, som mindst har sejlet i 3 Aar og som forstaar at manøvrere med Redningsbaadene«.

Konferencens langt ringere Fordring, som kun gik ud paa »et tilstrækkeligt Antal Redningsbaade for alle Personer ombord«, forekom ham og med fuld Ret at være utilfredsstillende overfor Passagerernes og Mandskabets Sikkerhed. Det synes næsten, som om hele Konferencen blot er indkaldt af de evropæiske Regeringer og dem, der staar bag Rhederne, for at lulle den offentlige Mening i Søvn paany, efter at den var bleven vækket ved den sidste Tids store Skibsulykker, og dernæst for endnu i den 11 Time at snyde de amerikanske Søfolk for det glimrende Resultat, disse snart havde Udsigt til at indhøste gennem Vedtagelsen af den foreliggende fremskridtsvenlige Sømandslov.

Fremgangen i de norske Organisationer.

Medlemsantallet i de norske Fagforeninger er i 1913 steget med 2060 til 62,895. Det største Fremskridt er giort af Metalarbejderne, hvis Medlemsantal er steget fra 12,034 til 13,163. Paa Tarifomraadet blev gennemført 3 centrale Lønbevægelser, nemlig i Savmølle- og i Bogtrykindustrien samt i Bagerfaget. Typograferne opnaaede en 8½ Timers Arbejdsdag samt en aarlig Lønforhøjelse paa 451,000 Kr. At disse Indrømmelser kunde opnaaes uden Kamp, kan Typograferne takke Regeringens Indgriben for, idet Arbejdsgiverne truedes med Indførelse af 3-Timersdagen ved Hjælp af en Nødlov, ifald det skulde komme til en Kamp i Bogtrykfaget om Arbejdstidens Regulering. Ved de nye Overenskomster blev Arbejdstiden nedsat til 56 Timer ugentlig i Bagerfaget og for Savmøllearbejdernes Vedkommende til 57½ Time ugentlig paa Daghold og 50 Timer paa Nathold. Savmøllearbejdernes aarlige Lønforhøjelse beløber sig til ca. 100,000 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 35 ❋ KØBENHAVN DEN 28. FEBRUAR 1914 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: Arbejdsløsheds-Statistik. Københavns Kommune som Arbejdsgiver. Den faste Voldgiftsret. Lønbevægelser og Konflikter (Slagteriarbejderne paa Andelsslagterierne. Slagteriarbejderne ved Privatsvineslagterierne. Kvinderne hos Otto Mønsted i Aarhus.) Verdens største Fagforbund.

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Februar 1914. Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. Marts 1914.

Københavns Kommune som Arbejdsgiver.

Nye Arbejds- og Lønregulativer for Haandværkere og Arbejdere under Vej- og Kloakanlægene og Vandvæsenet.

Ved Lønningsbestemmelserne af 1909 blev Ugelønnen for Haandværkere fastsat til 30 Kr. 50 Øre (56 Øre pr. Time), Ugelønnen for Arbejdere til 24 Kr. Ved Budgettet for 1913—14 blev fra April f. A. Ugelønnen for Arbejdere forhøjet til 26 Kr. 50 Øre, medens der ingen Forandring skete i Haandværkerlønnen.

Efter længere Tids forudgaaende Forhandlinger fremsatte Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening i Juni Maaned f. A. Forslag til Lønoverenskomst, hvorved Lønnen for Haandværkere (Smede) var sat til 67 Øre pr. Time, altsaa en Forhøjelse paa ca. 20 pCt. Efter en Række Forhandlinger opnaaedes der Enighed mellem Magistraten og Fagforeningen paa det Grundlag, at Lønnen sattes til 62 Øre pr. Time, altsaa en Forhøjelse af ca. 10 pCt., samt at denne Lønforhøjelse skulde have tilbagevirkende Kraft fra 1. Juli 1913. Den tilsvarende Ugeløn bliver herefter 33 Kr. 75 Øre.

Denne Lønforhøjelse for Haandværkere i Forening med den i 1913 stedfundne Lønforhøjelse for Arbejderne har imidlertid medført Nødvendigheden af ogsaa at hæve Gartnernes Løn. Disse fik ved Lønningsbestemmelserne af 1909 tildelt en en Løn, der laa omtrent midtvejs mellem Haandværkerlønnen og den daværende Arbejderløn, nemlig 27 Kr. ugentlig. Da nu Arbejderlønnen i 1913 er hævet til 26 Kr. 50 Øre, og Haandværkerlønnen nu foreslaas hævet til 33 Kr. 75 Øre, bliver det for ikke at forringe den Gartnerne tildelte Stilling nødvendigt at forhøje deres Ugeløn med 3 Kr. til 30 Kr. og Timelønnen fra 48 Øre til 50 Øre.

Samtidig foreslaas Lugekonernes Løn forhøjet med 10 pCt.

I Regulativet for Haandværkere er endvidere i Henhold til Forhandlingerne med Fagforeningen Bestemmelserne om Betaling for Overarbejde ændret saaledes, at de nu er i Overensstemmelse med dem, der ellers er gældende for Fagene i Henhold til de saakaldte fælles Værkstedsregler af 1891. (Skal vistnok være 1903. (Red.))

Endvidere er der optaget en Bestemmelse om, at Haandværkere, som sendes paa Arbejde udenfor Værkstedet, faar et Tillæg af 10 Øre pr. Time, hvilket Tillæg allerede nu ydes af nogle kommunale Institutioner.

Arbejds- og Lønregulativ for Vej- og Kloakanlægenes Haandværkere.

A. Arbejdstider m. m. Arbejdstiden fastsættes, som følger, forsaavidt ikke anden Ordning træffes med Haandværkerne:

	Arbejdstid fra Form.	til Eftm.	Hviletid Frok.	Midd.	Antal Arb. tim. ialt
Jan. og Decbr.	8	4½	—	12—1	7½
Febr. og Nvbr.	7	5	8½—9	12—1	8½
Marts og Oktbr.	6½	5	8 —8½	12—1	9
Apr.-Sept., inkl.	6	5	8 —8½	12—1	9½

Naar Forholdene efter Vej- og Kloakanlægenes Skøn gør det nødvendigt, er Haandværkerne dog pligtige til at arbejde udover de ovenfor angivne Normaltider.

De nedenfor under B og C angivne Lønsatser gælder for Tiden imellem den normale Arbejdstids Begyndelse og Ophør.

For Arbejde udenfor disse Tider gælder følgende Regler:

Paa Søgnedage. For de første 4 Timer efter den normale Arbejdstids Ophør betales for hver Time, der arbejdes, Timeløn + 50 pCt. Tillæg; for Tiden derefter til den normale Arbejdstids Begyndelse betales for hver Time, der arbejdes, Timeløn + 100 pCt.

Paa Søn- og Helligdage. For Tiden fra den normale Arbejdstids Begyndelse til Kl. 4 Eftermiddag betales for hver Time, der arbejdes, Timeløn + 50 pCt.; for Tiden fra Kl. 4 Eftermiddag til den normale Arbejdstids Begyndelse betales for hver Time, der arbejdes, Timeløn + 100 pCt.

Planmæssigt Natarbejde. For Arbejde i de 6 første Nætter, som Haandværkeren deltager i Natholdsarbejde, betales for hver Time, der arbejdes, Timeløn + 50 pCt., derefter Timeløn + 25 pCt.

B. Lønninger for faste Haandværkere. Faste Haandværkere lønnes, naar de ikke arbejder i Akkord, med gennemsnitlig 33 Kr. 75 Øre pr. Uge, fordelt efter Arbejdstidens Længde paa følgende Maade:

Januar og December	29 Kr.	40 Ø.	pr. Uge.
Februar og Novmbr.	32	— 10 —	—
Marts og Oktober . .	33	— 90 —	—
April—Septbr., inkl. .	35	— 70 —	—

Overarbejde samt Fradrag for Dele af en Arbejdsdag beregnes hele Aaret efter en Timelønsats af 62 Ø. Fradrag for en hel Arbejdsdag regnes lig med 1/6 af den til enhver Tid gældende Ugelønsats.

Stenhuggere og Tømrere, der holder sig selv med Værktøj, erholder et Tillæg af 35 Ø. pr. Dag i den Tid, de er beskæftigede ved Arbejde, der ikke udføres i Akkord.

Damptromleførere lønnes som Haandværkere og betragtes som hørende til denne Gruppe; dog erholder Damptromleførere et Tillæg af 1 Kr. pr. Dag for den Tid, de beskæftiges ved Tromling.

Haandværkere, som sendes paa Arbejde udenfor Værkstedet eller Pladsen, hvor de er ansatte, erholder et Tillæg af 10 Ø. pr. Time.

I Lønningen for faste Haandværkere sker der ikke Fradrag for Helligdage eller deslige eller for den Tid, hvor der ikke kan arbejdes paa Grund af Vejrliget, med mindre Arbejdet udføres i Akkord (sml. Afsnit D. Akkordarbejde).

Faste Haandværkere, der lønnes med Ugeløn, kan ikke gøre Fordring paa Akkordarbejde. Hvorvidt Arbejde skal udføres i Akkord, beror paa Arbejdsledelsens Skøn.

C. Lønninger for ikke faste Haandværkere. Ikke faste Haandværkere lønnes, naar der ikke arbejdes i Akkord, med 62 Øre pr. Time.

Ikke faste Haandværkere erholder samme Tillæg pr. Time eller pr. Dag som faste Haandværkere, naar de beskæftiges paa tilsvarende Maade.

D. Akkordarbejde. Saadanne Arbejder, der efter Sædvane hidtil er blevne udførte i Akkord, saasom Arbejde ved Stenhugning o. s. v., skal af Vej- og Kloakanlægene kunne forlanges udførte i Akkord. I saa Tilfælde sker Betalingen efter de for vedkommende Fag til enhver Tid gældende Priskuranter, forsaavidt ikke anden særlig Overenskomst afsluttes.

Naar faste og ikke faste Haandværkere deltager sammen i en Akkord, stilles de i enhver Henseende ens, saavel med Hensyn til Udbetaling af Forskud som med Hensyn til Fordeling af Overskuddet.

Arbejds- og Lønregulativ for Vej- og Kloakanlægenes Arbejdere.

(undtagen Haandværkere.)

A. Arbejdstider m. m. Arbejdstiden fastsættes, som følger, forsaavidt ikke anden Ordning træffes med Arbejderne:

	Arbejdstid fra Form.	til Eftm.	Hviletid Frok.	Midd.	Antal Arb. tim. ialt
Jan. og Decbr.	8	4½	—	12—1	7½
Febr. og Nvbr.	7	5	8½—9	12—1	8½
Marts og Oktbr.	6½	5	8 —8½	12—1	9
Apr.-Sept., inkl.	6	5	8—8½	12—1	9½

Naar Forholdene efter Vej- og Kloakanlægenes Skøn gør det nødvendigt, er Arbejderne dog pligtige til at arbejde udover de ovenfor angivne Normaltider.

De nedenfor under B og C angivne Lønsatser gælder for Tiden mellem Kl. 6 Morgen og Kl. 5 Aften.

For Arbejde udenfor disse Tider gælder følgende Regler:

Overarbejde fra Kl. 5 Aften til Kl. 7 Aften og planmæssigt Natarbejde betales for hver Time, der arbejdes, med Timeløn + 25 pCt.

Overarbejde fra Kl. 7 Aften til Kl. 9 Aften betales for hver Time, der arbejdes, med Timeløn + 40 pCt.

Overarbejde fra Kl. 9 Aften til Kl. 6 Morgen betales for hver Time, der arbejdes, med Timeløn + 90 pCt.

Søn- og Helligdagsarbejde betales for hver Time, der arbejdes med Timeløn + 50 pCt.

I Tiden mellem Kl. 9 Aften og Kl. 6 Morgen regnes der at falde ialt 1½ Times Hviletid.

B. Lønninger for faste Arbejdere. Faste Arbejdere lønnes, naar de ikke arbejder i Akkord, efter følgende Regler:

1. *Arbejdsmænd* lønnes med gennemsnitlig 26 Kr. 50 Ø. pr. Uge, fordelt efter Arbejdstidens Længde paa følgende Maade:

Januar og December	23 Kr.	40 Ø.	pr. Uge.
Februar og Novmbr.	25 —	20 —	—
Marts og Oktober . .	26 —	70 —	—
April—Septbr., inkl. .	27 —	90 —	—

Overarbejde samt Fradrag for Dele af en Arbejdsdag beregnes hele Aaret efter en Timelønsats af 49 Ø. Fradrag for en hel Arbejdsdag regnes lig med 1/6 af den til enhver Tid gældende Ugelønsats.

For den Tid, en Arbejdsmand virker som Holdformand eller som Kontrolmand ved mindre Vej- og Kloakanlæg, ydes der ham et Tillæg af 50 Ø. pr. Dag, medens Kontrolmænd ved større Arbejder erholder et efter Vej- og Kloakanlægenes Skøn passende højere Tillæg efter Arbejdets Beskaffenhed, dog ikke over 1 Kr. pr. Dag.

Naar en Arbejdsmand beskæftiges ved Betonstøbning, som Damptromlemedhjælper eller ved Arbejde inde i Kloaker og Hjælpeledninger med tilhørende Brønde, erholder han et Tillæg af 50 Øre pr. Dag.

De nuværende Haandværkermedhjælpere ved Vej- og Kloakanlægene lønnes som Arbejdsmænd og betragtes som hørende til denne Gruppe, men erholder i den Tid, de virker som Haandværkermedhjælpere, et Tillæg af 50 Øre pr. Dag.

Dag- og Natvagter lønnes som Arbejdsmænd; de erholder dog til enhver Tid (altsaa ogsaa paa Søn- og Helligdage) kun Betaling efter den angivne Ugeløn for Arbejdsmænd uden Overarbejdstillæg og Nattillæg.

Mindre arbejdsføre Arbejdsmænd lønnes med gennemsnitlig indtil 23 Kr. 90 Ø. pr. Uge, fordelt efter Arbejdstidens Længde i de forskellige Aarstider. For den anførte højeste Ugeløn (23 Kr. 90 Ø.) sker Fordelingen paa følgende Maade:

Januar og December	20 Kr.	40 Ø.	pr. Uge.
Februar og Novmbr.	23 —	10 —	—
Marts og Oktober . .	24 —	30 —	—
April—Septbr., inkl. .	25 —	20 —	—

Overarbejde samt Fradrag for Dele af en Arbejdsdag beregnes efter Timelønsatser svarende til de paagældende Ugelønsatser (til Ugelønnen 23 Kr. 90 Ø., saaledes 44 Ø. pr. Time). Fradrag for en hel Arbejdsdag regnes lig med 1/6 af den til enhver Tid gældende Ugelønsats.

2. *Gartnere* (faglærte Gartnermedhjælpere) lønnes med gennemsnitlig 30 Kr. pr. Uge, fordelt efter Arbejdstidens Længde paa følgende Maade:

Januar og December	26 Kr.	40 Ø.	pr. Uge.
Februar og Novmbr.	28 —	80 —	—
Marts og Oktober . .	30 —	30 —	—
April—Septbr., inkl. .	31 —	50 —	—

Overarbejde samt Fradrag for Dele af en Arbejdsdag beregnes hele Aaret efter en Timelønsats af 56 Ø. Fradrag for en hel Arbejdsdag regnes lig med 1/6 af den til enhver Tid gældende Ugelønsats.

I Lønningen for faste Arbejdere sker der ikke Fradrag for Helligdage eller deslige eller for den Tid, hvor der ikke kan arbejdes paa Grund af Vejrliget, med mindre Arbejdet udføres i Akkord (sml. Afsnit D. Akkorarbejde).

Faste Arbejdere, der lønnes med Ugeløn, kan ikke gøre Fordring paa Akkordarbejde. Hvorvidt Arbejde skal udføres i Akkord, beror paa Arbejdsledelsens Skøn.

C. Lønninger for ikke faste Arbejdere. Ikke faste Arbejdere lønnes, naar de ikke arbejder i Akkord, efter følgende Lønsatser:

	pr. Time.
Arbejdsmænd	44 Ø.
Gartnere (faglærte Gartnermedhj) . .	50 -
Mindre arbejdsføre Arbejdsm indtil	40 -
Lugekoner	31 -

Unge Asfaltrensere lønnes i det første Aar af deres Tjenestetid med 28 Ø. pr. Time, i det andet Aar med 32 Ø. pr. Time og i det tredie Aar med 36 Ø. pr. Time. Timelønnen efter Udgangen af det tredie Aar er fremdeles 36 Ø., saalænge de ikke har fyldt 18 Aar.

Ikke faste Arbejdere erholder samme Tillæg pr. Dag som faste Arbejdere, naar de beskæftiges paa tilsvarende Maade.

Dag- og Natvagter lønnes som Arbejdsmænd; de erholder dog til enhver Tid kun Betaling efter den angivne Timelønsats for Arbejdsmænd uden Overarbejdstillæg og Nattillæg.

D. Akkordarbejde. Saadanne Arbejder, der efter Sædvane hidtil er blevne udførte i Akkord, saasom Arbejde ved Stenhugning, Haandslagning af Skærver, Brolægning, større Jord- og Betonarbejder o.s.v., skal af Vej- og Kloakanlægene kunne forlanges udførte i Akkord. I saa Tilfælde sker Betalingen efter de for Vedkommende Fag til enhver Tid gældende Priskuranter, forsaavidt ikke anden særlig Overenskomst afsluttes.

Naar faste og ikke faste Arbejdere deltager sammen i en Akkord, stilles de i enhver Henseende ens, saavel med Hensyn til Udbetaling af Forskud som med Hensyn til Fordeling af Overskuddet.

Den faste Voldgiftsret.

Murernes Ret til at benytte Opmaalemand.
Sag Nr. 114.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 18. Februar 1914 i Sag Nr. 114: Murerforbundet i Danmark mod Dansk Arbejdsgiver og Mesterforening paa Cetralforeningen for Tømrer- og Murermestre i Jylland og dennes Medlem Murermester M. Jørgensen i Randers Vegne.

Ved at indklage Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening som Repræsentant for Centralforeningen for Tømrer- og Murermestre i Jylland samt denne Forenings Medlem Murermester M. Jørgensen af Randers — paa hvis Arbejdsplads den heromhandlede Uenighed er opstaaet — har Murerforbundet i Danmark begæret Rettens Udtalelse om, hvorvidt en Murermester, naar et Murerarbejde er færdigt til Opmaaling og Beregning efter Fagets Priskurant, og Svendene ønsker en Repræsentant tilkaldt fra Fagforeningen til at bistaa dem under Opmaalingen, har Ret til at modsætte sig en saadan Repræsentants Tilstedeværelse.

Ved Bygning af et Hus udføres Murerarbejdet som Regel i samlet Akkord af samtlige paa Bygningen arbejdende Svende, der ved Murerarbejdets Fuldendelse vælger et Par af deres Midte til at opmaale sammen med Mesteren og til Støtte for Svendenes Ret til at tilkalde Bistand gør Klagerne gældende, at Svende, der har Vanskelighed ved at finde sig til rette i Priskuranten, ikke sjældent ved Opmaalingen glemmer at medtage Poster til Skade for dem selv og deres Kammerater, og derfor har Trang til sagkyndig Assistance.

De Indstævnte erkender vel, at Fagforeningens Repræsentation ved Opmaalingen adskillige Steder i Landet ikke vil føre til Ulemper, men af Frygt for den Fortrædelighed og Tidsspilde, som Repræsentanter under den ofte langvarige og besværlige Opmaaling kan foraarsage paa en Arbejdsplads, ønsker de at forbeholde sig Ret til at udelukke Fagforeningsrepræsentanten fra Opmaalingen; og til Støtte for deres formentlige Ret i saa Henseende har de henvist til, at der i Fagets Overenskomst ingen Hjemmel findes for Indførelse af en saadan fast »Opmaalemand«, og at Forsøg fra Svende-Organisationens Side paa at faa en saadan Institution indført i Fagets Overenskomst, i sin Tid ved de forudgaaede Forhandlinger netop strandede paa Mestrenes Modstand.

Det Spørgsmaal, om Fagforeningen har en selvstændig Ret til at blive repræsenteret ved en »Opmaalemand«, behøver Retten ikke at undersøge, da det stillede Spørgsmaal kun er dette, om Svendene, *naar de ønsker Bistand*, kan tilkalde Assistance af Fagforeningen.

At en Svend, der ikke mener med tilstrækkelig Sikkerhed selv at kunne klare Opmaalingen, maa være berettiget til at søge Vejledning hos andre, synes en selvfølgelig Ting, og da Fagets Overenskomster ikke indeholder Indskrænkninger i saa Henseende, kan det ikke nægtes Svenden at søge denne Vejledning ogsaa hos Fagforeningens Repræsentanter.

Der maa derfor gives Klagerne Medhold i deres Paastand, men da de Indklagedes Holdning i Sagen i nogen Grad forklares ved den hidtil herskende Koutume, findes Parterne at burde betale Sagens Omkostninger — 100 Kr. — hver med 50 Kr.

Kendelse:

Ved Opmaaling af Byggearbejde har Murersvende, som ikke mener med tilstrækkelig Sikkerhed selv at kunne foretage saadan uden Bistand, i det paastaaede Omfang Ret til at tilkalde Bistand ogsaa hos en Fagforenings-Repræsentant.

Sagens Omkostninger betaler Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening for Centralforeningen for Tømrer- og Murermestre i Jylland og Murerforbundet i Danmark hver med 50 Kr.

Lønbevægelser og Konflikter.

Slagteriarbejderne paa Andelsslagterierne. Slagteriarbejdernes Forbund førte i Slutningen af forrige Aar Forhandlinger med *Andelsslagteriernes Sammenslutning* og gennemførte derved en ny Overenskomst fra 1. Januar 1914, da den gamle udløb.

Derved blev Forholdene ordnede paa 30 Andelsslagterier i følgende Byer:

Bogense, Faaborg, Hjørring, Hobro, Holbæk, Horsens, Haslev, Kolding, Maribo, Køge, Masnedsund, Nakskov, Nykøbing F., Nørresundby, Løgstør, Odense, Odder, Roskilde, Skanderborg, Silkeborg, Svendborg, Skive, Vejle, Viborg, Randers, Esbjerg, Struer, Grenaa, Kallundborg og Skelskør. Ialt beskæftiges der paa disse Slagterier en Arbejdsstyrke paa ca. 1100 Mænd og ca. 100 Kvinder.

Ved den ny Overenskomst, der skal gælde i 3 Aar, til 1. Januar 1917 opnaaedes en Række betydelige Fordele for Arbejderne.

Alle Lønninger paa 24 Kr. og derover forhøjedes med 3 Kr. pr. Uge, og alle øvrige, højere Lønninger med 2 Kr. pr. Uge. Minimallønnen ved Nyantagelser paa Slagterierne, der tidligere var 21 Kr. med Stigning efter 2 Aars Ansættelse til 23 Kr. blev forhøjet til 23 Kr. og med Stigning efter 2 Aars Ansættelse til 26 Kr. Overtidsbetalingen forhøjedes fra 65 til 75 Øre i Timen.

Kvindernes Minimalløn blev forhøjet fra 14 Kr. til 16 Kr. pr. Uge, og som ny Bestemmelse vedtoges at Lønnen stiger efter 2 Aars Forløb til 18 Kr. Ved Anciennitetsberegningen medregnedes baade for Mænd og Kvinder den Tid, de nuværende Arbejdere har været beskæftiget paa Slagterierne, og de fleste Kvinder kom derved straks paa en Løn af 18 Kr.

Overarbejdsbetalingen for Kvinder blev forhøjet fra 40 Øre til 50 Øre pr. Time.

Foruden disse Lønforhøjelser opnaaedes Fordele for Arbejderne paa forskellige Omraader. Saaledes med Hensyn til Arbejdstidens Begyndelse, med Hensyn til Spisetider og andre Forhold. Endelig blev Majdagen erklæret for Fridag fra Kl. 12 Middag uden Afkortning i Lønnen, og Valgdage er ligeledes Fridag fra Kl. 9 Formiddag eller Kl. 12 Middag uden Lønfradrag.

Der blev indført en Lærlingeskala, som fastsætter Lærlingenes Antal til 1 for hver 3 Arbejdere.

Med Andelsslagterier udenfor »Sammenslutningen« oprettede Forbundet samtidig eller kort efter Overenskomster af lignende Beskaffende i Æbeltoft, Slagelse, Frederikssund, Rønne, Sæby, Brønderslev, Bjerringbro, og Hadsten samt med Tarmfirmaet Gingelbach, Berlin.

Samtlige mandlige Arbejdere erholdt et ugentligt Løntillæg fra 2—5 Kr., de kvindelige Arbejdere fra 2—4 Kr. Betalingen for Overarbejdet blev hævet med 10—15 Øre pr. Time. Minimallønnen blev straks hævet med 2—4 Kr. ugentlig, efter 1 Aars Forløb atter med 2 Kr., og efter 2 Aar yderligere med 1 Kr. Kvindernes Minimalløn, som var 14 Kr., hævedes straks til 16 Kr., og efter 2 Aars Forløb til 18 Kr. 3 Dages Ferie. 1. Majdag og Valgdage fri fra Kl. 12 Middag uden Afkortning i Ugelønnen fastsloges endvidere i Overenskomsten, hvis Varighed er 3 Aar.

I Slagelse opnaaedes desuden en Forkortelse af Arbejdstiden, idet denne blev sat til 57 Timer pr. Uge, medens den paa andre Slagterier er 60 Timer pr. Uge. Dernæst blev den aarlige Ferie i Slagelse forlænget med en Dag til 4 Dage, og Slagteriet yder hver Arbejder 52 Kr. eller 1 Kr. pr. Uge ved Aarets Slutning udover Lønnen.

Med *Slagtermesterforeningerne* i Aalborg og Vejle, Kreatureksportør *Hartogs* i Esbjerg samt Tarmfabrikant *Kummerow* i Nørresundby blev der ligeledes opnaaet Overenskomster, der byder Arbejderne Fordele i Lighed med de ovennævnte.

Slagteriarbejderne ved Privatsvineslagterierne. Mellem Privatslagteriernes Arbejdsgiverforening og Dansk Slagteriarbejderforbund er der d. 5. og 6. Februar ført Forhandlinger om nyt Arbejds- og Lønregulativ i Stedet for det nugældende, som udløber 28. Februar d. A.

Der opnaaedes Enighed om et nyt Arbejds- og Lønregulativ, hvorved Lønninger paa 24 Kr. og derunder erholdt et ugentlig Løntillæg af 3 Kr. Lønninger paa 25 og derover et Tillæg af 2 Kr. Overarbejdsbetalingen forhøjes fra 65 Øre til 75 Øre pr. Time og Minimallønnen fastsattes til 23 Kr., stigende efter et Aars Forløb til 25 Kr. og det andet Aar til 26 Kr. ugentlig. Endvidere erholdes en Tillægsbetaling af 25 Øre pr. Time ved Kreaturslagtning samt ekstra 10 Øre pr. Stk. for Kalve og Lam udover Ugelønnen. 1. Maj og Valgdage fri fra Kl. 12 Middag uden Afkortning i Ugelønnen. Ferien forlænges fra 3 til 4 Dage.

Kvinderne erholdt et ugentligt Tillæg af 2 Kr. Minimallønnen for Kvinder forhøjes fra 14 Kr. til 16 Kr., efter 2 Aars Forløb til 18 Kr. ugentlig. Overarbejdsprisen forhøjes fra 40 til 50 Øre i Timen. Endvidere forbedres forskellige Forhold vedrørende Overarbejdet m. m.

Overenskomsten træder i Kraft 1. Marts 1914 og er gældende til 1. Marts 1917 og omfatter Privatslagterierne i følgende Byer: Aarhus, Aalborg, Assens, Esbjerg, Hjørring, Hadsund, Holstebro, Horsens, Lemvig, Næstved, Odense, Thisted, Randers, Silkeborg, Varde og Skive.

Endelig træder ovennævnte Overenskomst i Kraft ved Tarmrenserierne i Varde og Aalborg ved nugældende Overenskomsters Udløbstid.

Kvinderne hos Otto Mønsted i Aarhus. Kvindeligt Arbejderforbund har faaet Sanktion til at opsige Overenskomsten med *A/S Otto Mønsteds Margarinefabrik* i Aarhus til Udløb 1. Juni 1914. Lønnen ønskes forbedret for de ved Fabriken beskæftigede 150 Kvinder.

Verdens største Fagforbund.

Nedenstaaende Fortegnelse giver Oplysning om den fagvise Sammensætning indenfor Verdens største Fagorganisation, Det tyske Metalarbejderforbund.

Fag	Antal Medlemmer 1891	1901	1912
Staaltraadsarbejdere	217	527	2438
Drejere o. s. v.	2,023	12,431	53,512
Elektromontører	—	—	10,046
Filehuggere	1,138	1,082	2,348
Fyrbødere og Maskinister	100	379	2,711
Højovn- og Smeltehyttearbejdere	—	—	2,336
Kobbersmede	117	148	750
Mekanikere	723	3,851	21,940
Metaltrykkere	226	1,072	2,793
Metalslibere	—	2,527	14,902
Naalearbejdere	—	786	1,650
Arbejdere i den optiske Industri	—	489	1,791
(Schläger)?	658	1,755	2,093
Klejnsmede	8,505	29,918	143,601
Valseværksarbejdere	—	—	3,865
Værftsarbejdere	—	1,528	7,614
Kvindelige Arbejdere	330	2,460	27,876
Tinstøbere	69	281	468
Formere og Støberiarbejdsmænd	3,323	11,088	56,606
Guldarbejd. og Gravører	77	1,353	12,080
Blikkenslagere og Installatører	3,026	10,509	3,509
Smede	1056	6,018	42,243
Hjælpearbejd. o. s. v.	1,309	10,910	105,280
Ikke-Metalarbejdere.	16	800	5,285

Foruden det tyske Metalarbejderforbunds ejendommelige Udvikling afspejler disse Tal ogsaa den tyske Metal- og Maskinindustris tekniske Udvikling. Men Tallene viser tillige, at Industriforbunds-Princippet gør kæmpemæssige Fremskridt indenfor den tyske Metalindustri, trods alle tilsyneladende Vanskeligheder.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Februar 1914.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et tydeligt 0. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. Marts 1914.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Otto Smith.

Skemaet kan i udfyldt Stand sendes i aaben Konvolut for 4 Øre (indenfor Københavns Postdistrikter for 2 Øre).

FEBORDINGS BOGTRYKKERI KØBENHAVN

AFDELINGS-SKEMA

Arbejdsloshedsen i Februar 1914

Bemærk! Naar ingen Arbejdsløse eller maaske ingen Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et tydeligt 0. Hvor intet Tal kan angives, bedes paa sætte et ?

1. Byens Navn:	
2. Organisationens Navn:	
1. Antal Medlemmer:	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse:	
I Midten af Maaneden:	
Ved Slutningen af Maaneden:	
5. Hvormange Arbejdsdage er der tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage ikke regnede, Ferier medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes Dage om Ugen):	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb:	
a) Af Arbejdsløshedskassen:	
b) Af Fagorganisationen:	

Formand: Navn:

Adresse:

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvortil de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. Marts 1914.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes deres Skemaer direkte til DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND.

Skemaer kan i rigelig Stand sendes i aaben Konvolut for 4 Øre (indenfor Kjøbenhavns Postdistrikter for 2 Øre).

Carl P. Madsen.

Chr. Schiøtz.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 36 ❋ KØBENHAVN DEN 7. MARTS 1914 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: En Redegørelse fra Sydafrika. »Arbejde adler«. Vinduesglasmagerne i Helsingør. Den socialdemokratiske Presse. Kongresser. Lønbevægelser og Konflikter (Arbejdsmændene paa Kulpladserne ved Aalborg Havn, Bagerne paa Fællesbageriet i Nakskov. Bygningssnedkerne hos F. C. Frederiksen i København. Arbejdsløsheden i December Maaned 1913.

En Redegørelse fra Sydafrika.

Ad en Vej, som ikke er spærret af den sydafrikanske Censur, har den internationale faglige Central modtaget følgende Skrivelse, som blev underskrevet 21. Januar af de ledende Partifæller i det sydafrikanske Arbejderparti og i de faglige Organisationer, og som kaster et skarpt Lys over Tildragelserne i Sydafrika.

»Lige siden Belejringstilstanden blev erklæret og endda forud for det Tidspunkt har vi paa alle mulige Maader forsøgt at sende Telegrammer til Evropa for at give en sandfærdig Fremstilling af Forholdene set fra de strejkende Arbejderes Standpunkt. Men det synes, som om alle disse Telegrammer er bleven undertrykt af Øvrigheden, Ja, vi er saa godt som sikre paa, at dette er sket, tiltrods for, at Gebyrerne blev modtaget. Vort eneste Middel til at komme i Forbindelse med Udlandet er altsaa den langsomme Post. I Virkeligheden er Forholdene her i Landet for Tiden uholdbare, de er af en Beskaffenhed, som næppe nogensinde før har været Tilfældet under britisk Flag og britisk Forfatning. Den sydafrikanske Dagspresse har givet en Fremstilling af vor Bevægelse i Følge hvilken denne var en »syndikalistisk Revolution«, og uden Tvivl er denne Paastand ogsaa naaet frem til Udlandet. Men den er den rene Svindel. Paastanden er kun fremsat for i England at vende den offentlige Mening, og her i Landet Mellemklassen imod os. Vi har derimod al Grund til at tro, at Krisen har været ønsket og er bleven forberedt af Regeringen, for ved en Voldshandling at slaa Arbejderbevægelsen ned en Gang for alle. Da vor Bevægelse er en saadan, at Landets Forfatning og Love ikke i mindste Maade er bleven krænket, kunde Regeringen naturligvis kun naa sin Hensigt ved at suspendere Lov og Ret. Der har altsaa foreligget en velovervejet Plan fra Regeringens Side om at lamme den politiske Opposition ved at fjærne dens Førere, at forknytte Arbejdernes Masse ved Voldsherredømme, og samtidig gøre Oppositionspartiets Bevægelse, under General Hertzog, umulig ved at optænde den gammelhollandske Befolknings Racehad mod den fælles Fjende.

Fra vor Side blev alt muligt gjort for at holde Bevægelsen indenfor Grænserne for en fredelig økonomisk Aktion. Vor Demonstration 11. Januar paa Torvepladsen udmærkede sig ikke blot ved en mønsterværdig Orden, men ogsaa ved Massernes gode Stemning og Selvbeherskelse. Men den var samtidig et slaaende Bevis for, at Urolighederne forrige Juli Maaned kun skyldtes Politiets og Milltærpatrouillernes Fremfærd; thi disse angreb den Gang Mængden. Denne Gang var ingen Politibetjent og ingen Soldat at se, og tiltrods for at Øvrigheden havde indstillet Sporvejstrafiken var Massernes Delta-

gelse i Demonstrationen endnu meget større end 5. Juli. Hverken under dette Massemøde, ej heller før eller senere har man kunnet paavise den ringeste Voldshandling fra de Strejkendes Side. Endog den lokale Presse har følt sig forpligtet til at erkjende, at de Strejkendes Opførsel har været meget rolig og tilbageholdende. Nogle isolerede Tilfælde af formentlige Forsøg paa Vold forblev ganske resultatløse og er uden Tvivl anstiftet af vore Modstandere. Krigsretten blev sat i Virksomhed ved Midnat den 13. Januar. En saadan Foranstaltning er i Virkeligheden en uhørt Hensynsløshed i de økonomiske Kampes Historie. Tillidsmænd og Medlemmer blev arresterede i Massevis, deriblandt hele Bestyrelsen for den herværende Afdeling af det engelske Maskinarbejderforbund, Bestyrelsen for Jernbane- og Havnearbejderforbundet, ja endog den Supplementsbestyrelse, som sattes i Stedet for de arresterede Bestyrelsesmedlemmer, led samme Skæbne. Parlamentsmedlem *Crossvell*, som er Medlem af Arbejderpartiet, blev arresteret, saavel som en Række Arbejdermedlemmer af Provinsial- og Byraad, Arbejderkandidater o. s. v. Under hele Krisen har alle disse Arresterede uden Undtagelse ivret imod enhver Anvendelse af voldsomme Midler. Trods dette bliver de kastet i Fængsel, uden at nogen Anklage er rejst eller nogen Retsforhandling har fundet Sted. Arrestationen skete paa ubestemt Tid, og en Del af de Fangne fik ikke en Gang Lov at tale med deres juridiske Raadgivere. Uden Tvivl vil der blive fældet strænge Domme, og det synes endog, som paatænker man, at deportere Førerne (som bekendt er dette siden sket). Jernbanemænd og Bjærgværksarbejdere drives allevegne fra deres Boliger i Massevis.

Under Belejringstilstanden er det en Forbrydelse, at opfordre nogen til at strejke eller til at fortsætte Strejken eller paa nogen Maade understøtte en Strejkende eller hans Familie. Politiet konfiskerede endog Strejkekomiteens Næringsmiddeldepot i Prætoria. At bære Arbejderpartiets Farve, at svinge en lille rød Fane, eller blot at udtale Ordet »Skruebrækker« henhører til de strafbare Handlinger. En Mand blev idømt en Bøde paa 36 Kr. eller 14 Dages Fængsel, fordi han paastodes at have set »spottende «paa en Politibetjent. Naturligvis blev Fagforeningernes og Arbejderpartiets Kontorer ogsaa gennemstøvet af Politiet.

Fra vor Side uddeltes Flyveblade daglig for at opmuntre de Strejkende til Udholdenhed og for at advare mod Voldsomheder; men Uddelerne blev arresterede, Trykkerierne, hvorfra Bladene hidrørte, maatte døje et Overfald af Politiet, og deres Maskiner blev ødelagte. Alle Publikationer er underkastet Censur, enhver Kritik af Øvrigheden bliver straffet. Enhver Sammenkomst af seks Personer er forbudt, selv i et Privathus, og enhver Borger maa Dag og Nat være belavet paa, at Politiet trænger ind i hans Hus. Ingen maa begive sig fra et Politidistrikt over i et andet uden særlig Tilladelse, og denne bliver ofte nægtet. Ethvert Køretøj maa være forsynet med særlig Bevis, ogsaa Udstedelsen af dette bliver ofte nægtet. For de Strejkende er det umulig at træde i Forbindelse med hverandre, og en Del af de fremragende Partifæller holdes fast i deres egne Hjem. Overalt forfølges man af Politispioner. Endog Privattelefon og Korrespondance er Kontrol underkastet. Alle Byer er overfyldt af »Borgere«, som har Tilladelse til at bære Vaaben. Regeringen har paany vakt Racehadet til Live, hvilket kan faa skæbnesvangre Følger. Samtidig er der dog ogsaa blandt de Strejkende mange Hollændere.

Overalt ser Publikum sig truet af »Borgerne«, Politiet og væbnet Civilmagt med opplantet Bajonet. Skikkelige Folk, som vover sig ud paa Gaden, bliver groft behandlet, drives sammen i Hobe og slæbes som Kvæg under Politibevogtning til den offentlige Anklager.

Rent bortset fra alle Smaating, drejer det sig i Hovedsagen om, at den væbnede Magt bruges, ikke til at forebygge Voldsomheder, men til at tvinge Arbejderne tilbage til Arbejdet igen ved terroristiske Midler, akkurat som i sin Tid Tilfældet var overfor Inderne. Thi ogsaa Landets offentlige Institutioner som Post, Telegraf, Telefon og Pressen er underkastet Censur, ikke for at forhindre Opfordring til Voldsomheder, men for at umuliggøre Udbredelsen her og i Udlandet af saadanne Efterretninger, som ikke passer Regeringen. Som tredje Grund kommer hertil, at man har udnyttet Bevægelsen i den personlige Strid mellem Botha og Hertzog, og at den mellem Botha og Kapitalisterne skete stille Forening overhovedet vil dæmme op for Arbejderpartiets voksende Magt i Overensstemmelse med den af Botha saa ofte gentagne Proklamation at: Socialismen kan ikke tillades i Sydafrika!«

I Gaar paastod General Brey, at »Borgerne« havde fulgt Kaldet fra deres Parti, som er repræsenteret ved den herværende Regering, og var kommen til Randdistriktet for at hjælpe til ved Ordenens Opretholdelse! Som Følge af Sydafrikas ganske usædvanlige Isolering er det imidlertid umuligt at gøre Offentligheden bekendt med de virkelige Forhold.

Uden Tvivl vil Regeringens Handlemaade nok blive godkendt af Sydafrikas Parlament. Vort eneste Haab er, at denne Beslutning ikke vil faa kongelig Sanktion.«

Imidlertid forbereder den engelske Arbejderbevægelse en glimrende Modtagelse for de deporterede Arbejderførere fra Sydafrika. Ved den Lejlighed vil Den internationale faglige Central ogsaa være repræsenteret, nemlig ved Sekretæren for den engelske Hovedorganisation. Formaalet er at nedlægge en energisk Protest mod den sydafrikanske Regerings lovløse Fremfærd.

„Arbejde adler".

I Januar 1911 udsendte en Komite et Opraab om at danne en Lands-Forening med Navnet »Arbejde adler«, hvis Formaal i Følge det nævnte Opraab skulde være »Fremme af Hjælp for Arbejdsløse, ikke ved Almisse, men ved Arbejde«.

Med dette Formaal for Øje vilde man oprette Arbejdsanvisningskontorer, Forplejningsstationer og Arbejdskolonier, og man anmodede Private saavel som Institutioner: Politikasser, Banker, Sparekasser, Assuranceselskaber, Kommuner, Amter og Stat om at yde Bidrag til Foreningen.

Det saa helt smukt ud, og da der samtidig blev udsendt et Udkast til Love, hvoraf det fremgik, at en Række af Organisationer, deriblandt *De samvirkende Fagforbund* skulde vælge Medlemmer til Foreningens Repræsentantskab kunde Projektet endda se helt tilforladeligt ud.

Studerede man Sagen nøjere igennem, opdagede man imidlertid, at alt *Arbejde*, som de Arbejdsløse skulde udføre paa Forplejningsstationerne og i Arbejderkolonierne, skulde udføres uden andet Vederlag end Kost og Logi og det maatte da straks staa klart, at »Arbejde adler« var en Institution, der var udmærket egnet til at trykke Lønnen for Haandens Arbejdere, samtidig med, at den i høj Grad vilde være skikket til at tilsløre det store Arbejdsløshedsspørgsmaal og skade Arbejdernes Interesser, naar der var Tale om social Lovgivning.

De samvirkende Fagforbund tog derfor straks Afstand fra denne Faktor paa Arbejdsløshedsspørgsmaalets Omraade ved den 4. Novbr. 1911 at sende Foreningen nedenstaaende Skrivelse.

Til
Landsforeningen »Arbejde adler«.

Fra »Social-Demokraten«s Redaktion har vi i Dag modtaget en Del Materiale vedrørende Foreningen »Arbejde adler«.

I Lovenes § 7 c staar De samvirkende Fagforbund opført som havende Ret til at vælge 2 Medlemmer til Foreningens Repræsentantskab.

I den Anledning skal vi herved gøre opmærksom paa, at De samvirkende Fagforbund ikke er taget med paa Raad ved Oprettelsen af Foreningen »Arbejde adler«, at vi aldrig har bifaldet den i Tanken indehotdte Form for at hjælpe forurettede Mennesker, og at vi ingensinde har bifaldet den i Foreningens Love indeholdte Bestemmelse om De samvirkende Fagforbunds Ret til at vælge 2 Repræsentanter ind i den ærede Forenings Repræsentantskab. Vi agter heller ikke at gøre Brug af en saadan Ret og beder godhedsfuldt om Bekræftelse paa, at denne Meddelelse er tilgaaet Dem ligesom vi vil sætte Pris paa, at vi ikke nævnes i den ærede Forenings Love, da en saadan Nævnelse let kan blive misforstaaet.

P. F. V.
Carl F. Madsen.

Carl Gran.

Foreningen undskyldte sig senere i Brev med, at de udsendte Love kun var af »en foreløbig Karakter«, og den beklagede, at De samvirkende Fagforbund, »paa hvis Medvirkning den vilde sætte megen Pris«, frasagde sig Medarbejderskabet.

Foreningens Virksomhed i de forløbne Aar har ikke paa nogen Maade ændret vor Opfattelse af dens Karakter og Tendens, og vi har fremdraget denne Sag fra 1911, fordi Foreningen atter har henledet Opmærksomheden paa sig ved at tilstille Dagbladene et Opraab: »*Til det danske Folk*«, »*Til de tusinde Hjem i Land og By*«, hvori de opfordrer alle til at yde Bidrag til en Landsindsamling, som Foreningen med »kongelig Resolution« og med »Anbefaling af 7 Biskopper og 14 Amtmænd« har iværksat til Fremme af Foreningens Formaal — vi har fremdraget Forholdet for at erindre om, at Samarbejde med eller Støtte til »Arbejde adler« ikke er i Arbejderklassens eller dens Organisationers Interesse.

Vinduesglasmagerne i Helsingør.

Organisationsvanskeligheder.

For nogle Aar siden oprettedes i Helsingør Danmarks første og eneste Vinduesglasfabrik. Efter at have virket nogen Tid med tyske Arbejdere og efter tysk System, laa Fabrikken stille nogle Aar, hvorefter Driften genoptoges efter svensk System og med svenske Arbejdere.

Dansk Glasarbejderforbund rørte nu paa sig og havde Held til at organisere disse fremmede Arbejdere i et Antal af 46 ud af en samlet Styrke paa ca. 60 Mand. Samtidig paabegyndtes Forhandlinger med Fabrikkens Ledelse. I Forhandlingerne deltog Repræsentanter af de paagældende Arbejderes egen Midte, og der afsluttedes en Overenskomst, som disse paa alle Punkter fandt tilfredsstillende.

Men efter den Tid skrumpede den nyoprettede Fagforening stadig mere ind, idet nogle Medlemmer rejste bort, og de, der ankom i Stedet, indmeldte sig ikke; andre lod sig slette. Tilsidst var kun 7 Mand tilbage. Derimod dannede Fabrikkens svenske Arbejdere noget de kaldte »Nordisk Fönsterglasarbetareförbund« med Love, der var affattet som for en, de 4 skandinaviske Lande omfattende Organisation, medens denne altsaa i Virkeligheden kun omfattede Arbejderne i Helsingør. Der kunde ogsaa rejses andre Indvendinger. Saaledes fastsatte Lovene et Medlemskontingent af 1 Kr. pr. Maaned, hvoraf 40 Øre til Forbundet.

De i Dansk Glasarbejderforbund tilbageværende Medlemmer udmeldte sig nu af dette og indtraadte i den nye Organisation.

Denne nye Organisation søgte derefter Optagelse i Fællesorganisationen i Helsingør, som indankede Sagen for De samvirkende Fagforbund, og efter at Forretningsudvalget gentagende skriftlig og mundtlig har forhandlet med alle interesserede Parter, har man, med disses Tilslutning, indtaget det Standpunkt, at det saakaldte »Nordiske« Forbund ikke kan anerkendes, men at de paagældende Arbeidere, for at betragtes som organiserede, maa genindtræde i Dansk Glasarbejderforbund. Men da det drejer sig om fremmede Arbejdere, som ikke endnu er fortrolige med Landets Forhold, og mel-

lem hvilke der er en stærk og stadig Til- og Fraflytning, gav man sit Minde til at de optoges i Fællesorganisationen i Helsingør.

Denne Beslutning er ogsaa meddelt den faglige Hovedorganisation i Sverrig. Denne kræver ogsaa af Vinduesglasmagerne i Sverrig, at de, hvis de vil anerkendes som organiserede Arbejdere, maa indtræde i det anerkendte Forbund, hvortil de naturligt hører, altsaa samme Standpunkt, som vi har indtaget.

Der findes i de skandinaviske Lande ialt 20 Vinduesglasfabrikker, nemlig i Danmark 1, i Norge 1, i Sverrig 10 og i Finland 8. De allerfleste af de ved denne Industri beskæftigede Arbejdere er svenske. Men deres organisatoriske Interesse er kun ringe, hvilket sikkert skyldes, at der paa Grund af særlige Forhold stadig har hersket Mangel paa Arbejdskraft indenfor denne Industri, og denne Omstændighed har været istand til at fremskaffe forholdsvis gode Løn- og Arbejdsvilkaar selv uden en Fagorganisations Mellemkomst.

Alt foranstaaende gælder kun de faglærte Vinduesglasmagere. De paa Fabrikken i Helsingør beskæftigede Arbejdsmænd er, vistnok fuldtalligt, organiseret under Dansk Arbejdsmandsforbund.

Den socialdemokratiske Presse.

Søndag den 1. Marts afholdtes for første Gang det saakaldte *Lands-Kontrahentmøde* i København, ved hvilket mødte Kontrahenter for hele den danske socialdemokratiske Presse. Mødet fandt Sted i Forsamlingsbygningen, Rømersgade 22, og varede fra Kl. 9 Formiddag til Kl. 6 Aften. Til Stede var 200 Repræsentanter for socialdemokratiske — faglige og politiske — Arbejderorganisationer i København og de øvrige Byer, i hvilke socialdemokratiske Blade udgaar.

KontrolkomiteensFormand,Landsthingsmand *C. C. Andersen*, afgav en detailleret Beretning om den socialdemokratiske Presses Tilstand. I det sidst forløbne Aar er Abonnent-Antallet voxet med ca. 11,000 og er nu ialt 121,000.

Indtægten af Abonnement i sidste Aar har været 1,159,417 Kr. 98 Øre og Indtægten af Annoncer 890,994 Kr. 15 Øre. Den samlede Presses Regnskab balancerer med 2,050,412 Kr. 13 Øre.

Den socialdemokratiske Presse bestaar af ca. 40 Blade, til hvilke desuden er knyttet et betydeligt Antal Ekspeditionskontorer. Pressen har egne Trykkerier i København, Næstved, Rønne, Nakskov, Horsens, Aarhus, Aalborg, Silkeborg, Vejle, Fredericia, Odense, Nyborg og Svendborg. — Hertil kommer nu efter Beslutning af Mødet den 1. Marts Oprettelsen af Partitrykkeri i Slagelse. Til den socialdemokratiske Presse er knyttet 1008 Personer, hvis Aarsløn udgør 1,300,000 Kr.

Pressens Redaktionsforhold, Forretningsførelse,Regnskaber,Trykkeriforhold m. v. underkastedes den fornødne Behandling og endte med Godkendelse.

Til Forretningsfører genvalgtes Landsthingsmand *Chr. Christiansen*.

Til Medlemmer af Kontrolkomiteen genvalgtes: Landsthingsmand *C. C. Andersen*, Borgerrepræsentant *Fr. Andersen*, Smed *I. A. Hansen*, Folkethingsmand *Sigv. Olsen* og Bogtrykker *Victor Petersen*.

Til Revisor valgtes: Cigararb. *V. Nygaard*, Borgerrepr. *R. P. Daugstrup*, Snedker *K. Steffensen* og Forretningsf. *Alfr. Christiansen*.

Kongresser.

Dansk Skrædderforbund.

Den 22. og 23. Februar afholdt *Dansk Skrædderforbund* en extraordinær Kongres i Rømersgades Forsamlingsbygning i København.

Anledningen hertil var en Protest, der hovedsagelig fra københavnske Medlemmer var fremkommet mod Ansættelsen af en Agitator. Hovedbestyrelsen havde fundet denne Ansættelse nødvendig paa Grund af den stadige Tilgang til Faget af fremmed, uorganiseret Arbejdskraft.

Situationen formede sig tilsidst saaledes, at Forbundets Hovedledelse maatte kræve et Opgør, der enten resulterede i, at Opponenterne overtog Ansvaret for Forbundets Ledelse eller at den gamle Ledelse fremtidig kunde arbejde videre for Forbundets Formaal uden stadig at blive modarbejdet af Forbundets egne Medlemmer.

Med dette Opgør for Øje var den ekstraordinære Kongres indkaldt, og *Hovedbestyrelsen havde stillet sine Mandater til Raadighed.*

Efter en indgaaende Diskussion om de foreliggende Uoverensstemmelser sluttede Kongressen med at mere end to Trediedele af de valgte Delegerede gav deres Tilslutning til Hovedbestyrelsens Handlemaade, og der blev derfor ikke Tale om Valg af nogen anden Ledelse.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændene paa Kulpladserne ved Aalborg Havn. Vi meddelte i »Arbejderen« Nr. 33, at der var afsluttet Overenskomst om Timeløn og Ugeløn for Arbejdsmænd ved Pakhuse og paa Kulpladserne ved Aalborg Havn, men at denne Overenskomst kun var endelig vedtaget, hvis paafølgende Forhandlinger paa Hjemstedet bragte Enighed tilveje om en Akkordpriskurant.

Sagen gik kort efter i Orden, idet den forventede Enighed om Priskuranten opnaaedes, endda paa en Maade, hvorved der blev indvundet ganske betydelige Akkordforbedringer, som kommer ca. 130 af Forbundets Medlemmer til Gode.

Bagerne paa Fællesbageriet i Nakskov. Bageri- og Konditoriarbejdernes Forbund har den 20. Februar afsluttet Overenskomst med Arbejdernes Fællæsbageri i Nakskov. Derved blev 8 Timersdagen gennemført. Mindstelønnen sattes til 28 Kr. Anden-Svendens Løn til 29 og Mestersvendens til 34 Kr. Overtidsbetalingen sattes til 65 Øre pr. Time paa Hverdage og 75 Øre paa Søn- og Helligdage. Surlægning paa Fridage betales med 1 Kr. og Svendene faar en Uges Sommerferie aarlig uden Afkortning i Lønnen.

Overenskomsten gælder i 5 Aar fra 1. Marts 1914. Den 1. Marts 1917 forhøjes Lønsatserne med 2 Kr.

Endelig enedes man om, at Svendene og Bageriet gensidig er forpligtet til at give 14 Dages Varsel til den 1. i en Maaned naar der er Tale om Arbejdsfratrædelse.

Bygningssnedkerne hos F. C. Frederiksen i København. Den 21. Febr. forlod nogle faa Snedkersvende Arbejdet paa en Bygning i Haraldsgade i København fordi deres Mester, *F. C. Frederiksen*, Nørrebrogade 122, ikke havde udbetalt passende Forskudsbetalinger og fordi Svendene i det hele taget tvivlede om at have tilstrækkelig Garanti for at erholde den Fortjeneste, der tilkom dem.

Arbejdsgiverforeningen klagede straks over, at denne Arbejdsstandsning var i Strid med Septemberforligets Varselsbestemmelser og bebudede Sagens Indbringelse for Den faste Voldgiftsret.

Efter at Fagets Organisationer resultatløst havde forhandlet om denne Konflikt, kom den for Hovedorganisationerne, og ved et Fællesmøde den 28. Februar enedes man om følgende Afgørelse:

»Arbejdsstandsningen hos Snedkermester F. C. Frederiksen hæves straks; og Arbejdet genoptages Mandag den 2. Marts Morgen.

Spørgsmaalet om, hvorvidt Frederiksen efter de i Bygningssnedkerfaget gældende Overenskomster har været forpligtet til at udbetale flere »Stødpenge«, end han har gjort, henvises til Fagets Voldgiftsret, der ogsaa afgør de fra begge Sider rejste Spørgsmaal om Erstatning.«

Arbejdsgivernes Repræsentanter stillede samtidig Garanti for at Svendene fik de ønskede Forskud rettidig.

Arbejdsløsheden
i December Maaned 1913.

For Decbr. Maaned 1913 er der bleven meddelt Oplysning om Arbejdsløsheden af 60 Fag eller Organisationer for ialt ca. 106,000 Arbejdere. Nedenstaaende Oversigt omfatter imidlertid ca. 7,300 Arbejdere flere (eller ialt ca. 113,300 Arbejdere), idet de givne Oplysninger af Hensyn til Sammenligningen med de foregaaende Maaneder paa enkelte Punkter er blevet suppleret med et skønsmæssigt Tillæg.

Antallet af Arbejdsløse blandt de 113,300 Arbejdere var ved Maanedens Udgang ca. 16,100 eller 14,2 pCt. og Antallet af de i Maanedens Løb tabte Arbejdsdage er opgjort til ca. 273,600 eller 2,4 Dage pr. Medlem.

Af større Fag mangler Oplysning fra Rebslagere, Telefonarbejdere og Bogbindere. Desuden er de meddelte Oplysninger ret ufuldstændige for Syersker, Stenarbejdere, Dansk Arbejdsmandsforbund og Kvindeligt Arbejderforbund.

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Tilvirkning af Næringsmidler og andre Fortæringsgst.												
Mølleriarbejdere	108	108	3	81	438	438	25	492	546	546	28	573
Bageri- og Konditr. arb.	1112	1112	221	4589	1178	1178	61	893	2290	2290	282	5482
Sukkervarearbejdere.	246	246	14	246	49	49	35	221	295	295	49	467
Bryggeriarbejdere ...	2317	2317	18	352	1380	1380	9	184	3697	3697	27	536
Mineralvandsarbejd. .	65	65	2	50	—	—	—	—	65	65	2	50
Slagteriarbejdere	319	319	15	516	2151	2151	27	802	2470	2470	42	1318
Tobaksarbejdere.....	3480	3480	95	1520	2025	2025	70	1218	5505	5505	165	2738
Skraatobaksarbejdere	134	134	1	31	446	446	26	508	580	580	27	539
Tekstilindustri.												
Tekstilarbejdere	1423	1423	41	1028	3494	3494	115	2611	4917	4917	156	3639
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Skrædere	2279	2279	107	3249	1549	1549	51	599	3828	3828	158	3848
Syersker.....	191	142	30	240	177	166	14	84	368	308	44	324
Handskemagere	61	61	1	24	12	12	»	»	73	73	1	24
Hattearbejdere.....	211	211	7	246	81	81	4	89	292	292	11	335
Skotøjsarbejdere.....	1959	1959	253	5215	975	975	47	540	2934	2934	300	5755
Barberere	289	289	32	856	62	49	4	77	351	338	36	933
Jordarbejdere, Bygnings- og Møbelindustri.												
Brolæggere	92	92	19	425	68	60	18	336	160	152	37	761
Murere	1786	1786	309	6765	4161	4038	1164	15000	5947	5824	1473	21765
Murarbejdsmænd	902	902	209	4692	—	—	—	—	902	902	209	4692
Hustømrere	1430	1430	386	12016	3263	3263	736	12074	4693	4693	1122	24090
Skibstømrere	268	268	»	36	405	361	17	284	673	629	17	320
At overføre..	18672	18623	1763	42177	21914	21715	2423	36012	40586	40338	4186	78189

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Overført...	18672	18623	1763	42177	21914	21715	2423	36012	40586	40338	4186	78189
Snedkere	3292	3292	657	14871	3351	3351	704	11950	6643	6643	1361	26821
Billedskærere	89	89	12	144	54	54	10	63	143	143	22	207
Forgyldere	57	57	1	9	48	48	1	8	105	105	2	17
Glarmestre	110	110	1	18	26	26	2	26	136	136	3	44
Malere	1900	1850	1097	26055	2163	2140	1273	22598	4063	3990	2370	48653
Sadelmagere	697	697	163	2008	358	330	41	838	1055	1027	204	2846
Stukkatører	74	74	4	60	11	11	2	29	85	85	6	89
Skifferdækkere	9	9	6	250	—	—	—	—	9	9	6	250
Skorstensfejere	65	65	3	75	—	—	—	—	65	65	3	75
Ovnsættere	12	12	7	98	—	—	—	—	12	12	7	98
Trævareindustri, samt Industrier i hvilke Træ indgaar som en væsentlig Bestanddel.												
Træindustriarbejdere	619	619	59	972	1758	1758	521	4206	2377	2377	580	5178
Bødkere	261	261	22	301	469	469	123	1265	730	730	145	1566
Drejere	71	71	9	138	208	208	61	447	279	279	70	585
Karetmagere	317	317	38	890	525	525	43	744	842	842	81	1634
Korkskærere	180	180	70	1400	26	26	1	25	206	206	71	1425
Børstenbindere	160	160	4	151	117	90	15	102	277	250	19	253
Kurvemagere	144	144	»	»	—	—	—	—	144	144	»	»
Læder- og Lædervareindustri.												
Lohgarvere	94	94	8	142	91	91	1	9	185	185	9	151
Hvidgarvere	32	32	1	27	34	34	2	72	66	66	3	99
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Keramikere	756	756	4	56	—	—	—	—	756	756	4	56
Pottemagere	62	62	»	»	42	42	1	12	104	104	1	12
Stenarbejdere	116	51	4	90	375	218	15	355	491	269	19	445
Glasarbejdere	211	211	3	22	145	145	2	36	356	356	5	58
Forarbejdning af Metal og Metalgenstande, herunder Tilv. af Maskiner og Instrum.												
Guld-, Sølv-, Elektropl.	320	320	6	91	125	125	»	»	445	445	6	91
Blikkenslagere	700	700	57	1086	418	418	21	323	1118	1118	78	1409
Metaltrykkere	78	78	6	59	4	4	»	»	82	82	6	59
Jern- og Metalslibere	94	94	21	210	47	47	17	109	141	141	38	319
Gørtlere og Metalarb.	310	310	42	769	82	82	16	171	392	392	58	940
Smede og Maskinarb.	6800	6800	429	9129	5700	5700	234	5977	12500	12500	663	15106
Formere	350	350	136	1815	1050	1050	601	3937	1400	1400	737	5752
Elektrikere	630	630	29	520	530	530	5	79	1160	1160	34	599
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	210	144	»	»	967	967	14	346	1177	1111	14	346
Industri i litterær og kunstnerisk Retning.												
Litografer	337	337	16	481	94	85	3	50	431	422	19	531
Typografer	2368	2368	169	2240	1448	1448	59	699	3816	3816	228	2939
Kedel- og Maskinpass.	616	616	23	368	846	846	28	467	1462	1462	51	835
Gartnere	170	170	10	130	14	14	»	»	184	184	10	130
Kelnere	732	732	109	2500	385	385	55	1300	1117	1117	164	3800
Dansk Arbejdsmandsf.	15000	10764	1532	30403	24000	5100	3006	37837	39000	25864	4538	68240
Arbejdsm. Fagforening f. Gentofte og Lyngby	—	—	—	—	721	721	85	752	721	721	85	752
Kvindeligt Arbejderf.	2129	1935	190	2988	700	326	2	28	2829	2261	192	3016
Tilsammen	58844	54184	6711	142743	68846	59129	9387	130872	127690	113313	16098	273615

REDAKT.: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal, Kbhvn. K.
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 37 ❋ KØBENHAVN DEN 14. MARTS 1914 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: Majdemonstrationen. Den faste Voldgiftsret. Udlandet. Kongresser.

Majdemonstrationen.

Den 13. Marts er nedenstaaende Cirkulære udsendt til samtlige Fagorganisationer i Danmark.

De samvirkende Fagforbund opfordrer samtlige faglige og politiske Organisationer i Danmark til at foranstalte en Demonstration

Fredag den 1. Maj.

I de Lande, hvor Arbejderbevægelsen bestaar, er 1. Majdagen gennem Aarene siden 1890 bleven benyttet til at demonstrere, ikke alene for en lovfæstet Maximalarbejdsdag paa 8 Timer, men ogsaa for anden Arbejderbeskyttelse, for Arbejdernes almindelige Klassekrav og for Verdensfred. Denne ene Dag er bleven, og bør fremdeles i stadig højere Grad blive en *Arbejderdag*, hvor den offentlige Opmærksomhed saa stærkt som mulig henledes paa Arbejdernes samfundsmæssige Interesser.

Paa den internationale socialistiske Kongres i Amsterdam i 1904 indeholdt Beslutningen om Majdemonstrationen en Opfordring til at optage de ovennævnte Spørgsmaal; men det er overladt de enkelt Lande at bestemme, hvilke af dem, foruden Ottetimersdagen, de i hvert enkelt Tilfælde særlig vil drage frem. Kravene, som ved dette Aars Majdemonstration skal samle Danmarks organiserede Arbejdere, tror vi bør være:

1) *Kravet om Ottetimersdagen.*

2) *Kravet om en Grundlovsændring, som afskaffer de bestaaende politiske Privilegier,* og

3) *Kravet om Afrustning.*

1) Kravet om en lovfæstet Begrænsning af Arbejdstiden til 8 Timer indenfor de Virksomheder, som er nævnt i det af den socialdemokratiske Gruppe i Folketinget gentagne Gange indbragte Forslag, maa fremsættes i første Række. Bestræbelserne for ad den faglige Organisations Vej at naa til en Ottetimers Maximalarbejdsdag fortsættes usvækket og er jo alt i enkelte Fag og Virksomheder ført lykkeligt tilende. Men de faglige Organisationers Ævne til at fremme Kravet er begrænset, idet den er afhængig af Konjunkturer og andre Forhold, som Arbejderklassen ingen Indflydelse har paa. Derfor maa de faglige Organisationers Bestræbelser for at begrænse Arbejdstiden understøttes ad den politiske Vej. Begge Midler bør bruges fuldt ud; Agitationen til Fordel for Ottetimersdagen maa ikke hvile.

Regering og Rigsdag har hidtil afvist vort Krav under Henvisning til den personlige Frihed, som ikke maa krænkes. Man hævder, at voksen Mand og Kvinde skal have Lov at arbejde, saalænge de ønsker. Men Arbejdsforholdet er ikke et personligt Frihedsforhold. Tværtimod er Lønarbejderen under Samfundets nuværende økonomiske Tilstande ufri, underkastet Arbejdsgiverens Herredømme, et Forhold, som de faglige Organisationer kan mildne, men ikke afskaffe. Regering og Rigsdag griber jo alt paa mange Omraader ind i den personlige Frihed, hvor

man mener Samfundets Interesser kræver dette (Værnepligt, Skolelove, Sundhedslove, Helligdagslove, Lukkeloven o. m. a.). Og Kravet om en lovfæstet Ottetimers Maximalarbejdsdag er netop paakrævet af Samfundets Interesser, idet den for den store arbejdende Befolkning er en Betingelse for Sundhed og kulturel Højnelse.

Af alle disse Grunde bør de organiserede Arbejdere ved Majdemonstrationen i Aar forny Kravet om den lovmæssige Begrænsning af Arbejdstiden.

2) Ved Valget den 20. Maj i Fjor udtalte det danske Folk klart og tydeligt, at det ønsker Afskaffelse af alle bestaaende politiske Privilegier, idet der blandt de 114 Folketingsmænd, som valgtes, kun var 7 Modstandere mod det af den daværende Venstreregering indbragte Forslag til Grundlovsændring. Aldrig har et Folk udtalt sig mere tydeligt og eenstemmigt om en foreliggende Sag. Men siden Valgdagen i Fjor er der gjort Forsøg, baade aabenlyse og skjulte, paa at forfalske Valgdagens Resultat og paa at forplumre den foreliggende klare Situation. De organiserede Arbejdere bør benytte Majdagen til at demonstrere *mod* alle Fjender af Folkets Ret til Selvstyre, og *for* en Grundlovsændring, som afskaffer alle politiske Privilegier.

3) Europa har nylig oplevet en forfærdelig Krig Magthaverne i de kristne Balkanstater overfaldt i Kristendommens Navn Tyrkiet. Deres virkelige Motiv var imidlertid Begærligheden efter Magt og Rigdom, hvilket de selv dokumenterede ved, da Tyrkiet var slaaet til Jorden, og Byttet skulde deles, at føre indbyrdes Krig om dette. Vore Klassefæller i Balkanlandene har i tusindvis maattet bøde med Liv eller Førlighed for de Styrendes Magtsyge, og de som har overlevet Krigen sukker nu under den politiske Reaktion og den samfundsmæssige Forarmelse, som altid er Krigens Følgesvende. Krigen har desuden i alle Lande givet Rustningsgalskaben ny Næring. Rustningskapløbet mellem Nationerne bliver mere og mere en Hindring for ethvert kulturelt Fremskridt, idet det lægger Beslag paa alle disponible Kræfter. Rustningsgalskaben og den deraf følgende stadige Krigsfare forraaer, demoraliserer, udmarver Nationerne.

Den arbejdende Befolkning ønsker kulturel Fremgang i Nationerne, og Fred og Samarbejde mellem disse. Den arbejdende Befolkning ønsker Verdensfreden. Derfor bør der ogsaa demonstreres for Afrustning.

I Henhold til foranstaaende opfordrer Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund samtlige Arbejderorganisationer i de forskellige Byer til at foranstalte Demonstration

Fredag den 1. Maj.

Fagorganisationerne opfordres til, i Forbindelse med de socialdemokratiske Partiforeninger og gennem Arbejdernes lokale Fællesorganisationer, at foretage de fornødne Forberedelser til *Demonstrationen den 1. Maj*, særlig med Hensyn til Procession gennem Gaderne, hvortil Politiets Tilladelse skal indhentes.

Det er i Aar 25. Gang, Arbejderne foranstalter Majdemonstration. Ogsaa af den Grund bør man allevegne bestræbe sig for at gøre denne stor og imponerende, værdig for den verdensomspændende Arbejderbevægelse.

Fællesorganisationerne anmodes om, fortrinsvis at drage stedlige Kræfter frem som Talere ved Majdemonstrationen.

Fællesorganisationerne vil senere faa tilstillet Bestillingsseddel samt Prøveeksemplar af Festtegn og Sange, som vil kunne faaes til Anskaffelsesprisen hos de samvirkende Fagforbund, Kasserer E. Svendsen, Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, København K.

P. B. V.

CARL F. MADSEN

PEDER HEDEBOL

Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmændene paa Sukkerfabriken og hos Firmaerne Plum i Assens.

Sag Nr. 115.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 21. Februar 1914 i Sag Nr. 115: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dettes Assens-Afdelings Vegne.

Den 16. Oktober f. A. nedlagde en Snes Arbejdere, der stod i Arbejdsmændenes Forbund, Arbejdet hos Brødrene Plum og hos Firmaerne N. M. og F. Plum i Assens, Forretninger, der ikke den Gang, men senere er bleven indmeldte i Arbejdsgiverforeningen.

Den 8. November tilkendegav Formanden for Forbundets Afdeling i Assens den derværende Sukkerfabriks Bestyrer, at Arbejderne ved Fabrikens Roebaner ikke under Konflikten vilde befordre Varer fra de blokerede Firmaer, og for at undgaa Konflikt undlod Fabrikerne at modtage Varer til Transport fra de paagældende Firmaer; men efter at Fabriksbestyreren forgæves den 26. Januar d. A. havde søgt at formaa Fagforeningen til at opgive den nævnte Arbejdsvægring, har Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Aktieselskabet De danske Sukkerfabrikers Vegne nu paastaaet De samvirkende Fagforbund som Repræsentant for Dansk Arbejdsmandsforbund og dettes Assens Afdeling idømt Bod for formentlig overenskomststridig Arbejdsvægring.

I saa Henseende har Klagerne oplyst, *at* det Arbejde, som Vægringen vedrører, er Føring af de Banevogne, hvormed Assens-Forretninger udsender Varer til Landboerne, altsaa ikke Arbejde, som under andre Forhold skulde have været udført af de blokerede Firmaers Folk, *at* Fabrikens Arbejdere ifølge den med Forbundet indgaaede Overenskomst var pligtige at udføre »alt Arbejde, som udføres uden Faguddannelse og som hidtil har været udført af ikke faglærte Arbejdere« bl. a. ved Fabrikens Sporanlæg, og *at* Forbundet ifølge Overenskomstens § 7 var forpligtet til ikke at erklære Strejke bortset fra den Arbejdsstandsning, som »paabydes af en af Hovedorganisationerne i Overensstemmelse med Forliget af 5. September 1899.«

De Indklagede gør gældende, at Arbejdsvægringen har været berettiget, fordi det Arbejde, der forlangtes af Fabrikens Arbejdere var »Skruebrækkerarbejde«, og i hvert Fald, fordi Sukkerfabriken ved at paatage sig Transport af de paagældende Varer i Strid med Septemberforligets § 2 sidste Punktum har ydet Firmaerne ulovlig Støtte i en Konflikt, der var opstaaet, medens disse stod udenfor Arbejdsgiverforeningen.

Der kan ikke gives de Indklagede Medhold i, at der her er Tale om Udførelse af »Skruebrækkerarbejde«. Vel har Arbejdere i andre Virksomheder Ret til at vægre sig ved Arbejde, der skulde have været udført i den blokerede Virksomhed, og som derfor er overført andetsteds for dér at blive udført for den blokerede Virksomhed (se Sag Nr. 73); men Arbejdsvægring overfor et helt nyt Arbejde — Bearbejdelse eller Transport af Varer — blot fordi den Vare, der skal bearbejdes eller transporteres, hidrører fra en blokeret Virksomhed, maa sés under Synspunktet »Sympatistrejke« og er underkastet de nævnte Regler i Overenskomstens § 7.

Heller ikke kan Arbejdsvægringen sés som et Modtræk mod en af Sukkerfabriken ydet ulovlig Støtte til den blokerede Virksomhed; thi det at staa i Forretningsforbindelse med en Arbejdsgiver, der er i Konflikt, og f. Eks. modtage Varer af ham til Forarbejdning eller Transport, kan ikke kaldes at »understøtte« ham under Konflikten i Septemberforligets Forstand.

Den etablerede partielle Arbejdsstandsning findes herefter, da Sympatistrejkereglerne ikke har været iagttagne, at være ulovlig, og da Afdelingsformanden i Assens selv har

tilkendegivet Fabriksbestyrelsen Arbejdernes Beslutning om Arbejdsvægring, og da Forbundet i en i Sagen fremlagt Skrivelse har bestyrket ham i dette Skridt, findes begge Organisationer at være ansvarlige for det skete og at burde idømmes in solidum en Bod til Klagerne af 100 Kr.

Klagerne, som af de Indklagede er sagsøgte til Bod for at have ydet de blokerede Virksomheder ulovlig Støtte under Konflikten, vil efter det ovenanførte, og da der iøvrigt ikke efter Sagens Oplysninger sés at være udfoldet nogen Virksomhed, hverken af Sukkerfabriken eller af Arbejdsgiverforeningen til Understøttelse af de blokerede Firmaer, være at frifinde.

Sagens Omkostninger vil de Indklagede have at betale med 100 Kr.

Kendelse:

Den ovenomtalte Arbejdsvægring af de paa Sukkerfabriken ved Assens ansatte Arbejdsmænd er uberettiget.

Dansk Arbejdsmandsforbund og dets Afdeling i Assens betaler ved De samvirkende Fagforbund til Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening en Bod af 100 Kr.

Arbejdsgiverforeningen og Aktieselskabet De danske Sukkerfabriker bør i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 100 Kr.

Forlig i en Konflikt i Stenhuggerfaget.

Sag Nr. 116.

Stenhuggermesterforeningen paa Bornholm indklagede d. 10. Februar i Aar Dansk Stenarbejderforbund for Den faste Voldgiftsret, fordi Forbundet havde iværksat Strejke og Blokade hos Stenværksejer *P. H. Andersen* i Rønne uden først at lade en opstaaet Konflikt behandle efter Fagets Regler for Voldgift.

Anledningen til denne Konflikt daterer sig fra Oktober Maaned forrige Aar, da den paagældende Arbejdsgiver jagede sine Stenhuggere væk, fordi de ikke vilde rense Latrintønder, og Sagen udviklede sig, da Mesterforeningen ikke var at formaa til at forhandle med Forbundet om en Ordning af disse meningsløse Afskedigelser.

Under disse Omstændigheder tilskrev Forbundet den 22. Januar Stenværksejeren og forlangte nedennævnte Krav opfyldte, hvis han vilde undgaa en Strejke fra den 27. Januar.

1) at Andersen offentligt tilbagekalder sine fornærmelige Udtalelser om sine Stenhuggere og vore Organisationer,

2) at de afskedigede Stenhuggere efter Ønske indtræder i deres Pladser.

Da Hr. Andersen slet ikke værdigede Forbundet noget Svar paa denne Henvendelse, etableredes Strejken, iøvrigt efter at Mesterforeningens Formand i en Skrivelse til Forbundet havde erklæret, at Arbejderne kun gjorde Andersen en Tjeneste ved at blokere hans Arbejdsplads.

Stenhuggermester-Foreningen forlangte ikke desmindre, at Forbundet nu skulde dømmes for Brud paa Fagets Voldgiftsregler.

Den fungerende Formand i Voldgiftsretten indkaldte imidlertid til et forberedende Møde i Sagen d. 20. Februar, og efter at det i Løbet af en Times Tid var blevet konstateret, hvad der i det hele var sket i Sagen, bl. a. at Forbundet gentagende Gange havde søgt at faa en Voldgift etableret paa Sagen og efter at en Avisfejde om Sagen i den bornholmske Presse var blevet refereret, stillede Retsformanden Forslag til et Forlig, der tiltraadtes af de 2 Repræsentanter for Stenarbejderorganisationerne, og der blev saaledes ingen Kendelse afsagt i Sagen.

Om Forliget og Sagens Afslutning siger Retsprotokollen følgende:

»Aar 1914 den 20. Februar Kl. 3 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 116:

Stenhuggermesterforeningen paa Bornholm mod De samvirkende

Fagforbund paa Dansk Stenarbejderforbunds Vegne.

Næstformanden fungerede.

For Klagerne mødte Formanden for Stenhuggermesterforeningen paa Bornholm, Direktør *Aksel Blem*.

For de Indklagede mødte Formanden for De samvirkende Fagforbund *Carl F. Madsen*, Sekretær *Otto Smith* og Formanden for Dansk Stenarbejderforbund *Janus Ipsen*.

Der fremlagdes Klage af 10. Februar 1914 med 1 Bilag, Tilsvar af 16. s. M. med 4 Bilag og Kontinuations-Klage af 18. s. M. med 4 Bilag.

Parterne forligtes saaledes:

1) Strejken og Blokaden hos Stenværksejer P. H. Andersen hæves straks, og de afskedigede og strejkende Stenhuggere indtræder efter Ønske i deres Pladser,

2) Hr. Blem erklærer paa Andersens Vegne, at denne beklager de stærke Udtryk, han i Hidsighed har anvendt overfor Arbejderne, og Hr. Ipsen erklærer paa Forbundets Vegne, at dette efter at Sagen nu er ordnet ikke har Grund til at fastholde den af ham udtalte Formening om, at Andersen er en brutal Arbejdsgiver.

Klagen blev derefter taget tilbage.

Retten hævet Kl. 4 Em.

E. Tybjerg.

E. Steincke.«

Udlandet.

Hvide og farvede Arbejdere i Sydafrika.

Racespørgsmaalet hører til de vanskeligste Problemer i Sydafrika — ogsaa for Arbejderpartiet. De borgerlige Kredse blandt de Hvide er selvfølgelig enige om, at den farvede Befolkning skal regeres saaledes, at Arbejdsgiverklassen blandt de Farvede altid har nok af billig og villig Arbejdskraft. Dertil hører først og fremmest, at man lader dem forblive i politisk og økonomisk Ufrihed og paalægger dem rigeligt med Byrder af alle Slags, uden paa den anden Side at indrømme dem Adgang til de faa Fremskridt, som den evropæiske Civilisation har bragt ind i de Sortes Verdensdel, Skolevæsen o. lign. Tidligere har man indført Kinesere og Indere i Landet i store Skibsladninger, og Arbejdsgiverne har udmærket forstaaet at spille disse Fremmede ud imod hverandre og imod de indfødte Kaffere og andre Stammer. Det samme skete naturligvis overfor de Hvide, som særlig rekrutterede de haandværksmæssige Fag. Derved er der i Tidens Løb opstaaet en dyb Uvilje mellem de enkelte Racer. Arbejderpartiet har naturligvis ogsaa været under Indflydelse af disse Strømninger. Da saaledes for nogle Aar siden, ved Oprettelsen af det sydafrikanske Statsforbund, de Indfødte sendte en Deputation til London for at varetage Interesserne for de Indfødte og andre Farvede ved Affattelsen af Forfatningen og særlig for at kræve den lige Valgret for dem som for den hvide Befolkning, anmodede det sydafrikanske Arbejderparti sine engelske Kolleger om, at stemme imod, at der gaves Stemmeret til de Farvede. Fagorganisationerne kæmpede med Arme og Ben imod de Farvedes videre Fremtrængen i de tekniske Fag. De fleste af dem, f. Eks. Bjergværksarbejderne foreskriver udtrykkeligt i Lovene, at kun hvide Arbejdere kan blive Medlemmer. De kræver, at alle tekniske Fag skal være lukkede for de Farvede og boycotter saadanne Firmaer, der beskæftiger disse som faglærte Arbejdere uden Hensyn til, om de faar samme Løn som de Hvide eller ej. Kapkoloniens Regering blev endog tvungen til, at optage en Bestemmelse om, at kun hvide Arbejdere maatte beskæftiges ved faglært Arbejde i alle Leveringskontrakter. Men i de senere Aar er de Farvede stadig trængt mere ind i alle Fag, og de er ogsaa begyndt at tilstræbe de Løn- og Arbejds-

betingelser, som de Hvide gør Krav paa. De har et politisk Parti og nogle Blade, som af al Magt virker for deres Organisation, kræver Uddannelse for dem o. s. v., for i enhver Henseende at gøre dem de hvide Arbejdere jævnbyrdige. Denne glædelige Udvikling skyldes dog mindre en virksom Medhjælp fra de hvide Arbejderes Side end Arbejdsgivernes og de offentlige Myndigheders store Hensynsløshed. I nogle Fag og særlig i Kapkolonien kan der imidlertid iagttages en Tilnærmelse mellem Arbejdere af de forskellige Racer, fremkaldt af Forholdenes Tryk, medens de Hvides Afsky for de Farvede fremdeles synes uovervindelig i Koloniens nordlige Dele, hvor Konkurrencen, der paaføres af de mod Syd fremtrængende afrikanske Stammer, er mere følelig Dette fremgik ogsaa tydeligt paa Arbejderpartiets for nylig afholdte 4. Aarskonference, paa hvilken Spørgsmaalet om de farvede Arbejdere endnu spillede sin Rolle. Paa Konferencen forelaa Beretning fra et paa forrige Aarsmøde nedsat Udvalg til Studium af dette Spørgsmaal. Hidtil havde der kun været ført Agitation for Indtrædelse i Arbejderpartiet blandt de Hvide. Men nu forlangtes en Forandring af dette Forhold, særlig af Delegerede fra Kapkolonien, hvor de Farvede ogsaa kan opnaa Valgret. Man ønskede at give dem fri Adgang til Partiet, da man saa vilde kunne regne med deres Understøttelse ved Valgene. Typografernes Repræsentanter erklærede, at før eller siden vilde man dog blive nødt til at gaa sammen med de Farvede, for at kunne tilbageslaa Arbejdsgiverklassens Angreb. Forøvrigt er der allerede nu Tusindvis af de Farvede, som er de Hvide jævnbyrdige i Dannelse o. lign., og man betragter dem som ligeberettigede. En af Arbejder-Rigsdagsmændene erklærede, at man ogsaa ved Hjælp af den parlamentariske Aktion maatte stræbe efter, at den af Partiet forfægtede »Hvide Mands Levefod« ogsaa blev opnaaet og opretholdt for de farvede Arbejdere. Bjergværksarbejdernes Repræsentanter tiltraadte ligeledes disse Anskuelser, men havde fra deres Organisationer bundet Mandat til at stemme imod Adgangsberettigelse for de Farvede. Men Udvalgets Beretning blev godkendt med stort Flertal. Den anbefalede bl. a.: 1) Modstand mod en Udvidelse af Valgretten saa længe Partiets Fordringer med Hensyn til de Farvede ikke er opfyldt. 2) Ved al Arbejderlovgivning energisk at kræve Gennemførelse af »Hvid Mands Levefod«. 3) Den strængest mulige Lovgivning med det Formaal at forhindre en Blanding af Hvide og Kaffere. 4) Partiet giver ikke Adgang til saadanne Farvede, som ikke byder praktisk Garanti for, at de vil opretholde Partiets Politik med Hensyn til »Hvid Mands Levefod«.

Hertil er at bemærke, at ved »Farvede« forstaas bl. a. den ved Blanding med de Hvide opstaaede Race, der hverken kan kaldes Hvid eller Sort. Efter at de kinesiske Kulier for nogle Aar siden blev sendt tilbage til deres Hjemland, kræves der, at det samme skal ske med de mange Tusinder af Indere, som endnu lever i Sydafrika, og overfor hvilke der allerede bestaar en hel Række af Undtagelseslove. Indernes Hjemsendelse med en passende Erstatning kræves ogsaa af Arbejderpartiet af den Grund, at Forskellighederne mellem Hvide og Indere er saa stor, at en varig Fred er en Umulighed.

Kafferspørgsmaalet rejser sig som et ganske særligt Problem. Kafferne, af hvilke i Sydafrika Hundredetusinder arbejder under de afskyeligste Forhold, regnes ikke med blandt de »Farvede«, men betragtes som en særlig Race, hvis Ligeberettigelse bestrides af alle andre. Overfor dem kræver Arbejderpartiets Kafferprogram deres videst mulige Afsondring fra de Hvide, strengt Forbud mod kønslig Forbindelse mellem de to Racer, Oprettelse af Territorier for Kaffere, Forbud mod at de ejer Land i de Hvides Distrikter, Oprettelse, ved Hjælp af en Særbeskatning, af nationale Industriforetagen-

der til Beskæftigelse af de Kaffere, som bliver arbejdsløse som Følge af »Hvid Mands Levefod«-Politiken.

Typograferne i Østrig.

Med Aaret 1913 udløb i den østrigske Bogtrykindustri en 8-aarig Overenskomst, og Arbejdsgiverne havde i længere Tid rustet sig for at forringe denne. Allerede 29. November begyndte de at foretage Lockout'er, som tilsidst kom til at omfatte ca. 15,000 Arbejdere. I Mellemtiden har talrige Arbejdsgivere enkeltvis maattet slutte Fred med Arbejdernes Organisationer. Af de udelukkede var i 2. Uge af Februar 4130 Typografer og 1084 Hjælpearbejdere igjen i Virksomhed under ordnede Forhold i 346 Virksomheder.

Den 16. Februar genoptoges Arbejdet, efter meget langvarige Forhandlinger. Arbejdsgiverne naaede ikke deres Hensigt. Bl. a. havde de bestemt vægret sig ved at gaa ind paa den af Arbejderne ønskede Tillidsmandsinstitution. Men denne er desuagtet optaget i den nye Overenskomst.

England.

Læger og Forsikringslov.

Ved den engelske Forsikringslovs Gennemførelse for nogle Aar siden gjorde Lægerne de største Vanskeligheder ved at opstille overdrevne Fordringer. Saa stor var deres Modstand, at Regeringen, eller i det mindste Lloyd George, som var Lovens Fader, for Alvor omgikkes med Tanken om, at ordne Lægevæsenet under Staten. Sluttelig kom man til Enighed paa et Grundlag, som gav Lægerne betydelige nye Fordele. Trods dette er Lægerne endnu utilfredse; de hylder nemlig den Anskuelse, at Forsikringsloven kun skal tjene deres Interesser. Men Lloyd George har nylig været i Stand til ved nogle Tal at paavise, i hvor høj en Grad Lægerne allerede nu ved Hjælp af Forsikringsloven har forbedret deres Stilling paa de Forsikredes, altsaa den mindrebemidlede Befolknings Bekostning. Af de 22,500 praktiserende Læger, som er i Storbritanien, er over 20,000 traadt i Statsforsikringens Tjeneste, naturligvis uden at opgive deres Privatpraksis. Allerede det første Aar udbetaltes der dem omtrent 80 Mill. Kr. i Honorar for de Forsikrede; for hver Læge altsaa ca. 4000 Kr. Paa nogle Pladser, hvor Lægerne giver Indblik i deres Forretningsbøger, fastsloges det, at deres Indtægt er vokset med 2500 til 3500 Kr. aarlig siden Forsikringslovens Ikrafttræden.

Faglige Forhold.

Under Strejken i Dublin sendte Hovedbestyrelsen for det *engelske* Murerforbund et interessant Opraab ud til dette Forbunds 350 Afdelinger. Man ønskede at støtte de kæmpende Arbejdere i Dublin, men i Følge Lovene staar Forbundsledelsen i en saadan Situation med bundne Hænder. Opraabet anmodede samtlige Afdelinger om at yde pekuniær Hjælp til Kammeraterne i Dublin og derefter sende Meddelelse om den paa Generalforsamlinger fattede Beslutning til Forbundsbestyrelsen. Lignende Forhold hersker i mange engelske Forbund. At saadanne Vidtløftigheder skal være nødvendige, naar en Organisation skal opfylde sin Solidaritetspligt, synes at vise, at der kan gøres en Farce selv af de demokratiske Grundsætninger. Det er saadanne Forhold, som ofte forhindrer de engelske Organisationer i at deltage i en nødvendig international Hjælpeaktion, og som i mange Tilfælde paa internationale Kongresser har indbragt de engelske Delegerede alvorlig Dadel fra Fastlands-Repræsentanternes Side.

Bygningsarbejdsmændene i Dublin har med 812 Stemmer mod 686 sanktioneret den af deres Organisation afsluttede Overenskomst med Arbejdsgiverne. I Følge denne skal Arbejdet genoptages paa de før Kampen gældende Betingelser, medens Arbejderne, baade gennem Organisationen og enkeltvis forpligter sig til at arbejde sammen med Uorganiserede, ikke at indtræde i Det irske Transportarbejderforbund, ikke at deltage i Sympatistrejker osv.

Meddelelser fra den internationale faglige Central.

Som Følge af de russiske Arbejderes fuldstændig retsløse Stilling er det umulig indenfor Landets egne Grænser at skabe en Samling af de for Arbejderbevægelsen nyttige Tryksager, Papirer og Dokumenter. Generalkommissionen for de tyske Fagforeninger har derfor besluttet at oprette *et Arkiv for Fagbevægelsen i Rusland*. Det er Hensigten at samle alle gamle og nye Blade, Litteratur, Beretninger, Protokoller, Love, Cirkulærer osv. som tager Sigte paa Fagbevægelsen, til et Arkiv, som saa skal overleveres til en russisk faglig Centralorganisation, saa snart Landets Forhold bliver saadanne, at der bliver Mulighed for en saadan Hovedorganisations Oprettelse og Trivsel. Det vil være af største Betydning for den russiske Bevægelse selv, om dette de tyske Fagforeningers Forehavende kommer til at nyde den videstgaaende Understøttelse og Hjælp fra de interesserede Kredse.

Alle Forsendelser bedes adresseret til *C. Legien*, Formand for »Internationaler Gewerkschaftsbund«, Engel Ufer 15, Berlin S. O. 16. Tyskland.

Rusland.

Regeringen er atter med et Forbud slaaet ned paa de to Arbejderblade i St. Petersborg, som repræsenterer begge Retninger indenfor Socialdemokratiet. De russiske Proletarers Forsøg paa at opretholde deres Organer midt i den sorteste Reaktion har kostet uhyre Ofre, mange mange Aars Fængsel for de Kammerater, der har undertegnet sig som Redaktører og store Pengeofre for de øvrige. Den Seighed og Offervillighed, som her er udfoldet, er i Sandhed beundringsværdig. Næppe er der forløbet en Uge siden Forbudets Nedlæggelse, og allerede er der to nye Blade paa Pladsen. Maatte det være disse nye Forkæmpere beskaaret, heldigere end deres Forgængere at bære Proletariatets Sag fremad.

Belgien

Lærere. Det klerikale Flertal i det belgiske Deputeretkammer har afvist en Fordring, som Lærerne havde fremsat, nemlig om Ligestillelse med Gendarmerne med Hensyn til en Mindsteløn paa 1500 Francs (1180 Kroner). Det er betegnende for de klerikale Lande, at Gendarmerne regnes for mere værdifulde end dem, der forestaar Ungdommens Oplæring.

Sydamerika.

Der er til i Aar berammet en *Sydamerikansk Arbejderkongres*. Sandsynligvis vil denne finde Sted i Buenos-Aires. Der er anmeldt Deltagelse fra Argentina, Brasilien, Chile, Paraguay og Peru.

Kongresser.

Den norske Landsorganisations Kongres.

Som tidligere meddelt afholder den norske Landsorganisation ekstraordinær Kongres i Kristiania i Anledning af at Regeringen paa Trods af saavel Arbejdernes som Arbejdsgivernes Protest har fremsat Forslag til Lov om tvungen Voldgift i Interessestridigheder.

Efter Indbydelse repræsenteres De samvirkende Fagforbund ved denne Kongres af Formanden, *Carl F. Madsen*. Kongressen begynder den 23. Marts og varer formentlig 3 à 4 Dage.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 38 ❋ KØBENHAVN DEN 21. MARTS 1914 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: Den faste Voldgiftsret. Lønbevægelser og Konflikter (Kvinderne paa Carl Lunds Fabriker. Snedkerne hos Flensted i Hjørring). Udlandet.

Den faste Voldgiftsret.

Losningsarbejdet i Middelfart.

Sag Nr. 117.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 4. Marts 1914 i Sag Nr. 117: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dettes Middelfart Afdelings Vegne.

Denne Sag angaar en efter Klagernes Paastand ulovlig Arbejdsstandsning hos A/S Nordisk Kabel- og Traadfabrikker, Afdelingen i Middelfart.

Mellem den lokale Arbejdsgiverforening i Middelfart, hvoraf Kabelfabrikken ikke er Medlem, og Arbejdsmændenes Fagforening i Middelfart, der bl. a. omfatter baade Middelfart Havnearbejdere og Kabelfabrikkens Arbejdsmænd, blev der den 16. December 1911 under Hovedorganisationernes Medvirken indgaaet en Overenskomst, i hvis § 15 fastsattes en Akkordpris for Losning af Jerntraad fra Damper, nemlig 50 Øre pr. 1000 kg. frit paa Vogn. Denne Losning var oprindelig besørget af Byens Kulgrosserere for Kabelfabrikken, men alt før December 1911 havde Fabrikken — i hvert Fald delvis — selv varetaget Losningen, og uagtet Fabrikken, som anført, ikke var Medlem af den lokale Arbejdsgiverforening og saaledes ikke formelt stod som Part i Overenskomsten, anmodede dens Direktør dog, medens Forhandlingerne stod paa, den lokale Arbejdsgiverforenings Repræsentant om saa vidt muligt at sørge for, at Akkordprisen for Losning af Jerntraad ej forhøjedes, hvorhos Fabrikken efter Indgaaelsen af Overenskomsten af 1911 stadig har betalt den deri fastsatte Pris for Losning.

Da Aktieselskabet imidlertid ønskede at faa Losningen af Jerntraad bragt i nærmere direkte Forbindelse med Fabrikken i Middelfart og tillige ønskede at opnaa en Besparelse i Losningen, har det — med en Bekostning af 150,000 Kr. — ladet udføre et Havneanlæg paa Fabrikkens egen Grund, godt 1 Kilometer fra den gamle Havn, af en saadan Beskaffenhed, at Damperne med Jerntraad kan lægge til ved en Lossebro, paa hvilken Aktieselskabet har anlagt Skinner til Tipvogne, hvilket i mange Retninger vil gøre Lossearbejdet lettere og vil medføre, at Arbejdet kan udføres hurtigere end hidtil.

Aktieselskabet søgte derefter, da det ventede en Damper med Jerntraad, at faa fastslaaet Lønvilkaarene for Losning fra Aktieselskabets egen Havn og tilbød først Arbejdsmændenes Fagforening i Middelfart at faa Del i dette Arbejde. Tilbudet gik ud paa Fastsættelsen af en Akkord paa 65 Øre pr. Ton for Losningen, Traadens Transport med Tipvogn og dens Aflæsning. Da Fagforeningen var ukendt med det nye Arbejde, stillede Aktieselskabets Ledelse til dens Raadighed en Række Tidsstudier, hvorefter Akkordforslaget vilde give Arbejderne en daglig

Fortjeneste paa ca. en halv Snes Kroner. Fagforeningen afslog at gaa ind paa dette Tilbud. Aktieselskabet foreslog derefter, at Fagforeningen skulde udføre Losningsarbejdet ved den nye Havn til den ved Middelfart Havn for Losningsarbejde fastsatte Timeløn, 41 Øre, for at vinde tilstrækkelige Erfaringer for Forhandling om en Akkordpris, som skulde gælde, naar den næste Damper gik ind i den nye Havn. Ogsaa dette Tilbud afslog Fagforeningen, og et derefter følgende Tilbud om at losse Damperen til den af Fabrikken tilbudte Akkordpris, men med Garanti for den foreliggende Losning af den ovenfor nævnte Timeløn blev ligeledes afslaaet.

Aktieselskabet besluttede sig herefter til at lade Arbejdet udføre af Fabrikkens egne Arbejdsmænd. Der blev gennem deres Tillidsmænd givet dem nøjagtig de samme Tilbud med Hensyn til Losningens Udførelse som forannævnt: Man tilbød dem at udføre Arbejdet i Timeløn, ikke til den Timeløn, som de paagældende Arbejdsmænd havde paa Fabrikken, men til den ved Havnen i Middelfart gældende højere Timeløn, 41 Øre, ligesom Selskabet ogsaa overfor disse Arbejdsmænd tilbød for den foreliggende Losnings Vedkommende at lade Arbejdet udføre til en Akkord af 65 Øre pr. Ton, og med Garantering af en Timeløn af 41 Øre.

Den ventede Damper var losseklar den 24. December 1913 om Morgenen, og Aktieselskabet satte derefter 27 af de paa Fabrikken beskæftigede Arbejdsmænd til at udføre Losningen. Dette nægtede de imidlertid, og denne Nægtelse blev bekræftet af Formanden for Arbejdsmændenes Klub paa Fabrikken og af Formanden for den stedlige Fagforening.

Da det var Aktieselskabet om at gøre, at Udgifterne ved den foreliggende Losning ikke blev usædvanlig store bl. a. ved Betaling af Liggedagspenge, sendte Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien i Danmark, hvorunder Kabelfabrik-Selskabet hører, samme Dag — altsaa den 24. December 1913 — Dansk Arbejdsmandsforbund en Klage over, at Arbejdsmændene havde foranlediget en partiel Arbejdsstandsning hos Aktieselskabet, og at de havde gjort dette under utvetydig Støtte hos deres Tillidsmænd og Formanden for den stedlige Afdeling af Dansk Arbejdsmandsforbund. Sammenslutningen gjorde endvidere Forbundet opmærksom paa, at Arbejdsmændenes Optræden efter dens Mening var i Strid med den gældende Overenskomst af Marts 1911, Afsnit A, § 6, som fastslaar, at naar Enighed om en Akkordpris ikke kan opnaas, skal Arbejdet udføres i Timeløn, og indeholdt et Brud paa Overenskomstens Mæglings- og Voldgiftsregler, og Sammenslutningen forlangte, at Forbundet uopholdelig skulde foranledige den iværksatte Standsning og Blokade af Losningsarbejdet hævet, idet man samtidig fastslog, at Aktieselskabet vedblivende stod ved de ovenfornævnte Tilbud med Hensyn til Lønvilkaar for Arbejdets Udførelse.

Paa Grund af Helligdagene fremkom Forbundets Svar først den 27. December. Der henvistes i dette til, at Middelfartafdelingen ved Punkt VII i Overenskomsten af 16. December 1911 havde forpligtet sig til »ikke at afslutte selvstændige Akkorder med Skibene om Udlosning af deres Skibe«, og det hævdedes, at der i Konsekvens deraf heller ikke i nærværende Tilfælde kunde anvendes anden Pris end den, der er fastsat i nævnte Overenskomst.

For at gøre Konfliktens Omfang og et eventuelt Erstatningskrav overfor Dansk Arbejdsmandsforbund saa ringe som muligt besluttede Aktieselskabet sig da til at forhale den indgaaede Damper til den gamle Havn og at lade Arbejdet udføre der til de i Overenskomsten af 16. December 1911 anførte Priser, hvilket for Aktieselskabet betød en øjeblikkelig Udgift, da Losningen fra den gamle Havn bl. a. paa Grund af den mellemliggende Kørsel er betydelig dyrere end fra Fabrikkens

egen Havn. Denne Beslutning meddelte Sammenslutningen i Skrivelse af 31. December til Dansk Arbejdsmandsforbund, og samtidig begærede man Mæglingsmøde afholdt, idet man forbeholdt sig at gøre Erstatningsansvar gældende overfor Fagforeningen og Forbundet for de Aktieselskabet foraarsagede Merudgifter.

Der blev derefter den 16. Januar 1914 afholdt Mæglingsmøde hos Aktieselskabet og den 29. s. M. Timandsmøde. Den 12. Februar afholdtes Fællesmøde mellem Hovedorganisationerne og Parterne, men ogsaa dette var forgæves, idet man dels var uenig om, hvad Pris der skulde sættes for Prøvelosningen, dels var uenig om, en Slutningsbestemmelse i et foreliggende Forligsforslag, hvilken fra Arbejdsgivernes Side ønskedes affattet saaledes:

»Man er enig om, at Fabrikkens Arbejdsmænd er forpligtet til at udføre alt dér forefaldende Arbejdsmandsarbejde, men Fabrikken vil dog kun anvende sine egne Arbejdsmænd til Losning, forsaavidt der ikke melder sig et tilstrækkeligt Antal Havnearbejdere fra Middelfart«. medens den fra Forbundets Side ønskedes affattet saaledes:

»Forsaavidt der til Losningsarbejdet ikke melder sig et tilstrækkeligt Antal Havnearbejdere, er Fabrikkens Arbejdere pligtige til at deltage i Losningsarbejdet.

Med Hensyn hertil hedder det i Klagen til nærværende Ret: »Denne Nægtelse fra Arbejdernes Side af at anerkende Arbejdsgiverens Ret til at kræve alt forefaldende Arbejdsmandsarbejde udført efter Overenskomsten mellem Sammenslutningen og Dansk Arbejdsmandsforbund kunde Arbejdsgiverne — efter det Standpunkt, som Dansk Arbejdsmandsforbunds Repræsentanter overfor dette Spørgsmaal har indtaget i denne Sag — ikke godkende, og Mødet endte som Følge deraf resultatløst«.

Kabelfabrikken har opgjort sit Tab ved at maatte losse den omtalte Damper i den gamle Havn i Stedet for ved den nye Kaj til 1810 Kr. 04 Øre, og sit Tab ved at maatte losse en i Slutningen af Februar ankommen Damper paa samme Maade til 1053 Kr. 16 Øre.

Under Henvisning til det Anførte har Klagerne hævdet, at Dansk Arbejdsmandsforbund og dettes Middelfart-Afdeling ved den iværksatte Blokade af det paagældende Arbejde har begaaet Brud saavel paa Septemberforligets Pkt. 2 og 4 som paa Overenskomsten indenfor Jærn- og Metalindustrien, Afsnit A, § 1, sidste Stykke og Afsnit B § 12, samt at der ved Nægtelsen af at udføre Arbejdet i Timeløn er begaaet Brud paa Afsnit A § 6 i samme Overenskomst.

Klagerne har derfor nedlagt Paastand om, at De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbund og dettes Middelfart-Afdelings Vegne for disse Overtrædelser idømmes en Bod, der mindst kan dække det af A/S Nordisk Kabel- og Traadfabrikker lidte direkte Tab, ligesom de har paastaaet Modparten idømt Sagens Omkostninger.

De Indklagede har paastaaet sig frifundne, og Klagerne paalagt Sagens Omkostninger, hvorhos de har paastaaet A/S Nordisk Kabel- og Traadfabrikker kendt pligtig at respektere Losningspriserne i Overenskomsten af 16. December 1911, indtil denne Overenskomst ved lovlig Opsigelse er traadt ud af Kraft eller erstattet af en anden Overenskomst.

Til Støtte for dette sidste har de bl. a. henvist til, at Kabelfabrikken var den eneste Virksomhed i Middelfart, der modtog den Slags Varer (Jærntraad), som omhandles i denne Overenskomsts § 15, og de har hævdet, at Overenskomsten af Marts 1911 mellem Sammenslutningen og dens Arbejdsmænd slet ikke omfatter Losningsforholdene og derfor ikke forrykkede den da bestaaende Kutyme vedrørende Losningsforholdene i Middelfart Havn, ligesom den heller ikke influerer paa de i den senere afsluttede Middelfart-Overenskomst af December 1911 fastsatte

Priser. Under de forandrede Forhold, hvor Losningen skal foregaa fra Fabrikkens egen Havn i Stedet for fra den gamle Havn, bliver der — efter hvad de Indklagede videre gør gældende — kun Tale om Ordningen af et eneste Forhold: Transporten af Traadrullerne fra Skibet til det Sted, hvor Rullerne sættes i Stak. Om Betalingen for denne Transport kunde der forhandles, og Arbejdsmændene havde givet et Tilbud om en rimelig Pris for dette Arbejdes Udførelse. Men Forhandlingerne herom strandede, fordi der fra Arbejdsgivernes Side fremsattes det ovenomtalte Krav paa, at Fabrikkens Arbejdsmænd skulde være »*forpligtede til at udføre alt der forefaldende Arbejdsmandsarbejde*«. Da Arbejdsgiverne efter de Indklagedes Opfattelse dermed tilsigtede at faa alt Arbejde udført for Minimallønnen (34 Øre) eller dog for den paa Fabrikken gældende Timeløn, uanset om der til Kabelfabrikken overførtes Arbejde fra andre Arbejdspladser, hvor *højere* Betaling kontraktmæssig var fastsat for det paagældende Arbejde, og da dette Princips Gennemførelse efter de indklagedes Mening vilde være ensbetydende med hel eller delvis Annulering af andre Overenskomster, har de Indklagede ment bestemt at maatte protestere mod dette Kravs Berettigelse.

Hovedspørgsmaalet i Sagen bliver herefter, om det Lossearbejde fra den ny Havn, som Kabelfabrikken den 24. December 1913 forlangte udført af 27 af dens Arbejdsmænd i Henhold til Overenskomsten i Jærnindustrien af Marts 1911, og som disse vægrede sig ved at udføre, hører til det Arbejde, som Fabrikken i Henhold til denne Overenskomst er berettiget til at forlange udført af sine Arbejdsmænd, hvorved skal bemærkes, at Overenskomsten ingen almindelig Bestemmelse indeholder om, hvad Art Arbejde der kan forlanges af Arbejdsmændene.

Med Hensyn til dette Spørgsmaal er det nu under Sagens mundtlige Forhandling fra Klagernes Side erkendt, at hvis f. Eks en under Sammenslutningen hørende Fabrik paa sin Grund lader bygge et nyt, stort Kraftanlæg, der skal fundamenteres ved Hjælp af Jord, og Betonarbejde, kan dette sidste ikke forlanges udført af Fabrikkens Arbejdere til Fabrikkens Timeløn, men maa betales efter de særlige Regler, der maatte gælde for Jord- og Betonarbejde. Men — siger Klagerne videre — alt, hvad der hører til Fabrikkens daglige, regelmæssige Arbejde, er Fabrikkens Arbejdsmænd pligtige at udføre til derom vedtagen Akkordpris eller eventuelt til den sædvanlige Timeløn uden Hensyn til Arbejdets Art, og — hævder de — til saadant dagligt, regelmæssigt Arbejde maa det her omhandlede Lossearbejde henregnes, saa snart det foregaar til Fabrikkens egen Kaj paa Fabrikkens egen Grund.

I dette sidste kan Retten imidlertid ikke give Klagerne Medhold. Overenskomsten af Marts 1911 maa ligesom enhver anden Overenskomst forudsættes at bygge paa de af begge Parter ved dens Indgaaelse kendte eller forudsete Forhold. Det Arbejde, som i Henhold til den kan forlanges udført af Arbejdsmændene, maa derfor være Arbejde af samme eller lignende Art, som det man ved Overenskomstens Indgaaelse maa antages at have haft for Øje, men derimod ikke Arbejde, der fremkommer i nye Fabrikker eller ved Ombygning eller Udvidelse af gamle, naar dette nye Arbejde er af væsentlig anden Art end det, man hidtil har regnet med, eller i væsentlig Grad griber ind paa Omraader, der indenfor Organisationerne er regulerede ved andre Overenskomster under Hensyn til andre Arbejderkredses og Arbejdsgiverkredses Interesser. Men til nyt Arbejde i heranførte Forstand findes Lossearbejdet til Kabelfabrikkens ny Havn netop at maatte henregnes. Ikke blot er Skibslosning i sig selv et Arbejde af en særlig Beskaffenhed, der formentlig for den ikke deri Øvede, som kun i Ny og Næ sættes til at udføre det, efter Omstændighederne kan føles som særligt strengt, men det er derhos

et Arbejde, som, efter hvad der er oplyst for Retten, hidtil ikke har hørt til den daglige Drift af nogen under Sammenslutningen hørende Fabrik, og det er endelig i det foreliggende Tilfælde, hvor Arbejdet som Følge af Fabrikkens Anlæg af egen Havn skal flyttes til denne fra Middelfart gamle Havn, et Arbejde, hvortil der knytter sig en væsentlig Interesse for Havnearbejderne i Middelfart, jfr. Overenskomsten af December 1911, som Kabelfabrikken tilmed hidtil har respekteret paa samme Maade, som om den selv havde underskrevet den.

De 27 Arbejdsmænds Nægtelse af at gaa i Gang med dette nye Losse-arbejde, forinden der i Forstaaelse med den stedlige Arbejdsmandsafdeling var fastsat en Pris derfor, kan herefter ikke betragtes som en uberettiget Arbejdsstandsning, og de Indklagede vil derfor være at frifinde.

Efter det for Retten oplyste, maa Hovedgrunden til, at der i denne Sag ikke er naaet et Forlig, til Trods for de mange forudgaaende Forhandlinger, og til Trods for, at Parterne med Hensyn til selve Prisspørgsmaalet synes at have været hinanden meget nær, søges i det ovenomtalte fra Klagernes Side opstillede Krav om Anerkendelse af Fabrikkens Arbejdsmænds Pligt til at udføre alt der forefaldende Arbejde, og da dette Krav, naar det forstaas efter dets Ordlyd, endog efter Indholdet af Klagernes egen Procedure har været urimeligt, findes Klagerne at burde betale Sagens Omkostninger, efter Omstændighederne med 200 Kr.

Kendelse.

De Indklagede, De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dettes Middelfart Afdelings Vegne, bør for Tiltale af Klagerne, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Klagerne med 200 Kr.

Lønbevægelser og Konflikter.

Kvinderne paa Carl Lunds Fabriker. Kvindeligt Arbejderforbund har den 21. Februar oprettet Priskurant med A/S Carl Lunds Fabriker i København for de i Blikkenslagerfaget beskæftigede Kvinder. Derved opnaaedes en Regulering af gamle Priser paa en saadan Maade, at en af Fabriken tilsigtet Lønreduktion blev forhindret.

Den paagældende Priskurant udløber sammen med Firmaets og Forbundets almindelige Overenskomst af 1. Decbr. 1910; tidligst 1. Decbr. 1914.

Snedkerne hos H. Flensted i Hjørring. Den 2. Februar nedlagde Snedkersvendene Arbejdet hos Snedkermester Flensted i Hjørring, dels paa et Timelønsspørgsmaal og dels for at faa en afskediget Arbejder genantaget.

Ved Forhandlinger den 6. og 11. Februar blev der Enighed om at Arbejdet skulde genoptages den 13. men Svendene mødte ikke. Nye Konferencer bragte heller ikke Sagen i Orden, og Arbejdsgiverforeningen truede derfor med Klage til Den faste Voldgiftsret.

Ved et Fællesmøde den 5. Marts gik Sagen imidlertid ud af Verden, idet man enedes om følgende Afgørelse:

Arbejdet genoptages Mandag Morgen den 9. Marts i det Omfang, i hvilket Snedkermester Flensted kan beskæftige Folkene. Snedkermester Flensted forpligter sig yderligere til i det første Halvaar ved Nyantagelser fortrinsvis at antage de tidligere Arbejdere, der ikke nu faar Ansættelse hos ham.«

Udlandet.

De østrigske Typografers Kamp.

Om denne skrives der fra Wien til *Den internationale faglige Efterretningskorrespondance*: Med Aaret 1913 udløb en for hele Østrig i 8 Aar gældende Tarif for Bogtrykker-

faget. Østrigs hele Arbejderbefolkning havde med den største Interesse imødeset dette Øjeblik, dels fordi det her drejede sig om en Landsoverenskomst, afsluttet mellem to mægtige Organisationer, og dels fordi flere af de senere Aars Hændelser tydede paa, at Overenskomstens Fornyelse ikke vilde kunne foregaa uden svære Kampe. Typograferne havde ikke i 22 Aar ført nogen Kamp, idet det stedse var lykkedes ad fredelig Vej at gennemføre væsentlige Forbedringer.

Denne Gang skulde imidlertid det opsamlede temmelig store Krigsfond i Arbejdernes Kasse blive opbrugt. Saaledes var det Arbejdsgivernes Ønske, og Arbejdernes Angreb maatte da blive til et Forsvar. Begivenhederne fulgte hurtigt paa hverandre. Først udvekslede man gensidigt sine velforberedte Forslag. Arbejderne havde revideret den bestaaende Tarif og udbygget den efter Tidens Krav. Deres væsentligste Krav gik ud paa en almindelig Lønforhøjelse, en Forhøjelse af Minimallønnen med 3 Kr. ugentlig og en Forkortelse af den daglige Arbejdstid fra $8^3/_4$ til $8^1/_2$ Time. Arbejdsgiverne kom derimod med en hel ny Ønskeseddel. De vilde forringe bestaaende Forhold og næsten slet ingen Forbedringer gaa med til. Deres Forslag opfattedes af Arbejderne som Provokation. Arbejdsgiverne forlangte Lønnedsættelse for Maskinsætterne, for, som det hed, at forringe Lønforskellen mellem Maskin- og Haandarbejde, men i Virkeligheden for at kunne producere billigere. Dette vilde være til Arbejdernes Skade, ikke blot materielt, men ogsaa moralsk, da det samtidig skulde tillades at anvende ikke-faglærte Folk ved Maskinerne. Dette vilde have været ødelæggende for den faglige Organisation. Lønningerne vilde være bleven trykket nedad, og Arbejdsløshedens Omfang vilde blive uhyre, saaledes som det har vist sig i mange Fag, hvor Arbejdsgiverne er eneherskende. Naturligvis skulde Maskinernes Ydeevne ogsaa forøges, nemlig ved en raffineret Udnyttelse af den menneskelige Arbejdskraft.

Overfor Trykkerne nærede Arbejdsgiverne de samme Ønsker, og Kapitalismens Umættelighed kom saaledes tydeligt og klart til Udtryk. Parterne stod altsaa overfor hinanden som to uforenelige Modsætninger. Og begge Parter havde fuld Tilslutning fra deres øvrige Klassefæller i Landet.

De første Forhandlinger fandt Sted medio November, men strandede efter 4 Dages Varighed, idet Arbejdsgiverne ingen Indrømmelser vilde gøre. En aaben Styrkeprøve var dermed uundgaaelig. Men allerede efter faa Dages Forløb var Arbejderne i Forsvarsstilling. Den 29. November blev en Del Kolleger opsagt, først og fremmest de ældste, og den 6. December opsagdes et endnu større Antal overalt i Riget. Dette stimulerede i høj Grad Arbejdernes Kampstemning. Deres Sammenhold viste sig paa en Maade, som Arbejdsgiverne ikke havde ventet. De Kolleger, som endnu var i Beskæftigelse opsagde deres Pladser 13. December, men endnu før Jul havde de fleste Arbejdere forladt Trykkerierne, idet de som oftest fik øjeblikkelig Afsked. Imidlertid havde Arbejdsgiverne søgt ved Plakater og Flyveblade at paakalde Offentlighedens Hjælp. »Nødskrig« udsendtes med den mest uforskammede Løgn og Bagvaskelse og Mistænkeliggørelse overfor Arbejderne; saa gemene var disse Publikationer, at mange af dem vil blive staaende som evige Vidnesbyrd om Arbejdsgivernes Skændsel. Hele Forholdet skildredes uafladeligt saaledes som om Arbejderne vilde ødelægge Faget, være »Herrer i Huset« og berøve Arbejdsgiverne enhver Mulighed for at udnytte Maskinerne, medens det jo i Virkeligheden kun drejede sig om en Beskyttelse af menneskelig Arbejdskraft. Kravet om en paritetisk Arbejdsanvisning spillede en stor Rolle, thi Arbejdsgiverne følte sig, ganske uden Grund, brøstholdne ved Fagorganisationernes hidtidige Arbejdsanvisning. Største Delen af

Provinsredaktørerne satte sig ved Sættemaskinerne og blev saaledes Skruebrækkere. Enkelte Skruebrækkere skaffedes fra Udlandet, eller derved, at Folk, som forlængst havde forladt Faget, nu fandt en gunstig Lejlighed til at vende tilbage til dette, idet de faldt de Strejkende i Ryggen. Iøvrigt hjalp man sig med sine Familiemedlemmer, med Lærlinge og med det administrative Personale, for at faa det mest paatrængende Arbejde fra Haanden. Et Mæglingsforsøg fra Regeringens Side besvarede Arbejdsgiverne derhen, at Tiden endnu ikke var inde for et saadant.

Paa den Maade forløb Uge efter Uge, og Forbitrelsen voksede paa begge Sider. Endelig kunde Arbejdsgiverne ikke længere modsætte sig Regeringens energiske Mæglingsforsøg, saa meget mere som de tyske Bogtrykkeres Lønningsudvalg gentagende havde tilbudt sin Hjælp med at bringe Forsoning tilveje. Der forhandledes i 3 Uger, og efter at de nævnte Institutioner havde afsagt Kendelse i flere Spørgsmaal, kom det til Forlig.

I Kampen havde deltaget henimod 14,000 Arbejdere, af hvilke efterhaanden et Par Tusinde gik fra, ved at enkelte Arbejdsgivere gik ind paa Arbejdernes Fordringer, saaledes særlig i Graz.

De Betingelser, hvorpaa Kampen afsluttedes er i Korthed følgende: Arbejdstiden forkortedes med ½ Time ugl. Minimallønnen forhøjes det første Aar efter Læretiden med 1 Kr.; i Wien forhøjes Lønnen for Svende over 23 Aar med 4 Kr. og for de øvrige Svende med 3 Kr. Provinsbyerne var ifølge den gl. Tarif inddelt i forskellige Lønklasser. Nogle af Byerne hævedes nu op i højere Lønklasser, og den laveste Lønklasse afskaffedes ganske, saaledes at de paagældende Byer opnaar en gennemgaaende Lønforhøjelse. Svende, som alt oppebærer den nye Minimalløn, faar Tillæg paa 1—4 Kr. ugl. Akkordlønnen forhøjes med 4 Heller (3 Øre) pr. 1000. For Maskinsættere, hvis Arbejdstid er 8 Timer daglig, og for Trykkere opnaaedes væsentlige Forbedringer, selv om alle Arbejdernes Ønsker ikke paa langt nær gik i Opfyldelse. Arbejdsanvisningen, som hidtil væsentligst var i Arbejdernes Hænder, skal i Fremtiden ordnes i Fællesskab.

Samtidig med Typograferne var ogsaa Hjælpearbejderne istand til at afslutte en ny Overenskomst i Wien og nogle andre Byer. Arbejdstiden forkortedes med ½ Time ugl. Minimallønnen og højere personlige Lønninger forhøjedes med 2 Kr. ugl. I en Række Byer forhandles endnu. Talrige Skruebrækkere havde optaget Arbejdet, og kun en stærk Organisation og Centralisation har muliggjort det skete Fremskridt.

(1 østr. Krone = 100 Heller = 75 Øre skand, Mønt.)

Dette er Hovedpunkterne i Overenskomsten, som skal vare i 5 Aar. Den svarer ikke i mindste Maade til Arbejdernes Ønsker og gennemførtes kun modvilligt. Men Arbejdsgivernes Plan er fuldstændig forfejlet, idet de vilde helt lamme Organisationens Handlekraft, ødelægge Aartiers Kulturarbejde og fremkalde Uenighed i Arbejdernes Rækker. Arbejderne, som jo endog har maattet bringe et Blodoffer, er fremdeles enige, kampberedte og kampdygtige. Den borgerlige Presses rasende Skælden over Arbejdsgivernes Nederlag formaar ikke at ændre dette Faktum, højst kan den tjene til at dulme Smerten derover.

Lønbevægelsen har desværre krævet et Blodoffer. Fagets Tillidsmand i Tetschen (Bøhmen) blev skudt af en Skruebrækkeragent, da han paa fredelig Maade vilde tiltale nogle indførte »Arbejdsvillige«. Skruebrækkeragenten har i længere Tid drevet denne smudsige Haandtering. Iøvrigt paastaas, at han staar i Tjeneste hos det hemmelige Politi i Berlin. At han fortjener Politiets og Arbejdsgivernes Tillid fremgaar deraf, at han fra 1895 til 1902 i 17 Processer er bleven idømt Fængsels-

og Tugthusstraf for Legemsbeskadigelse, Hæleri, Tyveri og Rufferi.

I hver enkelt Tilfælde var Straffetiden fra en Uge til 1½ Aar.

Strejker og Lock-outer i Holland 1913.

I Holland forekom i Aaret 1913 ifølge den officielle Statistik 385 Strejker (mod 265 Aaret før). Af disse anmeldes for 343 (260) Vedkommende Antallet af deltagende Arbejdere, og dette var 22,248 (19620). Tallet paa de af 381 (263) Strejker berørte Virksomheder var 1759 (1455). I 242 Tilfælde krævede Arbejderne Lønforhøjelse, i 16 Tilfælde Opretholdelse af de bestaaende Lønsatser. I 78 Tilfælde stillede de andre Fordringer m. H. til Lønnen. I 75 Tilfælde gjaldt Kravene Arbejdstiden, i 10 Tilfælde Organisationsspørgsmaal, i 37 Tilfælde Genantagelse af afskedigede Arbejdere, i 5 Tilfælde Arbejdsordningen, i 34 Tilfælde Overenskomster osv. Af Sympatistrejker forekom der 3.

Antallet af Lock-outer er imidlertid steget langt hurtigere. Af dem var der det sidste Aar 27 (1912: 18) med 5945 (2052) Arbejdere. Arbejdsgivernes Fordringer var: i 10 Tilfælde Bibeholdelse af nuværende Lønsatser, i 3 Tilfælde Lønnedsættelser, i 7 Tilfælde andre Lønspørgsmaal. I 6 Tilfælde var Stridens Genstand Arbejdstiden, i 1 Tilfælde Arbejdsordningen, i 4 Tilfælde krævedes Strejker afsluttet, i 3 Tilfælde drejede det sig om Organisationsspørgsmaal, i 5 Tilfælde om Overenskomstforhold og i 10 Tilfælde om andre Spørgsmaal. Et Tilfælde var en Sympatilock-out. I 5 Tilfælde endte Lock-outen med Arbejdsgivernes Sejr og i 17 Tilfælde med Forlig. Af Strejkerne, saavidt Resultatet af dem er bekendt, endte 70 med gunstigt, 144 med delvis gunstigt, og 115 med ugunstigt Resultat.

Fagorganisation og Arbejder-Politik i England

Ifølge Landets Love skal der i enhver Fagorganisation findes en Afstemning Sted, inden denne maa bruge af sine Pengemidler til politisk Virksomhed. Ifølge ofiiciel Beretning fra vedkommende Regeringsdepartement var denne Afstemning ved Midten af Januar sluttet i 25 Organisationer. I disse er der afgivet 473,880 Stemmer for og 323,613 Stemmer imod Bevillingen af Midler til politisk Anvendelse, medens 22,001 Stemmer var ugyldige. Der var allevegne Flertal for Forslaget, hos Bjergværksarbejderne f. Ex. 261,643 St. mod 194,800, hos Væverne 98,158 mod 75,893, hos Maskinarbejderne 26,586 mod 12,740 o. s. v, Men Modstanden mod politisk Virksomhed er selv indenfor Fagforeningerne uhyggelig stor. Et glædeligt Tegn er det dog, at kun forholdsvis faa Medlemmer har brugt deres lovhjemlede Ret til, ved at afgive en særlig Erklæring, at fritage sig for at betale det politiske Ekstrakontingent.

Fra Mexiko.

Af en interessant Artikel i det amerikanske Formerforbunds Medlemsblad fremgaar, at Formerne i *Mexiko* allerede i flere Aar har beskæftiget sig med Oprettelsen af en Organisation. Forud for sit Valg havde den tidligere Præsident Madero tilsagt Arbejderne Foreningsretten, og Formerne oprettede et Forbund, som allerede det første Aar havde 5 stærke Afdelinger. Lovene indeholdt Bestemmelser baade om Strejke- og Sygeunderstøttelse og om Begravelseshjælp og flere andre Opgaver blev taget op. Bl. a. virkede man for at samle alle mexikanske faglige Organisationer til en Lands-Centralisation. Men med Regeringens Fald gik baade Formernes og alle andre Arbejderorganisationer tilgrunde.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 39 ❋ KØBENHAVN DEN 28. MARTS 1914 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: Arbejdsløsheds-Statistik. Udlandet. Lønbevægelser og Konflikter (Barnevognsarbejderne i København. Bogbinderne Landet over. Litograferne hos Dansk litografisk Principalforening. Møllerne i Aalborg og Nørresundby. Møllerne i Roskilde. Snedkerne hos A/S Phønix i København). Den internationale faglige Bevægelse i Aaret 1912. Adressefortegnelse.

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Marts 1914.

Afdelingsformænd eller -kassererе, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. April 1914.

Udlandet.

Fra Arbejdsgivernes Lejr.

De *amerikanske* Fagforeningers hurtig voksende Magt fører naturligvis ogsaa til, at Arbejdsgiverne mere og mere slutter sig sammen. Man har allerede i næsten alle Industrier særlige og meget stærke Organisationer til Varetagelse af Arbejdsgiverinteresserne. Disse Foreningers Tal er nylig bleven forøget med et Forbund af Møbelfabrikanter, som efter de evropæiske Udbytterforeningers Mønster opkræver et temmeligt højt Bidrag, der retter sig efter det udbetalte Løn-Beløb. Centraliseringen er derved saa vidt, at Forbundsledelsen i Nødsfald har Ret til at bestemme over de i Afdelingskasserne beroende Midler. Forbundets Hovedopgave skal være, at bekæmpe »uretfærdige Arbejderfordringer« og at gennemføre Principet »open shop« (Arbejdsgivernes Ret til at beskæftige uorganiseret Arbejdskraft).

Ogsaa i *Storbritannien* gaar det fremad med Kæmpeskridt med Arbejdsgivernes Organisationer. For ikke længe siden drøftede en Konference af Arbejdsgiverorganisationer for fuldt Alvor Oprettelsen af et Fond paa en Milliard til Bekæmpelse af Fagforeningerne, og nu har fornylig en lignende Konference fundet Sted i London. De gamle Klager over »Fagforeningstyranni« lød naturligvis ogsaa her. Man krævede ad Lovgivningens Vej Forbud mod Strejkevagter som overhovedet mod alle Forbindelser, der tilsigter »Desorganisation indenfor Samfundet«. Ligeledes forlangte man, at Fagforeningerne skulde gøres ansvarlige for deres Medlemmers Handlinger osv. Mange af de tilstedeværende Arbejdsgivere ivrede for Plan om en Stor-Lockout som Svar paa enhver almindelig Strejke.

Avstralien.

Arbejderregering og Strejker.

I Ny Sydwales har Arbejderpartiet ved de fornylig stedfundne Valg paany vundet en glimrende Sejr over de i det liberale Parti forenede Modstandere. Under Valgkampagnen havde disse ganske særlig søgt at fange Stemmer ved Paastanden om, at Arbejderpartiet var en bestandig Fare for den økonomiske Samfundsfred og at f. Eks. Lønkampenes Antal havde været betydelig større under Arbejderregeringen end under det liberale Regimente. Men de af Arbejderregeringen i den Anledning foretagne statistiske Undersøgelser viste imidlertid et helt andet Resultat. Med

lige lang Regeringsvarighed konstateredes der under liberalt Regimente 531 Strejker med 120,366 Deltagere og 2,512,468 tabte Arbejdsdage, under Arbejderregeringen derimod kun 388 Strejker med 92,437 Deltagere og 771,413 tabte Arbejdsdage. Efter denne Statistik faldt der paa hver Deltager under liberalt Regimente 28,7, men under Arbejderregimentet kun 8,3 tabte Arbejdsdage. Under de nuværende Samfundsforhold kan selv en Arbejderregering ikke forhindre Strejker helt; men alene dens Eksistens er nok til at betage Arbejdsgiverne deres Tillid til Statsmagtens Indskriden overfor Arbejdere, som kæmper for en Forbedring af deres Stilling. Denne Omstændighed forklarer ogsaa, hvorfor Strejkerne har kunnet endes saa meget hurtigere under det af Kapitalisterne saa forhadte Arbejderregimente.

Ny Zeeland. Paa Grund af de sidste store Strejker, som i Hovedsagen har været rettet mod det tvungne Voldgiftsvæsen, er bl. a. ogsaa Formanden for den faglige Hovedorganisation, Young, bleven dømt til 3 Maaneders Fængsel for »Ophidselse af Arbejderne«. Hans Klage over denne Dom er nylig bleven afvist.

Norge.

Den norske faglige Landsorganisations *Meddelelsesblad* udkommer fra 1. Januar med 16 til 32 Sider hver Maaned og tilstilles alle Fagforeningsmedlemmer gratis. Dermed har Bladet naaet det største norske Oplag. Januar-Numret udkom i 71.000 Eksemplarer.

Tobaksarbejderne i England.

Paa Foranledning af den engelske faglige Hovedorganisation er der nylig afholdt en Konference af Repræsentanter for 7 lokale Tobaksarbejder-Fagforeninger. Konferencen vedtog at anbefale Organisationerne at slutte sig sammen til et *Engelsk Tobaksarbejderforbund.* Til dette Formaal skal der den 5. Marts afholdes en ny Konference i London. Organisationsforholdene blandt de engelske Tobaksarbejdere har hidtil været meget mangelfulde.

Sammenslutning af Bagere og Konditorer i Østrig.

Der har i Aarevis været forhandlet om en saadan Sammenslutning, og Fagets internationale Sekretær, Allmann, Hamburg, har endog været medvirkende. Hidtil er dog Forsøgene strandede paa Modstand indenfor Konditornes Kreds. I dette Tilfælde er det imidlertid gaaet som saa ofte før i Abejderorganisationernes Historie. Den fælles Fjende har lært Arbejderne at finde sammen. Man kom til at føre en haard Kamp mod et stort Firma og maatte efter 5 Ugers Strejke afslutte denne uden Resultat. Herved aabnedes alles Øjne for Nødvendigheden af en stærkere Sammenslutning, og nye Forhandlinger førte endelig til et positivt Forslag om at sammensmelte de to Forbund til et. Dette Forslag blev vedtaget paa et Delegeretmøde indenfor Konditorforbundet den 1. Februar og kan dermed betragtes som sikret. Der er fastsat visse Overgangsbestemmelser, hvorefter det nye Forbund begynder sin Funktion den 1. Januar 1915. Der regnes med at være ca. 40,000 organisationsmulige Arbejdere (Kvinder og Mænd) indenfor Faget. Det hidtilværende Bagerforbund har nærved 10,000 Medlemmer og Konditorforbundet godt 1,000.

Vandrearbejdere i Tyskland.

Indførelsen af fremmede Arbejdere er et af de tyske Arbejdsgivere stærkt benyttet Middel til at modvirke deres Arbejderes Lønkrav. For at holde disse fremmede Arbejdere fjernt fra de tyske Arbejderes Organisationer og saa vidt mulig at kunne bruge dem som Strejkebrydere, lægger man dem ad statsretlig Vej alle mulige Hindringer i Vejen. De er Genstand for en stræng og særlig Politikontrol. Hvert Aar maa de løse et nyt Opholdsbevis og kan

udvises naarsomhelst, hvis de kommer i Strid med Arbejdsgiveren. Anvendelsen af fremmede Sprog i offentlige Forsamlinger er forbudt, hvilket lægger Fagforeningernes Organisationsarbejde de allerstørste Hindringer i Vejen. Fagforbundene har derfor oprettet særlige Blade for italienske og polske Arbejdere, og de skaffer fra Arbejdernes Hjemland Blade til dem, der taler andre Sprog.

Lønbevægelser og Konflikter.

Barnevognsarbejderne i København. Firmaet *P. F. A. Thomsens Efterfølger* opsagde den hidtil gældende Overenskomst med Barnevognsarbejdernes Fagforening til Udløb 1. Februar og Fagforeningen opsagde senere den med Firmaet *P. M. Knudsen* gældende Overenskomst for at søge ensartede Lønningsforhold gennemført hos disse to Firmaer, der er de største i denne Branche i København.

Ved Forhandlinger opnaaedes Enighed og nye Lønforhold traadte i Kraft fra Udløbsdatoen, men da Overenskomsten skulde have Arbejdsgiverforeningens Sanktion, blev denne nægtet. Forhandlingerne blev derfor genoptaget med Repræsentation af Hovedorganisationerne, og i Begyndelsen af Marts Maaned gik Sagen endelig i Orden uden at de Forhold, Fagforeningen havde forhandlet sig til med Firmaerne, blev forringede.

Ved Indgaaelsen af denne Overenskomst blev Arbejdstiden forkortet fra 9 til 8½ Time daglig. Timelønnen blev fastsat til Arbejdernes Gennemsnitsfortjeneste i Akkord, og en Priskurant, der omfatter den væsentligste Del af Fagets Arbejde, blev samtidig gennemført.

Endelig blev det fastslaaet, at Arbejde, der udføres udenfor den egentlige Barnevognsfabrikation, skal betales med 15 % Tillæg til den beregnede Gennemsnitsfortjeneste.

Overenskomsten udløber tidligst 1. Februar 1916.

Bogbinderne Landet over. Bogbinderforbundet har faaet Sanktion til at opsige Overenskomsterne med *Bogbinderlavet i København* og *Centralforeningen af Bogbindermestre i Provinserne* til Udløb 1. Juli 1914.

Litograferne hos Dansk litografisk Principalforening. Litografisk Forbund har faaet Sanktion til at opsige Overenskomsterne for Litografer, Trykkere og Lito-Slibere til Udløb 1. Juli 1914.

Møllerne i Aalborg og Nørresundby. Den 13. Februar 1914 sluttede Dansk Mølleriarbejderforbund Overenskomst med Cementfabrikerne *Aalborg*, *Danmark*, *Norden* og *Nørresundby*. Timelønnen forhøjedes fra 40 til 42 Øre og Tillægsbetalingerne for Arbejde udenfor den normale Arbejdstid forhøjedes samtidig betydeligt.

Overenskomsten udløber tidligst 1. Februar 1916.

Møllerne i Roskilde. Fra 1. Decbr. 1913 har Dansk Mølleriarbejder-Forbund afsluttet 2-aarig Overenskomst med *Vind-, Vand- og Motormøller i Roskilde og Omegn.*

Minimallønnen for ældre Svende sattes til 24 Kr. og for Ungsvende til 19 Kr. om Ugen. Samtidig forkortedes Arbejdstiden noget og 3 Dages Sommerferie gennemførtes. Lønsatserne betyder ca. 2 Kroners Forhøjelse.

Snedkerne hos A/S Phønix i København. A/S Phønix havde ved et Arbejde paa Panoptikonbygningen i København en Formand, der kom paa Kant med Svendene, som derfor i et Antal af 23 Mand forlod Arbejdet den 28. Februar.

Den 4. Marts afholdtes et Fællesmøde om denne Sag, som afsluttedes med følgende Forlig:

»Arbejdet genoptages straks i samme Omfang som før Arbejdsstandsningen, idet Fagforeningen erkender, at Arbejdsstandsningen er stridende mod Fagets Overenskomst.

Arbejdernes Klager imod Formand Jen-

sen henvises til Afgørelse ved Fagets Voldgiftsret.

Voldgiftsretten anmodes om at afgive sin Kendelse i denne Sag i Løbet af 8 Dage.«

Den internationale faglige Bevægelse i Aaret 1912.

(Efter Den internationale Efterretningskorrespondance.)

I.

Den internationale Fagbevægelses Aarbog, *International Beretning om Fagbevægelsen**) udkommer i disse Dage for 10. Gang.

Denne af *Den internationale faglige Central* udgivne Beretning, som forøvrigt aldrig skulde savnes i noget Arbejderbibliothek, er i Tidens Løb bestandig bleven større og fremtræder nu i et Bind med 354 Sider. Fra Aar til Aar er den vokset, vokset som selve den internationale Fagbevægelse og som den stadig fremadskridende Erkendelse af Nødvendigheden af praktisk Samarbejde mellem Fagorganisationerne i alle Lande. Derom vidner ogsaa den nu foreliggende 10. Beretning, der omfatter Aaret 1912. Ved Siden af den almindelige Beretning, som aflægges af Formanden for Den internationale faglige Central, *C. Legien*, aflægges der selvstændige Beretninger af Landsorganisationerne i 20 forskellige Lande, og i 2. Del, Beretninger fra 25 internationale Fag-Sekretariater.

Ved Begyndelsen af Aaret 1912 var der 19 Lande tilsluttet Den internationale faglige Central (fremtidig betegnet ved D. i. f. C.). I Aarets Løb er Tallet paa fagorganiserede Arbejdere i disse Lande steget fra 11,435,498 til 13,158,903. Paa de enkelte Lande fordeler Tallene sig som følger: Storbritannien 3,813,973 (Aaret før 3,010,346), Tyskland 3,317,271 (3,061,002), Forenede Stater og Kanada 2,496,000 (2,282,361), Frankrig 1,064,413 (1,029,238), Italien 860,502 (709,943), Østrig 534,811 (496,263), Belgien 231,805 (189,455), Holland 169,144 (153,689), Danmark 139,012 (128,224), Sverrig 121,866 (116,500), Ungarn 111,966 (95,180), Spanien 100,000 (80,000), Svejts 86,313 (78,119), Norge 60,975 (53,830), Finland 23,839 (19,640), Rumænien 9708 (6000), Kroatien-Slavonien 6783 (8504), Bosnien-Herzegowina 5522 (5587) og Serbien 5000 (8337). Medregner man dernæst Fagorganisationerne i Sydafrika med c. 100,000 Medlemmer, Ny Zeeland med 60,600, Australien 433,200 og Bulgarien med ca. 10,000 Fagforeningsmedlemmer, saa viser det sig, at der, fraregnet Rusland, Sydamerika og de nationalkanadiske Fagorganisationer, ialt findes 13,762,700 Fagforeningsmedlemmer.

Tallene paa de organiserede Arbejdere, som i Aarenes Løb har været tilsluttet D. i. f. C. er følgende: 1904: 2,378,975, 1907: 4,079,805, 1910: 6,121,711 og ved Begyndelsen af Aaret 1913: 7,394,461. Hertil kommer desuden Organisationerne i Transvaal og Ny Zeeland, som i 1913 har besluttet at indtræde. Sandsynligvis vil ogsaa Organisationerne paa det avstralske Fastland snart tiltræde D. i. f. C., hvorved det samlede internationalt centraliserede Medlemsantal vil blive ca. 8 Millioner. Af disse henhører under de forskellige Landes Centralorganisationer følgende Antal: Tyskland: 2,553,162, Forenede Stater og Kanada: 2,054,526, Storbritannien: 874,281, Østrig: 428,363, Frankrig: 387,000, Italien: 320,912, Belgien: 116,082, Ungarn: 111,966, Danmark: 107,067, Spanien: 100,000, Svejts: 86,313, Sverrig: 85,522, Holland: 61,535, Norge: 60,975, Finland: 20,989, Rumænien: 9,708, Kroatien: 5,538, Bosnien: 5,522 og Serbien: 5,000.

Som det fremgaar af Tallene har der i Storbritannien været en mægtig Fremgang i Medlemsantallet, nemlig fra 3,010,446 til 3,813,973.

*) 10. Internationale Beretning om Fagbevægelsen 1912, udgivet af den internationale faglige Central (C. Legien), Engel Ufer 15 Berlin, S. O. 16, Tyskland. Bogen er paa 354 Sider og koster 1,50 Mark, for Fagforeningsmedlemmer dog kun 80 Pf. (henholdsvis 1 Kr. 33 Øre og 71 Øre).

Men ikke en Gang Fjerdedelen af disse Medlemmer tilhører Landets Hovedorganisation og dermed D. i. f. C. Men nogle af de udenfor Hovedorganisationen staaende Forbund som f. Ex. Bjergværksarbejderne har dog knyttet international Forbindelse af fagmæssig Art. Den største engelske Lands-Sammenslutning er de engelske Fagkongressers parlamentariske Komité, hvortil hører over 2 Mill. Medlemmer. Denne er ikke nogen Konkurrence-Organisation til Landets faglige Hovedorganisation, tværtimod danner den sammen med denne og med Arbejderpartiet et Fællesudvalg til Varetagelse af de fælles Arbejderinteresser. Desuagtet er den ikke bleven opfordret til Indtrædelse i D. i. f. C., da man her følger den Hovedregel, at kun én Hovedorganisation indenfor hvert enkelt Land kan finde Optagelse. Det er derfor glædeligt, at Sekretæren for den parlamentariske Komitee, Rigsdagsmand *Bowermann*, efter Indbydelse af Legien og med Tilslutning fra den engelske faglige Hovedorganisation deltog som Gæst i den internationale Konference i Zürich 1913. Forhaabentlig vil denne Tilnærmelse medføre, at den nævnte store Sammenslutning indenfor Fagbevægelsens Moderland ret snart slutter sig direkte til D. i. f. C., som derved vilde naa det stolte Medlemstal af 10 Millioner.

Siden den første internationale Beretning fremkom, er Beretningsaflæggelsen stadig bleven bedre, mere omfattende og dog mere ensartet. Dette kan let konstateres blot ved et løseligt Gennemsyn af den 10. Beretning. De for Sammenligningens Skyld saa nødvendige statistiske Tabeller er bleven mere klare, og de mange Huller forsvinder efterhaanden. Der spores en voksende Erkendelse af, at her drejer det sig ikke om statistiske Snurrepiberier, men at en god og alsidig faglig Statistik baade i Agitationen, men navnlig naar Talen er om Organisationernes indre og ydre Konstruktion kan være til uvurderlig Nytte. Kun i nogle Lande spores endnu en Antipati mod al Statistik, eller Mangel paa Forstaaelse af den Betydning, det har, at Organisationerne fører deres egen Statistik, uafhængigt af Regeringens. Saa længe disse Lande, og da først og fremmest De forenede Stater, England og Frankrig ikke føler sig foranlediget til selv at udarbejde et statistisk Materiale, faar den Statistik, som fremskaffes gennem D. i. f. C. ikke den Betydning, den kunde have, hvis den omfattede alle Lande.

F. Eks. er der kun fra 14 Lande opgivet Antallet af *organisationsmulige Arbejdere*. Dette Tal udgjorde i De forenede Stater: 22,234,038 (deraf 2,793,351 Kvinder), Storbritannien 18,261,146 (5,309,960), Tyskland 13,593,391 (4,081,510), Italien: 7,787,166, (2,396,608), Ungarn 2,268,342 (?), Belgien 2,043,000 (711,000), Holland: 906,648 (96,423), Sverrig: 810,000 (135,000), Svejts: 800,000 (?), Finland 450,000 (?) Danmark 439,038 (101,837), Norge 229,260 (25,670), Rumænien 133,866 (?) og Kroatien 40,000 (?). Deraf henhører under Industri, Handel og Transportvirksomhed (i Modsætning til Landbrug) i Storbritannien 87,61 %, Norge 84,95, Svejts 75,00, Holland 68,15, Tyskland 68,12, Sverrig 65,43, Danmark 55,51, Forenede Stater 53,31, Belgien 41,18, Italien 40,19, Finland 33,33 og i Ungarn 23,25 %.

Adressefortegnelse

over Formændene for Arbejdernes Fællesorganisationer i Danmark.

Aalborg: Cigarmager Laurits Mortensen, Fredericiagade 6.

Aarhus: Snedker Mads Falck, Østergade 46 [1].

Assens: M. P. Sørensen, Assens Social-Demokrat.

Assens pr. Mariager: P. Søndergaard.

Bogense: H. Christensen.

Brønderslev: Tømrer A. P. Jensen, Bredgade 65.

Esbjerg: J. H. Ravn, Stormgade 19 [2].

Faxe: Lærer Alfred Date, Kongsted pr. Rønnede.

Faaborg: Bryggeriarbejder N. Nielsen, Adelgade.

Fredericia: Tømrer H. C. Hansen, Købmagergade 36.

Frederikshavn: Smed H. P. Larsen, Emilievej 17.

Frederikssund: Murer J. Wolten, Oppesundby pr.

Frederiksværk: L. Bram.

Glostrup, Taastrup og Omegn: H. Ejlersen, Soc.-Demokr. Exp.

Grenaa: Arbejdsmand Anton Nielsen, Nørregade 12.

Hadsten: Tømrer M. Kristensen.

Haslev: Tømrer Christiansen, Fredensvej.

Helsingør: P. Christensen, Søstræde 4.

Herning: Typograf P. A. Petersen, Skolegade 34.

Hillerød: Maskinarbejder E. V. Carlsen, Nyhuse, Frederiksgade.

Hjørring: Former Jens Jensen, Jørgen H. Nielsensvej.

Hobro: Snedker Chr. Hovendahl, Søndergade 6.

Holbæk: Bager Alf. Petersen, Seidelinsvej 7.

Holstebro: Cigararbejder Anton Andersen, Fredericiagade 27.

Horsens: Typograf Th. Jørgensen, Gersdorffsgade 1.

Hørsholm: C. Jensen, Social-Demokratens Eksp.

Kallundborg: Murer Chr. Schrøder, Præstegade.

Kjerteminde: Støberiarbejder Gustav Luther, Barongaarden.

Kolding: Murer Jens Svendsen, Gølmannsvej.

Korsør: Chr. Jørgensen, Møllebjergsvej 21.

København: Carl F. Madsen, Kompagnistræde 14.

Køge: S. Laursen, Nyportstræde 43.

Lemvig: Slagteriarbejder M. Larsen, Frederiksgade 6.

Lyngby: Bager V. Aggerholm, Nærum.

Maribo: J. F. Løffgren, Nørregade.

Middelfart: Tømrer E. Tønnesen, Hessgade.

Nakskov: Typograf A. Nielsen.

Nyborg: K. Hvidtfeldt, Mellemgade

Nykøbing F.: Cigarmager J. P. Jensen, Søvej 76.

Nykøbing M.: N. Chr. Haurum.

Nørre Aaby: Maskinsnedker R. Jensen.

Nørresundby: Karetmager H. Andersen, Lindholmsvej 27.

Næstved: A. M. Kristensen, Sydsjællands Social-Demokrat.

Odder: Typograf H. P. Hansen, Solvang Allé.

Odense: H. P. Petersen, »Fyns Social-Demokrat.«

Ordrup og Gentofte: Oskar Hansen, Store Baunehus, Gentofte.

Randers: Chr. Bach, Vestergrave 3.

Ribe: Redaktør Th. Thomsen, Ribe Social-Demokrat.

Ringkøbing: Skræder M. Petersen, Reberbanen.

Ringsted: Slagteriarbejder N. P. Jensen, St. Knudsgade 23.

Roskilde: Typograf P. E. Borrild, Kastelsvej 11.

Rudkøbing: Assistent Marinus Larsen.

Rønne: Andr. Nielsen.

Saxkøbing: Otto Petersen, Social-Demokraten.

Silkeborg: Ehlert Nielsen, Silkeborg Social-Demokrat.

Skanderborg: P. K. Rasmussen, Møllegade 20 [1].

Skive: Slagteriarbejder Magnus Damgaard, Søndsbyen.

Skelskør: Niels Jensen, Sorøvej.

Slagelse: Skomager John Madsen, Løvegade 18.

Sorø: Jacob Larsen, Torvet 38.

Stege: Husejer H. Askløf, Fabriksgade, Lendemark pr. Stege.

Stubbekøbing: S. Møller-Larsen, Grønnegade.

Svendborg: Cigararbejder F. Nikolajsen, St. Hansvej 14 a.

Thisted: Dugmager H. C. Hansen, Markedspladsen.

Varde: Snedker Sørensen, Villa Avne, Sundvejen.

Vejen: Tømrer P. Ravn, Rosengade.

Vejle: Holger Larsen, Vejle Social-Demokrat, Dæmningen 3.

Viborg: Tømrer Chr. Willumsen, Sct. Mikkelsgade 13.

Vordingborg: Snedker Lohft-Rasmussen, Næstvedvej.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Marts 1914.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et tydeligt 0. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. April 1914.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Otto Smith.

Skemaet kan i udfyldt Stand sendes i aaben Konvolut for 4 Øre (indenfor Københavns Postdistrikter for 2 Øre).

BERLINGSKE BOGTRYKKERI KØBENHAVN

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 40 ❁ KØBENHAVN DEN 4. APRIL 1914 ❁ 10. AARGANG

INDHOLD: Det nye Grundlovsforslag. Den internationale faglige Bevægelse i Aaret 1912. Arbejdsløsheden i Januar Maaned 1914.

Det nye Grundlovsforslag.

Efter mange, lange og indviklede Forhandlinger er der nu opnaaet Enighed mellem de tre Grundlovspartier, Venstre, Socialdemokrater og Radikale, om et Grundlovsforslag, som i Hovedtrækkene bringer følgende Fremskridt i Forhold til den gældende Forfatning af 1866.

Valgretten baade til Folketing og Landsting udvides til Kvinderne og til Tyendeklassen.

Valgretsalderen til Folketinget nedsættes fra 30 Aar til 25 Aar.

Den Bestemmelse, der kræver 1 Aars Ophold i Kredsen eller Kommunen som Betingelse for Valgret, ophæves.

Folketingets Medlemsantal forøges fra 114 til højst 132. Valgkredsene omlægges og gøres omtrent lige store. Valgloven fastsætter foreløbig 129 Kredse, hvoraf København og Frederiksberg faar de 23 (mod 16 nu). Der indføres Omvalg. Der indføres endvidere Kommuneafstemning, d. v. s. i Valgkredse, der bestaar af flere Kommuner, skal Afstemningen foregaa rundt om i disse. Den offentlige Valghandling bortfalder dermed.

Det samlede Antal Folketingsvælgere bliver ca. 1,200,000 (mod knapt 500,000 nu).

Ved Landstingsvalg afskaffes den privilegerede Valgret. Som bekendt vælger nu de Højstbeskattede i Byerne lige saa mange Valgmænd som hele Vælgerbefolkningen. Paa Landet er de Højstbeskattede selvskrevne Valgmænd. Hver Godsejer vejer lige saa meget som et helt Sogns Vælgere.

Til Gengæld for den privilegerede Valgrets fuldstændige Afskaffelse forhøjes Valgretsalderen fra 30 til 35 Aar. Dog vil alle de, der nu har Valgret, bevare denne og altsaa være med til at vælge det første nye Landsting.

Alle 35-aarige Folketingsvælgere vælger de 54 Landstingsmænd. Det sker — udenfor Færøerne og Bornholm — gennem Valg af Valgmænd. Baade disse Valg og det endelige Valg af Landstingsmænd sker efter Forholdstalsvalgmaaden.

De 54 saaledes valgte Landstingsmænd indstiller efter Forholdstal 12 til kgl. Udnævnelse. De nuværende 12 paa Livstid kongevalgte forsvinder. Dog giver en Overgangsbestemmelse de 12 Kongevalgte i det Landsting, der stadfæster den ny Grundlov, Ret til at tage Sæde i det ny Landsting de første 8 Aar. I disse Aar vil altsaa Indstillingen ikke, eller i hvert Fald kun delvis finde Sted. Dør eller fratræder nogen af disse Kongevalgte, skal det Parti, der forurettes ved denne Overgangsbestemmelse, have Mandatet, og dermed skal der fortsættes, indtil der om muligt er tilvejebragt forholdsmæssig Repræsentation.

Landstinget kan opløses, »naar Folketinget vedtager et Lovforslag, som efter mindst 3 Maaneder før Samlingens Slutning at være oversendt til Landstinget ikke fremmes

af dette, eller som der i et Fællesudvalg ikke opnaas Overenskomst om, og Folketinget da gentager sin Vedtagelse af Forslaget i uforandret Skikkelse, efter at Tinget er blevet fornyet gennem et paa Grund af Valgperiodens Slutning foretaget almindeligt Valg, men der alligevel ikke i den ordenlige Rigsdagssamling, hvori Forslaget paany mindst 3 Maaneder inden Samlingens Slutning er oversendt til Landstinget, har kunnet opnaas Enighed mellem de to Ting om Forslagets Affattelse.« Endvidere opløses Landstinget ved Grundlovsforandringer (der skal foregaa ligesom hidtil, kun at de jo vil kunne foretages langt lettere, eftersom den privilegerede Valgret forsvinder).

Provisoriske Love i Højres gamle Forstand umuliggøres ved nogle ny Bestemmelser i § 25. Det bliver iøvrigt fremdeles Folketinget, der kommer til at præge Finansloven. Skulde der mod Forventning udbryde Konflikt mellem Tingene om Finansloven, gives der grundlovsfæstede Regler for Affattelse af midlertidige Bevillingslove.

Af andre, mindre væsentlige Ændringer i den gældende Grundlov kan nævnes, at Bestemmelserne om Rigsretten skal kunne forandres ved almindelig Lov, og at den uheldige Bestemmelse om, at den, der træder ud af Folkekirken, alligevel skal svare et til hans kirkelige Afgift svarende Bidrag, nemlig til Skolevæsenet, forsvinder.

Den internationale faglige Bevægelse i Aaret 1912.

(Efter Den internationale Efterretningskorrespondance.)

II.

Dette gælder først og fremmest den saa overdentlig vigtige Statistik om Lønbevægelser, Strejker og Lockout'er, Overenskomstforhold osv. Det vilde derfor være i høj Grad i vor Bevægelses Interesse, om *alle* Hovedorganisationer, ogsaa de, der hidtil har undladt det, vilde gøre sig Anstrengelser for selv at skabe en Fagforenings-Statistik. Først da vil det blive muligt for D. i. f. C. ogsaa at udarbejde den internationale Statistik over Strejker osv., som er saa nødvendig.

Af de enkelte Landes Hovedorganisationers Beretning fremgaar det straks, at Lands-Centralisationen i *Storbritanien* ikke paa langt nær endnu er en Hovedorganisation i den Forstand, som har Gyldighed paa Fastlandet. Mindre end Fjerdedelen af Landets samtlige Fagorganisationer tilhører den, og selv for de tilsluttede Organisationer er den nærmest kun en Strejkegenforsikringsanstalt. I den senere Tid har den dog ogsaa udfoldet en saare nyttig Virksomhed ved systematisk at fremme og befordre Sammensmeltningsbestræbelserne hos de mange Organisationer, som bestaar indenfor hvert Fag. Dertil kommer andre vigtige Opgaver, siden Statens Arbejderforsikring er traadt i Kraft. Til en Begyndelse var det Meningen, at denne Lov skulde bygges op med Fagorganisationerne som Grundlag. Men den Modstand, som mange Fagforeninger ydede mod Loven i det hele taget, bevægede saa Regeringen til ogsaa at lade alle Forsikringsselskaber indtræde som Mellemled, sideordnet med Fagorganisationerne saaledes, at den enkelte Arbejder, hvis han da ikke foretrækker den omstændelige Forsikring pr. Post, kun har Valget imellem, at indtræde i sin Fagforening eller i et Forsikringsselskab. Ved en snild og enig Fremgangsmaade fra Fagorganisationernes Side havde det her været mulig for disse ved denne Lejlighed at skaffe sig over 10 Mill. Arbejdere som Medlemmer — foreløbig maaske kun i Forsikringsafdelingen. Dette forsøgte Hovedorganisationen forgæves at bringe i Orden. Dens Bestræbelser strandede imidlertid paa den Mistænksomhed, der er en af Følgerne af de engelske Fagorganisationers indre Splittelse og Spaltethed. Hovedorganisationen maatte resig-

nere og nøjedes med, at oprette en Forsikringsafdeling for de *tilsluttede* Organisationer. Men selv af disse har hidtil kun en Sjettedel kunnet bestemme sig til at indtræde i en Centralkasse. Ogsaa her har altsaa Separationsnykkerne været fremherskende. Følgen er naturligvis bleven den, at de private Forsikringsselskaber ved en beslutsom og forretningsmæssig Fremgangsmaade har faaet mange Millioner Arbejdere som nye Forsikrede, medens Fagorganisationerne — i Stedet for de 10 Mill., som der var Mulighed for — kun opnaaede mindre end een Million nye Medlemmer.

For *Frankrig* meddeles særlig indgaaende om den sidste almindelige Fagforeningskongres's Behandling af og Standpunkt til forskellige vigtige aktuelle Spørgsmaal, som f. Eks. Stillingen til de politiske Partier, Alderdomsforsørgelsesloven, politiske Undtagelseslove, Arbejdstidsforkortelse, Levnedsmiddelfordyrelse og Skolelærernes Organisationsret. Et udførligt Kapitel »Mod Krigen« er ogsaa interessant. Der meddeles herom, at man i Anledning af de Farer, som opstod ved Balkankrigen, sammen med Fagorganisationerne i de interesserede Lande vilde foranstalte Demonstrationer i de forskellige Hovedstæder mod Krigen. Dette afslog imidlertid Organisationerne i disse Lande, da de indre Forhold ikke tillod officiel Deltagelse i en saadan politisk Demonstration. Derpaa indkaldte de franske Organisationer til en extraordinær Fagforeningskongres, som, trods det korte Varsel, blev meget talrigt besøgt. Kongressen vedtog at erklære Generalstrejke i Tilfælde af at en Krig udbrød. Endvidere besluttede man den 16. December at foranstalte en 24 Timers Generalstrejke som Protest mod Krigen. Denne Strejke saa vel som den i Forbindelse dermed foranstaltede storstilede Agitation overalt i Landet har uden Tvivl konstateret, at den franske Arbejderklasse nærer Afsky for enhver Krig.

For første Gang forsøger man at give en selvstændig Oversigt over Strejkebevægelsen. Den trænger naturligvis i høj Grad til Forbedring, men man ser dog af den, at de paagældende Fagorganisationer f. Eks. i det paagældende Aar i 15 Fag har anvendt omtrent 2 Mill. Frcs., hvoraf dog rigtignok den største Del falder paa Chaufførernes Organisation.

Fra *Belgien* meddeles om en glædelig Fremgang i Medlemsantal, nemlig fra 77,000 til 116,000. Dog synes der at have været en lignende Fremgang hos den farligste af de fjendtlige Organisationer, nemlig de af Jesuitbrødre ledede »Kristlige Fagforeninger«. Disse paastaar nemlig, at deres Medlemsantal er steget fra 55,000 til 82,000. Man behøver dog ikke at tage dette fuldt alvorligt, thi disse »Organisationer« undlader konsekvent enhver offenlig Fremstilling, som kan muliggøre en Prøvelse af Tallene, Bestræbelserne for at faa stærke Centralforbund er typisk for den belgiske Fagbevægelse. I Aarets Løb har ikke færre end 7 løse Federationer reorganiseret sig til Centralforbundet og der findes nu kun 8 Fag, hvor man ikke har naaet en saadan fast Sammenslutning.

Atter denne Gang møder den hollandske Hovedorganisation frem med en mønsterværdig Statistik over Fagforeningernes Pengeforhold, Understøttelsesvæsen, Forskydning af Medlemstal osv. Ved Siden af de moderne Fagforeningers Hovedorganisation findes der rigtignok i Holland lignende Centralorganisationer af »anarkistiske«, »kristelige«, »romersk-katolske« og »nevtrale« Fagforeninger. Men de moderne Organisationers Udvikling har ikke kunnet standses af denne ulyksalige Splittelse, selv om denne jo naturligvis maa øve sin Indflydelse paa alle almindelige Forhold i Landet. I 1907 havde den moderne Hovedorganisation kun 20,33 % af alle Hollands organiserede Arbejdere, men i 1912 var dette Tal allerede steget til 30,86 %. Finansforholdenes Tal viser yderligere de moderne Organisationers Overlegenhed. Saa-

ledes beløb Indtægten pr. Medlem pr. Aar sig gennemsnitlig hos de anarkistiske Fagforeninger til 1,95 Gylden, de romersk-katolske 5,53, de kristelige 5,78, men hos de moderne Fagforeninger derimod til 21,31 Gylden. Naar man udskiller Diamantarbejderforbundet, som indtager en Særstilling, bliver Tallet endda 8,44 Gylden. Alle de moderne Fagforeninger har egne Blade, hvoraf 7 udkommer ugentlig, 14 hver 2. Uge, 7 to Gange og 5 en Gang mdl.

Beretningen fra Danmark indeholder en særlig interessant Statistik over Arbejdstidens Længde for alle organiserede Arbejdere.

Den ser saaledes ud:

Den daglige Arbejdstids Længde	1911		1912	
	Antal Arbejdere	Procent	Antal Arbejdere	Procent
Under 8 Tim	316	0,31	486	0,39
8 —	6,189	6,13	6,272	5,11
8½ -	1,955	1,94	3,365	2,74
9 -	21,267	21,06	32,618	26,57
9½ -	31,865	31,56	46,309	37,73
10 -	36,476	36,12	28,071	22,87
Over 10 -	2,908	2,88	5,631	4,59
Ialt	100,976	100,00	122,752	100,00

Fra *Sverrig*, hvor Tildragelserne i Aaret 1909 længe har hvilet tungt over Arbejderbevægelsen, meddeles nu igen om opmuntrende Fremskridt. Skønt Arbejdsgiverorganisationerne viser en Angrebslyst, som næppe nogensinde før i noget Land, har Fagforeningerne dog i 1912 kunnet føre ikke færre end 239 Angrebsbevægelser med 17,849 Deltagere, medens de i 44 Tilfælde med 3,358 Deltagere har maattet forsvare sig overfor Arbejdsgivernes Angreb. For 4203 Medlemmer opnaaedes en Arbejdstidsforkortelse af 14,381 Timer ugentlig og for 8,593 Medlemmer en Lønforhøjelse af gennemsnitlig 2,05 Kr. ugl. Derhos afsluttedes efter Arbejdernes Angrebsbevægelser 195, og efter deres Forsvarsbevægelser 32 Overenskomster, deraf ialt 19 efter Lock-out'er. Disse Kendsgerninger beviser, at de svenske Fagorganisationer har genvundet deres gamle Kampkraft, Beretningen indeholder desuden Kapitler om Statsarbejdernes Strejkeret, Social Lovgivning, Arbejdskamret osv. som ligeledes er særdeles interessante.

Norge kan ligeledes konstatere Fremgang i Medlemstal og vigtige Begivenheder paa Lønbevægelsernes Omraade. Herom faar man Underretning gennem en Række Specialtabeller. Om Udløbsterminen for gældende Overenskomster gives der en letoverskuelig og særdeles nyttig Fremstilling, som for hver Maaned i Løbet af de næste 6 Aar viser, Antallet af udløbende Overenskomster saavel som Antallet af Arbejdere, de berører.

I *Finland* lider Arbejderbevægelsen mere og mere under den russiske Indflydelse, som efterhaanden truer med at kvæle enhver fri Rørelse. De reaktionære Arbejdsgivere drager sig selvfølgelig gerne dette Forhold til Nytte i deres Modstand mod Fagforeningerne. Trods disse vanskelige Vilkaar har det endog været mulig for Fagforeningerne at gøre Fremskridt paa Overenskomsternes Omraade. Ved Udgangen af Aaret eksisterede 104 Overenskomster, gældende for 298 Virksomheder og 13,148 Arbejdere, hvilke Tal under de herskende Forhold maa kaldes meget anselige. Iøvrigt synes der at forestaa den finske Arbejderbevægelse trange Tider, thi den russiske Regering bestræber sig for paa Ruslands eget Omraade med Lænker og Knut at betage Arbejderne Lysten til faglig og politisk Virksomhed, og det har længe været denne Regering en Torn i Øjet, at Arbejderne i det nære Finland, der jo betragtes som en russisk Provins, med Held har virket paa det faglige og politiske Omraade.

Fra *Tyskland* foreligger atter denne Gang en ret omfangsrig Beretning. Medens de frie Fagorganisationer, som tilhører Hovedorganisationen har overskredet et Medlemstal af 2½ Mill., er de Hirsch-Dunckerske, eller liberale Arbejderforeninger stagneret med ca. 110,000 Medlemmer. De »kristelige« Fagforeninger har naaet et Medlemstal af 344,687. Hos

de frie Fagorganisationer har der været en Fremgang af 9,02 %, hos de »kristelige« 1,09 %. Dette Forhold er saa meget mere glædeligt som Arbejdsgiverne, Regeringen og de fjendtlige »Fagforeninger« gør alt for at hindre vor Vækst. Ofte bekæmper de os med den falske Beskyldning, at de frie Fagforeninger driver »politisk Virksomhed«. Hvor uberettiget en saadan Beskyldning er, fremgaar tydeligt af Afsnittene om »Fællesorganisationer« og »Arbejdersekretariater«, og navnlig ved at sammenligne den her skildrede Virksomhed og Virksomheden iøvrigt, i Henhold til Beretningen, med f. Ex. de engelske, amerikanske og franske Fagforeningers Virksomhed. I disse Lande betragtes det som Fagforeningernes selvstændige Ret, at udtale sig om foreliggende politiske Spørgsmaal eller endog at have en fast Forbindelse med det politiske Arbejderparti. I Tyskland er derimod en fuldstændig Arbejdsdeling gennemført saaledes, at Parti, Fagorganisationer og kooperativ Virksomhed hver paa sit Omraade helliger sig de forskellige Opgaver. Om Fagorganisationerne meddeles, at i Aaret 1912 tog ikke færre end 1¼ Mill. Personer Del i Lønbevægelserne. For 479,589 Personers Vedkommende kom det til Arbejdsstandsning. 378,000 Personer opnaaede en Arbejdstidsforkortelse af 830,000 Timer ugentlig og 530,000 Personer en Lønforhøjelse paa ialt 946,000 Mk. ugl. Strejkerne og Lock-out'erne kostede Organisationerne 11½ Mill. Mark. (Siden Hovedorganisationens Oprettelse i 1890 er anvendt ialt 123 Mill. Mk. til Arbejdsstandsninger.) Af Arbejdsstandsningerne endte 61,7 % med fuldstændigt Resultat, og kun 19,3 % uden Resultat for Arbejderne.

Et vigtigt Afsnit danner »Kvinders erhvervsmæssige Arbejde i Tyskland«. Paa Grundlag af officielle Arbejdstællinger paavises her hvilken overordentlig stærk Stigning der er i Antallet af erhversmæssigt beskæftigede Kvinder paa alle Arbejdsomraader.

I 1882 fandtes kun 31,85 Kvinder for hvert 100 erhversmæssigt beskæftigede Mænd, men indtil sidste Tælling, i 1907, er dette Tal steget til 44,36. Det maa formodes, at allerede nu er der lige saa mange Kvinder som Mænd beskæftiget paa Arbejdsmarkedet. Til Trods for at Fagforeningerne allerede har over 200,000 Kvinder organiseret, udgør disse dog kun 8,6 % af det samlede Medlemstal.

Hovedorganisationen i *Østrig* meddeler om et Medlemstab paa noget over 8000. Dette skyldes ikke udelukkende den skrappere Reaktion og de svære Kampe mod de stedse mere samlet optrædende Arbejdsgivere, men ogsaa den beklagelige Omstændighed, at visse zeckiske Arbejdergrupper har udskillet sig, som paa Grund af det evindelige Nationalitetspjat i Østrig har fundet Betingelser for at danne særlige Organisationer for deres Sprogfæller, uafhængigt af de egentlige østrigske Fagorganisationer. Der meddeles ligeledes udførligt om den sociale Lovgivnings Udvikling i Østrig. I Østrig saavelsom i Belgien osv. bekender de frie Fagorganisationer sig aabent til det socialdemokratiske Parti, og mange af Organisationernes bedste Førere er Parlamentsmedlemmer, naturligvis i den socialdemokratiske Fraktion. Det samme er forøvrigt Tilfældet i Tyskland, De skandinaviske Lande, osv.

I *Bosnien-Herzegovina* hersker endnu nærmest forhistoriske Tilstande, hvilket fremgaar af en Lønstatistik fra Sygekasserne. Efter denne var der 2258 Arbejdere, som havde en Dagløn af under 80 Heller, medens 2490 havde 1,20—1,60 Kr.; 3868 havde 1,60—2 Kr., 2725 havde en Fortjeneste af 2—2.40, 3175 havde 2,40—3,20 og kun 4047 havde en Fortjeneste af over 3,20 Kr. Der ligger altsaa en svær Opgave for Fagforeningerne, en Opgave, som bliver yderligere vanskeliggjort derved, at Landet er underkastet en næsten udelukkende militær Administration.

Ungarns Arbejderklasse har i 1912 oplevet nogle af de vanskeligste Tider, den har kendt. Landet hjem-

søgtes af en økonomisk Krise, som forværredes ved Krigen i Nabolandene, og der blev en saa stor Arbejdsløshed, at enkelte Byer saa sig nødsaget til at lade de Arbejdsløse tilflyde Understøttelse af offentlige Midler. Trods alt dette er Fagorganisationerne gaaet frem i Medlemstal og har overskredet det første 100,000. Bevægelsen oplivedes i høj Grad af den udmærkede Valgretskamp, som Arbejderpartiet har ført, og i hvilken de organiserede Arbejdere deltog af alle Kræfter. Thi saalænge det nuværende vilkaarlige Regimente ikke er bleven erstattet af en demokratisk Regeringsform, kan Fagforeningerne ikke gøre sig Forhaabning om at opnaa fri Tale-, Forsamlings- og Organisationsret eller Pressefrihed.

Krisen og den stadige Krigsfare har ogsaa virket hæmmende paa Bevægelsen i *Kroatien—Slavonien*. Her ophævedes endog Forsamlingsretten og Forfatningen. Man tvang alle politiske Blade til at deponere store Kautionsbeløb. Arbejderklassen maatte af den Grund ophæve deres tyske og serbiske Blade, for i det mindste at kunne tilvejebringe de nødvendige 5000 Kr. for det kroatiske Blads Vedkommende. Antallet af Udvandrere steg fra 8215 i Aaret 1911 til 14,225 i 1912. Det er da intet Under, at Fagorganisationernes Medlemsantal er dalet fra 7182 til 5538. Hvor meget der endnu er for Arbejderbevægelsen at udrette i dette Land, kan man skønne deraf, at det formentlig er forrest i Nationernes Rækker, hvad angaar Dødsfald af Tuberkulose, og dog er Landets Industri først i sin Vorden. Ifølge Statens officielle Statistik er Tuberkulose den konstaterede Dødsaarsag ved 16,23 % af alle Dødsfald, i Hovedstaden Agram endog i 26,93 % af Tilfældene. Efter Oplysninger fra Kreds-Sygekassen i Agram, hvortil naturligvis kun Arbejdere hører, skyldes ikke mindre end 51,69 % af alle Dødsfald denne Proletarsygdom.

I *Rumænien* er 9708 af 133,000 Industriarbejdere organiseret. Medlemstallet har før været oppe paa 14,000, men er som Følge af Krisen og af Krigen igen gaaet tilbage. Mest er Tabet af Jernbanemændenes Organisation at beklage. Denne havde alene 18,500 Medlemmer. Den blev udslettet ved en Lov, der fratager alle Statsarbejdere Organisationsretten, og som skylder en »liberal« Regering sin Tilblivelse. Efter en officiel Statistik fremsættes nogle Oplysninger om Industriarbejdernes Lønforhold: 7566 arbejdede for kun Kost og Logis, 10,837 havde indtil 1 Fr. daglig, 37,846 indtil 2 Fr., 40,528 indtil 3 Fr., 17,644 indtil 4 Fr., 9945 indtil 5 Fr., 4896 indtil 6 Fr., 2447 indtil 7 Fr., 1057 indtil 8 Fr. og 781 indtil 9 Francs.

Fra *Bulgarien* foreligger to Beretninger, nemlig fra de to rivaliserende Hovedorganisationer, mellem hvilke Enighed endnu ikke har kunnet skaffes tilveje. Begge Beretninger skildrer tydeligt og klart Arbejderklassens Lidelser og Kamp før og efter Krigen. De bulgarske Arbejderes Offervillighed fremgaar ret deraf, at Organisationerne har kunnet overleve Krigen og endog under denne delvis fortsætte deres velsignelsesrige Virksomhed. Det maa nu haabes, at de ret snart maa finde sammen i en enig Bevægelse og saaledes bedre at kunne magte de Opgaver, som ligger og venter nu efter Krigen.

Serbien har ogsaa lidt frygteligt efter Krigen, og Arbejderorganisationerne her vil ogsaa behøve lang Tid for at hele de Saar, som denne frygtelige Tid har slaaet. Før Krigen var Medlemstallet 8000, men smeltede saa hurtigt sammen. Nu menes det dog snart at være naaet til den gamle Højde. Fagforeningerne har mistet 10—15 % af deres Medlemmer alene ved Udvandring. Det forekommer ikke helt sjælden i Tilfælde af Strejker, at Halvdelen eller endog alle Strejkende udvandrer i Fællesskab. Det samme kan forøvrigt hænde ogsaa i Nabolandene, hvor de økonomiske og politiske Forhold i ligesaa ringe Grad opmuntrer til at blive.

I *Italien* beskæftiges $^2/_3$ af alle Ar-

bejdere ved Landbrug og kun 1/3 i Industrien. Af Landbrugets Arbejdere er 408,000 organiseret og af Industriens 452,000. Af disse tilhører 639,000 eller 74,3 % de frie Fagorganisationer, 108,021 eller 12,6 % de katolske Forbund og 112,000 eller 13,1 % de saakaldte uafhængige Forbund. Af de frie Fagorganisationers Medlemmer staar 320,000 under Hovedorganisationen. En syndikalistisk Hovedorganisation, som imidlertid er oprettet, skal have ca. 100,000 Medlemmer.

Arbejdsløsheden
i Januar Maaned 1914.

For Januar Maaned 1913 er der bleven meddelt Oplysning om Arbejdsløsheden i 62 Fag eller Organisationer for ialt ca. 114,400 Arbejdere. Nedenstaaende Oversigt omfatter imidlertid ca. 5,800 Arbejdere flere (eller ialt ca. 120,200 Arbejdere), idet de givne Oplysninger af Hensyn til Sammenligningen med de foregaaende Maaneder paa enkelte Punkter er blevet suppleret med et skønsmæssigt Tillæg.

Antallet af Arbejdsløse blandt de 120,200 Arbejdere var ved Maanedens Udgang ca. 20,700 eller 17,2 pCt., og Antallet af de i Maanedens Løb tabte Arbejdsdage er opgjort til ca. 448,500 eller 3,7 Dage pr. Medlem.

Af større Fag mangler Oplysninger for Rebslagere og Syersker. Desuden er de meddelte Oplysninger for Stenarbejdere, Dansk Arbejdsmandsforbund og Kvindeligt Arbejderforbund ret ufuldstændige.

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Tilvirkning af Næringsmidler og andre Fortæringsgst												
Mølleriarbejdere	107	107	7	219	443	443	30	742	550	550	37	961
Bageri- og Konditr. arb.	1112	1112	221	5930	1180	1180	47	1078	2292	2292	268	7008
Sukkervarearbejdere.	254	254	14	432	113	113	42	1108	367	367	56	1540
Bryggeriarbejdere ...	2304	2304	29	526	1380	1380	39	736	3684	3684	68	1262
Mineralvandsarbejd. .	64	64	1	26	—	—	—	—	64	64	1	26
Slagteriarbejdere	403	403	6	201	1960	1960	12	513	2363	2363	18	714
Skraatobaksarbejdere	134	134	»	22	454	454	21	595	588	588	21	617
Tobaksarbejdere.....	3490	3490	112	6198	2061	2061	35	1023	5551	5551	147	7221
Tekstilindustri.												
Tekstilarbejdere	1443	1409	43	1103	3686	3669	110	2263	5129	5078	153	3366
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Skrædere	2428	2428	103	2040	1650	1650	181	2005	4078	4078	284	4045
Handskemagere	61	61	»	4	12	12	»	»	73	73	»	4
Hattearbejdere.....	211	211	9	174	83	83	4	438	294	294	13	612
Skotøjsarbejdere.....	1967	1967	215	5931	771	771	54	907	2738	2738	269	6838
Barberere	285	285	36	892	79	79	4	69	364	364	40	961
Jordarbejdere, Bygnings- og Møbelindustri.												
Brolæggere	92	92	60	1625	68	61	23	575	160	153	83	2200
Murere	1824	1824	486	20155	4165	3782	2592	40000	5989	5606	3078	60155
Murarbejdsmænd	831	831	226	6588	—	—	—	—	831	831	226	6588
Hustømrere	1333	1333	453	12571	3307	3307	878	23259	4640	4640	1331	35830
Skibstømrere	265	265	5	97	416	397	21	524	681	662	26	621
Telefonarbejdere	712	712	»	»	248	248	»	»	960	960	»	»
Snedkere	3292	3292	592	15882	3312	3312	658	18534	6604	6604	1250	34416
Billedskærere	90	90	10	288	54	54	7	203	144	144	17	491
At overføre..	22702	22668	2628	80904	25442	25016	4758	94572	48144	47684	7386	175476

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Overført...	22702	22668	2628	80904	25442	25016	4758	94572	48144	47684	7386	175476
Forgyldere	59	59	»	7	50	50	»	12	109	109	»	19
Glarmestre	108	108	26	314	22	22	5	120	130	130	31	434
Malere	1900	1850	1188	29322	2172	2122	1388	33222	4072	3972	2576	62544
Sadelmagere	698	698	165	3594	370	310	96	2400	1068	1008	261	5994
Skifferdækkere	8	8	4	150	—	—	—	—	8	8	4	150
Skorstensfejere	65	65	2	50	—	—	—	—	65	65	2	50
Ovnsættere	12	12	5	105	—	—	—	—	12	12	5	105
Trævareindustri, samt Industrier i hvilke Træ indgaar som en væsentlig Bestanddel.												
Træindustriarbejdere	621	621	41	1986	1726	1726	119	5662	2347	2347	160	7648
Bødkere	262	262	29	472	469	469	66	1785	731	731	95	2257
Drejere	71	71	7	193	211	211	13	492	282	282	20	685
Karetmagere	321	321	32	985	534	534	27	897	855	855	59	1882
Barnevognsarbejdere	28	28	»	»	—	—	—	—	28	28	»	»
Korkskærere	180	180	4	100	26	26	1	24	206	206	5	124
Børstenbindere	168	168	6	181	116	104	4	72	284	272	10	253
Kurvemagere	144	144	»	»	—	—	—	—	144	144	»	»
Læder- og Lædervareindustri.												
Lohgarvere	94	94	5	160	86	86	2	33	180	180	7	193
Hvidgarvere	31	31	1	26	32	32	3	68	63	63	4	94
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Keramikere	768	768	4	104	—	—	—	—	768	768	4	104
Pottemagere	64	64	1	24	41	41	2	29	105	105	3	53
Stenarbejdere	112	112	»	»	374	221	13	424	486	333	13	424
Glasarbejdere	213	123	»	»	145	112	1	34	358	235	1	34
Forarbejdning af Metal og Metalgenstande, herunder Tilv. af Maskiner og Instrum.												
Guld-, Sølv-, Elektropl.	322	322	6	254	128	128	»	»	450	450	6	254
Blikkenslagere	700	700	90	1809	413	413	24	662	1113	1113	114	2471
Metaltrykkere	78	78	6	167	4	4	»	»	82	82	6	167
Jern- og Metalslibere	95	95	13	444	61	61	11	225	156	156	24	669
Gørtlere og Metalarb.	309	309	28	870	79	79	6	246	388	388	34	1116
Smede og Maskinarb.	6800	6800	343	7959	5660	5660	288	6286	12460	12460	631	14245
Formere	350	350	67	1562	1050	1050	91	4582	1400	1400	158	6144
Elektrikere	625	625	48	949	610	610	5	89	1235	1235	53	1038
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	190	149	2	50	992	992	1	143	1182	1141	3	193
Industri i litterær og kunstnerisk Retning.												
Bogbindere	766	766	63	1320	160	160	10	226	926	926	73	1546
Litografer	333	333	14	435	84	84	1	31	417	417	15	466
Typografer	2368	2368	129	3815	1442	1442	48	1143	3810	3810	177	4958
Kedel- og Maskinpass.	616	616	19	522	855	855	31	808	1471	1471	50	1330
Gartnere	170	170	35	610	14	14	»	»	184	184	35	610
Kelnere	747	747	89	2300	428	428	48	1250	1175	1175	137	3550
Dansk Arbejdsmandsf.	14500	11278	2234	42149	25000	19423	6069	102212	39500	30701	8303	144361
Arbejdsm. Fagforening f. Gentofte og Lyngby	—	—	—	—	721	721	142	3718	721	721	142	3718
Lager- & Pakh. arb. (1889)	610	610	17	470	—	—	—	—	610	610	17	470
Kvindeligt Arbejderf.	1935	1935	113	2640	1000	331	2	47	2935	2266	115	2687
Tilsammen	60143	56706	7464	187002	70517	63537	13275	261514	130660	120243	20739	448516

REDAKT.: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal, Kbhvn. K.
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 41 ❁ KØBENHAVN DEN 11. APRIL 1914 ❁ 10. AARGANG

INDHOLD: Tvungen Voldgift i Norge. Den internationale faglige Bevægelse i Aaret 1912. Lønbevægelser og Konflikter (Vinduespolererne ij København). Postforsendelser til De samvirkende Fagforbund.

Tvungen Voldgift i Norge.

Arbejdernes faglige Landsorganisation beslutter Storstrejke.

Som bekendt har den norske Regering fremsat Forslag til Lov om Arbejdstvister, som indeholder Bestemmelser om offentlig Mægling og Strejkeforbud i en vis Tid under Mæglingen samt tvungen Voldgift i saadanne Koflikter, som kan antages at medføre Fare for betydelige Samfundsinteresser. I saadanne Tilfælde kan Regeringen forbyde enhver Arbejdsstandsning og paabyde, at Striden afgøres ved Voldgift. Der er sat Straffebestemmelser med Mulkter op til *2500 Kr.* for Handlinger, der er i Strid med Loven, og Fagforeningsbestyrelser, som deltager i eller under en eller anden Form støtter en ulovlig Arbejdsstandsning straffes ogsaa med Bøder. Vedkommende Organisation hefter for Bøderne.

Fra Fagorganisationens Side er der rejst en heftig Protest mod denne Lov og særlig mod *tvungen Voldgift.*

For mulig at afværge denne Lov, nedsatte Arbejdernes og Arbejdsgivernes Hovedorganisationer en Fælleskomite, hvori man gik ind paa Tanken om *offentlig Mægling* med Adgang for Forligsmanden til, i saadanne Konflikter, som han ansaa for at kunne medføre Fare for betydelige Samfundsinteresser, at paabyde Udsættelse af Arbejdsstandsningen, indtil Mægling var prøvet.

Venstreregeringen og Venstres Flertal i Stortingets Socialkommite har imidlertid intet Hensyn taget hertil, men opretholder Forslaget om *tvungen Voldgift i Interessestridigheder.*

Forslaget kan nu hver Dag ventes optaget til Behandling og Afgørelse af Stortinget.

Landsorganisationen har i Anledning af denne Sag afholdt en ekstra Kongres i Dagene fra den 23.—26. Marts og har besluttet at sende en kraftig Henstilling til Stortinget om at henlægge Loven.

Endvidere har Kongressen efter Forslag af Sekretariatet besluttet at iværksætte en almindelig Arbejdsstandsning over hele Landet for at markere Arbejdernes Uvilje mod Loven.

I Henhold hertil har Sekretariatet udsendt et Manifest, som er saalydende:

Til

Arbejderklassen i Norge!

Landsorganisationens ekstraordinære Kongres

vedtog efter Forslag af Sekretariatet følgende Beslutninger i Anledning af det foreliggende Lovforslag om tvungen Mægling og Voldgift i Arbejdstvister:

1. **Da Socialkomitéens Flertal ikke engang har fundet at kunne tage Hensyn til Fælleskomitéens Indstilling, men har fastholdt den tvungne Voldgift, ligesom Mæglingsordningen er gjort højst utilfredsstillende, finder Kongressen at maatte nedlægge en bestemt Protest mod, at dette Forslag ophøjes til Lov. Paa 67,000 fag-**

organiserede norske Arbejderes Vegne retter Kongressen den stærkeste Henstilling til Stortinget om at henlægge Loven, da den vil være en betydelig Hindring for Arbejderklassens Bestræbelser for gennem Organisationen at varetage sine Interesser. En Lov som den af Socialkomitéen foreslaaede vil ikke kunne regne paa nogen velvillig Medvirken fra Fagorganisationens Side og vil derfor komme til at virke saaledes, at den skaber Konflikter i Stedet for at bilægge dem.

2. **Ved gentagne Udtalelser saavel fra Landsorganisationen som Forbundene og de enkelte Foreninger samt ved den store Massepetition af 1913 og paa anden Maade har Arbejderne tydelig tilkendegivet deres bestemte Standpunkt mod den tvungne Voldgift. Under saadanne Omstændigheder er intet Land i Verden gaaet til det Skridt at fratage Arbejderne Strejkeretten, og Kongressen betragter en saadan Handling som Voldgiftslovens Vedtagelse som et saa alvorligt Brud paa den Organisationsfrihed, som Arbejderklassen hidtil har haft i dette Land, at den har besluttet at iværksætte en almindelig Arbejdsstandsning over hele Landet for at give et Vidnesbyrd om den alvorlige Vilje, som ligger bag Arbejdernes Udtalelser og Protester i denne Sag.**

Et Slægtleds Arbejde er nedlagt for at vække de norske Arbejderes Solidaritet og føre dem sammen til bevidst Varetagelse af deres Interesser. I dette vældige Folkerejsningsarbejde har Arbejderklassen ingen Hjælp faaet af Statsmagterne. Mødsommeligt har Arbejderne selv maattet bygge deres Organisationer op under Modstand fra alle Hold. Men trods dette er det lykkedes at skabe en saa omfattende Organisation, at den i Dag er den stærkeste Drivkraft til Forandring af de økonomiske Forhold i Arbejderklassens Favør.

Den samlede Arbejderklasse maa derfor rejse en flammende Protest mod ethvert Forsøg fra Statsmagternes Side paa at hæmme eller vanskeliggøre Fagorganisationens Arbejde. Enhver saadan Handling er et Indgreb i Arbejderklassens Frihed og de Rettigheder, den har til i det nuværende Samfund at arbejde sig fremad og opad. Det berører derfor alle Arbejderes Livsinteresser paa det dybeste.

Fagorganisationens Evne til at højne Livsvilkaarene er afhængig af Arbejdernes frie Ret til at slutte sig sammen og organisationsmæssig tilbageholde Arbejdskraften for derved at opnaa bedre Vilkaar. Under de nuværende Samfundsforhold er denne Ret en *Nødvendighed for Arbejderklassen*, hvis ikke dens økonomiske Udvikling skal stagnere og Forholdene forværres for de mange Tusinder.

Men netop mod denne Arbejderklassens Frihed i dette Land retter Venstre sit Angreb gennem Lovforslagt om den *tvungne Voldgift*.

De forskellige Kapitalsammenslutninger skal frit kunne bestemme Prisen paa *Hus*, *Mad*, *Klæder*, *Brændsel* osv. Men Arbejderklassen skal i de afgørende og omfattende Spørgsmaal være underkastet en enkelt Voldgiftsdommers Skøn, naar det gælder at fastsætte Salgsvilkaarene paa Arbejdskraften.

Mod denne uretfærdige Ordning, mod dette Overgreb, maa den norske Arbejderklasse rejse sig til en enstemmig og fuldtonende Protest.

Aldrig tidligere har nogen Regering eller noget Parti rettet et saadant Angreb paa Arbejderklassens Frihed. Intet Land i Verden har paaført Fagorganisationen en saadan Tvangslov mod dens enstemmige Protest.

Vældige faglige Kampe har rystet Samfundet saavel i vore nærmeste Nabolande Sverige og Danmark som i de større Industrilande Tyskland, England og lign. Men dog har Statsmyndighederne ikke dèr grebet til tvungen Voldgift. I disse Lande, hvor man har en betydelig større Erfaring om Arbejdskampene, har Myn-

dighederne forstaaet, at Arbejdernes Strejkeret er en *Menneskeret* i vort nuværende Samfund. Man kan ikke fastsætte *Arbejdsvilkaarene* ved Voldgiftsdom og samtidig lade *Varepriserne* bestemmes af Kapitalsammenslutningerne selv.

Ingen Voldgiftsdommer er fuldt upartisk i Spørgsmaalet om Arbejdsvilkaarene. Han vil nære Sympatier i den ene eller den anden Retning. Voldgiftsretten har intet moralsk eller juridisk Grundlag for sin Dom. Det hele bliver skønsmæssige og vilkaarlige Afgørelser. Arbejderklassen kan ikke lægge sine Livsinteresser i enkelt Mands Haand til Afgørelse paa en saa lidet betryggende Maade.

Derfor har ogsaa Fagorganisationen over hele Verden givet sin Tilslutning til den norske Arbejderklasses Protest mod Voldgiftsloven. Uden Hensyn til politisk Standpunkt har de mægtige Organisationer paa det europæiske Fastland, i England og i Amerika bestemt udtalt sig mod tvungen Voldgift. Ogsaa i Ny Zeeland og Australien, hvor man tidligere havde Sympati for Voldgiftsloven, vender man sig nu afgjort mod den.

Paa et saadant Tidspunkt er det, at den norske Venstreregering træder frem med sit Voldgiftsforslag mod Fagorganisationen. Medens man over hele Verden erkender, at tvungen Voldgift ikke giver nogen retfærdig Løsning af Arbejdstvister, at den heller ikke er noget Middel til »social Fred«, og at den er et Overgreb mod Arbejderklassen, søger man i Aar paa Hundredaarsjubilæet for Norges frie Forfatning at paaføre den norske Arbejderklasse en saadan Lov.

En saadan Fremfærd maa vække den samlede Arbejderklasse til den alvorligste Protest og føre den frem fra Landsende til Landsende til Hævdelse af den Frihed, som hidtil har raadet i vort Samfund, og som har dannet Grundlaget for alt Organisationsarbejde.

Da den Bratlieske Regering i 1912 fremsatte sit Forslag om *tvungen Mægling*, blev dette efter Henstilling fra Fagorganisationen udsat, fordi det var for vidtgaaende.

Men trods dette fremsatte Venstreregeringen i 1913 et Forslag ikke bare om Mægling, men ogsaa om *tvungen Voldgift*. Dette skete, uden at Venstres Program havde Flertal blandt Vælgerne, og uden at Voldgiftsposten havde været noget springende Punkt i Valgkampen.

Fagorganisationen fremlagde sine stærkeste Protester. Gennem Fagkonferencen indsendtes en begrundet Paavisning af Organisationens Standpunkt, hvori man i Modsætning til Regeringens Forslag anbefalede den danske Forligsordning. Fagforeningerne udover Landet fremsendte i hundredvis af Protestskrivelser, og en *Massepetition* mod Voldgiftsloven, underskrevet af 60,000 Personer, blev overrakt Stortinget. Arbejdernes og Arbejdsgivernes Hovedorganisationer nedsatte en Fælleskomité for at gennemgaa Regeringsforslaget og stille Ændringsforslag. Fremdeles nedlagde Landsorganisationens Kongres og Forbundskongresserne i de organiserede Arbejderes Navn mægtige Protester mod Voldgiftsloven.

Man skulde have ventet, at Regeringen havde taget Hensyn til en saa stærk og udpræget Folkebevægelse mod Voldgiftsloven. Det maatte staa klart for alle, at Loven vilde blive modtaget med den stærkeste Misnøje netop af dem, som skulde praktisere den, og saaledes vilde staa i Fare for at blive helt mislykket.

Men trods Arbejdernes udtalte Vilje, trods deres gentagne overbevisende Indlæg, trods Fælleskomitéens Forslag — trods alt dette vil Regeringen fremdeles søge at tvinge Voldgiftsloven paa den norske Arbejderklasse.

Myndighederne vil hermed først og fremmest ramme Fagorganisationen. Men bag denne staar Tusinder og atter Tusinder Arbejdere, som endnu ikke er rykket frem til Organisation, men som ved Fagorganisationens mægtige Arbejde indirekte har faaet deres Vilkaar forbedrede. Slaget mod Fagorganisationen rammer derfor hele den norske Arbejderklasse og er et Forsøg paa at standse dens videre Fremtrængen.

Det arbejdende Folk, som bærer Dagens tungeste Byrder, skal ikke længer have Ret til overfor Kapitalsammenslutningerne at nægte Salget af dets Arbejdskraft, naar Enighed om Vilkaarene ikke kan opnaas. Ved *Dom* skal de tvinges til at bøje sig under Byrderne, ikke til den Pris, de ved deres Sammenslutnings Magt har frembragt, men til den Pris, som Voldgiftsdommeren i sin Visdom finder passende. Men Kapitalsammenslutningerne, de skal frit kunne lægge nye Byrder paa Arbejderklassens Ryg i Form af Prisforhøjelse paa Varerne, uden at nogen Voldgiftsret forhindrer dem deri.

Stillet overfor en saadan skrigende Uretfærdighed og en saa stejl arbejderfjendtlig Politik, har Landsorganisationens ekstraordinære Kongres besluttet paany at fremlægge sin Protest mod Voldgiftsloven og forny sin Henstilling til Stortinget om at henlægge det hele Lovforslag.

Men samtidig retter Kongressen den stærke og alvorlige Opfordring til Arbejderklassen i Norge om ved en almindelig hele Landet omfattende Arbejdsstandsning at kundgøre sin mægtige Protest mod Lovforslaget.

Statsmyndighederne skal ikke længer kunne være i Tvivl om Arbejdernes Mening i denne Sag. Ved en almindelig Arbejdsstandsning giver Arbejderne deres stærkeste Viljesytring tilkende. De rejser sig fra Arbejdspladsen, kommer frem fra de tusinde Steder, hvor Arbejdets Mænd staar i Dagens Kamp, frem til Protest mod Tvangsloven — en Protest, der lader alt Arbejdsliv standse, en Viljesytring saa altopslugende, at Statsmyndighederne maa høre derpaa.

Det gælder vore Livsinteresser. Derfor kalder Kongressen den norske Arbejderklasse frem til en saadan Handling, vel vidende om det Offer, den paalægger Arbejderne. Men intet Offer er for stort, naar det gælder at forsvare Arbejderklassens Frihed og dens Ret til at kæmpe for sin Frigørelse.

Derfor vil de norske Arbejdere i Geledder gaa frem til Arbejdsstandsningen for at vise Statsmyndighederne deres dybe og stærke Uvilje mod det foreliggende Lovforslag.

Kongressen har paalagt Sekretariatet at bestemme Dagen for Arbejdsstandsningens Ikrafttræden. Det gælder derfor for Arbejderne over det hele Land i By og Bygd at holde sig rede til det afgørende Skridt. Nærmere Underretning om de stedlige Foranstaltninger vil blive tilstillet Organisationerne.

Arbejderklassens Solidaritet har skabt Fagorganisationen som et Vaaben i Kampen mod den økonomiske Undertrykkelse. Og saalænge det privatkapitalistiske System opretholdes, er det en Livsbetingelse for Arbejderklassen frit at kunne bruge dette Vaaben. Derfor **frem Arbejdere i Solidaritetens Navn til den store alvorlige Kæmpeprotest mod Voldgiftsforslaget!**

Kristiania, April 1914.

ARBEJDERNES FAGLIGE LANDSORGANISATION, SEKRETARIATET.

OLE O. LIAN.

Sverre Iversen.

Den internationale faglige Bevægelse i Aaret 1912.

(Efter Den internationale Efterretningskorrespondance.)

III.

Hovedorganisationen i *Svejts* har som sædvanlig indsendt en af de mest omfattende Beretninger, rigelig forsynet med Statistik. Ved Hjælf af Tal angaaende Export og Arbejdsanvisning belyses Landets økonomiske Stilling i Aarets Løb. Hovedorganisationens Medlemstal er steget fra 79,100 til 86,300, medens 46,000 organiserede Arbejdere endnu staar udenfor Centralisationen. Blandt disse findes særlig Statsarbejdere og de saakaldte »kristelige Fagforeninger«, som angives at have 11,000 Medlemmer. Særlig fornøjeligt er det at se, hvorledes Pengeforholdene konsolideres, idet de svejtsiske Fagforeninger mere og mere gaar over

til højere Kontingenter. Allerede nu udgør det ordinære Kontingent 90 % af alle Indtægter. Samtidig udvikles naturligvis Understøttelses- og andre Institutioner. En af de svejtsiske Organisationers vanskeligste Opgaver ligger i at organisere de 150—160,000 italienske Arbejdere, som hvert Aar beskæftiges i Svejts. Med Hjælp fra den tyske og italienske Hovedorganisation har man oprettet et særligt italiensk Ugeblad og udøver ogsaa paa anden Maade i Fællesskab en Virksomhed for at vinde Italienerne for Organisationen. Denne Agitation skal ogsaa udstrækkes til Hjemstederne i Italien, hvorfra Udvandrerne og Vandrearbejderne kommer. En fyldig Beretning foreligger ogsaa om Oplysningens Fremme, om Arbejderbeskyttelse og anden social Lovgivning.

Amerika giver i sin sidste Beretning en detailleret Oversigt over, hvad der paa den sociale Lovgivningsomraade er opnaaet, saavel i de enkelte Stater som i hele Unionen. Dette yderst nyttige Materiale burde imidlertid ogsaa udvides til at omfatte *Kanada*, som jo ligeledes omfattes af den amerikanske Hovedorganisation. En saadan Udvidelse har nemlig alt fundet Sted for de faglige Resultaters Vedkommende. I Meddelelserne om Fagenes Fremskridt er der mange interessante Enkeltheder. De viser først og fremmest, at de amerikanske Arbejdere maa føre den samme Kamp for deres Kaars Forbedring som de evropæiske Arbejdere og som oftest med de samme Midler. Erkendelsen af dette Faktum vil knytte den gensidige Forbindelse stedse fastere, og dette giver den amerikanske Beretning forøget Værdi. Men det vilde uden Tvivl bidrage til en voksende Forstaaelse af de amerikanske Forhold og de amerikanske Fagforeninger, om det kunde lykkes den derværende Hovedorganisation at fremskaffe en faglig Statistik, omfattende alle de tilsluttede Organisationer.

Bindets anden Del, som omfatter de *internationale Fagsekretariater* er ikke mindre vigtig og opmuntrende. 25 af de eksisterende 32 Sekretariater har indsendt Beretning for Aaret 1912 mod 19 for 1911. Der gives først og fremmest Meddelelse om det internationale Samkvems Udvikling indenfor de enkelte Fag for saa vidt dette ikke alt er sket i Fjor.

Iøvrigt mindes man Aarets vigtigste Begivenheder.

Af Partifælle Legiens Forord til disse Fagsekretariaters Beretninger hidsætter vi følgende:

Metalarbejdernes internationale Forbindelser viser det største Medlemsantal, nemlig 1,106,003. Dernæst følger Transportarbejderne med 881,950, Træarbejderne 393,355, Fabriksarbejderne 298,001, Typograferne 137,451, Bryggeriarbejderne 130,892, Skotøjs- og Læderarbejderne 105,600, Tømrerne 83,863, Stenarbejderne 75,000. Malerne 72,074, Arbejdere i offentlige Virksomheder 72,025, Bagerne 68,681, Bogbinderne 49,906, Litograferne 35,923, Hattearbejderne 32,913, Glasarbejderne 29,230, Hotel- og Kafearbejdere 20,529, Sadelmagerne 20,119, Pottemagerne 16,114, Diamantarbejderne 15,212, Bundtmagerne 5,863 og endelig Frisørerne med 4850 Medlemmer.

Hertil maa rigtignok bemærkes, at Førstepladsen tilkommer Bjergværksarbejderne, som skal have ca. 1½ Mill. Medlemmer. Fra dette Sekretariat modtog man imidlertid ingen Besvarelse af de tilsendte Spørgsmaal, saa lidt som fra Tekstilarbejderne, der har ca. 800,000 Medlemmer, Skædderne med 100,000, Tobaksarbejderne med ca. 50,000 og Handelsmedhjælperne med ca. 30,000. Tilsammen er der saaledes ca. 6¼ Mill. Fagforeningsmedlemmer tilsluttet de internationale Fagsekretariater.

Blandt disse internationale Sammenslutninger har Træarbejdernes den største Udbredelse, idet den omfatter 20 Lande, Typograferne omfatter 18, Transportarbejderne 17, Stenarbejderne 16, Hattearbejderne og Litograferne hver 15, Glasarbejderne 14, Bagerne, Bogbinderne

Skomagerne og Læderarbejderne hver 13 og Malerne 10 Lande.

Udstrækningen af den internationale Forbindelse indenfor et Fag, saavel som de tilsluttede Organisationers Medlemstal afhænger ikke blot af, hvor længe den internationale Sammenslutning har bestaaet, men ogsaa af Fagets organisatoriske Modenhed i hvert Land. Dette fremgaar tydeligt nok af de foran nævnte Tal.

Det samme gælder den internationale Organisations indre Struktur. Jo fastere og sikrere de nationale Organisationer er opbygget, desto bestemtere kan Aftalerne træffes om Ydelse af gensidig Hjælp under Lønkampe. Organisationernes Fasthed og Modenhed i de forskellige Lande er endnu højst forskelligartet, og derfor har der inden for de fleste internationale Fag-Sammenslutninger endnu ikke kunnet sættes faste Regler med Hensyn til økonomisk Hjælp. Understøttelsen i Tilfælde af Strejke og Lock-out er her frivillig. Ligesom den organisatoriske Struktur indenfor de enkelte internationale Fag-Sekretariater er forskellig, saaledes er der ogsaa stor Forskel paa Kontingentets Størrelse. Størrelsen af det internationale Kontingent er dog ikke alene afgørende for Understøttelsen i Tilfælde af Kamp, men ogsaa for Sekretariatets Institutioner iøvrigt. En Del af Sekretariaterne udsender periodiske Blade, gennem hvilke alle de tilsluttede Organisationer faar Underretning om alle betydningsfulde Hændelser indenfor Fagets Omraade Handelsmedhjælperne, Litograferne, Metalarbejderne, Tekstilarbejderne og Træarbejdernes Blade udkommer en Gang maanedlig i tre, tildels fire Sprog. Transportarbejdernes Blad udkommer fjerdingaarlig, men hver Uge udsendes en Korrespondance. Andre Fagsekretariater udsender deres Meddelelser med større Mellemrum eller efter Behov. Saasnart de internationale Fagsekretariaters Beretningsaflæggelse er bleven fuldstændig bliver det muligt at give en Oversigt over de af de enkelte Sekretariater oprettede Foretagender og deres Virksomhed og de Forpligtelser. de tilsluttede Organisationer gensidigt er indgaaet paa. Indtil da maa man nøjes med de her fremførte faa og ret almindelige Oplysninger.

Imidlertid viser disse korte Uddrag, hvorledes Arbejderne i alle Fag og alle Lande slutter sig sammen til Kamp og Værn, og med hvilket Held de forstaar at bruge deres Organisationer i Fremskridtets og Kulturens Aand. Derfor bør enhver, som beskæftiger sig med og er i den praktiske Virksomhed indenfor Arbejderbevægelsen studere selve den trykte Beretning.

Mønttabel:

Tysk Mønt: 1 Mark à 100 Pf. = 89 Ø.
Fransk do. 1 Francs à 100 Centimer = 72 Øre.
Østrigsk Mønt: 1 Krone à 100 Heller = 75 Øre.
Hollandsk Mønt: 1 Gylden à 100 Cent = 1 Kr. 50 Øre.

Fra 15 Lande foreligger Oplysninger om samtlige Fagorganisationers Aarsindtægter og Udgifter. Disse beløb sig ialt til henholdsvis 180 Mill. og 144 Mill. Mark. Kassebeholdningen i 13 Lande var ialt 240 Mill. Mark. De herhen hørende Oplysninger mangler fra De forenede Stater, Frankrig, Spanien osv. Af de enkelte Udgiftsposter kan fremhæves: Rejse- og Flyttehjælp 2,06 Mill. Mk. (i 12 Lande), Arbejdsløshedsunderstøttelse 21,67 Mill. Mk. (15), Sygeunderstøttelse 27,78 Mill. Mk. (15), Invaliditetsunderstøttelse 9,45 Mill. Mk. (11), Begravelseshjælp 12,92 Mill. Mk. og anden Understøttelse 2,96 Mill. Mk. Til Understøttelser ialt 76,88 Mill. Mk. (15). Til Lønbevægelser, Strejker og Lockouter 38,44 Mill. Mk. (14), Medlemsblade og Bibliotheker 9,75 Mill. Mk. (14), Agitation 6,07 Mill. Mk., Administration 27,45 Mill. Mk. (14) osv.

Paa Organisationer indenfor D. i. f. C. falder af ovennævnte Summer følgende: Aarsindtægt 107,86 Mill. Mk., Aarsudgift 83,68 Mill. Mk. og

Kassebeholdning 113,50 Mill. Mk. Om dette Forhold savnes Oplysning fra Storbritannien, Frankrig, Italien, Spanien og De forenede Stater, altsaa for over Halvdelen af de tilsluttede Medlemmer. En Sammenligning af disse Tal med dem, der er opgivet for samtlige Organisationer, viser — hvad der for Understøttelsesvæsenets Vedkommende er endnu mere iøjnefaldende — at de virkeligt ydedygtige Organisationer i Almindelighed ogsaa tilhører deres respektive Hovedorganisationer i de forskellige Lande og dermed ogsaa D. i. f. C.

Disse nationale Hovedorganisationer er højst forskellige i deres Konstruktion. Dette fremgaar alene af Kontingentets Størrelse. Kontingentet som betales af de tilsluttede Organisationer pr. Medlem pr. Aar er i de forskellige Lande følgende: Italien 10 Centimer, Belgien 16, Tyskland 20, Rumænien 18—36, Forenede Stater 42, Østrig 54, Danmark 56, Bosnien 48—260, Holland 52—62, Sverrig 84—168, Kroatien 110, England 87—175, Finland 240, Norge 583, i Ungarn derimod 2½ % og i Rumænien 10 % af hver enkelt tilsluttet Organisations samlede Indtægt. Hovedorganisationens Forpligtelser svarer naturligvis ogsaa til Kontingentets Størrelse. Mange af dem har i nogen Grad centraliseret Strejkeunderstøttelsen. Saaledes kan nævnes, at den engelske Hovedorganisation af en samlet Udgift paa 1,94 Mill. Mk. har anvendt ikke mindre end 1,85 Mill. Mk. til Understøttelse ved Strejke og Lockout og Resten til Tryksager Administration osv., medens den tyske Hovedorganisaton af en samlet Udgift paa 444,000 Mk. intet udgav til Strejker, men derimod 168,000 Mk. alene til Agitation, hvilket er mere, end der til dette Formaal er udgivet i alle de øvrige 13 Lande, fra hvilke Oplysning foreligger om dette Forhold.

Med Hensyn til det enkelte Medlems Bidragydelse i de Organisationer, som staar under Hovedorganisationerne, foreligger der desværre kun Oplysning fra 9 Lande med 3,442,373 Medlemmer mod 9 Lande med 3,546,087 Medlemmer i 1911. Forskellen ligger i, at Finland har givet Oplysning for 1912, medens Italien, der har givet Oplysning for 1911, har undladt dette for 1912. Oplysningerne for 1911 og 1912 lader sig let sammenligne, da Medlemstallet er noget nær det samme, og det viser sig da, at Udviklingen gaar fremad mod højere Kontingent. Paa de enkelte Trin giver en Sammenligning følgende Resultat: Et aarligt Kontingent af mindre end 10 Franks betaltes i 1912 af kun 64,398 Medlemmer (i 1911 af 424,340), 10—15 Fr. 150,660 (199,080), 16—20 Fr. 363,963 (339,910), 21—25 Fr. 315,265 (228,317), 26—30 Fr. 655,305 (559,098), 31—35 Fr. 610,494 (564,569), 36—40 Fr. 403,068 (425,993), 41—45 Fr. 111,362 (76,111), 46—50 Fr. 547,829 (534,385), 51—55 Fr. 33,778 (32,576), 56—65 Fr. 38,920 (21,770), 66—75 Fr. 74,908 (68,611), 76—85 Fr. 22,323 (24,494), 86—95 Fr. 8,339 (22,766), 96—105 Fr. 17,522 (11,537), 106—115 Fr. 22,271 (11,020), 116—125 Fr. 1,640 (1510) og over 126 Fr. 328 Medlemmer (i 1911 ingen).

Saasnart man naar dertil, at der er færre Huller i de indsendte statistiske Oplysninger, maa man vel ogsaa kunne gaa over til at stille de nævnte Kontingentstørrelser i Sammenligning med Fagorganisationernes Ydelse paa de forskellige Omraader. En saadan Sammenligning kan nu kun anstilles i nogle faa Lande, men vilde uden Tvivl afgive Beviset for Nødvendigheden og Nytten af store, vel centraliserede og finansielt stærke Forbund. Men netop for de Landes Vedkommende, hvor man trænger til Belæring i den Hensende, eller i hvert Fald for en væsentlig Del af de derværende Fagorganisationer, mangler man fuldstændig det dertil nødvendige Materiale. Dette gælder f. Fks. England, Frankrig Foren. Stater osv. For disse Landes Vedkommende er man ogsaa m. H. t. andre statistiske Detailler

henvist til at bruge vedkommende Landes officielle Regerings-Statistik, men denne kan ingenlunde tilfredsstille i det organisatoriske Arbejde, selv om den ikke allevegne er direkte tendentiøs.

Dette gælder først og fremmest den saa overordentlig vigtige Statistik om Lønbevægelser, Strejker og Lockouter, Overenskomstforhold o. s. v. Det vilde derfor være i høj Grad i vor Bevægelses Interesse, om *alle* Hovedorganisationer, ogsaa de, der hidtil har undladt det, vilde gøre sig Anstrængelser for selv at skabe en Fagforenings-Statistik. Først da vil det blive muligt for D. i. f. C. ogsaa at udarbejde den internationale Statistik over Strejker osv., som er saa nødvendig.

Lønbevægelser og Konflikter.

Vinduespolererne i København. Efter resultatløse Forhandlinger i Arbejdsgiverforeningen den 11. Marts varslede Dansk Arbejdsmands Forbund Strejke til d. 3. April for Medlemmer af *Vinduespolerernes Fagforening* hos *Vinduespolerings-Forretningernes Fællesforening af Arbejdsgivere.*

Under disse Omstændigheder kom der et nyt Møde i Stand den 28. Marts og efter en lang Forhandling opnaaedes Enighed om en ny Overenskomst.

Arbejdstiden, der hidtil var 9½ Time de 6 Maaneder og 10 Timer Resten af Aaret, blev fastsat til 9½ Time hele Aaret rundt. Lønnen blev forhøjet paa følgende Maade:

Skalaens første Sats, der hidtil var 18 Kr. ugentlig, blev forhøjet til 19 Kr. Næste Sats fra 19 til 20 Kr., tredie Sats fra 21 Kr. til 23 Kr. Paa en fjerde Sats var Lønnen 23 og 25 Kr.; her blev de 23 Kr. forhøjet til 25 og Slutsatsen til 27 Kr.

Sommerferie, som allerede var indrømmet, bibeholdtes. Ulykkesforsikringsbestemmelserne (med Udbetaling fra 1ste Dag imod at Svendene betaler 25 Øre pr. Uge), som Arbejdsgiverne havde ønsket slettet af Overenskomsten, bibeholdtes ligeledes, og Reglerne om Glasforsikring ændredes saa at Arbejderne, der hidtil betalte 25 Øre pr. Uge hertil, fremtidig kun betaler 10 Øre, medens Arbejdsgiverne tilskyder 10 Øre pr. Arbejder.

Ovenskomsten, der gælder fra 1. Marts, løber til 1916.

Postforsendelser til De samv. Fagforbund.

Overpostmesteren har i et Cirkulære gjort bekendt med, at Forsendelser gennem Postvæsenet ofte forsinkes i København, hvor der *daglig* omdeles 150,000 til 200,000 Breve, fordi de har utilstrækkelig Adresseangivelse, og Overpostmesteren anmoder alle om at medvirke til den mest fuldkomne Ekspedithed fra Postvæsenets Side ved at forsyne alle Breve med tydelig Adresse.

Vi lader denne Opfordring gaa videre ved at anmode alle Organisationer, som skriver til Centralorganisationen, om at anvende følgende Adresse:

De samvirkende Fagforbund,
Nørrefarimagsgade 49, 1.
København K.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 42 ❋ KØBENHAVN DEN 18. APRIL 1914 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: Den faste Voldgiftsret. Forligsinstitutionen. Lønbevægelser og Konflikter (Møllerne i Kallundborg). Smaa organisatoriske Oplysninger fra Udlandet. Nyt Fagblad.

Den faste Voldgiftsret.

Møbelsnedkernes Prisudvalg.

Sag Nr. 119.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 1. April 1914 i Sag Nr. 119: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod De samvirkende Fagforbund paa Snedkerforbundet i Danmark og dettes Underafdeling Snedkernes og Stolemagernes Fagforenings Vegne.

Ifølge Overenskomsten i Møbel- og Stolemagerfaget skal Uoverensstemmelser om et Arbejdes Pris, inden de indankes for Fagets Voldgiftsret, søges afgjorte i et Prisudvalg, bestaaende af 3 Mestre og 3 Svende, hvoraf en Formand; men efter at Udvalgets 3 Svenderepræsentanter i Januar Maaned d. A. havde nedlagt deres Hverv, og de mødende Suppleanter havde vægret sig ved at fungere, før nedennævnte Sag var bleven behørig undersøgt, modtog Snedkerlaugets Møbelsnedkerafdeling under 10. Februar Meddelelse fra Snedkernes og Stolemagernes Fagforening, at paa den Generalforsamling, hvor Valg af Medlemmer til Prisudvalget var paa Dagsordenen, blev Resultatet: »at vi, trods energisk Opfordring til adskillige af Medlemmerne, kun fik ganske enkelte til at lade sig opstille, men da Valget resulterede i, at der kun blev afgivet ganske faa Stemmer paa et Par af de Opstillede, medens over 150 stemte blankt, maa vi meddele, at det ikke er lykkedes Foreningen at faa ny Svenderepræsentanter til det faglige Prisudvalg.«

Da Prisudvalget saaledes er bleven sat ud af Funktion, har Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Snedkerlaugets Vegne ved Indklage af De samvirkende Fagforbund paastaaet Snedkernes og Stolemagernes Fagforening kendt pligtig til inden en af Retten fastsat Frist at vælge Medlemmer og Suppleanter til det faglige Prisudvalg og Fagforeningen paalagt Bod.

De Indklagede paastaar sig frifundne, idet de dels bestrider Fagforeningens Ansvar for, at Valget ikke er kommet i Stand, dels hævder Fagforeningens Berettigelse til under de forliggende Omstændigheder at undlade Valget.

I sidstnævnte Henseende har de hævdet, at det personlige Samarbejde i Prisudvalget er bleven utaaleligt paa Grund af Medlemmet, Snedkermester Rønnows personlige Optræden, idet de navnlig giver ham Skylden for, at Mestrene har afvist Svendenes Krav paa at faa følgende Sag nærmere undersøgt.

I Juli Maaned ifjor, da Snedkersvend Ørsted ved Lodtrækning havde afløst Snedkermester Rønnow som Prisudvalgets Formand, fandt han, ved at gennemse Udvalgets Protokol, at der i Rønnows Funktionstid fra et Møde i Januar f. A. paa et Arbejde vel var indført den Helhedspris, hvormed det skulde betales, nemlig Kr. 114.50, men at de specificerede Poster, der viste, hvorledes Summen var fremkommen, kun for en Del var indførte, og Ud-

valgets daværende, senere fratraadte Sekretær, Snedkersvend Chr. Jensen, forklarede, at da han i sin Tid under et Møde var i Færd med at indføre de specificerede Poster (medens Helhedsprisen var indført i Beretningen for det foregaaende Møde), opdagede han, at en rigtig Sammentælling af Posterne vilde give et Beløb af 12—13 Kr. i Svendenes Favør mere end Helhedsprisen, hvorfor han henvendte sig med Forespørgsel til den Mester, der havde foretaget Prisansættelsen, og som tog Beregningen til sig for, som han sagde, at undersøge Sagen, medens Hr. Rønnow, som overværede Samtalen, udtalte, at i Tilfælde af Tvivl var det selvfølgelig Totalbeløbet, som skulde gælde. Sekretæren hørte imidlertid intet mere til Sagen, hvorfor Protokoltilførslen forblev ufuldstændig. Heraf tog Ørsted Anledning til at stille Krav til Mestrene om dette Forholds Opklaring, og da disse vægrede sig ved desangaaende at anstille Undersøgelser i en Sag, som de ansaa for afsluttet, fandt Ørsted og med ham de øvrige Svende Tillidsforholdet i Prisudvalget (særlig til Hr. Rønnow, der afviste enhver Undersøgelse) saa rokket, at alt fremtidigt Samarbejde først vilde muliggøres ved, at Sagen blev klarlagt.

Sammenhængen med denne Sag er ikke ved de nu foretagne Afhøringer her for Retten bleven oplyst, idet den ovennævnte Sekretær paa sin Side har fastholdt sin Forklaring, medens den paagældende Mester har benægtet nogensinde at være gjort opmærksom paa nogen Uoverensstemmelse mellem Specificeringen og Helhedssummen, og da Helhedssummen af Sekretæren ved nævnte Lejlighed blev indført i et Møde, medens den paabegyndte Indførsel af Specifikationen foregik i det følgende Møde, formoder Mesteren, at Sekretæren ved den sidste Indførsel af en Fejltagelse har faaet fat i en af de Specifikationer, som Svendemedlemmerne som deres Standpunkt havde indgivet, idet de indførte Tal aldeles ikke passer med den Specifikation, som han, Mesteren, i sin Tid vil have lagt til Grund for sin Beregning.

Uagtet nu Retten af nedennævnte Grunde finder Svendenes Optræden i denne Sag urimelig, vilde den dog have fundet det naturligt, om Mestrene paa et tidligere Tidspunkt havde føjet Svendene i deres Ønske om den Udredning af Sagen, som Svendene lagde saa særdeles Vægt paa, men naar Hensyn tages til, *at* den omtalte Difference pekuniært set var ubetydelig, *at* den i al Fald ingen praktisk Betydning fik for Svendene, idet Sagen, da Spørgsmaalet rejstes af Ørsted, blev indanket for Fagets Voldgiftsret og her fik sin Løsning, *at* det selv efter Sekretærens Fremstilling maatte staa som uvist, om ikke Helhedsprisen var den rigtige og Feilen laa i Specificeringssummerne, *at* den lange Tid, der var hengaaet, før Fejlen i Protokollen opdagedes, i alt Fald maatte vanskeliggøre Sagens Oplysning, *at* Ansvaret for denne lange Tid, der var hengaaet, maatte synes at ligge hos Sekretæren, hvis Sag det var at fuldstændiggøre Protokoltilførslen og minde rette Vedkommende om dertil at afgive de fornødne Oplysninger, hvad han havde forsømt, *at* der endvidere efter hele Sagens Natur ikke var den fjerneste Grund til at formode andet, end at der fra den ene eller anden af Siderne maatte foreligge en Regne- eller Hukommelsesfejl, og *at* det maatte være ganske uden Interesse et halvt Aar efter det skete at spilde Tid med en Undersøgelse af, hos hvem Regne- eller Hukommelsesfejlen laa, kan der ikke gives Svendene Medhold i, at det skete har kunnet give Svendene mindste Anledning til den Mistanke mod Mestrene for Mangel paa Loyalitet, som ligger bag ved Anbringendet om det rokkede Tillidsforhold.

Heller ikke har, hvad der iøvrigt er anført fra Svendenes Side som Vidnesbyrd om Mestrenes Umedgørlighed — selv dets Rigtighed forudsat — haft en saadan Karakter, at Svendene herefter kunde være be-

rettigede til at tage sig selv til Rette i Stedet for at sagsøge Mestrene for overenskomststridig Hindring af Prisudvalgets Funktioneren.

Snedkernes og Stolemagernes Fagforening, der ved Fagets Overenskomst er forpligtet til at vælge de fornødne Svendemedlemmer til det heromhandlede Udvalg, vil herefter være at dømme til at opfylde denne Pligt inden en Frist, der fastsættes til 6 Uger fra denne Doms Afsigelse, endvidere at udrede en Bod til Sagsøgeren af 100 Kr. og endelig betale Sagens Omkostninger med 150 Kr.

Kendelse.

Snedkernes og Stolemagernes Fagforening bør inden 6 Uger fra denne Doms Afsigelse vælge de fornødne Svendemedlemmer til ovennævnte Prisudvalg, og bør endvidere til Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening betale en Bod af 100 Kr. og endelig betale Sagens Omkostninger med 150 Kr.

Arbejdsmændenes Strejke paa Sukkerfabriken i Assens.

Sag Nr. 120.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 1. April 1914 i Sag Nr. 120: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsmandsforbund paa egne og dets Assens-Afdelings Vegne.

Den 16. Oktober f. A. nedlagde Arbejdere, der stod i Dansk Arbejdsmandsforbund, Arbejdet hos Brødrene Plum og Firmaerne N. M. og F. Plum i Assens, som ikke den Gang var, men senere er blevne Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, og fra den 8. November vægrede Arbejderne ved den derværende Sukkerfabriks Roebaner sig ved under Konflikten hos Plums at befordre de paagældende Firmaers Varer med Roebanerne.

Den saaledes etablerede partielle Arbejdsstandsning hos Sukkerfabriken blev imidlertid ved Rettens Dom af 21. Februar d. A. betegnet som en Sympatistrejke og anset som ulovlig, fordi Sympatistrejkevarslerne ikke var iagttagne, hvorefter Arbejderne genoptog Transporten af de omstridte Varer, men under 25. s. M. udstedte Arbejdsmandsforbundet overfor Arbejdsgiverforeningen, af hvilken Aktieselskabet De danske Sukkerfabriker var Medlem, 1. Strejkevarsel med Hensyn til alt Arbejde hos Sukkerfabriken ved Læsning, Transport og Aflæsning af Varer til eller fra de blokerede Firmaer, og under 4. Marts d. A. modtog Arbejdsgiverforeningen fra De samvirkende Fagforbund 2. Strejkevarsel fra den 12. s. M. at regne med Hensyn til det paagældende Arbejde.

Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, som protesterede mod de nævnte Strejkevarsler, har nu ved at indklage De samvirkende Fagforbund paastaaet Dansk Arbejdsmandsforbund og dets Assens-Afdeling idømt Bod for deres formentlig ulovlige Holdning.

I *første Række* har Klagerne hævdet, at den saaledes varslede Strejke skulde være stridende mod § 7 i den mellem A/S De danske Sukkerfabriker og Dansk Arbejdsmandsforbund gældende Overenskomst, hvori det hedder, at »saalænge denne Overenskomst er gældende, forpligter De danske Sukkerfabriker sig til ikke at erklære Lockout og Dansk Arbejdsmandsforbund eller dets Medlemmer sig til ikke at erklære Strejke . . .«

De Indklagede, som paastaar sig frifundne og tværtimod paastaar Klagerne idømt Bod, støtter deres formentlige Ret til at etablere den heromhandlede Sympatistrejke paa det sidste Stykke i den samme Paragraf, der nemlig er saalydende:

> »Ovenstaaende Bestemmelser vedrørende Lockout eller Strejke gælder ikke i Tilfælde af, at disse paabydes af en af Hovedorganisationerne i Overensstemmelse med Forliget af 5. September 1899«,

en Bestemmelse, der i alt væsentlig er ensartet med det i Normen for Behandling af faglig Strid i § 11 tagne Forbehold med Hensyn til

Arbejdsstandsninger, der er paabudte af Hovedorganisationerne.

Med Hensyn til, at den heromhandlede Strejke ikke er »paabudt«, men kun *godkendt* af De samvirkende Fagforbund, hævder de, *at* hverken Normen for Behandling af faglig Strid eller den heromhandlede Overenskomst har tilsigtet at forandre, men tværtimod har tilsigtet at bevare Hovedorganisationernes Myndighed efter Septemberforligets § 2 til at »henholdsvis dekretere og godkende« Arbejdsstandsninger, *at* det beror paa en Tilfældighed, at Ordvalget har været et andet i Overenskomsten og Normen end i Septemberforliget, og *at* mulig Tvivl desangaaende i hvert Fald maa være ophævet ved følgende den 20. December f. A. her ved Retten mellem Hovedorganisationerne indgaaede Forlig i Sag Nr. 108, der rejstes paa Grundlag af en lignende Tvivl som nærværende om Betydningen af det nævnte Ordvalg i Normen for faglig Strid:

»Angaaende Forstaaelsen af Reglerne om Varsling af Sympatistrejker i Henhold til September-Forliget og § 11 i Normen for Regler for Behandling af faglig Strid, enedes Parterne om Iagttagelse af følgende Former.

Saafremt en Sympatistrejke agtes iværksat i Henhold til September-Forligets Bestemmelse om Hovedorganisationernes Ret til at *dekretere* Arbejdsstandsning, fremsendes saavel 1. som 2. Varsel af De samvirkende Fagforbund.

Agtes en Sympatistrejke derimod iværksat i Henhold til Forligets Bestemmelse om Hovedorganisationernes Ret til at *godkende* Arbejdsstandsning, kan et Landsforbund, som tilhører De samvirkende Fagforbund, fremsende 1. Varsel, medens 2. Varsel fremsendes af De samvirkende Fagforbund.«

Under Hensyn til den Uklarhed, der er opstaaet ved, at Normen for faglig Strid i § 11 paa den ene Side henviser til Septemberforligets Bestemmelser og paa den anden Side dog benytter et andet Ordvalg (»paabudt« i Stedet for »dekretere og godkende«), findes den Fortolkning, som saaledes aabenbart ligger til Grund for Forliget i Sag Nr. 108, at maatte være den afgørende, nemlig at Forbeholdet angaaende Hovedorganisationernes Ret efter Septemberforliget gælder ikke blot Dekretering, men ogsaa Godkendelse af Arbejdsstandsninger, og da de her omstridte Strejkevarsler er givne i Overensstemmelse med det nævnte Forlig af 20. December f. A., kan Retten ikke anse dem som overenskomststridige.

Klagerne vil nu vel ikke anerkende Arbejdsvægringen ved Roebanerne som en »Sympatistrejke«, idet de benægter, at der endnu eksisterer Konflikt hos Firmaerne Plum, da disse har tilstrækkelig Tilgang af Arbejdskraft. Arbejdsvægringen ved Roebanerne anser de snarere som en Hævnstrejke for et lidt Nederlag eller som et Tvangsmiddel for at faa de Arbejdere genansatte, der som strejkende forlod deres Pladser hos Plum; men da Arbejderorganisationerne ikke efter det oplyste ses hverken officielt eller faktisk at have opgivet Blokaden af de nævnte Firmaer, kan den dekreterede Strejke hos Firmaerne ikke — organisationsmæssigt — anses som hævet, og den i et andet Fag eller paa et andet Overenskomstomraade iværksatte Arbejdsvægring til Støtte af saadan Strejke maa behandles som en »Sympatistrejke«, saaledes som ogsaa fastslaaet ved Dommen af 21. Februar d. A.

I *anden Række* har Klagerne hævdet, at selv om Strejken som Sympatistrejke var varslet behørigt, er den dog paa Grund af sit Formaal ulovlig, idet den gaar ud paa at understøtte et Angreb paa Firmaerne Plum, der i sig selv er i Strid med Septemberforliget, fordi Kravet mod det blokerede Firma gaar ud paa Fjernelse af visse Arbejdere fra Arbejdspladserne. Men denne af Arbejdsmandsforbundet opstillede Fordring var i alt Fald ikke ulovlig paa den Tid, Konflikten opstod, idet Firmaerne stod udenfor Arbejdsgiverforeningen og altsaa uden Ret til at

paaberaabe sig Septemberforliget, og en Optagelse af Firmaerne i Arbejdsgiverforeningen kan ikke i saa Henseende forandre Konfliktens Karakter. Thi Arbejdsgiverforeningen var ikke berettiget til at yde de udenforstaaende Firmaer Beskyttelse i Konflikten (se Septemberforligets § 2, Slutningen), og en Optagelse af Firmaerne i Arbejdsgiverforeningen under Konflikten vilde altsaa i hvert Fald ikke kunne gøres med den Virkning, at Firmaerne ved Optagelsen fik udvidet retlig Beskyttelse derved, at Arbejdernes Krav nu blev ulovlige.

De Indklagede vil derfor være at frifinde for Klagernes Tiltale. Hvad de Indklagedes Modklage angaar, støttes den paa den formentlige ulovlige Understøttelse, som Arbejdsgiverforeningen skal have ydet Firmaerne Plum under den omtalte Konflikt.

Hvad Arbejdsgiverforeningens Holdning i saa Henseende angaar bemærkes, at Foreningens Bestræbelser for at imødegaa Arbejdsvægringen paa Sukkerfabrikkerne ganske vist indirekte er til *faktisk* Hjælp for de blokerede Firmaer, da det gælder Transporten af deres Varer, men Arbejdsgiverforeningen er selvfølgelig ikke ved Septemberforligets § 2 afskaaret fra at komme dens egne Medlemmer (in casu Sukkerfabriken) til Hjælp, fordi saadan Hjælp indirekte bliver til Understøttelse af Firmaerne Plum. Og hvad angaar den af Arbejdsgiverforeningen paastaaede *retlige* Følge af Firmaernes Optagelse i Arbejdsgiverforeningen, nemlig Septemberforligets Beskyttelse, er det ovenfor udtalt, at denne netop ikke giver Firmaerne retlig Beskyttelse i selve Konflikten.

Tilbage staar den *moralske* Støtte, som en Optagelse som Medlem kan yde en Part under en Konflikt. Det kan ikke benægtes, at en moralsk Støtte kan være af saadan Betydning, at Ydelsen af denne Støtte under en Konflikt er i Strid med Septemberforliget; men Retten tør ikke fastslaa, at Optagelsen af Medlemmer, der er i Konflikt, altid og overalt er ulovlig, idet bl. a. saadan Optagelse i mange Tilfælde kan være til Gavn for begge Hovedorganisationer, og da i nærværende Tilfælde Arbejdsgiverforeningen overhovedet ikke ses at have gjort Firmaet Plums Medlemsforhold gældende, før Arbejdsmændene paabegyndte deres endog oprindelig formelt ulovlige Angreb paa Sukkerfabrikerne for derved at tilføje Firmaerne Plum indirekte Skade, ses den skete Optagelse ikke at have været forbundet med Støtte i September-Forligets Forstand.

Klagerne vil derfor være at frifinde i Kontrasagen.

Sagens Omkostninger findes at burde udredes af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening med 100 Kr. og af De samvirkende Fagforbund med 50 Kr.

Kendelse.

Dansk Arbejdsmandsforbund ved De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening bør for hinandens Tiltale fri at være.

Sagens Omkostninger udredes af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening med 100 Kr. og af De samvirkende Fagforbund med 50 Kr.

Forligsinstitutionen.

Konstituerede Forligsmænd.

Efter at Departementschef *Michael Kofoed* var blevet udnævnt til Generaltolddirektør, meddelte han, at han fra 1. April i Aar paa Grund af Tidmangel fratraadte Stillingen som Forligsmand.

Den faste Voldgiftsret, som efter Forligsmandsloven har Pligt til at indstille Forligsmænd til Udnævnelse af Indenrigsministeren, har siden beskæftiget sig med Spørgsmaalet om nye Forligsmandsemner, men da det ikke er lykkedes at finde passende Kræfter til Hvervet, inden Funktionstiden var udløbet for de tidligere Forligsmænd, har Indenrigsministeriet med disses Tilslutning konstitueret dem indtil videre.

Følgende Meddelelse er udgaaet herom:

Indenrigsministeriet.

København, d. 6. April 1914.

Ifølge enstemmig Indstilling af »Den faste Voldgiftsret« har Ministeriet under Dags Dato konstitueret Generaldirektør M. Kofoed og Kontorchef K. Riis-Hansen til at varetage Hvervene henholdvis som Statens Forligsmand i Arbejdsstridigheder og som Stedfortræder for Forligsmanden, indtil Voldgiftsretten fremkommer med endelig Indstilling.

Hvilket herved tjenstlig meldes.

Ove Rode.

Fr. Martensen Larsen.

Til De samvirkende Fagforbund i Danmark.

Lønbevægelser og Konflikter.

Møllerne i Kallundborg. Dansk Mølleriarbejderforbund indgik fra 1. April 3aarig Overenskomst med *A/S Kallundborg Dampmølle*, som Forbundet ikke tidligere havde haft Overenskomst med.

Lønnen fastsattes til 24 Kroner ugentlig for Valse-, Kværn- og Raffinpassere samt Billere og til 22 Kr. for de Møllere, som ikke selvstændig kan udføre de nævnte Arbejder.

Dagmandskabets Arbejde sattes til 6 Dage om Ugen, Natmandskabets til 5 Nætter.

Overtidsbetaling fastsattes til 55 Øre pr. Time. 3 Dages Sommerferie uden Lønafdrag og Erstatning ved Ulykkestilfælde fastsloges ligeledes. Endelig knyttedes Regler for Behandling af faglig Strid til Overenskomsten.

Smaa organisatoriske Oplysninger fra Udlandet.

Norge. Arbejderne ved den norske Papirindustri har hidtil henhørt til Norsk Arbejdsmandsforbunds Omraade. Der har nu været Bestræbelser igang for at skabe et selvstændigt Papirindustriarbejderforbund. Den 10. Marts afholdtes en Kongres, hvor Oprettelsen af et saadant vedtoges. Der skal betales et ugentligt Kontingent af 40 Øre og udgives et særligt Fagblad. Ved Oprettelsen beløb Medlemstallet sig allerede til 7000 af de ca. 11,000 organisationsmulige Arbejdere, som findes ved den norske Papirindustri.

England og Sydafrika. Fællesudvalget for Arbejderpartiet og Fagforeningerne i Storbritannien har besluttet at indkalde en ekstraordinær Kongres den 6. April for at træffe Bestemmelser til Beskyttelse af de sydafrikanske Deporterede. Fra syndikalistisk Side forlanges Generalstrejke samt Boykotting af Varer fra Sydafrika, men saadanne Forslag vinder næppe stor Tilslutning, da de sikkert vil skade Sagen mere end gavne den. Det er derimod mere sandsynligt, at man vil sende Repræsentanter til Sydafrika for personligt at overbringe den derværende Regering Organisationernes Protest og tillige for efter bedste Ævne at bistaa den politiske og faglige Bevægelse. De engelske Forbund af Bjergmænd og Jernbanemænd har ligeledes Planer fremme om at sende Penge og Organisatorer til deres Broderforbund i Sydafrika, da de fleste derværende ledende Personligheder i Fagforeningerne endnu er i Fængsel eller udviste.

England. Der er afholdt et Møde af Delegerede for de engelske Papirfabriksarbejderes og Bogtrykkeri-Hjælpearbejdernes Forbund i England. Man vedtog enstemmigt at anbefale Organisationernes Sammenslutning. Tilsammen tæller de 15,000 Medlemmer.

Medlemstallet i det engelske Landarbejderforbund overskred i Fjor det første 10,000, og Organisationen volder allerede slemme Kvaler for Agrarerne. Disse har derfor i flere af Landets Egne besluttet ikke at beskæftige organiserede Landarbejdere, og mange, som vægrede sig ved at udtræde af Organisationen, er blevet afskedigede. Landarbejderne har nu

rejst et almindeligt Krav om en Lønforhøjelse af 1,78 Kr. ugentlig og om Anerkendelse af deres Organisationsret. Alt dette har haft den glædelige Virkning, at Organisationens Medlemstal er forøget paa mange Steder i Landet.

Belgien. Ved Slutningen af Aaret 1913 havde den faglige Hovedorganisation 121,759 Medlemmer mod 116,082 Aaret forud. Dette Resultat er saare glædeligt, da særlige Forhold, bl. a. Generalstrejken, har voldt adskillige slemme Tab. Desuden hjemsøges Landet af en alvorlig Krise.

Holland. De hollandske Forbund af Malere, Tømrere, Stukkatører, Bygningsarbejdere og Blikkenslagere, som tilsammen tæller ca. 12,000 Medlemmer, forhandler for Tiden om at slutte sig sammen i et Industriforbund.

Frankrig. Bestyrelsen for det franske Møbelsnedkerforbund havde tilstillet Afdelingerne et Forslag om at forhøje Forbundskontingentet fra 25 til 35 Centimer pr. Maaned. Formaalet var at faa Midler til Ansættelsen af en Sekretær og til Udvidelse af Rejse- og Strejkeunderstøttelsen. Af de paagældende 90 Fagforeninger har kun 46 deltaget i Afstemningen, og af disse udtalte sig endog kun en Del *for* Forhøjelsen. Styrelsen maa derfor lade sine Planer ligge til næste Kongres. (1 Centime = $^7/_{10}$ Øre.)

Italien. Sygehusforholdene i Rom er mere og mere bleven til en offentlig Skandale. Som Protest mod disse Forhold foranstaltede Roms Fagforeninger en vellykket 2 Dages Generalstrejke 9. og 10. Marts. Rolighedsforstyrrelser skete kun i nogle Tilfælde, hvor Politiet, understøttet af Militæret, forsøgte at adsplitte fredelige Demonstranter.

Rusland. Resultatet af den sidste Lønbevægelse blandt Typograferne i Ruslands Østersøprovinser (ved hvilken et Antal af Førerne ad administrativ Vej puttedes 1—3 Maaneder i Fængsel) har ikke tilfredsstillet alle Medlemmer. Dette i Forbindelse med Tvistigheder om Spørgsmaalet Fag- eller Industriforbund har ført til en beklagelig Splittelse, som man maa haabe kun bliver af forbigaaende Natur.

Lønforhold ved Jernbanerne i U.S.A. Ifølge den officielle Statistik var der i 1913 i De forenede Stater ialt 1,669,809 Personer i Jernbaneselskabernes Tjeneste. Gennemsnitslønnen pr. Dag beløb sig for ca. 5000 Embedsmænd ved Knudepunkterne til 12,99 Dollars, for 10,196 andre Embedsmænd til 6,27 Doll., for 76,513 Personer paa Knudepunkternes Kontorer 2,49 Doll., for 38,277 Stationsarbejdere 2,17 Doll., for 153,117 andre af Stationspersonalet 1,89 Doll., for 63,390 Lokomotivførere 4,79 Doll., for 66,376 Fyrhødere 2,94 Doll., for 48,200 Togførere 2,88 Doll., for 133,221 andre kørende Funktionærer 2,88 Doll., for 55,207 Maskinarbejdere 3,14 Doll., for 65,989 Tømrere 2,54 Doll., for 226,785 andre Værkstedsarbejdere 2,24 Doll., for 44,466 Formænd for Kolonnearbejderne 2,07 Doll., for 363,628 andre Kolonnearbejdere 1,50 Doll., for 40,005 Rangerere og Hjælpere 1,74 Doll., for 41,196 Telegrafister 2,44 Doll., for 10,436 Personer, som beskæftiges ved Færgerne, 2,34 Doll. og for 227,779 Hjælpearbejdere og andre 2,08 Doll. (1 Doll. = 3 Kr. 73 Øre.)

Mexiko. Huertas Militærregerings Rædselsherredømme varer ved endnu. Alle Organisationer og alle Blade af fremskridtsvenlig Farve bliver undertrykte. Trods dette lykkes det dog enkelte Gange at udgive Fagorganisationernes Blad eller at afholde et Møde i »Folkets Hus«.

Regeringen behandler Anderledestænkende med uforlignelig Brutalitet. Den, der protesterer mod Embedsmændenes Handlinger, eller som blot er Genstand for Mistanke, indrulleres tvangsvis i Hæren og sendes til Fronten. Paa anden Maade kan man nemlig ikke længer skaffe Soldater nok, skønt Betalingen nu er gaaet op til $1^1/_2$ Dollars daglig. Den faktiske Udbetaling kniber det dog med. Alle Regeringskasser er tomme, og Handel og Samkvem ligger stille. Situationen er rædselsfuld, særlig for Underklassen. Arbejderne haaber

imidlertid, at Huertas Fald er nær, og at der da efterhaanden igen vil indtræde menneskelige Tilstande.

Strejkebevægelsen i Rusland.

Januar Maaned i Aar viser en langt mere omfattende Strejkebevægelse, end den tilsvarende Maaned i Fjor. Som bekendt strejkes der i Rusland ikke blot i økonomisk, men ogsaa i politisk Anledning, og de registreres hver for sig. De politiske Strejker fandt Sted som Protest- eller Mindestrejker for Blodsøndagen 1905. I Følge de officielle Beretninger strejkede der: I St. Petersborg 110,000 Arbejdere (Aaret før 65,000), i Moskov 13,000 (1200), i Riga 75 % af alle Arbejdere. Ogsaa i mange andre Byer var der en omfattende Strejkebevægelse.

Ogsaa Antallene af økonomiske Strejker og Deltagerne deri er vokset mægtigt. I Januar 1912 var der 1600, i 1913 var der 16,500, men i Aar langt over 24,000. En stor Del af Strejkerne er saakaldte »Forsikringsstrejker« og skyldes Konflikter med Arbejdsgivere og Øvrighed i Anledning af Forsikringslovens Gennemførelse. Disse Strejker ender dog som oftest resultatløst. Det samme gælder forøvrigt Strejkerne, som har økonomisk Aarsag. Mange Strejker er baade meget omfattende og langvarige. Eksempelvis kan nævnes Strejken paa Militærdepartementets Virksomhed Obuchowski-Fabrikken. Den omfattede 5000 Arbejdere og varede 68 Dage.

Det negative Resultat skyldes de herskende politiske Forhold, som gør det ganske umuligt for Arbejderne at gaa metodisk frem og undgaa Kraftspild. Men Trangen til Forbedringer er saa stærk, at Bevægelsen ikke kan kvæles, selv om Regeringen og Arbejdskøberne i skøn Forening gør, hvad de formaar for at forholde Arbejderne enhver Frugt af deres Anstrængelser.

Karakteristisk er det, at Strejkebevægelsen lever op paany blandt Tekstilarbejderne i Lodz og andre polske Guvernementer. Takket være Arbejdernes bedre Organisation og Disciplin er Resultaterne gennemgaaende bedre her.

Strejke blandt de franske Bjergarbejdere.

I November 1913 førte Bjergarbejderne i det nordlige Frankrig en Generalstrejke som Protest mod Senatets Afstemning om Otte-Timers Loven for Bjergværker. Nu havde det »nye« Bjergarbejderforbund paa sin sidste Kongres vedtaget at iværksætte en ny Generalstrejke 1. Marts, hvis ikke dets Fordringer med Hensyn til Pensionsloven til den Tid var bleven opfyldte. Den nyere Tids Beslutninger i Senatet foranledigede Bjergarbejderne til at nedlægge Arbejdet allerede en Uge før den fastsatte Dato. Endskønt Strejken, paa Grund af Arbejdernes beklagelige Splittelse, ikke blev almindelig i alle Distrikter, havde Strejken dog tilfølge, at Senatet paany beskæftigede sig med Bjergarbejdernes Fordringer og gjorde Pensionsloven hurtigt færdig. Paa nogle omstridte Punkter giorde Regeringen yderligere Indrømmelser overfor Bjergarbejderne, og disse besluttede derpaa at genoptage Arbejdet 3. Marts.

Nyt Fagblad.

I Henhold til en Vedtagelse paa en Kongres i Kolding i August Maaned f. A. har *Sukkervare-, Chokolade- og Bisquitarbejdernes Forbund* d. 6. April udgivet første Numer af et Fagblad. Det har et net Udstyr, Indholdet er tilpas mangeartet, og Bladet kommer lige i rette Øjeblik til at blive Agitatoren blandt Sukkerindustriens Arbejdere og Forkæmperen i den Bevægelse, der for Tiden er oppe for at bedre Arbejdernes Lønvilkaar paa den overvejende Del af Landets Sukkervarefabriker.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 43 ✻ KØBENHAVN DEN 25. APRIL 1914 ✻ 10. AARGANG

INDHOLD: De samvirkende Fagforbunds ordinære Repræsentantskabsmøde. Kongresser. Lønbevægelser og Konflikter (Arbejdsmændene i Hobro. Kvinderne i København). Administrationsbidrag.

De samvirkende Fagforbunds ordinære Repræsentantskabsmøde den 20. April 1914.

De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab afholdt den 20. April sit aarlige Møde i Forsamlingsbygningen Rømersgade 22 i København med følgende Dagsorden:

1. Beretning om Virksomheden.
2. Regnskaberne.
3. Arbejdsanvisning.

Til Dirigenter valgtes: *I. A. Hansen*, Formand for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, og Formand for Arbejdernes Fællesorganisation i Helsingør, Byraadsmedlem *P. Christensen*.

Formanden *Carl F. Madsen* aflagde følgende

Beretning om Virksomheden.

Lønbevægelsen. I Tiden fra 1. April til 31. December 1913 stod de danske Arbejderorganisationer 4 Gange overfor Trusler om Lock-out.

Det første af disse Lock-outvarsler var foranlediget af Konflikter i Malerfaget i København og i Provinserne og ved Arbejdsmandsarbejdet hos Murmestrene i Provinserne. Der havde i lange Tider været ført resultatløse Forhandlinger om disse Sager og i Særdeleshed saa det ud til, at det vilde volde overordentlige Vanskeligheder at naa til Overenskomst i Malerfaget, hvor Arbejdsgiverne havde opsagt Overenskomsterne for at gennemføre Lønreduktioner og Arbejdstidsforlængelse.

Det saa dog ud til, at Sagerne tilsidst skulde gaa i Orden ved Forslag, som Forligsinstitutionen stillede den 1. April, men i sidste Øjeblik bristede Forventningerne herom, idet Malerlavet paa en Generalforsamling den 4. April forkastede Forligsmandens Forslag og paa en Generalforsamling i Arbejdsgiverforeningen den 8. April gjorde man sig solidarisk med Malermestrene.

Dagen efter udstedte Arbejdsgiverforeningen derfor Første-Lock-outvarsel i Anledning af de to Konflikter.

Truslen var rettet mod ca. 20,000 Arbejdere, deriblandt Murere, Tømrere, Blikkenslagere og Murarbejdsmænd, som alle staar udenfor De samvirkende Fagforbund.

Efter at der forgæves var prøvet nye Forhandlinger udsendte Arbejdsgiverforeningen den 21. April 2. Varsel.

Der blev dog hurtigt paabegyndt nye Forhandlinger og den 28. April opnaaedes der Enighed om Murarbejdsmandslønningerne, og et nyt Forslag, som blev stillet af Forligsmanden vedrørende Malerfaget, blev vedtaget af Parterne.

Lock-outen blev derfor aflyst.

Resultatet af Lønbevægelsen faldt gunstig ud for saavel Malerne som Murarbejdsmændene.

Arbejdet i Malerfaget genoptoges den 2. Maj.

Skibsmalerkonflikten, som var fremkaldt ved at Sammenslutnin-

gen af Arbejdsgiverne indenfor Jernindustrien og Københavns Malerlav havde opsagt Skibsmaler-Prislisten og havde fremsat Krav om betydelige Lønreduktioner, gav, paa et noget tidligere Tidspunkt, Anledning til, at Malerforbundet varslede Strejke paa Skibsværfterne, hvilket besvaredes af Arbejdsgiverforeningen med en Trusel om Lock-out mod ca. 50,000 Arbejdere i forskellige Fag.

Forligsmanden stillede, som bekendt, ogsaa her et Forslag, som godkendtes af Parterne.

Sagen blev dog først endelig ordnet ca. et Aar efter, og i hele den Tid har Malerne arbejdet efter den gamle Priskurant. Dette er et slaaende Bevis for den Letsindighed hvormed Arbejdsgiverforeningen udslynger sine Lock-out-Trusler.

Tobaksarbejderkonflikten. I Begyndelsen af Maj Maaned nedlagde ca. 3,200 Tobaksarbejdere Arbejdet.

Ved nye Forhandlinger efter Strejkens Udbrud naaedes endelig til Enighed den 22. Maj om »Almindelige Bestemmelser« og om Grundlaget for Lønforhold i Tobaksindustrien: men Specialforhandlingerne for de enkelte Fabriker stod endnu tilbage.

Disse meget omfattende Forhandlinger bragtes tilende den 11. Juni. Det saaledes foreliggende fuldstændige Overenskomstforslag, der anbefaledes af Hovedbestyrelsen og Repræsentanter for de enkelte Fabrikker, sendtes nu, i Henhold til Forbundets Love, til Urafstemning blandt Medlemmerne, men med det Resultat, at Forslaget forkastedes med 2321 Stemmer mod 1942. 105 Stemmesedler var blanke og 16 ugyldige.

Imidlertid lykkedes det dog at bringe Parterne sammen. Den 24. Juni afholdtes i Arbejdsgiverforeningen et Møde, hvori Forbundets Forretningsudvalg samt Repræsentanter for Fabrikanterne og for de to Hovedorganisationer deltog. Da der ikke her fremkom noget Tilbud, som Fagets Repræsentanter mente at kunne modtage, sluttede Mødet uden andet Resultat end det, at Arbejdsgiverforeningen fremsendte Lock-outvarsel overfor Arbejderne, som var beskæftiget i industrielle Virksomheder.

Forbundet lod nu foretage en ny Urafstemning over Forslaget og dette godkendtes med 1761 Stemmer mod 1501.

Arbejdet genoptoges den 5. Juli. Strejken havde da varet ca. 8 Uger.

Der rejste sig nu fra enkelte Sider Spørgsmaal om Tobaksarbejderforbundets Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund; men med langt over 2000 Stemmers Majoritet besluttedes det i Overensstemmelse med Tobaksarbejderforbundets Hovedbestyrelses Opfordring at forblive i De samvirkende Fagforbund.

Arbejdsmænd i Faxe Kalkbrud. Den 25. August varsledes den tredie Lock-out. Anledningen var, at Dansk Arbejdsmands Forbund havde varslet Strejke paa de københavnske Mørtelfabriker for at gennemføre en tilfredsstillende Lønordning for Arbejderne paa Faxe Kalkbrud.

Der var dog undtaget en Del Virksomheder fra Lock-outen.

Dansk Arbejdsmands Forbund besvarede disse »Undtagelser« ved at meddele Arbejdsgiverforeningen, at Forbundet vilde foreslaa en kompetent Forsamling en Udvidelse af Konflikten fra 15. September at regne, saaledes at Arbejdet tillige stansedes af Forbundets Medlemmer i disse Virksomheder.

Forligsinstitutionen greb imidlertid straks ind, og den 9. September havde saavel Arbejdsgivere som Arbejdere vedtaget et Forslag, Forligsmanden Dagen før havde fremsat i Faxe-Konflikten.

Strejker og Lock-outer aflystes.

Arbejdsmænd paa Københavns Margarinefabrik. Fjerde Lock-outvarsel i Perioden 1. April — 31 December 1913 udstedtes den 4. November.

Det udstedtes navnlig, fordi Dansk Arbejdsmands Forbund i Anledning af en Lønstrid paa Københavns Margarinefabrik havde varslet Strejke overfor flere Margarinefabrikker og tillige, fordi Arbejdsgiverforeningen

vilde have en Ordning gennemført paa Klonemose Teglværk, Kastrup Kalksandstensfabrik og Tændstikfabrikken »Merkur« i Randers. Forbundet havde forkastet et af Forligsmanden den 6. Oktober stillet Mæglingsforslag for de tre Virksomheders Vedkommende, og Strejke var iværksat paa »Merkur« og Gosch' Tændstikfabrik i København, der begge tilhørte samme Selskab.

Den 11. November kom Andet-Varslet, der bebudede Lock-out fra den 19. November om Morgenen overfor samtlige Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund, som beskæftigedes hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, med visse Undtagelser.

Da man var naaet til dette Stade i Udviklingen indtraf imidlertid forskellige Begivenheder, der først bevirkede Lock-outens og Strejkens Udsættelse og senere deres Aflysning.

Arbejdsgiverne havde nemlig protesteret mod Lovligheden af Strejkevarslerne overfor Margarinefabrikkerne og i Tilslutning til denne Protest indklaget Forbundet for Den faste Voldgiftsret. Ved et forberedende Retsmøde udvirkede Rettens Formand saa, at Konflikternes Ikrafttræden udsattes til Kendelse forelaa i Sagen, og umiddelbart efter dette forberedende Møde satte Forligsmanden sig i Bevægelse for at faa nye Forhandlinger i Gang.

Møder afholdtes den 14. og 17. November og hen paa Eftermiddagen den 18. November sloges det fast, at alle Divergenser i de paagældende Sager var bragt ud af Verden, dels paa Grundlag af Overenskomsten, der var indgaaet mellem Parterne selv, dels efter Vedtagelse af Forslag, stillet af Forligsinstitutionen.

Strejken paa Tændstikfabrikkerne afsluttedes derefter og den varslede Strejke overfor Margarinefabrikkerne og Lock-outen aflystes.

Hermed var Aarets Lock-outvarsler tilendebragte uden at Lock-outen i noget Tilfælde var blevet til Virkelighed.

I Anledning af den varslede Sympatistrejke paa Margarinefabrikerne indbragte Arbejdsgiverforeningen Klage til Den faste Voldgiftsret og paastod, at Forbundet i Henhold til Normen for Regler for Behandling af faglig Strid og Septemberforliget var uberettiget til at iværksætte Sympatistrejke. Ved et forberedende Møde i Retten blev det imidlertid slaaet fast, at Arbejdsgiverforeningens Paastand var urigtig, og dette sloges yderligere fast ved en Overenskomst, som ved samme Lejlighed blev afsluttet mellem de to Hovedorganisationer.

Arbejdsgiverforeningen fandt imidlertid snart paa andre Fortolkninger af Septemberforliget. Dette skete under Strid med Firmaet Plum i Assens. For at gøre Strejken effektiv var der iværksat en Sympatistrejke hos Sukkerfabrikernes Roebane for Varer, som skulde transporteres med Banen for Plum ud til Bønderne.

Den faste Voldgiftsret underkendte dog denne Paastand, ligesom Retten ogsaa underkendte Paastanden om, at det var ulovligt at kræve strejkende Arbejdere genantaget og Skruebrækkere fjernede.

Endnu omtalte Formanden særligt *Blokaden paa Orlogsværftet* som Middel til at modstaa Militærets og Regeringens arbejderfjendtlige Holdning, og det lykkedes omsider efter en langvarig Blokade at opnaa ikke helt uvæsentlige Fordele — skønt Forholdene ved Orlogsværftet er yderst vanskelige for Arbejdernes Organisationsbestræbelser.

I indeværende Foraar har saa godt som udelukkende *Frihavnskonflikten* præget Arbejdsmarkedets Forhold. Formanden gav en kort Redegørelse for Hovedtrækkene i denne haardnakkede Konflikt, fremhævede den Karakter af et Overfald, Striden i Begyndelsen havde, og berørte Forhandlingernes Gang. Efter at have anerkendt den socialdemokratiske Presses Arbejde i Sagen sluttede han med at karakterisere den øjeblikkelige Stilling og henviste til, at man nu ventede et Mæglingsforslag fra Forligsmanden.

En Del Forbund havde opnaaet gode Resultater uden Strejke eller uden større Kampe. Saaledes Keramisk Forbund paa Porcellænsfabrikerne, Typograferne i København der naaede Enighed uden Opsigelse Skotøjarbejderne over hele Landet, med Bistand fra Hovedorganisationen, og mange andre, hvorom den trykte Beretning gav nærmere Oplysning.

Resultaterne af Lønbevægelsen belyses iøvrigt i store Træk deraf, at Arbejdstiden er blevet forkortet for 2416 Medlemmer med 9556 Timer pr. Uge eller 477,825 Timer pr. Aar, idet Aaret regnes til 300 Arbejdsdage.

Indenfor De samv. Fagforbund har 2260 Medlemmer faaet Arbejdstiden forkortet med 8216½ Time pr. Uge eller 410,825 Timer pr. Aar. I de udenfor staaende Organisationer har 156 Medlemmer faaet Arbejdstiden forkortet med 1340 Timer pr. Uge eller 67,000 pr. Aar.

Med Hensyn til Time-, Dag- og Ugeløn er der opnaaet Forbedringer for 20,037 Medlemmer, og 1010 Medlemmer har faaet Akkordpriserne forhøjede.

Lønbevægelserne bragte Fordele for ialt 25,889 Medlemmer.

Alt dette viser, naar man ser paa Lønbevægelsen i det hele, at Organisationerne har været virksomme og har formaaet at fremkalde Resultater, som man kan være bekendt at henvise til.

Syerskernes Organisationsforhold var det ikke lykkedes at faa bragt i Orden i Overensstemmelse med forrige Repræsentantskabsmødes Beslutning. Sammenslutningen med Dansk Skræderforbund var stødt paa uforudsete Vanskeligheder og var derfor stillet i Bero. Det var derimod lykkedes at faa Enighed tilvejebragt mellem Syerskernes Forbund og Konfektionssyerskernes Fagforening i København.

Tvistigheder. En Uoverensstemmelse mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Forretningsudvalget angaaende Sagen »Allerup« i Odense var det lykkedes at faa bilagt.

De internationale Forbindelser lægger ved deres stigende Berøring med vore og ved den mere og mere omfattende internationale Samvirken ogsaa en Del Beslag paa vore hjemlige Organisationer og De samvirkende Fagforbunds Virksomhed. Kongresserne, som kræver Repræsentation, bliver talrigere, og den nye internationale Fag-Korrespondance har efterhaanden antaget en fast og regelmæssig Form, der har medført en Del nyt Kontorarbejde. Korrespondancen udkommer i 3 Sprog hver 14de Dag til over 1400 Arbejderblade, og dens Oversættelse og øvrige Ekspedition for Danmark besørges af Kontoret og er henlagt under Sekretær *Peder Hedebol.*

Forretningsudvalget har været repræsenteret paa en Række Kongresser herhjemme, saaledes Bagernes, Tekstilarbejdernes, Arbejdsmændenes, Syernes, Sukkervarearbejdernes og Stukkatørernes Kongresser. Endvidere i Udlandet, bl. a. Norge, Finland og Svejts samt ved De internationale Fagsekretærers 1ste Konference og International Fagforenings Centrals 8de Konference i Zürich.

Samtlige Lande i Evropa, undtagen Portugal, Rusland, Grækenland og Tyrkiet, er nu med i den internationale faglige Sammenslutning af Landscentraler; det samlede Medlemsantal i de tilsluttede 19 Landscentraler er opgjort til 7,121,000 mod 6,570,000 det foregaaende Aar. Heri mangler dog den seneste Tids Fremgang i Frankrig og Nordamerika.

Ogsaa Konferencen i Gøteborg i Oktober 1913 mellem Repræsentanter for de socialdemokratiske Arbejderorganisationer i Norge, Sverig og Danmark omtaltes. Den var Udførelsen af den skandinaviske Arbejderkongres's Beslutning til Fremme af de nordiske socialdemokratiske Partiers Samvirken, og den havde som permanent Komité særlig Opmærksomheden rettet paa Samvirken i Lovgivningsanliggender, i udenrigspolitiske Spørgsmaal og paa det økonomiske Omraade.

Den faste Voldgiftsret. I Kalenderaaret 1913 har 24 Sager været ind-

bragt for Den faste Voldgiftsret, og i 15 af disse Sager er der afgivet Indlæg og givet Møde fra De samvirkende Fagforbund ved Sekretær *Otto Smith*. I 17 Sager faldt Kendelse, i 4 blev der Forlig, mens 3 bortfaldt. *Arbejdsgiverne* indbragte de 16 Sager.

Af de i 1913 behandlede Sager angik 8 Arbejdsmændene, 6 Murerne, 3 Spørgsmaalet om Lovligheden af Lock-outs, Strejkes eller Sympatistrejkes Iværksættelse, 2 Skotøjarbejderne, 2 Træindustriarbejderne, 1 Skræderne, 1 Tekstilarbejderne og 1 Tobaksarbejderne.

Arbejdsanvisning lægger for Tiden Beslag paa en Del organisatorisk Medvirken fra Arbejdernes Side, og det er lykkedes at faa flere af Arbejdernes kendte Mænd indvalgt i Arbejdsanvisningens ledende Poster; gennem De samvirkende Fagforbund er saaledes *P. Hvidtfeldt* og *C. F. Madsen* indstillet og udnævnt af Ministeriet, medens *Otto Smith*, *Mikkelsen* og *Jønson* af Kommunalbestyrelsen er valgt ind i Tilsynsraadet.

Taleren rettede en Tak til Typograf *P. Hvidtfeldt* for det store og fortræffelige Arbejde han har udrettet i Arbejderpartiets Tjeneste, og Forsamlingen rejste sig i Tilslutning hertil.

Arbejderbeskyttelsen. Fremdeles omtalte Formanden den Virksomhed, som Fagforbundene har udfoldet med Hensyn til de arbejderbeskyttende Foranstaltninger fra Myndighedernes og Lovgivningsmagtens Side. Ved Forberedelsen af *den nye Fabriklov* var adskilligt Arbejde gjort, og efter at Loven den 1. December 1913 var traadt i Kraft, havde Forretningsudvalget i omfattende Grad sørget for at brede Kendskab til Loven og de Fordele, den byder Arbejderne. Desuden har Organisationerne her en Opgave i at holde Øje med Foretagender, der søger at komme uden om Loven.

Formanden henledede særlig Opmærksomheden paa Bestemmelsen i Loven om de sundhedsfarlige Virksomheder og omtalte hvad der fra Kontorets Side paa Arbejdsraadets Foranledning var foretaget for at skaffe Forholdene i disse Virksomheder belyst.

Ogsaa *Ulykkesforsikringslovgivningen* har krævet meget Arbejde og vaagen Interesse fra De samvirkende Fagforbunds Side. Forretningsudvalget har sendt en Deputation til Indenrigsministeren og overfor ham paavist Ønskeligheden af forskellige Kravs Gennemførelse. Ministeren havde givet Deputationen et imødekommende Tilsagn.

Forholdet vedrørende *de udenlandske Arbejdere* her i Landet havde ogsaa været Genstand for aktiv Opmærksomhed fra Forretningsudvalgets Side, navnlig ved Ordningen af de saakaldte Polakforhold.

Efter at have omtalt den finansielle Styrke og enkelte særlige Forhold, oplyste Taleren, at Forretningsudvalget fra 1. April 1913 til 31. Marts 1914 havde holdt 44 Møder med 577 Sager paa Dagsordenen. Repræsentantskabet havde i samme Tid været indkaldt to Gange, den ene Gang ekstraordinært i Anledning af en Lock-outsituation.

Medlemsantal. Den 31. December 1912 havde De samv. Fagforbund 52 Forbund og 5 enkeltstaaende Foreninger med i alt 107,067 Medlemmer; den 31. December 1913 var der 51 Forbund og 5 enkeltstaaende Foreninger med i alt 114,698 Medlemmer. Landsorganisationens Medlemstal er saaledes forøget med 7631 Medlemmer. Antallet af Afdelinger er samtidig forøget med 40 fra 1221 til 1261.

Taleren udtalte: Vi savner i Dag iblandt os en Mand, som vi sætter megen Pris paa, og til hvis Tale vi ofte har lyttet med Interesse, ligesom vi har tillagt hans Ord megen Betydning — det er *Lyngsie*. Det Kæmpearbejde, han i mange Aar har udført for Arbejdsmændene, har nedbrudt hans Helbred, og han er for Tiden saa medtaget, saa han ikke kan færdes imellem Kammeraterne, hvilket ellers var ham saa stor en Glæde. Han maa nu opholde sig paa et Sanatorium. Vi be-

klager alle, at han ikke er her i Dag. Lad os sende ham en Hilsen og udtale Haabet om, at vi snart maa se ham iblandt os igen rask og frejdig som forhen.

Forsamlingen rejste sig i Tilslutning hertil.

Derpaa afsluttede Formanden sin Beretning med en Henvisning til den Fremgang, der havde vist sig paa alle Omraader i Organisationerne inden for De samv. Fagfb., og han udtalte Ønsket om, at den gode Forstaaelse, der stadig sporedes mellem Organisationerne fortsat maatte bringe Fremgang og blive til Held og Gavn for Arbejderbevægelsen.

Efter en Diskussion, hvori *Vilh. Nygaard*, Brænderiarbejder *Andersen*, *Formanden*, Hovedkasserer *E. Svendsen*, Sekretær *Kiefer*, Byraadsmedlem *Christensen*, Helsingør, Slagter *Hartmann* og Mølleriarbejder *Andersen* deltog, godkendtes Beretningen enstemmigt.

Regnskabet. Dagsordenens næste Punkt var Regnskabet.

Hovedkasserer *E. Svendsen* oplæste dette, og Repræsentantskabet godkendte det derefter enstemmigt og uden Diskussion.

Foredrag om Arbejdsanvisningen. Hovedkasserer i Smedeforbundet, *A. Johansen*, holdt nu et vejledende Foredrag om den nye Ordning af Arbejdsanvisningen, saaledes som denne vil forme sig efter den ikraftraadte Lov. Han gennemgik Loven og ledsagede dens Enkeltheder med særdeles instruktive Bemærkninger, idet han paapegede, hvorledes Arbejderne formentlig bedst skulde kunne gøre deres Indsats i hele den kommende Udvikling af den nyordnede Institution. Ikke mindst ved øget Sammenslutning og ved fortsat Erobring af den politiske Magt maatte Arbejderne gennemføre et Samarbejde med den offentlige Arbejdsanvisning til størst mulig Gavn for Arbejderbefolkningen.

P. Hvidtfeldt supplerede dette fortræffelige Foredrag med en Række kyndige Bemærkninger, særligt med Henblik paa Arbejdsløshedskassernes Stilling.

Efter at der yderligere var vekslet nogle Udtalelser mellem *Jønson* og *A. Johansen* afsluttedes denne Sag, der var den sidste paa Dagsordenen.

Afslutning. Den Hilsen til *Lyngsie*, der besluttedes i Formiddagsmødet, var afsendt telegrafisk, og i Løbet af Eftermiddagen indløb et Svartelegram fra Lyngsie, der udtalte Ønsket om fortsat Enhed og gensidig Forstaaelse mellem Organisationerne og som modtoges med Bifald.

P. Hvidtfeldt tog ved Mødets Slutning Ordet og meddelte, at han nu, da hans Udnævnelse til Leder af en Afdeling under Arbejdsanvisnings-Centralen i København forelaa, maatte trække sig tilbage fra sin Virksomhed som Medlem af de samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg og som Næstformand i Hovedorganisationen. Han beklagede at skulle forlade denne Tillidspost, der havde været ham til saa megen Glæde og Tilfredsstillelse, men selvfølgelig var det hans Haab, at han netop ogsaa i sin ny Stilling maatte kunne udrette et Arbejde til Gavn for Organisationerne og sine gamle Kammerater. Hvidtfeldt takkede for Samarbejdet i Aarenes Løb og for den Anerkendelse, som var vist ham og som havde faaet Udtryk i Formiddagsmødet, hvorefter han udbragte et Leve for De samvirkende Fagforbund.

Efter at Forhandlingsprotokollen var oplæst sluttede *Dirigenten* Mødet med nogle velvalgte Ord, om dets harmoniske Forløb; dette var et Vidnesbyrd om den jævne solide Fremadskriden i alle Organisationernes Forhold, og han vilde bede Forsamlingen skilles med et Leve for at denne Fremgang maatte vedblive til Gavn for de organiserede Arbejdere. Under kraftige Hurraraab hævedes derpaa Repræsentantskabsmødet.

Kongresser.

Dansk Mølleriarbejderforbund

afholdt ordinær Kongres i Folkets Hus paa Jagtvejen i København i i Dagene 9. og 10. April. Til Stede var 19 Delegerede, repræsenterende 477 af Forbundets 558 Medlemmer. Det svenske Møllerforbund var repræsenteret ved *Anderson* fra Malmø.

Formanden, *N. J. Andersen* aflagde *Beretning*.

240 af Forbundets Medlemmer havde været i Lønbevægelse siden den ekstraordinære Kongres for 1½ Aar siden. Der var opnaaet en samlet Fremgang paa ca. 26,000 Kr. aarlig. Forhandlingerne med Arbejdsgiverne havde været ført under nye Former, idet de havde indmældt sig i Arbejdsgiverforeningen. Arbejdsgiverne havde gjort Forsøg paa Lønreduktioner og paa at inddrage den Sommerferie, som var opnaaet adskillige Steder. Resultatet blev dog en Lønforhøjelse af 2 Kr. om Ugen, 5 Øres Forhøjelse af Overarbejdsbetalingen, Bibeholdelsen af Sommerferien, hvor den er opnaaet, og Udsigt til at erhværve den paa de øvrige Arbejdspladser, hvad Arbejdsgiverne maatte gaa ind paa at erklære, at de ikke havde noget imod. Det skete i et Cirkulære, som blev udsendt til alle Fagets Arbejdsgivere. For at opnaa disse Resultater maatte man — for første Gang i Forbundets Historie — udstede Strejkevarsel. Formanden sluttede med at omtale Lock-outen paa Rindsholm Mølle ved Viborg.

Beretningen godkendtes enstemmigt.

Kassereren, *Bengtson*, forelagde Regnskabet, som ligeledes godkendtes enstemmigt.

Et Forslag om Ansættelse af en Forretningsfører, der var fuldt ud beskæftiget ved Forbundet, forkastedes efter en Diskussion med alle Stemmer.

Det vedtoges at forhøje Kontingentet med 10 Øre for at opfylde det i § 21 i De samvirkende Fagforbunds Love indeholdte Paabud om Tilvejebringelse af et Strejkefond.

Det vedtoges at bibeholde de tidligere Lønninger.

Der førtes nogen Diskussion om Fagbladets fremtidige Forhold. Man enedes om at bevare det i dets nuværende Skikkelse som Maanedsblad.

En Skrivelse fra det svenske Forbund om Etablering af Gensidighedsforpligtelser blev henvist til Forretningsudvalgets Overvejelse.

Formanden *N. J. Andersen* og Hovedkasserer *Bengtson* genvalgtes derefter med Akklamation.

Næste Kongres afholdes i København i Paasken 1917.

ArbejdsløshedskassensDelegeretmøde.

Den 11. April afholdt Mølleriarbejdernes Arbejdsløshedskasse Delegeretmøde.

Forretningsføreren, *Bengtson*, aflagde en Beretning, der omfattede Tidsrummet fra 1. April 1910 til 31. Marts 1913.

Ved denne Periodes Begyndelse var Medlemsantallet 513 og voksede til 538 almindelige Medlemmer og 3 med hvilende Medlemsret.

Indtægten havde været følgende: Kontingent 9214 Kr. 20 Øre, Stats- og Kommunetilskud henholdsvis 4686 Kr. 25 Øre og 1553 Kr. 92 Øre; Renter 683 Kr. 20 Øre. Den samlede Indtægt 16,196 Kr. 98 Øre.

Udgiften havde været følgende: Understøttelse i 8557 Dage 9444 Kr. 10 Øre; Administration 1750 Kr. 15 Øre; Arbejdsanvisning 820 Kr. 85 Øre Den samlede Formuefremgang var 5070 Kr. 42 Øre. Formuen var ved Periodens Slutning 9913 Kr. 7 Øre. Der var ialt anmeldt 14,426 arbejdsledige Dage, hvoraf som meddelt 8557 havde været med Understøttelse. 267 Medlemmer havde været understøttede, deraf 41 med den fulde Understøttelse i 70 Dage.

Der var oprettet Anvisningskontorer i København, Roskilde, Næstved, Hillerød, Odense og Aarhus.

Den indgaaede Gensidighed med Tyskland var godkendt af Inspektoratet, som i en Skrivelse havde udtalt sin Anerkendelse af Beret-

ningens og Regnskabets fortrinlige Orden.

Saavel Beretningen som Regnskabet godkendtes enstemmigt.

Det vedtoges at fastsætte Godtgørelsen til Regnskabsføreren til 200 Kr.

Understøttelsen blev forhøjet fra 1 Kr. 30 Øre pr. Dag i 70 Dage til 1 Kr. 50 Øre pr. Dag i 90 Dage om Aaret. Denne Ændring var paa Forhaand sanktioneret af Arbejdsløshedsinspektoratet.

De afgaaede Tillidsmænd genvalgtes.

Syernes Forbunds 5te Kongres.

Langfredag afholdt Syernes Forbund sin 5te Kongres i Arbejdernes Forsamlingsbygning, Koldinggade 4 i København.

Der var mødt 16 Delegerede for 9 Afdelinger fra hele Landet.

Forretningsfører *V. Arup*, Skræddernes Forbund, og Formanden for De samvirkende Fagforbund, *Carl F. Madsen*, var indbudt.

Formandinden, Fru *Emma Petersen*, aabnede og bød Velkommen, hvorefter d'Hrr. *Arup* og *Carl F. Madsen* takkede, og sidstnævnte bragte Hilsen fra De samvirkende Fagforbund og Fællesorganisationen.

Fru *Emma Petersen* aflagde derefter Beretning om Virksomheden siden den ekstraordinære Kongres i Maj Maaned i Fjor. Hun dvælede særlig ved den Agitation, der havde været udfoldet, og da navnlig i København. Agitationen havde bragt en betydelig Fremgang i Medlemstallet. Omtalte tillige Forhandlingerne mellem Dansk Skræderforbund og De samvirkende Fagforbund om Sammenslutningen.

Derefter førtes nogen Diskussion, hvorefter Beretning og Protokol enstemmig godkendtes.

Regnskabet blev derpaa oplæst og ligeledes enstemmig godkendt.

Da Fru Emma Petersen ikke ønskede at modtage Genvalg, valgtes Fru *Martha Lindblad* i hendes Sted.

Derefter diskuteredes et Forslag om Oprettelse af en Arbejdsløshedskasse, hvilket blev forkastet.

Det vedtoges at afholde næste Kongres i Aalborg 1917.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændene i Hobro. Hobro-Afdeling af Dansk Arbejdsmandsforbund forhandlede i nogen Tid med den lokale Arbejdsgiverforening om en ny Overenskomst, men der opnaaedes ikke Enighed til den gamle udløb den 1. April.

Sagen gik derfor til Hovedorganisationerne, som forhandlede den 15. og 16. April, men der kunde hverken naaes noget Resultat med Hensyn til Akkordpriser, Timeløn eller andre Bestemmelser. Parterne forlod derfor hinanden uden at aftale ny Forhandling.

Kvinderne i København. Kvindeligt Arbejderforbund har fra 1. April afsluttet Overenskomst med *Taxamotorkompagniet*. Ugelønnen forhøjedes straks fra 11 til 12 Kr. og den 1. Decbr. i Aar forhøjes den til 13. Kr. Overenskomsten er gældende til 1. Decbr. 1916 og omfatte 40 Kvinder.

Med *Københavns Sporveje* har Forbundet ogsaa afsluttet ny Overenskomst fra 1. April i Aar til 1. April 1915. Denne Overenskomst omfatter 65 Kvinder, som fik Timelønnen forhøjet fra 35 til 39 Øre.

Administrationsbidrag.

Organisationerne erindres om, at Administrationsbidraget for første Halvaar 1914 skal indbetales inden Udgangen af April Maaned med 20 Øre for helt- og 10 Øre for halvtbetalende Medlemmer.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 44 ❋ KØBENHAVN DEN 2. MAJ 1914 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: Arbejdsløsheds-Statistik. Kongresser. Udlandet. Adresseforandringer.

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for April 1914.

Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. Maj 1914.

Kongresser.

Dansk Karetmagerforbund

afholdt sin 10de Kongres i Forsamlingsbygningen i Rømersgade i København 9., 10. og 11. April. Foruden Hovedbestyrelsens 7 Medlemmer var 53 Delegerede og Hovedkasserer *E. Svendsen* som Repræsentant for De samvirkende Fagforbund fremmødte.

Forretningsfører *Em. Olsen* aflagde

Beretning

om Virksomheden i de forløbne 3 Aar. Han omtalte en Lønkonflikt paa Lolland-Falster, som var forløbet godt paa Grund af udmærket Sammenhold.

Indenfor Statsinstitutionerne har det vist sig, at Organisationen betyder meget. Den har hjulpet til betydelige Fordele baade i København, Nyborg og Aarhus.

Med Sporvejsselskabet opnaaede vi i 1912 en Overenskomst, der maa kaldes god, idet Timelønnen er blevet betydelig forhøjet. Dette skyldes dog i første Række den politiske Bevægelse. Derfor bør der være et intimt Samarbejde mellem den faglige og den politiske Bevægelse.

Ved de københavnske Avtomobilfabriker er der bleven indført Priskuranter, som er bedre end de Overenskomster, der er gældende for Hestevognsarbejde. Priskuranterne er imidlertid senere bleven opsagte, og der forhandles nu om nye Overenskomster; lykkes det ikke at komme til Enighed, kan det ventes, at der snart vil udbryde Strejke.

Med Tuborg Fabriker er der afsluttet fordelagtige Overenskomster. Hos Smedemester J. C. Bentzen paa Frederiksborgvej har der været Strejke. Man er imidlertid nu naaet til en Overenskomst med denne Mester.

I Provinserne har man i 1913 faaet en ny Priskurant. Det holdt haardt at faa den igennem. Forhandlingerne trak saa længe ud, at Overenskomsten først naaede at blive underskrevet paa Færgen i det Øjeblik, den skulde forlade Fredericia Havn. Man har selvfølgelig ikke været tilfreds med det opnaaede Resultat. Dette var navnlig Tilfældet for Sjælland, hvor Lønnen hidtil har været lavere end i Jylland. Vor Opgave er at skabe ensartet Løn over hele Landet. Vi er godt paa Vej til at faa dette gennemført.

I Nordjylland er det lykkedes at forbedre Arbejdsforholdene i Aalborg. Der er Udsigt til at faa en Overenskomst for hele Vendsyssel. Allerede nu maa Arbejdsgiveren adskillige Steder i denne Landsdel betale en højere Timeløn for at kunne faa Arbejdskraft.

Paa Nordstens Fabrik i Hillerød har vi stadig haft Vrøvl. Hvert Aar opsiger han Priskuranten og kræver regelmæssigt 15 pCt. Nedsættelse!

Sidste Gang benyttede han endog den Trafik at afskedige sine gamle Arbejdere. Resultatet blev dog, at der ved Mægling opnaaedes en tilfredsstillende Akkordpris.

Det er blevet besluttet, at der skal indledes Forhandling om en Ordning for hele Landet af Priserne paa Avtomobilarbejde. Arbejdsgiverne har indrømmet, at der maa gives en højere Betaling.

Forretningsføreren gav derefter Oplysning om Forbundets økonomiske Stilling, og hvad Lock-outen i 1911 havde kostet. I de tre Aar, der er gaaet, er der dannet 5 nye Afdelinger. Forbundet bestaar i Øjeblikket af 26 Afdelinger med ca. 900 Medlemmer. For 10 Aar siden havde Forbundet 404 Medlemmer. I den samme Tid har Formuen tidoblet sig.

Efter nogen Diskussion blev Beretningen enstemmig godkendt.

Regnskabet.

Forretningsfører *Em. Olsen* fremlagde Forbundets Regnskab for de forløbne tre Aar.

Regnskabet blev enstemmig godkendt.

Love og andre Forslag.

Der var stillet Forslag om at vælge alle Hovedbestyrelsesmedlemmer i København og et Repræsentantskab for alle Afdelinger, saaledes at disse to Faktorer fremtidig skulde afholde et aarligt Fællesmøde. Begge Forslag forkastedes og Lovene vedtoges derefter i det væsentlige i deres gamle Affattelse.

Angaaende Lærlingeuddannelsen var der stillet Forslag fra flere Afdelinger. Debatten om denne Sag endte med Vedtagelsen af følgende Resolution:

»Det paalægges den kommende Hovedbestyrelse at have sin Opmærksomhed henvendt paa, hvorledes Lærlingenes Uddannelse foregaar.«

Med Hensyn til Gensidighed overfor Udlandets Organisationer vedtoges følgende Beslutning.

»Hovedbestyrelsen bemyndiges til at forhandle videre om Indgaaelse af Gensidighedsoverenskomster mellem Træarbejderorganisationerne i de skandinaviske Lande, dog skal saadanne Overenskomster udsendes til Godkendelse i Forbundets Afdelinger før de indgaas.«

Efter en Debat om en Fagforbundsbygning bemyndigedes Hovedbestyrelsen til ved given Lejlighed at stemme for Opførelsen af en saadan Bygning.

Herefter foretoges Valg af Tillidsmænd, Hovedbestyrelse og Revisorer. *Em. Olsen* genvalgtes med Akklamation til Forretningsfører.

Næste Kongres afholdes i København i 1919.

ArbejdsløshedskassensDelegeretmøde.

Efter Kongressen afholdtes Delegeretmøde i Karetmagernes Arbejdsløshedskasse.

Formanden, *Em. Olsen*, aflagde Beretning. Den Forlængelse af Understøttelsens Dageantal, som blev vedtaget i 1911, har i det første Regnskabsaar bevirket en Merudgift af 392 Kr., hvad dog var af mindre Betydning i Forhold til den samlede Understøttelse. Derimod har Bestemmelsen om Rejsehjælpen i Udlandet, som ogsaa blev vedtaget i 1911, i ca. 9 Maaneder af det nævnte Aar medført en Udgift af 1005 Kr. Dette har foranlediget, at Inspektoratet udstedte en Erklæring. hvorefter Rejseunderstøttelse ikke kan udbetales til Medlemmer, der selv forlader Arbejdet eller kan anvises andet Arbejde her i Landet. Ligeledes skal Hovedbestyrelsen — under Hensyn til, hvor den Rejsende agter sig hen — i hvert enkelt Tilfælde fastsætte Størrelsen af det Beløb, der udbetales.

Udgifterne er senere holdt indenfor en rimelig Grænse, men Bestemmelsen har dog været til Gavn for adskillige Medlemmer.

I 1911 var Formuen 5919 Kr. 96 Øre. Gennem de tre Regnskabsaar er den bleven forøget med 11,780 Kr. 49 Øre. Den samlede Understøttelse har i det samme Tidsrum været 24,847 Kr. 19 Øre.

Beretning og Regnskab godkendtes enstemmigt.

Delegeretmødet behandlede derefter forskellige Lovændringer, og Spørgsmaalet om Oprettelsen af Anvisningskontorer i alle Afdelinger henvistes til nærmere Undersøgelse og Overvejelse af Kassens Hovedbestyrelse.

Til Formand genvalgtes derefter *Em. Olsen* og det vedtoges at afholde næste Delegeretmøde i Forbindelse med Kongressen i Dansk Karetmagerforbund.

Kongresser i Organisationer udenfor De samvirkende Fagforbund.

I Helligdagene ved Paasketid afholdt forskellige Organisationer udenfor De samvirkende Fagforbund Kongresser.

Landarbejderforbundet

holdt Skærtorsdag og Langfredag Kongres i Folkets Hus i Odense. Der var, foruden ca. 80 Repræsentanter, som Gæster mødt Folketingsmand *Stauning* som Repræsentant for Socialdemokratisk Forbund, Folketingsmand *Marott* som Repræsentant for det fynske Socialdemokrati, *Aug. Madsen* for Socialdem. Ungdomsforbund og Frøken *Stephansen*, Aalborg, for Tjenestepigeforeningen.

Forretningsføreren aflagde Beretning om Forbundets Virksomhed i det forløbne Aar. Der havde været en Tilgang af 30 nye Afdelinger og 1290 nye Medlemmer. Desuden var der dannet Kredsorganisationer paa Fyen, Sjælland, Langeland, Lolland-Falster og Bornholm. I flere Egne af Landet var det lykkedes at faa vedtaget en Del Lønforhøjelser til Daglejerne og at faa forbedret en Mængde daarlige Tyendeboliger.

Efter en længere Diskussion om Beretningen vedtoges følgende Resolution:

»Kongressen kræver, at Tyendeloven af 1854 snarest afskaffes og ikke erstattes med en ny Særlov for Tyende.«

Et Udvalg, som nedsattes til at udarbejde et Forbundsprogram, fremsatte en samlet Indstilling om et Udkast til et nyt Program, og dette vedtoges enstemmigt.

Endvidere vedtoges det at søge Samarbejde med Dansk Arbejdsmandsforbund.

Til Forretningsfører genvalgtes *Sophus Westergaard*, Aarhus.

Telefonarbejderne,

der er samlet i en Organisation, som hedder »Centralorganisationen for Telefonstanden i Danmark«, holdt Kongres i København Skærtorsdag, Langfredag og Paaskelørdag. Det var Organisationens 4de Kongres.

Der var mødt 38 Repræsentanter, repræsenterende ca. 1000 Medlemmer, saavel kvindelige som mandlige, fra hele Landet. Desuden overværedes Kongressen af *M. Jønsson* fra Telegraf- och Telefonmannaförbundet i Sverig.

Første Dag aflagdes Beretning, hvorunder det oplystes, at Organisationen i de sidste 3 Aar havde haft en Tilgang af 3 nye Afdelinger samt Telefonist-Afdelingen.

Anden Dag drøftedes Lovforslag samt indkomne Forslag.

Tredje Dag behandledes Lønninger, og der foretoges Valg af Ledelse. Endvidere vedtoges to saalydende Resolutioner:

»Centralorganisationen for Telefonstanden i Danmark, samlet til Kongres i København den 9., 10. og 11. April, udtaler herved sin Misbilligelse med, at de Delegerede fra Fyens kommunale Telefonselskab skal afkortes en Dag af deres Sommerferie. Intet andet Telefonselskab i Danmark bruger denne Fremgangsmaade overfor dem af deres Folk, der deltager i en Kongres, og man haaber, at Bestemmelsen bliver taget tilbage.«

Endvidere vedtoges følgende:

»Centralorganisationen vedtager, at Kandidaterne ved kommende Rigsdagsvalg skal interpelleres, om de vil arbejde for, at Telefonselskaberne indgaar under Staten.«

Politibetjentene,

som for længe siden ved Andragender til Regering og Rigsdag har rejst Kravet om en Ordning ved Lov af det kommunale Politi, afholdt en extraordinær Kongres i København den 16de April, fordi der intet Re-

sultat var kommet ud af alle deres Henvendelser til Lovgivningsmagten.

Kongressen bestod af 10 Repræsentanter for Dansk Politiforening og Københavns Politiforening og 10 for Fællesrepræsentationen, og den vedtog efter 12 Timers Debat en Resolution, som viser, at Politimændene, der saa længe, tilsyneladende endda med Lyst, har været et Redskab i de Overordnedes Hænder og underkastet sig en stræng militær Disciplin, ikke mere er tilsinds at finde sig i alt, idet de i Vedtagelsen faktisk fremsætter en Trusel om agressive Skridt.

Resolutionen er saalydende:

»Politiets Kongres, repræsenterende det udøvende Politi og Arrestforvarerne i Danmark (ca. 2000 Medlemmer), sammenkaldt i København den 16de April 1914, udtaler enstemmigt vor stærkeste Utilfredshed med den enestaaende Tilsidesættelse, som vore hidtidige Andragender har mødt hos Regering og Rigsdag.

Kongressen udtaler, at saafremt vi vedblivende tilsidesættes i vore billige Krav, maa Politimændenes Tiltro til disse Myndigheders gode Vilje svækkes, og vi vil være henvist til at antage en Taktik, som vi hidtil har søgt at undgaa.«

Musikerne

afholdt Kongres i København Skærtorsdag og Langfredag. 45 Delegerede havde givet Møde.

Formanden, *O. Røder*, meddelte i sin Beretning, at Aaret havde været roligt. For 3 Aar siden begyndtes med 25 Lokalforeninger, og nu tæller Forbundet 56 Foreninger med ialt 2792 Medlemmer mod 2525 Medlemmer sidste Aar.

Efter Beretningen godkendtes Regnskabet, som balancerede med 8974 Kr. 97 Øre, og Lovene revideredes.

Efter at forskellige indre Forhold var drøftet, behandlede Kongressen det betydningsfulde Spørgsmaal om Militærmusikernes Stilling, og der vedtoges sluttelig en Resolution, gaaende ud paa, at Reservemusikerne opsiger deres Pladser, naar Militærmusikerne afskediges, for saa vidt Regering og Rigsdag ikke stiller sig imødekommende overfor Kravet om Forbedring af Militærmusikforholdene.

Næste Kongres afholdes om 2 Aar i Vejle.

Udlandet.

Fra den amerikanske Arbejderbevægelse.

I den amerikanske Arbejderbevægelse hersker en beklagelig Mangel paa Enhed og Enighed. Landets faglige Hovedorganisation omfatter over 2 Mill. Medlemmer, men mange Organisationer staa udenfor. Siden 1905 har der desuden eksisteret en syndikalistisk Splittelsesorganisation »Industrial Workers of the World«. Ved sin Start havde denne ca. 50,000 Medlemmer. Dens nuværende Medlemstal har man aldrig kunnet faa bestemt opgivet, men det er i hvert Fald ikke større, og sandsynligvis langt mindre end dette Tal, hvormed der begyndtes. Af nedenstaaende fremgaar det, at Syndikalisterne nu oven i Købet er splittet i to Lejre.

Samvirksomhed mellem det socialdemokratiske Parti og Fagforeningerne savnes ganske. Den faglige Hovedorganisations Ledelse forfægter i politisk Henseende »Arbejderinteresserne« uden at slutte sig til noget bestemt Parti. Overfor det socialdemokratiske Parti har den ved flere Lejligheder indtaget en positiv fjendtlig Holdning. Og dette Parti har paa sin Side vist en beklagelig Mangel paa Forstaaelse af den naturlige Opgave, at vinde netop de organiserede Arbejdere og disses eksisterende Organisationer for den internationale Socialisme. (Disse indledende Bemærkninger staar for Oversætterens Regning.) Om disse Forhold skriver »Den internationale Korrespondance« under Overskrift:

»Intet lært og meget glemt.«

Trods alle eksisterende Vanskeligheder er den amerikanske Fagbevægelse i en glimrende Udvikling. I et nyt Land, i Landet med den

største kapitalistiske Udvikling og med den største politiske Korruption har den samlet over 2 Mill. Arbejdere af de mest forskellige Afstamninger og indvundet gode Resultater for dem. Bevægelsens Ledere, ligegyldigt hvilken Retning de tilhører udenfor det faglige Omraade, har sikkert stor Fortjeneste i denne Udvikling. Saaledes som *C. Legien* skildrer det i sin nylig udkomne Bog »Om Amerikas Arbejderbevægelse har den faglige Hovedorganisation maattet gennemkæmpe mange indre Brydninger ofte endog — og desværre — imod Førerne af den socialistiske Bevægelse. Det er mere end beklageligt, at selve Socialisterne saa ofte har begaaet den Fejl, at bekæmpe Fagorganisationerne. Men det er ganske uforstaaeligt, at den samme Fejl endnu den Dag i Dag trods alle de gjorte Erfaringer, kan blive begaaet af Folk, for hvis Ytringer og Handlinger det socialistiske Parti kan gøres ansvarligt. Det sidste Eksempel af denne Art omtaler »Ny Yorks Folketidende«, som ellers ikke er ømtaalelig i sin Kritik af den faglige Hovedorganisation. Enhver Fagforeningsmand vil kunne underskrive Bladets Standpunkt.

I en ledende Artikel af 7. Marts 1914 anfører det under foranstaaende Titel:

»Eugene V. Debbs offentliggør i Martshæftet en mere end mærkelig Artikel, som paakræver Imødegaaelse paa Grund af den Stilling Forfatteren indtager. Partifælle Debbs har stadig været Partiets Kandidat til Præsidentværdigheden og han betragtes derfor i den almindelige Offentlighed, som Partiets officielle Repræsentant.

»Den kommende Solidaritet«, som, efter Debbs Anskuelser, maa tilstræbes af enhver Socialist, skal bestaa i en Forening af begge Retninger af Industrial Workers of the World (I. W. W.) og af de to socialistiske Partier S. P. og S. L. P., som — selvfølgelig — 'da vilde samarbejde i Venskab og Harmoni, for at skabe en virkelig radikal og mægtig Arbejderbevægelse i De forenede Stater. At dette Program betyder Tilintetgørelsen af den faglige Hovedorganisation, er selvfølgeligt.

Vi nærer allesammen Kærlighed og Agtelse for Debbs og anerkender hans rene Motiver, hans ubetingede Ærlighed og hans store agitatoriske Fortjenester og kan for disse Egenskabers Skyld tilgive ham megen Uklarhed og Ubetænksomhed. Men denne Eftergivenhed maa have sin Grænse, og nu synes os Tiden at være dertil, aabent at sige, at Debbs gjør altfor rigeligt Brug af sit Privilegium paa at begaa Dumheder og skaffe Partiet Vanskeligheder.

Det socialistiske Parti har behøvet et helt Aar at komme over den syndikalistiske Agitations skadelige Indflydelse. I den Tid har Partiet med noget Held bestræbt sig for at genvinde de omtrent 50,000 Medlemmer, som det havde mistet ved den listigt snigende antipolitiske Propaganda fra I. W. W.'s Side. Partiet har bestræbt sig for at gengive sin Organisation den Fasthed og Kampkraft, som den besad forud for »Sabotage«-Perioden. Dette Rekonstruktionsarbejde er endnu ikke tilende, og nu kommer en af Partiets Førere og vil for Guds Skyld give ny Livskraft til den fældede Modstander.

For at komme til sine overraskende Forslag, maa Debbs foregøgle sig en Tingenes Tilstand, paa hvilken end ikke han — Drømmer og Sentimentalist som han er — kan tro. For ham er det »uomtvisteligt, at det overvejende Flertal indenfor I. W. W. er stemt for en uafhængig politisk Aktion«, ligesom det for ham er en Kendsgerning«, at der mellem I. W. W.'s Chicagoer- og Detroiter-Fraktioner ikke bestaar nogen væsentlig Forskel — med Undtagelse af Anskuelserne om den politiske Aktion«, da Debbs tillige er sikker paa, »at Chicago-Fraktionens Medlemmer ligeledes er stemt for en Virksomhed paa politisk Omraade«, saa kommer han hurtig og let til det skønne Enderesultat, at det alt er hinanden lig, Chicago

I. W. W., Detroit I. W. W., S. P. og S. L. P., kort sagt, det hele gaar op i en højere harmonisk Enhed.

Der er blot det i Vejen, at Debbs regner med Faktorer, som ikke er til. Hvor er der vel i dette Øjeblik en virkelig I. W. W.-Organisation? Paa Papiret har Syndikalisterne maaske endnu 10,000 Medlemmer. Men Papir-Medlemmer kan lige saa lidt føre Kamp paa det faglige Omraade som Tinsoldater i den rigtige Krig. Ved Hjælp af linjesultne Journalister kan det vel endnu stundom lykkes I. W. W. at blive omtalt i Pressen, men det er jo kun, hvad andre Kuriositeter ogsaa kan opnaa. Men selv om vi antager, at Syndikalist-Organisationen endnu eksisterede, hvad berettiger saa Debbs usikre Antagelse« af, at ogsaa Chicago I. W. W. vil være med til politisk Virksomhed (Detroiternes halve Snes Mand kommer jo i alle Tilfælde ikke i Betragtning)? Har ikke alle denne Retnings Matadorer — Haywood, Vencent, St. John osv. — erklæret sig som direkte Modstandere af enhver Art af politisk Virksomhed? Er denne Krigserklæring til det Socialdemokratiske Parti ikke Hovedindholdet af deres Agitation overalt? Henvises der ikke i hvert Numer af deres Blad til »Korruptionen blandt de socialistiske Politikere«?

Men hvad bryder en Eugene V. Debbs sig om slige Smaating?

Denne Partifælle forudser allerede den faglige Hovedorganisations A. F. of L. Sammenbrud og har flere Gange profeteret om den. Han tror, at »de store Minearbejderorganisationer vil forene sig til een og forlade Hovedorganisationen. Andre fremskridtsvenlige Organisationer vil følge dem og styrke den revolutionære Fagbevægelse«. Som om Debbs — og mange med ham — ikke havde holdt den samme Tale i 1905.

Den Gang holdtes I W. W. over Daaben af gode Mennesker, men slette Musikanter, og haabede man ikke ogsaa den Gang paa at Bagere, Bryggere, Maskinister, Kasketmagere osv. vilde udtræde af A. F. of L.? Men Resultatet blev mindre end intet. Thi disse fremskridtsvenlige Organisationer forstod, at A. F. of L. — saa utilfredsstillende den som Hovedorganisation end var — dog stadig var den amerikanske Arbejderbevægelse, der repræsenterede den amerikanske Arbejderklasse med alle dens Fejl og Mangler. De vidste, at Hovedorganisationen var reaktionær, fordi dette Lands Arbejderklasse endnu er konservativ, at Hovedorganisationen slet og ret var Spejlbilledet af det herværende Proletariats uhyre Flertal, at den maatte være netop som den var og ikke anderledes.

Siden den Tid er der gaaet ni Aar, og de fleste, og sikkert de betydeligste af »Manifestets« Underskrivere — vi nævner Untermann, Simons, »Mutter« Jones — er bleven overtydet om, at det ikke lader sig gøre, at tugte et Lands Arbejderbefolkning til Fremskridt ved saakaldte revolutionære Organisationer og ved Affattelse af radikale Programmer. Udviklingen lader sig nu en Gang ikke fuske i Faget.

Debbs Appel til »alle socialistiske Partifæller og industrielle Socialister« vil derfor være en Røst i Ørknen, som f. Eks. Rütli-Eden mellem Debbs og D-Leon paa den første Chicago-Kongres blev det. Men Partiet kan for Bevægelsens og Arbejderklassens Skyld for længe af den Mand, som det tre Gange har kaaret til sin første Bannerfører, at han tøjler sit Fantasteri.

Adresseforandringer.

I vor Fortegnelse over Formændene for Arbejdernes lokale Fællesorganisationer (Nr. 39) er der sket følgende Forandringer:

Fredericia: Nuværende Formand: Snedker Frantz Hansen, Nørrevoldgade 98,³.

Køge: Typograf Louis Nordholt, Niels Juelsgade 5.

Lemvig: Murer Chr. Jacobsen, Søndergade 30.

Skælskør: N. P. Jørgensen, Mølle-stræde.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen) Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i April 1914.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et tydeligt 0. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. Maj 1914.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Otto Smith.

Skemaet kan i udfyldt Stand sendes i aaben Konvolut for 4 Øre (indenfor Københavns Postdistrikter for 2 Øre).

FEBORDINGS BOGTRYKKERI KØBENHAVN

AFDELINGS-SKEMA

Arbejdsstedet i April 1914.

1. Byens Navn:	
2. Organisationens Navn:	
3. Antal Medlemmer:	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse:	
I Midten af Maaneden?	
Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der alt paa tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdssted i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller ligende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. Kan Hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb:	
a) Af Arbejdsløshedskassen?	
b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn

Adresse

NB. Fagforeningerne bedes indsende deres Skema til det Forbund, hvorpå de staar som Afdeling, eller hvorfra de ønsker at faa Skemaet.

Enkeltstaaende Foreninger, hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund.

Skemaet kan i udfyldt Stand sendes i aabent Konvolut for 5 Øre (indenfor Kobenhavns Postdistrikter for 3 Øre).

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 45 ❁ KØBENHAVN DEN 9. MAJ 1914 ❁ 10. AARGANG

INDHOLD: Lønbevægelser og Konflikter (Arbejdsmændene i Assens. Bagerne i Helsingør, Holbæk og Skovdistrikterne. Den faste Voldgiftsret. Kongresser. Syernes Organisationsforhold. Arbejdsløsheden i Februar 1914.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændene i Assens. Arbejdsmændene nedlagde, som bekendt, i sin Tid Arbejdet hos Firmaerne Plum i Assens i Anledning af et Organisationsspørgsmaal og Konflikten udvidede sig senere til den stedlige Sukkerfabrik, hvis Arbejdere nægtede at betjene Sukkerfabrikens Roebane med Hensyn til Transport af Plums Varer.

I Sag Nr. 115 dømte Den faste Voldgiftsret Arbejdsmændene for denne Nægtelse af at udføre Arbejdet, idet Retten kom til det Resultat, at Nægtelsen var en Sympatistrejke, der skulde lovlig varsles.

Efter denne Dom *varsledes* Strejken, og Arbejdsgiverforeningen klagede paany til Retten for at faa Strejken kendt ulovlig, men Retten gav ikke Klagerne Medhold.

Under disse Omstændigheder fortsattes Strejkerne saavel hos Plum'erne som paa Sukkerfabriken, og Situationen formede sig derefter saaledes, at Sukkerfabrikens Bestyrer, Hr. Lerche, forsøgte at mægle mellem Firmaerne Plum og Arbejdsmændenes Organisation og ved et Møde den 11. April opnaaedes Enighed om Forholdene.

Af de 17 Strejkende blev 5 faste og 5 løse Arbejdere straks antaget og Firmaerne betalte 75 Kr. for at Forholdet til Dansk Arbejdsmandsforbund kunde blive ordnet for nogle slettede Medlemmer, og samtidig hævedes begge Strejkerne, saaledes at Arbejdet blev genoptaget om Morgenen d. 14. April.

Bagerne i Helsingør, Holbæk og Skovdistrikterne. Den 31. Juli 1913 oprettede Bagerfagets Organisationer et *Lønnings- og Arbejdsregulativ for Sjælland og Lolland-Falster.*

I dette Regulativ findes følgende Bestemmelse:

»For Helsingør, Holbæk og Kallundborg træder nærværende Regulativs Bestemmelser i Kraft ved Udløbet af de for de nævnte Byer gældende særlige Regulativer, dog med Undtagelse af Lønninger, om hvilke der ved Regulativernes Udløb skal optages Forhandling mellem Parterne; fører disse Forhandlinger ikke til noget Resultat, er begge Parter frit stillede.

Enhver Bagermester i Hørsholm, Rungsted, Birkerød, Farum, Vedbæk og Gl. Holte — med Rungsted, Hørsholm, Birkerød og Farum som Grænse —, som ved Indtrædelse i Arbejdsgiverforeningen af Bagermestre i Østifterne tiltræder nærværende Regulativ, skal dog betale Helsingørs Lønsatser . . . .

Bagerforbundets Afdeling i Helsingør opsagde nu den gamle Overenskomst til Udløb d. 1. April i Aar, og Forbundets Holbæk-Afdeling opsagde til 1. Maj. Forhandlinger mellem Parterne om nye Overenskomster førte ikke til noget Resultat og samme negative Udbytte opnaaedes ved et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 6 April.

Forbundet varslede derfor Strejke i Helsingør til den 23. April Kl. 6 Aften, men samme Dags Eftermiddag Kl. 2 paabegyndtes nye Forhandlinger baade om Forholdene i Helsingør og Holbæk i Arbejdsgiver-

foreningen i København. Da disse Forhandlinger ikke var afsluttede om Aftenen, udsattes Strejken til næste Morgen, og den iværksattes, da Forhandlingerne var bristet Kl. 2 om Natten.

Samme Dag skrev Næstformanden for Bagermesterforeningen i Helsingør imidlertid til Svendenes Afdeling og tilbød ny Forhandling, hvis Arbejdet blev fortsat, og en hastig indkaldt Generalforsamling i Fagforeningen vedtog at genoptage Arbejdet om Aftenen samme Dag, som det var nedlagt om Morgenen.

Medens disse Begivenheder foregik i Helsingør anmodede selve Arbejdsgiverforeningen Forligsmanden om at tage Affære, og efter at Forligsmanden Lørdag den 25. April havde konfereret med Repræsentanter for Hovedorganisationerne indbød han til Forligsmøde d. 27. April Kl. 2, og gav samtidig Løfte om at søge Forlig opnaaet paa selve Lønspørgsmaalet, saafremt Parterne forud kunde opnaa Enighed paa alle andre Punkter.

Med Henblik paa sidstnævnte Forhold afholdtes et nyt Møde i Arbejdsgiverforeningen Kl. 12 den 27. April, og forberedt, som Sagen var ved det meget lange Møde et Par Dage forinden, lykkedes det forholdsvis hurtigt at blive enige om forskellige Spørgsmaal, bl. a. om nogle Tillægs- og Overtidsbetalinger og om Hviledøgnets Lægning i de forskellige Byer.

Noget over Kl. 2 samledes man til Møde hos Forligsmanden, og da Kl. var 5 fremsattes et Forslag, der kort og godt gik ud paa, at alle Minimalsatser skulde forhøjes med 2 Kr.

Begge Parter tiltraadte Forligsmandens Forslag og de bebudede Strejker aflystes.

Den trufne Ordning gælder til 11. April 1917. Minimallønsatserne i de paagældende Byer og Distrikter andrager nu fra 26 til 32 Kroner om Ugen. Minimallønnen for Ungsvende i det første Aar efter Læretiden er dog 2 Kr. lavere i alle Lønsatser.

Den faste Voldgiftsret.

Murerne paa Kasernen i Slagelse.

Sag Nr. 118.

Udskrift af den faste Voldgiftsrets Kendelse af 18. April 1914 i Sag Nr. 118: Murerforbundet i Danmark mod Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Centralforeningen af Murer- og Tømrermestre i Østifterne og dennes tidligere Medlem Murermester H. G. Larsen af Svendborgs Vegne.

Murerforbundet har givet følgende Fremstilling af nærværende Sag:

Da et Murerarbejde paa en militær Administrationsbygning i Slagelse var fuldført, blev det opmaalt i Forening af Svendene og Murermesteren — *H. G. Larsen* — der havde Arbejdet i Underentreprise, og for 8 af Svendenes Vedkommende udbetaltes det udregnede Overskud, medens Larsen for 8 andre Svendes Vedkommende, da de var bortrejste fra Byen, først efter nogen Vægring gik ind paa til 3 af de tilstedeværende Svende at betale nedenstaaende Beløb mod en Kvittering saalydende:

»Dags Dato modtaget Restbeløbet 32 Kr. 65 Øre af Overskudet for Murakkorden, ved Administrationsbygningen i Slagelse, og erkender vi herved at, vi ikke har mere at fordre hos Murermester *Larsen* for ovennævnte Murakkord.

Slagelse, den 25. Juli 1913.

For Murersvende paa Arbejdspladsen:
E. Vestermann. *F. Nielsen*
(muligvis *P. Nielsen*).
N. Nikolaj Nielsen.«

Senere viste det sig imidlertid, at de fraværende Svende i Stedet for det udbetalte Beløb havde ca. 300 Kr. tilgode, og da Larsen henskød sig under den afgivne Kvittering og desuden paastod, at den foretagne Opmaaling var urigtig, enedes Forbundet og Larsen om en ny Opmaaling. Denne udviste et endnu større Overskud end det alt beregnede.

Hovedentreprenøren havde imidlertid frataget Murermester Larsen yderligere Arbejde, og Larsen havde derefter forladt Slagelse uden at betale, og Svendenes Sag blev af Forbundet i Henhold til Fagets Regler for faglig Strid indbragt for det lokale Udvalg af Mestre og Svende, der tilskrev Larsen følgende i anbefalet Brev:

»*Slagelse, den 15. September 1913.*

Hr. Murermester *H. G. Larsen.*

Herved meddeler Undertegnede Dem, at Udvalget til Ordning af faglig Strid agter at holde Forligsmøde i Sagen mellem Dem og Deres Svende vedrørende Arbejdet paa Administrationsbygningen paa Slagelse Kaserneetablissement en Dag i denne Uge efter Deres eget Valg, eventuelt senest Søndag, og bedes De meddele os hvilken Dag og til hvilket Klokkeslet De kan møde i Industriforeningens Lokaler her i Byen eller om De eventuelt ikke agter at give Møde. I sidstnævnte Tilfælde vil vi gøre Dem bekendt med at Udvalgets Kendelse, saavidt vi véd, er endelig og ikke kan indankes for nogen Domstol.

C. Ehlers. *Chr. Poulsen.*
Murermestre og Medlemmer af Udvalget til Ordning af faglig Strid.«

Da Larsen ikke gav Møde for Udvalget, indankedes Sagen for Fællesudvalget mellem Centralforeningen og Murerforbundet, af hvis Forhandlinger følgende Udskrift er fremlagt:

»Fællesudvalget
mellem Centralforeningerne af Murer- og Tømrermestre i Jylland og Østifterne og Murerforbundet i Danmark.

Lørdagen den 1. November 1913 afholdt Udvalget Møde paa Søpavillonen i København med følgende Dagsorden:

Punkt 5. En Sag fra Slagelse mellem Hr. Murermester *H. G. Larsen* fra Svendborg og hans Svende om Opmaaling og Regnskab af Administrationsbygningen paa Kaserneetablissementet i Slagelse. Murermesterforeningen og Afdelingen i Slagelse er enige om at lade Fællesudvalget afgøre Sagen, da Mesteren ikke har givet Møde ved den indvarslede Mægling.

ad 5. Fællesudvalget er enig om, da Hr. Murermester H. G. Larsen ikke har gjort Indsigelse mod Regnskabet i rette Tid, og ovenikøbet har udbetalt flere af Svendene deres tilgodehavende Overskud, skal han straks udbetale Svendene Resten af deres tilgodehavende Overskud.

Rasmus Hansen. *Kr. Petersen.*
J. Jensen. *A. Laursen.* *H. J. Qvist.*«

Da Larsen, som heller ikke gav Møde for det omtalte Fællesudvalg, ikke senere har betalt Svendene, har Forbundet ved Sagsanlæg mod Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paastaaet Centralforeningerne for Murer- og Tømrermestre i Østifterne og Murermester Larsen kendt pligtig til til de omtalte nedennavngivne Svende at betale:

det efter den første Opmaaling manglende Beløb.....	266	Kr.	04 Øre,
Udgifterne ved den gentagne Opmaaling	40	- »	-
og hafte Udgifter til Sagfører, Porto m. m.....	75	- »	-
I alt...	381	Kr.	04 Øre,

hvorimod Forbundet har frafaldet den oprindelige Paastand paa det — iøvrigt ubetydelige — Merbeløb, som den gentagne Opmaaling efter Forbundets Fremstilling udviste.

De Indklagede har paastaaet Centralforeningerne frifundne, og da der maa gives dem Medhold i, at der ikke er oplyst noget, som kunde gøre disse ansvarlige for det paaklagede af Larsen udviste Forhold, vil denne Paastand være at tage til Følge.

For Larsens Vedkommende har de Indklagede paastaaet Sagen principalt afvist, subsidiært procederer de til Frifindelse, idet de i første Række har henvist til, at Larsen alt den 29. Juli f. A. paa Grund af Re-

stance var udslettet af sin lokale Organisation og dermed af Centralforeningerne, hvilket var undgaaet det ovennævnte Fællesudvalgs Opmærksomhed.

At dette imidlertid skulde føre til Afvisning af Sagen her for Retten eller til Frifindelse, kan der ikke gives de Indklagede Medhold i, thi det der har givet Anledning til Sagen fra Larsens Side er foregaaet paa en Tid, paa hvilken han var Medlem af Centralforeningerne, og den Ret, som i Følge Voldgiftsretslovens Paragraf 4 B Nr. 1—3 under denne Situation er erhvervet for Murerforbundet til for den formentlige Overenskomstkrænkelse at skaffe Svendene Oprejsning hos Larsen ikke blot ved Fagets Voldgiftsinstitutioner, men ogsaa ved »at indklage den paagældende modstaaende Organisation« som Larsens Repræsentant i Processen, kan ikke berøves Forbundet ved den Afbrydelse af Medlemsforholdet til »den modstaaende Organisation«, som er sket *efter* at den formentlige Krænkelse har fundet Sted.

Endvidere har de Indklagede bestridt Rettens Kompetence til at tage under Paakendelse et simpelt Gældskrav som det heromhandlede, hvis Ikke-Betaling efter deres Formening ikke kan betegnes som en Overenskomstkrænkelse. Men da Larsen var bunden til Fagets Regler om Behandling af faglig Strid, og det er oplyst, at han har modtaget ovennævnte Tilsigelse til Møde for det lokale Udvalg i anbefalet Brev, findes han ved derefter hverken at give Møde eller lade høre fra sig allerede af den Grund at have handlet i Strid med de Regler, som Fagets Overenskomster paalagde ham, og ved dette Forhold i Forbindelse med hans fortsatte Undladelse af at betale, findes han — til hvem de Indklagede, medens Sagen verserede her for Retten, forgæves har rettet Henvendelse — at have gjort sig skyldig til en Bod, som, da Forbundet paa de paagældende Svendes Vegne har frafaldet Søgsmaal mod ham ved de almindelige Domstole, skønnes at burde ansættes under Hensyn til det Tab, som Svendene har lidt ved hans Betalingsvægring, efter Omstændighederne til 300 Kr.

Med Hensyn til Sagens Omkostninger bemærkes, at hvis nærværende Sag, som af de Indklagede forment, alene havde drejet sig om i Anledning af en overenskomststridig Betalingsvægring at fremskaffe for Svendene et fogedkraftig Domsgrundlag, burde den Omstændighed, at Forbundet — i Stedet for at henvise Svendene til at opnaa dette Formaal ved de almindelige Domstole — har valgt det langt kostbarere Søgsmaal ved nærværende Ret, ikke bevirke, at der derved foraarsagedes unødige Sagsomkostninger for Modparten; Sagsomkostningerne vilde Forbundet, skønt den vindende Part, i saadant Tilfælde udelukkende have at bære. Men da Sagen tillige indeholder principielle Spørgsmaal af betydelig Interesse for Organisationerne paa begge Sider, hvilke Spørgsmaal ikke tidligere har foreligget Retten til Afgørelse, findes Sagens Omkostninger, 150 Kr., at burde udredes af begge Parter med Halvdelen hver.

Kendelse.

Ved ikke at efterkomme Fællesudvalgets Kendelse har Murermester H. G. Larsen af Svendborg overtraadt den i Murerfaget bestaaende Overenskomst og bør derfor til Murerforbundet betale en Bod af 300 Kr., der skal tjene til Godtgørelse for Murersvendene M. Ludvigsen, P. Jørgensen, J. Christensen, J. Larsen, G. Lauritzen, Robach, P. Nielsen og J. Larsen.

Sagens Omkostninger, 150 Kr., betales af Murerforbundet og Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening hver med 75 Kr.

Kongresser.

Kommunalt Arbejderforbund.

Kommunalt Arbejdertorbund afholdt sin 8. Kongres 23., 24. og 25.

April i Folkets Hus, Jagtvej 69. Tilstede var 49 Delegerede fra 11 Afdelinger, samt 24 Hovedbestyrelsesmedlemmer. Desuden var 9 Repræsentanter tilstede fra Organisationer, som var indbudt til at overvære Kongressen.

Disse var for:

De samv. Fagforbund *P. Hedebol,* Dansk Arbejdsmandforbund *P. Mikkelsen* og *J. P. Johansen*, Dansk Jernbaneforbund *C. S. Christiansen*, Postfunktionærernes Organisation *H. V. Jensen*, og for Sporvejs- og Omnibusfunktionærernes Organiation *Borlund* og *Westergaard.*

Fra Svensk Kommunalarbetareförbund var mødt *L. Nordgreen*, og fra Det internationale Sekretariat for Arbejdere i offentlig Virksomhed havde *Albin Mohs* fra Berlin givet Møde.

Formanden, Sprøjtefører *C. Pedersen* aabnede Kongressen. Til Dirigenter valgtes Skolebetjent *J. Hansen* og Maskinmester *Fr. Petersen.*

Ved Beretningens Aflæggelse gennemgik Formanden de Krav, som Kongressen for 2 Aar siden havde opstillet. Det drejede sig først om at faa ophævet 4. Lønningsklasse. Dette er endnu ikke lykkedes fuldtud, men den er bleven noget begrændset. Ledelsen er imidlertid paa det rene med, at det ikke vil lykkes at faa den helt ophævet før ved en ny Lønreform. Man maa arbejde paa at faa nogle Formænd, Haandværkere, Gartnere m. fl. flyttet fra 3. til 2. Lønningsklasse. Det samme ønskes for Reservesprøjteførere, Forkuske og nogle Telegrafister paa Hovedbrandstationen, eller ogsaa bør disse have et Tillæg af 200 Kr. aarlig. Telegrafisterne er nu rykket op i første Lønklasse.

Det er lykkedes at skaffe Kvinderne ved de offentlige Kabinetter 20 pCt.s Lønforhøjelse. Derimod føres der fremdeles Forhandlinger om Forbedringer af det kvindelige Opsyns Lønninger ved Fængslerne.

Hvad Kommunens Tyende angaar, er dette lønnet saa slet, at Kommunen ikke kan være det bekendt. Kongressen maa kræve, at der sker en Forandring i dette Forhold.

For Kommunens Arbejdsmænd var det lykkedes at faa gennemført betydelige Forbedringer. Dette var ogsaa Tilfældet for Haandværkernes Vedkommende.

Han omtalte derefter Maskinassistenternes Lønningsfordringer, som man i Øjeblikket ikke kunde gennemføre alene af Hensyn til, at man maa lade Kravene fra lavere lønnede Tjenestemænd ligge.

Formanden nævnte endnu nogle Lønningsklasser, som Forretningsudvalget havde beskæftiget sig med. Opgjort i Penge havde Forbundet forskaffet de kommunale Arbejdere *en aarlig Lønforhøjelse af 100,000 Kroner.*

Formanden omtalte derefter, hvad der var gjort for Arbejdstidens Forkortelse og paatalte skarpt, at en Afdeling her havde handlet udenom Forbundet. Man havde derved kun hentet sig et Afslag og skadet Udsigterne for Fremtiden.

Endvidere omtaltes Ferie-, Syge- og Anciennitetsspørgsmaalet samt nogle førte Retssager.

Formanden sluttede sin Beretning med en udførlig Redegørelse af Forbundets Stilling til andre Organisationer. Forholdet til disse var i Almindelighed godt. Dog var Formanden ikke tilfreds med den Afgørelse, De samv. Fagforbunds Grænseudvalg havde truffet med Hensyn til de kommunale Kedelpassere. Disse Folk er ganske ligestillet med andre kommunale Tjenestemænd hvad angaar Løn, Arbejdstid, Sygepenge og Pensionsforhold. Taleren mener, at Ledelsen for De Samvirkende paa dette Punkt manglede Fremsyn, idet vi som Parti forlanger, at Kommunen, eventuelt Staten, skal overtage den ene Virksomhed efter den anden. Derved skabes der et stedse stigende Antal Tjenestemænd, som det efter min Mening gælder om at holde indenfor hele Arbejderpartiets Ramme. Men dette vil ikke i Længden være muligt med Afgørelser som den her nævnte.

Der udspandt sig derefter en længere Diskussion om Virksomheden og de opnaaede Resultater.

Iøvrigt henviste Formanden til den foreliggende udførlige trykte Beretning.

Sekretær *Peder Hedebol* tog Ordet til Gensvar overfor Formandens Udtalelser angaaende Grænsestridigheder med andre Organisationer og udtalte, at Grænsestridigheder om Medlemmer ikke bør lægge Beslag paa megen af Organisationernes Tid og Opmærksomhed. Det gælder om at vinde nyt Land, at udbrede de faglige Organisationer og ikke søge at trænge frem paa andre gode Organisationers Bekostning. Kommunalt Arbejderforbund har i sin Tid selv indanket Kedelpasser-Sagen for Grænseudvalget og er derfor moralsk forpligtet til at efterleve Kendelsen. Yderligere er man i Fjor gaaet med til en Ordning af Kommunalt Arbejderforbunds Forhold til andre Organisationer, hvilken Sag findes udførligt beskreven i De samvirkende Fagforbunds trykte Beretning.

Beretningen godkendtes efter en længere Debat og efter at nogle Resolutioner vedrørende Ønsker og Krav fra enkelte Afdelinger var vedtaget.

Kassereren forelagde Regnskabet for de forløbne to Aar. En meget betydelig Formuefremgang var at konstatere. Regnskabet godkendtes uden Debat.

Under de følgende af Dagsordenens Punkter vedtoges en af Forretningsudvalget foreslaaet Resolution, som angiver Linierne for Virksomheden i den kommende Periode.

Kongressen vedtog at tiltræde det tyske Forbunds Forslag om, at der fra 1. Juli oprettedes et selvstændigt Sekretariat for en international Forbindelse af Arbejdere i offentlige Virksomheder, og at *Albin Mohs*, Berlin, ansættes som Sekretær.

Det vedtoges fra 1. Juli d. A. at udgive et Medlemsblad.

Derefter valgtes Forbundets Hovedbestyrelse og Funktionærer. Som Formand, Kasserer og Sekretær genvalgtes henholdsvis: Sprøjtefører *C. Pedersen*, Arbejdsmand *H. P. Egebo* og Maskinmester *Rasmus Olsen*.

Mod Kongressens Slutning bragte de indbudte Gæster Hilsen fra deres respektive Organisationer og takkede for Samværet. Den internationale Sekretær benyttede Lejligheden til at tale for Fordragelighed mellem beslægtede Organisationer. Der maa altid tages ethvert skyldigt Hensyn til den Organisation, som har været først paa Pladsen.

Kongressen sluttedes under Leveraab for Kommunalt Arbejderforbund og Afsyngelse af »Internationale«.

Syernes Organisationsforhold.

Grænseudvalget har i Sag Nr. 13 afsagt Kendelse i en Strid mellem *Syernes Forbund* og *Damekonfektionssyernes Fagforening af 1894*. Kendelsen, hvori selve Sagen er indgaaende beskrevet er gengivet i »Arbejderen« Nr. 28 af nærværende Aargang.

Efter at Kendelsen var afsagt blev der ført nogle yderligere Forhandlinger mellem Repræsentanter for de to Organisationer under De samvirkende Fagforbunds Medvirken, idet der af Damekonfektionssyernes Fagforening af 1894 rejstes visse nye Vanskeligheder.

Disse er imidlertid nu fjernede. Under 16. April foreligger Meddelelse om, at Foreningen har vedtaget at bøje sig for Grændseudvalgets Kendelse, indtræde i Syernes Forbund og foretage den Kontigentforhøjelse, som i den Anledning bliver nødvendig.

Hermed er denne aarlange Splittelse tilende. Forhaabentlig vil nu Syernes Forbund med Kraft tage fat paa det saa højst fornødne Agitations- og Organisationsarbejde blandt de mange Tusinde Syersker, som findes i Hovedstaden.

En Raadgiver.

Socialdemokratiets Forlag »Fremad« har udgivet en *Lommebog for Arbejdere*; den er en Haandbog, der paa mindst mulig Plads indeholder det Stof, en Arbejder har Brug for. I Øjeblikket, hvor Grundlovssagen hver Dag udvikler sig, har Lommebogen særlig Interesse, da den giver en Mængde politiske Oplysninger, og vi anbefaler den derfor til alle organiserede Arbejdere. Den koster kun 75 Øre.

Arbejdsløsheden

i Februar Maaned 1914.

For Februar Maaned 1914 er der bleven meddelt Oplysning om Arbejdsløsheden i 60 Fag eller Organisationer for ialt ca. 111,800 Arbejdere. Nedenstaaende Oversigt omfatter imidlertid ca. 5,400 Arbejdere flere (eller ialt ca. 117,200 Arbejdere), idet de givne Oplysninger af Hensyn til Sammenligningen med de foregaaende Maaneder paa enkelte Punkter er blevet suppleret med et skønsmæssigt Tillæg.

Antallet af Arbejdsløse blandt de 117,200 Arbejdere var ved Maanedens Udgang ca. 15,000 eller 12,8 pCt., og Antallet af de i Maanedens Løb tabte Arbejdsdage er opgjort til ca. 335,700 eller 2,9 Dage pr. Medlem.

Af større Fag mangler Oplysninger for Rebslagere, Syersker, Telefonarbejdere og Glarmestre. Desuden er de meddelte Oplysninger ret ufuldstændige for Stenarbejdere, Kvindeligt Arbejderforbund og Dansk Arbejdsmandsforbund (særlig dettes københavnske Afdelinger).

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Tilvirkning af Næringsmidler og andre Fortæringsgst.												
Mølleriarbejdere	106	106	8	179	447	447	27	515	553	553	35	694
Bageri-ogKonditr.arb.	1101	1101	206	5202	1191	1191	64	1269	2292	2292	270	6471
Sukkervarearbejdere.	275	275	7	192	116	116	4	124	391	391	11	316
Bryggeriarbejdere ...	2239	2239	19	563	1450	1450	22	566	3689	3689	41	1129
Mineralvandsarbejd. .	68	68	»	»	—	—	—	—	68	68	»	»
Slagteriarbejdere	290	290	7	147	2192	2192	13	417	2482	2482	20	564
Skraatobaksarbejdere	136	136	»	»	450	450	17	511	586	586	17	511
Tobaksarbejdere.....	3500	3500	145	3303	2085	2085	49	845	5585	5585	194	4148
Tekstilindustri.												
Tekstilarbejdere	1450	1418	29	774	3718	3718	235	3710	5168	5136	264	4484
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Skrædere..... ...	2428	2428	59	1573	1650	1650	149	1957	4078	4078	208	3530
Handskemagere	61	61	1	26	11	11	1	28	72	72	2	54
Hattearbejdere.....	217	217	7	198	83	83	4	100	300	300	11	298
Skotøjsarbejdere.....	1968	1968	119	5954	867	853	51	1314	2835	2821	170	7268
Barberere	269	269	34	946	95	95	6	157	364	364	40	1103
Jordarbejdere, Bygnings- og Møbelindustri.												
Brolæggere	92	92	60	1625	61	61	13	339	153	153	73	1964
Murere	1736	1736	471	10098	4161	4161	1458	35000	5897	5897	1929	45098
Murarbejdsmænd	870	870	125	3468	—	—	—	—	870	870	125	3468
Hustømrere	1340	1340	332	9462	3307	3307	535	16513	4647	4647	867	25975
Skibstømrere	272	272	2	54	417	368	15	468	689	640	17	522
Snedkere	3293	3293	397	10467	3352	3352	439	12396	6645	6645	836	22863
Billedskærere	90	90	1	149	54	54	4	131	144	144	5	280
Forgyldere	70	70	»	4	50	50	1	14	120	120	1	18
At overføre..	21871	21839	2029	54384	25757	25694	3107	76374	47628	47533	5136	130758

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant Arbl. Ved Maanedens Slutn	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Overført...	21871	21839	2029	54384	25757	25694	3107	76374	47628	47533	5136	130758
Malere	1900	1900	801	23000	2160	2093	971	24777	4060	3993	1772	47777
Sadelmagere	695	695	114	2179	375	375	52	1381	1070	1070	166	3560
Stukkatører	75	75	1	61	11	11	3	48	86	86	4	109
Skifferdækkere	8	8	8	175	—	—	—	—	8	8	8	175
Skorstensfejere	67	67	5	110	—	—	—	—	67	67	5	110
Ovnsættere	11	11	»	30	—	—	—	—	11	11	»	30
Trævareindustri, samt Industrier i hvilke Træ indgaar som en væsentlig Bestanddel.												
Træindustriarbejdere	620	620	36	893	1730	1730	75	1893	2350	2350	111	2786
Bødkere	254	254	17	434	472	472	50	1179	726	726	67	1613
Drejere	71	71	8	171	213	213	8	196	284	284	16	367
Karetmagere	320	320	29	800	542	542	17	434	862	862	46	1234
Korkskærere	182	182	5	74	26	26	1	24	208	208	6	98
Børstenbindere	165	165	1	48	113	113	4	54	278	278	5	102
Kurvemagere	150	150	»	»	—	—	—	—	150	150	»	»
Læder- og Lædervareindustri.												
Lohgarvere	93	93	6	128	87	87	3	47	180	180	9	175
Hvidgarvere	32	32	2	48	31	31	2	44	63	63	4	92
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Keramikere	773	773	2	60	—	—	—	—	773	773	2	60
Pottemagere	62	62	1	24	42	42	2	35	104	104	3	59
Stenarbejdere	113	113	»	»	235	235	11	257	348	348	11	257
Glasarbejdere	214	214	»	353	145	145	2	47	359	359	2	400
Forarbejdning af Metal og Metalgenstande, herunder Tilv. af Maskiner og Instrum.												
Guld-, Sølv-, Elektropl.	320	320	6	123	131	131	»	10	451	451	6	133
Blikkenslagere	700	700	102	2424	407	407	20	428	1107	1107	122	2852
Metaltrykkere	80	80	2	106	4	4	»	»	84	84	2	106
Jern- og Metalslibere	94	94	8	147	58	58	2	66	152	152	10	213
Gørtlere og Metalarb.	311	311	33	785	80	80	5	153	391	391	38	938
Smede og Maskinarb.	6800	6800	427	8962	5755	5755	225	4774	12555	12555	652	13736
Formere	350	350	56	1485	1000	1000	89	2178	1350	1350	145	3663
Elektrikere	620	620	49	1087	630	630	9	121	1250	1250	58	1208
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	194	194	3	72	987	987	4	36	1181	1181	7	108
Industri i litterær og kunstnerisk Retning.												
Bogbindere	774	774	30	976	160	160	10	201	934	934	40	1177
Litografer	350	329	7	220	99	99	4	53	449	428	11	273
Typografer	2368	2368	89	2478	1426	1406	41	835	3794	3774	130	3313
Kedel- og Maskinpass.	620	620	18	379	851	851	28	694	1471	1471	46	1073
Gartnere	176	176	10	550	14	14	»	»	190	190	10	550
Kellnere	750	750	81	2250	428	428	42	1000	1178	1178	123	3250
Dansk Arbejdsmandsf.	14500	10925	1616	31815	25000	16583	4474	77720	39500	27508	6090	109535
Arbejdsm. Fagforening f. Gentofte og Lyngby	—	—	—	—	741	741	60	1880	741	741	60	1880
Lager & Pakh. arb. (1890)	612	612	15	254	—	—	—	—	612	612	15	254
Kvindeligt Arbejderf.	2035	2035	83	1598	1000	330	3	83	3035	2365	86	1681
Tilsammen	59330	55702	5700	138683	70710	61473	9324	197022	130040	117175	15024	335705

REDAKT.: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal, Kbhvn. K.
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 46 ❁ KØBENHAVN DEN 16. MAJ 1914 ❁ 10. AARGANG

INDHOLD: Vandrearbejdere. Lønbevægelser og Konflikter (Arbejdsmændene ved Sindssygehospitalet ved Nykøbing Sjælland. Karetmagerne i København. Kurvemagerne hos Johan Nielsen i København. Snedkerne paa Landskronagades Møbelfabrik Snedkerne hos Tømrermestrene i Provinserne). Den faste Voldgiftsret. Ny Fabriksdirektør. Repræsentation. Fællesorganisationerne og Majfesten. Ny Fællesorganisation.

Vandrearbejdere.

Blandt Arbejdsgiverne i alle Lande er der vakt en Længsel efter Udlandets bedre, flittigere og mindre fordringsfulde Arbejdere; den er vakt ikke saa meget paa Grund af Industriens Udvikling som paa Grund af Arbejderorganisationernes voksende Indflydelse. Den nuværende ufornuftige Samfundshusholdning har ganske vist overalt skabt en stor Reservearme af Arbejdsløse, som tynger slemt paa Arbejdsmarkedet og indskrænker Fagforeningernes Bevægelsesfrihed. Men Organisationernes opdragende Virksomhed har i de fleste fremskredne Lande i Tidens Løb indvirket saaledes paa Befolkningen, at de Arbejdsløse stiller sig solidariske og afholder sig fra at falde kæmpende Klassefæller i Ryggen. Kun de aller laveste, karakterløse Eksistentser lader sig endnu misbruge til disse Formaal.

Der har været en Tid, hvor Arbejderne i samme Land lod sig adskille efter Afstamning, Tro o. lign. og lod sig spille ud mod hverandre. Særlig religiøs Fordom er bleven benyttet og bliver endnu i mange Lande med Held benyttet til at splitte Arbejderne, men Arbejdernes store Masse har forlængst lært, at en faglig Organisation, som tager sig sin Opgave alvorligt, maa undlade at blande sig i religiøse og andre Spørgsmaal, om hvilke der ikke er Enighed. Selv Sprogforskelligheder har ikke kunnet forhindre, at Arbejderne mere og mere samles i de moderne Fagforeninger, som baade teoretisk og praktisk er virkelige internationale Organisationer.

Men fra Arbejdsgivernes og Regeringernes Side gøres alt for at opholde og sinke denne Udvikling. I Tyskland f. Eks. hæmmes Agitationen meget ved en Bestemmelse i Foreningsloven, ifølge hvilken der kun maa tales Tysk i offentlige Forsamlinger, skønt mange tyske Statsborgere har andre Modersmaal. Øvrigheden kan rigtignok tillade Undtagelser, men dette gør den aldrig, naar Talen er om Arbejderbevægelsen.

Aarevis og under stor Bekostning har man agiteret for Oprettelse af »gule« Fagforeninger, der kunde tjene som Garde for Arbejdsgiverne og stadig levere de fornødne Skruebrækkere, men man har aldrig naaet det ønskede Resultat, og derfor har man i den senere Tid, under Paaskud af Mangel paa Arbejdskraft, praktiseret en Masseimport af udenlandske Arbejdere, for ad den Vej at sikre sig en lydig Arbejderbefolkning. Dette Vaaben turde iøvrigt vise sig at være tveægget. Mange Processer mod Udvandringsagenter har godtgjort, at Hundredtusinder af Arbejdere og Familier paa den samvittighedsløseste Maade er forledt til Udvandring, og de fleste af dem har næppe oplevet andet end Skuffelser. De Tider er ikke mere, da der i de oversøiske Lande laa frugtbar Agerjord, Skove og an-

dre Naturskatte og blot ventede paa den driftige Arbejder fra de gamle Lande for at fylde ham Skødet med Rigdomme. I vore Dage er ogsaa derude hver Fodsbred virkelig værdifuld Jord bortgivet, ofte endda til Truster og Spekulanter. Den nyankomne forefinder vel nok storartede Muligheder i et naturrigt Land, men de kan kun udnyttes af Pengemanden. For ham selv er der næppe andet Valg end at tage Arbejde paa hvilke som helst Betingelser. Naar det drejer sig om Arbejdere, der kommer fra et Land med mindre fremskreden Kultur til et andet, hvor Kulturen staar højere, lykkes det ham sikkert lettere at friste Livet. Han mærker Forandringen som et Fremskridt, men samtidig fortrænger han mere og mere Landets egne, bedre lønnede og bedre behandlede Arbejdere.

Og siden, naar han af Omgivelserne og ved Organisationens Indvirken er opdraget til at stille større kulturelle Krav, maa han selv vige for en ny Indvandrer. Saa længe der var Mulighed derfor i de oversøiske Lande, drog de fortrængte stadig længer mod Vest; men nu om Stunder er f. Eks. selv i det vestlige Amerika snart al brugbar Jord besat. Tvunget af Omstændighederne er derfor Trækket mod Vest ophørt. Indvandringen til Amerika fortsættes imidlertid og har i de sidste Aar udgjort langt over 1 Million Mennesker aarligt. Flertallet af disse Indvandrere stanser i Industristæderne i Østen og danner der en af Arbejdsgiverne længe ønsket Elendighedsarmé, fra hvilken der til enhver Tid kan hentes Arbejdsvillige i ubegrænset Antal. Thi her drejer det sig om en saa broget Masse, der er uden al Føling med Landets Forhold, ligesom den indbyrdes forbliver delt og spaltet ved Sprog, Religion o. lign. Til den Fordringsløshed, som Indvandrerne fører med sig, føjer sig nu selve Nøden, og Konkurrencen fra en saadan Arbejdermasse kan den amerikanske Arbejder, med sine store Krav til Livet, slet ikke mægte. Deraf kommer hans Modvilje mod denne Masseindvandring, som han ved, er fremkaldt af Arbejdsgiver- og Agentmanøvrer, og deraf kommer hans Bestræbelser for gennem sin Fagorganisations Taktik, men først og fremmest gennem Lovgivningsmagten at beskytte Løn- og Arbejdsforholdene mod denne Konkurrence.

Og her, ved Udvandringen til Amerika, drejer det sig jo dog om et Befolkningslag, som sikkert i Hjemlandet har hørt til de fremmeligste. Til at foretage den lange Rejse over Oceanet hører jo nemlig baade personligt Mod og Penge. Men med Vandrearbejderne i selve de evropæiske Lande forholder det sig anderledes. Udvandringsfeberen, Rejselysten mod de vestevropæiske Lande er trængt ned til Befolkningens allerunderste Lag, dels fordi de oversøiske Lande ikke længer kan optage den stedse større Udvandringsstrøm og dels fordi Arbejdsgivernes Raab paa billig Arbejdskraft ogsaa lyder i Europa og endelig fordi Folkeoplysningen gør nogle Fremskridt selv i de mørkeste Afkroge. Og de af de Hjemstavnstrætte, som enten mangler Mod eller Penge til Rejsen til en anden Verdensdel, skaffer som Regel let de Ører Rejsen til Nabolandet koster, eller han gaar simpelthen til Fods over Grænsen, slaar sig igennem, som han bedst kan, til han finder Beskæftigelse hinsides Grænsepælene. Og Regeringens og Arbejdsgivernes Agenter træder ham hjælpeode imøde. De skaffer ham Udrustning og Arbejde, dette sidste til en Løn, som synes ham stor, selv om den ligger under det som Landets egne Arbejdere kræver for det samme Arbejde.

Denne Tilvandring af Arbejdere, fra Lande, som staar kulturelt tilbage, har i de senere Aar antaget store Dimensioner i alle vestevropæiske Lande, og mange derværende Industribyer frembyder allerede det samme brogede internationale Billede som Byerne i de østlige Stater i Nordamerika. Trods dette har Fagforeningerne i al Al-

mindelighed ikke principielt stillet sig i Opposition til Indvandringen, thi de staar paa det Standpunkt, at der i den Henseende skal herske Frihed. Dette er da ogsaa Indholdet af en Resolution, som vedtoges paa den internationale Arbejderkongres i Stuttgart 1907.

Arbejderne i de vestevropæiske Lande har søgt at hjælpe sig over de indvandrede Klassefællers Konkurrence ved i størst mulig Udstrækning at optage dem i Organisationerne. De har understøttet Organisationerne i de Lande, hvorfra Indvandringen kommer, i disses egen Agitation og navnlig under Lønbevægelser, ud fra den Betragtning, at den planløse Ud- og Indvandring først vil høre op, naar der ogsaa i disse Lande er gennemført lignende Løn- og Arbejdsbetingelser som i Vesten. Ganske særlig maa man give de tyske Fagorganisationer det Skudsmaal, at de bestandig har været villige til at bringe store Ofre til Fordel for de mindre modstandsdygtige Klassefæller i andre Lande, og der er ingen Tvivl om, at Bestræbelserne imod de planløse Vandringer vilde være lykkedes i højere Grad, hvis den samme Forstaaelse af Spørgsmaalets Betydning og den samme internationale praktiske Solidaritet i lige saa høj Grad havde været tilstede i de andre fremskredne Lande.

Derpaa skorter det imidlertid mange Steder, og dette forklarer, at Arbejderne i enkelte Lande, som i den seneste Tid trues af Indvandringen, med al mulig Kraft forlanger at Lovgivningsmagten skal udelukke Konkurrenterne, medens de slet ikke tænker paa andre Midler til at komme over Vanskeligheden. Nu bør man imidlertid ikke se bort fra at i mange Tilfælde maa ethvert andet Middel for lange Tider synes haabløst. Arbejderne ser sig truede i deres Eksistens og tror, at Faren kun kan afvendes ved, at der lovmæssigt bestemmes, at visse bestemte Folkeracer udelukkes enten totalt eller fra bestemte Virksomheder. Saadanne lovmæssige Forbud findes f. Eks. i Avstralien og i Sydafrika medens de i Praksis, om end ikke paa Papiret, finder Anvendelse i mange Stater i Amerika.

I Evropa var de engelske Søfolk de første til at bekæmpe Anvendelsen af Gule, altsaa Kinesere o. lign. ombord i Skibe. I den senere Tid har ogsaa de franske Søfolk i Middelhavshavnene ikke blot krævet de Farvede fjernede fra Skibene, men ogsaa ført en Række Strejker for Gennemførelsen af dette Krav. Et Selskab, som beskæftigede mange Arabere har saaledes fornylig skriftligt maattet forpligte sig til at afstaa herfra, for igen at faa Fred med sine strejkende hvide Søfolk. De engelske Arbejdere omgaas ogsaa paany med Planer om drastiske Forholdsregler mod Beskæftigelsen af Asiater. For ganske nylig har det engelske Transportarbejderforbund besluttet at afholde Møder i alle de Byer i Landet, hvor Spørgsmaalet har Interesse, for at faa konstateret, om der er Stemning for en Proteststrejke mod Beskæftigelsen af Kinesere osv. Regeringen skal energisk opfordres til overfor alle asiatiske Arbejdere strengt at gennemføre den for Søfolk foreskrevne Sprogprøve. Dernæst skal Arbejdsgiverne gøres opmærksom paa Faren for en almindelig Strejke, hvis der fremdeles findes asiatiske Arbejdere paa de indgaaende Skibe. Samtidig skal alle Rigsdagsmænd og Valgkandidater opfordres til at støtte Fremskaffelsen af Love, som kort og godt forbyder Anvendelsen af saadanne Arbejdere.

Den sidste Transportarbejderkongres, som afholdtes i London i Høsten 1913, beskæftigede sig da ogsaa med dette Spørgsmaal. Fra alle Sider lød den samme Klage over en stedse farligere Konkurrence fra den gule og den sorte Race, overfor hvilke enhver organisatorisk Indflydelse er umulig eller ganske uden Virkning, og overfor hvilke oven i Købet den evropæiske Arbejder foreløbig føler en uovervindelig Afsky. Mundheldet om, »Ikke at kunne taale Lugten af hverandre« har her fuldstændig Gyldighed. Og Modviljen

er naturligvis gensidig. Kongressen paalagde derfor Ledelsen, at foranstalte en almindelig Undersøgelse af, i hvilket Omfang farvede Arbejdere af alle Racer finder Beskæftigelse ombord i Skibene, og af hvad der gøres mod denne Fare, og hvad der yderligere skal gøres eller kræves gjort. Resultatet af disse Undersøgelser skal da forebringes den næste Kongres som Grundlag for yderligere Beslutninger i Sagen.

Men ogsaa i andre Erhvervsgrene begynder Arbejderne at sætte sig til Modværge mod de Farvede. Til disse henregner man ogsaa ofte de Spanioler, Syditalienere, Tyrker og Grækere, som begynder at oversvømme de franske Bjergværker og Metalfabrikker. Alle disse Arbejdere klarer sig med Halvdelen af den gængse Løn og kan endda spare Penge sammen. De bor i store Fælleskaserner, ernærer og klæder sig paa utrolig primitiv Maade. Kulturelle Fornødenheder kender de intet til. For lange Tider vil det vel være umuligt at hæve disse Arbejdere op til samme Kulturtrin som Landets egne, dels paa Grund af Sprogvanskelighederne og navnlig paa Grund af den næsten uovervindelige Forskellighed i Sædvaner. Men saalænge en saadan Mulighed ikke foreligger, forhindrer de ikke blot ethvert yderligere Fremskridt for Landets egne Arbejdere, men de betyder endog en alvorlig Fare for disses Eksistens overhovedet. Det er derfor slet ikke mærkeligt, at Hadet uddyber Kløften mellem begge Parter, i høj Grad til Gavn og Glæde for Arbejdskøberne.

Trods alt dette vil man dog blive nødt til at erkende, at i de moderne Samfærdselsmidlers Tidsalder kan man i det lange Løb ikke kunstigt udelukke andre Racer, blot fordi de er Arbejdere. Desto mere maa Arbejderne i de gamle Kulturlande udvide deres Organisationers fremskridtsvenlige Virksomhed, direkte eller indirekte, til at omfatte deres mindre lykkelige Klassefæller i de Lande, som er længer tilbage. Den Revolution, som fremkaldtes ved de moderne Maskiner, er Arbejderne kommen over, og de vil, trods alt og trods alle Arbejdskøbernes Bestræbelser ogsaa blive i Stand til at løse Indvandrings- og Raceproblemerne.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændene ved Sindssygehospitalet ved Nykøbing Sjælland. Ved Nykøbing paa Sjælland opføres for Tiden i Henhold til Rigsdagens Vedtagelse et nyt Sindssygehospital, og Arbejdsmændene, der udfører Grundudgravning og alt Hjælpearbejde ved Murer- og Pudsearbejdet, forlangte, at Mestrene skulde betale højere Priser, end de i den for Murarbejdsmænd gældende »Normalpriskurant« fastsatte.

Da de enkelte Mestre slet ikke vilde forhandle om denne Sag med Arbejdsmændene, tog Dansk Arbejdsmandsforbund sig af den, og der afholdtes den 26. Marts Mæglingsmøde i Roskilde mellem Forbundet og Centralforeningen af Murer- og Tømrermestre i Provinserne.

Ved dette Møde kom man ikke videre end til at henvise Sagen til Hovedorganisationerne, og da der heller ikke kunde blive Enighed ved disses Fællesmøder, som afholdtes den 4., 22. og 25. April i København, standsede ca. 125 Arbejdsmænd i Henhold til givne Strejkevarsler Arbejdet paa Sindssygehospitalet den 4. Maj ved normal Arbejdstids Begyndelse.

Arbejdsgiverforeningen klagede til Den faste Voldgiftsret, som i Kendelse i Sag Nr. 123 kendte Strejken ulovlig.

Karetmagerne i København. Til Udløb 1. Februar i Aar opsagde Karetmagerforbundet de gældende Overenskomster med *Karetmagermesterforeningen* og *Aktieselskabet N. Larsens Vognfabriker* i København og Frederiksberg, og i mange Maaneder forhandlede Parterne om Priskuranter uden at komme hinanden saa nær,

saa der kunde være Udsigt til en Afslutning.

Under disse Omstændigheder indbragtes Sagen for Hovedorganisationerne, og ved et Møde den 2. April enedes man om følgende:

»Der nedsættes et Fællesudvalg af Repræsentanter for Jærnindustriens Sammenslutning, Karetmagermesterforeningen og Karetmagerforbundet, som snarest optager Forhandlinger om de almindelige Bestemmelser i Overenskomsten.

Udvalgene fortsætter deres Arbejde med Priskuranterne.

Resultatet af disse Forhandlinger skal senest den 22. April forelægges for et Fællesmøde mellem Hovedorganisationerne og de interesserede Parter.«

Denne Udsættelse bragte dog heller intet Resultat og forskellige Forhold bevirkede endvidere, at det til den 22. April fastsatte Fællesmøde maatte udsættes til den 29. April. Da man samledes denne Dag, viste det sig, at man i og for sig ikke var kommet stort videre end da man skiltes den 2. April.

Den 29. og 30. April gik derfor hen med daglange Møder om Priskuranten og man gik fra hinanden sidstnævne Dags Aften med Formening om, at have skabt et Grundlag, hvorpaa der kunde bygges videre af Parterne selv. Man besluttede derfor at holde Møde den 2. Maj for at forhandle om almindelige Bestemmelser, Timeløn, Arbejdstid m. m. Forbundet havde varslet Strejke i alle de interesserede Virksomheder til den 2. Maj ved Fyraftenstid.

Da man mødtes paa denne Dag, viste det sig imidlertid at Prisudvalget endnu ikke var færdigt og efter nogle Timers Forhandling blev man enige om at udsætte Strejkens Iværksættelse til den 7. Maj. Prisudvalget fik da Respit til denne Dag Kl. 1, til hvilket Tidspunkt Fællesudvalget atter skulde give Møde. Det paatænkte Fællesmøde skulde dog *kun* afholdes, hvis Prisudvalget var helt færdigt og enige paa alle Punkter. Hvis det ikke var færdigt, skulde Strejken uden videre iværksættes, og Sagen maatte saa iøvrigt udvikle sig som den bedst kunde.

Der blev dog Enighed, og den 7. Maj forhandledes der saa fra Kl. 1 Middag til Midnat om de almindelige Bestemmelser m. m. og der opnaaedes Enighed.

Resultatet af disse Forhandlinger forelagdes for en Generalforsamling, som afholdtes af Karetmagernes Fagforening den 8. Maj og Generalforsamlingen godkendte, efter at en Del Forespørgsler var besvaret, *aldeles enstemmigt* Udvalgets Arbejde.

Ved denne Lejlighed gennemgik Fagets Priskuranter en omfattende Revision og Udvidelse, og Minimalløn-nen for Svende hos Karetmagermesterforeningens Medlemmer blev højnet fra 42 til 47 Øre pr. Time. Ungsvendenes Løn det første Aar efter Læretiden blev forhøjet fra 37 til 42 Øre. Paa A/S Larsens Vognfabriker, hvor der ikke hidtil officielt havde eksisteret nogen Minimalløn, fastsattes de samme Satser.

Højere Lønninger fastsættes fremtidig ved fri Forhandling mellem Mestre og Svende; hvor der i det hele taget skønnes at være et Misforhold til Stede paa Lønomraadet, har Organisationen dog Paatale- og Aktionsret for at faa et saadant Misforhold rettet paa de enkelte Arbejdspladser.

Tidligere har Gennemsnitsfortjeneste i Faget værende gældende Timeløn.

De fastslaaede Priskuranter for Haand- eller Maskinarbejde er gældende overalt, men hvis det Tilfælde indtræffer, at Maskiner delvis indføres, saaledes at ingen af Priskuranterne kan bringes i Anvendelse, skal Svendene, baade unge og ældre, have en Mindsteløn paa 55 Øre i Timen, saafremt der ikke afsluttes særlige Akkorder om de forskellige Arbejder.

Arbejdstiden, som før var $9^1/_2$ Time daglig hele Aaret hos Karetmagermestrene, nedsættes til 9 Timer i de 4 Vintermaaneder, og derved blev den lig med Arbejdstiden paa Aktieselskabets Fabriker.

Iøvrigt indeholder Overenskomsten Bestemmelser angaaende Betaling for Overarbejde, Udearbejde, Lærlinges Deltagelse i Akkorder

m. m. Disse Bestemmelser er alle af særlig Værdi for Karetmagersvendene.

Overenskomsten udløber tidligst 1. Februar 1916.

Kurvemagerne hos Johan Nielsen i København. I Tiden lige op til Julen 1913 opstod der en Divergens hos Kurvemagermester *Johan Nielsen* i Skt. Gertrudstræde i København, fordi Værkstederne ikke var opvarmet tilstrækkeligt til at Svendene kunde udføre Arbejdet, og gentagne Klager bragte ikke en tilfredsstillende Ordning af dette Forhold.

Det endte derfor med, at Svendene den 3. Januar maatte forlade Arbejdet Kl. 1, og de havde paa Forhaand gjort Mesteren bekendt med, at de krævede den Tid, som de nødtvungent maatte forsømme, godtgjort.

Senere nægtede Mesteren at efterkomme dette Krav, og da han heller ikke vilde gaa med til at lade Spørgsmaalet afgjøre ved en Voldgiftsret, varslede Fagforeningen Strejke den 23. April for at faa Erstatningen, som androg 39 Kr. 10 Øre, gennemtvunget.

Et Par Forsøg, som De samvirkende Fagforbund forinden havde gjort paa at faa Sagen ud af Verden uden Konflikt, var mislykkede, idet Kurvemagermesteren ikke kom med noget Tilbud, som tilfredsstillede Svendene.

Strejken blev dog ikke til Virkelighed; thi Joh. Nielsen betalte alligevel det forlangte Beløb, inden det kom saa vidt.

Snedkerne paa Landskronagades Møbelfabrik. Efter at der den 27. April 1911 var opnaaet Overenskomst om Løn- og Arbejdsforhold i Snedkerfaget, opstod der Uoverensstemmelse mellem Forbundet og Landskronagades Møbelfabrik om, hvorvidt den hidtilgældende Ordning i nævnte Virksomhed fremdeles var bestaaende, og i en Kendelse af 2. August s. A. slog Forligsmanden som Formand for et i Sagen valgt Nævn fast, at de tidligere Forhold, som paastaaet af Forbundet, fremdeles skulde være gældende i 3 Aar til 1. April 1914.

Da dette Tidspunkt blev naaet, opstod der ny Uoverensstemmelse, hvilket foranledigede, at Snedkerforbundet den 13. April varslede Strejke for Møbelfabriken.

Dette foranledigede, at et Fællesmøde med Repræsentation fra Hovedorganisationerne blev afholdt den 23. April, og ved denne Lejlighed enedes man om at nedsætte et Udvalg, som skulde optage en fri Forhandling om Lønforholdene i den paagældende Virksomhed. Samtidig udsattes Strejkens Ikrafttræden til den 4. Maj. Blev der ikke Enighed i Udvalget senest den 30. April skulde et nyt Fællesmøde med Repræsentation fra Hovedorganisationerne afholdes den 2. Maj.

Udvalget kom imidlertid til Rette og Strejken aflystes derpaa.

Snedkerne hos Tømrermestrene i Provinserne. Mellem Centralforeningen af *Snedkermestre* i Provinsen og Snedkerforbundet bestaar en Overenskomst, som Forbundet naturligt ønsker at Provinsens *Tømrermestre* ogsaa skal respektere hvor de har Snedkersvende i Arbejde, men dette har Tømrermestrene ikke villet indgaa paa. De kræver en 10 Timers Arbejdsdag opretholdt hvor Snedkerne ellers arbejder i 9½ Time. Og de vil ikke indgaa paa at betale efter Snedkerfagets faste Regler for Akkordarbejde.

Et Fællesmøde den 4. Maj med Repræsentation fra de faglige Hovedorganisationer bragte ikke Tømrermestrene bort fra dette Standpunkt, og Snedkerforbundets Medlemmer nedlagde derfor Arbejdet hos de paagældende Mestre den 14. Maj Kl. 6 Aften.

Den faste Voldgiftsret.

Murerforbundets Krav om Depositum hos N. Madsen og E. Jensen. Sag Nr. 121.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 22. April 1914 i Sag Nr.

121: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod Murerforbundet i Danmark paa egne og dets københavnske Afdelings Vegne.

Efter at Murerarbejdet paa en Villa i Søborg var bleven standset, fordi Murermesteren undlod at betale den pligtige Arbejdsløn, blev Arbejdet overtaget af Mestrene N. Madsen og E. Jensen — begge Medlemmer af Centralforeningen for Murer- og Tømrermestre i Østifterne —; men da disse, efter til Murerforbundets københavnske Afdeling at have indbetalt, hvad Svendene havde faaet tilgode hos deres Forgænger i Arbejdet, derefter vægrede sig ved paa Fagforeningens Forlangende yderligere at stille et Pengebeløb som Garanti for, hvad Svendene *fremtidig* maatte faa tilgode paa Arbejdet, blev dette Arbejde i Henhold til en af Fagforeningen under 14. f. M. i »Social-Demokraten« indrykket Meddelelse blokeret og paa den nævnte Centralforenings Vegne har Arbejdsgiverforeningen nu paastaaet Murerforbundet i Danmark og dettes københavnske Afdeling idømt Bod for denne formentlig ulovlige Blokade.

De Indklagede har til deres Forsvar ikke paaberaabt sig nogen Tvivl om de to Mestres Soliditet; men de har ment i to Slags Tilfælde som almindelig Regel at burde kræve Garanti for fremtidig forfalden Arbejdsløn *ikke blot* naar den paagældende Mester selv tidligere har vist sig betalingsudygtig, *men ogsaa* — selv om dette som her ikke er Tilfældet — naar der blot ved selve Foretagendet tidligere har været Betalingsvanskeligheder. Til Støtte for denne Regel har de paaberaabt sig *dels* en i København herskende Koutume, *dels* Forholdets Natur, idet Svendene ganske vist for de første Murerakkorders Vedkommende som Regel vil være nogenlunde sikrede derved, at Svendene ikke fører Arbejdet videre, før den forfaldne Løn er betalt, men ikke paa denne Maade er sikrede for den sidste Akkords Vedkommende, ved hvis Afslutning Murersvendenes Arbejde paa Bygningen ophører.

Men for det første hjemler *Fagets Overenskomst* ikke noget Garantikrav — og kan derfor kun antages at forudsætte Ret til Arbejdsstandsning til Fremtvingelse af forfalden Arbejdsløn — dernæst kan en mulig for det københavnske Overenskomstomraade herskende *Koutume,* selv om Forholdene iøvrigt er analoge ikke være bindende udenfor dette Omraade; og endelig findes heller ikke — i hvert Fald ikke overfor Mestre, der ikke tidligere har vist sig usolide — *Sagens Natur* for Murerfagets Vedkommende at medføre Anerkendelse af det her nævnte Krav om Deponering af Pengebeløb som Garanti for fremtidig forfalden Løn.

Paa den ene Side vilde nemlig et Forlangende som det nævnte, naar det drejede sig om store Bygningsforetagender, eventuelt kunne blive en Hindring for dygtige og solide Mestre og give de mere kapitalstærke Mestre en ubillig Overvægt til Begrænsning af Konkurrencen, og paa den anden Side synes organisatorisk Samarbejde med de øvrige Bygningsfag, der følger efter Murerne paa en Bygning, som Regel at maatte kunne yde Murerne tilstrækkelig Sikkerhed ogsaa med Hensyn til de sidste Akkorder.

Da det opstillede Garantikrav altsaa maa anses uberettiget, er den iværksatte Blokade allerede som Følge heraf ulovlig.

Hvad Klagernes Paastand om Idømmelse af Bod angaar, bemærkes:

De Indklagede, som under Forhandlingerne med de to Mestre har nedsat Garantikravet til Deponering af 75 Kr., og Klagerne, der uhindret af Fagforeningen og uden Garanti har andre Huse under Opførelse, har hver paa deres Side erklæret, al det kun er af *principielle* Grunde, at man i nærværende Tilfælde har henholdsvis opstillet og bestridt Garantikravet, idet man har indtaget sit Standpunkt for fremtidige Tilfældes Skyld. Men under saadanne Omstændigheder kunde Klagerne i Stedet for at underkaste sig en Blokade for 75 Kr.s Skyld, have deponeret dette lille Beløb

under Forbehold og sagsøgt Modparten i Anledning af det ulovlige Forlangende, og naar henses til den særlige Beskaffenhed af de Indklagedes Krav (en Garanti før Arbejdets Paabegyndelse) kan Retten ikke med Klagerne finde det mere nærliggende, om det havde været de Indklagede, der havde rejst Sagen som en Rets- eller Voldgiftssag, og foreløbig havde taget fat paa det Arbejde, der maaske var bleven fuldendt, før Garantispørgsmaalet retligt var bleven afgjort.

Da den Skade, som ved det opstillede Krav muligvis er forvoldt de to Mestre, saaledes uden Ulempe let vilde have kunnet undgaas, *da* de Indklagede har bidraget deres til at lette den antydede Udvej ved at nedsætte deres Fordringer til et ubetydeligt Beløb, og *da* de Indklagede har haft nogen Støtte for deres Opfattelse i, hvad der er oplyst om den københavnske Koutume, finder Retten efter Omstændighederne at kunne afse fra Bod. Derimod vil det indklagede Forbund have at betale Sagens Omkostninger med 100 Kroner.

Kendelse.

Det ovennævnte Krav paa Depositum til Garanti for fremtidig forfalden Arbejdsløn og den i Forbindelse hermed iværksatte Blokade overfor Murermestrene N. Madsen og E. Jensen med Hensyn til det ommeldte Arbejde i Søborg er overenskomststridig.

Murerforbundet i Danmark betaler Sagens Omkostninger med 100 Kr.

Ny Fabriksdirektør.

I Stedet for Dr. *Topsøe*, som har søgt sin Afsked fra Embedet som Fabriksdirektør, har Indenrigsministeriet den 2. Maj udnævnt Docent, Cand. polit., Kommunalbestyrelsesmedlem *Jak. Kr. Lindberg*. Den nye Direktør har siden 1901 været Sekretær og siden 1913 Kontorchef ved Arbejds- og Fabrikstilsynet. Han tiltræder saaledes den højeste Post indenfor denne Virksomhed med et indgaaende Kendskab til alle dens Detailler og Forgreninger og hans Udnævnelse maa hilses med Glæde i Arbejderkredse, da han i mange Aar har virket for Fremme af Love og Bestemmelser, som kunde komme den arbejdende Stand tilgode.

Repræsentation.

Efter at Typograf *P. Hvidtfeldt* havde nedlagt sit Mandat som Medlem af Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund, fordi han var udnævnt til Afdelingschef for den kommunale Arbejdsanvisning, indkaldtes første Suppleant, Maler *Rudolf Poulsen* og der foretoges derefter Suppleringsvalg til de Hverv, Hvidtfeldt havde beklædt.

Til Medlem af Forretningsudvalget for Socialdemokratisk Forbund valgtes *Rudolf Poulsen*. Til Medlem af Tilsynsraadet for den kommunale Arbejdsanvisning indstilledes Former *Arnold Nielsen* og som Næstformand for De samv. Fagforbund konstituceredes *Otto Smith*.

Fællesorganisationerne og Majfesten.

Fællesorganisationerne anmodes om snarest at indsende Spørgeskemaerne angaaende Deltagelse i Demonstrationen den 1. Maj 1914 til De samvirkende Fagforbund, Nørre Farimagsgade 49[1], København K.

Ny Fællesorganisation.

I *Struer* er dannet en Fællesorganisation, der har valgt Cementstøber *Thorning-Laursen*, Nørregade 26, til Formand.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 47 ❋ KØBENHAVN DEN 23. MAJ 1914 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: Lønbevægelser og Konflikter (Arbejdsmændene i Københavns Frihavn. Arbejdsmændene ved Stenlosning i Københavns Havn. Brolæggerne i Københavns nordre Birk. Kvinderne i Fredericia. Syerne i København). Udlandet. Den faste Voldgiftsret.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændene i Københavns Frihavn. Den 21. April stillede Forligsmanden et Mæglingsforslag i Frihavnskonflikten efter forudgaaende Møder den 15., 16., 17. og 21. April. Svaret skulde foreligge den 26. April. Denne Dag holdt Havnearbejdernes Fællesforbund Generalforsamling og Resultatet blev, at Forligsforslaget forkastedes med 570 Stemmer mod 146. 1200 Medlemmer deltog i denne Generalforsamling. Arbejdsgiverforeningen og Frihavnsaktieselskabet vedtog Forslaget.

Forligsmanden konfererede atter med Parterne og den 3. Maj afholdt Havnearbejderne en ny Generalforsamling, hvor et 5-Mands Udvalg fik Mandat til at afslutte, hvis et nyt Forslag, der tilfredsstillede Udvalget, kom til at foreligge.

Nye Forligsmøder afholdtes derefter 4., 5., 6. og 14. Maj og et afsluttende Møde berammedes til Søndag den 17. Maj Kl. 7 Aften.

Samme Dag aflagde Udvalget Beretning for en ny Generalforsamling, som var indkaldt til Kl. 12. Den varede til Kl. 4, men det viste sig, at Generalforsamlingen ikke kunde slutte sig til et fra Arbejdsgivernes Side senere fremkommet Forslag.

Udvalgets Medlemmer indfandt sig derefter tilligemed Repræsentanter fra Dansk Arbejdsmands-Forbund og De samvirkende Fagforbund i Arbejdsgiverforeningens Bygning om Aftenen Kl. 7, hvor Forligsmanden endnu en Gang søgte at faa genoptaget Forhandlingerne. Det viste sig dog umuligt at faa tilvejebragt Enighed mellem Parterne paa noget andet Grundlag, og Forligsmanden stillede da paany sit Mæglingsforslag af 21. April.

Mæglingsforslaget.

Dette Forslag, der betegnes »Reglement og Priskurant for Havnearbejdere i Københavns Frihavn«, indeholdt foruden Priskuranten, hvis Enkeltheder ikke har offenlig Interesse, følgende almindelige Bestemmelser:

Afregningen med Arbejderne foregaar enten ugevis eller dagvis paa følgende Maade:

1) Arbejdere med ugenlig Afregning:

Efter et Arbejdes Fuldførelse udsteder K. F. A. en Betalingsseddel over det paagældende Arbejde. — Sedlen udleveres til det paagældende Arbejdsholds Regnskabsmand, for at Fordelingen af det fortjente Beløb kan foretages mellem de respektive Arbejdere. — Denne Fordeling indføres paa Betalingssedlen, der af Regnskabsmanden tilbageleveres K. F. A. inden 2 Dage fra Modtagelsen.

Hver Torsdag Middag udbetales Arbejdernes Fortjeneste i Følge de inden Onsdag Morgen indleverede Betalingssedler. — Dersom Losningen eller Indladningen af et Skib ikke er tilendebragt saa tidlig, at Fordeling af Fortjenesten kan finde Sted inden Onsdag Morgen, vil der blive udbetalt Arbejderne et passende Forskud.

2) Arbejdere med daglig Afregning: Betalingen for Arbejde ved Losning eller Indladning erlægges Søgnedagen efter at Losningen eller Ladningen af paagældende Skib er tilendebragt, men indtil Afregning foregaar, kan der gives et dagligt Forskud. For Pakhusarbejde afregnes af vedkommende Formand senest Dagen efter Arbejdets Udførelse.

Arbejderne er forpligtede til efter bedste Evne ved Flid og Omhu at bidrage til Driftens og Arbejdets Fremme og skaane Maskiner, Gods og Redskaber, samt stedse efterkomme deres Foresattes Ordrer vedrørende Arbejdet. De hæfter for den Skade, de forvolder paa Redskaber og Maskiner eller Gods, hvad enten dette skyldes Forsæt eller Uagtsomhed.

Arbejdere, som er i Arbejde ved Losning eller Ladning af et Skib, kan først forlade deres Plads, naar Arbejdet ved paagældende Skib er fuldført.

Arbejderne er iøvrigt underkastede de for Frihavnen til enhver Tid gældende Driftsreglementer og lignende Bestemmelser, af hvilke der, for saa vidt de vedrører Arbejderne, stedse vil være Uddrag opslaaede i Vagtbygningen.

Bekendtgørelser om, at Ændringer i nærværende Reglement og Priskurant er foretagne, vil blive opslaaet paa forskellige Steder i Frihavnen.

Hertil føjedes et supplerende Forslag af følgende Ordlyd:

»1. K. F. A. har Ret til at udlevere Arbejdstegn, der giver deres Ihændehavere fortrinsvis Adgang til at blive taget i Arbejde.

2. Opstaar der Uenighed mellem Medlemmer af Havnearbejdernes Fællesforbund og K. F. A., afgøres denne efter Normen for Regler for Behandling af faglig Strid.

3. Begge Parter forpligter sig til at arbejde for, at Arbejdet i Københavns Frihavn fremtidig kan foregaa roligt og fordrageligt.

4. Strejken hæves straks.

5. Saafremt der maatte opstaa Tvist mellem Parterne angaaende hvad man er enedes om, afgøres dette af et Nævn, hvortil hver af Parterne udmelder 2 Mand, med Forligsmanden som Forhandlingsleder og Opmand.«

Kort efter at Forslaget var stillet for anden Gang meddelte De samvirkende Fagforbunds Repræsentant, *E. Svendsen*, efter Anmodning fra Udvalget, at man ikke kunde slutte Konflikten paa det foreliggende Grundlag.

Hermed sluttede Mødet i Arbejdsgiverforeningen efter et Par Timers Forløb og Frihavnskonflikten var ikke kommet sin Løsning nærmere ved de udfoldede Bestræbelser fra Forligsmandens Side.

Arbejdsmændene ved Stenlosning i Københavns Havn. I Slutningen af December 1913 bristede nogle Forhandlinger, der var ført mellem Teglværksforeningen af 1893 og Stenlosseentreprenørforeningen paa den ene Side og Arbejdsmændenes Forbund for København og Omegn og Havnearbejdernes Forbund paa den anden Side angaaende Fornyelse af en Overenskomst af Juni 1908 om Losning af Mursten m. m. i Københavns Havn.

Denne Sag gik derfor til Hovedorganisationerne, men et Møde den 9. Februar forblev resultatløst. Arbejderne forlangte en Forhøjelse paa nogle Lossepriser, medens Arbejdsgiverne forlangte en tidligere Bestemmelse i Overenskomsten om en »Stillingsmand« strøget og de gamle Priser bibeholdte. I det Tilfælde, at Stillingsmanden forlangtes bibeholdt, vilde Entreprenørerne til Gengæld have Lossepriserne nedsatte.

Der skete derfor intet i Sagen, før Forbundet den 17. og 26. Marts varslede Strejke til den 3. April. Dette foranledigede et nyt Fællesmøde med Repræsentation fra Hovedorganisationerne den 30. Marts og man enedes sluttelig om, at Paragrafen om »Stillingsmanden« skulde blive staaende i Overenskomsten, og at 3 Akkordsatser, som omfattede den væsentligste Del af Losningsarbejdet, fik Forhøjelser.

Strejken blev derfor ikke iværksat.

Brolæggerne i Københavns nordre Birk. Den 19. April 1913 nedlagde Medlemmer af Brolæggerforbundet Arbejdet hos Nordre Birks Entreprenørforening for at gennemføre en Ordning, hvorefter Nordre Birks Entreprenører betalte københavnske Priser, naar de paatog sig Arbejde paa det Territorium, der omfattedes af Overenskomsten mellem Forbundet og de københavnske Entreprenører, og for at faa en passende Forhøjelse af Priskuranten i den Del af Birket, der ligger udenfor det københavnske Territorium. Samtidig krævede Forbundet den københavnske Arbejdsordning gennemført paa et andet Punkt, saaledes at Arbejdsmændene fremtidig ikke var omfattet af Svendenes Overenskomst.

Entreprenørforeningen og Arbejdsgiverforeningen stred dog i lange Tider imod disse ganske naturlige Krav, og først ved et Møde den 6. Maj gav Arbejdsgiverne — efter 13 Maaneders Kamp — efter.

Brolæggerstrejken i Nordre Birk og Arbejdsgivernes Blokade overfor de strejkende Brolæggere hævedes derfor fra Mandag den 18. Maj ved Arbejdstidens Begyndelse, og Entreprenørerne betaler altsaa fremtidig efter Københavns Priskurant i selve Byen og den Del af Nordre Birk, der ligger mellem Bygrænsen og en Linie regnet 7,5 km. fra Københavns gamle Voldlinie. I Kvarteret udenfor forhøjes de gamle Nettopriser for Svendearbejdet med 10 pCt.

Entreprenørerne maa herefter søge særlig Overenskomst oprettet med Arbejdsmændene for det Arbejde, de udfører i denne Branche.

Kvinderne i Fredericia. Kvindeligt Arbejderforbund har faaet Sanktion til at rejse Lønkrav og søge Overenskomst oprettet med Aktieselskabet Voss' Fabrikker i Fredericia Omtrent 100 Kvinder beskæftiges i denne Virksomhed.

Syerne i København. Syernes Forbund har hos Firmaet *Børre Lorenzen & Co.* gennemført en Lønbevægelse, hvorved Ugelønnen for Syere i Konfektionsbranchen straks forhøjedes med en Krone paa alle Satser.

De paagældende Kvinder stod alle i Organisationen, hvilket alene gjorde det mulig at gennemføre Fordringen.

Forhaabentlig vil Firmaets Kjolesyere og hele det store Syerfag overhovedet af dette Eksempel lære, at Organisationen meget vel er i Stand til at gennemføre Forbedringer i Løn- og Arbejdsforholdene, naar blot Tilslutningen til Organisationen bliver tilstrækkelig stærk.

Udlandet.

Tilbageskridt i Serbien.

Under denne Overskrift skriver Pawle Pawlowitz, Sekretær for de serbiske Fagforeninger: Bestandig lider vi under Krigens Eftervirkninger. Under Krigen blev Proletarerne kaldte til Vaaben til sidste Mand. Nu lider de alle under Krisen, som aldrig vil faa Ende. Landets Erhverv ligger brak, og enhver kan se det. Kun vore Katheder-Økonomer og politiske Marodører forsøger endnu at spille Blindebuk overfor de foreliggende Kendsgerninger.

I Kapitalismens Tidsalder er alle Krige Erobrings- og Undertrykkelseskrige. De fremkaldes ikke af sunde og ædle Motiver, og derfor er deres Eftervirkning stedse reaktionær. Saaledes som Kapitalismen i Produktionslivet ikke tænker paa Folkets Vel, men kun paa Profit, saaledes tænker de herskende Kredse ved Krig kun paa Rov, Undertrykkelse og Udnyttelse af det erobrede Land og dets Beboere.

Vore »højere Kredse« har vel vidst at profitere ved Krigen. Mange Millioner er rundne i Kapitalisternes Kasser, Officererne har i den korte Tid faaet flere Penge i Hænde end før i et Tidsrum af 10 Aar og mere. Uanede Avancementsmuligheder er derfor aabnet for dem saavelsom for det højere Bureaukrati. Haandværkere og Fabrikanter er jublende

glade for den store Hær af forsultne, arbejdssøgende Proletarer. Krigen har skaffet en billig og villig Arbejderbefolkning.

Arbejdernes Stilling er rent fortvivlet, og de tager derfor Arbejde for en hvilken som helst Pris. Organisationerne er ødelagte eller svækkede i en saadan Grad, at de ikke kan yde nogen Beskyttelse mod Vilkaarligheden. Mens Flertallet af Arbejderne endnu stod i Felten, forlængede de »patriotiske« Arbejdsgivere Arbejdstiden med 1—3 Timer daglig, og dette Forhold vedvarer endnu. Alle Lønninger er ca. 30 % lavere end før Krigen. Den Arbejderbeskyttelse, som fandtes før Krigen, blev ophævet under denne og er ikke sat i Kraft siden. Den sejrende Soldat befinder sig nu i Hjemlandets Fabriker, besejret, lænket. »Befrielseskrigen« har altsaa kun medført en Forringelse af Forholdene for Folkets brede proletariske Lag.

Samtidig er Levnedsmidlerne steget i Pris i en uhyggelig Grad. Efterfølgende Tabeller viser den fortvivlede Tilstand i tørre Tal. I Serbien er det arbejdende Folks Forhold rent ud barbariske og uudholdelige. Det er de Stores Tak til Folket for dets heltemodige Kamp paa Valpladsen.

Kun Organisationerne formaar at befri os ud fra disse Tilstande. Derfor retter vi nu alle vore Anstrængelser mod Organisationernes Genrejsning og Udvikling.

Tabel I

Arbejdstiden før og efter Krigen i Serbien.

	Metal-arbejdere		Træ-arbejdere		Skræddere		Læder- og Skotøjs-arbejdere		National-Skomagere		National-dragtsyere	
Belgrad	9¼	9½	9	9	10	10½	10	10	10	10	10	10
Smederevo	15	15	15	15	11	13	14	15	13	15	10	14
Walievo			9½	9½	10	10	10	10	10	10	10	12
Negotin	10	10	10	9½	10	12	10	10	13	14		
Svilainaz	12	16	10	16			10	18	13	10	12	14
Pirot	10	14	10	11	10	12	10	12	12	14		
Schabaz			9½	9½	10	10	10	10	10	10	10	12
Leskovaz	10	12	10	10	10	14	10	12	10	12	10	12
Podzarevaz	10	12			10	12	10	10	13	14		
Lozniza	10	15	10	14	10	12			10	10	10	10
Nisch	12	14	9½	9½	10	10	10	10	10	12	12	16
G. Milanovaz	14	16	10	11	10		10	10	12	12	14	16
Aloxinaz	14	18			10	10	10	14	12	18	12	16
Arandielovaz	10	16			11	18	12	16	12	16	16	18
Obronovaz	11	14	10	10½			16	18	10	10	16	12
Jagodina	10½	13	9½	10	10	10	10		10	10	10	11
Tzuprija	12	14	10	10	12	16	10	10	12	14		
Uzitze	14	16	10	11					14	16	11	18
Padrega	10	18	10	11	10		10	11			10	
Tschatschak	9½	10	9	10					14	14	12	12
Trstenix	10	12	10	11	10	11	13		13	14		
Palanka			10	11					10	12	12	18
Kraljevo	10	12	10	11	10	11	13					
Kruschevaz	10	12	10	11							10	
Knazevaz	11	12	10	11	10	10	12	13	13	15		
Sajetschar	13	15	10	10	10	13	12	15	12	14		
Gennemsnit	11,1	13,7	10,0	11,0	10,2	11,8	11,4	12,4	11,7	12,8	11,5	13,8

Prisen paa Levnedsmidler i Serbien før og efter Krigen.

Tabel II.

	Brød		Kød		Kartofler		Gennemsn. fordyret med pCt.
Belgrad	0,28	0,33	1,40	1,40	0,10	0,14	11,7
Uzitze	0,25	0,29	0,90	1,10	0,10	0,15	22,1
Palanka	0,25	0,36	0,80	1,00			20,5
Obrenova	0,30	0,35	1,00	1,00	0,20	0,20	30,9
Wahjem	0,25	0,36	0,90	1,00	0,10	0,20	32,4
Schabaz	0,27	0,30	0,90	1,20	0,10	0,20	31,8
Leschiniza	0,22	0,36	0,60	1,00	0,10	0,15	39,1
Lozniza	0,22	0,36	1,40	1.20	0,10	0,20	16,6
Kfuschevaz	0,29	0,32	0,90	0,90	0,10	0,20	18,0
Svilainaz	0,30	0,40	0,70	1,10	0 10	0,20	29,9
Trstenik	0,40	0,45	0,50	0,80	0,10	0,20	39,4
Kraljevo	0,27	0,30			0,10	0,20	52,5
Podzega	0,30	0,35			0,05	0,15	26,9
Smederevo	0,25	0,30	1,00	1,20			15,8
Jagodina	0,28	0,33	1,30	1,00	0,12	0,15	3,6
Tzuprija			1,00	1,20	0,10	0,20	33,9
Nisch	0,28	0,35	1,20	1,40	0,17	0,25	22,5
Leskovaz	0,28	0,32	1,00	1,10			18,6
Pirot	0,25	0,30	1,20	1,20			16,9
Alexinaz	0,28	0,30	1,00	1,20	0,10	0,20	22,0
Mladenovaz	0,27	0,35	1,00	1,30			29,1
Arandjelovas	0,23	0,35	1,00	1,20			25,0
Podzarevaz	0,25	0,35	1,00	1,20			24,0
V. Gradishte	0,25	0,35	1,00	1,20			24,0
G. Milanovaz	0,28	0,30	0,70	1,00	0,10	0,15	21,2
Sschatschak	0,35	0,40	0,80	0,80	0,05	0,15	15,8
Negotin	0,25	0,35	0,70	1,00	0,05	0,15	31,6
Knazevaz	0,25	0,30	1,00	1,00			15,9
Sajetschar	0,28	0,30	1,10	1,10			16,1
Gennemsnit	27,2	33,8	96,3	1,10	10,2	17,6	25,1

Endvidere foreligger følgende Tal: Sengetæppemagernes daglige Arbejdstid er i 12 Byer steget fra gennemsnitlig 10,8 Timer til 13,5, Kellnernes i 6 Byer fra 13,4 til 17,5 Timer, Frisørernes i 10 Byer fra 11,3 til 11,8, Fabriksarbejdernes i 12 Byer fra 11 til 12,4 Timer, Møllernes i 8 Byer fra 12,8 til 15,8 Timer, Transportarbejdernes i 3 Byer fra 11 til 13,3 Timer, Handelsmedhjælpernes i 4 Byer fra 12,5 til 15 Timer, Slagternes i 3 Byer fra 10,6 til 12,6 Timer og Bygningsarbejdernes Arbejdstid er i 4 Byer steget fra 10,2 til 12,2 Timer daglig.

I de nævnte Byer er den gennemsnitlige Pris for det vigtigste Næringsmiddel for Folkets brede Lag, Bønner, steget fra 26,8 til 29,5 Para pr. Kilogram, Løg 13,1 til 39, Kaal 7,6 til 17, Ost 69 til 112 og Fedt 150 til 170 Para. Prisen paa Brænde er steget fra 6,89 til 10,70 Dinar pr. Maal. Den maanedlige Leje af en almindelig Arbejderbolig er steget fra 10,72 til 14,72 Dinar.

(Mønt: 1 Dinar = 100 Para = 72 Øre.)

Den faste Voldgiftsret.

Murarbejdsmændenes Strejke paa Sindssygehospitalet ved Nykøbing, Sj.

Sag Nr. 123.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 13. Maj 1914 i Sag Nr. 123: Dansk Arbejdsgiver- og Mester-

forening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dettes Nykøbing (Sjælland) Afdelings Vegne.

Mellem Centralforeningerne for Murer- og Tømrermestre i Jylland og Østifterne og Dansk Arbejdsmandsforbund er den 2. Maj 1913 afsluttet dels en Overenskomst om »Arbejdstid, Timebetaling og Regler for Behandling af faglig Strid«, dels en »Normal-Priskurant for Murerarbejdsmandsarbejde i Provinsbyerne«. Den første af disse fastsætter bl. a. Timelønnen for 44 Købstæder og Stationsbyer, og Timelønnen varierer fra 1. Februar 1914 de forskellige Steder fra 39 til 44 Øre. Blandt de udtrykkelig nævnte Byer findes ikke Nykøbing, Sjælland, og Overenskomsten indeholder ingen udtrykkelig Regel om, hvorledes Timelønnen skal være i de ikke nævnte Byer. Den anden Overenskomst — Normal-Priskuranten — siger i sin Post 10:

«Ovennævnte Priser er at betragte som Normalpriser, gældende i de Byer, hvor Svendene arbejder eller kommer til at arbejde i Akkord. Den Omstændighed, at Svendene i en By ikke arbejder i Akkord, er ikke Hindring for, at denne Normalpriskurants øvrige Poster, der ikke vedrører Svendenes Akkordforhold, kan anvendes. Det er dog en Forudsætning, at der kan ske et Tillæg eller et Fradrag i de forskellige Byer, hvor særlige Forhold taler derfor; dog kan dette kun ske med 3 Maaneders Varsel til en 1. Februar. Det staar den lokale Mesterforening og Afdeling af »Dansk Arbejdsmandsforbund« frit at oprette Overenskomster; saadanne skal dog godkendes af Hovedorganisationerne, før de træde i Kraft. I de Byer, hvor der alt er gældende Priskuranter, berøres disse ikke af ovennævnte Priskurant, ligesom det er en Forudsætning, at de alt indførte Betalinger ikke nedsættes som Følge af denne Priskurant. I Tilfælde af Uenighed om Tillæg eller Fradrag afgøres dette i Henhold til Fællesudvalgets Regler af 1913. Dersom Fællesudvalget ikke enes, indankes Sagen for Parternes Hovedledelse til Afgørelse.«

Den 6. August 1913 begyndte Byggearbejdet paa det projekterede Sindssygehospital ved Nykøbing, Sjælland, der overvejende skal bestaa af lave 1-Etages Bygninger. Arbejdet er delt i flere selvstændige Murerentrepriser, hvoraf en Del i Henhold til 3 alt afholdte Licitationer er overtagne hver for sig af følgende Medlemmer af fornævnte Centralforeninger, nemlig: Murermestrene Pødenphant, Ballerup, F. S. Hansen, Horsens, Rasmussen & Kløigaard. Middelfart, Joh. Jensen, Aarhus, Poulsen, Holbæk og Dithmer jun., Holbæk. Arbejdet har i Forhold til Arbejderne som sædvanlig været fordelt i forskellige større Akkorder, saaledes at Udgravning og Grundstøbning udgør en Akkord, Muringen en Akkord, og Pudsningen en eller to Akkorder. De Bygninger, der alt er givne i Licitation, skal være færdige senest i September 1914.

De fornævnte Mestre har nu hver for sig inden Akkordernes Begyndelse truffet en udtrykkelig Aftale med de Arbejdsmænd, der meldte sig rede til at skaffe det til Akkordens Udførelse nødvendige Arbejderhold, om, at Akkorder skulde betales efter ovennævnte Normal-Priskurant, og at Timelønnen skulde være 40 Øre eller for en eller to Mestres Vedkommende 41 Øre. I Henhold hertil er de første Akkorder udførte og afregnede (efter nogle Mestres uimodsagte Anbringende med en Gennemsnitsfortjeneste for Arbejdsmændene, varierende fra nogle og halvtreds Øre til op mod 1 Kr. pr. Time), og nye paabegyndte, og disse nye Akkorder var i Gang, hvorhos der var betalt Forskud paa dem, da — den 4. Maj 1914 — den Strejke sattes i Værk, der har givet Anledning til nærværende Sag.

Allerede i Oktober 1913 havde nemlig Nykøbing, Sjælland-Afdelingen af Dansk Arbejdsmandsforbund tilstillet hver enkelt i Sagen interesseret Mester eller dennes Repræsen-

tant et Forslag til en Prisliste, hvorom Forhandling ønskedes. Der er ikke forelagt Retten nærmere Oplysning om, hvad dette Forslag gik ud paa, men i alt Fald under de senere Forhandlinger har Forbundets Krav gaaet ud paa en Timeløn af 44 eller 45 Øre og Anvendelse af den særlige Taastrup—Glostrup Priskurant, der har højere Satser og er langt udførligere end Normal-Priskuranten. De fleste Mestre svarede slet ikke paa bemeldte Henvendelse, medens en enkelt Mester (Pødenphant) sendte Forslaget tilbage med den Bemærkning, at han ikke fandt Anledning til at underskrive det, da Normal-Priskuranten selvfølgelig gjaldt for Nykøbing, Sjælland.

Den 26. Marts 1914 afholdt det saakaldte »Mæglingsudvalg af 28. April 1910« Møde i Roskilde til Behandling af Sagen, men der opnaaedes ikke Overensstemmelse om denne, hvorfor man enes om at indbringe den til Afgørelse af Hovedorganisationerne. Den 4. April 1914 afholdtes Møde under Hovedorganisationernes Medvirken, men ligeledes uden Resultat. Den 11. s. M. sendte Forbundet Arbejdsgiverforeningen 1. Strejkevarsel, nemlig om, at man agtede »at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om, at der iværksattes Arbejdsstandsning overfor samtlige de Arbejdsgivere, der er Medlemmer af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, og som har Arbejdet paa det omtalte Sindssygehospital i Entreprise, og som beskæftiger vore Medlemmer.«

Den 15. s. M. protesterede Arbejdsgiverforeningen mod Lovligheden af dette Strejkevarsel som stridende mod de i Faget gældende Overenskomster og Priskuranter. Den 25. s. M. holdtes et nyt — resultatløst — Fællesmøde, paa hvilket man fra Arbejdsgivernes Side forgæves stillede Forslag om en Timeløn af 41 Øre samt om at lade Spørgsmaalet om Normalpriskurantens Gyldighed afgøre ved Den faste Voldgiftsret, idet man, forsaavidt Retten maatte fastslaa, at Normalpriskuranten ikke var gældende, erklærede sig villig til at optage Forhandlinger om nye Akkorder.

Den 25. s. M. sendte Forbundet 2. Strejkevarsel, om at det var vedtaget, at der fra og med Mandag den 4. Maj om Morgenen vilde blive etableret Arbejdsstandsning hos og overfor samtlige de Arbejdsgivere, der var Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen og havde Arbejde paa Hospitalet i Entreprise, og som beskæftigede Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund, alt forsaavidt en tilfredsstillende Ordning ej forinden var naaet. Den 4. Maj traadte denne Strejke, som alt ovenfor anført, i Kraft, omfattende nogle og firs hos de ovennævnte Murermestre beskæftigede Arbejdsmænd, for den største Dels Vedkommende Mænd, hjemmehørende i Nykøbing og Omegn og for den største Del de samme Mænd, der havde deltaget i Akkorderne fra først af.

Under nærværende Sag har nu Klagerne paastaaet den saaledes iværksatte Strejke kendt ulovlig og Dansk Arbejdsmandsforbund paa egne og dettes Nykøbing Afdelings Vegne idømt en Bod af en saadan Størrelse, at den kan yde de skadelidte Mestre Dækning for det Tab, de lider ved, at Arbejdet er nedlagt.

Klagerne har derhos paastaaet Normal-Priskuranten kendt gyldig som Grundlag for Betalingen af Murerarbejdsmandsarbejdet ved Sindssygehospitalet i Nykøbing, Sjælland, og begært Rettens Kendelse for, at der ikke lovlig kan iværksættes Strejke paa Fordringen om en Timeløn, der for en By af Nykøbing Sjællands Størrelse ligger uforholdsmæssig højt i Sammenligning med de øvrige Timelønninger i Følge Overenskomsten af 2. Maj 1913.

Endelig har de paastaaet Sagens Omkostninger paalagt Dansk Arbejdsmandsforbund.

De Indklagede har paastaaet sig frifundne og Klagerne paalagt Sagens Omkostninger. De har derhos paastaaet deres Krav om Forhandling om en Særpriskurant for Arbejdet ved Sindssygehospitalet ved

Nykøbing, Sjælland, saavelsom selve Strejken kendt lovlig.

Til Støtte for dette deres Standpunkt har de Indklagede særlig henvist til, *at* Timelønsoverenskomsten af 2. Maj 1913 ikke kan gælde for Nykøbing, Sjælland, allerede fordi denne By ikke nævnes i denne, *at* Normal-Priskuranten af samme Dato heller ikke kan gælde for denne By, da der i den ingen under Centralforeningen hørende lokal Arbejdsgiverforening findes, *at* Normal-Priskuranten i hvert Fald i Kraft af Reglen i dens Post 10 har kunnet opsiges for Hospitalsarbejdets Vedkommende, da »særlige Forhold« her gør sig gældende (den stærke Tilstrømning af Arbejdere til det store Byggeforetagende skal have gjort Prisen for Forplejning dyr og Logis vanskeligt at erholde i selve Byen), og *at* saadan Opsigelse ogsaa er sket, nemlig ved den ovenomtalte i Oktober 1913 til de enkelte Mestre rettede Henvendelse.

Retten kan ikke give de Indklagede Medhold i disse Betragtninger, men anser Strejken for ulovlig. Normal-Priskuranten maa efter Hovedreglen i det ovenciterede Stykke af Post 10 i og for sig være gældende mellem Centralforeningens og Forbundets Medlemmer ogsaa ved Arbejde i Nykøbing, Sjælland, og der er intet Bevis ført for, at der i Nykøbing har gjort sig »særlige Forhold« gældende af den Art, som Post 10 kan antages at have haft for Øje, og selv om saa var, er der ikke her givet det i Post 10 omtalte Varsel, hvorved maa forstaas en som Opsigelse formet Henvendelse til den anden Organisation, hvilket, i det foreliggende Tilfælde, hvor Centralforeningen ingen lokal Afdeling har i Nykøbing, maatte være selve Centralforeningen. Den paa Krav om Taastrup-Glostrup Priskurantens Anvendelse støttede Strejke er altsaa allerede som stridende mod Normal-Priskurant-Overenskomsten uretmæssig. Hvad dernæst Timeløns-Spørgsmaalet angaar, da bør dette, naar Parterne ikke kan enes om, hvorledes Nykøbing, Sjælland, skal placeres, afgøres i Overensstemmelse med § 5 i de vedtagne Regler for faglig Strid, og ingen Arbejdsstandsning burde i den Anledning have fundet Sted. Endelig kommer hertil, at Strejken indeholder et Brud paa de i Gang værende Akkorder, hvilke Akkorder Organisationen, da de maa antages at være indgaaede under tilbørlig Hensyntagen til de mellem Organisationerne bestaaende Overenskomster, burde have respekteret.

Der findes herefter at burde paalægges de Indklagede en Bod, efter Omstændighederne stor 500 Kr., og denne Bod vil, da Dansk Arbejdsforbund ikke under Sagen tillige har ladet møde ved nogen Repræsentant for Nykøbing-Afdelingen og derfor maa antages at tage hele Ansvaret paa sig, være at paalægge Dansk Arbejdsmandsforbund. Da der ikke er forelagt Retten Oplysninger om, hvilken Skade de ovenomtalte Murermestre kan antages at have lidt ved Strejken, vil Boden være at tillægge Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening. Sagens Omkostninger vil de Indklagede paa Forbundets Vegne have at betale med 100 Kr.

Kendelse.

Den ovennævnte af Dansk Arbejdsmandsforbund iværksatte Strejke ved Sindssygeanstalten i Nykøbing (Sjælland) er ulovlig. I Bod betaler Dansk Arbejdsmandsforbund 500 Kr. til Klagerne, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening. Sagens Omkostninger betaler de Indklagede paa nævnte Forbunds Vegne med 100 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 48 ✲ KØBENHAVN DEN 30. MAJ 1914 ✲ 10. AARGANG

INDHOLD: Arbejdsløshedsstatistik. Mekanisk Stødning af Stenbrolægning (Hamborg). Majdemonstrationen. Den faste Voldgiftsret. Lønbevægelser og Konflikter (Possementmagerne i København. Malerne hos P. Nordsten i Hillerød). Kongresser. Smaa Efterretninger.

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Maj 1914.

Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. Juni 1914.

Mekanisk Stødning af Stenbrolægning (Hamborg).

Den 17.—18. April 1914 var et Udvalg bestaaende af *Axel Olsen* og *Løfberg* fra Jord og Betonarbejdernes Fagforening, *P. Mikkelsen* fra Dansk Arbejdsmandsforbund og *Peder Hedebol* fra De samvirkende Fagforbund Delegerede til Hamborg for at undersøge Enkelthederne ved den mekaniske Stødning af Stenbro, som det var bleven bekendt fandt Sted der. Ved forudgaaende Korrespondance var Udvalget traadt i Forbindelse med *Arnold Schomann*, Formand for det tyske Brolæggerforbunds Hamborger-Afdeling. Alle Undersøgelser blev foretaget under Schomanns Ledelse, og de efterfølgende Oplysninger hidrører alle fra ham eller er kontrollerede af ham.

Stødning af Stenbro med Maskinkraft finder f. T. Sted efter to Systemer: *Griese-Hamburg* og *Systemet Halle*.

Af Systemet Griese-Hamburg saa Udvalget en Maskine i Virksomhed ved et Gadeanlæg i »Neuhof«, en Bydel (Arbejderboliger) Syd for Frihavnen. Maskinen bestaar af en transportabel (firehjulet) Benzinolmotor. I det ydre minder den nærmest om de almindelige transportable Støvsugermotorer, som ofte ses paa Gaderne. Der kan paa Maskinen anbringes tre »Jomfruer«, men i det iagttagne Tilfælde var kun to i Virksomhed. Betjeningen bestaar af en Mand ved hver »Jomfru« samt en Maskinpasser.

Maskinen bestaar af Motoren, en Trykluftpumpe og en Trykluftkedel til Udjævning af Trykket. Fra Kedlen fører en Slange til hver »Jomfru«. Denne, der udelukkende bestaar af Jern, minder i det Ydre ganske om den kendte En-Mands »Jomfru«. Den nederste Del bestaar dog foruden af selve Støderen af en Ramme, hvori denne passerer op og ned. Slangen er ført ind gennem det ene Haandtag, og dette er saaledes indrettet, at en ringe Bevægelse af højre Haand aabner, henholdsvis lukker for den komprimerede Luft. Naar der aabnes for denne sættes Støderen i en ret hurtig Bevægelse. Rammen tjener, foruden at den leder Støderens Bevægelser, til at holde »Jomfruen« fast paa den bestemte Sten, som i Øjeblikket behandles. Betjeningen er ikke forbunden med nogen større fysisk Anstrengelse og kræver kun ringe Øvelse.

Paa højre udvendige Side af Rammen er anbragt en nedhængende

Metalstang, som netop naar Jorden. Ved Hjælp af denne kan »Jomfruen« vugges fra en Sten over paa den næste, altsaa uden at Arbejderen behøver at løfte den.

Maskinen og Stødningen frembringer en stærk og ubehagelig Larm.

Af Systemet Halle eksisterer kun en Maskine i Hamborg, og denne var, paa den Tid Besøget fandt Sted, ikke i Virksomhed. Paa Grund af den knappe Tid blev det end ikke mulig blot at faa selve Maskinen at se. Efter den mundtlige Beskrivelse er ogsaa her Drivkraften en Benzinolmotor, men her kan denne ogsaa bruges til Maskinens egen Transport. Under Arbejde, som kun stiller ringe Krav til Kvaliteten, kan paa denne Maskine anbringes fire »Jomfruer«. Ved denne Maskine er Jomfruen ikke forsynet med den føromtalte Ramme. Under Arbejdet hopper hele Apparatet op og ned, hvilket formentlig i betydelig Grad forøger de Krav, der stilles til vedkommende Arbejders Øvelse.

En Ulempe har bestaaet deri, at der sloges mange Sten itu. Ved foretagne Forbedringer er denne dog i væsentlig Grad afhjulpet. Ved Systemet Griese-Hamborg slaas nu mindre end 2 % af Stenene i Stykker. (Mindre Splinter sprængtes dog fra i stor Udstrækning).

Arbejdsydelsen kan i begge Tilfælde beregnes til 70 à 80 m² for hver »Jomfru« pr. Dag paa bedre Arbejde, og til 150 m² ved Arbejde, hvor der kun stilles ringe Krav til Kvaliteten (Landarbejde). Ved bedre Arbejde maa Brolægningen gaas efter med Haandkraft. I Barmbeck besaa Udvalget en Gade behandlet paa denne Maade af Systemet Halle, og der forelaa her et særdeles smukt Stykke Arbejde. Men denne Efterpudsning spiller naturligvis en stor Rolle overfor det økonomiske Resultat af Maskinernes Anvendelse. Schomann mener, at i Storbyer med deres store Fordringer til Nøjagtighed og deres vidtgaaende Kontrol med Arbejdets Kvalitet er Maskinerne overhovedet ikke rentable, hvorimod de formentlig er af stor Værdi paa »Landarbejde«.

Systemet Halle er det ældre af de to, idet Systemet Griese-Hamburg først fremkom forrige Sommer. Ved en den Gang foretagen Prøve udtalte Myndighederne i Hamborg sig til Fordel for Systemet Griese-Hamburg, og dette er siden da yderligere bleven forbedret.

Der findes i Hamborg 5 store Brolægningsfirmaer. Af disse har de 4 alt anskaffet, henholdsvis bestilt hver sin Maskine af Systemet Griese-Hamburg. Anskaffelsesprisen er: Systemet Halle ca. 25,000 og Systemet Griese-Hamburg ca. 10,000 Mark pr. Maskine.

Alm. Brolægningsforhold.

Eksempelvis kan nævnes, at ved god Brolægning i Hamborg regnes hver Brolægger at udføre 18 à 20 m² Brolægning daglig. Stenene (svenske) er 19 à 20 ctm. dybe. Der gives 4 ctm. Slag, og 30 ctm. af Underlaget er løsnet. Til 8 Brolæggere beskæftiges 12 Stødere og en Hjælper leverer Sten til 3 Mand.

Ved lettere Brolægning, som Udvalget f. Eks. besaa den i »Neuhof«, bliver Stenen blot henstillet af Brolæggerne. »Foringen« udføres ved at Hjælpearbejdere bag efter, men før Stødningen, strøer Sand ud over Brolægningen og ved at hælde Vand paa, faar Sandet til at trænge ned i alle Mellemrum.

Der findes i Hamborg 5 store Firmaer. Disse havde tidligere en Slags Monopol paa Byens Arbejde, hver i sit Distrikt. Nu udbydes Arbejdet ved Licitation.

Løn- og Arbejdsforhold.

Faguddannede Brolæggere lønnes med 80 Pf. i Timen, Stødere med 75 og Jordarbejdere med 55 Pf. Formændene, som ogsaa er organisererede, lønnes med 1 Mark ekstra daglig. Akkordarbejde er forbudt af Organisationen.

Arbejdstiden er 9 Timer daglig, nemlig fra Kl. 7 Morgen til Kl. 6 Aften med 3 Pauser à ½, 1 og ½ Time.

I Tariffen er fastsat, at Brolæggerne arbejder 3/4 Time ad Gangen, hvorpaa følger 1/4 Times Pavse. Klokkeslettene er nævnt. Støderne arbejder i indtil 20 Minutter, hvorpaa følger 1/4 Time Pavse med absolut Hvile. (De skal altsaa ikke f. Eks. udføre noget Biarbejde i Pavsen).

Om Maskinerne er intet nævnt i Tariffen, men Opfinderen Griese, der tillige er Entreprenør, betaler Maskinstøderne 80 Pf. i Timen.

Udvalget besaa et meget stort Nedbrydningsarbejde i den gamle By. Lønnen er ved den Art Arbejde fastsat til 70 Pf. i Timen.

De tarifmæssigt fastsatte Betingelser synes dog at skulle tages med noget Forbehold. Om Nedbrydningsarbejdet hed det saaledes, at der ogsaa beskæftigedes mange Polakker, og man vidste ikke, hvilken Løn disse oppebærer. Om en navngiven dansk Brolægger hed det, at han var ilde anset, fordi han havde morakket i Akkord (in Akkord gewühlt).

Flere Steder paa Frihavnsomraadet saas polske Mænd beskæftiget ved Jordarbejde. Deres Løn er ubekendt, men de drev den frygteligt af. De polske Vandrearbejdere synes i det hele taget at spille en meget stor Rolle i Hamborg, og naar Fagforeningerne alligevel kan arbejde Forholdene opad, da ligger dette sikker i Byens uhyre Foretagsomhed, dens Udvidelsestrang og Udvidelsesmuligheder.

Organisationsforhold.

I Brolæggerforbundet organiseres saavel Brolæggere (faglærte 3 Aars Læretid) som Støbere og Hjælpearbejdere. Afdelingen i Hamborg tæller 720 Mand. Der har været forhandlet om en Sammenslutning med Altona, Wandsbech o. s. v., hvorved man vilde blive saa mange, at der kunde holdes en aflønnet Formand. Hidtil har man dog ikke kunne enes om Sammenslutningen.

I Hamborg er praktisk talt alle Fagets Udøvere organiserede. Det ugentlige Kontingent udgør en Timeløn. Ekstrakontingenter er meget almindelige.

Man har ingen Arbejdsløshedsunderstøttelse, men vil sikkert blive nødt til at oprette en saadan, efter at dette nu er sket i det nærstaaende Bygningsarbejderforbund. En Sammenslutning med dette har været drøftet og er for saa vidt ønsket fra alle Sider. Men man har hidtil udskudt den, fordi Brolæggerne er naaet forholdsvis længere frem i alle Forhold, og man befrygter, at en Sammensmeltning nu vilde føre til en længere Tids Stagnation for deres Vedkommende.

Majdemonstrationen.

De samvirkende Fagforbund udsendte som bekendt i Marts Maaned i Aar i Lighed med tidligere Aar et Cirkulære til samtlige Fagorganisationer i Danmark og opfordrede til at foranstalte en Demonstration den 1. Maj for

1. *Kravet om Ottetimersdagen,*
2. *Kravet om en Grundlovsændring, som afskaffer de bestaaende politiske Privilegier, og*
3. *Kravet om Afrustning.*

Overalt er denne Opfordring blevet fulgt, og saavidt man kan skønne over de hidtil fremkomne Oplysninger, har Deltagelsen denne Gang været større end nogensinde før.

Interessen for Kravet om Arbejdstidens Forkortelse øges aabenbart efterhaanden som Oplysningerne Aar for Aar fremkommer om de Fremskridt, der er naaet paa dette Omraade gennem Kamp eller Forhandling.

Ogsaa Spørgsmaalene om Grundlovsændringen og Afrustning havde stor Interesse blandt Deltagerne i de afholdte Møder, og alle Steder vandt Socialdemokratiets Stilling til de foreliggende Spørgsmaal udelt Tilslutning, og overalt vedtoges følgende af De samvirkende Fagforbund udarbejdede

Resolution.

I Overensstemmelse med Socialdemokratiets Program og med Beslutninger paa

internationale Kongresser fordrer Forsamlingen, at der ved Lov fastsættes en Maksimalarbejdstid paa 8 Timer i Døgnet.

Til Støtte for denne Fordring udtaler Forsamlingen følgende:

Den tekniske Udvikling har i høj Grad forøget det menneskelige Arbejdes Produktivitet i Forhold til tidligere. Men de bestaaende sociale Forhold gør, at den økonomiske Fremgang kun i ringe Grad kommer Arbejderne tilgode. Tværtimod medfører Arbejdets Forcering og den gennemførte Arbejdsdeling i en stor Mængde Fag, at Arbejderne overanstrenges og deres Sundhed ødelægges. Samtidig hermed tvinges stadig større Skarer af Arbejdere ud i Arbejdsløshed, i en nødtvungen Uvirksomhed, der betyder fysisk og moralsk Nød for dem og deres Familier.

En lovfæstet Maksimalarbejdsdag paa 8 Timer vil her indvirke paa en særdeles gavnlig Maade.

Den vil give Arbejderen en højst fornøden Tid til legemlig Rekreation, til Samvær med hans Familie og til aandelig Syssel. Ottetimersdagen vil saaledes befordre Samfundets Sundhed baade fysisk og moralsk.

Den vil dernæst bevirke en forøget Efterspørgsel efter Arbejdskraft, og saaledes skabe Betingelser for en Forhøjelse af Arbejdslønnen. Dette vil ikke blot gavne selve Arbejderklassen, men ogsaa hele Samfundets Erhvervsliv, idet Arbejderens Købeevne forøges.

Endelig vil Ottetimersdagen formindske Arbejdsløsheden og det ved denne foraarsagede Spild af Samfundets fysiske og aandelige Kræfter.

Kravet om en lovfæstet Maksimalarbejdsdag paa 8 Timer er en international Fordring; den vil derfor ikke træde hindrende i Vejen for det enkelte Lands Konkurrencedygtighed.

I Henhold til de saaledes anførte Grunde slutter Forsamlingen sig til det af Socialdemokratiets Repræsentanter i Rigsdagen gentagende forelagte Lovforslag om en 8 Timers Maksimalarbejdsdag og retter en energisk Opfordring til Regering og Rigsdag om snarest mulig at gennemføre dette Forslag.

Forsamlingen udtaler dernæst sin Tilslutning til det af de demokratiske Partier paa Rigsdagen udarbejdede Forslag til en Forfatningsændring til de politiske Privilegiers Afskaffelse og opfordrer Regeringen til med fast Haand at føre denne Sag til en for den arbejdende Befolkning tilfredsstillende Afslutning.

Endelig udtaler Forsamlingen sin Tilslutning til Socialdemokratiets Krav om Afrustning. Kaprustningerne til Lands og til Vands udmarver Nationerne og betyder en stadig Fare for væbnede Sammenstød, som vil medføre en uoverskuelig Ødelæggelse af økonomiske og aandelige Værdier, uden at være paakrævet af nogen virkelig national eller social Interesse. I Menneskelighedens og Kulturens Navn kræver Forsamlingen derfor Afrustning og internationale Stridigheders Afgørelse ved Voldgift.

Den faste Voldgiftsret.

Kendelserne i 1913.

Ligesom i tidligere Aar har Den faste Volgiftsret udgivet de i det forløbne Aar afsagte Kendelser med tilhørende Præmisser, og man har nøje fulgt Skemaet fra forrige Aar, saaledes at der foruden selve Aarets Kendelser findes Sag-, Fag-, Real- og Stedregister.

Sag-Registret omfatter kun Aarets Sager fra Nr. 88 til 111 incl., medens de andre Registre omfatter alle afsagte Kendelser fra Nr. 1 til 111.

Rettens »Vejledende Udtalelser« om de faldne Kendelser omfatter ligeledes *alle* Kendelser, idet Afsnittet fra forrige Aar desangaaende er optrykt og suppleret med »Udtalelser« om Kendelserne i 1913.

Endelig indeholder Værket Meddelser om Rettens Sammensætning.

»Den faste Voldgiftsrets Kendelser 1913« kan erholdes paa De samvirkende Fagforbunds Kontor, Nørre Farimagsgade 49, København K.

Bogen koster 1 Kr. 50 Øre og til samme Pris sælges de tidligere udkomne Bøger om samme Emne.

Tømrerblokade i Hellerup.
Sag Nr. 122.

Arbejdsgiverforeningen havde klaget til Den faste Voldgiftsret over en Blokade, Tømrerne havde iværksat overfor en Tømrermester Vilh. Nielsen, som havde overtaget et større Byggeforetagende i Hellerup.

Ved et forberedende Retsmøde forligtes denne Sag, hvilket fremgaar af følgende

Udskrift

af *Den faste Voldgiftsrets* Retsbog A. 2. Side 82—84:

Aar 1914 den 29. April Kl. 3 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 122: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod Dansk Tømrerforbund paa Hustømrernes faglige Afdeling i Københavns og egne Vegne.

Næstformanden fungerede.

For Klagerne mødte Kontorchef *S. Agerholm*, Tømrermester *Vilh. Nielsen* og Konduktør *Chr. Olsen*.

For de Indklagede mødte Formanden for Dansk Tømrerforbund *C.From-Petersen* og Formanden for Hustømrernes faglige Afdeling *Carl Larsen*.

Der fremlagdes Klage af 22. April 1914 med 5 Bilag og Tilsvar af 27. April 1914 med 4 Bilag.

Der forhandledes om Sagen, og Forhandlingerne endte med, at de Herrer From-Petersen og Carl Larsen paa Organisationernes Vegne frafaldt den af Tømrermester Nielsen stillede Pengegaranti og lovede at virke for, at Tømrermester Nielsen fik den fornødne Arbejdskraft i den aller nærmeste Fremtid, medens de Herrer Agerholm og Nielsen paa Klagernes Vegne erklærede at ville frafalde Klagen, hvis den fornødne Arbejdskraft i Henhold hertil tilvejebragtes.

Sagen udsat.

Retten hævet Kl. 4¾ Em.

E. Tybjerg.

E. Steincke.

Lønbevægelser og Konflikter.

Possementmagerne i København. Dansk Tekstilarbejderforbund har faaet Sanktion til at opsige den mellem Forbundet og Possementmagermesterforeningen gældende Overenskomst til Udløb 1. Septbr. d. A. Forbundet vil rejse Lønkrav for nogle og tredive Svende.

Malerne hos P. Nordsten i Hillerød. Malerforbundet i Danmark varslede Strejke til den 23. Maj hos Maskinfabrikant *P. Nordsten* i Hillerød for at faa gennemført samme Timeløn, som er fastsat i Malerfagets Overenskomst.

Den 22. Maj afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen om Sagen, og den afsluttedes paa følgende Vilkaar:

1) Hr. Nordsten erklærede sig villig til vedblivende at betale den for Tiden hos Malermestrene i Hillerød gældende Timeløn.
2) Der optages en Forhandling mellem Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien og Malerforbundet i Danmark om Tilvejebringelsen af en Overenskomst for Sammenslutningens Medlemmer i Provinsen.
3) Den til Lørdag den 23. ds. varslede Strejke hos P. Nordsten, Hillerød, tilbagekaldes.

Kongresser.

International Socialist-Kongres.

I Dagene fra 23. til 29. August i Aar afholdes den 10. internationale Socialist-Kongres i Wien.

Adgang til Deltagelse i denne Kongres har

1. Alle Foreninger, som hylder Socialismens væsentligste Grundsætninger: Produktions- og Omsætningsmidlernes Socialisering, Arbejderklassens internationale Forening og Aktion, Erobring af den offentlige Magt gennem det i et Klasseparti organiserede Proletariat.

2. Alle faglige Organisationer, som staar paa Klassekampens Grund og anerkender Nødvendigheden af den politiske, altsaa legislative og parlamentariske Aktion, uden dog paa direkte Maade at tage Del i den politiske Bevægelse. (Kongressen, Paris 1900).

Det internationale socialistiske Bureau har paa et Møde i London i December Maaned f. A. fastsat følgende Dagsorden til denne Kongres:

1. Arbejdsløsheden. — Indledes i Udvalget af: Molkenbuhr (Tyskland), Macdonald (England) og Vaillant (Frankrig).

2. Prisstigningerne. — Indledes i Udvalget af: S. Webb (England), Otto Bauer (Østrig) og Dr. Justo (Argentina).

3. Imperialisme og Voldgiftsret. — Indledes i Udvalget af Keir Hardie (England), Haase (Tyskland), Jaures (Frankrig) og Vliegen (paa Hollands og Danmarks Vegne).

4. Alkoholismen. — Indledes i

Udvalget af: Vandervelde (Belgien) og Wurm (Tyskland).

5. De russiske Fængselsrædsler. Indledes i Udvalget af Liebknecht (Tyskland).

Anmeldelser om Deltagelse fra dansk Side indsendes til det socialdemokratiske Partis Forretningsfører, *Th. Stauning*, Rømersgade 22, København K. og for hver Delegeret skal der betales et Bidrag til Kongresudgifterne paa 11 Kr. i dansk Mønt.

Stemmegivningen paa Kongressen foregaar som Regel sektionsvis, og Danmark raader efter de hidtil gældende Regler over 10 Stemmer. Efter Beslutning paa Bureauets Møde i London, maa Antallet af Delegerede ikke overstige 6 for hver Stemme, hvorover Nationen raader. (Altsaa 60 for Danmark).

De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg har valgt Sekretær *Peder Hedebol* og Kasserer *E. Svendsen* til at repræsentere den danske faglige Centralorganisation ved denne Lejlighed.

Smaa Efterretninger

fra Arbejdernes Internationale.

Storbritanien. Tiltrods for at Bevægelsen i Dublin forlængst maa anses for afsluttet er endnu mange af Kampens Ofre, særlig kvindelige Arbejdere, uden Beskæftigelse. Man forsøger derfor at skaffe dem kooperativt drevne Værksteder. De nødvendige Pengemidler vil man forsøge at tilvejebringe gennem Dilettant-Selskaber, som rekrutteres af de Boykottede selv. Disse Selskaber har allerede begyndt at opføre irske Folkeskuespil i de større engelske Byer.

— Den gentagne Anvendelse af Militær under Strejker har foranlediget det engelske Arbejderparti til at berøre Spørgsmaalet ved Parlamentets Behandling af det militære Budget. Regeringen har erklæret sig rede til at lade en parlamentarisk Kommission undersøge Forholdet.

— De engelske Søfolks Agitation mod Anvendelse af asiatisk Mandskab er nu taget op for Alvor. I de større Havnebyer er afholdt store Møder, hvor man energisk har protesteret mod denne Smudskonkurrence. Efter John Burns Opgivende paaanønstredes i britiske Havne i 1912 ialt 7450 Asiater til britiske Skibe. Men i 1913 var Tallet vokset til 9286, indbefattet asiatiske Havnearbejdere i London. Kun Tallet paa disse sidste er formindsket, nemlig fra 1663 til 1166. I samme Tidsrum er der anmeldt 23 Selvmord af Asiater i britiske Skibe.

Frankrig. Det franske Jernbaneforbund afholdt Kongres medio April i Paris. 170 Afdelinger var repræsenteret ved 131 Delegerede. Man vedtog at virke energisk for Genantagelse af de Kolleger, som er boykottet siden den ulykkelige Strejke i 1910. Der vedtoges forskellige Krav, som tilsigter større Driftssikkerhed paa Jernbanerne. Medlemsbidraget maa i Fremtiden ikke være mindre end 75 Centimer maanedlig, hvoraf 40 Ctm. (tidligere 17½) tilflyder Centralkassen. Man vedtog en Beslutning om, at Enhedsorganisationen maa anses for ubetinget nødvendig. Organisationerne gør i det hele taget nu atter glædelige Fremskridt.

Nordamerika. En ny alvorlig Konflikt, som berørte 85,000 Jernbanemænd i det østlige Nordamerika, er nylig undgaaet ved Voldgift.

Svejts. Fra 17. April har der været etableret Strejke af ca. 2000 Arbejdere, som havde Beskæftigelse paa Simplontunellens Sydside. En Række Krav var fremsat, men Direktionen nægtede at forhandle. De Strejkende er sammensat af alle mulige Nationaliteter, og den borgerlige Presse stoler derfor paa, at Offentligheden vil tro paa dens løgnagtige Historier om Dynamitattentater o. l. Arbejderne paa Tunellens Nordside beskæftiger sig med Tanken om Sympatistrejke.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Maj 1914.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et tydeligt 0. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. Juni 1914.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Skemaet kan i udfyldt Stand sendes i aaben Konvolut for 4 Øre (indenfor Københavns Postdistrikter for 2 Øre).

Otto Smith.

FEBORDINGS BOGTRYKKERI KØBENHAVN

AFDELINGS-SKEMA

Arbejdsstedet i Maj 1914.

Bemærk! Naar ingen Arbejdsløse eller Nogen trods Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et Tvedelt 0. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et ?

1. Byens Navn:	
2. Organisationens Navn:	
Antal Medlemmer:	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse:	
I Midten af Maaneden:	
Ved Slutningen af Maaneden:	
5. Hvormange Arbejdsdage er der tabt paa Grund af Arbejdsstedet i Maaneden Løb (Søn- og Helligdage efter hinanden Endnu medregnes ikke, med mindre der i Alt mindeligbed anslaaes 3 Dage om Ugen):	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage):	
7. Hvormange er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb:	
a) Af Arbejdsløshedskassen:	
b) Af Fagorganisationen:	

Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til der Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saafredes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. Juni 1914.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes nogen Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Adresse:

Fagforeningens Navn:

NB.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 49 ❁ KØBENHAVN DEN 6. JUNI 1914 ❁ 10. AARGANG

INDHOLD: Den faste Voldgiftsret. Lønbevægelser og Konflikter (Arbejdsmændene i Hobro. Pottemagerne Landet over. Kvindelige Bogbindere hos H. H. Thiele i København. Kongresser. Udlandet. Arbejdsløsheden i Marts Maaned 1914.

Den faste Voldgiftsret.

Anden Sag angaaende Murernes Ret til at benytte Opmaalemand.
Sag Nr. 124.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 29. Maj 1914 i Sag Nr. 124: Murerforbundet mod Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening for Centralforeningen for Murermestre og dennes Afdelig, Murermesterforeningen i Aarhus.

I Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 18. Februar 1914 i Sag Nr. 114, der angik en i Randers opstaaet Uenighed, hedder det:

»Det Spørgsmaal, om Fagforeningen har en selvstændig Ret til at blive repræsenteret ved en »Opmaalemand« behøver Retten ikke at undersøge, da det stillede Spørgsmaal kun er dette, om Svendene, *naar de ønsker Bistand*, kan tilkalde Assistance af Fagforeningen.

At en Svend, der ikke mener med tilstrækkelig Sikkerhed selv at kunne klare Opmaalingen, maa være berettiget til at søge Vejledning hos andre, synes en selvfølgelig Ting, og da Fagets Overenskomster ikke indeholder Indskrænkninger i saa Henseende, kan det ikke nægtes Svenden at søge denne Vejledning ogsaa hos Fagforeningens Repræsentanter.«

Efter at denne Kendelse var faldet, vedtog Murersvendenes Fagforening i Aarhus paa en den 15. Marts afholdt Generalforsamling, paa hvilken Murersvend Oluf Poulsen valgtes til Foreningens Formand, tillige at ansætte ham som fast »Opmaalemand«, saaledes at han for sin Virksomhed i begge disse Egenskaber ialt skulde oppebære en aarlig Løn af 1700 Kr., og efter at dette var sket, har Svendene i Aarhus stadig — bortset fra nogle faa Tilfælde fra den seneste Tid — forlangt, at Formanden skulde være dem behjælpelig med Opmaalingen af deres Arbejde.

Allerede i Tiden mellem Kendelsen af 18. Februar og Fagforeningens Generalforsamling af 15. Marts var der fra Fagforeningens Formands Side rettet Spørgsmaal til Mesterforeningens Formand om, hvorvidt man fra Mesterforeningens Side vilde være med til at vælge en fast Opmaalemand, men paa en i Mesterforeningen den 10. Marts afholdt Generalforsamling viste der sig stærk Stemning mod Svendenes Krav paa Opmaalemand, og det vedtoges med alle lovlige Midler at bekæmpe dette Krav, og da Kravet om den nu valgte faste Opmaalemands Tilkaldelse første Gang fremsattes paa en Arbejdsplads i Aarhus, nemlig den 23. Marts, vægrede Mesteren sig — med Støtte af sin Organisation — ved at udbetale Overskud i Henhold til en af Opmaalemanden foretagen Opmaaling. Mesterorganisationens Standpunkt har fundet sit nærmere Udtryk i en Skrivelse af 4. April 1914 fra dens Formand til Fagforeningens Formand, hvori Mesterforeningen vægrer sig ved at gaa til Mægling om Spørgsmaalet og henviser til, at Mesterforeningen har vedtaget, at dens Medlemmer »ikke maa foretage Opmaaling sammen

med andre end deres egne Svende, og ikke modtage noget Regnskab, som fremkommer paa anden Maade end den sædvanlige, med mindre der paa en enkelt Plads skulde findes Svende med saa indsnævrede Kvalifikationer, at de ikke selv var Opgaven voksen.« Iøvrigt henvises Fagforeningen til at gaa frem i Overensstemmelse med § 6 i Reglerne for Behandling af faglig Strid mellem Centralforeningerne og Murerforbundet, og eventuelt indbringe Spørgsmaalet for Den faste Voldgiftsret.

Murerforbundet har derefter ved Klage af 5. Maj 1914 indbragt nærværende Sag her for Retten og Forbundet har — idet det har oplyst, at der hidtil er nægtet Udbetaling i Henhold til Regnskaber hos ikke mindre end 22 Mestre i Aarhus til et samlet Beløb af over 7000 Kr., skønt Forfaldsdagen for flere af disse alt er indtraadt først i April Maaned — paastaaet Arbejdsgiverforeningen paa Centralforeningens og Aarhus Murermesterforenings Vegne kendt pligtig til straks at udbetale de forfaldne Overskud (jfr. Priskurantens § 60), samt paalagt *dels* en Bod paa mindst 2000 Kr. for groft Brud paa Overenskomst og Priskurant, samt forsætlig Modarbejden af Rettens Kendelse i Sag Nr. 114, *dels* en Erstatning af 300 Kr. og *dels* Sagens Omkostninger.

De Indklagede har paastaaet sig frifundne og Klagerne paalagt Sagens Omkostninger, idet de navnlig har gjort gjældende, at Indførelsen af en fast Opmaalemand er noget nyt, der ligger uden for Overenskomst og Priskurant, noget, som Svendene derfor ikke ensidig kan indføre, og som Mestrene maa være berettigede til at møde med en Ikke-Anerkendelse af de Regnskaber, der er opgjorte ved Hjælp af den faste Opmaalemand.

I denne Opfattelse kan Retten dog ikke give de Indklagede Medhold. Ligesom Mestrene, hvor praktiske Grunde taler derfor, maa have Ret til ikke personlig at deltage i Opmaalingen, men maa kunne lade denne foretage af en Anden paa deres Vegne, saaledes maa der tilkomme Svendene en lignende Ret. Det er saaledes, som anført, alt i Kendelsen i Sag Nr. 114 statueret, at den Svend, der ikke mener med tilstrækkelig Sikkerhed selv at kunne klare en Opmaaling, maa være berettiget til at søge Vejledning hos Andre. Herved kan man imidlertid ikke blive staaende. Ligesom der maa antages at tilkomme — og ved Septemberforligets Punkt 4 at være tilsikret — Arbejdsgiverne en Ret til at udøve den for Arbejdets Ledelse nødvendige Kontrol — jfr. Rettens Kendelse af 25. Oktober 1913 i Sag Nr. 106 — saaledes maa der paa den anden Side antages at tilkomme Arbejdernes Organisationer en Ret til at føre fornøden Kontrol med, at de kollektive Overenskomsters tildels ret indviklede Prisbestemmelser overholdes; og forsaavidt Arbejderne mener det stemmende med deres Interesser, at saadan Kontrol føres gennem en særlig dertil beskikket Opmaalemand, lader der sig derimod i al Almindelighed intet indvende, hvorved særlig skal bemærkes, at det under Sagen er oplyst, at der i 4 Aar har været anvendt fast Opmaalemand i Fagets Lyngby—Gentofte Afdeling, efter Sigende med gunstigt Resultat. Ligesom imidlertid Arbejdsgivernes Ret til at udøve Kontrol med Arbejdets Udførelse maa være begrænset til den nødvendige Kontrol og maa benyttes under rimelig Hensyntagen til Arbejderne, jfr. i saa Henseende nærmere Kendelsen i Sag Nr. 106, saaledes bør ogsaa Fagforeningens Benyttelse af en fast Opmaalemand kun ske, hvor saadant virkelig kan antages nødvendigt, til Kontrol med Priskurantens Overholdelse og kun med saadan Kontrol for Øje. Opmaalemanden bør derfor være i Besiddelse af den for hans Hverv nødvendige tekniske Dygtighed. Retten vilde derhos anse det for ønskeligt, om Valget skete efter Samraad mellem Organisationerne. Men vægrer Mesterorganisationen sig ved at medvirke, maa Arbejderorganisationen

kunne foretage Valget ganske paa egen Haand. Da fremdeles Opmaalemandens Hverv kun skal være at udfinde den rigtige Pris efter hans Opmaaling paa Stedet og paa Grundlag af den Forstaaelse af Priskuranten, som hidtil har været fulgt mellem Parterne, men ikke gennem nye Fortolkninger af denne at søge at give den et nyt Indhold, maa Retten endvidere anse det for mindre rigtigt i Almindelighed at vælge selve Fagforeningsformanden til Opmaalemand, da derved fagorganisatoriske og fagagitatoriske Hensyn kan befrygtes at komme til at gribe forstyrrende ind. Paa den anden Side kan den Omstændighed, at en Fagforening har valgt sin Formand til Opmaalemand, ikke berettige Mesterorganisationen til paa Forhaand at afvise dennes Medvirken.

Efter denne Rettens Opfattelse og som nærværende Sag i det hele foreligger, maa Retten anse det for uberettiget, at Murermestrenes Forening i Aarhus glat væk har afvist at indlade sig paa Undersøgelse af de ved Opmaalemandens Medvirken fremkomne Regnskaber og har vægret sig ved at udbetale Overskudet trods Forfaldstidens Indtræden.

Retten anser denne Optræden for overenskomststridig og finder derfor at burde paalægge Foreningen en Bod af 300 Kr. til Dækning af det Arbejderne og disses Organisation derved paaførte Tab. Sagens Omkostninger findes derhos at burde paalægges de Indklagede, efter Omstændighederne og under særligt Hensyn til den af de Indklagede foranledigede Vidneførsel med et Beløb af 300 Kr.

Kendelse.

Murermesterforeningen for Aarhus bør til Klagerne, Murerforbundet, betale en Bod af 300 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Centralforeningen for Murermestre og dennes Aarhus-Afdelings Vegne med 300 Kr.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændene i Hobro. Efter at Dansk Arbejdsmandsforbund d. 17. og 30. April havde varslet Strejke overfor Arbejdsgiverne i Hobro og efter at Forhandlinger om Akkordpriser og Timeløn m. m. var bristet baade lokalt og med Repræsentation fra Hovedorganisationerne, iværksattes Strejken den 9. Maj.

Arbejdsgiverforeningen har derefter under 14. og 23. Maj udstedt Boycotningsvarsler, saaledes at de strejkende Arbejdsmænd — 127 i Tallet — ikke kan blive taget i Arbejde hos noget Medlem af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening fra 1. Juni at regne.

Striden er senere bilagt og Arbejdet genoptaget.

Pottemagerne Landet over. Efter at Pottemagernes Forbund i Danmark til 1. Maj havde opsagt de Overenskomster, der var afsluttede med Fagets Arbejdsgivere enten enkeltvis eller gennem disses forskellige mindre Organisationer i Aaret 1906, gik 15 Mestre, som beskæftiger 39 Svende, ind i Arbejdsgiverforeningen, medens 16 Mestre med 23 Svende blev staaende uden for denne Organisation.

Med sidstnævnte 16 Mestre sluttede Forbundet ny Overenskomster, men de Forhandlinger, der optoges mellem Forbundet og Mesterforeningen under Arbejdsgiverforeningen, bristede, og Forbundet iværksatte derfor i Henhold til Varsler af 1. og 8. Maj Strejke fra om Morgenen den 16. Maj paa Hegnetslund Lervarefabrik, Haslev do., Københavns do., Nykøbing F. do., Roskilde do. og Stubbekøbing do., der tilhører *Dansk Pottemagermesterforening af 1894, Sjælland-Falster Afdeling*, hos Albertsen, Svendborg, P. Sejdelin, Faaborg, Chr. Stokholm, Ringe, Lauersen, Assens, M. Petersen, Odense og A. Chemnitz, Nyborg, der staar som Medlemmer af samme Forenings *Fyens Afdeling*, og endelig paa Skive Lervarefabrik, der staar som Enkelt-Medlem af Arbejdsgiverforeningen.

I Varsler af 14. og 23. Maj har Arbejdsgiverforeningen boycottet Pottemagerne fra 1. Juni.

Kvindelige Bogbindere hos H. H. Thiele i København. Bogtrykkerfirmaet H. H. Thiele, som selv udfører en betydelig Del Bogbinderarbejde, lønnede i sin Tid alle Ugelønsarbejdere saaledes at de Helligdage, der faldt paa Ugens Hverdage, blev betalt.

I Bogbinderiet indførtes Akkordsystemet imidlertid for nogle Aar siden og samtidig bortfaldt Betalingen af Dagløn for Helligdage, idet Arbejdet i det allervæsentligste blev udført i Akkord.

I Slutningen af forrige Aar ændredes disse Forhold i en enkelt Afdeling, som bestyredes af Værkfører Lund, da Firmaet anskaffede nogle besparende Perforerings- og Gummeringsmaskiner, og da dette medførte at Arbejdet indtil videre maatte udføres paa Dagløn, forlangte de kvindelige Arbejdere, som beskæftigedes i denne Afdeling, at det gamle Forhold med Betaling for Helligdage skulde genindtræde.

Bogbinderforbundets københavnske Afdeling, som forsøgte at faa en Forhandling indledet om dette Krav, blev dog ganske afvist af Firmaet, og Sagen gik derfor til Hovedorganisationerne, og ved et Fællesmøde den 27. Maj kom følgende Forlig i Stand:

»Saafremt det ved en Gennemgang af Regnskabet for de sidste 4 Uger før Paaske 1913 viser sig, at der har været et overvejende Antal Akkordtimer for de kvindelige Arbejdere i Lunds Afdeling, betaler Firmaet Dagløn for de 3 Helligdage i Paaskeugen 1914 til de Kvinder, der har haft Timelønsarbejde i Halvdelen eller mere end Halvdelen af de 4 Uger før Paaske i Aar.

For Fremtiden betaler Firmaet Løn for mellemliggende Helligdage til de kvindelige Arbejdere, der har Timelønsarbejde i Halvdelen eller mere end Halvdelen af de 4 Uger, der gaar forud for saadanne Helligdage.«

For den forløbne Tid vil der altsaa i hvert Fald kun blive betalt Dagløn for Skærtorsdag, Langfredag og anden Paaskedag, medens der fremtidig vil blive betalt for disse Dage saavelsom for alle andre, f. Ex. St. Bededag, Kr. Himmelfartsdag m. fl., hvis der i de foregaaende 4 Uger ikke har været overvejende Adgang til Akkordarbejde.

Kongresser.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund afholder Kongres i København i Dagene fra d. 1. til 4. Juli.

Efter Indbydelse repræsenterer *Carl F. Madsen* De samvirkende Fagforbund ved denne Lejlighed.

*

Den tyske Landsorganisation afholder sin 9. Kongres i München fra 22. til 27. Juni.

Sekretær *Otto Smith* er valgt til at deltage i denne Kongres, hvortil Indbydelse er fremsendt.

Udlandet.

De engelske Fagforeninger i Aaret 1912.

Det engelske Arbejdsdepartements Beretning om Fagforeningsbevægelsen i 1912 er først nu fremkommen. Derfor har Resultaterne af denne Statistik ikke kunnet medtages i den »10. internationale Beretning om Fagforeningsbevægelsen«, som udkom for nogen Tid siden, og som indeholdt de tilsvarende Tal for næsten alle andre Lande.

Af den officielle Beretning fremgaar, at der kendtes 1134 Fagorganisationer, af hvilke 539 var indregistreret paa Grundlag af Fagforeningsloven. Hertil hører næsten alle større Organisationer. Gennemsnitlig tæller hver af de indregistrerede Fagorganisationer 5000 Medlemmer, ikke-indregistrerede derimod kun de 1100.

Allerede fra 1896 er Antallet af Fagorganisationer dalende — sidste Aar med 59 — paa Grund af Sammensmeltninger, medens Medlemstallet er stigende. Siden 1896 er Antallet af fagorganiserede Arbejdere omtrent fordoblet. I 1912 voksede det

med 8,8 pCt. indtil 3,281,603 fordelt paa de enkelte Grupper som følger:

	1911	1912
Byggefag	173,190	203,751
Bjergværk og Stenbrud	752,419	757,128
Metalindustri, Maskin- & Skibsbyggeri	414,710	478,991
Tekstilindustri	436,617	477,340
Beklædningsindust.	74,423	91,855
Jærnbaner	185,513	202,329
Sporvej e. a. Transport i Land	84,089	66,698
Søfolk	88,575	104,908
Havne- & Kanalarb.	154,061	140,070
Bogtrykkeri	48,345	76,807
Andre Fag	377,252	429,339
Ufaglærte Arbejd.	227,306	251,787
Ialt	3,016,500	3,281,003

Det forholdsvis største Fremskridt opvises af følgende Grupper: Handelsmedhjælperne med 85 pCt., Beklædningsfagene 23,4 pCt., Byggefagene 17,6 pCt., Metalarbejderne 15,5 pCt. Kun hos Sporvejsfunktionærer og nogle andre Transportarbejdergrupper har der været Tilbagegang i Medlemstal.

Særlig glædelig er Væksten i Antallet af fagligt organiserede kvindelige Arbejdere. I 1896, da Statistiken for første Gang skelnede mellem mandlige og kvindelige Fagforeningsmedlemmer, var der 119,413 organiserede Kvinder. I Aaret 1912 er dette Tal steget til 318,443. Deraf hører 239,460 eller 75 pCt. til Tekstilindustrien, 149,153 alene i Bomuldsværkerne. Handelsmedhjælper-Organisationerne havde i 1896 kun 327 kvindelige Medlemmer, i 1912 derimod 20,758. Af denne Tilvækst falder $^2/_3$ alene paa det sidstnævnte Aar.

Finansforholdene i de 100 mest betydelige Organisationer, der tilsammen omfatter 60 pCt. af samtlige organiserede Arbejdere, skal kort belyses af følgende Tal: Disse 100 Organisationer havde 2,000,102 Medlemmer. Deres samlede Indtægt var ca. 58 Mill. Kr. (pr. Medlem 28 Kr. 72 Øre). Udgiften var 68 Mill. Kr. (33,98), Formuen ca. 90 Mill. Kr. (44,46). Af Udgifterne falder 36 pCt. (Aaret i Forvejen 12,7 pCt.) paa Strejkeunderstøttelsen, 15,6 pCt. (18,2 pCt.) paa Arbejdsløshedsunderstøttelsen, 30 pCt. (46,1 pCt.) paa anden Understøttelse og 18,4 pCt. (23 pCt.) paa Administrationsomkostninger. I Gennemsnit, alle Medlemmer taget under et, blev der i 1912 pr. Medlem udgivet 5 Kr. 31 Øre til Arbejdsløshedsunderstøttelse, 12 Kr. 22 Øre til Strejkeunderstøltelse, 3 Kr. 91 Øre til Sygehjælp og Understøttelse ved Ulykkestilfælde, 3 Kr. 78 Øre til Alderdomshjælp, 1 Kr. 42 Øre til anden Understøttelse og endelig 6 Kr. 26 Øre til Administrations og andre Udgifter. En Oversigt over de sidste 21 Aar viser dog, at ialt kun 16 pCt. af alle Udgifter fandt Anvendelse til Strejkeunderstøttelse imod 60 pCt. til andre Understøttelser.

Enhedsbestræbelserne i Bulgarien.

Karl Legien, Formand for Den internationale faglige Central, indtraf 17. April i Sofia, ledsaget af W. Bukseg, Formand for den faglige Centralisation i Kroatien, med den Opgave at bane Vej for en Sammenslutning af de eksisterende to faglige Centralorganisationer i Bulgarien.

Sofias Arbejderbefolkning beredte de to ansete Fagorganisationsrepræsentanter en overordentlig hjærtelig Modtagelse. Den 19. April talte Legien om den internationale Fagbevægelses Udvikling. Over 6000 Personer fyldte Byens største Teatersal til Trængsel, lyttede spændt til Foredraget og demonstrerede ved dets Slutning deres internationale Solidaritetsfølelse og Føreren for det internationale Proletariat.

Ved en Konference, der afholdtes mellem Repræsentanter for samtlige Fagorganisationer, som er tilsluttet den ene eller den anden af Centralisationerne, søgte Legien at udjævne Uoverensstemmelserne mellem de to Partier. Først aflagde Formændene Beretning.

Centralisationernes talmæssige Styrke, regnet for Tiden fra 1. Jan. 1914, er følgende: Den »snævert-

hjærtede« Centralisation havde 6563 Medlemmer i 13 Forbund, medens den »storhjærtede« havde 3163 Medlemmer i 6 Forbund.

En Splittelse af ganske samme Karakter som den faglige er forøvrigt tilstede indenfor det socialistiske Parti, og Legien søgte derfor at naa til faglig Enighed paa et politisk neutralt Grundlag. Hertil erklærede de »storhjærtede« sig rede, men de »snæverthjærtede« afslog Forslaget. Dels frygtede de for, at en saadan Ordning skulde være at række Haand til de fordærvelige syndikalistiske Tendenser, og dels mente de at forudse, at en saadan politisk neutral faglig Organisation vilde blive gjort til en stadig Kampplads for de modstridende socialistiske Partier. Derved kunde let hidføres en ny faglig Splittelse. saadan som det skete i 1904. — De begrundede yderligere deres Standpunkt med, at Fagbevægelsen i Bulgarien er kaldt til Live ved det socialistiske Partis velgørende Indflydelse. Medlemmernes skrappe Disciplin og Organisationens indre Fasthed skyldes Partiets Indflydelse. Der eksisterer historiske Baand mellem Parti og Fagorganisation, som ikke kan sønderrives, uden at der fremkaldes en Rystelse i Fagorganisationen selv. De »storhjærtede« har ingen centraliserede Fagforbund, men kun enkeltstaaende Foreninger og dette endda i et begrænset Antal af Smaahaandværkets Fag. De repræsenterer overhovedet kun et Mindretal, og bør kort og godt indgaa i de »snæverthjærtede«s Organisationer, idet dog Medlemmerne bevarer alle erhvervede Rettigheder.

De »storhjærtedes« Repræsentanter havde intet imod fuldstændig at opgive Forbindelsen med det tilsvarende politiske Parti. Dog erklærede de, at de tilstræbte en Sammenslutning paa neutralt Grundlag af Hensyn til Forbundene af Jernbanemænd og af Post- og Telegraffunktionærer samt Kelnernes Forbund. Disse har holdt sig udenfor begge Centralisationer, men vil indtræde i en enig og neutral Sammenslutning. Men heroverfor gjorde de snæverthjærtede opmærksom paa, at i de to førstnævnte Forbund bekender Flertallet af Medlemmerne aabenlyst deres antisocialistiske Tendenser, disse vil derfor aldrig slutte sig til en Centralisation, som hviler paa Klassekampens Grund.

Tilsidst stillede de »snæverthjærtede« Forslag om Indkaldelse af en fælles Fagforeningskongres med forholdsvis Repræsentation af begge Retningers Organisationer. Her skulde saa alle Stridsspørgsmaal finde deres endelige Afgørelse og Enhed tilvejebringes.

Paa Konferencen forkastede de »storhjærtede« dette Forslag, men siden, to Dage efter Legiens Afrejse, vedtog de det i Principet. For Øjeblikket føres der i begge Retningers Blade en Polemik om, hvorvidt Fagorganisationer, som staar udenfor begge Centralisationer, skal kunne tage Del i Forhandlingerne paa denne Kongres.

I de tre Dage Legien ofrede paa Bestræbelserne for at naa til Enighed, kom intet positivt Resultat til at foreligge. En umiddelbar Følge havde dog Forhandlingerne, han ledede, nemlig en paafaldende forsonlig og fordragelig Stemning mellem Arbejderne paa de to Sider. Enheds-Problemet staar nu i forreste Række og er nu et staaende Æmne ved Konferencer, Møder og private Samtaler inden for begge Lejre. Det er den almindelige Mening, at man nu vil og skal naa til Enighed paa den ene eller den anden Maade.

Den 6. Maj afholder det »storhjærtede« Forbund Kongres, og man venter, at dennes Beslutninger vil fremme Enhedsbestræbelserne. De fleste af Medlemmerne staar paa Organisationens venstre Fløj, kendelig nær de »snæverthjærtede«. De mest aktive Elementer har Førerskabet, og man haaber, at de paa Kongressen vil stemme imod Neutraliteten.

Sker dette, er der ikke længer noget til Hinder for den faglige Enhed i Bulgarien. Den tiaarige Splittelse vil da faa Ende og muliggøre

en kraftig Udvikling af Fagforeningsbevægelsen.

Vi haaber, at Korrespondancen snarest kan bringe denne glædelige Efterretning. Den skal da ogsaa yde den internationale faglige Centrals ærede Formand, Karl Legien, moralsk Tilfredsstillelse for al den Anstrængelse han udfoldede for at udsone de splittede bulgarske Brødre.

Sofia, den 26. April 1914.

Armin.

Arbejdsløsheden

i Marts Maaned 1914.

For Marts Maaned 1914 er der bleven meddelt Oplysning om Arbejdsløsheden af 59 Fag eller Organisationer for ialt ca. 111,700 Arbejdere. Nedenstaaende Oversigt omfatter imidlertid ca. 1,700 Arbejdere flere (eller ialt ca. 113,400 Arbejdere), idet de givne Oplysninger af Hensyn til Sammenligningen med de foregaaende Maaneder paa enkelte Punkter er blevet suppleret med et skønsmæssigt Tillæg.

Antallet af Arbejdsløse blandt de 113,400 Arbejdere var ved Maanedens Udgang ca. 10,000 eller 8,8 pCt., og Antallet af de i Maanedens Løb tabte Arbejdsdage er opgjort til ca. 230,100 eller 2,0 Dage pr. Medlem.

Af større Fag mangler Oplysninger fra Rebslagere og Telefonarbejdere. Desuden er de meddelte Oplysninger ret ufuldstændige for Stenarbejdere, Kvindeligt Arbejderforbund og Dansk Arbejdsmandsforbund (særlig dettes Afdelinger i København og nogle store Provinsbyer, f. Eks. Aarhus, Esbjerg og Helsingør).

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Tilvirkning af Næringsmidler og andre Fortæringsgst												
Mølleriarbejdere	105	105	2	90	440	440	19	451	545	545	21	541
Bageri- og Konditr. arb.	1105	1105	185	4625	1223	1223	28	702	2328	2328	213	5327
Sukkervarearbejdere.	380	380	4	140	121	121	4	138	501	501	8	278
Bryggeriarbejdere ...	2351	2351	17	399	1477	1477	18	493	3828	3828	35	892
Slagteriarbejdere	382	382	20	549	2180	2180	17	555	2562	2562	37	1104
Skraatobaksarbejdere	131	131	4	42	451	451	25	476	582	582	29	518
Tobaksarbejdere.....	3500	3500	226	4750	2057	2057	61	1228	5557	5557	287	5978
Tekstilindustri.												
Tekstilarbejdere	1460	1460	36	780	3795	3795	218	4065	5255	5255	254	4845
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Skrædere.....	2428	2428	87	1412	1650	1650	57	1206	4078	4078	144	2618
Syersker.....	133	133	9	234	105	105	4	104	238	238	13	338
Handskemagere	60	60	1	3	11	11	1	19	71	71	2	22
Hattearbejdere.....	216	216	8	213	83	83	3	90	299	299	11	303
Skotøjsarbejdere.....	1967	1967	91	2800	840	787	33	930	2807	2754	124	3730
Barberere	315	315	30	838	90	90	3	173	405	405	33	1011
Jordarbejdere, Bygnings- og Møbelindustri.												
Brolæggere	92	92	30	1000	68	45	8	204	160	137	38	1204
Murere.....	1719	1719	417	11262	4289	4165	591	16000	6008	5884	1008	27262
Murarbejdsmænd	942	942	115	3300	—	—	—	—	942	942	115	3300
Hustømrere	1348	1348	196	5862	2255	2255	145	7232	3603	3603	341	13094
Skibstømrere	—	—	—	—	420	321	6	186	420	321	6	186
Snedkere	3298	3298	325	8789	3556	3556	243	7357	6854	6854	568	16146
Billedskærere	91	91	»	»	52	52	»	4	143	143	»	4
Glarmestre	108	108	16	396	27	27	4	32	135	135	20	428
At overføre..	22131	22131	1822	47484	25190	24891	1488	41645	47321	47022	3307	89129

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Kbenh. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant Arbl. Ved Maanedens Slutn	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Overført...	22131	22131	1822	47484	25190	24891	1488	41645	47321	47022	3307	89129
Malere	1900	1850	365	11125	2147	2108	186	10330	4047	3958	551	21455
Sadelmagere	695	695	47	2084	375	328	28	672	1070	1023	75	2756
Stukkatører	75	75	2	22	11	11	1	10	86	86	3	32
Skifferdækkere	8	8	7	210	—	—	—	—	8	8	7	210
Skorstensfejere	68	68	5	120	—	—	—	—	68	68	5	120
Ovnsættere	12	12	»	56	—	—	—	—	12	12	»	56
Trævareindustri, samt Industrier i hvilke Træ indgaar som en væsentlig Bestanddel.												
Træindustriarbejdere	619	619	27	816	1751	1751	68	1541	2370	2370	95	2357
Bødkere	255	255	10	144	467	467	49	1194	722	722	59	1338
Drejere	73	73	5	164	210	210	7	149	283	283	12	313
Karetmagere	317	317	15	480	545	545	19	487	862	862	34	967
Barnevognsarbejdere	30	30	»	»	—	—	—	—	30	30	»	»
Korkskærere	184	184	11	180	26	26	»	»	210	210	11	180
Børstenbindere	162	162	3	61	117	117	4	112	279	279	7	173
Kurvemagere	150	150	1	9	—	—	—	—	150	150	1	9
Læder- og Lædervareindustri.												
Lohgarvere	91	91	7	172	89	89	5	133	180	180	12	305
Hvidgarvere	31	31	»	14	31	31	»	»	62	62	»	14
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Keramikere	776	776	3	93	—	—	—	—	776	776	3	93
Stenarbejdere	—	—	—	—	382	140	19	424	382	140	19	424
Glasarbejdere	214	214	1	19	153	153	1	26	367	367	2	45
Forarbejdning af Metal og Metalgenstande, herunder Tilv. af Maskiner og Instrum.												
Guld-, Sølv-, Elektropl.	320	320	5	101	130	130	»	1	450	450	5	102
Blikkenslagere	695	695	67	1898	422	422	15	378	1117	1117	82	2276
Metaltrykkere	80	80	3	86	84	84	»	»	164	164	3	86
Jern- og Metalslibere	92	92	5	108	69	69	»	7	161	161	5	115
Gørtlere og Metalarb.	311	311	27	857	79	79	3	101	390	390	30	958
Smede og Maskinarb.	7211	7211	344	8767	5874	5874	185	4333	13085	13085	529	13100
Formere	375	375	58	1377	1075	1075	77	2180	1450	1450	135	3557
Elektrikere	615	615	28	1002	645	421	16	268	1260	1036	44	1270
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	197	197	8	229	980	980	1	9	1177	1177	9	238
Industri i litterær og kunstnerisk Retning.												
Bogbindere	832	832	22	418	178	178	10	307	1010	1010	32	735
Litografer	326	301	7	214	95	87	3	52	421	388	10	266
Typografer	2368	2368	86	1856	1415	1356	30	718	3783	3724	116	2574
Kedel- og Maskinpass.	620	620	30	656	852	852	18	487	1472	1472	48	1143
Gartnere	180	180	2	214	10	10	»	»	190	190	2	124
Kellnere	760	760	78	2000	435	435	37	950	1195	1195	115	2950
Dansk Arbejdsmandsf.	14000	11297	1696	27485	25000	13820	2845	51103	39000	25117	4541	78588
Arbejdsm. Fagforening f. Gentofte og Lyngby	—	—	—	—	763	763	25	1016	763	763	25	1016
Kvindeligt Arbejderf.	1921	1921	41	1004	—	—	—	—	1921	1921	41	1004
Tilsammen	58694	55916	4835	111435	69600	57502	5140	118633	128294	113418	9975	230068

REDAKT.: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal, Kbhvn. K.
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 50 ❋ KØBENHAVN DEN 13. JUNI 1914 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: Kampene i Sydafrika. De samvirkende Fagforbunds extraordinære Repræsentantskabsmøde. Arbejderoverenskomster i Danmark. Lønbevægelser og Konflikter (Bogbinderfagets Overenskomstforhandlinger. Murarbejdsmændene i Holbæk. Snedkerne hos Tømrermestrene i Provinserne). Arbejdsanvisning.

Kampene i Sydafrika.

Et Foredrag.

Efter Indbydelse af De samvirkende Fagforbund har en af de fra Sydafrika deporterede Fagforenings-Tillidsmænd, Hr. *H. J. Poutsma*, været i Danmark og holdt Foredrag om de store Arbejderkampe, som bl. a. førte til hans og otte andre Kammeraters Deportation. Foredraget holdtes i Folkets Hus, Enghavevej 40, og Forretningsudvalget havde, for at give saa mange organiserede Arbejdere som mulig Lejlighed til at overvære Mødet, truffet den Bestemmelse, at kun Fagforeningsmedlemmer kunde faa Adgang til dette.

Desværre lod Besøget noget tilbage at ønske. Der havde været Plads til endnu et Par Hundrede Mennesker i det store Lokale, og de burde have været der. Det paastaas jo ofte, at mange af vore Fagforeningsmedlemmer ønsker en »kraftigere Optræden« overfor Arbejdskøberne end den, Hovedorganisationerne har ført, og alle disse maatte dog forudsættes at have Interesse af at høre en Beretning fra en af de sidste Aars mest heftige og omfattende Arbejderkampe.

En Haandfuld Syndikalister havde indfundet sig og lagde deres Sindelag for Dagen i fjendtlige Demonstrationer overfor visse Afsnit af Foredraget, som aabenbart slet ikke faldt i deres Smag. De naaede dog kun at konstatere hvor faa de var. Hele den øvrige Forsamling tog paa den mest tydelige Maade Afstand fra dem og tilkendegav ved stormende Ovationer sin Sympati for Talerens Person.

Mødet lededes af Formand *Carl F. Madsen*, medens Sekretær *Peder Hedebol* fungerede som Tolk.

Af Poutsma's Tale hidsætter vi følgende:

»Det unge Land, som skabtes efter Boerkrigen for 13 Aar siden, er stort i Udstrækning. Det dækker et Fladerum næsten saa stort som Europa og bestaar af Kapkolonien, Transwaal, Orange Fristaten og Natal. I denne Union lever kun 1½ Million Hvide og 5 Mill. Kaffere og andre Negere. Udenom Unionen findes store Kafferdistrikter med mange Indbyggere.

I Unionen er Landbruget den vigtigste Næringsvej. Den er særlig i Boerbefolkningens Hænder. Af moderne kapitalistisk Virksomhed findes kun Minedriften (Guld, Diamanter og Kul) i Transvaal og store Plantager (Sukker, The og Ris) i Natal. Desuden spiller Samfærdselsmidlerne, Jernbaner og Havne en stor Rolle i Samfundslivet. Jernbaner og Havne er i Statens Besiddelse, medens Miner og Plantager ejes af Privatkapitalister gennem moderne Aktieselskaber.

Guldminerne er de vigtigste indenfor Minedriften, idet de f. T. giver omtrent ⅔ af hele Verdens Guldproduktion. De er meget dybe, nemlig 5—6—7000 Fod. Der beskæftiges baade hvide og sorte Arbejdere, og Arbejdsvilkaarene er de slettest mulige. De idelige Dynamitsprængnin-

ger og den slette Ventilation gør, at Minegangene stadig er fyldt med Støv af fine Stenpartikler. Dette Støv ødelægger Aandedrætsorganerne og gør Arbejderne til et let Bytte for Tuberkulosen. En hvid Arbejder dør i Reglen før han har været fem Aar i Minerne. Vi begraver aarligt 3000 Kammerater!

Der findes et Fond til Hjælp for syge Minearbejdere, hvoraf disse kan faa en Hjælp, enten en Gang for alle, eller udbetalt med ca. 150 Kr. mdl. Fondet tilvejebringes ved Tilskud fra Staten, Mineselskabet og Arbejderne med 1/3 fra hver af Parterne. Under de herskende Tilstande er Fondet nærmest en Haan.

Vi har gentagende af Regeringen krævet en Forbedring af Forholdene. Naar man skyder Spørgsmaalet om Bekostningerne i Forgrunden, hævder vi, at der er Raad til disse, da Minerne giver 6—7—800 pCt. i aarligt Udbytte! Alle Henvendelser har dog hidtil været forgæves. Kapitalisterne er de faktiske Herskere i Sydafrika. Ministerchefen, General Botha, den fejrede Boerhelt fra Krigens Tid, har solgt sig til dem. Han er da ogsaa en af Landets rigeste Mænd nu, medens han, da Krigen endte, var ludfattig.

Endnu værre end for de hvide er Forholdene for de sorte Arbejdere. Af disse arbejder der til Stadighed 250—300,000 i Randdistriktet, hvor Minerne ligger. 48 pCt. af disse dør, inden de har været et Aar ved Minerne. Det virkelige Tal er dog endnu højere, idet mange Syge tvangsvist sendes bort, for ikke at fylde op paa de officielle Dødslister. De som dør ved Minerne lægges hverken i Kiste eller i Ligklæde. Hobevis kastes de i det første det bedste af de store Jordhuller, som Arbejdet frembringer og dækkes til.

Ogsaa i anden Henseende vanrøgtes den sorte Befolkning. Den sorte Arbejder maa svare Skat selv af den usleste Hytte; men Regeringen har endnu ikke bygget en eneste Skole for Negerbørnene.

Under disse Forhold vil man forstaa, at der er stadig Mangel paa Arbejdskraft i Minerne. Regeringen har derfor udstyret Kapitalisterne med den mest vidtgaaende Ret til at skaffe sig sorte Arbejdere. Der udsendes Ekspeditioner til Negerdistrikterne, hvor man under falske Foregivender faar de Sorte til at indgaa paa et Kontraktforhold, hvis Rækkevidde de naturligvis slet ikke forstaar. Vægrer de sig ved at arbejde efter at være kommen til Minerne, driver man dem til det med Piskeslag.

Med Hensyn til den sorte Befolkning nægter Regeringen kategorisk enhver Indrømmelse. Ja, Botha har kynisk erklæret, at han ikke anerkender Negrene som Mennesker!

Disse Tilstande er det, vi gennem Organisationerne har kæmpet imod og søgt at gøre Verden bekendt med. Derfor er det Regeringen har overfaldet os og bl. a. kaldt os Anarkister og Syndikalister. De virkelige Anarkister er Regeringen og Kapitalisterne, som lader haant om Lov og Ret og de simpleste humane Hensyn. Vi er kun Fagforeningsmedlemmer og Socialdemokrater, der ønsker og søger at arbejde paa Proletariatets Frigørelse paa Lovens Grund, akkurat som Arbejderne gør det i de europæiske Lande. Disse lovlige Bestræbelser har man altsaa nu voldelig undertrykt — under det frie engelske Flag.

Ogsaa i Plantagerne i Natal hersker der fortvivlede Forhold. Her har man søgt at afhjælpe Manglen paa Arkejdskraft ved at indføre Indere. Ogsaa dem binder man ved Kontrakter saagaar paa 5—6—7 Aar. I dette Land, hvor alt koster mindst tre Gange saa meget som i Europa, lønner man disse Arbejdere med 5½ Kr. eller 9 Kr. mdl. henholdsvis med eller uden Kosten, samtidig med at man underkaster dem en uretfærdig Beskatning. Da de indiske Arbejdere i deres Fortvivlelse etablerede en Strejke, kvaltes denne Bevægelse i Blod. Ingen ved, hvor mange blev nedskudt af Militær og Politi. Plantageejerne skød i Flæng blandt de Strejkende, uden at nogen af dem er draget til Ansvar for Domstolene af den Grund.

Efter alt det foregaaende vil man forstaa, at Organisationerne har haft vanskelige Vilkaar i Sydafrika. Dog har der paa mange Punkter været god Fremgang. Saaledes var det lykkedes indenfor det store Forbund af Jernbane- og Havnearbejdere at samle 32,000 Medlemmer og at oprette et Blad, som fik betydelig Indflydelse. Organisationerne har ogsaa afskaffet Racehadet, som tidligere skilte Boer og Britte ad, saa vidt angaar Arbejderklassen. Boerne har været et mere præsteredent Folk end noget andet, og Præsterne har set deres Interesse i at holde Racehadet vedlige. Endnu i 1907, da der var Konflikt ved Minerne, blev de fattige af Boerne Skruebrækkere i stor Udstrækning. Under Konflikten i 1913 var de blandt de bedste Kammerater, takket være den mellemliggende Tids Oplysningsarbejde.

Konflikten i 1913 opstod derved, at man pludselig forlangte af Arbejderne, at de nu ogsaa skulde arbejde Lørdag Eftermiddag. Man forhandlede sig dog tilrette med Administrationen; men denne blev desavoueret af Selskabet, og det kom til Strejke.

Den 4. Juli foranstaltede de strejkende Arbejdere en Demonstration i Johannesburg og forsøgte at afholde Møde paa Byens Torv. Dette blev man paa ulovlig Vis forhindret i af Politi og Militær. Da Demonstranterne protesterede herimod foretog Dragonerne et Chock paa Folkemængden, hvorved et Menneske dræbtes og mange saaredes.

Den følgende Nat begik Storbyens løse Eksistenser forskellige Eksesser. Bl. a. blev der stukket Ild paa Banegaarden, som tildels nedbrændte. De organiserede Arbejdere beklagede dette. De vil ikke selv bruge saadanne Midler. Snart skal jo Arbejderklassen erobre Magten i Samfundet og saaledes selv overtage Administrationen af Samfundets Værdier. Hvorfor da ødelægge dem? Organisationerne var uden Ansvar for disse Overgreb.

Befolkningen blev naturligvis i høj Grad opskræmt, og Forbitrelsen over Myndighedernes Overgreb var almindelig. Dagen efter var store Menneskemasser paa Gaderne, ikke blot Mænd men ogsaa Kvinder og Børn. Men ingen bar Vaaben, og ingen Uorden fandt Sted. Kun foran Byens Storborgerklub havde der forsamlet sig Par Hundrede unge Mennesker, som hujede og peb i Fingrene. Heraf tog Kapitalisterne Anledning til at telefonere efter Politi og Militær. Der blev nu foretaget et almindeligt Indhug, og inden Dagen var tilende, var over 400 Personer dræbte.

De følgende Dage afholdtes store Protestmøder i Prætoria i Anledning af det, som her var sket i Johannesburg. Man vedtog at vise sin Sympati, ved at lade Arbejdet hvile den følgende Dag. Denne Strejke gennemførtes fuldt ud. Intet Jernbanetog kørte og selv alle Kontorer var affolkede. I Dagens Løb afholdtes Mindehøjtideligheder for de Dræbte.

Regeringen anmodede nu om, at i det mindste Posttoget maatte faa Lov at afgaa. Og da man jo maatte erkende, at ogsaa Arbejderne havde stor Interesse heri, gik man efter nogen Forhandling ind herpaa, imod at Toget førte et rødt Flag som Tegn paa, at det løb med de Strejkendes Tilladelse. Regeringen saa sig nødsaget til at gaa ind paa denne Betingelse.

Tiden tillader ikke at give en fuldt udtømmende Skildring af de Kampe, der er ført af de organiserede Arbejdere i Sydafrika. Vi har aldrig dernede næret nogen Tyrketro til Strejken som Kampvaaben. Vi ved meget vel, at den endog kan blive et farligt Vaaben at anvende, og vi har kun anvendt den i den yderste Nød, naar alle Veje til en fredelig Løsning var lukkede. Men frie Mænds Ret til Organisation og til Strejke vil vi kræve bevaret.

Under denne Synsvinkel maa ogsaa de seneste Kampe betragtes. Deres direkte Anledning var nogle Masseafskedigelser ved Jernbanerne, som Regeringen foranledigede. Paa vore Henvendelser svaredes der, at

Afskedigelserne var en »nødvendig Økonomi«, da Trafikmængden var bleven mindre. Vi tilbød da, at man kunde tage en Time daglig fra hver beskæftiget Person og indvinde den fornødne Besparelse ad denne Vej; men det vilde man ikke. Tallet paa de Afskedigede var tilsidst 500 og fortsattes fremdeles.

Vort Forbunds Hovedbestyrelse ansaa da Situationen for at være en saadan, at alle Midler til en fredelig Ordning var udtømt, og at det var nødvendigt at etablere Strejke, hvordan det end maatte gaa. Den 6. Januar udsendte man Parolen om at etablere Strejke fra den 8. Jan., og Arbejdet blev ogsaa standset omtrent overalt paa Forbundets Omraade.

Kort Tid efter blev jeg arresteret i al Hemmelighed. Rygtet gik, at jeg var skudt. Min Hustru fik ingen Underretning, end ikke da hun henvendte sig hos Øvrigheden med Forespørgsel.

Med min Arrestation mistede jeg enhver Forbindelse med Yderverdenen og har først siden erfaret, hvad der videre skete. Desværre skete der det, at de andre Organisationer erklærede Generalstrejke, for at hjælpe os. Dette blev naturligvis gjort i den bedste Mening, men var ikke desto mindre det værste, som kunde hænde, idet der blev givet Regeringen en kærkommen Anledning til at erklære Belejringstilstand og foretage Massearrestationer og anden Vilkaarlighed, kort sagt, kvæle Bevægelsen med Vold.

Efter 19 Dages Arrestation blev jeg og mine Kammerater om Natten ført ud af Fængslet, to og to lænkede sammen og mellem tredobbelte Rækker af Bajonetter ført til Banegaarden, hvor et Tog holdt parat. I hver Kupe anbragtes to Fanger med tre revolverbevæbnede Vogtere. Efter 36 Timers Kørsel ankom vi til Durban, hvor en Damper laa klar og hvor vi blev tvungne til at gaa ombord. Endog her blev det os nægtet at skrive til vore Paarørende. Vi var deporterede og fik først vor Frihed i Europa. Efter 28 Dages Sejlads ankom vi til England.

Al Verdens Reaktion har jublet over denne Bedrift af Botha og Smits. Man har hyldet dem som de rette Mænd til at kue Arbejderne. Men deres Triumf er dog kun bleven kort. De havde ikke ventet, at vi vilde faa Ørenlyd i Europa. Men der er fra Europas Arbejderes, og da særlig fra Englands vist os den største Interesse og Sympati. I England, Holland, Belgien og Tyskland har jeg alene talt vor Sag ved 57 Møder, deraf et i Hyde Park i London, hvor ca. en Million Mennesker var nærværende.

Dette var den første Skuffelse for vor hjemlige Regering. Den næste Skuffelse oplevede den ved Valgene til Provincialraadet i Transvaal. Socialdemokraterne havde her to Pladser af 45 og haabede højst paa, at faa fire Pladser ved Valgene. Men vi fik 23, altsaa Flertallet! Saa stor er den Indignation, som Regeringens Voldshandlinger har vakt. Arbejdernes Tid er ved at rinde ind. Ved de kommende Valg til Unions-Parlamentet i Sydafrika venter der os sikkert en mægtig Sejr, selv om den naturligvis ikke bliver saa stor som Sejren i Minelandet Transvaal.

Socialdemokratiets mægtige Fremgang i Sydafrika i Forbindelse med den udelte Sympati, der vises af vore Kammerater i Moderlandet gør, at ingen sydafrikansk Regering oftere vil vove at øve en saadan Vold mod Arbejderne. Ja, jeg tror end ikke at Deportationen vilde kunne opretholdes. Om nogen af os forsøgte at vende tilbage, vilde man næppe vove at holde ham ude. Der er rejst en saadan Opinion baade i Sydafrika og i England med dets Millioner af fagorganiserede Arbejdere, at man vel maatte bøje sig for den.

Naar Kongressen i Wien har været afholdt, er det min Agt personlig at foretage Forsøget, og De skal se, at det vil lykkes. Jeg rejser da tilbage til Sydafrika, og Regeringen bliver mig ikke kvit mere.

Taleren understregede gentagende, at det overalt for Arbejderne gælder

om, at skabe sig stærke Organisationer og derved vinde den fornødne Magt til at kunne modstaa Magthavernes Angreb. Magthaverne vil overalt bestræbe sig for at kue Arbejderne og holde dem nede, selv om de endnu ikke allevegne har forsøgt sig med saa voldsomme Midler, som Regeringen i Sydafrika i det foreliggende Tilfælde har anvendt«.

De samvirkende Fagforbunds extraordinære Repræsentantskabsmøde den 7. Juni 1914.

Frihavnskonflikten.

Efter at Forligsmanden den 17. Maj paany havde stillet sit Forligsforslag af 21. April i Aar (offentliggjort i Arbejderen Nr. 47, 10. Aargang) tog Dansk Arbejdsmands Forbund Sagen op til fornyet Behandling, og da det af Havnearbejderne nedsatte Udvalg, ikke vilde anvende det Udvalget givne Mandat til at afslutte Frihavnskonflikten paa det foreliggende Grundlag, udbad Forbundet sig i Skrivelse af 18. Maj De samvirkende Fagforbunds Sanktion til at udvide Konflikten til at omfatte saadanne Grupper af Arbejdere, som stod i Frihavnsselskabets Tjeneste eller paa anden Maade i Forbindelse med det Arbejde, der udførtes af Skruebrækkerne i Frihavnen.

Henvendelsen foranledigede, at Forligsinstitutionen, da De samvirkende Fagforbund gjorde opmærksom paa den, paany satte sig i Bevægelse for at søge fremskaffet et Forslag, der kunde løse Spørgsmaalet om Skruebrækkernes og de strejkendes Adgang til fremtidig at udføre Arbejdet i Frihavnen.

Forligsinstitutionens Bestræbelser resulterede ikke i et Forslag, der tilfredsstillede Arbejdsmændene, og Forretningsudvalget, som derefter skulde tage endelig Stilling til Sanktionsbegæringen om Udvidelse af Konflikten, besluttede sig til at indkalde Repræsentantskabet til Sagens Drøftelse.

Repræsentantskabsmødet afholdtes i Rømersgades Forsamlingsbygning Søndag den 7. Juni. Det varede fra Kl. 10 Formiddag til 7½ Aften, afbrudt af en Frokostpause.

Formanden for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, *J. A. Hansen* dirigerede.

Formanden, *Carl F. Madsen*, gennemgik Oprindelsen til Frihavnskonflikten og dens hele Forløb, og den konstituerede Formand for Dansk Arbejdsmands Forbund, *Jens Larsen* motiverede Hovedbestyrelsens Begæring om Udvidelsen. I en omfattende Debat om Sagen deltog foruden Indlederne, Kasserer *E. Svendsen*, Bygningssnedker *Chr. Jensen*, Cigarsorterer *Jens Knudsen*, Forretningsfører *P. Mikkelsen*, Formanden for Havnearbejdernes Fællesforbund *Chr. Nielsen*, Arbejdsmand *Hans Nielsen*, Aalborg, Smed *Johannes Hansen*, Smed *J. A. Hansen*, Typograf *Viggo Christensen* og Kedelpasser *Lauth*.

Sagens Behandling endte med Vedtagelsen af en af Forretningsudvalget foreslaaet Resolution.

Vi bringer imidlertid intet Referat af den ved Repræsentantskabsmødet førte Diskussion, da vi ikke lægger Skjul paa, at den under den foreliggende Situation tilhører vore Organisationers »Privatlivs Fred«, og af samme Grund offentliggør vi heller ikke paa nærværende Tidspunkt Ordlyden af den vedtagne Resolution.

Den officielle Meddelelse om Mødets Resultater offentliggiordes af Forretningsudvalget gennem Ritz. Bur. ved følgende Meddelelse.

Frihavnskonflikten.

De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab, som Søndag den 7. Juni har været samlet til Møde i København for at drøfte den foreliggende Situation vedrørende Frihavnskonflikten, vedtog efter en indgaaende Debat, hvorunder Sammenholdet mellem de

Strejkende stærkt fremhævedes og paaskønnedes, at yde Frihavnsarbejderne den nødvendige Støtte, til der kan naas en tilfredsstillende Afslutning paa Konflikten.

Spørgsmaalet om en eventuel Udvidelse af Konflikten, saaledes som paatænkt af Dansk Arbejdsmands-Forbund, staar herefter aabent indtil videre.

Arbejderoverenskomster i Danmark

den 1. Januar 1913.

(Statistiske Efterretninger.)

Efter at Det statistiske Departement fra Forligsmanden i Arbejdsstridigheder har modtaget de hos denne beroende Arbejderoverenskomster, har man fuldstændiggjort dette Materiale ved Henvendelse til de respektive Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer, ligesom man hos de paagældende Organisationer har faaet Oplysning om, hvor mange, henholdsvis Arbejdsgivere og Arbejdere, der umiddelbart berørtes af de indgaaede Overenskomster.

Man har herefter pr. 1. Januar 1913 faaet Oplysning om ialt 1877 Arbejderoverenskomster, og udover dette Antal findes der sikkert kun ganske faa.Af de 1877 Overenskomster var de 724 afsluttede mellem Arbejderorganisationer og uorganiserede Mestre enkeltvis; de fremtræder alle som en Tiltrædelse af den i de paagældende Fag mellem Organisationerne afsluttede Overenskomst og er løbende jævnsides med denne; disse 724 Overenskomster omfattede imidlertid kun 1303 Arbejdere, hvoraf 1186 stod som Medlemmer af Organisationer under De samvirkende Fagforbund. 446 var afsluttede af Snedkerforbundet og omfattede 1002 Arbejdere, 217* af Barber- og Frisørsvendenes Fagforening i København og omfattede 117 Arbejdere, medens Resten var afsluttede af forskellige andre Arbejderorganisationer, Billedskærer- og Dekorationsbilledhugger-Forbundet, Dansk litografisk Forbund, Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund m. fl.

Naar disse 724 Overenskomster udskydes, bliver tilbage 1153, der kan betragtes som i egentlig Forstand selvstændige Overenskomster. De fremtræder enten som afsluttede mellem en enkelt Arbejdsgiver og en Arbejderorganisation eller, hvad der er det hyppigste, som afsluttede mellem en Arbejdsgiver- og en Arbejderorganisation.

De 1153 Overenskomster regulerede Arbejdsforholdene for i alt 107,929 Arbejdere, hvoraf 10,714 var Kvinder. Af de 107,929 Arbejdere stod de 95,734 eller 88,7 pCt. som Medlemmer af Organisationer under De samvirkende Fagforbund, og da disse i alt i 1913 havde 107,067 Medlemmer, er saaledes 89,4 pCt. af denne Hovedorganisations Medlemmers Arbejdsforhold ordnede ved Overenskomst med Arbejdsgiverne.

Mellem Arbejdsgivere, der stod som Medlemmer af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, og Arbejdere, der henhørte under De samvirkende Fagforbund, var indgaaet ialt 270 Overenskomster, omfattende 65,053 Arbejdere; mellem Arbejdsgivere under Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og Arbejdere udenfor De samvirkende Fagforbund i alt 46 Overenskomster, omfattende 14,586 Arbejdere; mellem Arbejdsgivere udenfor Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og Arbejdere under De samvirkende Fagforbund 626 Overenskomster, omfattende 19,811 Arbejdere, og endelig var der mellem Arbejdsgivere og Arbejdere, der begge staar udenfor de nævnte Hovedorganisationer, afsluttet 211 Overenskomster, omfattende 8479 Arbejdere.

Omtrent to Femtedele af de 1153 Overenskomster var kun 1 Aar gamle, idet 391, omfattende 22,687 Arbejdere, var indgaaede i 1912; 385 Overenskomster med 51,779 Arbejdere var indgaaede i 1911, 166 med 15,649

*217 er antagelig fejlagtig. Antallet af Overenskomster i Forhold til Antallet af Arbejdere synes utænkeligt. (Red. Anm.)

Arbejdere i 1910, 49 Overenskomster i 1909, 72 i 1908, 41 i 1907 og 13 i 1906, for 14 var Indgaaelsestiden uoplyst, og 22 var fra 8—14 Aar gamle.

Til Oplysning om Overenskomsternes Udløbstid, d. v. s. den Termin, til hvilken de tidligst har kunnet eller vil kunne opsiges, hidsættes nedenstaaende Oversigt:

Udløbstid	Overenskomster	Arbejdsgiv.	Arbejder
1913	379	9554	35,228
1914	189	3234	15,543
1915	95	1334	6,571
1916	330	8919	46,059
1917	55	560	2,307
1918	2	2	55
1919	20	95	3,961

En stor Del af de Overenskomster, der kunde opsiges i 1913, er antagelig blevet fornyede, saaledes at de først vil blive opsagte til 1916 tilligemed en Del af de 83 Overenskomster, omfattende 1523 Arbejdsgivere og 12,063 Arbejdere, der lige fra Begyndelsen har været indgaaede paa ubestemt Tid, saaledes at de til enhver Tid kan opsiges med et nærmere fastsat Varsel, i Almindelighed 3 Maaneder. Der er saaledes al mulig Grund til at vente, at 1916 vil blive et betydningsfuldt Aar for det danske Arbejdsmarked.

Overenskomsternes Varighed, d. v. s. Tiden beregnet fra Indgaaelsestiden til Udløbstiden uden Hensyn til senere Fornyelser, varierer fra 1—10 Aar.

71 Overenskomster havde en Varighed af 1 Aar, 142 en Varighed af 2 Aar, 285 af 3 Aar, 201 af 4 Aar 282 af 5 Aar, 36 af 6 Aar, 1 af 7 Aar, 21 af 8 Aar, 3 af 9 Aar og 1 af 10 Aar. For 110 Overenskomster kan Varigheden ikke oplyses.

Lønbevægelser og Konflikter.

Bogbinderfagets Overenskomstforhandlinger. Bogbinderforbundet i Danmark har opsagt de nugældende Overenskomster med Bogbinderlavet og Centralforeningen af Bogbindermestre i Provinserne til Udløb 1. Juli i Aar, og et Par Møder er tidligere bleven afholdt mellem Repræsentanter for de nævnte Organisationer for at forsøge paa at faa nye Overenskomster lavet.

Disse Møder fik dog ganske negative Resultater, da Mestrene i Henhold til en Generalforsamlings Beslutning hævdede, at de kun vilde forhandle paa Grundlag af de opsagte Bestemmelser, medens Arbejderne holdt paa, at der skulde forhandles paa et af Forbundet udarbejdet Forslag.

Under disse Forhold gik Sagen til Hovedorganisationerne, og ved et Møde d. 27. Maj forberedtes de videre Forhandlinger ved Indgaaelsen af følgende foreløbige Overenskomst:

»Et Udvalg, bestaaende af højst 4 Repræsentanter for Lavet, højst 4 for Mestrenes Centralforening og 5 for Bogbinderforbundet optager en fri Forhandling i København om en ny Overenskomst. Resultatet af denne Forhandling, der paabegyndes allerede i Dag, forelægges et Fællesmøde med Repræsentation for Hovedorganisationerne senest den 20. Juni.«

Murarbejdsmændene i Holbæk. Den 2. Maj 1913 oprettedes en »Normal-Priskurant for Murerarbejdsmandsarbejde i Provinsbyerne« og i denne Priskurant findes en Bestemmelse, der fastslaar, at for Mørteloprøring betales et Tillæg af 4 pCt.

Murermestrene mente imidlertid ikke at dette Tillæg skulde betales for haandforarbejdet Mørtel og der blev derfor sluttelig nedsat en Voldgiftsret, som den 28. Januar i Aar afsagde en Kendelse, der forpligtede Murermestrene til at betale det nævnte Tillæg i alle Tilfælde.

Murermestrene i Holbæk nægtede dog at betale for den Tid, der var gaaet, og Dansk Arbejdsmands Forbund ønskede derfor Sagen herom bragt til Afgørelse ved Den faste Voldgiftsret.

I den Anledning afholdtes et Fællesmøde i København d. 28. Maj og man enedes om at skaffe Sagen afgjort paa følgende Maade:

»Dansk Arbejdsmands Forbund og Cen-

tralforeningen for Murer- og Tømrermestre i Østifterne henvende sig i Fællesskab til Kriminalretsassessor *Axel Rasmussen* og anmoder ham om at afgøre, om den af ham afsagte Kendelse af 28. Januar i Aar har tilbagevirkende Kraft og i bekræftende Fald, i hvilket Omfang.«

Snedkerne hos Tømrermestrene i Provinserne. Som meddelt i »Arbejderen« Nr. 46 nedlagde Snedkerforbundets Medlemmer Arbejdet hos Tømrermestrene i Provinserne d. 14. Maj for at gennemføre samme Løn og Arbejdsordning hos disse Arbejdsgivere som den, der er gældende hos Snedkermestrene.

Kort efter klagede Arbejdsgiverforeningen over at Forbundets Medlemmer forlod Arbejdet hos Arbejdsgivere, overfor hvem Strejke slet ikke var varslet, og da denne Sag bebudedes indbragt for den faste Voldgiftsret med Klage over formentlig Brud paa Septemberforliget, blev der afholdt et Fællesmøde d. 28. Maj.

Ved dette Møde tog man ogsaa Sagens Realitet op til Behandling, og Mødet sluttede med at Strejken blev ophævet, idet følgende Overenskomst blev indgaaet:

Centralforeningerne for Murer- og Tømrermestre i Jylland og Østifterne tiltræder de af Snedkerforbundet i Danmark foreslaaede Akkordpriser, for saa vidt der arbejdes i Akkord; dog er man enig om, at Mestrene ikke er berettigede til at kræve Priskurantarbejde eller andet forefaldende Arbejde, der har rimeligt Krav paa Akkord, udført i Timeløn. Arbejdstiden og Timelønnen hos Tømrermestrene for Snedkersvendene er den samme, som iøvrigt er gældende i de paagældende Virksomheder. Arbejdstiden maa dog ikke overstige 9 Timer daglig i de 6 Vintermaaneder.

Iøvrigt gælder det mellem Snedkermestrenes Centralforeninger og Snedkerforbundet gældende Regulativ og Voldgiftsregler, sidstnævnte afpassede efter de mellem de to Organisationer gældende særlige Forhold.

Denne Overenskomst er gældende, indtil den med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1. April, dog tidligst til Ophør 1. April 1916.

Arbejdet genoptages Lørdag den 30. ds. i samme Udstrækning og af samme Svende som før Strejkens Udbrud, for saa vidt de er til Stede.

For saa vidt der findes Tømrermestre, som ved Konfliktens Afslutning intet Snedkerarbejde har, er de ikke forpligtede til at genantage deres tidligere Svende, men disse skal dog have fortrinsvis Adgang til Arbejde, saa snart de vedkommende Mestre atter faar Snedkerarbejde.

Klagen til Den faste Voldgiftsret blev der herefter ikke talt mere om.

Arbejdsanvisning.

Mellem Ledelsen for Centralarbejdsanvisningskontoret i København og de nærmeste Kommuner føres der for Tiden Forhandlinger om et Samarbejde med Henblik paa at det københavnske Kontor kan blive Hovedkontor for København og Omegn, medens der saa oprettes Filialer paa Frederiksberg og andre Steder.

I Anledning af disse Forhandlinger er der udarbejdet en Statistik over anvist Arbejde fra Københavns kommunale Kontor til Kommuner i Københavns Amt i Aaret 1913. Da denne Statistik er af Interesse gengiver vi den nedenstaaende, idet vi føjer til, at Kontoret *ialt* har anvist 33,809 Pladser i 1913, saavel til kvindelige som til mandlige Arbejdere.

Antal Personer,
der er anvist Arbejde i 1913.

Til Kommuner i Københavns Amt.	Mænd	Kvinder
Taarnby	68	3
Dragør	46	»
Store Magleby	25	»
Hvidovre	6	»
Rødovre	11	45
Gladsakse	99	1
Herløv	47	59
Gentofte—Ordrup—Hellerup	441	304
Lyngby—Taarbæk	70	26
Søllerød	54	5
Værløse	11	»
Ballerup—Maaløv	83	2
Ledøje—Smørum	50	1
Sengeløse	2	»
Høje—Taastrup	45	1
Herstedøster—Herstedvester	14	»
Glostrup	58	2
Brøndbyvester—Brøndbyøster	28	»
Thorslunde—Ishøj	»	»
Gadstrup	2	»
Søborg	19	4
Ejby	22	»
Lyngby pr. Roskilde	2	»
Herslev pr. Roskilde	3	»
Borup	1	»
Tilsammen	1207	453
Til Frederiksberg—Københ.	1399	1741
Ialt til Københavns Amt	2606	2194

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 51 ❁ KØBENHAVN DEN 20. JUNI 1914 ❁ 10. AARGANG

INDHOLD: Kongresser. Arbejderrisiko. Andre Landes Hovedorganisationer. Ind- og Udvandring. Udlandet.

Kongresser.

Bogbinderforbundet i Danmark.

I Dagene d. 24. og 25. Maj afholdt Bogbinderforbundet sit 7. Delegeretmøde i Forsamlingsbygningen i Koldinggade i København. Sammen med Hovedbestyrelsen udgjorde de Delegeredes Antal 27. Foruden var *Carl F. Madsen* mødt som Repræsentant for De samvirkende Fagforbund, *A. Weidenkaijn* for det svenske, *Hans Aas* for det norske og *E. Haueisen* fra Tyskland for det internationale Bogbinderforbund.

Beretning.

Forretningsfører *H. Olesen* aflagde Beretning for Forbundets Virksomhed i de forløbne 3 Aar.

Ved det sidste Delegeretmøde maatte jeg begynde med at omtale de daarlige Konjunkturer, men jeg kunde dog meddele, at der var en Bedring at spore. Denne Udvikling fortsattes indtil 1912, da vi havde det bedste Aar, som Bogbinderne nogen Sinde har haft.

Der var i Fjor opnaaet en lille Timelønsforbedring blandt de mandlige Arbejdere i København og i Provinsbyerne. Desværre var det ikke lykkedes at opnaa nogen Forbedring for Kvinderne. Der havde ogsaa været ført Porhandling om Arbejdstidens Forkortelse, men Forhandlingerne førte ikke til noget Resultat.

Ved den sidste Overenskomsts Afslutning blev der truffet den Beslutning, at Kvindernes Akkord-Priskurant skulde tages op til Revision. Senere viste det sig, at Lavet vilde løbe fra denne Overenskomst. Dette førte til, at Hovedorganisationernes Assistance maatte paakaldes, og nu lykkedes det at faa Akkord-Priskuranten revideret paa en Maade, der gav Kvinderne nogle Fordele.

Der havde været nogle Smaakonflikter med enkelte Firmaer i Aalborg, Odense og København. En stor Del af disse Konflikter var ordnede uden Forbundets Medvirkning; men enkelte af dem havde dog taget en saadan Udvikling, at det havde været nødvendigt for Forbundet at skride ind.

Forbundet havde ydet Støtte til et Par Konflikter i Udlandet, ligesom der ogsaa var ydet Understøttelse til andre Fags Arbejdere i Danmark, som havde været i Konflikt. Paa den anden Side havde Bogbindernes Forbund modtaget en betydelig Hjælp fra De samv. Fagforbund under den tidligere Lønbevægelse.

Forbundets Medlemsantal var gaaet stærkt frem i de forløbne tre Aar. I 1911 havde Forbundet 891 Medlemmer. Dette Tal er nu steget til 1009 Medlemmer. Navnlig i det sidste halve Aar er der kommen mange nye Medlemmer til, og for første Gang er Kvindernes Antal i København steget saaledes, at de nu udgør flere end Mændene.

Beretningen godkendtes enstemmig efter at der bl. a. var ført en Debat om at forandre Forbundets Navn, for at alle Papirarbejdere, som staar i Forbindelse med Bogbinderfaget, kunde optages. Forslaget om Navneforandring forkastedes.

Regnskabet.

Forretningsfører *Olesen* fremlagde Regnskabet, hvortil han knyttede nogle Bemærkninger.

Regnskabet godkendtes enstemmig.

I Forbindelse med Regnskabets Behandling diskuteredes et Forslag om at indføre unumererede Mærker ved Betaling af Kontingent. Forslaget vedtoges, dog saaledes, at Hovedbestyrelsen fik Bemyndigelse til at føre Vedtagelsen ud i Livet paa den mest praktiske Maade. Det er Meningen at lade det træde i Kraft den 1. Juli.

Oprettelse af en Begravelseskasse.

Fra den københavnske Afdeling forelaa Forslag om Oprettelse af en Begravelseskasse.

Eriksen, København, gennemgik og motiverede de enkelte Paragrafer. Det var Meningen, at der til Begravelseskassen skulde indbetales et ugentligt Kontingent af 5 Øre. Ligeledes var det Meningen at fastsætte fire Skalaer for Begravelseshjælpens Udbetaling, nemlig saaledes: indtil 5 Aar 50 Kr., fra 5 til 10 Aar 100 Kr., fra 10 til 15 Aar 125 Kr. og over 15 Aar 150 Kr.

Med alle Stemmer mod 3 vedtoges Forslaget.

Lovændringer.

Det vedtoges at forhøje det ugentlige Kontingent med 10 Øre. Derved bliver Kontingentet for de mandlige Medlemmer 75 Øre om Ugen og for de kvindelige Medlemmer 50 Øre. De 10 Øres Forhøjelse fordeles saaledes, at de 5 Øre anvendes til Begravelseskassen og de øvrige 5 Øre tillægges Strejkekassen. For Kvinder paa laveste Lønsats er Kontingentet 35 Øre ugentligt.

Det vedtoges at tilføje Lovene følgende Passus:

»Forbundets Formaal er at samle alle i Bogbinder-, Etui-, Galanteri-, Album-, Linier-, Æskearbejde og Papirvarefaget i Danmark værende Foreninger i et fælles Forbund med Hovedsæde i København.«

Derefter vedtoges en Række andre Lovændringer af mindre væsentlig Betydning.

Lønbevægelsen.

Forretningsfører *H. Olesen* gav en Redegørelse for de Forhandlinger, der allerede var bleven ført med Bogbinderlavet. Forhandlingerne havde dog ikke endnu ført til noget Resultat.

Efter at der var ført en kort Diskussion om dette Spørgsmaal, tog Delegeretmødet de fremsatte Bemærkninger til Efterretning.

Efter at *H. Olesen* var genvalgt som Forretningsfører valgtes 3 Hovedbestyrelsesmedlemmer for København og 4 for Provinserne og endelig 3 Revisorer, alle af København. Endelig vedtoges det at afholde næste Delegeretmøde i København 1917.

Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde.

Forretningsfører *H. Olesen* aflagde Beretning, hvorunder han gav en Oversigt over Medlemsantallet og Arbejdsløsheden.

Efter enkelte Forespørgsler godkendtes Beretningen enstemmigt.

Derefter aflagde Forretningsføreren Regnskabet, som ligeledes enstemmig godkendtes uden Diskussion.

Derpaa foretoges forskellige Ændringer i Vedtægten, bl. a. blev Dagpengene for de mandlige Medlemmer forhøjet med 25 Øre og for de kvindelige Medlemmer med 15 Øre. Forhøjelsen gælder alle Satser.

Endvidere blev det vedtaget at indføre en ny Art Understøttelse, nemlig Flyttehjælp for de Bogbindere, der med Familie skal rejse fra en By til en anden.

Forretningsføreren gav derpaa Meddelelse om de Foranstaltninger, der er truffet til Indretning af den ny Centralarbejdsanvisning.

Til Slut foretoges Valg af Forretningsfører og Repræsentantskab.

Kongresser udenfor De samvirkende Fagforbund.

Bryggeri- og Brænderiarbejdernes Forbund

holdt sin 9. Kongres i Forsamlingsbygningen i Helsingør i Dagene 23., 24. og 25. Maj. 86 Delegerede, deraf 20 Kvinder, havde givet Møde.

Efter at Beretning og Regnskab var aflagt og godkendt behandlede Kongressen bl. a. Spørgsmaalet om *Indmeldelse i De samvirkende Fagforbund.* Det vedtoges at afholde Møder i alle Forbundets Afdelinger om denne Sag i den nærmeste Fremtid.

Arbejderrisiko.

Blyhvidt-Farverne.

Næsten alle civiliserede Lande har truffet mere eller mindre gennemgribende Forholdsregler mod de frygtelige Farer, som truer Arbejderne ved Anvendelse af Blyhvidt i Malerfaget og lign. Virksomheder. Trods dette findes der endnu Folk, som modsætter sig denne nødvendige Arbejderbeskyttelse, nemlig Blyhvidtfabrikanterne. Disse Mennesker har endog haft Mod til at afholde en »International Kongres«. Denne fandt Sted i Bryssel og var besøgt af Fabrikanter fra Belgien, Holland, Tyskland, England og Nordamerika. Først og fremmest rettedes deres Bestræbelser imod at forhindre det Forbud mod Anvendelse af Blyhvidt, som træder i Kraft i Frankrig 1. Januar og en lignende Lov i Belgien.

For overfor »Kongressen« paa praktisk Maade at konstatere Blyhvidt-Farvernes Skadelighed havde det belgiske Malerforbund fremsendt en Deputation bestaaende af blinde, lamme, gigtsvage og andre arbejdsudygtige Arbejdere, hvis Lidelser skyldes Blyhvidt. »Kongressen« foretrak imidlertid ikke at modtage Deputationen.

Arbejdets Slagmark.

Amerika. Med Hensyn til Ulykkestilfælde har man i De forenede Stater endnu ikke nogen fælles og ensartet Statistik, men er henvist til at søge sin Oplysning gennem de enkelte Staters Statistik og gennem Forsikringsselskaberne. Paa den Maade har man beregnet, at der hvert Aar sker ca. 25,000 Ulykkestilfælde med dødelig Udgang og 1,042,000 andre Ulykkestilfælde. Sandsynligvis er de virkelige Tal betydelig højere. Man har konstateret, at 9 % af alle Dødsfald skyldes Ulykker eller Vold. 20 % af alle Dødsfald blandt Mænd under 25 Aar skyldes Ulykker ved Arbejdet.

Fra 1889 til 1908 mistede 29,293 Arbejdere Livet ved Bjærgværksdriften. Tallet udgør 3,82 pr. Tusind af alle beskæftigede. I Bjergværk og Stenbrud dræbtes 3602 Arbejdere og saaredes 63,300 alene i Aaret 1911.

Paa Jernbanerne er Antallet af forulykkede Funktionærer gaaet tilbage siden Indførelsen af den automatiske Kobling (1893). De dræbtes Antal er gaaet ned fra 2,9 til 1 pr. Tusind pr. Aar, og de saaredes Antal fra 76 til 16. Men selv disse Tal er skrækkeligt store. I 1908 dræbtes 3405 Jernbanefunktionærer og saaredes 82,487. Disse Tal er dog ogsaa ufuldstændige, det er en kendt Sag, at mange Ulykker slet ikke anmeldes. Men disse Tal konstaterer i hvert Fald Nødvendigheden af Fagorganisationernes Krav om en tilfredsstillende Arbejderbeskyttelse og en gennemgribende Arbejderforsikring. Den amerikanske Hovedorganisation virker kraftigt for disse Reformer, dels gennem sit socialpolitiske Udvalg i Washington og dels gennem lignende Udvalg i de enkelte Staters Hovedstæder.

Tyskland. De tyske Fagorganisationer har i de 20 Aar 1893—1912 registreret 167,638 dræbte og 10,351,951 saarede som Følge af Ulykkestilfælde. Disse Tal vokser bestandig. I 1893 taltes 6336 døde og 264,130 saarede ved Ulykkestilfælde, medens Tallene i 1912 var steget til 10,300 døde og 742,422 saarede.

England. De engelske Jernbanemænd optræder med Kraft imod den voksende Anvendelse af mange Slags Forceringsmetoder i Jernbanedriften, Metoder, som naturligvis gaar ud over Driftssikkerheden. Forbundet har nylig konstateret, at fra 1909—12 gik Jernbanernes Personaleantal ned med 811 Lokomotivførere, 295 Fyrbødere, 3269 Rensere, 2682 Konduktører, 3471 Hjælpearbejdere og 5204 Haandværkere. Samtidig voksede det

økonomiske Nettoudbytte med ca. 45 Mill. Kr.

Andre Landes Hovedorganisationer.

Italien.

For de italienske Fagorganisationer har Aaret 1913 bragt betydelige Fremskridt. Efter det statistiske Departements nylig offentliggjorde Beretning er Medlemstallet vokset med 111,165 Personer, nemlig fra 860,502 til 972,667, fordelt paa 7835 Grupper. I 1907 var Medlemstallet 684,046, 1909 var det 843,811 og 847,530 i 1911. Stagnationen synes saaledes nu at være overvunden.

Af det samlede Medlemstal falder 689,599 paa de moderne Fagorganisationer (639,670 i 1912), medens de katolske har 113,380 (i 1912 108,021) Medlemmer, og de »isolerede« Grupper 168,688 (112,811). Til Arbejdskamrene hører 622,298 Medlemmer mod 528,151, og til Forbundene 220,591 mod 205,825 det foregaaende Aar. Bestræbelserne for at samle Organisationerne indenfor et Fag eller en Industri Landet over til Forbund gør altsaa endnu kun ret smaa Fremskridt.

Af Landarbejdere, Smaaforpagtere o. l. er der i de moderne Organisationer 286,181, i de katolske 52,267 og i andre Sammenslutninger 130,521 Medlemmer.

Den nys afholdte Landskongres af de centraliserede Organisationer var besøgt af ca. 200 Delegerede. Den beskæftigede sig særlig med Arbejderklassens social-politiske Krav og med Taktikspørgsmaal. Med $^2/_3$ Majoritet vedtoges sluttelig en Resolution, som godkender Centralisationens Taktik, der falder sammen med den moderne Organisationstaktik, og som endvidere i Princippet godkender Samarbejdet mellem Fagorganisationerne og det socialdemokratiske Parti saaledes, at begge bevarer deres fulde Selvstændighed. Efter de sidste Aars stormende indre Kampe stod denne Kongres i Enighedens Tegn vendt mod indre og ydre Modstandere. Maatte det snart komme til fuld Sammenslutning og Sammenhold blandt Italiens Fagorganisationer.

Ungarn.

Den ungarske faglige Hovedorganisation har nylig udsendt sin Aarsberetning. Af denne fremgaar, at ved Udgangen af Aaret 1913 bestod Centralorganisationen af 30 Forbund og 8 enkeltstaaende Foreninger med ialt 107,486 Medlemmer. I Løbet af det sidste Aar var Medlemstallet gaaet ned med 4500, hvilket skyldes den usædvanlige økonomiske Krise og den derved fremkaldte store Arbejdsløshed. Antallet af kvindelige Medlemmer var uforandret ca. 6500. De største Forbund var Metalarbejdernes med 29,653, Bygningsarbejdernes med 11,963, Træarbejdernes med 10,665 og Typograf- og Skriftstøberforbundet med 10,556 Medlemmer. Den samlede Indtægt havde været 2,5 Mill. østrigske Kroner (= 1,875,000 Kr. skand. Mønt.) Størstedelen heraf var Medlemsbidrag, og dettes Beløb var endog højere end Aaret forud, hvilket skyldes de mange Ekstrakontingenter til Hjælp for de Arbejdsløse. Til dette Formaal anvendtes 687,000 Kr. = 515,250 Kr. sk. M., omtrent dobbelt saa meget som det foregaaende Aar. I Træarbejderforbundet har Arbejdsløsheds understøttelsen andraget langt mere end det ordinære Kontingents Beløb, medens den hos en Række andre Forbund har udgjort 90 % af Ugekontingentet. Trods dette er den samlede Formue steget fra 3,2 til 3,45 østr. Kr. Det værste Kriseaar, man endnu har kendt, er gaaet hen over de ungarske Fagorganisationer, uden at disse er bleven svækket derved, trods al Arbejdsgiverterrorisme og Regeringsvilkaarlighed, som særlig i dette Land faar Lov at brede sig.

Ogsaa den ungarske Hovedorganisation har deltaget i den forleden omtalte Protest i Anledning af Tildragelserne i Sydafrika.

Finland.

Medlemstallet i den finske Hovedorganisation er i Løbet af Aaret 1913 steget fra 20,989 til 28,045.

Ind- og Udvandring.

Asiaterne i Amerika.

I den kanadiske Provins Britisk Kolumbia antager Bevægelsen mod den asiatiske Indvandring stadig skarpere Former. Asiaterne, og da særlig Japanerne har i de senere Aar fuldstændig tilrevet sig Havfiskeriet, som er en af de vigtigste Indtægtskilder for Provinsen. Nu oplyses det, at de ogsaa i høj Grad er trængt ind paa Flodfiskeriets Omraade. Saaledes er der f. Eks. paa Fraserfloden 3500 japanske Fiskere, medens Antallet af hvide Fiskere er gaaet ned til 1000. Det er ikke blot Arbejderne, som fortrænges af Japanerne. Disse træder principielt kun i Forretningsforbindelse med deres egne Landsmænd og undergraver saaledes Stillingen ogsaa for Forretningsfolk af alle Slags.

I Aaret 1913 er der fra Italien udvandret over 428,000 Arbejdere til oversøiske Lande, hvilket er omtrent 136,000 Personer mere end Aaret forud. Forøgelsen falder først og fremmest paa Udvandringen til De forenede Stater. Den andrager her omtrent 100,000 Personer, nemlig fra 208,000 til 305,000. Skulde det blive Alvor med, at De forenede Stater udelukker alle Indvandrere, som ikke kan læse og skrive, vilde dette betyde en Katastrofe for Italien og dets Arbejdsløse.

Advarsel til Udvandrere.

Ved Lov af 5. Novbr. ifjor har man i Kolumbia (Sydamerika) truffet Forberedelser til Kolonisation af Distrikterne Caqueta og Putumayo. Af senere fremkomne Pressemeddelelser har man dernæst kunnet se, at et europæisk Transportselskab har paataget sig at skaffe et stort Antal europæiske Familier til Landet. Da disse Familier sandsynligvis skal anvendes til den nævnte Kolonisation er der Grund til at advare dem, da disse Egne udelukkende bestaar af Urskov og Sumpe, hvor Feber og anden Sygdom og Vanskelighed venter Kolonisterne.

Det svejtsiske Departement for Udvandring har offentliggjort en Advarsel mod Udvandring til britisk Kolumbia, da Arbejdsforholdene der er slette. Fra samme Side tilraades det Piger, som søger Plads i Sydamerika, at lade deres Fæstepapirer bekræfte af Notarius Publikus og ved Konsulatet, da de i modsat Fald ikke kan gøre deres Krav gældende ved Retten.

En Industri som udvandrer.

Det svejtsiske Textilarbejderforbunds Medlemsblad har bragt en interessant Artikel om »Broderi-Industriens Udvandring«. Amerika har alt længe bestræbt sig for at indføre denne Industri ved Hjælp af stadig nye Maskiner. Disse Bestræbelser fortsættes fremdeles, medens samtidig Japan og Sydamerika ogsaa søger at tage Del i Kapløbet ved Indførelse af Maskiner. Et nyoprettet Etablissement har hvervet sin første Arbejdskraft i Svejts, hvor flere Familier har forpligtet sig til at flytte til Rio de Janeiro.

Udlandet.

En Funktionærkongres udtaler sig for en ensartet Arbejdsret.

Der afholdtes den 26. April i Berlin en »Kongres for en ensartet Arbejdsret«. Den var indkaldt af følgende tolv Organisationer: Alm. Forbund af tyske Bankfunktionærer, Alm. Forening af tyske Boghandlermedhjælpere, Forbund af teknisk industrielle Funktionærer, Tysk Forbund af Bjergværks-Formænd, Tysk Teknikerforbund, Tysk Tilskærerforbund, Kontorpersonalets Forbund, Forbund af Kunsthaandværks-Tegnere, Forbund af tekniske Skibsofficerer, Forening af tyske Købmandsfolk, Værkførerforbundet i Bogbinderfaget, Centralforbund af Handelsmedhjælpere.

Hovedtaleren om den ensartede Arbejdsret var Advokat Dr. Sinzheimer, Frankfurt a/M. Han understregede, at ved Nyordningen med Hensyn til Arbejdsret drejede det

sig ikke blot om en systematisk Sammenstilling af bestaaende Retsforskrifter; der maa samtidig kræves en videre Udvikling af den sociale Retside.

Ti Repræsentanter fremlagde Sagen som set ud fra deres respektive lokale Forhold og fremhævede særlig Nødvendigheden af Ensartethed i Retsforholdet med Hensyn til Tjenesteaftaler.

En Repræsentant for Forbundet af teknisk-industrielle Funktionærer og en fra Centralforbundet af Handelsmedhjælpere behandlede Modstandernes Indvendinger mod et ensartet Retsforhold for Funktionærerne. Arbejdsgiverne befrygter en ny Byrde og beviser, som altid, naar det drejer sig om Arbejderkrav, at den tyske Industri bliver uduelig i Konkurrencen, hvis der gennemføres nye socialpolitiske Forholdsregler. En Del af Handelsmedhjælperne er, ud fra de mest kortsynede politiske Motiver, Modstandere, ikke blot mod en ensartet Arbejdsret, men ogsaa mod et ensartet Retsforhold for Funktionærer.

Efterfølgende Beslutning fattedes med Enstemmighed:

»De eksisterende Forskelligheder i Retsforholdet for de forskellige Grupper af Funktioærer er ikke begrundet i økonomiske Forhold, ej heller er de i Overensstemmelse med Retfærdighedens Krav. Retsforholdet om Tjenesteaftaler for Funktionærer er splittet i 6 Rigslove og dusinvis af Landslove. Ogsaa dette er uholdbart, idet de enkelte Funktionærgrupper ikke skarpt kan afgrænses. Desuden danner Forskellighederne, som de sidste Aars Hændelser med al Tydelighed har vist, en væsenlig Hindring for en virksom Socialpolitik for alle Funktionærfag.

Kongressen erklærer det derfor paatrængende nødvendigt, at der skabes et ensartet Retsforhold for Funktionærer, uden at Nødvendigheden af at tage Hensyn til de enkelte Funktionærlags særlige Forhold trædes for nær.

Kongressen fremhæver dog udtrykkeligt, at et ensartet Retsforhold slet ikke vil tilfredsstille de Krav, som maa stilles til det, hvis det indskrænker sig til den blotte Udligning af eksisterende Forskelligheder og til den formelle Sammendragning af Retsforskrifterne. Det kommer tværtimod frem for alt an paa at underkaste alle Funktionærgruppers Retsforhold en gennemgribende Reform i social Forstand. Kongressen er sig derhos bevidst, at et ensartet Retsforhold for Funktionærer kun vil være en Station paa Vejen henimod den almindelige Arbejdsret, idet der i Retsforholdet for Funktionærer og for Arbejdere er Overensstemmelse i alle Grundspørgsmaal.

Kongressen opfordrer de repræsenterede Funktionærforbund til efter bedste Evne at befordre Fremskaffelsen af et ensartet Retsforhold for Funktionærer«.

Ved denne Kongres har Privatfunktionærer for første Gang i større Stil opstillet Krav, som er i Overensstemmelse med den hele Arbejderbefolkning, og hvis Gennemførelse ikke blot vil befordre deres egen, men alle Lønarbejderes Interesser.

Fagbevægelsen i Frankrig.

Kafemedhjælpere. Opvarterne i Paris er atter ved at vaagne. For ca. 10 Aar siden lykkedes det dem ved en energisk Bevægelse at hidføre de private Engageringskontorers Afskaffelse ved Lov. Men da der ikke sattes noget nyt i Stedet, dannedes der hurtigt Arbejdsanvisnings-Foreninger af alle Slags, som de private Kontorer før. Levnedsmiddelarbejdernes Forbund, hvortil Opvarterne hører, har nu rejst en kraftig Agitation for Indførelse af paritetisk-kommunal-Arbejdsanvisning. Til Fremme af dette Formaal foranstaltes foran de mest berygtede Anvisningskontorer daglig Demonstrationer, hvorved allerede flere Deltagere er blevet anholdte.

Bagere. Det franske Forbund af Arbejdere i Levnedsmiddelindustrien har atter paabegyndt en energisk Agitation for Afskaffelse af Natarbejdet i Bagerier. I et i den Anledning udsendt Opraab hedder det, at Arbejderne i Faget end ikke vil vige tilbage for at etablere en Generalstrejke, hvis ikke denne længe tiltrængte Reform snart føres ud i Livet. Allerede 1909 forelaa der for Kamret et Lovforslag om Afskaffelse af Natarbejde i Bagerier. Forslaget blev tiltraadt af et Udvalg og skulde have været behandlet i Salen 20. November 1913. Men Arbejdsgivernes Indflydelse har hidtil været stærk nok til at forhindre, at denne Sag kom til endelig Behandling.

Det franske *Møbelarbejderforbund* har samlet og bearbejdet Oplysninger om Lønforhold og Arbejdstid for Fagets Udøvere i Tyskland, Svejts og Frankrig. Af Oplysningerne fremgaar det, at den gennemsnitlige Arbejdstid i 35 tyske Byer er 54 Timer 17 Minutter om Ugen. I 33 svejtsiske Byer er den 56 Timer 54 Minutter. I 34 franske Byer er den derimod 59 Timer 40 Minutter. Møbelsnedkernes gennemsnitlige Timeløn er i Tyskland 72,3 Centimer, i Sveits 65,4 Centimer og i Frankrig 50 Centimer.

Disse store Forskelligheder i Løn- og Arbejdsforhold viser ganske godt Organisationernes Aktionsevne i de tre Lande, og den fremskaffede Statistik har derfor i Frankrig betydelig agitatorisk Værdi.

Levnedsmiddelarbejdere. Det franske Forbund af Arbejdere i Levnedsmiddelindustrien afholder Kongres 7.—12. Septbr. i Grenoble og vil bl. a. drøfte Oprettelsen af et særligt Forbund for Hotel- og Restaurationspersonale. Et saadant Forbund ønskes nemlig af en Del af de tilsluttede Fagforeninger.

Samling.

I den *amerikanske Beklædningsindustri* findes 4 Organisationer, som tilsammen skal tælle 150,000 Medlemmer, medens Industrien har ca. 400,000 organisationsmulige Arbejdere. Fra Skræderforbundet er nu udgaaet Tanken om at forene disse Organisationer til et Industriforbund. Kun Dameskrædernes Forbund stiller sig afvisende overfor Planen.

— Bestyrelsen for den *spanske Føderation i Typograffaget* har forelagt Medlemmerne Udkast til Love for et Centralforbund, som ogsaa skal omfatte Litografer, Fotografer, Skriftstøbere osv. Den foreslaaede Lov er i alt væsentligt bygget op efter udenlandske Broderorganisationers Mønster. Afgørelsen skal træffes paa en Kongres i September d. A. For Tiden staar 24 Organisationer tilsluttet Føderationen.

— De to største *engelske* Smedeforbund, som tilsammen tæller 10,500 Medlemmer, har vedtaget at slutte sig sammen.

Der har været afholdt en Kongres af Repræsentanter for Bjergarbejdernes, Jernbanemændenes og Transportarbejdernes Forbund, hvis Medlemstal henholdsvis er ca. 800,000, 300,000 og 250,000, ialt altsaa 1,350,000. Man vedtog Nedsættelsen af et Udvalg, som skal forberede et fast Samarbejde i Fremtiden. Det vil sikkert være af uhyre Betydning for den engelske Arbejderbevægelse, at det kommer til et varigt Samarbejde mellem disse tre vigtige Arbejdergrupper. Tillige vilde det være et efterlignelsesværdigt Eksempel for de utallige andre Fagorganisationer.

Det tyske Træarbejderforbund.

Ved Udgangen af Aaret 1913 havde dette Forbund 193,075 Medlemmer, hvoraf 7470 Kvinder. Løn- og Arbejdsforhold var ordnet ved Overenskomst for 149,123 Medlemmers Vedkommende.

Efter Brancher fordeler Medlemmerne sig som følger:

Børstenbindere	4925
Drejere	5089
Stokke- og Paraplymagere	2236
Knapmagere	2769
Kammagere	1108
Kurvemagere	2592
Korkskærere	249
Karetmagere	6496
Snedkere	101473
Pianofortearbejdere	11677
Stolemagere	2709
Polerere	7842
Modelsnedkere	5975
Skibssnedkere og Tømrere	4549
Parketsnedkere	1058
Forgyldere	2680
Maskinsavere	16331
Træskomagere	322
Kassearbejdere	3116
Forskelligt	9879
Ialt	193,075

Kooperation.

Den schwejtsiske Kooperationskongres, som afholdes i Bern vil bl. a. beskæftige sig med Spørgsmaalet om Oprettelse af en koo-

perativ Livsforsikring. Forslaget herom er allerede for to Aar siden fremsat af den faglige Hovedorganisation, og der er al Udsigt til, at det denne Gang vil blive vedtaget. Lignende Planer overvejes f. T. i Østrig og Sverrig.

— For nogen Tid siden udtog Fagforeningerne i *Indianapolis* (Forenede Stater) over 1 Mill. Dollars af de derværende Banker paa Grund af den arbejderfjendtlige Holdning, disse havde indtaget. Ved samme Lejlighed havde ogsaa Byens Storhandlende demonstreret deres Arbejderhad og derved udfordret Arbejderne til at træffe Forholdsregler ogsaa overfor dem. Dette er nu sket ved, at Fagforeningerne har oprettet et stort Kooperationsforetagende, som har købt og nu driver et af de største Varehuse i Byen. Foretagendet har kunnet glæde sig ved overordentlig Tilslutning lige fra den første Dag det havde aabent.

Fra den „kristelige" Internationale.

I »Arbeiterinnenzeitung«, Organ for de kristelig-sociale Arbejderforeninger i Svejts, kan man se, hvilke Betragtninger man i visse Kredse anstiller over de organiserede Arbejderes Bestræbelser. Bladets Nr. 9 bringer en Artikel, som formaner den kvindelige Arbejder til at være pænt sparsommelig, idet Armod kun hidrører fra Ødselhed, medens Rigdom skyldes Nøjsomhed. Bl. a. indeholder Artiklen følgende uhyrlige Sætning: »Ja! Ødselhed fører til Forarmelse, men den er ogsaa Skyld i de store sædelige Vildfarelser som Tyveri, Uredelighed i Handel, Socialisme, Strejker og Revolutioner«.

I det østrigske Træarbejderforbunds Beretning om Lønbevægelserne i Aaret 1913 findes følgende:

»..... Der førtes 76 Lønbevægelser med fuldstændigt Resultat, 4 med delvis Resultat, medens 10 forblev resultatløse. Blandt disse sidste maa nævnes som den mest beklagelige, Snedkernes Strejke i Insbruck, som efter at have varet omtrent et Aar, maatte afbrydes paa Grund af »de kristelige«s Skruebrækkeri. Af alle de Skændselsgerninger, de »kristelig-sociale« har begaaet, er denne vel nok den værste, og den kan ikke for ofte fremdrages som et advarende Eksempel for alle Partifæller. — Den 1. Juli 1912 nedlagde Snedkerne i Insbruck Arbejdet, efter at alle Forsøg paa ad fredelig Vej at komme til Enighed havde vist sig forgæves. De kristelige, 12—15 Mand ialt, deltog i Strejken til Udgangen af Oktober. Saa blev de Skruebrækkere, naturligvis under Paastand om, at »have afsluttet Overenskomst«. Nu samledes der Skruebrækkere sammen fra hele Østrig og fra Tyskland, og naturligvis stilledes de under Politiets Beskyttelse. De blev indlogeret i det Katolske Foreningshus og forsynedes med Revolvere. At det ikke kom til Blodsudgydelse skyldes kun den Omstændighed, at de var slette Skytter.

Funktionærer.

»Deutscher Steigerverband«, som er faglig Organisation for Mellemklasserne blandt Bjergværksfunktionærerne i *Tyskland* maa kæmpe mod Arbejdsgivernes Hensynsløshed, akkurat som Arbejdernes faglige Organisationer. Ad Rettens Vej er det fastslaaet, at man her endog er gaaet saa vidt, ved Hjælp af Politispioner og fra det politiske Parti, at foretage Indbrud hos Forbundets Formand — hvorfor der betaltes 1900 Mark — for at komme i Besiddelse af Medlemslisterne. Derved er Bjergværksfunktionærerne bleven udsat for den mest ondartede Forfølgelse, og de fleste af dem tør ikke vedblive at være Medlemmer. Forbundets Organ opfordrer dem energisk til at aflade med denne Lunkenhed, da Organisationen ellers vil gaa tilgrunde. Forhaabentlig vil denne Opfordring frugte, thi Ødelæggelsen af dette Forbund vil forstærke Grubekapitalisternes Hensynsløshed og lette dem Kampen imod Bjergværksarbejdernes Organisation.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 52 ❋ KØBENHAVN DEN 27. JUNI 1914 ❋ 10. AARGANG

INDHOLD: Arbejdsløsheds-Statistik. Den faste Voldgiftsret. Lønbevægelser og Konflikter (Skotøjsarbejderne hos H. C. Hansen i i København.) Syernes Fagblad. Udlandet. Smaa Efterretninger. Kongresser.

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Juni 1914.

Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. Juli 1914.

Den faste Voldgiftsret.

Blokaden overfor Københavns Brolægningsentreprenører og A/S Dansk Nattevagt.

Sag Nr. 125.

I November Maaned 1913 skrev Formanden for Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i København en Artikel i den stedlige Social-Demokrat, hvori han forbød Medlemmer af Fagforeningen at tage Arbejde som Dag- og Nattevagt hos Medlemmer af Foreningen for Brolægningsentreprenører i København, fordi disse Entreprenører ikke vilde betale den i Branchens Overenskomst fastsatte Timeløn af 44 Øre, naar den nævnte Art af Arbejde blev udført.

Forbudet gentoges og Søndag den 10. Maj 1914 indeholdt Social-Demokraten atter en Artikel herom af følgende Indhold:

»Brolægningsentreprenørerne og Dag- og Nattevagtsarbejdet.

Alt Dag- og Nattevagtsarbejde for Brolægningsentreprenørerne er *blokeret* for Tilgang af Fagforeningens Medlemmer. Hvis nogen træffes ved dette Arbejde, forinden Blokaden er hævet, betragtes de som Skruebrækkere. For Tiden udføres Brolægningsarbejde, som kræver Nattevagt, i Fredensgade for Entreprenør *Rudolf Petersen* og paa Sølvtorvet for Entrenør *Peter Carlsen* samt i Sundevedsgade hos Entreprenør *Chr.Cornelius*.

Axel Olsen.«

Da det kneb for Entreprenørerne at faa Nattevagter efter at denne Meddelelse var fremkommet, søgte de at arrangere sig med A/S Dansk Nattevagt for at faa dette Selskabs Vægtere til at udføre Vagtarbejdet.

Natvægternes Fagforening staar imidlertid ligesom Jord- og Betonarbejdernes Fagforening under den københavnske Centralisation af Arbejdsmændenes Fagforeninger: *Arbejdsmændenes Forbund for København og Omegn*, og denne Sammenslutning forbød nu Vægterne at udføre det blokerede Arbejde.

Paa dette Stadium greb Arbejdsgiverforeningen ind og ved et Fællesmøde den 19. Maj blev der gjort forskellige Forsøg paa at faa Konflikten sluttet, men de mislykkedes allesammen.

Den 25. Maj klagede Arbejdsgiverforeningen derpaa til Den faste Voldgiftsret og forlangte Arbejdsmændene idømt Bod for Brud paa Septemberforligets Varselsbestemmelser og dets Bestemmelser om Arbejdsgivernes Ret til at lede og fordele Arbejdet.

Den 30. Maj gav De samvirkende Fagforbund Tilsvar og den 3. Juni afholdtes forberedende Retsmøde i Sagen.

Der opnaaedes ikke Forlig ved dette Møde, men paa Initiativ af Retsformanden optoges Forhandlinger mellem Parterne umiddelbart efter, og den 5. Juni — Dagen før Sagen skulde procederes for Retten — blev nedenstaaende Forlig indgaaet:

»Ved de paa Den faste Voldgiftsrets Foranledning optagne Forligsforhandlinger angaaende Konflikten vedrørende Bevogtningsarbejdet ved Brolægningsforeta-

gender i København er man enedes om følgende:

Dag- og Nattevagt betales, saafremt ikke anden Aftale træffes mellem de paagældende, til enhver Tid pr. Time med 44 Øre, medmindre Brolægningsentreprenørerne arrangerer sig med et særligt Vagtselskab.

Jord- og Betonarbejdernes Fagforening erkender, at Septemberforligets Varselsbestemmelser burde være anvendte i de foreliggende Tilfælde, hvor Blokade er etableret overfor Brolægningsentreprenører.

Blokaden hæves straks, og Klagen i Sag Nr. 125 til Den faste Voldgiftsret tages tilbage.«

Som Følge af dette Forlig bortfaldt Sagen altsaa som Retssag.

Lønbevægelser og Konflikter.

Skotøjsarbejderne hos H. C. Hansen i København. Den 18. April i Aar opstod om Aftenen Ild i Skotøjsfabrikant H. C. Hansens Fabrik i Blaagaardsgade 23, København, og af denne Grund blev Fabrikens Arbejdere arbejdsløse i kortere eller længere Tid.

En Del af Arbejderne søgte derfor Arbejde paa andre Fabriker, men almindeligvis blev de afviste med Bemærkning om, at man af »kollegiale« Hensyn overfor H. C. Hansen ikke vilde tage dem i Arbejde, da Hansen skulde bruge sine Arbejdere igen, naar Fabriken var genopført; andre Steder krævede man — for at give det Udseende af, at man vilde holde sig til Fagets Overenskomst — ganske meningsløst, at disse Arbejdere, som altsaa af særlige Forhold var tvunget bort fra deres Arbejdsplads, skulde give H. C. Hansen 8 Dages Opsigelse, og de kunde ikke blive antaget hos andre Arbejdsgivere, før de 8 Dage var udløbet.

Skotøjsarbejderforbundet fandt denne Optræden fra Fabrikanternes Side ganske uforsvarlig, fordi den virkede som en fuldstændig Boycotting overfor Arbejderne, og de forlangte derfor Erstatning til disse Arbejdere.

Der blev afholdt Mægling paa dette Krav den 7. Maj, men Fabrikantforeningen afviste det ganske overlegent.

Forbundet ønskede derfor Sagen indbragt for Den faste Voldgiftsret, men ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 3. Juni fik Sagen sin Afslutning, idet

»Hr. H. C. Hansen erklærede sig villig til at udbetale til Dansk Skotøjsarbejderforbund Kr. 300 til Firmaets Arbejdere i Anledning af Arbejdsløshed foraarsaget ved Branden den 18, April. d. A.«

Syernes Fagblad.

Syernes Forbund har siden 1. November udgivet et Fagblad. Det første Nummer indeholdt, foruden Velkomstartikler til denne Syernes nye Kampfælle, der med betydelige Ofre var blevet startet, en omfattende Beretning om Forbundets Virksomhed siden Kongressen 1912, navnlig omhandlende Agitationen og den dermed forbundne Korrespondance med andre Organisationer.

De øvrige Numre af Fagbladet, som er udkommet den 15. Januar og 25. Maj i Aar, fortsætter i samme Spor og indeholder desuden Ordlyden af nylig afsluttede Overenskomster med Syernes Arbejdsgivere.

I sidste Nummer af Bladet tager Syernes mangeaarige Formand og Bladets hidtidige Redaktør, Fru *Emma Petersen*, Afsked med Forbundets Medlemmer, idet hun trækker sig tilbage fra Stillingen som Forbundets Leder.

Formandsposten og Redaktørstilling er nu overtaget af Fru *Martha Lindblad*.

Udlandet.

Fagbevægelsen i England.

Funktionærer. Det engelske Kontormedhjælper-Forbund tæller nu 12,308 Medlemmer imod 10,090 ifjor

og 175 i Aaret 1906. 28,7 pCt. af Medlemmerne tilhører kun den »faglige Afdeling«, medens 19 pCt. ogsaa tilhører Arbejdsløsheds-, 2,6 pCt. Sygekassen og 49,7 pCt. begge Kasser. 5715 Medlemmer har tegnet Forsikring gennem Forbundets Livsforsikringsafdeling.

— Der er i England i Paaskedagene afholdt en Række Fagkonferencer. I London samledes saaledes »De kooperative Foretagenders Funktionærers Forbund« og viede særlig deres Opmærksomhed til en Beslutning af »Fagforeningskongressens parlamentariske Komite«, ifølge hvilken det ovennævnte Forbund ikke maa optage saadanne ved de kooperative Foretagender beskæftigede Arbejdere og Funktionærer, for hvis Vedkommende der findes anerkendte Fagorganisationer. Man besluttede at ignorere denne Vedtagelse og henstillede til Bestyrelsens Overvejelse at udmelde Forbundet af »Fagforeningskongressen«. Endvidere godkendte man med overvældende Flertal, at Bestyrelsen havde afvist Tanken om en Sammenslutning med Handelsmedhjælperne. Forbundet tæller ca. 41,000 Medlemmer og ejer godt 1 Mill. Kr.

— Handelsmedhjælpernes Forbund afholdt Generalforsamling i Leicester, I Løbet af 3 Aar er Medlemsantallet vokset fra 20,000 til 88,000. Det vedtoges energisk at fortsætte Kampen for Kost- og Logisystemets Afskaffelse. Om Forbundets Deltagelse i politisk Virksomhed skal der foretages en Urafstemning.

— Lærerforbundet afholdt Kongres i Lowestoft. Forbundet har i den senere Tid været meget virksomt og er end ikke veget tilbage for en Strejke. Medlemsantallet er samtidig vokset mægtigt og er nu 88,000. Udenfor Organisationen staar endnu kun ca. 1000 Lærere, men derimod ca. 20,000 Lærerinder.

Arbejderpressen.

— I flere af de australske Stater har Arbejderbevægelsen, foruden de bestaaende store Ugeblade, skaffet sig sin egen Dagspresse, hvilket har kostet store Ofre. For Tiden er man i Færd med at grundlægge et Arbejderblad i Ny-Syd-Wales. Der kræves hertil omtrent 3 Mill. Kr., hvoraf Fagorganisationerne alt har skaffet 2 Mill. Man har opkrævet Ekstrakontingent af indtil 36 Kr. for hver Arbejder og er nu i Færd med at paaligne sig selv yderligere ekstra Ydelser. Efter en saadan Offervillighed er det intet Under, at de australske Arbejdere er længst fremme af alle engelsk-talende med Hensyn til Presseindflydelse.

Strejker i „Den sociale Freds Land".

Det australske Forbundsdepartement for Statistik har nylig offentliggjort følgende Tabel, som giver Oplysning om Strejkebevægelsen i 1913:

Forbundsstat	Antal af Strejker og Lock-outer	Deltagere	Tabte Arbejdsdage
Ny Syd Wales	134	40,011	447,979
Viktoria	29	6,177	77,587
Queensland	17	2,009	77,178
Syd Australien	9	288	2,412
West Australien	9	967	987
Tasmanien	8	464	
Territorier	2	370	3,900
Ialt	208	50,286	610,043

Løntabet beregnes til 5,000,000 Kr. Kampe, som ikke har varet over en Dag, eller som ikke har omfattet mindst 10 Personer, er ikke medregnet i ovenstaaende Tal.

Storindustriens Sejrsgang.

Den *russiske* Industri befinder sig i en forholdsvis stærk Udvikling,

hvad bl. a. belyses af de følgende Tal. I det vigtigste Kuldistrikt, Donezbækkenet, beskæftigedes der ved Kulminedrift ved Begyndelse af

Aaret 1911 ialt 136,000 Arbejdere
— 1912 » 147,000 —
— 1913 » 169,000 —

Ved Begyndelsen af indeværende Aar var Tallet yderligere steget, men de nøjagtige Tal mangler endnu.

I de tre Jerndistrikter beskæftigedes der ved Udvinding af Jernmalm i Begyndelsen af

Aaret 1910 ialt 226,000 Arbejdere
— 1911 » 237,000 —
— 1913 » 264,000 —

I Jernindustrien arbejdedes for fuld Kraft i Aarene 1912 og 1913, og der sattes Produktions-Rekorder. Denne Udvikling fortsættes og Ruslands Industrialisering skrider saaledes stærkt fremad.

— I Bomuldsfabrikerne i *England* beskæftigedes i Aarene 1911, inclusive 2565 Arbejdsgivere, ialt 605,177 Personer, nemlig 233,380 Mænd, hvoraf 77,472 under 21 Aar og 371,797 Kvinder, hvoraf 148,165 under 21 Aar.

Ny Forfølgelsesmetode.

I Tyskland har man aabnet en ny Klapjagt imod de frie Fagorganisationer, medens man paa paafaldende Maade fredlyser de kristelige, gule og lignende Fagforeninger. Man paastaar, at de frie Fagorganisationer er »politiske« Foreninger, og at de derfor er underkastet de derhen hørende Lovbestemmelser. Ved Hjælp af disse kan man nemlig ret chikanere dem. De frie Fagforeninger bestræber sig stedse for at holde Partipolitik ude fra det faglige Arbejde, hvad de kan gøre saa meget mere som den tyske Arbejderklasse har en særlig stærk Partiorganisation til de politiske Formaal. Derimod arbejder de gule og kristelige Fagforeninger paa den mest ugenerte Maade for det klerikale Centrum og andre reaktionære politiske Partier.

For nogen Tid siden erklærede Underretten i Bochum, at Bjergarbejderforbundet var en politisk Forening, bl. a. fordi »samtlige Forbundets Bestyrelsesmedlemmer ogsaa var virksomme for Socialdemokratiet«. Derefter har Politipræsidenten i Berlin, som jo er bleven bekendt paa Grund af mangen ejendommelig Ukas, krævet af en Række Fagforeninger, at de skulde underkaste sig de Bestemmelser, som gælder for politiske Foreninger. De paagældende Foreninger bestrider Retsgrundlaget herfor, og forhaabentlig vil det lykkes for dem at afværge Anslaget. Skulde Politipræsidenten faa Ret, vil det bl. a. betyde, at Fagforeningerne ikke maa optage Medlemmer under 18 Aar, Love og Fortegnelse over Bestyrelsesmedlemmerne skal indleveres til Politiet, offentlige Møder skal anmeldes, og man maa finde sig i, at Politiet overværer disse osv.

Smaa Efterretninger

fra Arbejdernes Internationale.

Australien. Erfaringen ved de sidste store Strejker paa Ny Zeeland og det australske Fastland har paany sat Fart i Bestræbelserne for at oprette en Centralisation af alle faglige Organisationer. Flere Konferencer, hvori næsten alle større Forbund har taget Del, har udtalt sig for en saadan Plan, særlig af den Grund, at under de nuværende Forhold sker det stadig, at smaa ubetydelige Grupper iværksætter Bevægelser, som berører den samlede Arbejderklasse.

Holland. Den 7. hollandske Fagforeningskongres vil blive afholdt 20.—22. Juli i Amsterdam. Paa Dagsordenen staar bl. a. Arbejdsløshedsforsikring, Invaliditetsforsikring og Alderdomsforsørgelse o. s. v. De tilsluttede Organisationer befinder sig fremdeles i en glædelig Udvikling. Den 1. April d. A. var Medlemstallet 87,734 mod 79,327 den 1. Oktober ifjor.

Funktionærer. Det ungarnske Forbund af Funktionærer ved offentlige Kasser afholdt Kongres i Pinsedagene, hvortil var mødt 120 Repræsentanter fra alle Dele af Lan-

det. Kongressen forløb under stor Ophidselse; thi de 2000 Funktionærer, som er knyttet til Landets offentlige Kasser, lever under slette materielle Kaar og under den mest fortvivlede Usikkerhed, hvad Fremtiden angaar. Der er forløbet 7 Aar siden Arbejderforsikringslovene og dermed Kasserne traadte ud i Livet, og endnu har Funktionærerne ingen Tjenesteordning, ingen Pensionsordning og kun skandaløst lave Lønninger. Over 80 pCt. af Funktionærerne har endnu under 1700 Kr. (= 1275 Kr. skandinavisk Mønt).

Lønnen beskæres endda ved allehaande Afdragning. Bl. a. paalagdes det Forbundets Ledelse at indlede Forhandling med Forbundet for Handelsmedhjælpere og Privatfunktionærer med en Sammenslutning for Øje.

Kvindearbejdet i Industrien. Af en Statistik hidsætter vi følgende Oplysninger om Kvindearbejdets Omfang i Bjærgværksindustrien i Øvre Slesien i Tyskland:

Industriens Art	Ant. kvindel Arbejdere	Aarsløn for 1913
Stenkulsgruber.....	5786	412 Mk.
Jernertsgruber	368	321 —
Zink- og Blyertsgruber	2584	341 —
Koks- og Zindersfabr.	180	393 —
Højovnsvirksomhed .	757	377 —
Jern- og Staalstøberier	32	323 —
Valseværker m. m...	581	384 —
Metalforædlingsvirksomhed	763	429 —
Zinkblenderösthütten	372	405 —
Fremst. af Raazink..	1276	431 —
Zinkblikvalseværker.	15	329 —
Bly- og Sølvværker.	32	442 —
Ialt.	12746	

(1 Mark = 89 Øre).

Det drejer sig her om en klerikal Landsdel, som staar meget tilbage, og hvor man ved alle Midler søger at holde den moderne Fagbevægelse nede. Men det er uforstaaeligt, at noget Menneske overhovedet kan leve af saadanne Sultelønninger.

Kirken i Kapitalens Tjeneste. I et engelsk Blad finder vi Referat af et Møde, som i Birmingham har været afholdt af romersk-katolske Fagforeningsmedlemmer under Forsæde af en høj Gejstlig. Referatet tyder paa, at man nu ogsaa maa regne med, at der vil blive gjort Forsøg paa at overføre de religiøse Arbejdsstridigheder til England. Paa Kontinentet har Kirken i mange Aar drevet paa denne religiøse Kile. Forhaabentlig vil de ledende Personligheder indenfor Arbejderbevægelsen i England i Tide se Faren og vide at træde op imod den.

— I Mühlhausen i Baden har en katolsk Gejstlig to Gange vægret sig ved at give en Arbejder Syndsforladelse efter Skriftemaalet, fordi Arbejderen tilhørte sin Fagforening og ikke efterkom et af Præsten under Skriftemaalet stillet Forlangende om at udtræde af denne.

— I Sveits forsøger man sig i den senere Tid med Oprettelse af »kristelige« Fagorganisationer, saaledes f. Eks. blandt Jernbanemændene. Jernbaneforbundet træffer de mest energiske Modforholdsregler.

Præster paa Fagkongresser. I Amerika har det hidtil været Sædvane at indbyde Repræsentanter for forskellige Kirker til at overvære og tale ved de faglige Kongresser. Nu har Landets største Distrikts-Fagorganisation »The Big 6« i New York ved en Resolution udtalt sig for, at man forlader denne Skik, og siden efter har en Række andre Organisationer sluttet sig til den samme Opfattelse. Spørgsmaalet vil sikkert komme til at beskæftige den næste Kongres, som afholdes i Philadelfia i November.

Kooperation. Det kooperative Forbund i England har vedtaget at oprette en egen Skole til Uddannelse af dygtige Kooperatører.

Paa den britiske Kooperationskongres, som afholdtes i Pinsedagene i Dublin, førtes en bevæget Debat om Forholdet mellem kooperative Foretagender og deres Personale. Et nedsat Udvalg af Kooperatører og Fagforeningsfolk havde foreslaaet bestemte Regler, ifølge hvilke det ved Arbejdsstridigheder paa kooperative Foretagender først skal overlades Parterne at forhandle sig

tilrette. Lykkes dette ikke i Løbet af en Maaned, skal et dertil nedsat Udvalg af Folk fra begge Lejre træffe en Afgørelse, som er bindende og saaledes udelukker enhver Arbejdsstandsning. Der indvendtes herimod, at »Forbundet af kooperativt Ansatte« er en Modstander af enhver Art af tvungen Voldgift og derfor vil forkaste denne Ordning. Trods dette blev Udvalgets Forslag vedtaget.

Spørgsmaalet om en nøjere Tilknytning til den faglige og politiske Arbejderbevægelse blev udsat, da mange Delegerede havde den Opfattelse, at Tiden ikke var inde til Behandling af et saadant Forslag, og at der kun tilføjes Sagen Skade ved at forcere den for hastigt frem.

En Konference er afholdt af Bestyrelserne for *Hollands* frie, kristelige, katolske og uafhængige Bagersvende-Fagorganisationer, hvor man i Princippet enedes om en fælles Optræden i Kampen mod Natarbejdet. I Juni afholdes en ny Konference, hvor den endelige Aktionsplan skal tilrettelægges.

Holland. Den anarkistiske faglige Hovedorganisation afholdt i Paasken Kongres i Amsterdam. Det oplystes, at Medlemstallet i de sidste to Aar er steget fra 6000 til 9000. I det sidste Aar fremskaffedes omtrent 90,000 Gylden (135,000 Kr.) til Understøttelse af Strejkende.

— Det vedtoges, at Ledelsen i Fremtiden skal sammensættes af Forbundene, for paa den Maade at fremskynde de lokale Fagforeningers Tilslutning til Landsforbundene. I Fremtiden kan enkeltstaaende Foreninger kun optages i Hovedorganisationen, hvis intet tilsluttet Forbund kan optage dem. Dette er mere end en Begyndelse til den hidtil saa strængt forbudte Centralisering. Der førtes en livlig Diskussion om Spørgsmaalet om kollektive Overenskomster. Bestyrelsen har for nogen Tid siden offentlig taget Standpunkt imod disse, og Cigarmagerne foreslog, at Bestyrelsens Holdning i dette Anliggende ikke godkendtes. Forslaget forkastedes med 18 Stemmer mod 5, medens 38 Stemmesedler var blanke. Efter dette Resultat turde Spørgsmaalet snart igjen blive rejst.

Spanien. Den 11 spanske Fagkongres begynder 20. Juni i Madrid. Et vigtigt Punkt bliver Revisionen af Hovedorganisationens Love. Tilsluttet er f. T. 126,650 Medlemmer, i 401 Afdelinger mod 73 Afdelinger og 48,901 Medlemmer ved sidste Kongres.

De kvindelige Arbejderes Lønninger i Australien. I Anledning af Undersøgelser angaaende Produktionen i det australske Forbunds 6 Stater i Aaret 1912 har man ogsaa konstateret de kvindelige Arbejderes Lønninger. Ialt undersøgtes Forholdene for 83,180 kvindelige Industriarbejdere. I det nævnte Aar var Gennemsnitslønnen for alle mandlige Arbejdere 43,78 Kr. ugentlig, men for Kvinderne kun 17,47 Kr. ugentlig. Gennemsnits-Ugelønnen for Kvinder var i de enkelte Stater som følger: Vest-Australien 19,92 Kr., Ny Syd Wales 18,22 Kr., Viktoria 17,69 Kr., Syd Australien 15,69 Kr., Queensland 15,02 Kr. og Tasmanien 14,58 Kr.

Det *argentinske* Forbund af Lokomotivførere og Fyrbødere har i Januar afholdt Kongres, hvor 8200 Medlemmer var repræsenteret. Forbundet har lidt meget under det sidste Aars heftige Kampe, som først afsluttedes ved Mæglingsforslag fra Republikens Præsident. Formuen er gaaet ned fra 150,000 til 15,000 Pesos, og 268 Kammerater er endnu boykottede paa Trods af den afsluttede Overenskomst.

Kongresser.

Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggerforbundet afholder Kongres i Aarhus fra 10. til 12. Juli, *Formerforbundet* i København fra 29. Juli til 1. August og *Typografforbundet* i Odense fra 3. til 5. August.

Peder Hedebol møder hos Billedskærerne, *Carl F. Madsen* hos Formerne og *Otto Smith* hos Typograferne som Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund og efter Forbundenes Indbydelse.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsg. 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Juni 1914.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et tydeligt 0. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. Juli 1914.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Otto Smith.

Skemaet kan i udfyldt Stand sendes i aaben Konvolut for 4 Øre (indenfor Københavns Postdistrikter for 2 Øre).

FORBUNDETS BOGTRYKKERI KØBENHAVN

AFDELINGS-SKEMA

Arbejdsledigheden i Juni 1914.

Bemærkt! Naar ingen Arbejdsløse efter mere end 14 Dages Forløb skal anføres, bedes man sætte et Tydelig 0. Hvor intet Tal kan anføres, bedes man sætte et —.

1. Byens Navn:	
2. Organisationens Navn:	
3. Antal Medlemmer:	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden: Ved Slutningen af Maaneden:	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen):	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage):	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen: b) Af Fagorganisationen:	

Formandens Navn:

Adresse:

NB. Fagforeningerne bedes indsende deres Skemaer til det Forbund, hvorpå de er tilsluttede, saaledes at Skemaerne er Forbundene i Hænde senest d. 8. Juli 1914.

Enkeltstaaende Foreninger, hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund.

Carl F. Madsen.

Skemaet kan i ubrudt Stand sendes i aabent Konvolut for 4 Øre (indenfor Kjøbenhavn).
Postkortkuvert for 2 Øre.